MAANDBLAD

VAN HET

GENEALOGISCH-HERALDISCH GENOOTSCHAP

DE NEDERLANDSCHE LEEUW.

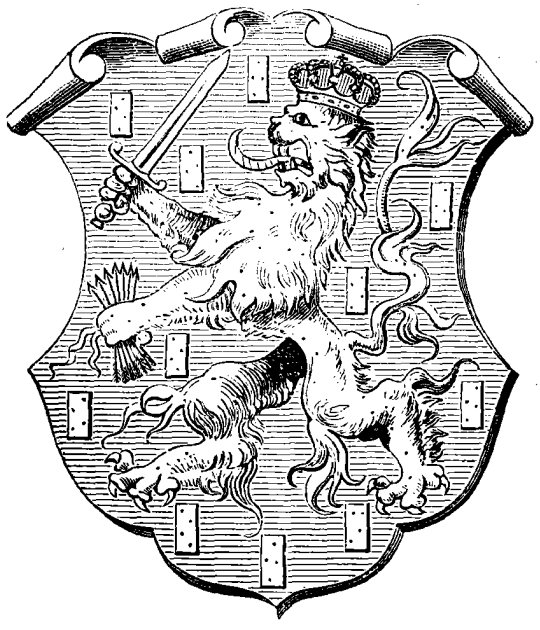

1919.

37STE JAARGANG.

INHOUD.

1919.

Kolom.

Bestuursberichten 1, 49, 97, 137, 201, 249, 305, 315, 393,

De riddarmatighoid van het geslacht van Wijnbergen. Aanteekeningen uit een handschrift van Prof. Nr. A. Drakenborch (1684—1748), medegedeeld door J. W. des Tombe . . . . . 2.

Gerard van Swieten, de lijfarts van Maria Thercsia, en zijn geslacht, door D. L. van Swieten . . . . 5.

Fragment-genealogie Battaerd, door N. G. Wildeman . . . . . 10.

Huwelijksaanteekeningen van Predikanten in de Kerkelijke registers te Amsterdam (1680—1811) medegedeeld door A. B. van der Vies . . . . . 13, 68, 116, 218, 283, 324, 373, 420.

Geslachtsregister van Hardenbergh, medegedeeld door Nr. Th. R. Valck Lucassen . . . . . 20, 65.

Iets over hot geslacht Sterck, door J. M. Sterck—Proot . . . . . 24.

Baart de la Faille. Nededcelingen van D. G. van Epen, H Th. Baart de la Faille en de Redactie. . . 2G.

De riddermatigheid van het geslacht van Wijnbergen, door Jhr. Nr W. A. Beelaerts van Blokland . . 54.

Kleine bijdrage tot de kennis van de naaste vooronders en familie van Jacob Cats, door P. D. de Vos. 58.

Aanteekeningen uit de oude registers van Retranchement (Zeeuwsch-Vlaanderen), door Ph. F. W. van Romondt . . . . . 60, 112.

Familiegegevens uit hot huisarchief van de havezathe Wegdam onder Markelo, medegedeeld door W. J. J. C. Bijleveld . . . . . 73.

Geslacht van Beuningen, door J. P. de Man . . . . . 75.

De purperkleur in de Heraldiek, door R. T. Muschart. . . . . 76, 121.

Oorkonden betreffende het geslacht van Asbeck, door M. G. Wildeman . . . . . 97.

De beweerde afkomst van het geslacht Beeldsnijder, door Jhr. Nr. W. A. Beelaerts van Blokland . . . 110.

Rentmeesters en Geldwisselaars, door Mr. Dr. S. Nuller Fzn. 119

Het geslacht Teiseira in Nederland's Adelsboek, door Nr. Th. R. Valck Lucassen . . . . . 138.

Het notarisgeslacht van Aller, door Dr. E. Wiersum . . . . . 203.

Een vergeten tak der Coevorden's?, door W. J. J. C. Bijleveld 208

Aanteekeningen uit de trouwregisters voor den predikant te Oldenzaal, door W. Wijnaendts van Resandt 212.

De gedichten van Joachim Oudaan als genealogische bron, door Nr. P. C. Bloys van Treslong Prins . . 214.

Fragment-genealogie van het Deventersch geslacht Vos, door Ph. F. W. van Romocdt . . . . . 217.

Het wapen der familie Wendelaar, door Nr. W. C. Wendelaar; idem, door Mr. F. E. Posthumus Neyjes, e.a. 225, 289, 330.

Charles de la Ruelle (1554—1631), door A. Hoynck van Papendrecht . . . . . 227.

40e Algemeene Vergadering van het Genootschap . . . . . 251.

De afstamming van het thans Rotterdamsche geslacht Suermondt, door W. Wijnaendts van Resandt . . 260.

Nederland's Adelsboek en de Heraldiek, door Nr. E. J. Thomassen à Thuessink van der Hoop . . . . 27'2.

Naamlijst der te Zutphen „met de stadsroeden" begraven personen, medegedeeld door Jhr. H. H. Röell 277, 314, 366.

De titel „Graaf van Olo" bestaat niet in Portugal, door M. G. Wildeman; repliek van Jhr. Dr. E. Teixeira de Mattos met dupliek van N. G. Wildeman en naschrift van de Redactie . . . . . 291, 356.

D3 eerste geuernties van het Rotterdamsche regeeringsgeslacht van Zuylen van Nyevelt, door W. Wijnaendts van Resandt . . . . . 307.

De voorouders van „Het Vrouwtje van Mechelen", door Nr. J. P. W. A. Smit. . . . . 312.

Een geslacht van den Bosch, eertijds genaamd van Os, door W. J. J. C. Bijleveld . . . . . 321.

De stamvader van het geslacht van Verschuer, door Jhr. Nr. W. A. Beelaerte van Blokland . . . . . 347.

De eerste generaties van het geslacht van Asbeck, door H. H. K. Langenmayr . . . . . 349.

Hutschenruyter, een geslacht van Nederlandsche musici, door A. Hoynck van Papendrecht . . . . . 352.

Een belasting op geslachtswapens?, door Nr. Th. R. Valck Lucassen . . . . . 362.

De stamreeks van het Rotterdamsche geslacht Suermondt, door W. Wijnaendts van Resandt. 394

Zutphensche geslachten. Bijdrage tot de genealogie van Essen, door Jhr. H. H: Röell . . . . . 401.

De afstamming van het geslacht van Leyden van Leeuwen, door J. van Leeuwen . . . . . 408.

Aanteekeningen uit de protocollen van Heusdensche Notarissen, door Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland. 412.

Het verbreken en begraven van een wapen A° 1773, medegedeeld door W. baron Snouckaert van Schauburg 415.

Fragment-genealogie van het geslacht de Bitter, medegedeeld door J. de Groot . . . . . 417.

Korte mededeelingen: **Archiefswezen** (Het' Nederlandsche) 379; **Baart** de la **Faille** 78; **Baek** 422; **Battaerd** 78; **Benthem** (Wapens) 30; **Blijdenstein** 121; **Brueys** (de) 32; **Cantzlaar** (Wapen) 227; **Cau** (geslacht) 230; **Doop-**, trouw- en begraafboeken (De oude) 293; **Fewen** 328; Huwelijksvoorwaarden tusschen Hugo Dnmmnsz. d'**Hoy** en Maria Gerrits Taets van Cordenonrt i. d. 28 Maart 1627, 29; **Lambrechtsen** 229; Oever (ten) 31; **Suermondt** 330; Teixeira 122; Wapenkaart (Een onbekende) 28; Wapenoogst 380; idem te Harlingen en **Maasland** 421, 422; West en Oost in de Heraldiek 77; Wie zoekt verder? 292; Wijnbergen (van) 32, 78; **Zaamslag** 31.

Vragen en Antwoorden: Aardewerk (Oud) 432; Adrichem (van) 82; **Aerkel** (van) 183; **Aleman** 236, 294; Amsingh 132; **Andel** (van) 32; Androuet du Cerceau 294,330; **Aschat** 330; Assendelft (vanj 32; **Bade** 122; **Bake**, 423; Battaerd 190, 230; **Bax** 122, 191; **Beck** 42; Beeldsnijder 83; Bellen (van der) 122,230; **Bentinck** 231, 294; **Berkheij** (van) 190; **Bils** (de) 33; **Bisselick** (van) 78, 191; **Bleeker** 231,294; Bögel (Nering) 231; **Boll** 122, 191; Boonacker 232; Borgh (van der) 294; **Borgo** (del) 233, 294; **Borssele** (van) 33, 78; **Bosch** (van den) 233, 294, 295, 381; **Braams** 79, 192; Brande (van den) 330, 381; **Brandt** (van) 3 t, 19; Bremrner 79; **Breyle** 231; Brinkenborg of Bringenborg 192; Bronckhorst (van) 34, 35; Brouwer 331, 382; **Brugghen** (van der) 80; Bruyn (de) 4'13; **Bungen** (van) 334; Bunschoten, 331; **Busch** (Tenj 192, 235; **Buschman** 83, 129.; Buttingha (van) 35, 80, 122; **Calkoen** 35; **Calmeyer** 295; **Campbell** 423; Capelle (van der) 298; Carpentier 123, **Casteel** (van) 240; **Chevalier** 295; **Chijs** (van der) 433; Clermont 424; Commerstein 332, 423; Copius 80; Cordna (de) 335; Costerus gez. Vael 35; Cotton 236; Craandijk 80; **Cremer** 424; **Cruidenier** 37, 83; **Crull** 331, 382; **Cuperus** 1'13, 192, 236; **Dael** (von) 241; Deest (van) 425; Diepenbroeck (van) 36, 81, 123; Dikkers 193; Dirkzwager 296: Does (van der) 124; **Doorninck** (van) 36; **Dussen** (van der) 82, 124, 236, 383, 424; Dwars 198; **Ebbenhout** 296,332; Ebelen (van) 124; Eck van Phantaleon (van) 383; **Eeden** (van) 236; Egeren (van) 198,236; Egmond (van) 383; **Engels** 36; **Erdbrink** 124; **Fabius** 237, 296; Femen 383; Friesland (Grafschriften in) 82; Fritsius 296; Fronten 332; **Frij** 124; **Gabels** (wapen) 302, 333; *Gallis* 237; Gansneb gen. **Tengnagel** 237; **Gelder** (van) 88, 123; **Gelskerke** (van) 82: Giehen 125, Glimmer 333; Gouverneur 82; Graes (de) 425; Grafzerk 126; Grasveld (van) 383; Griffioen 48; Groet (de) 126; Gruter (de) 193; Gijselaar (de) 238, 296; **Haagsma** 333; Haan (de) 425; Haas (de) 238; Habbeke (van) 37; Habbema 238, 297; Haccou 37; Hagen 37, 46, 83, 383; Halle 238; **Hamming** 127, 194, 238,333; **Hanzewapen** 424; **Hardenbergh** (van) 83; Hardus 425; Haringa 334; Heel (van} 383; **Heelsum** (van) 384; Heer Oudelands Ambacht 38; Heerdt (van) 297; **Heeren** 194; Heide (van der) 127; Heinsius 46; **Heuckelom** (van) 384; Hoeclr (van) 194; Hof (van der) 384, Hof-tede 83, 127; Hogerboort 127; Hogerscheyt 128, 239; Hoogeveen 297; **Hoogewerff** 128, 230; Honghltamer 123, 192, 236; Horne (de) 384, 423; Horst (ter) 38; **Houken** 384; Iterson (van) 297; Jager (de) 334; Jan Jncobszu. 239; Jansen 131; Jonge (de) 124; **Jongheer** (van) 297; Jut 240; Kamp (Camp) 195; **Keere(n)** (van der) 389; **Kelderman** 334; **Kemp** (de) 128, 195, 240, 384; **Keppel** 334; Kloppenburg 381; **Kraft** 83, 129; Kreel (van) 128, 159, 240; Kriegen 240; **Krieken** (van) 241; **Kuiper** 385; **Laats** 129, 195, 196; Labeen 303; **Lateustein**, 385, 426; Laurman 38; Laverge 38.5, 426; **Leemans** 124; Leeuw van Coolwijk (de) 39; **Leeuwens** 385; Lefebvre 123; Liegnitz (von) 386; Loo (van) 39; Loten 2 41, 297, 298, 386; Luijken 84; Luijtelaar (van) 41; **Maire** (le) 389; Meer (van der) 39; Mees 386; **Meurs** SG, 129; Meier (de) 122; Neyer Cluwen 334; Milet de St. Aubin 331; *Moleschot* 334; Moor (de) 298; Mulert 426; Muysken 335; Mye (van der) 86, 129, 196; haasthoven (van) 386; Nap 40, 86; Nievenheim (von) 241; Noordbeek (van Beuningen) 427; Nijgh, 40, 86, 131; Nijhoff 241, 298; **Oort** (van) 88, 131; Ophuijsen (wapen van) 245, 302, 333; Oszen 421; **Paradijs** 300; Pau 124; Pavenstädt 40; **Peenen** (van) 40, 41; Pergers 388; Perk 41, 89; Peronneau van Leijden 335; Peulaar 384; Ploos 41; **Ploos** van Amstel 383; Poel (van der) 300; Polder (van de) 196, 333; Ponten 242, 299; Poppenhuizen (van) 212; Poutsma [van) 131; Pré (du) 242; **Prill** (de) 386, 487, 428; **Pull(e)** 428; **Putman** 90, 132, 196; Putten (van) 41, 89: Raalte (van) 299; Reael, 382, Rebbens 80; **Reede** (van) 386,428; **Reessen** 431; Rengers (Grafzerk) 192, 193; Roever (de) 429; Roo (de) 243, 299; Roosendaal 41; Roijen (van) 387; Rijn (van) 132; **Rijssel** (van) 387; Rijsselenburgh (van) 243; Sablonière (de Ia) 132, 197; **Sack** (von) 243; Sarr (du) 336; **Sasbout** 82, 124, **Satour** de Rootas 43; **Schag(h)** t, 429; Schenk 336; Schonegevel 299, 336; Schröters 198, 243; **Schuack** 388; Sevenaer (van) 388; **Sigal** 388; Slotsbo 142; Sluys (van der) 336; Smits (wapen van Ludolf) 42; **Sneltjes** 42; Sobbe (a) 90; **Soete(n)** (de) 337; **Spieringh** 423; Stellingh42; Stheeman 132; *Stockum* (van) 243; **Stavorinus** 302; **Strijp** (van) 300, 337; Swartwolt 43, 338; **Swieten** (van) 43, 43, 90, 128,139; Suringar 337; 'I'atum 197: Thijssen 388 429; Tiel (van) 197, 244; **Till** (van) 244; **Tricht** (van) 300; **Ubbena** 90, 132; Utenhove (van) 197; Uteoweerde 132, 197; **Valso** (de) 133; Vellenaar 388; Vellner 338; Veen 244; Veer (de) 91. 133, 190, 245, 300, 338, 388, 389, 430; **Verbolt** 389; **Verdam** 338; Verheij 198; Ver **Huell** 45, 92, 133; Verplaatse 390; Vlamincx 430; Vliet (van) 33; Vlot 45; Voss van **Zijl** 430; Vree (de) 46, 93; **Wapen** (onbekend) 47, 93, 94, 133, 134, 198, 200, 246, 247, 300, 303, 339, 341, 390, 391, 431; Wapens 303; Wapenspreuken 47; Wapens gevraagd 94, 135, 247, 303, 340, 431; Wedergeboorte in de 18de eeuw 248; Wernink 313; Wesenhagen (van) 431; Westendorp 35; Westerhout 343; Weynands 248; Wichers 95; Wildschut 82; **Willems** 240; **Willinck** 47, 95; **Wit** (de) 48; Witsenburg van Leeuwen 431; **Wolff** (de) 343, 391, 392, 431; Woudenberg (van) 343; Wijnmalen 95, 135; Wijt 432; **Yserlooij** (van) 313; **Zoutman** 231, 381; Zwanenburg 336; Zwijndrecht (van) 48; **Zijtsema** 431, 432; Zutphensche geslachten, 48, 96, 136, 200, 304, 344..

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch- heraldisch Genootschap: „De Nederlandsche Leeuw,"

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt alleen aan de Leden van het Genootschap gezonden. Bijdragen, correspondentie betreffende de redactie van het Maandblad, opgaven van adresverandering, opmerkingen in zake de verzending en aanvragen om exemplaren van vroeger versohenen Maandbladen gelieve men te richten tot den redacteur, Mr. T B. B. VALCK LUCASSEN, *Raamweg* 14, *'s-Gravenhage.*

De jaarlijksche oontributie bedraagt *f* 7.50. Leden te 's-Gravenhage, die de wekelijksche portefeuille ontvangen, betalen hiervoor *f* 2.50 per jaar.

Brieven, aanvragen enz. betreffende het Genootschap te richten tot den secretaris, Mr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP, *Sweelinckstraat 8, 's-Gravenhage,* en die betreffende de Bibliotheek tot den bibliothecaris W. baron SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG, *Jan van Nassaustraat 96, 's-Gravenhage.*

De Bibliotheek van het Genootschap, gevestigd *Heerengracht* 62 (*hoek Princessegracht*), *'s-Gravenhage,* is voor de Leden geopend iederen Maandag van 2 - 4 uur.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 1. **XXXVIIe Jaargang.** Januari *1919.*

BESTUURSBERICHTEN.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

De Leden-bijeenkomsten, welke geregeld plaats hebben op den eersten Maandag van iedere maand ten 4½ ure n. m., zullen te beginnen met Maandag 6 Januari 1919 niet meer gehouden worden in Maison Bordelaise, doch in het Ca f Q-R e st. de Kroon (zaal n° 4, 2e etage, lift), Spui 10, 's-Gravenhage.

Tot lid zijn benoemd:

M. R. H. CALMEYER . . . . . *Apeldoorn.*
2e Luit. Inf. *Zwolsche weg* 28.

J. C. M. VAN EELDE . . . . . *'s-Gravenhage.*
Laan *van Meerdervoort* 25.

J. H. A. FRIESWIJK . . . . . *Nunspeet.*
Burgemeester.

JHR. MR. W. G. FEITH . . . . . *'s-Gravenhage.*
Adelheidstr. 37.

H. J. HOFSTEDE . . . . . *'s-Gravenhage.*
Alexanderstr. 11.

CH. MISEROY . . . . . *Amsterdam.*
Notaris *Heerengr.* 436.

MR. J. J. VAN WALSEM . . . . . *Rotterdam.*
Advocaat. *Eendrachtsweg 56a.*

P. J. J. VAN WESSEM . . . . . *Amsterdam.*
Bankier. *Damrak 74.*

Adreswijzigingen.

H. VAN WICKEVOORT CROMMELIN VAN BERKENRODE . . . . . *'s-Gravenhage.*
de Riemerstr. 2b.

JHR. MR. P. O. H. GEVAERTS . . . . *Nijmegen.*
Johannes Vijghstraat 58.

DR. J. A. BIERENS DE HAAN . . . . *Amsterdam.*
Weteringschans 93.

MR. A. S. MIEDEMA . . . . . *Haarlem.*
Raamsingel 8.

A. E. ROEST VAN LIMBURG . . . . . *Utrecht.*
Plompentorengr. 15.

Portefeuille van genealogische tijdschriften.

De portefeuille van het Genootschap zal, te beginnen met 14 Januari a.s., wederom iedere week (des Dinsdags) verwisseld worden. Haagsche leden, die op deze portefeuille zouden wenschen in te teekenen, gelieven hiervan v ó ó r di en d at u m kennis te geven aan den Bibliothecaris, W. baron SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG, Jan van Nassaustraat 96.

Voor het ontvangen der portefeuille is een extra-contributie verschuldigd van f 2.60 per jaar.

De riddermatigheid van het geslacht van Wijnbergen.

Aanteekeningen uit een handschrift van Prof. Mr. A. DRAKENBORCH (1684—1748),

medegedeeld door J. W. DES TOMBE.

Naar aanleiding van het artikel *„de Riddermatigheid van het geslacht van Wijnbergen"*, door Jhr. Mr. W. A. Beelaerts van Blokland in het Maandblad van December 1918 (kol. 352) ingezonden, heb ik een in mijn bezit zijnd handschrift *van* ***Prof. Mr. A. Drakenborch,*** getiteld: *„Deductie van de familie en Geslacht* van *Wijnbergen"* eens nageslagen en wil hieruit het een en ander mededeelen. Voorop wensch ik echter te stellen, dat ik de door den professor medegedeelde en door mij hieronder vermelde acten niet heb gecontroleerd; het zou mij echter na de ervaring, die ik van zijn nauwgezetheid en betrouwbaarheid heb opgedaan, verwonderen, indien de gegevens omtrent het geslacht van Wijnbergen onjuist bleken te zijn. Ik wil echter alle persoonlijke aansprakelijkheid voor hetgeen ik ga aanvoeren van mij schuiven.

„In genere staet vooraf te noteeren", zegt de professor, „ēn te letten, dat die *van Wijnbergen* in verscheijden „Ridderlijcke Domstiften sijn geadmitteert en erkent". Hierop volgen elf door hem afgeschreven bewijsstuk-

ken. Hij vervolgt als dan: „om nu vorder in specie „ende en detail te bewijsen dat die van Wijnbergen „lange voor den jaere 1500 en vervolgens successivelijck „hier in de provincie van Gelderlant, quartier van Veluwe „en elders onder de Ridderschap verschreven ẽn gecom- „pareert sijn geweest soo dient" :

8.1. „Wij Reijnolt bij der Genaden Godts Hastoge van „Gelre en Greve van Zutphen doen kondt en kennelijck „allen luyden mit desen openen brieve, dat wij beleent „hebbe ende beleenen mit desen tegenwoordigen brieve „onse wel lieve Ridder Ziwald van Wijnbergen, erve sijns „vaders Sweders, onse guet te Wijnbergen met allen sijnen ,,toebehorenuutvisserientoteenenonversterflichZutphens- „se leenen, soo wanneer id verstervet aen ons off aen onsen „nacomelingen te winnen undt verherweden met eenen „pont als Zutphens leenrecht is. Dit geschiede in onse „stadt van Arnhem. Hier waren over undt aen onse „mannen raedt und vrienden, als Heer Reijner van „Arnhem Ridder, Johan van Meertsz und Henrick vãn „Lauwijc, end meer *andere* guede luden. In oorkondt „ons segels, dat wij aen desen openen brieve hebben „doen hangen, gegeven in 't jaer ons Heeren duijsent „drie hondert twee und veertich, op Heijlige Pontiam „ende was uijthangende besegelt met een uijthangende „vorsten segel te rooden wasse.

„Ende dewijl ous Borgerm.ren, Schepenen en Raiden „der stadt Montfoort in de provincie van Utrecht den „originelen deses geschreven in franchijn ende besegelt „aen een uijthangenden staert als boven originelijck is „verthoont, gansch gave ongeraseert ende ongecanul- „leert besegelt, soo hebben wij des versocht dit vidimus „daer van doen maken en schrijven, hetwelcke wij naer „collatie met sijn origineel gedateert ende besegelt als „boven bevonden hebben t'accordeeren ende daerom onse „stadtszegel op dese doen drucken, ẽn door onse Ge- „comens benevens den Secretaris doen onderteeckenen „den 26 Octob. 1693 en was geteeckent Jacobus Speyert, „J. J. Loeben, T. Foreest, G. van Cortenes als secret. „Hebbende in margine een segel van rooden wassche, „overdeckt met een papiere ruyt".

„A. 2. Wij Edward bij der genaden Godts Hertoge „van Gelre ende Greve van Zutphen" enz. „dat wij „beleent hebben mit desen openen brieve Swedre Ritter, „Sywards ritters soone van Radeeland onse guet dat „gelegen is tho Wijnbergen met allen sijnen toebehoren „etc. Clausula concernens. In oirkond ons zegels, dat „wij aen desen openen brieve hebben doen hangen. „Gegeven in 't jaer onses Heeren duijsent drie hondert „vijf ẽn tsestich op St. Hieronymus dagh des Heijligen „Leerers ; en was besegelt met een uythangenden Sègel „in rooden wasse."

„Onder stont provera copia en was geteeckent

H. W. VAN RUYVEN
Secrets."

Prof. Drakenborch vervolgt dan :

„Anno 1372 Is Willem van Wijnbergen geweest „Richter van Veluwen bij extract uyt de oude Registers „der stad Harderwijk, sijnde de voorn. Willem binnen „de stad Montfoort bij sijn broeder Swedere en andere „nasaten van de familie begraven geworden.

„Welcke charge van Richter van Veluwe deselve is „geweest als die van Landtdrost ten huydigen dage en „dat die charge noyt voor of na aen anderen als ver- „schreven Edelen is gedefereert uyt welckers hoofde „sij presideren in alle vergaderinge van de Ridderschap „is notoir".

„Anno 1391 word Albertus Judicis Wilhelmi filius „tot abt van 't Adelijck Augustijner Clooster binnen „Harderwijck verkoren en van den Bisschop van Utrecht „confirmeert, dabam in Diocese nostra Trajectensi anno „millesimo treccntesimo nonagesimo primo, ipso natali „nostri Sancti Augustini.

„In welck adelicke Clooster in sonderheijt in oude „tijden geen andere als riddermatige sijn geadmitteert".

Tot zoover de aanteekeningen uit het handschrift. Ik voeg er aan toe de eerste zes generaties van een door Drakenborch opgemaakte genealogische tabel:

Swedre v. Wijnbergen verlijd met 't goet tho Wijnbergen a° 1326.

Siward, erve sijns vaders Swedre, wort van Hertog Reijnolt beleent met 't voorn. goed en daer bij gequalificeerd Ritter volgens de leenbrief.

Swedre Ritter, Siward Ritters soone ontfangt 't goet tho Wijnhergen. Idem ontfangt 't goed Swaluwenburg in Oldenbroek a° 1402, trouwt a° 1380 vr. Elysabeth v. Dorth, sterft binnen Montfoort 1407, staet als ohm over over 't maeggescheijd van sijn broeder Willems soonen 1389.

Willem Sweders broeder, richter van Veluwen s erft 1382 en lijd begraven binnen Montfoort bij Swedre Ritter en andere descendenten, is getrouwt geweest met Agnes van Ruytenburg als te sien uyt het maeggescheijd van sijn soonen Albert en Sibert.

Siward, erve sijns vaders Swedre ontfangt 't goet tho Wijnbergen a° 1410, ontfangt 't goet Radeland a° 1402 en ontfangt de havesate tho Bijssel en transporteert deselve aen Henrick van Brienen

Claes mede als erve van sijn vader Swedre ontfangt het goet Swaluwenburg a° 1410.

Geertruijt trouwt aen Siwart haer Neve.

Albert filius Wilhelmi judicis Veluviae is abt geweest van 't adelijoke Augustijner clooster tot Harderwijck a° 1391 en richt maeggescheijd op met sijn broeder Johan.

Siwart getrouwt met Geertruyt sijn ooms Sweders dochter, *volgens* transport van seeckeren muelen ten overstaen van haerbeijder sonen Willem en Johan en haer broeder of kinderen ohm Claes a° 1453.

Swedre erve sijns vader Siward ontf. Wijnbergen en Rndelant in 1435.

Willem trouwt ten overstaen van sijn vader Siward en ohm Claes Theodora van Meeckeren a° 1445, compareert in de ridderschap 1456. Erve sijns ooms Claes 't goet Swaluwenburg 1460, 't welck hij transporteert aen sijn broeder Johan.

Johan Willem's broeder ontfangt 't goed Swaluwenburg ut supra dictum, ontfangt bij transport van sijn neve Siward 't goed Radelant 1473, idem getrouwt met juffrouw Golda van Blarickhorst a° 1434.

Siward erve sijns vaders Swedre ontf. Wijnbergen in 1452 en Radelant, 't welck hij transporteert aen sijn neef Johan.

Getrouwt aen vrouw Margaret van Doorninck.

(Kinderen),

Sibert (heer van Zwaluwenburg en Radelant gehuwd met Christina van Hoeclum, d^r v Jan en Lucia van Salland) compareert onder de ridderschap 1526.
(Kinderen).

Johan getrouwt met Arnolda Mom. compareert onder de ridderschap, lyd begraven te Montfoort, syn wed° richt maech gescheijd op in 1560.
(Kinderen).

Willem commandeur van Weerden.

Gerard van Swieten,
de lijfarts van Maria Theresia, en zijn geslacht,

door D. L. VAN SWIETEN.

Mijn overgrootvader heeft in het jaar 1809 in Duitschland te Aschaffenburg aan het hof van den Groothertog van Frankfort kennis gemaakt met nakomelingen van den beroemden lijfarts van Maria Theresia, ***Gerard of Gerhard van Swieten.*** Ongeveer 50 jaar later hebben mijn grootvader en een zijner broeders in Weenen kennis gemaakt met de twee laatste zijner afstammelingen in mannelijke lijn ***Egid*** en ***Friedrich van Swieten,*** welke toen reeds beiden de eerste jeugd gepasseerd en nog ongehuwd waren. Van hen heeft mijn grootvader het grootste gedeelte van het familiearchief van dien tak gekregen, waaronder zich ook bevond een kasboek van den lijtarts zelf, waarin hij behalve een fantastische samenkoppeling van zijn grootvader met het oud-adellijke geslacht Van Swieten een aantal aanteekeningen betreffende zijn grootouders, ouders en kinderen laat volgen, welke ik hier letterlijk weergeef:

Gerard van Swieten ep: en 1663 *Catherine Wilhelmine de Brederode.* — *Thomas van Swieten* ep: *Elisabeth Loo* — ***Gerard van Swieten,*** expatrié d'Hollande est allé demeurer a Vienne en Autriche ep: en 1729 ***Marie Lambertine Elisabeth Terbeck van Coesfelt***

Familie register.

Gerardus van ***Swieten,*** wiens vader was ***Thomas Franciscus van Swieten*** in Leyden, moeder ***Elisabeth Loo,*** gehuwelijkt binnen Leyden voor het geregte der stad Leyden den 27 September 1729 met Maria ***Lambertina Elisabeth Theresia ter Beek van Coesfelt,*** wiens vader was ***Godefridus ter Beek van Coesfelt,*** wiens moeder was ***Judith van Geffen.***

Uit dit huwelijk sijn gesproten de naarvolgende kinderen:

1. ***Elisabeth Johanna van Swieten*** gebooren den 31 Januarij 1731 nademiddag omtrent de klokke vier uuren woensdag, tot Peter was gestelt Johan Comte de Thun en Judith van Geffen wede Coetsfelt tot meter, getrout den 1 july 1754 met de hr Chevalier ***Joseph Hyacinth t'Serclaes van, Tilly*** Lieutenant colonel en adjudt generael.

21 may 1755 een dogter uijt dit huwelijk geboren, genaamt ***Theresia Francisca,*** meter mijn vrouw, te Milanen.

12 april 1756 wederom een dogter te Milanen ten vijf uuren s'mergens genaemt ***Marie Josepha Elisabeth*** -- gestorven Wien 1 marti 1758.

24 meij 1757 s'mergens een quartier naar agt uuren een soon genaamt Gerardus ***Josephus;*** peter ik selfs, gedoopt te Penzing, gebooren te Hietzing bij Weenen.

1758 aug. 21 twee uuren naar de middag een soon genaamt ***Carel Joseph,*** peter Baron de Lamberts, meter sa femme qui est grand mere de l'enfant, geboren te Brussel.

1759 aug. 31 om een uuren in de nagt een dogter, genaamt ***Marie Louise Julienne,*** peter en meter sijn geweest monsr Keerle, conseiller des Finances et son Epouse, geboren te Brussel.

2. ***Maria Catharina van Swieten*** gebooren den 25 october 1732 nademiddag omtrent vier uuren saterdag. Peter was Henricus Bernardus ter Beek van Coesfelt, en Johanna Margareta ter Beek van Coesfelt, broeder en suster van de moeder, overleeden den 30 october 1732 s'mergens omtrent ses uuren, begraven inde Pieterskerk in het choor no. 96.

3. ***Godefridus Bernardus van Swieten*** gebooren den 29 october 1733 s'mergens omtrent vier uuren donersdag. Peter was Henricus Bernardus ter Beek van Coesfelt, en Meter Euphemia van den Idserda.

4. ***Johannes Gerardus van Swieten*** gebooren den 11 november 1735 s'mergens ten 6 uuren vrijdag. Peter was Henricus Bernardus ter Beek van Coesfelt en Meter juffr de wede Noortwijk, gestorven te Weenen aan de kinderpokjes in het Collegium Theresianum den 22 mart: 1750 omtrent een uuren in de nagt en aldaar begraven.

5. ***Gijsbertus Henricus van Swieten*** gebooren den 26 febr 1744 s'mergens quartier over agt uuren woensdag. Peter was Henriuus Bernardus ter Beeck van Coesfelt broeder van de moeder, en meter Judith van Geffen wede Coetsfeld moeders moeder.

Dese alle sijn te Leyden gebooren in Holland, en gedoopt van de Eerwaarde Heer Paulus des Martin barvoeter Carmeliet, en Missionarius te Leyden.

6. ***Maria Theresia Francisca Josepha van Swieten*** den 26 decembr 1746 s'mergens vijf minuten naar seven uuren maendag. Deselve is ten doop gehouden door de alderdoorluchtigste, grootmachtigste keyserin, koningin van Hongren, Bohemen etc. etc. inde hofkapel van haare majesteijt in de keijserlijke burgt te Weenen, ende moeder met een juweel van goede waarden beschonken, getrout den 3 Augustus 1768 met de heer ***Jaques Louis Joseph*** Baron de ***Bonaert,*** seigneur de Brunaut, et grand Bailli de la ville et chatellenie d'Ipres, fils de Jacques Lievin Baron de Bonaert, conseiller, Receveur genera1 de S. M. 1. et R. A au Pais retrocede de Westflandre.

Gysbertus Henricus van Swieten [onder 5 genoemd] gebooren den 26 Febri 1744, getrout met *Henriette T Serclaes* den 1774.

Groselteren [van moeders zijde; dit van de hand van Godefridus Bernardus]

Henricus Terbeek van Coesfelt geboren den 2 marti 1647 tot Utrecht,, vermalt mit ***Margrcta van Segwart***, † in den Haag, 2de mal ***Lambertina van Lieshout*** † 1711. Van die erste ehe ein soon ***Geofroid Terbeek van Coesfelt*** vermalt mit ***Judith van Geffen 1710*** en is † den 1 april 1727, sijn wede † den 23 Feb. li64.

Tot zoover de aanteekeningen uit dit boekje. Volledigheidshalve wil ik nog mededeelen dat Gerard's oudste zoon *Godefridus Bernardus* is geweest o.a.: „directeur des études et de la censure", president van de commissie van wetenschappen, bibliothecaris der keizerlijke bibliotheek te Weenen, buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister aan het hof van den koning van Pruisen Frederik den Groote, in 1764 benoemd tot minister [1]) te Warschau, commandeur in de orde van den Heiligen Stephanus. Hij is ongehuwd overleden.

Gijsbertus Henricus, Gerards 3de zoon, is geweest o.a. : „controleur de la recette générale à Bruxelles. [2]) Hij liet na [3]):

1o. ***Franciscus Josephus*** baron ***van Swieten,*** geb. te Brussel 8 Dec. 1775; „peter en meter sijn angestelt door die kyserin in welche namen het kint gedoopt is", sterft te Weenen 30 Mei 1851 kinderloos, tr. 1e Bnesse ***Du Bousquet,*** 2e Gravin ***Surville.***

2o. ***Thérèse*** baronesse ***van Swieten,*** geb. te Brussel 15 Oct. 1777, sterft aldaar 7 April 1831, tr. Baron ***Debois d'Overen.***

[Voert een geketenden beer van sabel op zilver; zijn vrouw voert het Van Swieten-wapen met als helmteeken een zilveren viool instede van den hond.]

---

[1]) Dit blijkens een aan hem gerichten brief. Wordthierbedoeldgezant?

[2]) Volgens een in mijn bezit zijnde door keizer Joseph eigenhandig geschreven verklaring, luidende woordelijk als volgt :

Resolution hutogrsphe de Sa Mte sur le Rapport du Chanoelier dle Cour et d'Etat sur le Choix à faire pour remplacer le Cte de Proli dlans l'Emploi de Controleur de la Recette générale à Bruxelles.

Je nomme à cette place d'autant plus volontiers van Swieten, qui je suis charmé de reconnoitre en lui les services de feu son pere et oeux que ne cesse de me rendre son frere à la Direction des études et de la Censure. (w. g.) Joseph.

[3]) Dit geheel naar aant. van de hand van Karl hugust, zijn jongsten zoon.

3°. *Pauline*, baronesse ***van Swieten,*** geb. te Brussel 27 Jan. 1779, sterft te Weenen 19 Oct. 1811, tr. Graaf *Salis.*

4°. *Karl* **August** baron ***wan Swieten;*** geb. te Brussel 13 Aug. 1780, sterft.. ... tr. ***Johanna von*** *Fahnenberg,* geb. te Wetzlar 30 Dec. 1787, dr van Egid en Caroline Sophie von Riiding gen. zum Piitz, sterft te Weenen 27 Juni 1850.

Uit dit huwelijk zijn geboren:

1°. *Egid* baron wan ***Swieten,*** geb. te Weenen 14 Mrt 1817, sterft kinderloos in 1896, trouwt .... 189. *Julie* baronesse *von* ***Philippsborn,*** geb. te Gietsing bij Weenen 9 Sept. 1837.

2°. ***Thérèse*** baronesse *van Swieten,* geb. Weenen 18 Aug. 1819, sterft aldaar 31 Aug. 1819.

3°. *Friedrich* baron *van* ***Swieten,*** geb. te Weenen 18 Juli 1821, sterft ongehuwd in Dec. 1879.

Egid en zijn broeder Friedrich waren officier in Oostenrijkschendienst. Blijkens een aanteekening van mijn grootvader had Egid kort na den oorlog tegen de Franschen en Piemonteezen in 1839 als kapitein zijn **ontslag** genomen. In 1862 was hij reeds gepensioneerd. Hij en zijn broeder, die in hetzelfde geval verkeerde, beweerden ten gevolge van dien oorlog niet naar verdienste bejegend te zijn, en daarom den actieven dienst te hebben verlaten. Met deze twee is deze tak der ***Van Swieten's*** uitgestorven.

Wat is nu het eigenaardige van het geval? Slaat men een levensbeschrijving op van Gerard van Swieten, dan vindt men steeds als plaats, jaar en datum van geboorte „Leiden, 7 Mei 1700", hetgeen trouwens door zijn kleinzoon Karl August in een aanteekening wordt bevestigd. Trots alle nasporingen in de archieven aldaar, verricht door den Heer Bijleveld, is deze er niet in kunnen slagen op dat jaar zijn geboorte of doop te vinden. [1])

In den loop der jaren 1775-1810 hebben zijn nakomelingen getracht aansluiting te vinden met het aloude geslacht Van Swieten, teneinde in hun adeldom erkend te worden [2]). Tot dat doel hebben zij zich gewend tot Mr. Armand van Swieten te Leiden, den laatsten manlijken afstammeling van een neventak onzer familie, daarna tot mijn overgrootvader, en in die correspondentie, welke van beide zijden in mijn bezit is, staat steeds vermeld, dat de ouders van Gerard v. Sw. zijn: „Thomas v. Sw. en Elisabeth Loo", de grootouders: „Gerard v. Sw. en Wilhelmine van Brederode". Tusschen de papieren van deze Oostenrijksche Van Swieten's is inderdaad een copie van een acte aanwezig, waarin een *Willempje Jansdr* van ***Brederode*** voorkomt als vrouw van *Gerrit* ***van Swieten,*** weduwe van *Mouringh Joachimsz* ***van Wou.*** Dit is echter foutief gecopieerd van het origineele stuk waarin staat „*Berkerode*" inplaats van „***Brederode".*** De onderzoekingen welke het gevolg zijn geweest van deze correspondentie hebben niet mogen leiden tot het vinden noch van de doop- en trouwacten van Gerard van Swieten en van zijn ouders (waar om verzocht was), noch van de gewenschte aansluiting, welk laatste feit nu wel niemand meer verwonderen zal. Meer dan waarschijnlijk is het ook, dat Thomas v. Sw. en Elisabeth Loo zijn ouders niet zijn, zooals hij zelf opgeeft, doch naaste familie van hem, bij wie hij, vroeg wees geworden, is opgevoed. Eigenaardig is het, dat, Gerard v. Sm. te Leiden niet als student staat ingeschreven aan de Universiteit.

[1]) De Heer Bijleveld heeft mij beloofd te gelegener tijd een artikel aan dit onderwerp te wijden.

[2]) Gerard van Swieten was in 1758 met al zijn wettige nakomelingen door Maria Theresin in den Oostenrijkschen adelstand verheven met den titel van „baron".

Tot slot wil ik nog een korte levensbeschrijving geven van ***Gerard van Swieten,*** geb. ± 1700, gest. te Schönbrunn 18 Juni 1772. [1])

Vroeg wees geworden, niet rijk aan aardsche goederen, doch begiftigd met een buitengewoon helder verstand, bezocht hij eerst de hoogeschool te Leuven om zich aan de philosophisohe studie te wijden en keerde daarna naar zijn vaderland terug om zijn studiën aan de Leidsche hoogeschool voort te zetten. Hier werd hij de beste leerling van Herman Boerhave en deze had hem dan ook als zijn opvolger aan de Leidsche curatoren aanbevolen, waarop zijn benoeming tot hoogleeraar ook wel gevolgd zou zijn, als er niet een overwegend bezwaar bestond. Van Swieten toch was katholiek en men kon aan de Leidsche hoogeschool, die een bolwerk der protestantsche wetenschap was, geen Roomsche benoemen. Hij werd daarom eenvoudig privaat docent en gaf onderwijs in de geneeskunde, schei- natuur- en kruidkunde en in het' Grieksch. Zijn geleerdheid en kunde waren ver buiten de grenzen van zijn vaderland bekend, en toen Maria Anna, zuster van Maria Theresia, die als landvoogdes der Oostenrijksche Nederlanden te Brussel woonde, gevaarlijk ziek werd, gaf graaf Eaunitz de Keizerin den raad om Van Swieten tot een consult uit te noodigen. Deze kwam daarop ***naar*** Brussel, en hij slaagde er in de prinses geheel te doen herstellen. Daarmede waren de eerste relatiën tusschen Van Swieten en het Oostenrijksche hof aangeknoopt.

In dien tijd zag het er met de studie der medicijnen in Oostenrijk droevig uit. Daar de hoogeschool te Weenen een kerkelijke stichting was, werd er de geneeskunde onderwezen door personen, die meer naar rechtzinnig geloof dan naar de eischen der wetenschap vroegen. Er moest voor eene commissie, uit geestelijken bestaande, examen worden afgelegd, en de examengelden, die zeer hoog waren, kwamen den paters ten goede.

Zeker pleit het voor het zuivere inzicht van Maria Theresia, dat zij indertijd, toen de vijand voor de poorten van Weenen stond, en zij van alle kanten door Pruisen, Frankrijk, Beieren en Sardinië beoorloogd werd, nog lust en tijd had om met Van Swieten, die toen nog te Leiden woonde, te correspondeeren en hem om adviezen te vragen betreffende de hervorming van het medisch onderwijs, opleiding van vroedvrouwen en heelmeesters en de stichting van ziekenhuizen.

Het is verklaarbaar, dat Van Swieten lang aarzelde om in dienst der Keizerin te treden. Het „Enfin, je me rends", waarmede hij aan de dringende smeekbeden van Maria Theresia gehoor gaf, was in zijn mond zeker geen phrase. Nauwelijks te Weenen aangekomen, werd hij tot lijfarts der keizerlijke familie, tot directeur van alle medische aangelegenheden des rijks en tot permanent voorzitter der medische faculteit benoemd.

Zonder tal waren de veranderingen, die hij heeft aangebracht. Hij begon met de hervorming van het medische onderwijs aan de hoogeschool en het pleit voor zijn vooruitzienden blik, dat zijn voorschriften „mutatis mutandis" thans nog gelden en het onderwijs in de geneeskunde in hoofdzaak nog op dezelfde leest is geschoeid. In 1754 gaf hij het nieuwe statuut over de hoogeschool en over

[1]) Zie o.a. Nieuwe Rott. Cour. d.d. 26 en 28 Mei 1888.

het studeeren aan de verschillende faculteiten uit, waarvan de grondgedachte nog steeds gehuldigd wordt.

Behalve als hervormer van het medisch onderwijs is Van Swieten vooral op hygiënisch gebied werkzaam geweest. Met behulp van den bekenden Josef von Quarin, dien hij tot geneeskundig inspecteur bij het ministerie van binnenlandsche zaken deed aanstellen, riep hij een school voor de opleiding van vroedvrouwen, een school voor officieren van gezondheid en een school voor veeartsen in het leven; hij richtte in elke voorstad een ziekenhuis op en stelde regelen voor het klinisch bezoek. Ook de bekende sterrenwacht te Weenen heeft aan hem het bestaan te danken, evenzoo het eerste chemisch en physisch laboratorium, aan welke instelling hij 66 mikroskopen schonk, een voor die tijden vorstelijk geschenk.

Voor de studenten zorgde hij als een vader: hij liet er jaarlijks 30 op zijn kosten studeeren, zijn tafel stond steeds open voor hongerige weezen en voor menigen armen student betaalde hij de boeken en collegegelden. Het thans nog bloeiende weduwen- en weezenfonds voor geneesheeren werd ook door Van Swieten opgericht.

Allengs kwam niet alleen het medisch, maar het geheele onderwijs in Van Swieten's handen. Als directeur der hofbibliot heek was hij met de censuur van alle boeken belast. Dit uiterst inspannende werk bezorgde hem veel onaangenaamheden en vijandschap, vooral waar het betrof de contrôle op de uit het buitenland ingevoerde boeken. Dit ambt was vroeger in handen der paters-jezuïeten geweest, die letterlijk alles wat niet met hun opvatting over moraal en godsdienst strookte, in beslag namen. Intusschen was het voor Van Swieten een groote voldoening, toen de Keizerin op zijn raad besloot, dit ambt aan de paters te ontnemen en daarmede een commissie te belasten, met hem aan het hoofd. De censuur behoorde, zoo betoogde hij, door den staat en niet door de kerk te worden uitgeoefend, en tot groote ergernis der jezuïeten en bisschoppen, die hem voor een Jansenist uitmaakten, vond zijn voorstel een gunstig gehoor. Bedenkt men welke vlucht de Fransche, Engelsche en Duitsche letterkunde juist in het laatst der 18de eeuw genomen hebben, dan begrijpt men, voor welke moeilijke taak hij stond. Voltaire, Rousseau, Montesquieu, de Encyclopaedisten, Lessing, Goethe — zij waren allen te vrijzinnig voor den bekrompen geest in Oostenrijk en zelfs Van Swieten was niet altijd in staat tegen den stroom op te roeien. Hij was, zooals alle hervormers in die dagen een verlicht despoot, die wat hij voor goed hield desnoods met geweld wilde ten uitvoer brengen.

Zoo werkte Van Swieten gedurende 27 jaren in Oostenrijk en stierf in 1772 in het keizerlijk paleis van Schönbrunn. Vooral uit zijn briefwisseling met Maria Theresia, welke geheel het karakter eener vriendschappelijke correspondentie droeg, blijkt, welk een vriendschap zij haren lijfarts heeft toegedragen. Toen zij in zijn laatste ziekte afscheid van hem nam, smolt zij in tranen weg, waarop Van Swieten, die reeds niet meer staan kon, zijn laatste glas wijn op hare gezondheid uitdronk. Sedert hij haar en enkele harer kinderen van de pokken had weten te genezen, stelde zij een onbegrensd vertrouwen in zijn kunde. Nog jaren later gebruikte zij zijn recepten, en beval die hare kinderen aan; „vous avez tant aimé ce Van Swieten, c'est de son école que je vous envoie le secours", zoo schreef zij aan aartshertog Ferdinand, met de bijvoeging dat zij sedert zijn dood elk vertrouwen in medicijnen en doctoren verloren had, „car il savait véritablement ordonner avec ma santé".

Van Swieten werd met vorstelijke praal begraven. Keizer Joseph in persoon, met alle ministers en waardigheidsbekleeders, volgden den met zes paarden bespannen lijkwagen, die, alvorens naar de kerk te rijden, zich langs den „ Hof burg" bewoog, om de Keizerin gelegenheid te geven nog een laatsten groet aan haren vriend te brengen. Nog 8 jaar later schrijft de Keizerin aan haren zoon Ferdinand : „J'ai aujourd'hui un grand jour de dévotion et de retraite, l'anniversaire de Van Swieten qui est pour mon particulier une perte irréparable". Zelfs in Frankrijk, waar hij de geleerden door zijn strenge censuur dikwijls genoeg ergenis gegeven had, werden zijn verdiensten toch zóó erkend, dat toen de tijding van zijn dood in de vergadering der „ Academie des Sciences" kwam, de spreker zijn geleerd betoog staakte en zeide: „Messieurs, le baron Gérard van Swieten a succombé," waarop de vergadering met het pathos dier dagen eigen antwoordde : „Jamais ! Il ne euccombera pas !"

De groote Billroth, een eeuw later de roem der Weensche universiteit, schreef van hem : „Wer in der Bekanntschaft mit diesem herrlichen Menschen keine Freude gefunden hat, bei dem mag ich mich nicht entschuldigen".

In de groote zaal der Weensche hofbibliotheek werd op 11 Nov. 1833 een buste onthuld, met het korte opschrift „Gerhardus van Swieten", terwijl hij, de beste leerling van Boerhave, op 3 Mei 1888 bij het prachtige standbeeld van Maria Theresia vereeuwigd werd, staande tusschen de ruiterstandbeelden van Loudon en Traun, zoodat thans leermeester en volgeling, hoewel honderden mijlen van elkaar gescheiden, beiden in brons vereeuwigd zijn.

Zijn bekendste werken zijn: Dissertatio inaug. de arteriae fabrica et efficacia in corpore humano; Commentaria in Hermanni Boerhave Aphorismos de cognoscendis et curandis morbis; Kurze Beschreibung und Heilungsart der Krankheiten, welche am öftersten in den Feldlagern beobachtet werden ; Constitutiones epidemicae et morbi potissimum Lugduni Batavorum observati.

Hij was Commandeur in de orde van den Heiligen Stephanus. [1])

Voor aanvulling of verbetering van het bovenstaande, meer speciaal van het genealogische gedeelte, houd ik mij steeds gaarne aanbevolen. Alle gegevens omtrent leden ook van andere takken van deze familie zullen mij steeds meer dan welkom zijn.

Fragment-genealogie **Battaerd,**

door M. G. WILDEMAN.

Slechts enkele particuliere kennisgevingen van huwelijk en overlijden en een luttel aantal annoncen (deze laatste aanwezig in de verzamelingen van het Centraal Bureau voor Genealogie en Heraldiek) maakten den grondslag uit van 't volgend fragment.

[1]) In 1770 genas hij Maria Thcrcsia van de kinderpokken, waarvoor hij het Commandeurskruis in de orde van den Heiligen Stephanus verwierf! verder schonk de keizerin hem 3000 ducaten en haar beeltenis in briljanten gevat.

De geschiedenis dezer familie maakte blijkbaar nooit een onderwerp van studie uit.

Alle aanvullingen en verbeteringen (voorzooveelnoodig) zullen dankbaar worden aanvaard.

Wapen: Linksgeschuind van? op? met een golvende linkerschuinbalk van ? over de schuiningslijn, waarvan rechts een klimmend omgewend hert en links een boom. Helmteeken: een uitkomend omgewend hert.

I. *Jan Batta(erd)*, tr. *Johanna van den Abeele.*

11. *Peter Battaerd*, ged. Tiel 16.7. 1741[1]), †? tr. Maastricht 27 3. 1'768 [2]), toenmaals korporaal in het 2de Bat. Oranje-Gelderland, ***Maria Elisabeth*** *Peruset*, ged. Maastricht (S. Catharina) 15.1 1742[3]) (dr. van Ferdinand Lodewijk en Margaretha Vaes).

Waaruit voor zoover bekend:

1. ***Ferdinand*** *Lodewijk*, die volgt 111.
2. ***Joannes Franciscus,*** die volgt IIIbis.

III. ***Ferdinand Lodewijk Battaerd,*** ged. (R. C) Breda 17-5-1769, † . . . . . Hij trad ***in*** dienst 1'784 ; werd 2de luit. der cavalerie 1786 ; 1e luit. in 1792 ; ritmr. 1810; majoor 1816; luit. kolonel 1815; gep. 1821.

Hij tr. . . . . ***Maria Helena Matthieu*** geb. Namen.

Waaruit voor zoover bekend:

1. ***Ermelindis Battaerd, ged.*** (R.C.) Breda 5-1-1792.
2. ***Joannes Jacobus Josephus*** *Eduardus*, die volgt IV.

IV. ***Joannes Jacobus Josephus Eduardus Battaerd,*** ged. Huibergen 14-4-1795 [4]), † Breda 19-1-1866. — Hij trad in dienst 1811; werd 2de luit. der cavalerie 1822; 1e luit. id. 1830; ritmr. 1836; majoor 1845 en in dat Jaar gepensionneerd.

Hij tr. 1e Oosterhout 2-11-1838 ***Johanna*** *Pietronella Michaël* ***van den*** *Ouwelant,* ***ged.*** Oosterhout 6-2-1819, † . . . . . (dr. van Johannes Josephus en Dimphna van Ertryk).

Hij tr. 2e . . . . . ***Theresia Maria Adriana*** *Boex*, ged. Breda 3 1-10-1804 [5]), † ald. 13-6-1879 (dr. van Joannes Hubertus en Theresia Victoria Bogaerts).

Uit het 1e huw. voor zoover bekend:

1e. . . . . ***Battaerd,*** geb. Oosterhout 20-10-1839.

2e. *Elisabet Johanne Eléonore* ***Josephine Battaerd,*** geb. Amsterdam 14-6-1842.

3e. ***Eerdinand Louis Joseph Battaerd,*** geb. Oosterhout 9-1-1846, † Geertruidenberg 21-7-1880, 2de luit. der Inf.

1) Doopreg. Tiel (Rijksarchiefdepôt Arnhem) 16 Juli 1741 Peter zoon van Jan Batta en Johanna Catreyn van den Abele e.l.

2) Trouwboek Ned. Herv. Gem. van St. Jan, Maastricht,. — Den 11 dito (Maart) 1768, Peter Batard, corporaël in 't 2de battaljon van Oranje Gelderland, geboortig van Thiel, met Maria Elisabeth Peruset J. D. geboortig en wonende alhier. — (In margine staat:) Getrouwd den 27 Maart 1768 door Ds. Bachiene.

3) Doopb. der parochie van S. Msthias in de kerk van de H. Catharina, Maastricht. — Januarius 1742, 15 Bsptieata est Maria Elisabeth filia illegitima Ferdinsndi Ludovici Perreset, timpnrnistae in Legione Generosissimi Domini Sturler, et Margaritae Vnes (ut declarat Maria Gertrudis Princen obstetrix) Suscep: Petrus Simons et Maria Elisabeth Vaes. — (Later is met andere hand bijgevoegd:) Nota quod parentes postea contraxerunt matrimonium ooram acatholicis tantum quia mater est catholica et pater acatholicus. —

4) Doopb. Huibergen. — Die 34 Aprilis 1795 Baptizavi Joannum Jacobum Josephum Eduardum filium legitimum Ferdinandi Ludovici Battaerd Bredani capitanei Legionis Hollandonium diota Oranii Gelderland et Mark Helenæ Matthieu Namurcensis susceperunt Franciscus Georgius Andrau loco Josephi Darthel et Antonita Neyzenloco Mariae Lansquet.

1867 ; 1e luit. id. 1870, laatst 1e luit. plaatselijk adjudant 0. n. a.

Hij tr. Maastricht 1 9-11-1872 ***Maria Hubertina Emerentia Smits,*** geb. Maastricht 16-3-1850, dr. van Ludovious en Maria Theodora Hubertina Strengnart.

IIIbis. ***Joannes Franciscus*** *Battaerd*, geb. Breda 22-12-1771, † Leeuwarden 21-5-1832, als majoor bij de 11de afd. Infanterie, tengevolge eener gedurende den Veldtocht van 1830 opgedane ongesteldheid.

Hij tr. . . . . ***Catharina de Waart,*** ged. Harlingen 9-12-1766, † Groningen 2-12-1852 (dr. van Hermanus en Foekje Jongma).

Waaruit:

1. ***Carel Herman Ferdinand Alexander Battaerd,*** geb. Alkmaar 11-3-1800, † Leeuwarden 20-1-1884. Hij trad in dienst in 1811 als volontair bij het 1 23ste reg. de ligne ; werd korporaal 18 13; fourier bij het 126e reg. 1813; fourior in holl. dienst 1814; sergeant 1816; sergeant-majoor 1813 ; adj -onderoff. 1817 ; 2de luit. 1820; 1e luit. 1829; van 1828—39 adj. van den Generaal v. Sytzema en van 1839-40 van gen.-maj. Knotzer ; kapt. 1841; majoor 1853 ; gep. 1856. Ridder i. d. Orde van den Ned. Leeuw (1846) ridder in die der Eikenkroon (1849) gerechtigd tot het dragen van het Eereteeken 1813-15 en der St. Helena-Medaille.

Hij tr. Leeuwarden 16-3-1821 *Susanna Barbara (Maria)* baronesse ***Van Asbeck zu Berge und Munsterhausen,*** geb. Leeuwarden 12-5-1798, † Leeuwarden 7-7-1873 (dr. van baron Valerius Vitus en Adriana Luppus).

Dit huwelijk bleef kinderloos, doch het echtpaar nam als kind aan: *Carel Herman* ***Ferdinand Alexander*** *Corbelyn,* geb. Utrecht 30 Oct. 1847 (zn. van den kapitein der Mariniers Thomas Godart Corbelyn en Adriana Acker) wien bij Kon. Besluit van 10 Dec. 1870 werd toegestaan bij zijn geslachtsnaam dien van ***Battaerd*** te voegen en zich voortaan te noemen en teekenen ***Corbelyn Battaerd.*** Hij overleed Groenlo 15-6-1913 en was o.a. jaren lang penningmeester van het Kon. Ned. Genootschap voor Munt- en Penningkunde „Concordia res parvae crescunt" gevestigd te Amsterdam. — Eene korte, aan hem gewijde necrologie komt voor in het tijdschrift van genoemd genootschap Jrg. 1913, bl. 154. — Hij tr. Haarlem 30-4-1874 ***Johanna*** *Elisa* ***Augusta*** *Huber,* geb. Veenhuizen 9-5-1853 (dr. van dr. Ulrich Jan en Maria Jacqueline Henriette van Ellinckhuysen).

Dit huw. bleef kinderloos.

2. ***Petrus Johannes*** *Theodorus* ***Augustus,*** die volgt IV.

3. *Maria* ***Elisabeth Faustine*** *Hendrine* ***Battaerd,*** geb. Amsterdam . . . . . 1806, † Leeuwarden 1-1-1882, tr. Luik 3-9-1827 *Cornelis* ***Frans van de*** *Lande*, geb.? . . . . . † Termunterzijl 6-6-1836, ontvanger der rijksbelastingen ald., oud 41 jaar (zn. van Abraham en Johanna Brade).

4. *Johannes Françiscus* ***Josephus*** *Alardus* ***Battaerd,*** ***ged.*** 's Hertogenbosch 26-10-1809, † Maastricht 15-1-1863, ridder M. W. 0. 4de kl.; 1e luit. bij den Staf der Artillerie.

IV. ***Petrus Johannes Theodorus*** *Augustus* ***Battaerd,*** geb. 's-Gravenhage 6 en ald ged. 7-4-1802, † Breda

5) Doopreg. Breda 31 Octobris 1804. — Baptizata est Theresia Maria Adriana filia legitima Joannes Huberti Boex (ex Welde) et Theresiae Viotoris Bogaerts. Susceperunt Adrianus Raem et Maria Theresia Boex.

6-7-1879, ridder M. W. O. 4de kl., gep. luit.-kolonel 0. 1. Leger.

Hij tr. Groningen 12-6-1844 *Françoise Maria Engeler*, geb. Zwolle 20-10-1822, † Breda 20-1-1592 (dr. van Dirk Frans en Maria Schonegevel).

Waaruit:

1. *Maria Catharina Françisca Augusta Battaerd*, geb. Groningen 1-4-1846, tr. Ds. *Willem Fredrik Walch*, geb. Zaandam 13-7-1834, † Breda 24-12-1899, predikant bij de Luthersche gemeente ald. (zn. van Gerrit en Maria Elisabeth Mathijs).

2. *Ernestine Elisabeth Battaerd, geb.* Groningen 22-9-1847.

3. *Johann François*, die volgt V.

4. *Petrus Johannes Theodoor August.* die volgt Vbis.

5. *Françisca Maria Battaerd*, geb. Groningen 20-1-1857.

V. *Johann François Battaerd*, geb. Groningen 20-2-1849, gep. majoor 0. 1. Leger, tr. Padang 30-1-1879 *Ernestine Auguste Lindeman*, geb. Batavia 10-12-1853, dr. van .....

Waaruit:

1. Petrus *Johannes Theodorus Augustus Battaerd*, geb. Padang 21-5-1880.

2. *Suzanna Hendrica Battaerd*, geb. Padang 29-11-1881, sedert 1909 in West-Indië

3. *Marie Catharine Battaerd*, geb. Batavia 11-12-1884, procuratiehoudster van het Noordhollandsch Landbouwcrediet te Leiden.

4. *Johann August Battaerd*, geb. Batavia 17-4-1891, aangesteld tot 2de luit. der Art. 0. 1. L., 1912.

Vbis. *Petrus Johannes Theodoor August Battaerd*, geb. Groningen 27-3-1864, gep. kapitein der Inf. O.I. Leger, tr. Padang 19-11-1881 *Bertha Frederika Intveld*, geb. Natal 1-6-1863 (dr. van Alexander Felix en Maria Warmolts).

Waaruit:

1°. *Maria Francoise Battaerd*, geb. Lagoe Boti (Tobalanden) 19-7-1884, tr. 23-12-1911 *Johan Willem van de Kasteele*, geb. 27-1-1886, chef van het agentschap der Moluksche Handelmaatschappij te Gorontalo.

2. *Bertha Augusta Battaerd*, geb. Padang 18-12-1886, tr. Batavia 9-9-1914 *Jan Reinier van Alphen*, geb. Magelang 1-3-1883, civiel-ingenieur (zoon van Johannes Dirk en Anna Charlotte Zeydel).

Huwelijksinteekeningen van Predikanten in de Kerkelijke registers te Amsterdam (1680—1811),

medegedeeld door A. B. VAN DER VIES.

Zoekende in de kerkelijke registers te Amsterdam naar huwelijken van Predikanten, die te Amsterdam „gestaan" hebben, vond ik de volgende huwelijksinteekeningen van andere Predikanten.

v = van, o = oud, p = predikant, w = weduwnaar of weduwe, va = vader, m = moeder, b = broeder, z = zuster.

18. 4. 1680.
Gerardus *Avenhorn, v.* Hoorn, o. 26, p. Middelie, va. Cornelis Gerrits.

Annetie Frans Twijnders, v. A'dam, o. 20, va. Frans Frans.
23. 5. 1680.
Abrahamus *Helius, v.* A'dam, p. Winkel, w. Theodora Dane.
Sara van Steenhoolen, v. A'dam, w. Johannes Hovius.
18. 7. 1680.
Ernestus van *Harlingen, v.* Nigtevegt, o. 30, p. Westbroek en Achttienhoven, va. Henricus.
Johanna de Cerff, v. A'dam, o. 25, va. Hans.
20. 8. 1680.
Jacob *Trigland, v.* A'dam, o. 28, p. Utrecht, ouders dood.
Isabella Sophia de Geer, o. 22, ouders dood.
19. 9. 1680.
Gerardus *Blootenburgh, v.* Woudenberg, p. Amersfoort, w. Wyntie Waghters.
Alida van Dickhuysen, v. A'dam, o. 26, va. Dirk.
4. 10. 1680.
Otto *Piccardt*, v. Nijkerk, o. 24, p. Oterdum.
Egberta Nieuhoff, v. A'dam, o. 21, va. Hendrik.
ll. 1. 1681.
Petrus *Vlisserus*, v. A'dam, o. 32, p. Schardam en Etersheim, m. Ariaentje Jans.
Sara Boudewijns, v. A'dam, o. 33, z. Maria.
8. 2. 1681.
Johannes *de Vooght, v.* A'dam, p. w. Elisabeth Pauw.
Geertruyda Schutt, v. A'dam. o. 24, m. Johanna Kroet.
8. 2. 1681.
Abrahamus *Montanus, v.* Midwoud, o. 32, p. Laren en Blaricum, ouders dood.
Elisabeth Cuylemans, v. Haarlem, o. 31, ouders dood, b. Dirk.
6. 3. 1681.
Jacob *Clerq*, v. Purmerend, o. 34, p. Hilversum, m. Grietje Hendriks.
Maria Cuperus, v. Alkmaar, o. 31, ouders dood.
12. 3. 1681.
Cornelius *Stertius, v.* Jisp, o. 40, p. Varik, ouders dood.
Catharina de Wilde, v. A'dam, o. 37.
9. 5. 1681.
Fredericus *Molerus, v.* Haarlem, p. Beverwijk, w. Maria de Mont.
Elisabeth de Bruyn, v. Montfoort, w. Jan Adriaans van Eyk.
9. 5. 1681.
Florentius *de Bruyn*, v. Gorinchem, o. 30, p. Schelluinen, ouders dood.
Anna Eekhout, v. A'dam, o. 17, va. Adriaan.
23. 5. 1681.
Michiel *de Hartogh*, p. Loenen.
Maria Hagebaert, v. A'dam.
19. 6. 1681.
Gerardus *Croese*, v. A'dam, o. 37, p. Oud Alblas, b. Rynier.
Elisabeth de Cerff, v. A'dam, o. 24, va. Hans.
8. 7. 1681.
Petrus *Schermer*, v. Alkmaar, o. 28, p. Stolwijk, oudersdood.
Maria van Roosendael, v. A'dam, w. Cornelius Wabma.
18. 7. 1681.
Johannes *de Bruyn, v.* A'dam, o. 28, p. Hellevoet, ouders dood, b. Hendrik.
Alida Delamina, v. A'dam, o. 20.
23. 7. 1681.
Henricus *Snaperus, v.* Utrecht, p. Nieuwveen, w. Elisabeth Kaarsgieter.
Margaretha Lastman, v. A'dam, o. 27, va. Jan.

7. ll. 1681.
Turquinius *Poppinga*, v. Franeker, p. Pietersbierum, w. Rynou Epeus ?.
Maria de Vriest, v. A'dam. o. 31, va. Johannes.
30. 12. 1681.
Casparus *Allerdyn*, *v.* Bremen, o. 23, p. Sluis (Vl.).
Magdalena Momma, v. A'dam, o. 26, ouders dood.
24. 4. 1682.
Eberhardus *Bedber*, p. Blaarthem en Veldhoven, w. Adelet Hartighs.
Susanna Roosterman, v. A'dam, o 34, ouders dood.
8. 6. 1682.
Henricus *Kramer, v.* Wesel, o. *2'7,* p. Bommel, m. Clara Sluyters.
Catharina van Dien, v. A'dam, o. 21, ouders dood.
14. 5. 1682.
Egbertus *Bergman*, *v.* Amersfoort, o. 26, p. Vuursche, ouders dood.
Lucia van Houten, v. A'dam, o 18, va. Nicolaas.
9. ll. 1682.
Joannes *Wigersma, v.* Leeuwarden, o. 22, p. Marssum, ouders dood.
Anna Vrij, v. A'dam, o. 23, m. Catharina van Dooreslaar.
4. 12. 1682.
Cornelis van Beveren, v. A'dam, o. 29, p. Jaarsveld, va. Hnrmen.
Geertruy Snoeck, v. A'dam, o. 19, m. Geertruyd Druijs.
9. 12. 1682.
Joannes de *Nieulandt*, *v.* A'dam, o. 31.
Brechta Hoing, v. A'dam, o. 29.
26. 7. 1686.
Johannes *Seckvelt*, *v.* Breda, o. 22, p. Zevenbergen, m. Maria de Wolf.
Catharina van Zevenhoven, v. A'dam, o. 24, ouders dood, b. Johannes.
12. 9. 1686.
Frederick *Scherphoff*, *v.* Zuidland, o. 30, p. Lienden, va. Ds. Samuel.
Anna Margareta Ranst, v. A'dam, w. Jacobus Bardewits.
16. 10. 1686.
Absalom *Malecootius*, *v.* Baambrugge, p. Heerde. w. Judith van Bommel.
Catharina Vrij, v. A'dam, o. *23,* m. Catharina van Dooreslaar.
13. ll. 1686.
Johannes de *Bruyne*, *v.* Balk, o. 30, p. Stavoren, ouders dood.
Elisabeth Imbreghts, v. A'dam, o. 18, m. Elisabeth van Dokkum.
26. 3. 1687.
Johannes *Mancx*, *v.* Leiden, o. 32, p. Heemstede, ouders dood, oom Francois Derramout.
Maria Derramout, v. A'dam, o. 40, va. Francois.
10. 6. 1687.
Henricus *Rosinus*, *v.* Koningsbergen, o. 24, p. beroepen Suriname, ouders dood.
Hillegonda Hoppers, v. Delft, o. 30, ouders dood.
10. 5. 1687.
Rutgerus *van Ulsen*, *v.* Zwolle, o. 24, p. Hellendoorn.
Johanna van Brugge, v. A'dam, o. 18, grootmoeder Clementie de Steenkerk.
20. 9. 1687.
Hermannus *Beckeringh*, *v.* Zuidhorn, o. 27, p. beroepen Kolham.

Francyna van Bronkhorst, v. A'dam, ouders dood.
3. 10. 1687.
Gerardus *Avenhorn*, *v.* Hoorn, p. Middelie, w. Annetie Frans.
Constantia Soreau, v. A'dam, o. 27, ouders dood, b. Isaac.
18. 3. 1688.
Jean *Fournier,* v. Londen, o. 30, p. Balk.
Renee Bion, v. Rochel, 0. 20.
5. 4. 1688.
Johannes *Lansman*, *v.* A'dam, o. 27, p. Noordwijkerhout, ouders dood, b. Jacob.
Judith Coppens, v. A'dam, o. 26, ouders dood.
2. 7. 1689.
Petrus *Keuchenius, v.* 's Hertogenbosch, p. Arnhem, w. Cornelia van Minningen.
Catharina Lycochthen, v. A'dam, o. 20, ouders dood, b. Cornelius.
20. 8. 1689.
Martinus Koningh, v. Alblas, o. 26, p. Rumpt en Gellikum.
Magdalena Backerius, v. Groet, o. 20, m. Madalena de Jongh.
20. 11. 1689.
Johannes *Ruell*, *v.* Utrecht, o. 25, p. beroepen Oost Indië, va. Hendrik.
Anna Scherp, v. A'dam, o. 23, m. Sara Oeges.
6. 6. 1690.
Joannes *Seckvelt, v.* Breda, p. Hem, w. Catharina van Zeevenhoven.
Anna de Vryer, v. A'dam, o. 29, ouders dood, b. Abram.
6. 5. 1690.
Abraham *van Claveren, v.* A'dam, p. Wervershoof, w. Margrita Obbens.
Giertie de Jager, v. A'dam, o. 31, va. Jan Pieters.
14. 7. 1690.
Nicolaas *Haring*, v. Oostzaan, p. Utrecht, w. Susanna Markes.
Catharina Oostzaan, v. Oostzaan, w. Pieter van den Hergh.
16. ll. 1690.
Matheus *Hek*, *v.* Utrecht, p. geweest Ternate (Oost-Indië), w. Sara Gallee.
Maria van Santen, v. A'dam, w. Barent v. Zutphen.
26. ll. 1690.
Jacob van de *Graaff*, *v.* Maarssen, o. 36, p. Wijk bij Duurstede, ouders dood, b. Mr. Isaac.
Petronella Winter, v. A'dam, o. 26, va. Jacob.
1. 3. 1691.
Isaac *Wilbrenninck*, v. Arnhem, o. 31, p. Amersfoort, ouders dood, z. Johanna.
Elisabeth de Raei, v. Leiden, o. 31, va. Prof. Johannes.
6. 4. 1691.
Isaac *Latané, v.* Mucidan Perigord, o. 32, p. Tiel.
Elisabeth Houdry, v. Parijs, o. 26, va. François.
28. 7. 1691.
Joannes *Sylvius*, v. 0. 33, p. Graft.
Sophia Luiiken, v. A'dam, o. 31. ouders dood.
4. 8. 1691.
Everhardus *Worst*, *v.* p. Kamperveen, w. Maria Sabe.
Abigael Hartsen, v. Adam, w. Evert van Doorn.
7. 11. 1691.
Hermanus *Altius*, *v.* Arnhem, o. 26, p. Hilversum.
Maria Vry, v. A'dam, o. 27, m. Catharina Dooreslaar.
10. 11. 1691.
Abraham van *Barthem*, *v.* Rotterdam, o. 29, p. Nieuwkoop, b, Bartholomeus.

Sophia Wagenaar, v. A'dam, o. 23, ouders dood. 15. 12. 1691.
Jacobus *de Bondt, v.* Edam, p. Oud Karspel, w. Maritie Willems Piek.
Sara van Brederoo, v. A'dam, o. 36, va. Dirk Willems. 19. 4. 1692.
Elbertus *Neckius, v.* Kortenboef, p. Kortenhoef, w. Aletta Goldenhage.
Anna de Franse, v. A'dam, o. 41, m. Elisabeth Wijk. 28. 6. 1692.
Sebastianus van *Schalkwijk, v.* Schoonhoven, p. Wemeldinge.
Catharina Ponten, v. A'dam. 12. 9. 1692.
Jacobus *van der Ploegh, v.* Rotterdam, o. 33, p. Aardenburg, va. Joan.
Elisabeth Verbraeck, v. A'dam, o. 27, va. Isaac. 29. 9. 1692.
Pierre *Roufrange, v.* Miramont, o. 35, p. Enkhuizen (Waalsch).
Marie Destienville, v. Etaples, o. 22, va. Jean. 10. ll. 1692.
Bartholomeus *Jonasz, v.* Deventer, o. 31, p. Ruurloo.
Maria Werminck, v. A'dam, o. 20, va. Hendrik. 20. ll. 1692.
Henricus *Sele,* v. Rotterdam, p. Tiel, w. Helena Verdoen.
Petronella van Waart, v. Schiedam, o. 26, ouders dood. 25. 7. 1693.
Cornelis *Wachtendorp, v.* Linden, o. 32, p. beroepen Suriname, ouders dood.
Susanna Reygersbos, v. A'dam, w. Roelof Waterham. 26. 9. 1693.
Jacobus *van Stryen, v. Goes,* p. Oostzaan, w. Adriana Rammelman.
Ida de Visscher, v. A'dam, o. 24, ouders dood. 12. 2. 1694.
Casparus *Auckema, v.* p. Diemen.
Elisabeth van Reynevelt, v. 28. 5. 1694.
Hendricus *Schevenhuysen, v.* p. de Rijp, w.
Catharina Gravia, v. A'dam. 9. 7. 1694.
Cornelius *Hamer, v.* A'dam, o. 31, p. Oudendijk, va. Cornelius Pieters.
Marrietie Duyts, v. A'dam, o. 36, ouders dood. ll. 12. 1694.
Renaud *Boullier, v.* Bellabord, o. 38, ouders dood.
Marguerite Melin, v. St. Maixent, o. 34, m. Susanna Servant. 18. 12. 1694.
Johannes *Kiezenga, v.* Groningen, o. 28, p. beroepen Batavia.
Anna Symon, v. A'dam, o. 25, va. Simon Mennes. 19. 2. 1695.
Jean *de Labrune, v.* Lunel, o. 40, p. Weesp (Waalsch), m. Margrita Rodil.
Mariana Brunier, v. Baix, o. 22, va. Pierre. 5. 3. 1695.
Jean *de Rivasson, v.* Bergerac, o. 34, p. Harderwijk (Waalsch).
Caterine Aubin, v. Loudun, o. 24, va. Pierre. 22. 4. 1695.
Joachim *Cruiger,* v. Hattem, p. Paasloo en Oldemark, w. Clasie Tymans.

Anna Wils, v. A'dam, o. 34, ouders dood. 7. 6. 1695.
Pierre *de Joncourt,* v. Saint Quentin, p. Middelburg (Waalsch), w. Margarita de la Mouche.
Elisabeth de Visscher, v. A'dam, o. 37, ouders dood. 10. 9. 1696.
Jean *Leask, v.* Marine Coltor, o. 32, p. Middelburg (Engelsch), b. Alexander.
Jacoba de Nys, v. Adam, o. 23, m. Catarina Straetman. 26. 10. 1695.
Isbrandus *Fabricius, v.* p. Wilsum, w. Geertruyda Borcheer.
Petronella van der Wier, v. A'dam, o. 24, va. Boudewijn. 12. 11. 1695.
Joannes *Steenbergen, v.* Steenwijk, o. 28, p. Ruinerwold, ouders dood.
Maria van der Weyden, v. A'dam, o. 23, va. Coert. 25. ll. 1695.
Wilhelmus *Butler, v.* A'dam, o. 28, p. Limmen, ouders dood.
Alida Wils, v. A'dam, o. 30, ouders dood. 28. 7. 1696.
Hermanus *Verbeeck, v.* Ophemert, o. 27, p. Purmerland.
Elisabeth Lubucx, v. A'dam, o. 28, va. Michiel. 28. 7. 1696.
Pierre *Dubourgh, v.* Nîmes, w. Tsabeau Michell.
Jeanne Houdry, v. Parijs, o. 43, m. Elisabeth Bruneau. 16. 8. 1696.
Tjallingius *Domma, v.* Kollum, p. Workum, w. Elisabeth Domma.
Philippina van Coppenole, v. A'dam, o. 25, va. Lucas. 7. 9. 1696.
Petrus *van Vollenhoven, v.* Utrecht, o. 30, p. Neder-Langbroek, ouders dood.
Aachye van Wassenaar, v. A'dam, w. Pieter Kuyper. 8. 2. 1697.
Pierre *Coulan,* v. D'Alez, w. Isabeau Penavier.
Anna Guichard, v. de la Rochelle, o. 30, ouders dood. 21. 2. 1697.
Aegidius *Luyk, v.* A'dam, p. Blokzijl, w. Judith van Isendooren.
Elisabeth de France, v. A'dam, o. 43, ouders dood. 21. 2. 1697.
Johannes Bartou, v. Leeuwarden, o. 31, ouders dood.
Johanna Martens, v. Emmerik, o. 26. 26. 4. 1697.
Petrus *Reslaar, v.* A'dam, o. 29, p. Noorden, v. Philip.
Susanna de Munnik, v. Dordrecht, o. 19, ouders dood, stiefvader Theodore Rohart. 27. 7. 1697.
Christianus Gerhardus *ten Herten, v.* p. Akersloot, w.
Margritje Harpers, v. Rotterdam, w. Cornelis Willems van Oosten. 5. 10. 1697.
Johannes *Wilhelmius, v.* Harderwijk, o. 26, p. Twisk, ouders dood.
Maria Leydack, v. Haarlem, o. 35, m. Wynanda van Bree. 28. 6. 1698.
Hermanus *Gerbade, v.* Bremen, o. 30, p. Rosmalen.
Maria Ebbinck, van Nieuw Amsterdam (Amerika), o. 31, ouders dood. 4. 10. 1698.
Everard *Loiting, v.* Meurs, o. 36, p. Edam.

Anna Pluvier, v. A'dam, o. 32, va. Ismael.
22. 11. 1698.
Gerardus Avenhorn, v. Hoorn, p. Middelie, w. Constantia Soreau.
Catalina Assuerus, v. A'dam, w. Joan Scheffer.
7. 2. 1699.
Bernardus *Fabritius*, v. Heerde, o. 34, p. Elburg, va. Ds. Lubartus.
Christina Wamelingh, v. A'dam, o. 26, va. Coenraet.
28. 2. 1699.
Casparus *Auckema*, *v.* A'dam, p. Diemen, w. Elisabeth van Reynevel t .
Gilia van Swoll, v. A'dam, o. 24, ouders dood.
9. 4. 1699.
Gysbertus *Luyk*, *v.* Nieuw York, p. Waverveen.
Hester van der Pot, v.
25. 4. 1699.
Petrus *Hauman*, v. Haamstede, o. 32, p. Elkerzee, ouders dood, b. Cornelis.
Elisabeth Hayman, v, A'dam, o. 32, ouders dood, b. Philippus.
1. 5. 1699.
Johannes de *Krankel*, *v.* Veer, p. Wateringen, w. Elisabeth van Blyswijk.
Margareta Sennepart, v. A'dam, o. 28, ouders dood.
24. 9. 1699.
Henricus *Hondius*, v. Schermerhorn, o. 27, p. Warmenhuizen, ouders dood.
Helena Voshout, v. A'dam, w. Wiljam Blanckesteyn.
21. ll. 1699.
Hercules van *Loon*, *v.* A'dam, o. 33, p. Kaap de Goede Hoop, ouders dood.
Maria Engelbrecht, v. A'dam, o. 28, va. Philip.
28. ll. 1699.
Jacob *Trigland*, *v.* Haarlem, prof. en p. Leiden, w. Isabella Sophia de Geer.
Susanna Loten, v. A'dam, w. Pieter Hulst.
23. 4. 1700.
Johannes *Farrets*, *v.* Woerden, o. 29, p. Tiel, m. Elisabeth van Rijsoort.
Anna Margrita van Beeck, v. A'dam, o. 24, va. Matheus.
30. 4. 1700.
Ahusueros *Henstenburgh*, *v.* Hoorn, o. 27, p. Hem.
Elisabeth Gordon, v. A'dam, o. 22, m. Machtelt van Waart.
26. 6. 1700.
Gualterus *Zoutmaat*, *v.* A'dam, o. 35, p. Eiland Marken, ouders dood.
Margareta Clara Douw, v. Leiden, o. 27, ouders dood.
25. 9. 1700.
Michael *Loeffius*, p. Leiderdorp.
Elisabeth Moutschap, v.
2. 4. 1701.
Matthias *Winterswijk*. *v.* Utrecht. o. 30. p. Alphen.
Maria Schrijvers, v. Énkhuizen, o. 24, ouders dood.
9. 4. 1701.
Bartold *Tollingh*, p. Genemuiden.
Anna Maria Cloeck, v.
ll. 6. 1701.
Cornelius *Havicius*, v. A'dam, o. 24, p. Zype (Oude), ouders dood.
Jacoba Verwout, v. A'dam, o. 21, va. Joan Med. Dr.
21. 10. 1701,

Ambrosius *Hylcama*, *v.* Heerenveen, p. w. Catharina Bernardi Silvius.
Willemien van der Werff, v. A'dam, w. Antony Coeurten.
7. 1. 1702.
Pieter *Pama*, *v.* A'dam, o. 30, p. 't Woud, va. Pieter.
Sara de Meulenaer, v. A'dam, o. 21, va. Pieter Jansz.
14. 1. 1702.
Willem *D'Orville*, *v.* A'dam, p. Haarlem, w. Anna Corsellis.
Claesie van Zeller, v. Enkhuizen, o. 49, ouders dood.
17. 2. 1702.
Johannes Georg *Baerovius*, *v.* Hongen in de Witterouw, o. 33, p. Ameide, ouders dood.
Geertruv van Dreaht, v. A'dam, va. François.
2. 3. 1702.
Jacobus *du Pire*, v. A'dam, o. 28, p. Heenvliet, va. Johannes.
Clara van Lennep, v. A'dam, o. 17, va. Jurriaan.
29. 4. 1702.
Johannes *Post*, *v.* Doetinchem, p. de Vaart (Vreeswijk), w. Anthonia van Apeldoorn.
Margaretha Binoy, v. A'dam, o. 23.
7. 7. 1702.
Gerardus *van Hel*, *v.* A'dam, o. 33, p. Velzen, va. Eduard.
Bregitta Rendorp, v. A'dam, o. 23.
ll. 8. 1702.
Joan *Gravia*, v. A'dam, o. 38, p. Bloemendaal, ouders dood.
Maria Munnik, v. A'dam, o. 32.

(Wordt vervolgd).

Geslachtsregister Van Hardenbergh,

medegedeeld door Mr. Th. R. Valck **Lucassen.**

In het bezit van ons medelid den Heer L. J. Kuyck te Ede bevindt zich een h. s. uit het midden der 18e eeuw, bevattende eene ook in de vrouwelijke lijn uitgewerkte genealogie van het Kampensche regeeringsgeslacht *van Hardenberg(h).* Aangezien over verschillende der in deze geslachtslijst behandelde families nimmer iets werd gepubliceerd, meenden wij goed te doen haar hier te doen volgen, waartoe genoemd lid ons welwillend in staat stelde.

Geslagt Register van Hardenbergh.

Het wapen is drie groene pompe bladeren op een gout velt, onder de twee bovenste en boven de eene onderste drie rode strepen.

Onse Betovergrootvader:

Evert of *Everhardus van Hardenbergh*, Burgemeester tot Campen, obiit den 17 May 1618, oudt 96 jaren.

Sijn vrouw :

Swaantje Lubberts, obiit 28 uuren na haar man, oudt 92 jaaren.

Deze hebben te samen in de Huwelijken Staat geleeft 65 jaren en sijn bijde tegelijk in de Bovenkerke tot Campen sijdt aan sijde begraven.

N.B. Men meent wel te weten, dat desen *Evert* geweest is de Broeder van dien **Hardenberg,** die de naam van *Belt-* of *Beeltsnijder* en die sijn soon wederom die van *Steenbergen* heeft aangenomen — Desen Evert was ook de Broeder van *Jan van Hardenbergh*, die getrouwt is geweest met *Lubbertje wan Cralen* waaruijt geboren

is ***Hendrina,*** die getrouwt geweest is met ***Herman van Hagen,*** bijde sonder kinderen overleden.

Kinderen van Evert van Hardenbergh, ende Swaantje Lubberts onse Betovergrootvader en Moeder:

A. 1. *Anneken*, geboren den 18 Junij 1564, ob. 1 Apr. 1630, getrouwt 1596 aan *Quirijn* de *Blaau* Commandeur van Coevorden.
A. 2. ***Margarita, geb.*** 16 Febr. 1566, ob. 1583.
A. 3. *Gessie*, naderhant *Geertje*, geb. 20 Aug. 1568, ob. 6 Mrt 1628.
A. 4. ***Lubbertus,*** geb. 7 Maij 1574.

Deze ***Lubbertus*** is onse Overgrootvader, heeft in de Generaliteyts Rekenkamer in's Hage (a° 1631 voor den tijt van vier jaaren) en andere hoge Collegien sessie gehadt, en ook 18 jaren Borgermeester te Campen geweest, alsmede ouderling aldaar sijnde heeft Hij een predikant die in de Bovenkerke Armiaanspredikteeerst alsouderling versogten daarna als Borgermeester geordonneert van de predikstoel te koomen, waarvan Hij in het Synode Nationaal te Dordregt verslag gedaan, gelaudeert, bedankt en verder met een goude penning, waarop gegraveert 't Synode van Suythollandt a° 1618 en 1619 ter eenre en den Berg Sion ter andere sijde, vereert is, waardig omtrent hondert guldens.

Lubbertus van Hardenberg onse Overgrootvader is den 30 Aug. 1598 getrouwt met ***Swaantje van Olst*** (na dit Swaantje sijn de verdere benoemt Sara) een Dogter van *Jan Nicolaassoon van Olst* en ***Anna Roebers.*** — Dese ***Swaantje van Olst*** heeft nog een suster gehadt, ***Christina van Olst,*** en is getrouwt geweest met ***Albert Hartsoeker*** Borgermeester te Campen.

Kinderen van Lubbertus van Hardenberg en Swaantjevan Olst, onse Overgrootvader en Moeder:

B. 1. ***Jan,*** geb. 19 Maij 1600.
B. 2. ***Anneke,*** geb. 14 Junij 1602.
B. 3. ***Aagte,*** geb. 6 Sept. 1604.
B. 4. ***Aagte*** of ***Agatha,*** geb. 16 April 1606, ob. te Bloksiel te Campen begraven 1607.
B. 5. ***Margareta,*** geb. 3 Sept. 1607.
B. 6. *Albertus*, geb. 11 Sept. 1610, ob. 2 Nov. 1610.
B. 7. *Swaantje* of ***Sara,*** geb. 8 Junij 1612, ob. 23 Junij 1647.
B. 8. *Everhardus*, geb. 10 April 1614.
B. 9. ***Arnoldina,*** geb. 27 Nov. 1616.
B. 10: *Arent* of ***Arnoldus,*** onse grootvader, geb. 21 Nov. 1618.
B. 11. ***Lubbertus,*** geb 21. Jan. 1621, ob. 17 Maart 1624.
B. 12. *Susanna*, geb. 2 Maart 1624, ob. 4 Oct. 1624.

N. B. ***Lubbertus van Hardenberg*** onse Overgrootvader ob. 30 Aug. 1638, begraven in de Bovenkerke op het Choor tot Campen en Swaantje *van Olst*, onse Overgrootmoeder ob. 12 Sept. 1656 en begraven bij haar man.

B. 1. Jan is getrouwt den 14 Junij 1658 met *Josijntje van Harenthoek,* dese hebben gehad agt kinderen, waarvan de seven oudste in de pesttijt gestorven sijn en alleen bleeft de jongste soon ***Jan*** over, die getrouwt is geweest met een volle nigt van D° ***La Planke,*** predicant te Amsterdam, en hebben twee kinderen geprocreert een Soon en een Dogter dog waar dese gebleven sijn weten wij niet.

B. 2. ***Anneke*** is getrouwt den 13 Dec. 1637 met ***Johannes Munckerus*** predicant te Meppelt. Hun kinderen sijn
B. 2. 1. ***Lubbertus,*** geb. 13 Sept. 1638.
B. 2. 2. ***Jacobus,*** geb. 8 Oct. 1639.
B. 2. 3. *Johannes*, ***geb. 29 Nov. 1640.***
B. 2. 4. ***Jacobus,*** geb. 4 Dec. 1642.

B. 2. 1. ***Lubbertus*** is predicant geweest te Nieuweveen bij Meppelt, en vandaar beroepen te Bloksiel, is getrouwt geweest met Juffr. *Strijt* van Meppelt, dese hebben veele kinderen gehadt, dog twee alleen tot Jaren gekomen, als een Soon die advocaat is geweest en eene Dogter.

B. 2. 3. ***Johannes,*** is predicant geweest te Noortlaar, en getrouwt met Juffr. *Solbach*, een deftige Familie te Groningen, ob . . ., dese hebben gehadt [een soon] genaamt ***Arnoldus.***

Dese voorn. ***Johannes*** is hertrouwt met Juffr. ***Abigael*** *Haack* de suster van sijn Broeder Jacobus vrouw en hebben geen kinderen gehadt Ob.. .

B. 2. 4. ***Jacobus,*** is geweest predicant te Meppelt, in sijn vaders plaats, die Emeritus wiert, getrouwt met Juffr. ***Haak van*** Meppelt, dese hebben verschijde kinderen gehadt, waarvan dese 4 navolgende tot jaren sijn gekomen.
B. 2. 4. 1. ***Johannes,*** die op drie plaatsen predicant is geweest, in de laatste te Beester Hamerik, in het Olde Ampt. Coelebs.
B. 2. 4. 2. *Rudolphus*, is geweest Capitain onder Sichterman, ob. te Veendam 6 Nov. 1726. Ongetrouwt.
B. 2. 4. 3. ***Lubertus,*** is geweest predicant te Noortlaar, ongetrouwt ob. 9 Aug. 1712.
B. 2. 4. 4. Een Dogter getrouwt te Veendam aan ***B. ten Have.***

B. 5. ***Margareta van Hardenberg*** is getrouwt 6 Febr. 1642 met ***Johannes van Olen,*** eerst predicant te Salck en daarna te Campen bevestigt den 8 Junij 1653, dese hebben dese drie navolgende kinderen gehadt.
B. 5. 1. ***Christina,*** geb. ***21*** Aug. 1645, ob. 31 Oct. 1645.
B. 5. 2. Sara, geb. 24 Septr. 1647.
B. 5. 3. ***Johannes,*** geb. 17 Oct. 1649, ob. 17 Apr. 1650 te Salk.

N. B. de gem. ***Johannes van Olen***, geb. ***27*** Octr. 1609, is gestorven den 30 Maij 1677 en begraven in de Bovenkerke tot Campen op het Choor alsmede ***Margarita van Hardenberg*** ob. den 26 Febr. 1679, begraven mede aldaar.

B. 5. 2. Sara, is getrouwt den 18 Aug. 1669 met *Philippus Theodorus Tollius* J. U. D. eerst ontfanger van de Contributien te Coevorden, daarna Regter te Lingen en voorts den 19 Septr. 1680 door de prins van Orange aangestelt tot Griffier van Desselfs Domeyn Raadt in 's Hage. Uyt dit Huwelijk sijn gesproten 12 navolgende kinderen.

B. 5. 2. 1. *Cornelia*, geb. 26 April 1670, ob. 17 Julij 1670 te Rhenen.
B. 5. 2. 2. *Johannes*, geb. 19 Febr. 1672, ob. 26 Aug. 1677 te Enkhuijsen.
B. 5. 2. 3. uno } *Carel*, na de generaal Rabenhoupt, ob. te Lingen.
B. 6. 2. 4. partu } *Johannes*, na Dº van Olen te Coevorden, twelingen.
B. 5. 2. 5. *Harmen*, geb. *26* Maart 1676, ob. 16 April 1676.
B. 5. 2. 6. uno } *Anna Margareta*, geb. den 5 Febr. 1678 ob.
B. 5. 2. 7. partu } *Judith Catharina*, ob. 18 Maart 1737.
B. 5. 2. 8. *Anna Leonora*, is getrouwt met *Herman van Borne* Coopman in wijnen tot Amst., hebben geen kinderen gehadt. Ob.
B. 5. 2. 9. *Johanna*, geb. den 1 Sept. 1680.
B. 5. 2. 10. *Herman Diderick*, geb. den 22 Julij 1682.
B. 5. 2. 11. *Pieter*, geb. *14* Aug. 1683.
B. 5. 2. 12. *Philippa Theodora*, geb. 9 Maart 1685.

N. B. *Philippus Theodorus Tollius* ob. in 's Hage den 1 Jan. 1683 begraven te Voorburg, en *Sara van Olen* ob. te Campen den 1 Dec. 1707, begraven in de Bovenkerke op het Choor.

B. 5. 2. 4. *Johannes*, J. U. Dr geworden 1697, te Campen Meensman 1705, Borgermr 1708, in April 1710 Gedeputeerde te Velde, en is in 1700 getrouwt met *Henrica Aleyda Ter Welberg* ob ..., hebben een Dogter *Sara* nog in leven, wederom hertrouwt met. ... Hij ob. de vrouw nog in leven.

B. 5. 2. 6. *Anna Margareta*, getrouwt den 27 Oct. 1710 met *Robbert Dumbar Lemkens*, Schout van Sundert en Rijsbergen, hebben ses kinderen gehadt.
B. 5. 2. 6. 1. *Philippus 1 heodorus*, geb. 18 Novr. 17 11, ob. 13 Febr. 1712.
B. 5. 2. 6. 2. *Sara* **Maria.**
B. 5. 2. 6. 3. *Catharina Elisabeth.*
B. 5. 2. 6. 4. *Henrika Philippa.*
B. 5. 2. 6. 5. *Anna Judith*
B. 5. 2. 6. 6. *Jacoba Cornelia*, ob. 21 Febr. 1722.

B. 5. 2. 9. *Johanna Tollius*, getrout 1709 met *Johan ter Welburg*, Burgemeester te Campen, hebben eene Dogter, *Johanna Tollius*, ob. te Campen den
B. 5. 2. 10. *Harmen Diderick 2 ollius*, advocaat en agent in 's Hage, gstrouwt met *Johanna Philippa van Rhenen* den 20 Maart 1707, hebben eene Dogter *Maria* getrouwt met een Luijtenant, hebben verschijde kinderen.

B. 5. 2. 11. *Pieter Tollius*, secretaris van Sundert en Rijsbergen, getrouwt mot *Johanna Elisabeth Otto*, hebben drie kinderen.
B. 5. 2. 11. 1. *Philippus Theodorus*, geb. 19 Jan. 1716, advt en griffier van de Lenen tot Breda, getrouwt met *Bertha Stuerman* in 1710, hebben een soon *Hermanus.*
B. 5. 2. 11. 2. *Everhardina Johanna.*

B. 5. 2. 11. 3. *Justina Constantia.*

B. 5. 2. 12. *Philippa Theodora Tollius*, getrouwt Febr. 1713met *Hendrik van Riemsdijk*, Coopman tot Amst. hebben eene soon althans predicant tot. ...
Philippa Theodora ob Amst. den. .., *Hendrik van Riemsdijk* is hertrouwt te Steenwijk met. ..

(Wordt vervolgd).

Iets over het geslacht Sterck,

door J. M. **Sterck-Proot.**

Niets zoo taai van levenskracht als overleveringen! Dit bleek ons weer bij het ineenzetten der genealogie van het Belgisch-Rijnsch-Amsterdamsche geslacht Sterck, een geslacht, dat in de 16de eeuw een belangrijke rol heeft gespeeld in Antwerpen.

In Guicciardini's „Beschryvinghe van alle de Nederlanden", de vertaling van zijn Italiaansche werk door C. Kiliaen, Amsterdam 1612, staat op p. 80 :

„Sterck is een eerweerdigh huys gecomen uyt Luyck van seer goeden stamme", waarop dan eenige levende leden van dit geslacht verder worden beschreven. Nu was Guicciardini zooals bekend is een Florentijnsch edelman, die eerst sinds kort vóór de troebelen, die den tachtigjarigen oorlog vooraf gingen, in Antwerpen verblijf hield; bovendien noemt Fruin (Deel VII) in zijn artikel over Guicciardini hem een man van de middenpartij. Zoo zal hij niet juist speciaal bevriend zijn geweest met de Antwerpsche Stercken, die toen en later zich zeer ijverige boningsvrienden hebben betoond. Aldus is het ook te verklaren dat G. hier eenvoudig een 16de eeuwsch on-dit debiteerde, want blijkens officieele gegevens bekleedden de voorvaders van deze Stercken al omstreeks 1400 magistraatsposten in Gent en in Dendermonde. Als kooplui in de 15de eeuw met de opkomst dier stad naar Antwerpen verhuisd, hielden zij, blijkens verschillende huwelijken, nog lang de relaties met Dendermondsche patriciers aan, terwijl zij onder de Luiksche oude families niet voorkomen.

Een tweede fabel is die, dat dezelfde familie Sterck in de 17de eeuw in Den Bosch tot de magistraatsfamilies zou hebben behoord. Als eenige basis hiervoor vond ik verkeerd lezen van een grafschrift:

R. P. van den Bosch „Nederland's Verleden in Steen en Beeld", Roelants 1901 (Zie ook het Algemeen Nederlandsch Familieblad van 1897 p. 20) las in de Sint Janskerk van 's Hertogenbosch het volgende grafschrift :

„Hans Sterck, schepen deser stadt † 27 Sept. 1646", en al de verdere op dien zelfden steen vermelde familieleden van dezen Hans doopt Van den Bosch „Sterck". Inderdaad staat daar echter niet Sterck maar Strick, een familienaam, die in Den Bosch zeer bekend was en o.a. nog voortleeft in de Strickenpoort. Trouwens reeds Le Roy in zijn „Théatre sacré du Duché de Brabant" Den Haag 1734 Tome II Partie 11 p. 39 gaf de juiste lezing van dit grafschrift, en volgens een alleszins bevoegd kenner van Bosscher Geschiedenis en Oudheden den Heer Jhr. Mr. A, van Sasse van Ysselt „werd geen Sterck of Sterk in een Bosscher kerk of kapel begraven".

Nu komen dergelijke onjuistheden, haast had ik ge-

schreven, in de beste families voor, maar dat in een waarlijk klassiek werk zulke onnauwkeurigheden worden gepropagandeerd, is van veel meer gewicht en daarom, voordat eerstdaags de uitvoerig gedocumenteerde genealogie der familie Sterck ter perse gaat, achten wij het dienstig in een vaktijdschrift als dit de gemaakte fouten te herstellen.

Wat toch is het geval? In de ware prachtuitgave „Albrecht Dürers Niederländische Reise von Dr. J. Veth und Dr. S. Muller Fz. (uitgeg. bij Oosthoek te Utrecht 1918 en de Grote'sche Verlagsbuchhandlung Berlin) komt o.a. voor de reproductie van een portret door A. Diirer in 1521 te Antwerpen geschilderd (en in zijn dagboek vermeld) van den rentmeester Laurens Sterck (No. 22 onzer Genealogie) en bij de beschrijving van diens persoon heet het in Deel 11, p. 268 „Sterck gehörte nach Guicciardini einem vornehmen Geslechte an das aus der Gegend von Lüttich stamte, später in Herzogenbusch ansässig war und in Antwerpen hohe Aemter bekleidete".

Wij wenschen dit inderdaad schitterende werk een dergerlijke groote afname toe, dat er spoedig een tweede druk noodig wordt, en hopen dan ook dat deze e.a. onjuisthedenin de genealogie der Antwerpsche financiersfamilie Sterck zullen worden hersteld en dat het wapen der documenten hier althans zal zegevieren op het taaie leven der overleveringen.

Wij hopen niet onbescheidenlijk gebruik te maken van de ruimte van dit blad als wij ook nog het volgende uit hetzelfde werk trachten recht te zetten.

Bij het verklaren der geldspeculaties der Antwerpsche rentmeesters wordt o.a. geciteerd het bekende werk van R. Ehrenberg „Das Zeitalter der Fugger" Jena 1896. Toch verhindert dit de schrijvers niet om de wel wat naïeve gelijkstelling te maken van deze groot-financiers met. ... de geldwisselaars, die schilders als van Roemerswale e a. uit dezen tijd zoo prachtig hebben getypeerd en wel aldus „Uebrigens haben die Nachfolger des Quinten Matsys die unangenehmen Physiognomieen dieser Herren verewigt".

Het is geen familietrots die tegen deze gelijkstelling ons in verzet doet komen, want onmiddellijk daarop worden de „sanfte distinguierte Züge" van Laurens Sterck als uitzondering genoemd, maar ons dunkt, dat Guicciardini zich in zijn graf zou omkeeren, als hij, zelf in de geldstad bij uitnemendheid geboren, dergelijke mannen der Haute-Finance in één adem genoemd zag met geldwisselaars, die letterlijk elk goudstuk omkeerden. Van Laurens Sterck weten wij bijv. dat hij niet alleen generaalrentmeester was in het kwartier van Antwerpen, maar ook de groote tol te water van Brabant pachtte voor een jaarlijksche som van 16000 pond. Een andere Sterck (Zie Henne „Historie de Charles V *en* Belgique" 1859, Dl V. p. 133) verdiende in 1528 alleen aan zijn financieele transacties voor Karel V 17.400 pond; de Raad van Financiën wendde zich in 1531 tot dezen Gerard Sterck en Lazare Tucher om met 50.000 ducaten de leege schatkist te hulp te komen en dezelfe Sterck werd door Karel V tot ridder geslagen.

Als wij dit alles nagaan dan wordt die vergelijking met Roemerswaalsche geldwisselaars-karikaturen totaal mank geslagen. Ik geloof ook niet, dat de Amsterdamsche geldhandelaars de consequentie zouden willen aanvaarden, dat dergelijke groote geldspeculaties een speciaal onaangenaam stempel drukken op het gelaat.

Baart de la Faille.

Ons medelid de Heer D. G. van Epen, Redacteur van Nederl. Patriciaat, schrijft ons:

De Red. plaatste kol. 361 een noot waarbij mij wordt opgemerkt, dat mijn artikel in N. P. de la Faille ten onrechte als stamvader vermeldt Dr. *Jacob Baart de la Faille*, *als* ware hij een *natuurlijk kind*. Ter mijner verdediging wensch ik — voorloopig althans — op te merken, dat het huwelijk zijner ouders trots de ijverigste nasporingen — niet alleen van mij, maar ook van ons medelid Mr. W. C. Baert — niet is gevonden.

Grif geef ik toe, dat het „niet-vinden" van dit huwelijk geen bewijs is, dat het niet gesloten is; doch waar de nakomelingen uit de *ouders*, die als zoodanig worden aangewezen door doopacten, eandeels zelfs den *vaders*-naam *niet* voeren, anderdeels dien gecombineerd voeren met den moedersnaam, en *allen* 't wapen de la Faille als 't hunne gebruiken, daar meen ik recht te hebben aan een huwelijk van *Jacob Baert* en *Johanna la Faille* te twijfelen, temeer mijl de hs. gelachtslijsten Baert aan Jacob Baert geen ega geven. Ons medelid voornoemd wil waarschijnlijk wel zijn licht in deze aangelegenheid doen schijnen. Z.Ed. is in deze meer competent dan ik.

De heer H. Th. Baart de la Faillete **Amsterdam** deelt ons het volgende mede:

In het artikel van „de Nederl. Leeuw" Jrg. 36, n°. 12, komt op pg. 351 een noot van de Redactie voor, waarin wordt gezegd, dat het onjuist zou zijn de genealogie Baart de la Faille in den jaargang 1913 van het Ned. Patriciaat te doen beginnen bij Dr. *Jacob Baart de la Faille*, geb. 's Hage 14 Jan. 1716 en niets te vermelden over zijne ouders, waaruit de conclusie zou kunnen worden getrokken als zoude hij een onwettig kind zijn. Ondergeteekende stelde destijds deze genealogie samen en was toen reeds geruimen tijd bezig meer gegevens omtrent de ouders van genoemden Jacob B. d. 1. F. te verzamelen, maar was er toen nog niet voldoende mee gevorderd om met zekerheid de afkomst van zijne ouders vast te stellen en liet deze daarom weg in de hoop het later te kunnen aanvullen.

Tot op heden is mij gebleken, dat de vader was Mr. *Jacob Baert* (niet *Bart* zooals de doopacte vermeldt), geb. te Alkmaar 26 April 1682, † 's Hage 24 Mrt. 1719. Hij huwde 24 Aup. 1707 met *Wilhelmina Vrijburgh*, die echter 22 Nov. 1708 in de kraam van een dood kind overleed.

Hij was de zoon van Mr. *Johan Baert*, burgemeester van Alkmaar. Wie *Johanna la Faille* is, kon ik tot heden niet te weten komen. Het huwelijk van *Jacob Baert* en *Johanna la Faille* heb ik niet kunnen vinden, ondanks talrijke nasporingen te's Hage, de buitengemeenten, Delft, Utrecht, Alkmaar, enz., maar daarmee is natuurlijk niet gezegd, dat het niet gesloten is. Voor de wettigheid alsook voor de onwettigheid ontbreekt m.i. tot op heden elk bewijs.. ..

Uit het bovenstaande blijkt dus, dat de Heer H. Th. Baart de la Faille, de samensteller van de genealogie in Ned. Patriciaat 1913, de stamreeks slechts daarom met Dr. *Jacob Baart de la Faille (1716-1777)* deed aanvangen, omdat de *afkomst* zijner ouders nog niet vol-

doende was vastgesteld. Wij waardeeren ten zeerste de groote nauwgezetheid van den geashten inzender, maar zijn toch van oordeel, dat er geen aanleiding bestond, om de *namen* dier ouders, die uit de doopinschrijvingen der kinderen bekend waren, niet te vermelden. Dit moest wel den indruk wekken, dat aan de wettigheid dier kinderen iets haperde, welke indruk bovendien nog versterkt werd door het feit, dat de Red. van Ned. Patr. de genealogie niet plaatste onder letter B, maar, als gold het hier een geslacht de *la Faille*, onder letter F.

Inderdaad blijkt uit bovenstaande mededeelingen van den Heer van Epen, dat deze aan een huwelijk tusschcn *Jacob Baert* en *Johanna la Faille* twijfelt, waarvoor hij eenige redenen opgeeft. Wij zijn het met ons geacht medelid niet eens. Zoolang voor de onwettigheid geen *positief bewijs* gevonden is, is er geen grond aanwezig om de kinderen van voornoemd ouderpaar, wier doopacten [1]) zich in niets onderscheiden van die van andere in dezelfde kerk gedoopte kinderen, niet als wettige leden van het Alkmaarsche regeeringsgeslacht *Baert* aan te merken, wanneer de eenzelvigheid van hun vader *Jakob Bart* met den zoon van Mr. *Johan Baert* overigens vaststaat.

Het niet vinden van de trouwacte moge te betreuren zijn, hieruithetvermoedenteputten, datzij niet zou bestaan, lijkt ons al zeer gewaagd, te meer waar men van *Johanna la Faille* niets weet en dus, haar vroegere woonplaats niet kennende, een belangrijk gegeven mist om de trouwaote op het spoor te komen.

Indien de kinderen van voormelde ouders in stede van den vaderlijken naam, die hun wel niemand — op grond van hunne doopacten — zou hebben kunnen betwisten, den gecombineerden naam *Baart de la Faille* of alleen dien van hunne moeder (de) *la Faille* voerden, dan behoeft hierin toch allerminst een vermoeden van onwettigheid te worden gezien! Voorbeelden van het aannemen van moedersnamen door wettige kinderen liggen immers voor het grijpen. Kunnen naam en wapen van het bekende adellijke Zuid-Nederlandsche geslacht de *la* (della) *Faille* ook niet uit anderen hoofde eenige aantrekkelijkheid bezeten hebben voor de zoons van Mr. *Jacob Baert*?

Kan de Heer van Epen ons ook iets mededeelen over de hs-geslachtslijsten Baert hierboven genoemd? Door wien en wanneer werden zij samengesteld en waar bevinden zij zich thans? Op volledigheid zullen deze geen aanspraak kunnen maken, aangezien zij aan Mr. *Jacob Baert* „geen ega geven", terwijl deze toch in ieder geval — zooals men hierboven kan lezen — in eerste huwelijk verbonden is geweest met *Wilhelmina Vrijburgh*.

Met belangstelling zien ook wij nadere inlichtingen van ons medelid Mr. W. C. Baert de Waarde over deze eigenaardige quaestie tegemoet.

RED.

---

[1]) De doopinschrijving van Dr. Jacob Baart de la Faille, van wien alle tegenwoordig levende -personen van dien naam afstammen, in het Doopboek van de *Groote* Kerk te 's-Gravenhage luidt als volgt:
„1716 Den 15 dito" (= Januari)
„Jakob, zoon van Jakob Bart en Johanna Lafaille, get. Anthony „van Rijswijk en Anna Katrijna Franse."
Aan den kant staat: „geextr. den 1 Juni 1736."

KORTE MEDEDEELINGEN.

Een onbetrouwbare Wapenkaart.

Tot de wapenkaarten, die een deskundige en grondige restauratie hard noodig hebben, behoort wel in de eerste plaats die van de Hoogheemraden van Rijnland (1300-1737) van de hand van Mr. J. Reeland. De heer Reeland nml. heeft deze wapenkaart blijkbaar samengesteld uit eigen brein, zonder eenigeraadpleging van bronnen. Waarschijnlijk heeft hij de lijst der Hoogheemraden voor zich neergelegd, een wapenboek er naast, en is toen aan 't werk getogen om een „illustre" wapenkaart in elkaar te zetten.

Jammer genoeg wist hij met de personen, die slechts een patronymicum hadden gevoerd en dus geen achternaam bezaten, natuurlijk geen raad. Tot zoover strekte zijn fantasie gelukkig nog niet! Die lieden moesten het dan maar zonder wapen stellen; hun schilden werden blank gelaten en de dragers dier schilden, eenvoudig wapenloos verklaard. Zij leefden immers toch niet meer.

Van anderen raadde hij het wapen natuurlijk glad verkeerd. Blijkbaar kwam hij niet op de gedachte (of liet hij er zich niets aan gelegen liggen), dat die oude hoogheemraden werkelijk geleefd hadden en zich bediend konden hebben van cachetten tot bezegeling hunner gewichtige stukken en dat die stukken nog wel zouden kunnen bestaan. Of was dat onderzoek hem te moeilijk? Raden was in elk geval nog wel zoo gemakkelijk. Per ongeluk raadde Mr. J. Reeland werkelijk ook wel eens goed, dank zij zijn goed gesternte of het feit, dat er voor zulk een geslacht slechts één wapen mogelijk kon zijn.

Laat ik een voorbeeld geven van alle drie gevallen. Zij liggen voor 't grijpen. Tot de eerste groep Hoogheemraden (1363) behooren o. a. *Floris van Alphen*, *Boudewijn Jansz. Barthoutszoon* en *Willem van* Lewen (Willem van Schouwen noemt Mr. S. v. Leeuwen hem abusievelijk in zijn „Handvesten v. Rynland").

Van Alphen was niet moeilijk te raden. Hij zou de 8-puntige ster wel gevoerd hebben; toevallig raadde Reeland goed, want waarlijk: F. v. Alphen zegelt met de 8-puntige ster. Met *Boudewijn Jansz.* kwam de heraldicus al dadelijk in een moeilijk parket; een blanco schild was de eenige uitweg; toch voerde *Boudewijn* natuurlijk wel een wapen. Hij zegelt nl. ook met een 8-puntige ster, al lag de balk van bastaardij er over heen. *Willem van Lewen* kon volgens Reeland niet anders gevoerd hebben dan het wapen van het Geldersch-Utrechtsche geslacht van *Leeuwen* (keper en schelpen) en toch tastte hij hier hopeloos mis, want W. van Lewen zegelt met den halven leeuw en de drie blokjes, het wapen, dat, hoewel eenigszins gewijzigd, ook in later eeuwen nog gevoerd werd door de Leidsche regenten van dien naam.

Als heraldische bron is J. Reeland's product dus vrijwel onbruikbaar. Toch wordt dit fraais nog steeds met *vette* letters aangekondigd in diverse catalogi van boekverkoopingen en wordt er te veel geld door verzamelaars aan verknoeid. (Tien gulden werd er voor betaald op de laatste boekverkooping, door mij bijgewoond.)

Een mooi werk ligt hier klaar voor een betrouwbaar Genealoog-Heraldicus te Leiden, nl. om deze kaart eens geheel af te breken en naar zegels en officieele stukken

opnieuw weer op te bouwen. De zaal van het oude Rijnlandshuis is al te lang ontsierd geworden door dit achttiende-eeuwsche klatergoud.

J. VAN LEEUWEN.

Huwelijksvoorwaarden tusschen Hugo Dammasz. d'Hoy en Maria Gerrits Taets van Cordenoort, i.d. 28 Maart 1627.

Kennelycken zij eenen yegelijcken mits deesen, dat huijden ter eeren Godes, en(de) tot vermeerderinge des Christenrijcx tusschen Hugo *Dammasz. d'Hoy* jongh gesell, geassisteert met Dammas Huygensz. d'Hoy zynen vader ter eenre, en(de) *Maria Gerrits Taets van Cordenoort* jonge dochter geassisteert met Margriete Jansdr. van der Eggen, wed. wylen Gerrit Harmensz. Taets za(liger) hare moeder, Jan Gerritsz. Taets haren broeder, mitsgaders Mr. Gillis van der Eggen, advocaet in den E. Hove van Utrecht en(de) Mr. Anthonis van Everdingen secr(etari)s deeser Steede Oudewater, hare Oomen, ter andere zijde, is geaccordeert en(de) geslooten een vast bundich en(de) onweederroepelyck houwelyck, twelcken de voorengenoemde toecomende conthoralen elcanderen belooven met d eerste goede occasie en(de) geleegentheyt te sullen solemniseeren en(de) voltrecken naer behooren, onder soodanige conditien ten weederzyden wettelycken gestipuleert, dat den voorn Dammas Huygensz. d'Hoy, zijnen voorn(oemden) zoone in cleeden en reeden eerlycken zal utsetten naer zijnen staete, ende daerenboven tot een meedegave te geeven een bedde met alle zyne toebehooren Ende sall d'voorn(oemde) Margrieta van der Eggen insgelycx gehouden weesen Maria Gerrits hare dochter voorengenoemt, eerlycken in cleeden en(de) reeden wttesetten naer haere conditie en(de) gelegentheyt met en(de) onder soodanige conditien en(de) voorwaerden, dat ingeval1 een van de voorenges(chreven) toecomende conthoralen deeser werelt mochte comen te overlyden sonder leevende blyckende blyvende geboorte in deesen huwelycke verweckt achter te laten, dat alsdan de langhstleevende sall mogen naer sich te nemen alle zyne ofte hare cleederen soo wollen als linnen, cleynogdien geene wtgesondert mits dat d Erfgenamen vande eerstoverleeden daer jeegens sullen mogen naer haer neemen alle de cleederen van wollen linnen cleynogdien ten lyve van de eerstoverlydende behoort hebbende geene wtgesondert, en(de) dat voorts alle dandere goederen tusschen de langhstleevende en(de) d erffgenamen vande eerst overleeden ten weederzyden elck halff en(de) halff sullen werden gedivideert, geparticipeert gedeylt en(de) genooten, Beloovende d'voorn(oemde) toecomende conthoralen ten weedersyden voor haer en(de) haren respectiven erven, haerluyden daer naer te sullen reguleeren en(de) gedragen als luyden met eeren onder verbandt als naer Rechten. Des toirconde is deese by henluyden en(de) hare respective assistenten onderteyckent opden XXVIII[en] Martii A[no] 1627.

(get.) H. de Hoy, Maria Gerrits Taets van Cordenoort, Jan Gerardtsz. $_{16}$Taetsz.$_{27}$, A. v. Everdinghen, Dammis Huygensz., Margryeta Jans van der Hegge, G. vañ Eggen, 1627.

[Origineel in verspreide collecties, vermoedelijk afkomstig uit Archief R. v. S. [Alg. R. A. Den Haag.]

M. G. W.

Wapens Benthem.

Er is een Overijsselsche familie *Benthem*, waartoe o. a. behoort Dr A. Benthem Gzn., die in zijne geschiedenis van Enschede zeer veel genealogisch materiaal heeft vastgelegd omtrent Enschedesche en andere Twentsche families. Dit materiaal heeft te meer waarde, omdat het met zorg en kennis van personen en zaken is verzameld, nadat de brand van Enschede de bronnen voor een groot deel verloren liet gaan.

Deze familie voert als wapen : ***doorsneden: boven bestrooid met 9 schijven, beneden een horizontaal geplaatst takje, met drie opwaarts gerichte eikels.*** Helmteeken: ***vlucht, waartusschen een eikel staande op een schijf.*** Soms worden de schijven op een stempel als ringen aangegeven. Uit de legende in de familie, dat deze zou spruiten uit een jongeren zoon van het huis Bentheim, die beneden zijn stand was getrouwd, en daarom het oude familiewapen der Bentheim's (18 of 19 gouden besanten in rood) half voerde, vermeerderd met den tak met de 3 eikels, zou moeten volgen dat in de bovenhelft van het wapen Benthem ook schrijven, niet ringen voorkomen.

Er is nog een ander geslacht *Benthem* geweest, waaruit langs vrouwelijke lijn o. a. stammen *Benthem Reddingius* en *Benthem Sypkens*. Dit was een gestudeerd geslacht met vele predikanten, ook wel medici. In de Boekzaal der Geleerde Wereld 1779 bl. 624 komt van deze familie een uitvoerig overzicht voor, waaruit blijkt, dat zij den oudst bekenden voorvader in Nordhorn in het Bentheimsche vindt. Blijkens mededeeling van een der Heeren Benthem Reddingius aan D[r] A. Benthem bovengenoemd, werd het wapen met 9 schijven en den tak met 3 eikels ook in die familie Benthem gevoerd. Nu vond ik echter juist van die tweede familie Benthem, en wel uit een Steenwijker tak, een ander wapen, gevoerd door *Henric Joan Benthem,* med. d[r] en burgemeester aldaar. Dit wapen is eveneens *doorsneden*: ***boven 9 waaiervormig geplaatste korenaren, van hst midden uitbuigende, beneden drie met de knoppen elkander*** *kruisende* ***doodsbeenderen, het onderste horizontaal.*** Op een afstand gezien gelijken de wapens wel iets op elkaar. Is het laatste, dat der predikantenfamilie, eene „vergeestelijking" van het andere, met een 17[e] eeuwsche calvinistische verwijzing naar de herleving uit den dood? Wie weet het? Maar eigenaardig is, dat Rietstap een wapen vermeldt van eene familie *van Bentum*, door hem in Amsterdam aangetroffen, welke voert: in *groen* ***drie gekruiste doodsbeenderen, twee als een St Andries-kruis, het derde daarboven en*** *een gouden* ***korenaar komende uit elk der uit***einden. Wijst dit op verwantschap?

In de Overijsselsche en Drentsche 17[e] eeuwsche registers wisselt bij dezelfde personen de spelling van den naam Benthem af op bijna elke denkelijke wijze. Zij loopt van: van Bentheym, van Benthem, van Benturn tot Benthem, Benthe, Bentum en Bentem. In Diever waar nog Benthem's wonen heeten deze in den volksmond nooit anders dan de Bente's.

Binnenkort hoop ik op het oud-Drentsche Scholtengeslacht der ***van Benthem's*** uitvoeriger terug te komen.

MR. A. S. MIEDEMA.

Zaamslag.

In 1859 verscheen bij C. W. Overbeeke te Neuzen „Geschiedkundige beschouwing van Zaamslag enz." door J. van der Baan.

Wellicht heeft het nut hier te wijzen op de volgende genealogieën of gedeelten daarvan, welke in dat werkje voorkomen.

de *Raad, Huydenbroek, van Middelhoven,* van *der Sterre, te Water, ter Sweege, van Oosterwijk, Wijnmalen, Schortinghuis, van Leeuwen, van Eck, de Visser, Grims, Arntxen, Gouda Quint, Wolf, Kruyf* (alle predikantenfamilies).

Het bevat voorts genealogische bijzonderheden omtrent de schoolonderwijzers te Zaamslag nl. *van Melingen, Paessen, van Amerongen , 1 taliaan, Charpentier, Kluyt, Pleyte, de Zager, Huyssen* en *van der Baan.*

Het is jammer, dat er geen index op het boek is, waardoor tal van meer of minder belangrijke biografische bijzonderheden omtrent de ambachtsheeren, regeeringspersonen, commandanten enz. enz. begraven liggen. Op bl. 38 vindt men een lijst der rentmeesters van de heerlijkheid. Op bl. 33—37 worden de heeren van Zaamslag vermeld w.o. de namen *Huyssen van Kattendijke, Cau, van der Nisse, Ferleman , de Mauregnault, Bijleveld enz.* enz. Deze heeren komen voorts voortdurend voor, wanneer zij land bedijken, giften aan de kerk doen enz. enz.

B. v. T. P.

Ten Oever.

In begin achttiende-eeuwsche protocollen van het Schout-ambt van Steenwijk vond ik zeer veel obligaties ten bate van Ds. *Wilhelmus ten Oever* en *Johanna Elisabeth Sichterman* te Steenwijkerwold. Zij waren blijkbaar zeer vermogend. 23 Jan. 1722 testeeren zij ten bate van hun zoon *Gerrit Jan ten Oever,* der Regten doctor en gemeensman te Kampen. 5 Febr. 1727 geschiedt ten verzoeke van de wed. Ds. *ten Oever* opening van diens testament ten overstaan van den genoemden zoon, voorst „*Helena Lucia ten Oever* gent *Kramer, Anna Wilhelmina ten Oever gent Veen,* en *Helmigh van Heek* voor zijn vrouw *Fenna Geertruyt ten Oever*".

5 Mei 1729 was ten huize van de dochter Kramer-ten Oever te Steenwijkerwold opening van het testament van de moeder ten Oever-Sichterman en haar man, 26 Nov. 1717 voor het Scholtengericht van Oldemarkt, Ysselham en Paeslo opgemaakt. Daarbij verschijnt vrouwe *A. G. van Renoy* wed. dr. G. 3. *ten Oever.*

Willem Albertus Kramer, de echtgenoot der oudste dochter was in 1717 kornet, *Johan Rudolph Veen,* de echtgenoot der tweede dochter is scholte van Oldemarkt c. a. geweest. Broeder van de oude Mevrouw ten Oever was: overste *Herman Sichterman.* De wed. van Mr. *G.* J. ten Oever wordt ook genoemd *Anna Gesina Reynoy de Sevennes.*

Bij het testament van 1717 werd door de echtelieden Ds. ten Oever aan Steenwijkerwold een zilveren avond, maalbeker vermaakt.

MB. A. S. **Miedema.**

De Brueys.

(XXXVI, 345 e. v.).

Rectificatie. De echtgenoot van *Anthonia de Brueys,* vermeld onder II 11, kol. 348, heette niet Hapert doch Stapert en was een zoon van Volkert Stapert en Emerentia Ostens.

In kolom 346, r. 13 v. o. leze men voor IIIsepties: IIIter.

C. S. **Buys Ballot.**

Ook in Frankrijk is dit geslacht uitgestorven, en wel in 1857 met *Maxime* comte *de Brueys* (verheven tot graaf tijdens de Restauratie) en met de Baronesse *de Brueys* geb. *Aubin de Bellevue,* zijne moeder, die 26. ll. 1859 in den ouderdom van 92 j. te Chaples (Gard) overleed. Haar erfgenaam was de baron *de Foutarèches,* achterneef van haar echtgenoot, *François Paul* baron de *Brueys,* rite-admiraal, gesneuveld bij Aboukir 1. 8. *1798.*

M. G. W.

Zou ik den Heer Buys Ballot er opmerkzaam op mogen maken, dat er nog personen in leven zijn met den naam *de Brueys, o.a.* te Amsterdam ?

J. **van Leeuwen.**

Van Wijnbergen.

(XXXVI, 352).

In de N. H. Kerk te Montfoort bevindt zich een zandsteen, waarop in de hoeken in kleuren de wapens *Wijnbergen* en *Dorth* en *Wijnbergen* en *Sasse,* en beneden de wapens *Wijnbergen* en *Montfoort.* Het opschrift luidt:

Willē vā Wijnbergē rechter in Veluwe obijt 1382.
Hr Sweer *van Wijnbergen* ridder sterf 1397.
Vrou *Elisabeth* van *Dorth* sijn wijf sterf 1412.
Hr *Johan van Wijnbergen* ridder sterf 1531.
Vrou *Arnolda Mom* sijn wijf sterf 1563.
Sweer *vā Wijnbergen* Hr Johāss dijcgraef obijt 1576.
Jofr *Judit Zas* sijn wijf sterf in Aug. 1606.
Jor *Willē* van *Wijnbergē Sweertss* obijt 8 Aug. 1624.
Jofr *Mechtelt van Montfoort* Jor *Lodewijc* maerschalc vä *Wijcx* dr. sijn wijf obijt 19 Juli 1589.

B. v. T. P.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Andel (van). (XXXVI, 325, 358). Ik ben het Documentatie Bureau zeer erkentelijk voor het antwoord op mijn vraag betreffende dit wapen. Het zal het echter met mij eens zijn, dat dit antwoord slechts gedeeltelijk licht verschaft. Ik herhaal daarom mijn vraag, wat zijn de kleuren van het door mij bedoelde wapen van *Andel.*

Kan ons lid de Heer H. H. van Dam mij niet inlichten?

Rotterdam. R. T. **Muschart.**

Assendelft (van). (XXXVI, 358). Eene dochter van den ridder *Hendrik van Heemskerk,* die met een *Assendelft* gehuwd zoude zijn, komt niet voor in de uitstekende genealogie Heemskerk door Mr. H. J. Koenen (De Wapenheraut 7de jaarg.), evenmin in het genealo-

gisch fragment Heemskerk door S. Muller Fz. (Bijdr. en meded. Hist. Gen. te Utrecht, 22ste deel, blz. 162).

's-Gravenhage. J. D. WAGNER.

Bils (de). (XXXVI, 158, 195, 286.) Uit het doopboek *van Sluis* berustende op het gemeentehuis aldaar, teekende ik de navolgende inschrijvingen aan:

1648—Den 25 Novemb.

Cornelia, 't kint van *Louis de Bijls* eñ *Elisabeth van Peenen.*

Getuijgen : *Charles de Byls* eñ *Cornelia van Peenen.*

1651—Den 27 Augusti.

Johanna, 't kint van JonckHr *Loijs de Bils* en Joffr *Elijsabeth van Peenen.* Getuijgen : D'Heer Johan *van Peenen* in wiens plaetse was Mr *Johannes van Dorth* eñ Joffr *Lucretia van Peenen.*

1654—5 Augusti.

Jean Anthoine, 't kint van Jonckheer *Louis de Bils* eñ Juff. *Elisabeth van Peenen.* Getuijgen : Jr *Jean Anthoine Lamberin* Ridder, in diens plaatse Jr *Pieter van Peenen* ende Jonckff. *Lucretia van Peenen.*

1656-23 Januarij.

Isabella Lucretia, 't bint van Jonckheer *Louis de Bils* eñ Jonckfr. *Elisabeth van Peenen. Get:* Jonckhr *Justus de Bils* en Joncfr: *Cornelia van Peenen* huijsv. van d'Hr *Aarnout Weits.*

1660-23 Mey.

Elijsabeth, 't kindt van d'Hr Burgemr *Aernout Weijts* eñ Juffr *Cornelia van Penen.* Getuijgen : d'Hr Burgemr *Johan Ellieul,* Juffr *Elijsabeth van Penen* huijsvrou van d'Hr *Louijs de Bils,* Juffr *Maria Heindrix* huijsvrou van seigr *Wouter Heindrix.*

1663-12 July.

Johanna, 't kint van dHr Borgemr *Aernout Weijts* ende Jouffr Cornelia *van Peene.* Getn D'Heer *Cornelis Caen* en Jouffr *Anna van Loo* wede van dHr *Christiaen de Pauw.*

Het bovenstaande is eene bevestiging voor de opmerking van Kolonel Wagner in kolom 292.

In het *doodboek van Sluis* vond ik als begraven in de kerk aldaar uit bovengenoemd huwelijk:

1. *Cornelia* de *Bils* op *13* Dec. 1648.
2. Ongedoopt kind op 17 Sept. 1652.
   Joan Anthonne de Bils op 19 Aug. 1654.
4: *Isabella Lucretia de Bils* op 20 Aug. 1656.

Sluis. PH. VAN ROMONDT.

Bils (de). (XXXVI, 158, 195, 286). *Laevinus Becius,* predikant te Nieuw Vossemeer, huwde *Maria Bils. 14 Nov. 1649* wijdde hij de Nederl. Herv. Kerk te Nieuw Vossemeer in.

Het „vertooch van verscheyde eyghene anatomische stucken door Jonckheer *Louis de Bals,* Heere van Coppensdamme, Eoonem etc. te Amsterdam bij Nicolaes van Ravesteyn op de St. Anthonis Merckt, Anno 1655, in de Universiteits-Bibliotheek te Amsterdam", geeft als kwartier *Noblets* niet *Noblits.*

Haarlem. MR. H. WALLER.

Borssele (van) — van Vliet. 19 Febr. 1791 legateeren *Marinus Cornelis van Borssele* en zijn vrouw *Cornelia Maria de Brauw* onder meer aan Mr. *Joachim van Vliet,* eenigen zoon van Vrouwe *Swemmelaar (van* Borssele's volle nicht), geboren *van Plasburgh* of aan zijn kinderen hun genealogie van Borssele, alsmede de papieren daartoe behoorende, en de wapenborden en familieportraiten met dat van den heer en Mevr. *Ross* en Dhr. *Arent ten Hage.*

Joachim had onder meer kinderen een dochtertje *Cornelia Maria van Vliet.* Waar kunnen die genealogie, wapenborden en familieportretten gebleven zijn? Bij een familie *van Vliet?*

Wie zijn de voorouders van Majoor *M.* C. *van Borssele,* dio herhaaldelijk Baron van Borssele wordt genoemd o. a. in het Memorandum van den Majoor Cornelius Marinus Douglas blz. 64.

Zijn ouders zijn *Arend van Borssele* en Cornelia *de Jonge.* De laatste is blijkbaar familie van Jhr. Mr. Willem Adriaan de Jonge van Campensnieuwland, geb. 1763.

Domburg. H. DE BRAUW.

Brandt (van). Gevraagd aanvullingen en eventueel verbeteringen op de volgende stamreeks *van Brandt,* die voorkomt op een 18de-eeuwsche kwartierstaat, met wapen: in zwart drie rechterschuinbalken van zilver.

„I. *Goose van Brandt,* Groot-Bailliuw van Gend, en Kon. Spaansche Raad, trouwd *Catharina van Blaesveld.*

II. *Johan van Brandt,* Koninklijk Spaansche Raad, trouwd *Christina van Kerckhoven.*

III. *Johan van Brandt,* Overste en Gouverneur van de Willemstad, trouwd *Elisabeth van Jongheer.*

IV. *Arnold van Brandt,* Overste en Gouverneur van Deventer, tr. *Catharina van Egeren.*

V. *Christiaan van Brandt,* Keur-Brandenburgsche, Marksche en Cleefsche Geheim- en Regeeringsraad, trouwd *Margaretha Beatrix van Aerkel.*

VI. *Engelbert van Brandt,* trouwd met *Anna Sophia van Overbeek,* heeft onder zijn kinderen nagelaaten

VII. *Johan François van Brandt,* Capitein bij een regiment dragonders in dienst der Vereen. Nederlanden; wiens jongste dochter is

VIII. *Johanna Maria van* Brandt".

Zeer waarschijnlijk was *J. F. van Brandt,* sub VII, gehuwd met *Hendrina Heeren, wier herkomst wordt gezocht. Johanna Maria ,* sub VIII, huwde te Bergen op Zoom 26 Mei 1779 Dr. *Theophilus Hoogeveen,* predikant te Geervliet. Haar zuster, *Magdalena Dorothea van Brandt,* volgens ondertr.-acte geboren te Maastricht, huwde te Geervliet 27 October 1779 Dr. *Theodorus Hoogeveen,* arts en lector te Delft, broeder van den voorgaande.

Utrecht. H. W. VAN TRICHT.

Bronckhorst (van). (XXXVI, 359). *Berendina Wilhelmina van B.,* geb. 1 Feb. 1733 ⚔ 31 Jan. 1757 Mr. *Arnoud van Westrenen,* heer van Lauwenrecht, kanunnik van St. Pieter te Utrecht, wegens de admiraliteit van Amsterdam ontvanger aan de Vaart, geb. Juni 1724, † 13 Aug. 1795, was de dochter van Mr. *Nicolaas van Br.,* raad ordinair in den Hove provinciaal van Utrecht en van *Anna Aletta van Mansvelt.*

Hare 8 kwartieren waren:

Bronckhorst [1])	*Mansvelt* [3])
Ploos van Amstel [2])	*Van de Sande* [4])
Cocq van Kerkwijk	*Van Oordt*
Holland	*Blankert.*

V. B. v. T. P.

Bronkhorst -Westendorp. (XXXVI, 359). De heer van Leeuwen kan het verlangde vinden in de Wapenheraut 1906 bladz. 404.

Haarlem. L. CALKOEN.

Buttingha (van). Welk wapen voerde het uitgestorven geslacht van *Buttingha?* Bestaat er eene genealogie dier familie?

N. W.

Er bestonden meerdere families van den naam *(van) Butting(h)a.* (Zie Rietstap, Arm. Genl. in voce).

DOC.-BUR.

Calkoen. (XXXVI, 359). *Engelbert Calkoen,* geb. 1609, huwde te Amsterdam in de Nieuwe Kerk 9 April 1652 *Anna* (niet Geertruida) van *Sorgen,* geb. 1624. Zij hadden geen kinderen. Hij was karmozijnverwer op de Bloemgracht, daarna brouwer ín „de Lelie", de brouwerij zijns broeders Claas. Hun beider dood is nog niet bekend.

Haarlem. L. CALKOEN.

Costerus gezegd de Vael. Hoe is het wapen dezer familie, die verwant was o. a. aan de Casembroot? Ik vermoed dat dit geslacht identiek is met het door Rietstap in zijn Supplement opgegeven geslacht *Costerus,* Delft: in goud eene roode kl. leeuw.

Door v. Lennep en ter Gouw wordt in de „Uithangteekens" 1 blz. 376 een gevelsteen beschreven met de wapens der 5 „Hoofdluyden" van het Kuipers- en Wijnverlatersgilde te Rotterdam, o. a. van *T. de Vael* en 1. de *Vael,* beiden voerend een kl. leeuw (natuurlijk niet te verwarren met den onthoofden leeuw der Amsterdamsche de Wael's).

Ook *Laurens Jansz. Coster* schijnt een leeuw als wapen te hebben gevoerd; althans Lud. Smids doet moeite hem op grond daarvan in te lijven bij de Brederode's! Zie L. Smids „Schatkamer der Ned. oudheden" blz. 211:.... Uit *een* brief, door Laurens in 1431 bezegeld, blijkt, dat 's mans wapen was een kl. leeuw. .... Heeft de Delftsche fam. *Costerus* misschien op grond daarvan ook een leeuw als wapen aangenomen, hoewel afstamming uit L. J. Coster natuurlijk was uitgesloten? Welke personen behoorden tot dit geslacht? Dr. *Johannes Costerus,* predikant te Delft (12 Oct. 1681), aldaar 23 Jan. 1684 gehuwd met *Maria van der Meer,* uit het bekende Delftsche geslacht van dien naam, behoorde tot de fam. Costerus uit Woerden, die *niet* den leeuw voerde, doch ged : 13 sterren ; 11 3 palen. Hij was zoon van *Albertus Costerus,* notaris en burgemeester te Woerden en van *Elisabeth 't Wilt.*

Utrecht. J. v. LEEUWEN.

[1]) Adriaan; [2]) Aletta; [3]) Mr. Willem van; [4]) Cntherinn Barbara.

Het wapen *Costerus* met den rooden leeuw op goud, zooals in het Armorial Général vermeld, vindt men ook bij van der Lelij in zijn M. S. Wapenboek „Namen, wapenen en stamdeelen der 40 Raaden van Delft", alwaar hij het vermeldt bij .... *Costerus,* de moederlijke grootmoeder van *Catharina van Wel,* moeder van *Dirk van Bleiswijk,* 1692 Raad van Delft. (Zie Maandbl. 1915, k. 113.)

Ook in de wapencollectie van J. ter Gouw op de Universiteits-Bibliotheek te Amsterdam vindt men een wapen van *Laurens Coster,* den uitvinder van de boekdrukkunst, zijnde : „in goud een roode leeuw, waarover heen een zilveren schuinstreep en over alles heen een blauwe barensteel." In hoeverre dit juist is, en uit welke bron ter Gouw putte, is ons niet bekend, doch deze historicus en heraldicus tevens, van wien de overleden Amsterdamsche Archivaris N. de Roever eenmaal getuigde, dat hij de groote gave bezat, een groote dosis geleerdheid in een smakelijk kleed te steken, is wel iemand, wiens mededeelingen vertrouwen inboezemen. Dat dit wapen op bastaardij uit *Brederode* schijnt te wijzen, kan niet worden ontkend.

DOC.-BUR.

Diepenbroeck (van). (XXXVI, 360). *Eger* van *Diepenbroeck* (1627—1679), hoofdling van Middelstewehr bij Emden, was een zoon van *Arnold Tido v. D.* (1691-1648) van Middelstewehr en *Almuth Beninga,* en kleinzoon van *Eberhard v. D.* en *Bindelef v.* Inn. *u. Knyphausen* (dochter van Tido v. Inn. u. Kn. en gravin Eva v. Rennenberg). Eberhart v. Diepenbr. kocht in 1582 Middelstewehr van den hoofdling Tido von Upleward. Eberhard's vader, *Heinr. v. Diepenbr.,* leefde niet in Oost-Friesland maar op Empel in het Hertogdom Cleve.

Hyma Adelheid v. Inn- und Knyphausen, Eger van Diepenbroeck's vrouw, was eene dochter van *Enno Adam v. I. u. K.,* hoofdling van Jennelt.

De zuster van Eger's vader, *Eva van Diepenbroeck,* huwde met den Grafelijken Drost te Emden *Wilh. Bentinck,* Heer van Nieland.

Emden. F. RITTER.

Diepenbroeck (van). (XXXVI, 360). Aan bescheiden, zijne familie betreffende, door mij indertijd ontvangen van Graaf Edzard von Inn-und Knyphausen, ontleen ik het volgende: *Hyma Adelheid von Inn-und Knyphausen,* geboren 16 Januari 1643, huwde *Eger von Diepenbroeck,* † 9 Januari 1696. Zij was eene dochter van *Enno Adam von Inn-und Knyphausen,* hoofdling van Jennelt, kapitein in Zweedschen dienst en van Occa *Johanna Ripperda van. Farmsum.*

Assen. J. A. R. KYMMELL.

Doornick (van). Gevraagd het voorgeslacht van *Cornelia* van *Doornick,* blijkens ondertr.-acte geboren te Renkum, gehuwd te 's-Gravenhage 6 Nov. 1718, na ondertr. op 23 Oct., met *Joannes* van *Trigt, van* Dordrecht, wedr. van *Eleonora* Palm, geb. Sluis, overl. 's-Hage 23 Juni 1718.

Utrecht. H. W. v. TRICHT.

Engels. Hoe is het wapen van *Theodoor Isaäc Engels,*

† 1818, gehuwd met *Frederica Christina Tuckermann*, † 1832?

Utrecht. J. v. LEEUWEN.

Bedoelde *Theodore Isaac Engels zou* het volgende wapen hebben gevoerd : In blauw een aanziend gestelde gouden engel met de vleugels nederwaarts gericht en rustende op een losstaande wolk van natuurlijke kleur, gekleed in korte tunica met een rood boek onder den linkerarm en houdende in de rechterhand een gouden kandelaar, waarin een rood-vlammende zilveren kaars.

Een wapen *Engels* in een wapencollectie op de Gemeente-Bibliotheek te Rotterdam geeft behoudens de kleuren eene derg. afbeelding te zien ; alleen ontbreken daarin boek en kandelaar.

DOC.-BUR.

Habbeke (van). (XXXVI, 360). Dit geslacht hoorde te Brussel te huis. Het wapen vindt men in Rietstap's Armorial général ; het „parti-émanché" daarin is ontleend aan het eveneens Brusselsche geslacht *Weert*, de „chef échiqueté" aan de Brusselsche *Bigard*'en.

Catherine de Habbeke is driemaal getrouwd geweest; 1e met *Amelricus Was*, die 29 Oct. 1423 dood was, 2e met *Johannes Scymmelpenninc*, die voorkomt met zijne vrouw 2 Oct. 1442 en 3e met *Luc Pipenpoy*, zoon van *Bartelemy*, in 1446 met zijne vrouw gemeld. De drie mannen allen echte Brusselaars.

Nog vind ik eene *Catherine van Habbeke* gehuwd met *Gilles* de *Blitterswyck Graissier* „né l'an 1524 et mort en 1625".

Bronnen: de Raadt Sceaux armoriés en Le Theatre de la noblesse du Brabant 1705

's-Gracenhage. J. D. WAGNER.

Haccou. (XXXVI, 332). Het aldaar door den heer Muschart beschreven wapen *Haccou*, dat vermoedelijk overgenomen zou zijn van een Zeeuwsch geslacht *Wouterse*, vertoontinderdaadeenigegelijkenismet datvan het Vlaamsche geslacht *Wouters*, heeren van Vinderhoute en Merender. Dit vertoont in goud een roode keper beladen met 5 lelies met afgesneden voet (geen glazen) en vergezeld van 3 opvliegende *papegaaien* (geen lelies). Het is zeer goed denkbaar, dat eene onduidelijke afboelding van dit wapen het aanzijn heeft geschonken aan het thans doordefamilie Haccou gevoerd blazoen.

DOC.-BUR.

Hagen-Cruidenier. *Jacob Hagen*, geb. Amsterdam (?) 29 Mei 17'03, overl. 18 Febr. 1795, tr. 24 Juni 1727 *Hester Emerentia Cruidenier*, geb. 5 Nov. 1705, overl. 12 Mei 1756.

Wie zijn de ouders van *Jacob Hagen* en *Hester Cruidenier* ?

Wat is het wapen van deze familie *Hagen* en dat der familie *Cruidenier* ?

Vermoedelijk is het huwelijk van *Jacob Hagen* gesloten te Amsterdam.

Deze *Jacob Hagen* hertrouwt 26 Maart 1770 met *Cornelia Toll*, laatst weduwe *Nicolaas Bastert*, geb. 12 Aug. 1718, overl. 21 Aug. 1783.

Uit het huwelijk *Hagen—Cruidenier* o. a. :

Jacob Hagen, geb. 2 April 1736, overl. 9 Juli 1803, tr. 1 Nov. 1763 met *Aletta Ploos van Amstel*, geb. 22 Juli 1738 en overl. 20 Oct. 1818. Wie waren de ouders van *Aletta Ploos van Amstel?*

's-Gravenhage. MR. J. A. G. VERSPYCK MIJNSSEN.

Wij verwijzen den vrager naar Wapenheraut 1899, p. 250, alwaar de 16 kwartieren worden opgegeven van *Jacob Jan Mijnssen*, directeur van de Leerdamsche Witglasfabriek (1878). In de toegevoegde noten zal hij verschillende gegevens aantreffen, die bij de beantwoording van bovenstaande vragen kunnen dienen. Aldaar wordt (met een verwijzing naar Balen) gezegd, dat *Jacob Hagen* behoorde tot het oude Dordtsche regeeringsgeslacht van dien naam, dat zich later naar Amsterdam verplaatste. Bij Balen nu treft men o.a. aan Mr. *Herman van der Hage*, ± 1650 Bewindhebber van de O. I. Comp. te Dordrecht, die in een H. S. getiteld „de Batavische Adelaar" dl. I, aanwezig op de Kon. Bibl. te 's-Gravenhage, voorkomt als getrouwd met *Ida Cruydenier*. (Bij Elias, de Vroedsch. van Amsterdam, p. 532 vermeld als Mr. *Hermanus van der Hagen*, getr. met *Ida Nicolaï*, welke overl. 4 Febr. 1689.)

Het wapen van dit geslacht van der *Hage(n)* : is gedeeld : 1. in zilver (volgens voormeld H. S.) of in goud (volgens Balen) een geplante groene boom. 2. in zwart een gouden gekroonde leeuw. (Zie ook Navorscher 1874, p. 458).

Het geslacht *Cruidenier, de Crudeneer, de Cruydenier gezd Nicolaï* behoort eveneens te Dordrecht thuis en voerde : in blauw een gouden voetboog vergezeld boven van 2 gouden sterren. Zie over dit geslacht Balen, p. 1034 en Elias, p. 531.

DOG.-BUR.

Heer Oudelands Ambacht. Wien behoort nu dit ambacht, gelegen in Zwijndrecht? Wanneer en waar overleed *Henrica de Brauw*, vrouwe van Heer *Oudelands Ambacht*, geb. den Brie1 19 Jan. 1708, blijkens een testament te Amsterdam van 1770 „staande eerstdaags met'er woon op een buitenplaats bij Alphen te vertrekken" en die 7 Jan. 1784 verandering maakte in haar testament volgens acte, uitgegeven door Jacobus Claessen, notaris binnen Esselijkerwouden?

Domburg. H. DE BRAUW.

Horst (ter). Kan men mij ook helpen aan oudere generaties van *Benjamin ter Horst*, geb. te Hengelo ± 1740, overl. aldaar na 1786, getrouwd te Hengelo 17 Juni 1764 met *Jenneke ter Horst*, geb. te Hengelo 1 Juni 1744, overl. aldaar 2 Aug. 1838, dochter van Benjamin's oom *Abraham ter Horst* en van *Jenneke ten Cate (ex* Hendrik t. C. en Jenneke Wolters)?

Haarlem. Mr. A. S. MIEDEMA.

Laurman. (XXXVI, 202). Volgens een oud vermolmd bord in het bezit van den Heer M. Th. Laurman, predikant te Finkum, conform een lakafdruk in mijn bezit, is het wapen van dit oude Friesche predikantengeslacht: gegevierendeeld : 1°. een ster (6); 2°. een lauwerkrans; 3°. drie klaverbladeren, 2 en 1; 4° een laurierboom. Helmteeken : een uitkomende man, in de rechterhand een zwaard, in de linkerhand een troffel zwaaiende. Omtrent de kleuren heb ik geen zekerheid.

's-Gravenhage. KUNTZE.

Leeuw van Coolwijk (de). (XXXVI, 112, **362).** In de trouwregisters te Nisse vond ik:

Gehuwd te Nisse 16 Juli 1819 *Herman* ***de Leeuw van Coolwijk***, 28 j., geboren te Zutfen, 1e Luit. 11e afd. Nat. Inf. in garnizoen te Luik, zn. van Mr. ***Martinus Derk de Leeuw van*** *Coolwijk*, overl. te Ter Borg en van ***Henrietta*** *Bernhardina van Hamel* te Zutfen; en Jonkvr. ***Geertruida Johanna Verschoor,*** 24 j , geb. te Nisse, dr van ***Johan Hendrik Verschoor van Nisse,*** Ridder van den Nederl. Leeuw en lid van Ged. Staten van Zeeland en van Vrouwe ***Cornelia*** *Wernerina* ***Spijker van Nisse.***

Getuigen zijn : 1. *Natanaël* ***Lodewijk de Leeuw van*** *Coolwijk*, oud 21 jr., 2e Luit. bij de 11e afd. Nat. Inf. in garnizoen te Luik, broeder van den buidegom; 2. *Reinier* ***Verschoor,*** oud 21 jr., 1e Luit. bij het 3e Bat. Veldartillerie in garnizoen te Brussel; 3. *François* ***van Hogendorp,*** oud 40 jr., Ridder 4e kl. Willemsorde, Ritmeester bij het 2e Reg. Kurassiers in garnizoen te Tiel, bekende v/d. Bruigom ; 4. ***Dirk Anthonie*** *Buijt*, predikant, oud 45 jaar, bekende v/d. Bruid.

Kinderen van het echtpaar zijn te Nisse niet te vinden.

Verder kan men aanteekeningen omtrent de *Leeuw* ***van*** *Coolwijk* vinden in Vorsterman van Oyen deel II blz. 5 en deel III blz. 270.

Poortugaai. A. VAN DER POEST CLEMENT.

Loo (van). (XXXVI, 362). Op de vraag van den heer W. F. Hartman Jr. vindt men het antwoord in de Haan Hettema's Stamboek v/d Frieschen Adel, waar op blz. 266 Gerrit van ***Loo,*** zijne negen kinderen en verdere nakomelingen zijn opgegeven. Hierbij zijn evenwel de mededeelingen van Andreae in Ned. Leeuw VI, 49 te vergelijken. Het is mij intusschen ook gelukt den samenhang der eerste en tweede fragment-genealogieën, die bij Andreae nog slechts als hoogstwaarschijnlijk geldt, te *bewijzen* (uit de Holl. leenregisters van Hodenpijl) en het derde fragment met groote waarschijnlijkheid te doen aansluiten (uit de processtukken van Rembrandt tegen de v. Loo's).

's-Gravenhage. ***C.*** HOFSTEDE DE GROOT.

Loo (van). ***Gerrit van Loo*** is als Rentmeester van den Graaf (niet Vorst) van Oost-Friesland niet bekend. Wel leefde er een Rentmeester-Generaal van dezen naam in West (d. w. z. Nederlandsch)-Friesland, wiens dochter ***Catharina*** huwde met ***Petrus Dekama,*** Raad van Koning Philips. (Hoynck v. Papendrecht, Analecta 1, p. 274).

Van Mr. ***Albert*** *van* ***Loo*** komen in de Emdensche Protocollen van 1563 twee dochters voor: ***Sophia*** en ***Catharina van Loo,*** welke laatste zich in eerste huwelijk verbond met *Daniel* ***v. d. Borch*** en twee dochters naliet: ***Armgart v. d. Borch,*** geh. met *A.* v. *Bloemenduel,* en ***Maria v. d. Borch*** († 1573), geh. met ***Jacpues de Blocq***, te Harlingen. Maria's grafsteen ligt in de Groote Kerk te Emden.

Albert ***van Loo's*** vrouw heet in de Emdensche protocollen niet ***Diewer*** van Egmond, maar ***Maria ....***

Emden. F. RITTER.

Meer (van der). Wapen, alsmede genealogische en biografische bijzonderheden gevraagd van de familie *van* der Meer, waarvan mij het volgende fragment uit familiepapieren bekend is:

I. ***Pieter*** van der ***Meer,*** Rooymeester en Mr Metselaar te 's-Gravenhage, testeerde 21 Oct. 1749, huwde 1o *Elisabeth* ***van der Mey,*** overl. 's-Gravenhage, dr. v. ***Gerret*** en *Marijtje* ***van der Mey;*** 2o 's Gravenhage 4 April 1745 ***Jolaanna Margarefha Putseys,*** wedo *Wander Immink.*

Uit het 1e huwelijk:

1. ***Elisabeth, tr.*** 's Hage 19 Aug. 1731 Mr. *François* ***de Bas,*** Procureur b/d Hove van Holland aldaar.
2. ***Dirk,*** in Oost-Indië geh. met ***Suxanna Willemina Hogestein.***
3. *Gerardus,* volgt II.

II. *Gerardus van* ***der Meer,*** geb. 's Hage 1 April 1717 koopman te 's-Gravenhage, overl. Alphen a/d Rijn 15 Feb. 1778, tr. 1o. Leiden 30 Maart 1738 Josina *van* ***der Heyde,*** geb. Leiden 13 Sept. 1713, overl. 's Hage 12 Mei 1761, dr. v. *Willem* en *Aeltje Hogerboort;* 2o. Scheveningen 12 Dec. 1770 ***Maria Adriana van Hoey***, geb. 's Hage 27 Mei 1719, dr. v. ***Johan*** en ***Maria M argaretha Leenmans.***

Uit het 1o huwelijk:

1-2. ***Pieter en Willem,*** jong overleden.

3. *Elisabeth* ***van der Meer,*** geb. 's Hage 1 April 1744, overl. Aarlanderveen 4 Sept. 1814, tr. Alphen 8 Mrt. 1773 Ds. *Christophel Carel van Tricht*, zoon van *Johannes* ***Pieter*** en Anna ***Catharina Gieben.***

Utrecht. H. W. VAN TRICHT.

Nap. Voert, deze familie een wapen?

Utrecht. J. v. LEEUWEN.

Nijgh. Kan iemand mij gegevens mededeelen betreffende wapen en genealogie der familie *Nijgh*, dateerende uit den tijd van vóór 1700?

's-Gravenhage. NIJGH.

Pavenstädt. Wapens en voorgeslacht gevraagd (ook biogr. bijzonderheden) van ***Henrich Pavenstädt,*** omstreeks 1735 rechter te Cranenburg, en van zijn vrouw *Johanna Gertreud* ***Ernst,*** uit wier huw. 3 Feb. 1733 geboren werd ***Aleida Margaretha Susanna Pavenstädt,*** gehuwd 31 Dec. 1752 met *Johann* ***Christiaan*** *Everwijn* ***van de*** *Wall*, Rechter resp te Cranenburg en Emmerik, zoon van ***Peter Christiaan,*** Ambtskammerrath en rechter te Emmerik, en ***Johanna*** *Susanna Steling.*

Utrecht. H. W. v. TRICHT.

Ons zijn slechts 2 wapens ***Ernst*** bekend nl. 1o dat van de Amsterdamsche vroedschappen ***Roetert Ernst (1607-1622)*** en Dr. ***Roetert Ernst*** (1653—1672) en 2o dat van *Herman* ***Ernst,*** burgem. van Maastricht en Rentm.-Genl. der Domeinen v. d. Prins van Oranje in het land van Valkenburg, † 16 April 1664. Aangezien niets wijst op verwantschap met ***Johanna. Gertreud Ernst,*** blijven zij hier verder onbesproken.

DOC.-BUR.

Peenen (van). (XXXVI, 158, 195, 243, 291, 333). Te Haarlem zijn getrouwd 3 April 1646 ***Pieter Haesbach,*** j. m. van Rijssel, en *Annetje* ***van Peene, j.*** d. van Haerlem.

Te Bloemendaal zijn getrouwd 16 Juni 1647 — ondertrouwd te Haarlem — ***Pieter Pene*** uit Vlaenderen, wonende buyten de Schalkwijker poort, en *Lyntje Clock*, j. d. van Haerlem, in de Vrouwesteegh.

Haarlem. Notarieel Protocol 285. Notaris Rittersteyn fol. 270"""" 1659. 9 Dec. Codicil *Cathalijntje* ***van Penen,***

jegenwoordig huysvrouw v. ***Hendrik Theunisz,*** bloockmaker binnen Haerlem.

Huwelijksche voorwaarden. Zelfde notaris. 16 Mei 1667. Protocol 280, fol. 276verso. ***Hendrik Theunisz j.*** m. en *Cathelijntje van Penen,* weduwe *Barent Jansz. Cool.*

1654 Haarlem. Notarieel Protocol notaris van Rittersteyn, deel 1. fol. 65. ***Karel van Peenen.***

Te Haarlem zijn getrouwd 3 Mei 1622. ***Jan Scherers, j. g.*** van Masick, wonende Oude Gracht met ***Maeyken de Hont*** van Harlen wede ***Jan van Peene*** wonende Damstraat.

Haarlem. MR. H. WALLER.

Peenen (van). (XXXVI. 158, 195, 243, 291, 333). Begraven in de kerk van Sluis op 16 Dec. 1652: Jonckvrouwe *Helena Tack* weduwe van Jonckheer *Jean van Peene.*

Uit het huw. van *Jaques van Peene* × ***N. N***, aldaar gedoopt:

1. ***Cornelis van Peene*** op 12 Febr. 1626.
2. ***Maria van Peene*** op 20 Mei 1629.

Sluis. PH. VAN ROMONDT.

Perk-van Putten. In verschillende lakverzamelingen komt een wapen ***Perk*** voor, zijnde: Paalswijs gedeeld in drie stukken 1 in blauw een, voor mij, onherkenbaar voorwerp van goud, II doorsn. : boven 3 schoven, beneden 3 burchten, III doorsn.: boven 3 burchten, beneden 3 schoven.

Hetzelfde wapen komt in een Utrechtsch wapenboek voor als wapen ***van Putten*** ! Wat is juist? Bestaat er verwantschap tusschen beide geslachten ?

Utrecht. J. v. LEEUWEN.

Ook ons werd dit wapen opgegeven als zijnde dat van het geslacht ***van Putten.***

Daargelaten of dit juist is, merken wij hieromtrent het volgende op. Het wapen, zooals dit op de lakafdrukken voorkomt, is zonder twijfel foutief afgebeeld. Die 2e en 3e paal toch zijn, behoudens de rangschikking der beide helften, volkomen aan elkaar gelijk en vormen tezamen een gevierendeeld wapen. Het geheele wapen zal dan ook moeten zijn: „gedeeld: 1 in blauw een burcht vastgehouden door een hond met omgewende kop (want dit is de door den heer van Leeuwen niet herkende figuur), II het gevierendeelde wapen met de 3 schoven in het 1e èn 4e kwartier en de drie burchten in het 2e en 3e kwartier." Dit wapen zal zeer waarschijnlijk zijn ontstaan aan de samenvoeging van twee andere wapens te danken hebben, waarvan het eene (met de burcht en den hond) ons onbekend is, terwijl het andere (nl. het gevierendeelde) volkomen overeenstemt met dat van het geslacht van der ***Hulk*** (ook *van der Heulck*), dat in de regeering van Dordrecht zat en waarover men Matthijs Balen, de Beschrijving van Dordrecht, kan naslaan. Mogelijk geeft dit aanwijzing om op het rechte spoor te komen.

DOG. -BUR.

Ploos. (XXXVI, 363). Over het wapen ***Ploos*** zie men De Wapenheraut, 14en jaarg. blz. 191.

's-Gravenhage. J. D. WAGNER.

Roosendael-van Luytelaer. *Arnoldus* ***Roosendael,*** commies ter recherche aan de admiraliteit te Hellevoetsluis (zoon van ***Stephanus R.,*** die in de 2e helft van de 17de eeuw van uit Halberstadt naar de Nederlanden

kwam en zich te 's-Hertogenbosch vestigde, en Johanna ***van Westerick),*** geb. 's-Hertogenbosch 11 Jan. 1679, tr. 1e Eindhoven 4 Juni 1710 ***Johanna van Luytelaer,*** aldaar geb. in Maart 1682.

Men zou mij zeer verplichten met de mededeeling, wie de ouders van deze ***Johanna van Luytelaer*** waren. Het geslacht v. L. behoorde te Eindhoven thuis, alwaar een ***Simon v. Luytelaer*** nog in 1717 tot vijtman verkozen werd, en voerde: in goud een blauwen rechterschuinbalk beladen met drie doorboorde zilveren ruiten in de richting van den balk (Wapenher. 1902, bl. 442; Gen. Herald. Bl. 1915, bl. 402, 420).

Kan ***Johanna*** eene dochter zijn geweest van Dr. ***Hendrick van Luytelaer*** en ***Anna Sophia*** *Schloen,* die later de tweede vrouw werd van den Helmondschen schout *Lambert Millinck van Gerwen* (Taxandria V, bl. 193)?

Jan van Luytelaer was is 1603 burgemeester van Helmond (Taxandria VII, bl. 148). ***Willem van Luytelair*** leefde al in 1437 te Eindhoven (Taxandria IX, bl. 241). ***Henrick*** was er schepen in 1660 (Gen. Herald. Bl. 1916, bl. 402).

Bestaan er meer samenhangende aanteekeningen betreffende dit geslacht, die mij kunnen zijn ontgaan?

Omtrent het geslacht ***Roosendael,*** verwant aan *Dullaart,* ***Hoogendijk, van der*** *Gon, van Galen,* ***Preuyt, Bodde, van Geuns, Hoyer e. a.*** bezit ik meerdere gegevens, die ik desgewcnscht bereid ben mede te deelen.

's-Gr. C. S. B. B.

Satoor de Rootas. Voert deze familie een wapen?

Utrecht J. v. LEEUWEN.

Slotsbo—Beck. Wie weet nadere bijzonderheden omtrent ***Aletta*** *Beck,* eene Geldersche dichteres uit de XVIIe eeuw? Zij is gedoopt 20 November 1667 in Arnhem en vermoedelijk gehuwd met *Slotsbo,* kapitein en commandant aan de Kaap de Goede Hoop.

Ook nadere gegevens omtrent ***Slotsbo*** zijn welkom.

Arnhem. VAN HOGERLINDEN.

Smids (Wapen van Ludolf). Hoe is 't wapen van den bekenden ***L.*** *Smids?* Rietstap geeft op : ***Smids,*** Amsterdam, Groningen (3) : 3 aren. Helmt. een zeis en voegt er aan toe: „Armes de l'antiquaire Ludolphe Smids".

Doch *Ludolf* ***Smids*** zelf zegt in 't Voorbericht voor de „Schatkamer der Ned. Oudheden", laatste bladzijde, 2e regel van boven:. ... ***de drie hoefijzers van mijn stam,*** welk wapenschildje omtrent mijne werkjes somwijlen gebruikt is.

Hoe is dit verschil in de wereld gekomen?

Utrecht. J. VAN LEEUWEN.

Sneltjes. Kan men mij ook inlichten over een wapen *Sneltjes*: in blauw een gouden arend „waarom ook velen in de familie Arend zouden hebben geheten".

Begin 19e eeuw zou een dokter *Sneltjes* de Lieve Heer van Nijmegen genoemd zijn, omdat hij nooit tot rekening schrijven kwam. In de jongere generatie komt de combinatie *Weimar Sneltjes* voor.

Haarlem. Mr. A. S. MIEDEMA.

Steling. Gevraagd wapens en voorgeslacht van ***Everwijn Steling*** en ***Johanna Maria Brahm,*** wier dochter *Johanna Susanna* huwde met ***Peter Christiaan van de Wall,*** zie mijn vraag omtrent ***Pauenstädt.***

Utrecht. H. W. v. TRICHT.

Swartwolt. Hoe is het wapen dezer oude Groningsche familie ?

Utrecht. J. v. LEEUWEN.

Kan het ook *Swartwout* zijn?

Anna Swartwout (afkomstig uit Amsterdam), overl. 9 Dec. 1662, voerde blijkens haar grafzerk in de kerk te Schijndel: 3 boomen naast elkaar op een grond. (Zie de Raadt, Grafzerken N.-Brab., blz. 64 en N. Brab. Almanak 1893). DOC.—BUR.

Swieten (van). (XXXVI, 364). Het door den Heer R. T. Muschart bedoelde wapen: gevierendeeld: 1. 3 violen ***(Swieten);*** 2. 3 palen ***(Van der Meije***, maar ook Van der *Velde*); 3. 3 lelies ***(Sterrenbergh);*** 4. een gekroondeleeuw ***(Alkemade)*** vormt de kwartieren van *Henrick* ***van Swieten*** [1]), geb. te Hazerswoude 17 Oct. 1632, schout van Zoetermeer Jan. 1660, sterft aldaar 4 Mrt 1683, tr. te Vlaardingen 12 Juli 1662 Maria *van* ***Hoogenhouck,*** geb. aldaar 17 Nov. 1639, sterft te Leiden 31 Juli 1698, dr. van ***Abraham*** en ***Maertie*** *Jansdr. Broeck.*

De samenstelling van dit wapen blijkt uit het volgende : *Henric* ***Woatersx. van Swieten*** tr. *Margaretha Wouters*[dr.] ***van*** *Sterrenbergh.* Hieruit : *Willem Hendricsz.* ***van Swieten*** tr. *Cornelia* ***van der Velde*** (dr. van ***Pieter*** en N. N. v. ***Alkemade).*** Hieruit: *Henric. v.* ***Swieten,*** schout v. Zoetermeer.

Wat betreft de hoofdletters W. H. V. S., deze kunnen in verband met bovenstaande kwartieren natuurlijk alleen op hem of op zijn nakomelingen slaan. Hiervoor komt dan in aanmerking:

1° zijn zoon *W(illem) H(enricsz.) V(an) S(wieten)*, geb. te Soetermeer 3 Jan. 1664, J. U. Dr. Leiden 18 Sept. 1687, secr. der Weeskamer 17 Nov. 1700 tot zijn dood. Hij sterft te Leiden 23, begr. Pieterskerk 27 Nov. 1727, tr. te Delft 25 April 1703 ***Henrica Baert,*** geb. Alkmaar 21 Aug. 1676, sterft te Leiden **10** Juni, begr. Pieterskerk 15 Juni 1747, dr. van Mr. ***Adriaen*** en *Bartha* ***van*** *Wouw.*

2° de oudste zoon van den voorgaande, t. w. Mr. *W(illem) H(endrik) V(an) S(wieten)*, geb. te Leiden 24 Jan. en ged. Pieterskerk 26 Jan. 1710, J. U. Dr. Leiden 9 Mrt 1733, adv. aldaar 1733-1737, ontv. der gem. midd. van Hulst en Hulsterambacht 27 Nov. 1738, schepen van Hulst 27 Juli 1744, ontvangt eervolle demissie op verzoek 19 Mei 1766, sterft ongehuwd te Leiden 26 Jan., begr. in de Pieterskerk 1 Febr. 1779.

Wat betreft het wapen van *Claes Jansz.* ***van Bodegraven*** *Vermi* kan ik mededeelen, dat bovengen. *Henric* ***Woutersz.*** *van Swieten* o. a. een dochter naliet, ***Jannetje,*** gehuwd met Corneiis ***Adriaensz. Vermey,*** zn. van ***Adriaen v Swieten*** *gen*[d.] ***Vermey.*** Op de uit dit huwelijk mij bekende 13 kinderen kan dit wapen geen betrekking hebben, daar de gehuwde andere allianties hadden. Wellicht is er echter nog een mij niet bekende nakomeling, welke dit wapen gevoerd heeft.

Wat betreft het wapen *Plemper*, hiervan kan ik geen verklaring geven. Opmerkelijk is weer: 1. 3 violen (Swieten) en 3. 3 lelies (Sterrenbergh).

Zooals ik boven vermeldde is het wapen 1. 3 violen, 2. 3 lelies, het alliantiewapen van *Henric Woutersz.* ***van Swieten.*** De nakomelingen van zijn broeder ***Willem*** *Woutersz.* ***van Swieten*** hebben echter herhaaldelijk abusievelijk dit alliantiewapen gebruikt. Zoo hebben blijkbaar ***Adriaan*** en ***Johannes*** (oom en neef) dit wapen ook gebruikt. De grootmoeder van ***Johannes*** (moeder van ***Adriaan)*** heeft eveneens dit wapen gebruikt, blijkens een in mijn bezit zijnde acte door haar gepasseerd voor Not. P. J. de Superville te Rotterdam 23 Nov 1772 en door haar met dit wapen bezegeld.

Verder ben ik in het bezit van 3 cachetten met dit wapen, waarvan één cachet van vrij ouden datum.

's-Gravenhage. VAN SWIETEN.

[1]) Zie hiervoor ook: Wapenheraut 1918 „Bijdrage tot de geschiedenis van het Rijnlandsche geslacht Van Swieten, benevens fragmenten Baelde en Van Winter" door W. J. J. C. Bijleveld.

Swieten (van). (XXXVI, 364). Zou ik den heer Muscbart er op attent mogen maken, dat alle door hem vermelde wapens voorkomen op een raam in de kerk te Oudshoorn? (Zie het artikel van den Heer W. M. C. Regt in het Alg. Ned. Fam.blad blz 12 Jrg. 1900). Misschien waren de aldaar vermelde waardigheidsbekleeders onderling verwant.

1. ***Jan Mourings Lindenburg,*** diaken, voerde: Ged. I in bl. 3 go. lelies; II in go. 3 ro. violen. Wellicht is dit wapen samengesteld door combinatie van de wapens der (aan Lindenburg verwante) geslachten ***van Swieten*** en ***Doe.***

Laatstgenoemd geslacht dat in goud 3 blauwe lelies voerde en afkomstig was uit Leiden, was in Alphen vertegenwoordigd door enkele leden, die er 't Schoutambt bekleedden. Op sommige Schoutenlijsten wordt een dezer Doe's Duveen genoemd, doch Duveen wordt dan verkeerd gelezen voor Duwen = Doewen = zoon van Doe (Doe'en).

Ook komt er een ***Pieter Jansz. Lindenburch voor*** als welgeboren man „onder Outshoorn" (1665).

2. *Cornelis* ***Dirks v.*** Swieten, diaken: in rood 3 zilv. violen.

3. *Cornelis Jansz.* ***v. Leeuwen,*** kerkmeester: in go. een roode kl. leeuw.

4. ***Gijsbert*** *Pieters* ***van Dam,*** **kermeester** : in go. een roode kl. leeuw.

6. *Jan* ***Gerritsz. Vermy,*** armmeester: in zilver 4 zwarte palen. Allicht is laatstgenoemd persoon identiek met *Jan Gerritsz. Vermy*, welgeboren man (1663, 1664).

Het raam werd geschonken in 1670.

In dezelfde streek komen nog de volgende *Vermy*'s voor : ***Bouwen*** *Cornelisz.* ***Vermy,*** welgeboren man te Aarlanderveen (1614, 1629) ; ***Joost*** *Willemsz.* ***Vermy,*** welgeboren man te Leiderdorp (1628); *Cornelis Simonsz.* ***Vermy,*** schepen van Oudshoorn (1670).

Te Woerden, waar ook het geslacht *Plemper* (van Bree) voorkwam. woonden o. a. : *Marritgen Jansd. Vermy*, gest. Febr. 1673 in de pastorie te Sluipwijck, waar haar zoon Ds. ***Martinus Costerus*** destijds predikant was. Zij was ± 1624 gehuwd met *Gijsbert* ***Albertsz.*** *Coster(us)*; *Aeltgen Jansd. Vermy*, gehuwd met ***Jan*** *Claesz.* de ***Bleycker*** (hieruit o. a. : Maerten, ged. 26 Febr. 1634); *Neeltje* ***Jansd.*** *Vermy*, gehuwd met ***Jan Gerritsz. Ramp*** (waaruit o. a. Metgen, ged. 1 Nov. 1637) ; ***Jan Jansz. Vermy,*** gehuwd met *Neeltje* ***Cornelisdr.*** (waaruit Jannetje, ged. 1638).

Rietstap verwijst bij *Vermy* naar ***van der*** *Mey*, Vlaanderen, dat hetzelfde wapen voerde. Zoo het werkelijk een en hetzelfde geslacht is moeten deze ***van der Mey's*** reeds zeer vroeg naar Holland gekomen zijn, want in den Haag komen in 1460 en 146Y resp. reeds voor:

Mr. *Hendrick van der Mye*, raad *ord.* in den hove van Holland en *Gijsbrecht van der Mye*, schepen ; verder : *Jacob Willemsz. Vermy*, schepen en burgemeester van den Haag 1552—1661. Tenslotte vermeldt v. Rh v. d. Kloot in zijn kwartierstaten eene ***Anna Jansdr. v. d. Mye***, gehuwd met ***Jan Jacobsz. v. Hoogenhouck,*** burgemeester v. Delft, † 21 Febr. 1586.

Utrecht. J. v. LEEUWEN.

Swieten (van). Wie is zoo goed het onderstaande aan te vullen?

Willem Woutersz. van Swieten, geb. te Zevenhuizen, tr. R'dam 21 Mei 1695 (Geref. Gemeente) ***Dieuwertje Adriaansdr. van Akermonde,*** geb. te. ..., wonende in 't Westnieuwland, dr. van Adriaan en van. ...

Wat is het wapen ***van Akermonde?***

Willem Adriaansz. van Swieten, geb. R'dam. . . . 1629, ged. . . . 1629, tr. Vlaardingen 22 April 1659 ***Bastiaentje Quack,*** **geb. te.. ..**, dr. van. ... en ....

Kan iemand mij bijzonderheden mededeelen omtrent ***Willem Adr. v. Sw.*** (liefst met vermelding van bronnen) ? Wat is het wapen *Quack*?

's-Gravenhage. VAN SWIETEN.

Ons zijn meerdere wapens *Quack* bekend. Daar het niet uit te maken is of een van deze op bovenstaande ***Bastiaentje Quack*** betrekking had, blijven zij hier onvermeld. DOC.-BUR.

Ver Huell (Portret Quirijn Maurits Rudolphe). In het Archief te Rotterdam bevindt zich een in waterverf geschilderd portret voorstellende de buste van een heer en face. Hij heeft een nog vol rond jeugdig gezicht, alhoewel zijn haren volmaakt grijs zijn. Hij is gekleed in zwarten rok met witte das en hooge halsboord (vadermoorders). Op zijn linkerborst draagt hij het kruis van de Wurtembergsche Militaire Orde van Verdiensten, waarvan het lint, zijnde zwart met 2 gouden strepen, gedeeltelijk onder zijn rok zichtbaar is. Op de revers van den rok hangt aan een rozet in de Nederlandsche kleuren een ovaalvormige zilveren medaille, waarop een onklaar anker zichtbaar.

Links naast het portret is een wapenschildje aangegeven vertoonende als wapen: gevierendeeld: 1 en 4 in blauw 3 weerhaken; 2 en 3 in goud 3 zwarte ringen, die aan de onderzijde eindigen in punten (stiften).

Onder dit wapen staat vermeld: „N. J. W. de Roode del. 1861 ***naar het origineel in olijverw.***"

Het wapen is te bekend, Cm te twijfelen ; wij hebben hier met eenen Per ***Huell*** te doen, en ofschoon ik nog niet heb kunnen vinden, of de bekende admiraal of zijn zoon ridder van de Wurtembergsche Militaire Orde van Verdiensten was, is het vrij zeker, dat dit portret den zoon voorstelt nl. den hier genoemden Q. ***M. R. Ver Huell,*** Kapitein ter Zee, die van 1843—1850 Directeur der Marine te Rotterdam was en 10/5 1860 overleed.

Het is voor het archief alhier van belang te weten, waar zich „het origineel in olijverw" bevindt. Kan iemand mij daaromtrent inlichten ?

Rotterdam. R. T. MUSCHART.

Vlot. (XXXVI, 365). Inderdaad is ***H. Vlot*** indentiek met den dokter te Workum.

Ik teekende in Friesland het volgende op:

Gehuwd te Hindeloopen 20 Augustus 1740: ***Willem Vlot*** te Workum en ***Dik Jappes*** van' Hindeloopen.

Dik, geboren in 1714 of 1716 was eene dochter van *Jappe Yges* grootschipper tot Hindeloopen en ***Aeg Sytjes,*** gehuwd aldaar 29 December 1713.

Aeg stierf reeds in het jaar 1715. Van het echtpaar ***Vlot-Jappes*** werden te Workum de volgende kinderen gedoopt:

2 Juli 1741 *Sarah.*
30 Aug. 1744 ***Johannis.***
22 Sept. 1748 ***Johannes.***

Op 1 Mei 1829 werd te Utrecht aangifte gedaan van het overlijden van ***Agatha Henriëtte Charlotte Maria Vlot***, geboren te Hindeloopen, wede van MF. ***Jean Esaye Gillot***, dr. van wijlen ***Willem Vlot*** en ***Dickje Jopkes*** **oud** 82 jaar en 6 maanden. Zij is dus geboren in het jaar 1746, volgens familie-aanteekeniag 11 Oct. 1746.

Zeer waarschijnlijk is zij geboren te Workum, waar hare ouders in een eigen huis woonden. Dat zij aldaar niet gedoopt is en eerst op 8 April 1768 als „bejaarde dochter" te Deventer, is wel eigenaardig.

De naam van hare moeder is in de overlijdensacte foutief.

Van Dr. *Henricus* ***Vlot*** en *Maria Elizabeth* ***Leempert*** werden te Workum de volgende kinderen gedoopt:

12 Mei 17'36 ***Sara*** *Sybilla.*
4 Nov. 1736 Johannes G.
21 Sept. 1738 *Mattheus.*
26 Febr. 1741 ***Maria.***
26 Sept. 1742 *Willem.*
1 Juni 1746 ***Gerrardus.***
16 Jan. 1749 *Margrieta.*

Familie-aanteekeningen zeggen, dat ***Willem Vlot,*** geb. te Deventer 22 Januari 1713, een zoon was van ***Jan Vlot,*** † Jan. 1734, en ***Sara Tielemans,*** † April 1728.

Evenals ons lid Th. à Th. v. d. Hoop houdt ook ondergeteekende zich aanbevolen voor verificatie en aanvulling.

Breda. BINKHORST VAN OUDCARSPEL.

Vree (de), Heinsius, Braams en van der Hagen. (XXXVI, ***335).*** Naar aanleiding van deze, vraag zond de Heer van Bosveld Heinsius te Arnhem mij de volgende gegevens, welke ik aanvulde met enkele mij ten dienste staande aanteekeningen.

1. Ds. ***Josias Heinsius***, geb. te Colchester ± 1670, † te Delft 20 Juni 1617, tr. Sara ***van Caterbeek*** (Eindhoven). Hij was predikant te Katwijk aan Zee, later (1606) te Delft, werd 6 Mei 1689 aan de Hoogeschool te Leiden ingeschreven. Zie „Boekzaal der geleerde werelt" jrg. 1729, pg. 731.

II. Ds. ***Johannes Heinsius***, geb. te Katwijk aan Zee, † te Gouda 21 Sept. 1652, tr. ***Cornelia van Nierop.*** Hij was predikant te Katwijk aan Zee, 1637— 1642 te Delft, 1642-1647 te Vlaardingen, daarna te Gouda. Zie „Boekzaal" jrg. 1731.

III. Ds. ***Johannes Heinsius,*** geb. te Delft 1640, † te Loosduinen 1714, tr. ***Roelandina la Porfe.*** Hij was predikant te Loosduinen van 1667-1714. Ingeschreven te Leiden 18 Maart 1660 van Vlaardingen, **oud, 20** jaar.

IV. Mr. ***Cornelis Heinsius,*** geb. te Loosduinen 10 April 1672, † te Kuyk 1737, tr. te Amsterdam 8 Mei

1696 ***Abigaël Braams*** (dr. van ***Daniël),*** † te Euyk Aug. 1'754. Hij was Landschrijver en Griffier van het Land van Cuyk, tevens Ontvanger der Verponding. Ingeschreven te Leiden 19 Mei 1696 van den Haag, oud 23 jaar.

V. *Suzanna* ***Dina Heinsius,*** geb. te Kuyk in het jaar 1'705, † te Sambeek 7 Juni 1788, tr. te Kuyk 16 Mei 1733 ***Robert Reinier de Vree,*** luitenant, later kapitein, † 4 October 1754, zn. van *Reinier*, luitenant-kolonel in Statendienst, Heer van Ottestein en ***Adriana van der Hagen.***

Wie kan mij nadere genealogische gegevens mededeelen omtrent de geslachten *Braams*, ***de Vree*** en van ***der Hagen*** ?

Welke wapens voerden deze geslachten?

Breda. BINKHORST VAN OUDCARSPEL

Het wapen de ***Vree*** is in rood een zilveren lelie (zie Rietstap, Arm. Genl.) Zie voor geneal. gegevens Alg. Ned. Fam. bl. 1902, p. 70 het art. „ Jonker Otto van Limburch".

Wij kennen meerdere wapens *Braams* (Zeeland) en ***van der Hagen;*** bij gebrek aan aanwijzingen tot welke geslachten van die namen bovengenoemde personen behoord hebben, laten wij deze echter onvermeld. Van belang is wellicht hetgeen medegedeeld wordt in Wapenheraut 1897, p. 90, nl. dat in de Groote Kerk te Vere begraven liggen *Maarten* ***Koninlc,*** schepen dier stad, ob. April 1623 en zijne huisvrouw *Abigel* ***Braems,*** ob. 5 Mei 1666. DOG.-BUR.

Wapen (Onbekend), In mijn bezit is een antiek wijnglas, waarop een wapen gegraveerd staat, bestaande uit drie schoppen met lange stelen, naast elkaar. Weet iemand misschien of dit het wapen van eene bestaande familie is ?

's-Gravenhage. J. A. BIERENS DE HAAN.

De navolgende Noord Nederlandsche geslachten voeren 3 schoppen zonder bijfiguren : *Erckelens* (zwart op zilver met de bladen naar boven) ; ***de Graaff*** (zwart op goud met de bladen naar beneden; ***Graver*** (goud op blauw met de bladen naar beneden); ***Groef*** (als Erckelens); ***de Groeff van Erckelens*** (idem) ; ***Keettelaer*** (zwart op zilver); *Knuijfe* [bruine steel met blauw blad op zilver, met de bladen naar boven). DOC.-BUR.

Wapen (Onbekend). In mijn bezit bevindt zich een lak, dat mij onbekend is, als volgt: Ged. I. Een man in 16e eouwsche boerenkleeding, die een zak (?) openhoudt, welke aan zijn rechterzijde naast hem op den grond staat; II een ontvlamd hart, onder hetwelk 2 gebladerde takken, schuingekruist (in den vorm van een molenijzer). Helmt. een harp, de snaren schuin-links.

Utrecht. J. v. LEEUWEN.

Wapenspreuken. Van welke Nederlandsche geslachten zijn de volgende wapenspreuken: ***Bid en begin;*** *Lumine Candor;* ***Scopum attingam;*** ***Prudenter.***

Ginneken. STEENKAMP.

Willinck. Wie is zoo goed het ontbrekende aan te te vullen ?

Lambert ***Arnoud*** *Willinck*, geb. .... 1739 Amsterdam, overl. .... 1825 Hengelo, huwde ten 1e .... 1768 te .... *Maria* ***van Foreest,*** geb. .... overl. .... dochter van, ...; ten 2e te .... den .... met ***Anna***

Gerharda Slicher, geb. .... overl. .... dochter van. ..

Rudolf ***Jan*** *Willinck*, ged. 21 Juli 1766 Zutphen, over1 ...., gehuwd 24 Nov. 1793 Zutphen met ***Charlotte Germaine*** *Françoise* ***Morin de Villeneuve***, geb. ..., overl. . . , dochter van. . . .

. *Anna* ***Judith*** *Willinck*, ged. 21 Dec. 1759 Zutphen, overl.. ..., gehuwd 21 Juli 1783 Zutphen met ***Willem Jan van Thielen*** [1]), geb. .... overl. .... zoon van .... ***Schiedam.*** J. WILLINCK.

Wit (de)-Griffioen. (XXXVI, ***367).*** Aldaar zijn een paar drukfouten ingeslopen. *Nuyst* op regel 7, 9 en 12 v. 0. moet zijn ***Vuyst.*** Mr ***Rudolph Adriaan de W.*** op regel 13 v. o. moet zijn Mr ***Ludolph Adriaan de Wit h,*** zooals men reeds zal opgemaakt hebben uit zijn initialen, verderop vermeld.

Utrecht. J. v. LEEUWEN.

Zutphensche geslachten, (XXXVI, 112, 295 en 368). Het wapen ***Kaldenbach,*** met de beerenklauwen, ontdekte ik dezer dagen toevallig in een Utrechtsch wapenboek met 't jaartal 1620. Rauwers komt ook voor in de kwartieren Menthen-Moleschott op blz. 223 Alg. Ned. Fam.-blad 1903.

Utrecht. J. v. LEEUWEN.

Zwijndrecht (van). In het Gulden Boek van Schiedam staat dit wapen afgebeeld zooals het ook door Rietstap beschreven is en ook door de familie gevoerd wordt t. w.: Gedeeld. rechts: in goud een zwarte pothaak of schoorsteenhaal, links: doorsneden : boven : in zilver een omgewende roode leeuw, onder : in blauw 2 & 1 liggende gouden bijen.

De pothaak is de oorspronkelijke wapenfiguur, ook vroeger wel voorkomende als drie pothaken, 2 & 1; de leeuw en de bijen zijn echter later toegevoegd. Welk geslacht voerde dit laatste wapen?

Haarlem. L. CALKOEN.

[1]) Deze Willem Jan *van Thielen* is waarschijnlijk identiekmet **Wilhelm** *Johann van Thielen*, vermeld in **Nederl Leeuw** 1905, kol. 228. Deze heet *t. a.p. een zoon van Wilhelm Johann v. Th.*, ritmeester in Holl. dienst, en van diens 2de vrouw ***Maria Elisabeth von dem Sabel.*** D.-B.

INHOUD 1919, N° 1.

Bestuursberichten. — De riddermatigheid van het geslacht van **Wijnbergen.** Aanteekeningen uit een handschrift van Prof. Mr. A. Drakenborch (1684—1748), medegedeeld door J. W. des Tombe. — **Gerard** van **Swieten,** de lijfarts **van Maria** Theresia en **zijn geslacht,** door D. L. van **Swieten.** — Fragment-genealogie Battaerd, door **M.** G. Wildeman. — **Huwelijksinteekeningen** van Predikanten in de Kerkelijke registers te Amsterdam (1680—1811), medegedeeld door A. B. van der Vies. — Geslachtsregister van **Hardenbergh, medegedeeld** door Mr. Th. R. **Valck Lucassen.** — Iets over het geslacht **Sterck,** door J. M. Sterck-Proot. — Baart de la **Faille, mededeelingen** van D. G. van Epen, H. Th. Baart de la Faille en de Redactie. — Korte mededeelingen: Een onbetrouwbare Wapenkaart; **Huwelijksvoorwaarden** tnsschen Hugo Dammasz. **d'Hoy** en Maria **Gerrits Taets** van Cordenoort, i. d. 28 Maart 1627; Wapens **Benthem; Zaamslag;** Ten Oever; De Brueys; Van **Wijnbergen.** — Vragen *en* antwoorden : **Andel** (van); Assendelft (van); **Bils** (de) ; Borssele (**van**)— **van** Vliet; Brandt (van); Bronokhorst (van); Bronkhorst-Westendorp; Buttingha (van); **Calkoen;** Costerus gezegd de Vael; Diepenbroeck (van); **Doornick** (van); Engels; Habbeke (van); **Haccou; Hagen**— **Cruidenier;** Heer Oudelands Ambacht; Horst (ter); Laurman; Leeuw **van** Coolwijk (de); Loo (van); Meer (van der); Nap; Nijgh; **Pavenstädt ; Peenen** (van); Perk-van Putten; Ploos; Roosendael-vap Luytelaer; Satoor de **Rootas;** Slotsbo-Beek; Smids (Wapen van Ludolf); **Sneltjes;** Steling; Swartwolt; Swieten (van); Ver Huell (**Portret** van **Quirijn** Maurits Rudolphe); Vlot; Vree (de), Heinsius, Braams **en** van der Hagen ; Wapens (Onbekende); Wapenspreuken ; Willinck; Wit (de)-Griffioen; Zutphensche geslachten; Zwijndrecht (van).

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldisch Genootschap „De Nederlandsche Leeuw"

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt alleen aan de Leden van het Genootschap gezonden. Bijdragen, correspondentie betreffende de redactie van het Maandblad, opgaven van adresverandering, opmerkingen in zake de verzending en aanvragen om exemplaren van vroeger versohenen Maandbladen gelieve men te richten tot den redacteur, Mr. Ta. B. VALCK LUCASSEN, *Raamweg* 14, *'s-Gravenhage.*

De jaarlijksche contributie bedraagt f7.50. Leden te 's-Gravenhage, die de wekelijksche portefeuille ontvangen, betalen hiervoor *f* 2.50 per jaar.

Brieven, aanvragen enz. betreffende het Genootschap te richten tot den secretaris, Mr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP, *Sweelinckstraat 8, 's-Gravenhage, en* die betreffende de Bibliotheek tot den bibliothecaris W. baron SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG, *Jan van Nassaustraat 96, 's-Gravenhage.*

De Bibliotheek van het Genootschap, gevestigd *Heerengracht 62 (hoek Princessegracht), 's-Gravenhage, is voor* de Leden geopend iederen Maandag van 2-4 uur.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N". 2. XXXVIIe Jaargang. Februari 1919.

BESTUURSBERICHTEN.

Tot lid zijn benoemd:

J. M. baron VAN BOECOP . . . . . *Brummen.*
Oud Lt. Kol. Cav.

MR. DR. L. CARSTEN . . . . . *'s-Gravenhage.*
Comm. Dep. v. Buitenl. Zaken. Laan *v. Meerdervoort 56.*

MR. K. J. VAN E RPECUM . . . . . *'s-Gravenhage.*
Subst. Griff. Kantonger. *v. Aerssenstr. 3.*

J. H. DE V REE VAN GELDER . . . . *Maurik.*
Gemeente-secretaris.

C. F. PAHUD DE MORTANGES . . . . *'s-Gravenhage.*
2e Luit. Cev. *Koninginnegr.* 66.

N. A. RAMBONNET . . . . . *Doornspijk.*
h. Putten.

DR. J. F. M. STERCR . . . . . *Haarlem.*
Linnaeuslaan 10.

H. C. J. C. VAN STOCKUM . . . . . *Amersfoort.*
Ritm. Cav. *Heilige Bergweg 31.*

Adreswijzigingen.

J. M. B ENTEYN . . . . . *'s-Gravenhage.*
Stadhouderslaan 3.

S. FONTEIN . . . . . *'s-Gravenhage.*
Heerengracht 10a.

G. HAITSMA MULIER . . . . . *Utrecht.*
Maliebaan *129.*

MR. C. J. DE VRIESE . . . . . *Zutphen.*
Coehoornsingel 58.

W. WIJNAENDTS VAN RESANDT . . . *De Steeg.*
h. „Nieuw Resande"

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden op 2G Januari j. 1. van het lid van het Genootschap Jhr. J. W. van Vredenburch, Hoogheemraad van Delfland.

Documentatiebureau.

Manuscript-Doys.

Gedurende het jaar 1919 is door bemiddeling van het D.-B. ten Rijksarchieve te 's Gravenhage gedeponeerd een aan het Gerechtshof te Leeuwarden toebehoorend, belangrijk genealogisch handschrift, getiteld „***Deductiones genealogicae variarum fam. nobilium***".

Dit handschrift werd in 1871 door den heer Mr U. H. Wielinga Huber aan het toenmalig provinciaal gerechtshof in Friesland gelegateerd (Vgl. de H. Hettema, Voorrede, bl. V).

Het bevat, behalve een uitvoerig gedocumenteerde genealogie van het geslacht ***Doys,*** een aantal genealogieën, genealogische fragmenten, kwartierstaten enz. inzake de volgende families (alles met zeer veel in kleuren bijgeteekende familiewapens) :

Deel 1: ***Doys, Swarte,*** *Wevel,* ***Mouwick, Krijt, Dorth,*** *Brincke,* ***Twickelo,*** *Hac(k)* ***fort, Doetinchem,*** *Bondien,* ***Barmentloe, Vieracker,*** *Thoeven,* ***Fridach, Vrrye,*** *Oudart, Merwede,* ***Holthe, Heiden,*** *Keppel, Splijthof, Zedde,* ***Kaetken, Haersolte,*** Closson, *Derlevoort, Duwers,* ***Meyerinck,*** *Wijhe,* ***Culenborg (Boesinchem*** enz.), ***Freys, Renesse, Mounier,*** *Grevinck,* ***Hellemis,*** *Wanroy, Blanche, Diepholt,* ***Middagten, Abcoude, Krickpatrick, v. Meerten, Holcroft, Zuilen, Coninck, Leeuwen de Gouda,*** *Laer, Schaffer,* ***Clooster,*** *Angeren,* ***Buslo, Velthuizen, Bloemendaal,*** *Vieringes, Hulsen,* ***v. d. Waeter, Twenhuizen, Essinck, Reyners,*** *Montfort (Luycken),* ***Slicher, Mom, Voorthuysen,*** Essen, *Capellen,* ***Winsem, Wrede, Endien, Lintelo,*** *Vehn, Hoemen, Brienen,* ***Wijnbergen, Goltstein, Boecop, Arnhem, Coecerden.***

Deel II. ***Gorayski, Radziwill, Alberda, v. Bassen, Broersma,*** *Clant,* ***Rengers, Sickinghe, M epsche, Lewe, Coenders, Ten Ham,*** *Ubbena,* ***Luersma, Ripperda,*** *Onsta, Wenge, Scha* ffer, ***Ten Broek,*** *Vrieze,* ***Delen, Ewsum, 1 amminga, Kater, Manniga, Altena,*** *Beninga,* ***Camminga, Kniphuixen,*** *Jever,* ***Houwerda, Idsinga,*** de Koningen van Friesland en de graven van Oost-Friesland.

De zich te 's-Gravenhage bevindende leden van het genootschap, die dit „manuscript Doys" — door wel-

willende beschikking van het gerechtshof voor één jaar afgestaan — wenschen te raadplegen, worden verzocht hun naam op te geven aan den Secretaris van het Genootschap. (Ten overvloede zij herinnerd, dat het Rijksarchief alhier dagelijks is geopend van 10-4 uur).

Bibliotheek.

Wij ontvingen in dank voor de bibliotheek *):

Th. Courtaux. L'historiographe, Recuel de notices historiques sur les familles et les localités Tome 1er. Paris 1905. 8°. *(Van den Heer M.G. Wildeman.).*

Gids voor den Zuidwesthoek van Friesland. Deventer 1918. kl. 8°. *(Van den Heer G. Haitsma Mulier).*

Carl Köffler. Genealogische staat van de familie *Wendelaar.* (1610-1918). 's-Gravenhage 1918. pl. (Van den *Heer Mr. W.C. Wendelaar en den Samensteller).*

Voor de Bibliotheek werden aangekocht :

Burlington Fine Arts Club. Catalogue of a collection of objects of British Heraldic Art to the end of the Tudor Period. London. 1916. 4°. (Geillustreerd exemplaar).

(Door welwillende bemiddeling van den Heer Dr. C. Hofstede de Groot.)

Harald Fleedwood. Handbok i swensk Heraldik. Stockholm 1917. 8°.

Op de auctie R. W. P. de Vries te Amsterdam in November 1918 uit de nalatenschap van Jhr. J. F. L. Coenen van 's Gravesloot:

Verzameling graf- en gedenkschriften der Provincies Oost- en West-Vlaanderen en Antwerpen, uitgave Ph. Blommaert e.a. Antwerpen 1866-71 in 9 deelen en losse afleveringen. 4°. (zie *auctie-catalogus* n° 832).

Verantwoording enz. nopens de persoon van ***Rodolph Wilhelm van Knyphuisen*** , Heer tot Lutsborgh 1668, benevens andere stukken over diens geslacht, samen 64 blz. fol. *(idem n° 1132).*

Jhr. J. F. L. Coenen. Genealogie ***van Zuylen van Nyevelt.*** Handschrift 1837. 4°. *(idem n° 1318).*

J. W. Imhoff. Genealogiae viginti illustrium in Italia familiarum enz. Amst. *1710.* f°. *(idem n° 1576).*

C. Stroobant. Notices généalogiques sur les vicomtés de Hollande. Anvers 1850-52. 8° 3 deelen. deel I. Vicomtes de Leyde; deel 11. Vicomtes de Montfoort; deel 111. Vicomtes d'Utrecht. *(idem n° 342).*

Mr. C. E. Vaillant. Wapenboek der Amsterdamsche Regeeringsleden sedert 1795. Amsterdam 1861. 4°. *(idem n° 407).*

V. Gaillard. Epitaphes des Néerlandais (Belges et Hollandais) enterrés à Rome, publiées avec introduction et notices biographiques. Gand 1853, 8°. *(idem n° 250).*

F. A. S. A. van Itters um. Iets over den oorsprong, den naam en het wapen van het geslacht van *Ittersum.* Zwolle 1867, 8°. *(idem n° 1124).*

Chevalier Félix van den Branden de Reeth. Mémoire en réponse à la question de l'origine de la famille *Berthout* enz. enz. 1844, 4°. *(idem n° 980).*

L. Ph. C. van den Berg h. Beschrijving der vroegere Nederlandsche Gemeentezegels in het Rijksarchief en ook elders bewaard, benevens der buitenlandsche in het Rijksarchief berustend. 's Gravenhage 1878, 8°. *(idem n° 215).*

Mr. P. Bort. Tractaat verklarende hoe dat de Hollandsche leenen bij uytterste wille ende versterf erven. 2e druk. 's Gravenhage 1666, 8°. *(idem n° 221).*

J. Geu 1. Redres der Hollandsche Adel aenwysende het recht gebruyck ende misbruyck der Adelycker stammen ende persoonen enz. 's Gravenhage 1644. 4°. *(idem n° 253).*

J. Huyttens. L'art de vérifier les généalogies des familles belges et hollandaises. Rruxelles 1865. 8°. *(idem n° 272).*

J. Le Roux. Theatre de la Noblesse de Flandre et d' Artois et autres Provinces de Sa Majesté Catholique. 1424-1707. Lille 1708. 4°. *(idem n° 284).*

J. Le Roux. Recueil de la Noblesse de Bourgogne, Limbourg, Luxembourg, Gueldres, Flandres, Artois, Haynau, Hollande, Zeelande, Namur, Malines et autres Provinces de S. M. Catholique 1424-1714. Lille 1715. 4°. *(idem n° 285).*

Naamregister van de respective regeeringen der Steeden in de Vergadering van haar Ed. Groot Mog. geen sessie hebbende enz. Amsterdam. 1767. kl. 8°. *(idem n° 300).*

Recueil chronologique de tous les placards, édits, décrets, réglemens etc., concernans les Titres et Marques d' Honneur ou de Noblesse. Bruxelles. 1785. 8°. *(id. n° 318).*

[de Saint Genois]. Mémoires généalogiques, etc. Amsterdam. 1780-81. 2 deelen 8°. (id. n° 330).

Staatsbladen 16 Februari 1815—6 Februari 1869, betreffende ingeschreven personen in de registers van den Hoogen Raad van Adel. 's Gravenhage, 8° in 1 deel gebonden. *(idem n° 340).*

[De Vegiano]. Nobiliaire des Pays-Bas et du Comté de Bourgogne etc. Supplément, suite du supplément, vrai supplément, corrections et additions et nouveau vrai supplément. Louvain, Malines, Bruxelles, La Haye et Gand. 1760—1761, 13 deelen, kl. 8°. *(idem n° 350).*

[Dumont]. Corrections etc., au Nobiliaire des Pays-Bas. Liège 1780. kl. 8°. *(idem n° 351).*

Mr. P. A. J. van den Brandeler. Dewapensvan de Magistraten der Stad Amsterdam sedert 1306—1672. 's-Gravenhage 1890. 8°. *(idem n° 377).*

Jhr. W. J. C. Rammelman Elsevier. Inventaris van het archief der Gemeente Leiden. Leiden 1863-64. 2 deelen 8°. *(idem n° 539).*

*) De titels zijn zoo beknopt mogelijk beschreven; de volledige titels zullen in den Supplem.-Catalogus vermeld worden.

W. te Wat er. Het hoog adelijk en adelrijk Zeelant. Middelburg 1761. 4°. (met aanteekeningen). (idem *n° 606a.*).

Jhr. Mr. H. Baerdt van Sminia. Nieuwe naamlijst van Grietmannen. enz. Leeuwarden 1837. 8°. (idem *n°* 720).

Chevalier P. N. C. C. A. de Kessel. Livre d'or de la noblesse luxembourgeoise. Arlon, La Haye, Bruxelles. 1869. 8°. *(idem n°* 848).

Les sept anciennes et nobles familles privilegez de la ville de Louvain etc. Bruxelles ± 1875. 1 vel plano. *(idem n°* 884).

Jhr. Mr. D. van Akerlaken en Mr. C. A. Chais van Buren. Verzameling van eenige geschriften vervat in het familie archief van ***Jhr. Mr. D van Akerlaken.*** Haarlem 1889. 8°. (idem *n°* ***946).***

Philip Jacob van Borssele van der Hooge. Deductie betreffende zijne erkenning als gequalificeerd edelman. 1758. kl. f°. ***(idem n° 999).***

J. van der Toorn. Geslachtboom ***van Brederode.*** Amsterdam 1790. 8°. (idem *n°* ***1013).***

Généalogie de la maison du ***Chasteier*** avec les preuves. 2e Qd. 1777. kl. f°. (idem *n°* ***1035).***

Mr. H. O. Feit h. Geslachtslijst van de familie *Feith.* Groningen 1881. 8°. (idem n° 1073).

J. L. W. de Geer van Jutfaas. Lodewijk de Geer van Finspong en Leufsta. Een bijdrage tot de handelgeschiedenis van Amsterdam. Utrecht 1862. f°. (idem *n° 1075*).

J. J. de Ge er. Proeve eener geschiedenis van het geslacht ***van*** *Nyenrode.* Utrecht 1831. 8°. ***(idem n° 1282).***

Opgaende Linie van 't geslacht ***van*** *Reede.* enz. Utrecht 1695. 8°. ***(idem n° 1206).***

[J. W. te Wat **er].** Stamlijst van het oud en adellijk geslacht ***van*** *Reigersberg* of *Reygersbergh.* (± 1782). ***8*** blz. fol. (idem *n°* 1211).

J. van Schinne. Genealogie van het oud adelijk geslacht van ***van*** *Schinne.* 8°. ***(idem n° 1231).***

Maurin Comte Nahuys. Notice historique et généalogique sur la noble et ancienne maison de *Schuijl* ***de Walhorn*** avec documents (overdr. Bulletin du Limbourg. 1867). (idem *n°* 1233).

M. P. Smissaert. Het geslacht ***Smissaert*** van 1660 tot 1850. Utrecht 1882 8°. ***(idem n° 1241).***

Mr. W. J. van Ham. Het geslacht *Stalpert* ***van der*** *Wiele.* enz. Vianen 1854. 8°. ***(idem n° 1248).***

A. Schimmelpenninck van der Oye. Kronyk huis en geslacht *Wilp* van 1200-1695, met de genealogie Wilp-van der Oye. 8°. ***(idem n° 1302).***

Versameling, ***enz.*** betreffende ***Jacob*** *Suylen* van *Nyevelt,* gewesen Hoofd-officier der stad Rotterdam. Dordrecht 1690. 8°. ***(idem n° 1319).***

Op de auctie van Stockum te 's Gravenhage in Nov. 1918 werd bovendien aangekocht :

Fred. Muller. Beschrijvende Catalogus van 7000 portretten van Nederlanders en van Buitenlanders tot Nederland in betrekking staande, enz. Amsterdam 1863. 8°.

Nog ontvangen :

Jhr. Dr. E. Teixeira de Mattos. Critiek op het artikel van Mr. R. Th. Valck Lucassen in „De Nederl. Leeuw" d.d. Mei 1918, over het geslacht Teixeira in het Nederl. Adelsboek enz. Heelsum. 1918. 8°.

(Van den Schrijver).

De Riddermatigheid van het geslacht van Wijnbergen,

door Jhr. Mr. W. A. Beelaerts van Blokland.

Nog slechts kort geleden meende ik mij te mogen beklagen, dat de bij herhaling reeds vroeger door mij geuite twijfel aangaande de oude riddermatigheid der Wijnbergen's niet tot een nader onderzoek dienaangaande had geprikkeld. Het jongste nummer van ons Maandblad leerde mij evenwel, dat er van gebrek aan belangstelling voor dit onderwerp geen sprake kan zijn. Niet alleen heeft ons geacht medelid de heer J. W. des Tombe daarin een artikel aan de riddermatigheid van het geslacht van Wijnbergen gewijd, maar ook onder de korte mededeelingen komt eane opgave van den heer Bloys van Treslong Prins voor, welke in dit verband van groot belang mag heeten.

Eerstgenoemd artikel geeft een uittreksel uit een handschrift van Prof. Mr. A. Drakenborch, getiteld: „Deductie van de familie en Geslacht van Wijnbergen", en uit de medegedeelde aanhalingen is het niet twijfelachtig of deze deductie is samengesteld om de oude riddermatigheid van het onderwerpelijk geslacht te bewijzen. Hieruit de gevolgtrekking te maken, dat die oude riddermatigheid dus reeds in de zeventiende eeuw in twijfel werd getrokken, zou misschien te veel gezegd zijn, maar opmerkelijk is het toch zeker, dat het destijds noodig is geweest eene dergelijke deductie op te stellen.

De heer des Tombe stelt voorop, dat hij het door Prof. Drakenborch medegedeelde niet heeft gecontroleerd en hij wil geene persoonlijke aansprakelijkheid voor het door hem uit de deductie aangehaalde op zich nemen. Hij voegt daaraan evenwel toe, dat het hem na de ervaring, die hij van de nauwgezetheid en betrouwbaarheid van Prof. Drakenborch heeft opgedaan, zou verwonderen, indien deze gegevens omtrent het geslacht van Wijnbergen onjuist bleken te zijn. Bij deze uitspraak mogen wij ons, naar het mij voorkomt, echter niet neerleggen ; immers wij hebben wel degelijk een onderzoeknaar de waarheid in te stellen, ook wanneer het geldt mededeelingen van een persoon als Prof. Drakenborch, aan wiens rechtschapenheid overigens niet schijnt te worden getwijfeld.

In het zoeken naar de waarheid wil ik vóórgnan en beginnen met de mededeelingen van Prof. Drakenborch te vergelijken met den zandsteen in de kerk te Montfoort, waarvan de heer Bloys van Treslong Prins het opschrift heeft gepubliceerd.

Op bedoelden zandsteen staat in de eerste plaats „***Willem van Wijnbergen*** rechter in Veluwe obiit 1382". Vergelijken wij hiermede hetgeen Prof. Drakenborch in zijne

genealogische tabel aangaande dezer *Willem* mededeelt, dan blijkt een en ander volmaakt te kloppen, immers daar staat: „*Willem Sweders* broeder, richter van Veluwen sterft 1382 en lijd begraven binnen Montfoort bij *Swedre* Ritter en andere descendenten". Omtrent dezen Sweder zegt hij: „*Swedre* Ritter, *Siward* Ritters soone ontfangt 't goet tho Wijnbergen, idem ontfangt 't goed Swaluwenburg in Oldenbroek a° 1402, trouwt a° 1380 vr. *Elysabeth van Dorth,* sterft binnen Montfoort 1407".

Volgens den Montfoortschen steen echter zou *heer Sweder van Wijnbergen*, ridder, zijn gestorven in 1397 en diens vrouw *Elisabeth van Dorth* in 1412.

De sterfdata van *heer Sweder*'s vrouw kloppen dus niet, en wanneer hijzelf, zooals Prof. Drakenborch aangeeft, nog in 1406 met het goed Zwaluwenburg is beleend, kan hij niet in 1397 zijn overleden. Nu was de Zwaluwenburg een Geldersch leen ten Zutphenschenrechte en kunnen de beleeningen daarmede dus worden nagegaan in het door de Vereeniging „Gelre" uitgegeven leenregister Slaat men blz. 183 van het Kwartier van Arnhem op, dan ziet men, dat Sweder van *Wijnbergen* inderdaad in 1402 werd beleend en in 1410 als diens erfgenaam zijn zoon *Claes* van *Wijnbergen.* Het jaartal 1397 op den steen kan dus niet juist zijn, gesteld althans dat daar van denzelfden *Sweder* sprake is, hetgeen te bezien staat, aangezien de steen spreekt van heer *Sweder* van *Wijnbergen,* ridder, en de bezitter van Zwaluwenburggeen ridder was. Zooveel is intusschen zeker, dat Prof. Drakenborch ten opzichte van dezen Sweder géén geloof verdient, want ook hij maakt hem ridder, welke waardigheid hij volgens het Geldersch leenregister niet had, hetgeen wel zeer bedenkelijk is, nu die onjuiste qualificatie juist in eene deductie omtrent de oude riddermatigheid voorkomt.

Ten slotte valt nog te vergelijken de opgave op den zandsteen: „*Hr. Johan van Wijnbergen* ridder sterf 1531, *Vrou Arnolda Mom* sijn wijf sterf 1563", met Prof. Drakenborch, die zegt: „*Johan* getrouwt met *Arnolda Mom,* compareert onder de ridderschap, lijd begraven te Montfoort, sijn wede richt maechgescheyd op in 1560". Strijd tusschen jaartallen is hier niet, maar opvallend is, dat de steen *Johan* ridder laat zijn en de deductie slechts spreekt van zijne comparitie onder de ridderschap. Zoo *Johan* ridder is geweest, waarom werd dit dan niet door Prof. Drakenborch gememoreerd, want dat in de ridderschappen destijds meer knapen dan ridders compareerden, staat vast.

Voor zoover het op den Montfoortschen zandsteen vermelde en de opgaven van Prof. Drakenborch zich met elkander laten vergelijken, blijkt die vergelijking derhalve geene bevredigende resultaten op te leveren. Verdient nu de zandsteen meer geloof dan de deductie? Ik vrees van neen en ben beducht, dat beiden met hetzelfde doel, n.l. om de oude riddermatigheid van het geslacht van Wijnbergen te bewijzen, zijn vervaardigd en dat beiden niet geheel overeenkomstig de waarheid zijn.

Dat grafzerken meermalen met een dergelijk oogmerk in lateren tijd zijn gemaakt en veranderd, is helaas een feit en mag bijzonder stuitend heeten, niet alleen met het oog op de dooden, die zij heeten te dekken, maar veel meer nog wegens de plaats waar de valschheid wordt gepleegd. De valschheid van dezen Montfoortschen steen schijnt tot heden niet te zijn aangetoond, zoodat

ik verplicht ben mijne beschuldiging waar te maken. Volgens den heer Bloys van Treslong Prins zijn op dezen zandsteen in de hoeken aangebracht in kleuren de wapens *Wijnbergen* en *Dorth en Wijnbergen* en *Sasse* en beneden de wapens *Wijnbergen* en *Montfoort.* Op zichzelf mag het misschien reeds zonderling heeten dat op de hoeken de wapens *Wijnbergen* en *Dorth* en *Wijnbergen* en *Sasse* zijn aangebracht, immers wij hebben hier niet met kwartieren te doen maar met de wapens van twee echtparen die bijna twee eeuwen na elkander hebben geleefd. De eerste, die in dit graf heet begraven te zijn is *Willem van Wijnbergen,* richter van Veluwe, overleden in 1382, daarna komen *heer Sweder van Wijnbergen*, ridder, † 1397, en diens vrouw *Elisabeth van Dorth,* † *1412,* op wie de eerste twee hoekwapens wijzen, vervolgens *heer Johan van Wijnbergen* ridder, † 1531, en zijne vrouw *Arnolda* Mom, † 1663, wier wapens ontbreken, daarna hun zoon *Sweder van Wijnbergen,* † *1676,* en zijne vrouw *Judith Sasse,* † Aug. 1606, wier wapens de beide andere hoeken versieren, en ten slotte de zoon van laatstgenoemd echtpaar *Willem,* † *8* Aug. 1624, en diens vrouw *Mechteld van Montfoort,* † 19 Juli 1589, wier wapens onder op den steen zijn aangebracht. Uit een en ander valt m.i. af te leiden, dat de steen zeker niet ouder zal zijn dan het einde der zestiende of begin der zeventiende eeuw, hetgeen natuurlijk van belang is met het oog op de waarde van het daarop vermelde.

Dat ik een *heer Sweder van Wijnbergen,* ridder, overleden in 1397, en een *heer Johan van Wijnbergen,* ridder, overleden in 1631, nergens. als levend heb gevonden [1]), is natuurlijk geen bewijs, dat zij niet bestaan kunnen hebben en de steen valsoh moét zijn. Volgens laatstgenoemde was evenwel *heer Johan* getrouwd met *Arnolda Mom* en nu wil het toeval, dat mij gebleken is, dat dit echtpaar niet te Montfoort, maar te Hardenwijk is begraven en dat *Johan* zeker niet rid der is geweest. In de kerk te Harderwijk ligt namelijk een zerk, waaronder blijkens het randschrift zijn begraven *Jan van Wijnbergen,* die 6 Augustus 1631 overleed, en diens vrouw *Juffrouw Arndt Mom* [2]). Behalve dit randschrift vertoont de zerk op elk der vier hoeken een wapen en deze leeren ons, dat de moeder van *Jan van Wijnbergen een* en 1 eeuw [3]), en de moeder van *Arnolda Mom* drie kepers moet hebben gevoerd [4]).

---

[1]) In 1909 merkte ik reeds op, dat ik den richter van Veluwe *Willem van Wijnbergen* (1372) ook niet in acten van dien tijd terug heb kunnen vinden.

[2]) Beschrijvingen van deze zerk zijn te vinden Navorscher 1876. blz. 347, en Navorscher 1896, bla. 230. Op eerstgenoemde plaats wordt voor *Mom* gelezen Mom (of is dit misschien *eene* drukfout?), terwijl van het randschrift slechts een gedeelte is kunnen worden ontoijferd. In 1896 werd getuigd, dat het onschrift „nog zeer goed leesbaar" is, maar de wijze, waarop het wordt weêrgegeven, maakt zulks niet bijzonder waarschijnlijk. Intusschen blijkt ook A. B. van Spaen deze zerk in de eerste helft der 18de eeuw te hebben gezien, en deze noteerde als sterfdatum van Jan van *Wijnbergen* 6 Augustus 1531, hetgeen met de lezing van 1896 te vereenigen is, en als-naam van *Jan*'s echtgenoote „*Juffrau Arndt Mumme*", waardoor de lezingen van 1876 en 1896 worden aangevuld en verbeterd.

[3]) Als moeder van Jan van *Wijnbergen* geven de genealogieën *Golda* van *Blarickhorst* op. Tot dusverre mooht ik er niet in slagen haar in authentieke stukken terug te vinden.

[4]) Heeft dit wapen misschien aanleiding gegeven den onbekenden ridder *Sweder* van *Wijnbergen eene Elisabeth van Dorth* tot vrouw te geven? In den regel laten stamboomverfraaiers zich bij hun onwaardig werk op soortgelijke wijze inspireeren. Zoo zou de *Agnes* van

De Montfoortsche steen kan dus niet langer als bewijs voor de oude riddermatigheid der Wijnbergen's worden aangevoerd. Hoogstens zou het nog van belang zijn na te gaan, wanneer en op wiens last hij werd vervaardigd, evenals nader te onderzoeken is, waartoe precies de door Prof. Drakenborch opgestelde deductie, waaraan ik thans nog een enkel woord moet wijden, heeft gediend.

De voornaamste bewijzen voor de oude riddermatigheid der Wijnbergen's in deze deductie aangevoerd zijn: eene beleening van *Ridder Ziwald van Wijnbergen,* als erve zijns vaders *Sweders,* met het goed te Wijnbergen in 1342 en eene beleening van Swedre *Ritter, Sywards ritters soone van Radeeland,* eveneens met het goed te Wijnbergen in 1376, van welke beide oorkonden Prof. Drakenborch slechts afschriften schijnt te hebben gezien.

De valschheid van laatstgenoemde oorkonde springt in het oog, wanneer men de beleeningen met het goed te Radeland nagaat in het Geldersche leenregister (Kwartier van Zutphen blz. 163 en bijvoegsel blz. 1). Daar toch zien wij, dat dit goed eerst in 1392 aan Sweder *van Wijnbergen,* die geen ridder was, is gekomen door zijn huwelijk met zekere *Griete* [1]), vermoedelijk eene dochter van *Willem van Bake* en N. N., die te zamen met Radeland werden beleend in 1378. *Sweder's* vrouw *Griete* zal een achttal jaren later zijn overleden en Radeland toen gekomen zijn aan haren zoon *Siward van Wijnbergen,* beleend in 1401 [2]) en bij zijne eedsvernieuwing in 1402 uitdrukkelijk Sweders *soon* geheeten. Sweder zelf zal toen nog in leven zijn geweest, want eerst in 1410 werd zijn goed te Wijnbergen doorzijnen zoon *Siwart* en Zwaluwenburg door zijnen zoon *Claes* als zijne erfgenamen verheven. Vergelijkt men deze gegevens met de oorkonde van 1375 en de genealogische tabel van Prof. Drakenborch dan blijkt, hoe is geknoeid. De hoofdzaak is hier voor ons, dat Sweder's riddertitel komt te vervallen en dat ook de hem toegedachte vrouw *Elisabeth van Dorth* moet worden geschrapt [3]).

Minder goed te controleeren is de door Prof. Drakenborch medegedeelde beleening van 1342, maar dat ook die valsch moet zijn, is voor mij na al het voorgaande ontwijfelbaar. De daarin genoemde *Ridder Ziwald van Wijnbergen* is eene overigens geheel onbekende grootheid, maar bedenkelijker nog is, dat de als eerste getuige genoemde raad van Hertog Reinald *Heer Reijner van Arnhem Ridder* nergens elders wordt aangetroffen.

In stede dat mijn twijfel aan de oude riddermatigheid der Wijnbergen's door het in het vorig Maandblad medegedeelde wordt weggenomen, wordt ik daarin alzoo in niet geringe mate versterkt en krijgt deze zaak onverwacht een bedenkelijker aanzien.

Ruytenburg, die in Professor Drakenborch's genealogische tabel aan *heer Sweder's* broeder *Willem* ten huwelijk wordt gegeven, haar ontstaan te danken kunnen hebben aan het feit, dat de op den Montfoortschen steen vermelde *Mechteld van Montfoort* eene *Adriana van* Ruytenburg tot grootmoeder heeft gehad.

[1]) Dit huwelijk wordt niet vermeld in de stamreeks-Wijnbergen in Nederland's Adelsboek.

[2]) Bij deze beleening is in het Geldersche leenregister eene noot gesteld, dat *hij* was beleend als momber zijner vrouw *Griete* 30 Oct. 1392. Dit is echter eene vergissing, want in de aangehaalde acte is niet sprake van Si w art, maar vnn S w e der van *Wijnbergen.*

[3]) Dit laatste is tevens van groot belang in verband met den Montfoortschen steen, en bewijst de valschheid daarvan te meer.

Kleine bijdrage tot de kennis van de naaste voorouders en familie van Jacob Cats,

door P. D. DE VOS.

Zoover ons bekend is, zijn van de naaste voorouders en familieleden van den Brouwershavenschen volksdichter *Jacob Cats* niet vele gegevens in gedrukte werken te vinden. Daarom mogen hier enkele aanteekeningen volgen, ontleend aan schepenen- en weeskamerregisters van zijne geboorteplaats.

In het „Twee en tachtigh-jarigh leven" van den dichter worden een paar mededeelingen gedaan omtrentde familie. Maar terecht is opgemerkt, dat de breedsprakige Vader Cats ons toch in het onzekere laat aangaande zijne afkomst. Want de versregel: „Mijn ouders roemden noijt „van edel bloet te wesen", is dubbelzinnig.

Daar in het gedicht geene namen van de familie genoemd worden, maar alleen gesproken wordt van: „mijn broeder", „een oom", „ons moeders suster" enz., moge het onderstaande, hoe gering ook van omvang, toch eenige namen doen kennen.

Het wapen van Jacob Cats, dat op nauwe betrekking wijst met het geslacht Couwenburch en op de heerlijkheden Brijdorpe of Klaaskinderkerke, doet vermoeden, dat zijne afkomst toch niet gansch onaanzienlijk was. Wellicht was *Adriaan Cornelis Adriaansz.,* die in het begin der 16e eeuw als ambachtsgerechtigde in Brijdorpe voorkomt, familie of een broeder van *Cornelis Cornelisz. Cats,* den grootvader van Jacob.

Cornelis Cornelisz. Cats, als stoofmeester te Brouwershaven genoemd in *1536,* was gehuwd met *Lide N. N.,* die in 1641 als weduwe voorkomt en nog in November 1667 te Brouwershaven vermeld wordt.

Zij waren de ouders van:

1. *Adriaan Cornelisz. Cats,* 'volgt.
2. Salome *Cats,* overleden te Brouwershaven in 1671, eerst gehuwd met *Jacob Kempe,* overleden aldaar in 1669, later nog met *Gerbrand Gerbrandsz.*
3. *Matthijs Cats (Matthias Felisius),* studeerde te Leuven, werd geestelijke en klom op tot provinciaal der Minderbroeders in Nederland. Hij stierf te Leuven 6 Maart 1576 en heeft onderscheidene godgeleerde werken geschreven.

Adriaan Cornelisz. Cats, geboren te Brouwershaven omstreeks 1635, overleden aldaar tusschen 5 October 1699 en 1 Februari 1600, schepen van Brouwershaven tusschen 1568 en 1695, burgemeester aldaar in 1698 en 1699, Thesaurier in 1672, landmeester van Sint-Jacobs Klein Nieuwland-polder 1672, kerkmeester 1673, accijnsenaar 1583, weesmeester tusschen 1671 en 1696, onderdijkgraaf der zes nieuw bedijkte landen 1689. Hij was te Brouwershaven ook biersteker geweest,

Hij huwde 1°. met *Leenken Breijde,* overleden te Brouwershaven 13 Mei 1579, dochter van Jacob Jansz. Breijde, brouwer of biersteker te Brouwershaven, schepen aldaar (overleden begin 1556). Hij huwde 2°. vóór Maart 1683 met *Jolente de Grande,* die nog te Brouwershaven in 1603 genoemd wordt, weduwe van Jonkheer Jan van Heule.

Uit het 1e huwelijk 4 kinderen on uit het 2e huwelijk eveneens 4 kinderen :

1. *Cornelis Cats,* volgt.
   en *3.* dochters.
4: Mr. ***Jacob Cuts,*** geboren te Brouwershaven 10 November 1677, overleden op „Zorgvliet" bij 's Gravenhage 12 September 1660, gehuwd met ***Elisabeth van Valkenburg.***
6. *6.* **en** 7. zoons, o. a. *Matthijs Cats,* van wien op 30 November 1608 te Brouwershaven eene dochter *Lijsbeth* gedoopt werd.
8. *Leenken Cats.*

Cornelis Cats, geboren te Brouwershaven omstreeks 1660, overleden aldaar 26 Juli 1625, studeerde kort te Douay, thesaurier van zijne geboorteplaats 1689, schepen sedert 1690, burgemeester o. a. in 1602, 1603 enz. Hij huwde 1°. met ***Quirina*** *Huijbrechts*, dochter van Huijbrecht Leenaertsz., schepen en burgemeester van Brouwershaven. Zij overleed aldaar 16 September 1603. Hij huwde 2°, ondertrouwd te Zierikzee 2 Mei 1604, met ***Quirina*** Jan ***Leenderts Hollenboom,*** geboren te Zierikzee, overleden te Brouwershaven 21 Juli 1639, weduwe van Jacob Mogge.

Een zoon van hem, ***Mr. Leonard Cats,*** geboren te Brouwershaven, werd 26 September 1629 poorter van Middelburg en was gehuwd met ***Jacobina van Muylwijck.*** Uit hen werd o. **a.** te Middelburg op 14 December 1625 een zoon ***Cornelis*** gedoopt (getuigen Mr. Jacob Cats en Helena Luyck).

De oom en de moei te Brouwershaven, die zich met de opvoeding o. a. van ***Jacob Cats*** belastten en die in het „Twee en tachtig-jarigh leven" niet met name genoemd worden, heetten ***Doen Lenaertsz.,*** schepen van Brouwershaven, en ***Anna*** *Jacobsdr. Breijde* (eene zuster van Jacob's moeder Leenken Breijde).

Het blijkt, dat de vier **weezen** van Adriaan Cornelisz. Cats na den dood hunner moeder in 1579 niet meer bij hunnen vader zijn tehuis geweest, waartoe wellicht diens voornemen tot een tweede huwelijk aanleiding heeft gegeven. Ja, wanneer men de hieronder volgende akte uit een Brouwershavensch weesregister doorleest, verkrijgt men den indruk, alsof de verhouding tusschen vader en kinderen niet van de allerhartelijkste geweest is, eene omstandigheid, welke wij slechts vermoeden en waarover de voorzichtige en bedachtzame Jacob Cats op zijn ouden dag niets naders meedeelt. Slechts herinnert hij zich den goeden aard zijner stiefmoeder, in wier opvoeding de oom en moei toch blijkbaar niet genoeg vertrouwen hadden om daaraan de vier halve **weezen** over te laten.

De zooeven genoemde akte uit het **weesboek** van Brouwershaven (1570— 1629) luidt als volgt :

Op den XXX**en** Decembris anno XV**c** LXXXI**tich**, Naedyen de weeskinderen van ***Adriaen*** *Cornz.* ***Cats,*** geprocreëert **ende** achtergelaten bij wijlen *Leenken Jacopsdr.* **z. m.** volcomelijck **ende** effectivelijck **gescheijden ende** over langhe gesepareert waren van haren vader, **ende** van hare goeden ter **Cameren** gefurneert was pertinenten staet **ende** inventaris [1]), ***Soo*** **zijn** ter **cameren** gecompareert *Len* ***aert*** *Quirijnsse* **ende** ***Doen Lenaertsz. als*** ooms **ende** wedervoeghden der **voorssegte** kinderen, **verclarende** dat zij ***Cornelis*** *Adriaensz.* ***Cats*** den outsten zone bequaem genoech kenden om zijn **ende zijnder** zusters **ende** broeders goederen t'administreren, den **welcken** nae de selve **verclaringe** in de selve handelinghe bij weesmeesters **gestelt ende** daertoe **volcomelijck** geauthorizeert is, wel **verstaende**, enz.

Daerenboven Alsoo ***Doen Lenaertsz.*** zedert de doot der voorssegte ***Leenken*** de voorssegte vyer kinderen wt sonderlinge affectie **ende** benevolentie heeft **gealimenteert** in eten, **drincken ende** alle andere necessiteijten, zonder yet daeraff genoten te hebben off **alsnoch** te begeren, Soo heeft hij continuerende de zelve **lieffde** begeert **ende** verclaert te vreden te wezen de selve **alnoch** tonderhouden alsboven, **ende** dat tot **sijne** wederzeggen, langer nyet, behoudelijck dat de **selve** kinderen **reciprocelijck** zullen **toonen gelijcke lieffde ende behoorlijcke** obedientie. Aldus gedaen ten dage voorssegt. Ter presentie van Gerbrant Geerbrantsse **ende** Cornelis Jansse Bolle, weesmeesters.

[1]) **Blijkens** het vermelde in het Weesregister d.d. 8 Augustus 1580, had een der voogden van de **weezen** aan Adriaan Cornelisz. Cats verzocht een inventaris van de goederen dier **weezen** in te leveren, wat de vader weigerde, zeggende daartoe, op grond van het testament van, hem en zijne vrouw, ongehouden te zijn. Later is de inventaris toch blijkbaar ingeleverd.

Aanteekeningen uit de oude registers van Retranchement (Zeeuwsch-Vlaanderen),

door **PH. F.** W. **VAN ROMONDT.**

Doopregister van Retranchement.

Het ***eenige*** oude doopregister dat ik te Retranchement aantrof, bestaat uit ingenaaide foliobladen en begint met : „Naemen der kinderen die **haeren Christelijcken** doop ontfangen hebben in het **Retrenchement** van Casandt tsedert den 1 December 1641, de Andere te vinden in de oude boecken." Deze doopinschrijvingen bevatten 2 folio bladzijden, beginnende 8 Decemb. 1641 en eindigende 16 October 1654.

Hieronder volgen enkele doopinschrijvingen.

1643. 16 Augusti — het kint ***Lavina,*** de vader *Nicolaus* ***de Huybert,*** **de** moeder ***Francoise Hamelton.***

Sponsores: Cornelis Cooper, Jan de Labusiere, Lavina de Huybert, Johanna Roels.

23 Augusti — het kint ***Apollonia,*** de vader den Heere luytenant ***Adriaen Tenys,*** de moeder *Jacoba Scotte.*

Sponsores: d'Heer Corn̄. Tenys raetsheer, Joffr. Jacoba vander Hooge **wde** van d'Heer Jacob Scotte, Ridder ēn̄ borgm**r** der stadt Middelborch.

27 Sept: — het kint *Wilhelma,* de vader *Carel* ***van Lennep,*** Luytenant van **D'Heer** Christiaen Pithaen. Sine sponsoribis.

6 Decemb. — het kint Adam, de vader ***Valentijn Arenbergh,*** de moeder Sofia ***Arenberghs.*** Sponsores : Reynier van Heert, Elias Bucksel, Francyntjen Reuts.

13 Decemb. — het kint ***Johannes,*** de vader ***Jan Hoedmaker,*** de moeder ***Petronella*** *Gommens.* Sponsores: Jacob de Snudt (?), Adriaentje Noel, Elysabeth Engels.

1644. 18 Sept. — het kint ***Jacoba,*** de vader D'Heer luytenant ***Adriaen Tenys,*** de **moeder Joffr** : *Jacoba Schotte.* Sponsores: D'heer Cornelis Tenys, Joffr: Jacoba van der Hooge **wde** van D'heer Jacob Scotte, Ridder ēn̄ burchm**r** der stadt Middelborch.

11 Decemb. — het kint ***Melchior,*** **de** vader *Melchior* ***Rouckhuysen,*** Chyrurgyn onder de Comp̄. van d'heer

Cap. Louncque. Susceptores : Pr Condewynsen Sohenck, Joffr. Jacoba Schotte, Francyna Raes.

1645. 28 May — het kint van D'heer ***Carel van Lennep***, de moeder (oningevuld) het kint genaempt *Gerrith Wilhelm.*

16 July. — *Jacobus*, kint van ***Jan Fatra***, de moeder ***Tanneken*** *Nemegeer.* Yusceptores : Laurens Nemegeer, Robrecht Janssen, Margarita Morris.

29 October — het kint ***Eleonora,*** de vader *Theodorus Horstgen* (?), de moeder ***Elysabeth van Cromstryen.*** Sponsores: Franchoys vander Beke, Leonart Mogge, Niclaes Huybert, Anthoni Galieris, Agatha van Cromstryen, Maria Potteys, Neeltgen vander Clocke.

5 Novemb. — het kint *Nicolaes*, de vader d'heer ***Adriaen Tenys,*** luytenant van cap. Louncque, de moeder Jacoba ***Scotte.*** Sponsores : D'heer Johan van Roubergen, Joff. Anna Schotte.

1646. 21 Mey — het kint ***Pieter,*** de vader *Joos cande Walle*, de moeder *Geertruijt vande Walle.*

16 Sept. — het kint ***Johan,*** de vader ***Thomas*** *Pythaen.*

1647. Den eersten Meije — het kint ***Sara,*** de vader *Nicola Wilt*, de moeder *Trijn Mullers* ; getuijghen : Sr Tuijf, luitenant cap. Pijtaen, Juffrou Sara Pijtaen, Bartholomeus Blanckaerts, Sara Gommers.

1648. 6 Dijsember — het kint ***Sara,*** de vader ***Thomas*** *Craije*, de moeder ***Catelinken*** *Craeije.* De getuijghen: Dierick de Schepen, Jakeminken Schodits.

1651. 30 April — het kint ***Abraham,*** de vader ***Thomas Craeije,*** de moeder ***Catelinken*** *Craije.* De getuijgen : Pieter de Koeninck, Maijken vander Ghoote.

den 9en July — het kint ***Nicolaeijs,*** de vader *Jan Fatera*, de moeder ***Tanneken*** *Fatera.* De ghetuijgen: Joossijnken Nimmegeert, Maijken Willems.

[Tusschen de inschrijvingen van 28 Sept. en 18 Oct: 1653 staat: „Dese naervolgeñ kinderen zijn in de nieuwe kercke gedoopt voor eerst."]

1653. den 25en October — het kint ***Hindrick Willem,*** den vader ***H. A. Werner,*** de moeder *Barbara* ***Hoemaeckers*** genaemt *Alvares.* De getuijgen : Bertholomeus Hoemaecker, comandeur Terneusen, H. Hoochheyt mevrau de Prinsesse douagiere, Juff. Jakeminne Hoemaeckers.

1654. den 26en April — het kint ***Catelinken,*** den vader Mr ***Thomas*** *Craeije*, predicant deser plaetse, de moeder ***Catelinken Vool.*** De getuijghen : Sr Pr Rooselaer, Juffr. Catelinken de Schepen.

Trouwboeken van Retranchement.

Op het gemeentehuis van Retranchement berusten o. m. twee trouwboeken.

Het oudste, loopende van 8 Marty 1642 tot 4 Novemb. 1716 is oningebonden, bevat enkele losse bladzijden en heeft geleden van vocht; ook is de inkt op verscheidene plaatsen zeer verbleekt.

Het vangt aan met : „Dese naervolgende persoonen sijn ondertrout en getrout geduerende den dienst D. Nicolaj van Hoorne p. binnen Den Retrenchemente."

Het andere trouwboek is ingenaaid en draagt tot opschrift: „Trouwboek is begonne 't jaar 1717 6de Febr en tot 10e Juni 1751."

Met een andere hand is hierbij gevoegd: „Retranchement" en „door moetwillige gescheurt".

Dit laatste heeft betrekking op een stuk van het titelblad, dat er af is gescheurd.

Beiden folioformaat.

Hieronder volgen enkele sprokkelingen uit deze twee boeken.

1642. 17 Maij. Ondertrout D. Heer Adriaen *Tenijs* luijtenant vande compagnije van D. Heer Cap. Loncks j. g. van Middelborch met Joncvrouw ***Jacoba Scotte*** *j.* d. van Middelborch.

21 Junij. Ondertrout *Noirel* ***de Quyse*** van Rochelle wed. Chirurgijn onder de compagny van d'Heer Capiteijn Mornou met *Maijken* ***Adriaenss*** van Schoonhoven wed[e] van *Robbert Willemss.*

19 July. Ondertrout *Nicolaus Huybrecht*, j.g. van Ziericzee, vendrich onder de Heer Commandeur Jeremi Nicolae, met *Francoyse Hamelton* j.d. van Lyefkenshoeck.

23 Augusti. Ondertrouw van Nieumegen ingebracht van d'Heer Capiteyn ***Maurits de Mauregnault j.g.*** van der Vere met Joffr. *Machelijntje* ***Beens*** j.d. van Nieumegen.

1643. 28 Febr. Mr. *Nicolaus* ***van Hoorn j.g.*** van Middelborch met ***Maria van Hoornbeeck*** j.d. van Middelborch. Testes: Johannes van Hoornbeeck, Joff. Petronella van Hoornbeeck, Jacques van Hoorn, Catelyntjen Sonnius.

(Inschrijving van 9 Mey meldt Capt. Mornau sal.)

1645. 16 Sept. ***Martinus Stier*** wedr van ***Cornelia van de Camp,*** majoor van Casandria en ***Catharina Voss*** j.d. woonende tot Breda.

Ingebracht van Bredae.

5 Novemb. attestatie gegeven om tot Bredae te trouwen ende is getrout aldaer.

1647. den 21 September. Den Heer Maijoer ***Maerten Stier*** wedenaer etc. met ***Saere*** *Quijntes* weduwe van *Goemaer* ***Ailemans.***

Dese persoonen sijn getrout den 3en 9ber 1647. Getuyghen : Hans Dans, Bartolemeuijs Blanckaert, Maergretigen Jans, Katelijnne Blanckaers.

1652. 21 Junjus. Monsr *Werner* j.m. van Heidelberch luijtenant van sijn genade Graef Henderick van Nassau, gouverneur van Hulst, met j. ***Barbara Alvares j.*** d. Sijn de geboden bij ons sonder verhinderinge gegeven en sijn tot Isendick ondertroutet. Dit paer is bij ons getroutet den 23 Octob. 1652.

1656. 111. Den 30 Octobris 1656. *Meerten* ***Stier*** van Eper wedr. van *Sara* ***Quintens,*** majoor alhier, met ***Elysabeth van Hoornbeeck*** j.d. van Oost-Souborgh, sij woonende Int Retrenchement. Getuijgen Lambrecht van den Berghe, goede kennis van den bruijdegom ; Maijken Adriaens, g. ken. van de bruijt.

(in margine) De geboden gaen te Vlissinjen, zij hebben bescheijt van Vlissinjen gebracht en daerop sijn sij den 24 Novembris 1665 alhier getrout.

1659. III. Den 30 January 1659. *Gabriel* ***Duyck*** van S Qravenzande wedr van ***Maria de Ringere,*** luytenant van een Comp. voetknechten met ***Agnieta vän Bockhoven*** j.d. van Bergen op den Zoom.

(in margine) Moet bescheijt brengen van de weeskamer. De geboden gaen te Sluijs. 't Is geschiet en sij

hebben bescheijt van Sluijs gebracht en sijn alhier getrout den 19 february 1659.

III. Den 20 Augusti 1659. *Anthonij Barlees j. g.* van Leijden, luytenant van een comp. voetknechten in garnisoen tot Sluys met *Walburch van Bockhoven j.* d. van 's Hertogenbos, zij woon. op de Marckt.

Get: Caspar *Barleus* (sic) broeder van de bruijdegom ; Josina D'Angeles moeder van de bruijt.

(in margine) De geboden gaen tot Sluys. Getrout den 18 Sept. 1659.

III. Den 27 Augusti 1659. *Willem Bon j. g.* van Aernhem, majoor in garnizoen alhier, met *Elysabeth Pithan, j.* d. van Emmerick. Get: Eijbo Heymans, Helena Blynck G. K van den bruijdegom, Lambrecht van den Berge, Jelijna Zegers G. K. van de bruijt.

(in margine) Zijn getrout den 16 Sept. 1659.

1660. 111. Den 25 Septembris 1660. *Hermanus van Bockhoven* van Isendijcke wedr van *Margaretha de Witte,* luytenant van Dh. Comdr Bockhoven met *Sara Joanna Pithan j.* d. van Emmerick sij woonende te Wyck te Duerstede. Get : Willem Bon en Elysabeth Pithan, swager en suster van de bruijt.

(in margine) Zij moet bescheyt brengen van haer moeder en de geboden gaen te Wyck te Duerstede. 't Bescheijt van de moeder is gekomen. Den 10 Oct. bescheet verleent om te trouwen op een ander.

1663. 111. Den 10 Meert 1663. *David Bruij* van Bergen op de Zoom, Luytenant onder de companje van.. . Hume met *Swana van Wichelen* van Geertruijdenbergh wede van *Jooris Decker* sij woonende op Orange.

(in margine) De geboden gaen tot Breda,. Sij moet bescheet van de weeskamer brengen; den 28 Meert 1663 bescheyt verleent om elders te trouwen met vertoogh van Breda.

111. Den 8 Septembris 1663. *Johan Blockeel* van Axel, wedr van *Susanna* de *Bruijn*, vendrigh onder de comp. van Prins Frits van Nassou met Maria de *Bugeny* van Lillo wede van *Jaques Misgates,* sij woonende op Nassau. Get: Lowijs d'Auterleau, cosijn, Lowijs de Dobbelaer G. K. van de bruijdegom ; Joanna de Bugeny suster van de bruijt.

(in margine) Getrout den 26 Sept. 1663.

1664. III. Den XI April 1664. De Hr en Mr *Nicolaus Leijdekker* trou Leeraer vañ gemeente Chrī alhier, jongman, geboortich van Vlissingen met Juff. *Anna Maria van Bokhoven j.* d. van Bergen op den Zoom. Tot getuijgenis Mr Hermannus van Bokhoven ende Msr Capp. Michiel Lucifer, Juff. Walburgh van Bokhoven.

Den 27 April 1664 bescheijt verleent om tot Sluijs te trouwen.

111. Den 8 Augusti 1664. *Willem* Bon van Arnhem wedr van *Elisabeth Pithan*, majoor alhier, en *Laurina de Moor* uijt Cadsant wede van *Pieter de Dobbelaer.* Get: Paulus van Oldenburgh G. K. van de bruydegom, Janneken de Moor, suster van de bruijt, getuijgende dat de moeder consenteert.

(in margine) Sij moeten bescheijt van de weeskamer brengen. Het derde gebot is opgesonden door order 's lants van de Vrije gegeven den 16 Aug. 1664. Sij hebben bescheijt van de weeskamer gebracht, waarop het derde gebot den 31 Aug. geschiet is. Getrout den 1 September 1664.

1668.111. *Jacob van* den *Eijnde j.* m. van 's-Gravenhage, vaendrig onder captt Heert, met *Adriana Cop j.* d. van Bommel, ondertrout tot Sluys den 9 Decembris 1665. Teste Dav. Montano. (in mnrgine) Den 31 Decembris bescheet verleent om tot Sluijs te trouwen.

1667. *Dirck Sob* wedr van Bommel, Luytenant van Capt. Cop met *Flippina du Bois* wede van Abraham van Koninghsloo. Ondertrout tot Bergen op den Zoom den 21 Augusti 1667.

Teste Christoph. Maten.

(in margine). Na gebracht bescheijt van Bergen op Zoom zijn sij hier getrout den 13 Sept. 1667.

1670. 111 Den 9 Augusti 1670. *Cornelis* van. *Qoutswaert, j.* m. van Dirxlant (28) chirurgijn onder de comp. van captt Heino de Meijer ēn *Juliana Paff* van Sluijs (28) wedo van *Roelof Berchus.* Get: Willem Bon ēn Laurina de Moor, G. K. van bruydegom ēn bruijt.

(in margine) Getrout den 10 Septembris 1670.

1671. III. Den eersten Augustus 1671. *Dirck Centen van Harpen* uijt 't lant van der Marck wedr van *Margrieta Jans,* vendrig onder de comp. van Captt Treslon ēn *Grietje Otto* van der *Heijden* van Zoelen, wed. van *Willem van Angermont.* Get: Johan Diderig Bouman, Geraert Cop, Margrieta van Cloon. G K. ēn Janneke Ottho van der Heijden, suster van de bruijt. (in margine) Sij moet verweesen. Is geschiet. Zijn getrouwt den 19 Aug. 1671.

III. *Maximiliaen de la Riviere,* luytenant onder de comp. van capt. Treslon ēn *Anna Duvidia de Vries,* j. d. woonende tot s'Hertogenbosch, ondertrout aldaer den 11 Aug. 1671. Teste Gijsberto Daasdonck. (in margine) Den 5 Sept. 1671 bescheijt verleent om tot s' Hertogenbosch te trouwen.

1672.111. Den 27 April *Willem Cloot j.* m. van Amsterdam (25) woonende aldaer ēn *Maria van Gouswaert j.* d. van Dirxlant (24) woonende aen de Marct. Get : Cornelis van Gouswaert broeder van de bruyt, Margrieta van Anlnim (?) j. d. (in margine) Den 19 Mey 1672 bescheyt verleent om aldaer te trouwen.

III. *Ferdinande Ally j.* m. van Vlissingen en *Francina Pecceur* van Waesten wede van *Jasper Boeckaert.* Ondertrout tot Muijden den 22 Mey 1672. Teste Joannes Trezenier. (in margine) den 12 Juny 1672 bescheijt verleent om tot Muijden te trouwen.

III. *Aegidius van Rieten,* geboortig van Lockeren, chirurgijn en *Judith Nicolaj*, wede wijlent *Joannes Duyn.* Ondertrouwt in de Walsche gemeynte tot Middelburg den 19 Octobris 1672. Teste Petro Provoost. (in margine) den 6 Nov. 1672 bescheijt verleent om tot Middelburg te trouwen.

1673.111. Den 11 Februarij. *Cornelis van Gouswaert*, wedr, geboortig van Dirxlant (31) chirurgijn ēn *Dorothea de* Wijn, geboortig van Zutfen (21) woonende alhier. Get: Jan van de Woestijne ēn Grietie van Meenen, bueren. (in margine) Zij had geen bescheet van haer ouders kunnen krijgen, also Zutfen onder de Fransche is, doch belooft haer best te doen om onder het gaen der geboden te schrijven na haer ouders om haer consent. Doch geen bescheyt krijgende heeft het coll. 's lants van de Vrije op Req. consent verleent om te meugen trouwen, waerop sij den 23 Meert in den h .... staet zijn bevestigt.

1674.111. de Hr. *Godefridus Jacobus Bouwman j.* m. van

Thiel, comijs in het Retrenchement ēn Jufv: ***Anna Maria Ruysch j.*** d. van Utrecht. Getuij: Nicolaus Duyts van Voorhout ēn Joanna vander Sluys, goede bekende ēn d'Hr. Godefridus vander Schuere, commandeur alhier, vande Bruyts wege. Ondertrout alhier den 22e Februarius door D. J. Eduardu. (in margine) Sijn getrout den 16 Maertius.

Den 17 9ber. 111. ***Jacob Mertens j.*** m. van de Hoffstede en ***Meijntje Ramond wed.*** van ***Claes Abrami,*** woonende aen den See-dijck. Getuijgen: Adriaen van Damme, Paulus Vierinick, Grietjen de Pree, Neeltjen Jani. Alhier getrouwt den 9 Decemb: 1674.

1677. Den 20 Maert. III. D. ***Abraham Loosueldt j.*** m. van Middelburgh, Dienaer des Woorts alhier, Juffr. ***Adriana Duijst van Voorhout, j.*** d. van Haerlem tot Sluijs woonachtich. Tot Sluijs ondertrout. Testes D. Montano. (in margine) Tot Sluys getrout den 14 April 1677.

1678. Den 28 Mey. De Hr ***Joh: Bodde,*** Luitt onder het Regiment van de Hr Coll. Burmania, j. m. van Meppel ende Jufv. ***Maria Catarina Boumans, j.*** d. van Sluijs, alhier woonachtich. Testes: De Hr Paulus van Oldenburgh, Margareta van Cloon. (in margine) Alhier getrout den 16 Junii 1678.

Den 23 Julii. 111. ***Roelof Roelofsen van Montfoort j.*** m. van Driel, ***Janneke Hoogelande*** wede van ***Kempe de Putter*** beyde alhier woonachtich. Testes: Mr Johannes Leunissen. T.que ēn Willem van Assel, Cornelia Verhage en Janneke Cornelis. (in margine) Alhier getrout den 17 Augusti 1678.

1682. 111. Den 24 April1 1682. Syn by ons als ..... wettelijck ondertrout.

D. Heer ***Adrian Parduijn***, Capiteyn ēn Commandeur in t' Retran. j. m. van Dordrecht met D. juffrow ***Johanna van Necke (?) j.*** d. van Vlissingen. De getuijgen syn D: Heer Willem Zuijdtlant, comm. tot Sluijs ēn mevrouwe Maria van Necke (?) wed. v. de Heer Zon Comm. tot Psendyck. Quod testor Hugo Fittz eccls. Willem Bon.

(Wordt vervolgd).

Geslachtsregister van Hardenbergh,

medegedeeld door **Mr. Th. R. Valck Lucassen.**

(Vervolg van XXXVII, 24.)

B. 8. ***Everhardus,*** predicant geweest te Hattum, getrouwt met ***Hester Delleman,*** den 28 Nov. 1643, sijnde de suster van onse grootmoeder hierna breder, en hebben gehadt drie kinderen.

B. 8. 1. Sara, geb. 1644, ob. Oct. 1666, ongetrouwt.

B. 8. 2. ***Lucretia,*** geb. ***20*** Maart 1647.

B. 8. 3. ***Samuel Quintinus.***

Everhardus, ob.....; ***Hester Delleman,*** ob.. ....

B. 8. 2. ***Lucretia*** is getrouwt geweest met ***Pieter Sabé***, Borgermr. tot Campen en hebben drie kinderen gehadt.

B. 8. 2. 1. ***Lucretia,*** geb.. .... ob.. ...

B. 8. 2. 2. ***Quintinus,*** geb.. ...

B. 8. 2. 3. ***Rogier,*** geb. ...

Lucretia van Hardenberg ob. te Enkhuijsen 1672, en ***Pieter Sabé*** hertrouwt met jufr. ***Aleijda Assing,*** en hebben eene soon ***Rosier Sabbé,*** Borgermeester te Campen, sessie gehadt hebbende in de Gents. Rekenkamer, en in de jare 1 Maij 1744 tot 1 Meij 1746 in de Raadt van State; ***Pieter Sabé*** overleden synde, is ***Alijda Assing*** hertrouwt met de Heer ***de Ridder,*** Borgermr. te Campen, en nu bijde overleden te Campen.

B. 8. 2. 2. ***Quintinus Sabé*** is Majoor geweest onder het Regiment Cavallerie van Hessen-Cassel, is getrouwt geweest met ***Eva Tolling,*** sijnde een zusters Dogter van dheer ***Buijs***, secretaris van Hollandt; hebben eene soon ***Pieter Everhardus Sabé***, geb. Nov. 1710, J. U. D. en gemeensman te Swol, getrouwt te Swol den 7 Julij 1736 met juffr. ***Elia Elisabeth Pott,*** geb. ***2*** Dec. 1704, en hebben de volgende kinderen, een doot en ***Everhardina Sina***, geb. ***25*** Febr. 1740.

Quintinus Sabé ob.. . 1720. ***Eva Tolling*** ob. 7 Dec. 1717.

B. 8. 3. ***Samuel Quintinus van Hardenberg*** is geweest Borgermeester te Hattum, getrouwt met ***Geertruij Coopsen,*** hebben gehadt de volgende kinderen:

B. 8. 3. 1. ***Sara,*** ob.. ..

B. 8. 3. 2. ***Lucretia,*** ob.. ..

B. 8. 3. 3. ***Hester***, ob.. ..

B. 8. 3. 4. ***Everhardus,*** ob.. ..

B. 8. 3. 6. ***Quintinus.***

B. 8. 3. 6. ***Agatha Arnoldina.***

Samuel Quintinus obiit te Hattum. ***Geertruyt Coopsen*** ob. 12 Maart 1738.

B. 8. 3. 5. ***Quintinus van Hardenbergh*** is Cap. Luyt. onder Haarsolte Infanterije, ongetrouwt.

B. 8. 3. 6. ***Agatha Arnoldina***, te Hattum getrouwt met ***Dirk Brouwer*** Borgermeester te Hatturn en Schout van Epe, heeft in. .... in de Gents. Rekenkamer geseten, wiens kinderen sijn een soon Samuel ***Quintijn***, geb. ***28*** Aug. 1733, een Dogter ***Gerharda Jacoba***, geb. den 12 Jan. 1736.

B. 9. ***Arnoldina van Hardenberg,*** getrouwt te Meppelt den ***13 Nov.*** 1659 met ***Pieter Arent van der Weide,*** en is gestorven omtrent een jaar na de trouw, en ***Arnoldina*** als wede sonder kinderen mede gestorven den 22 April 1677.

B. 10. ***Arent*** of ***Arnoldus van Hardenberg,*** onser grootvader, Borgermeester van Campen en ook Majoor van de stadt, heeft ao 1671 in de Admiraliteijt van het Noorderquartier geseten, getrouwt 1666 te

Hattum met ***Clara Delleman,*** geb. te Amst.. .... 1638. Dese Clara Delleman was een Dogter van ***Quintinus Delleman en Lucretia Sluijters***, welgestelde Renteteniers tot Amst., sijnde in geen bedieninge maar dikwils ouderling aldaar geweest, en hebben gehadt de volgende kinderen :

1. *Hester* ***Deileman,*** getrouwt geweest met ***Euerhardus van Hardenberg,*** vide hiervoor B. 8.
2. *Geertruij* ***Delleman,*** getrouwdt met ***Rijk***man ***Ketel,*** Coopman tot Amst., en deze hebben gehadt een Dogter getrouwt met *Nicolaas* ***van Os,*** een voornaam Rijk Heer die op een Buijtenplaats bij Amsterdam woonde, en dese hebben gehadt twee kinderen, een soon en een Dogter, dog waar die gebleven zijn, hebbe geen narigt.
3. ***Henricus Delleman,*** Med. Doctor, heeft met sijn volle neeff ***Heemskerke,*** de Broeder van den berugten admiraal, langen tijt voor plaisir gereyst na [taliën, Spagne en Vrankrijk, ob. te Hattum, ongetrouwt.
4. ***Eva Delleman,*** is getrouwt aan haar neeff ***Petrus Oosdorp,*** predicant te Geertruijdenbergh, en dese hebben gehadt een soon *Francois* genaamt, getrouwt met juffr. *Schofil*, waarbij Hij een Dogter gehadt heeft, Sara *Oosdorp*, getrouwt met dheer ***Kattepoel,*** Luytenant onder de Cavallerie, dog alle doot.
5. ***Clara Delleman,*** onse grootmoeder.

Arent of Arnoldus Vriese van Hardenbergh en Clara Delleman onse grootvader en grootmoeder hebben gehadt de volgende drie kinderen.

B. 10. 1. Sara, geb. te Campen den 12 May N. S. 1667.

B. 10. 2. ***Lucretia,*** geb. te Campen den 21 Sept. 0. S. 1659.

B. 10. 3. *Agata* , geb. te Campen op Paasschen 166[illegible]

Arcnt van Hardenberg ob. Campen27 Febr. 1674 en is in de bovenkerke op het Choor begraven; ***Clara Delleman*** ob. te Heerwaarden den 7 Dec. 1714 en aldaar begraven in een nieuwe grafkelder.

B. 10. 1. ***Sara van Hardenbergh*** is getrouwt $\frac{16}{26}$ April 1677 met ***Johannes Noortbergh,*** predikant te Salk 1674, te Hasselt 1681, en te Breda 1682, en hebben dese kinderen.

B. 10. 1. 1. ***Margareta,*** geb. 15 April 1681.

B. 10. 1. 2. Clara, geb. 13 Nov. 1684.

B. 10. 1. 3. ***Gerhardus Theodorus,*** geb. 3 May 1686, ob. eodem anno.

B. 10. 1. 4. *Arent* of *Arnoldus*, ***geb. 20*** Sept. 1687, predicant te Stantdaarbuijten 20 Sept. 1711, te Etten, en aldaar ob. den 7 Febr. 1717.

B. 10. 1. 5. *Aleijda*, geb. 17 Oct. 1689.

B. 10. 1. 6. ***Sophia Catharina***, geb. 27 Maart 1690.

B. 10. 1. 7. Quintinus, geb. 12 Dec. 1691.

P. 10. 1. 8. ***Hermanus Lambertus***, geb. 16 Oct. 1699, eerst predicant te Drie1 en 14 May 1731 bevestigt predicant te Hasselt.

Johannes Noortberg ob. te Breda den 7 Jan. 1720; Sara van ***Hardenberg*** ob. te Bommel.

B. 10. 1. 6. ***Sophia Catharina***, getrouwt Dec. ***1722*** met ***Johan van Driel***, Schout van Heerwaarden, hebben de volgende kinderen.

B. 10. 1. 6. 1. ***Johannes,*** geb. ***8*** Dec. 1723.

B. 10. 1. 6. 2. ***Sara,*** geb. 9 Oct. 1725.

B. 10. 1. 6. 3. ***Margarita,*** geb. ***17*** Julij 1727.

B. 10. 1. 6. 4. Johannes, geb. 12 Maart 1729, ob. 12 Augt. 1732.

B. 10. 1. 6. 5. ***Cornelis,*** geb. 6 Febr. 1731.

B. 10. 1. 7. ***Quintinus Noortberg***, eerst predican t te Pernis, en daarna te Gouda, getrouwt den 27 Nov. 1731 met ***Hester Herenbras,*** geb. te Gouda en ob. 28 Dec. 1733 en hebben eene soon, ***Johannes,*** geb. te Gouda den 2 Dec. 1732.

B. 10. 2. ***Lucretia van Hardenberg,*** getrouwt. ... met ***Bernhard Stuerman***, Raadt en Agent van de F.ij in 's Hage, hebben de volgende kinderen.

B. 10. 2. 1. *Alijda Stuerman*, geb.. ...

B. 10. 2. 2. ***Clara Stuerman***, geb. ..., ob. 10 Febr. 1744.

B. 10. 2. 3. ***Johanna Stuerman***, geb. ....

B. 10. 2. 4. Sara ***Stuerman, geb.*** ....

B. 10. 2. 5. ***Thomas Ernst Stuerman***, geb. 14 May 1692.

Lucretia van Hardenberg ob. in 's Hage 18 Jan. 1729; ***Bernard Stuerman*** ob. in 's Hage den 24 Augt. 1744.

B. 10. 3. ***Agata van, Hardenberg***, getrouwt 3 Junij 1695 met ***Henricus van Galen***, predicant tot Heerwaarden, dese hebben noijt kinderen gehadt.

Agata van Hardenberg ob. te Heerwaarden den 29 Maart 1735, en begraven aldaar bij haar moeder en onse grootmoeder.

Huwelijksinteekeningen van Predikanten in de Kerkelijke registers te A m s t e r d a m (1680—1811),

medegedeeld door A. B. VAN DER VIES.

(Vervolg van XXXVII, 20).

v = van, 0 = oud, p = predikant, w = weduwnaar of weduwe, va = vader, m = moeder, b = broeder, z = zuster.

18. ll. 1702.

Petrus *Synjeu*, *v.* A'dam, o. 33, p. beroepen Oost-Indië, m. Anna Moor.

Maria van Rijssen, v. Heusden, w. Albertus Spanuyt.
19. 1. 1703.
Jacobus *Fruytier*, v. Middelburg, p. Rotterdam, w. Anna Daval.
Anita Sassenraadt, v. A'dam, w. Willem de Veth.
23. 2. 1703.
Johannes *van Doelen, v.* Utrecht, o. 34, p. Beusichem.
Sara Brinck, v. A'dam, o. 33, va. Evert.
10. 8. 1703.
Joseph *Lagacherie, v.* Puzol, o. 45.
Sibille Denis, v. Bordeaux, o. 38, ouders dood.
10. 1. 1704,
Wernerus *Peltzer,* v. Stolbergh, o. 31, p. Egmond op den Hoef
Sara de la Haye, v. A'dam, o. 29, m. Susanna Provoost.
29. 1. 1704.
Petrus *Hollebeek, v.* Leiden, p. Leiden, w. Sara Haan.
Machtelt Scholten, v. Wesel, w. Samuel van der Helst.
3. 4. 1704.
Gijsbertus *Kaa, v.* p. Cuyk.
Sara de Goyer, v.
17. 7. 1704.
Johannes *van Alkemade, v.* A'dam, o. 29, p. Moskou, ouders dood.
Alida van Diepenbrugge, v. A'dam, o. 29.
1. 8. 1704.
Johannes *Busschoff*, v. Utrecht, o. 30, p. Ankeveen, va. Gerrit.
Susanna Catarina Delebeek, v. A'dam, o. 38, ouders dood.
26. 9. 1704.
Justus *Muntendam*, v. Leeuwarden, o. 27, p. Goedereede.
Petronella Winter, v. A'dam, o. 35, ouders dood.
7. 6. 1706.
Johannes *Struijs*, v. A'dam, o. 30, p. Ilpendam, va. Abraham.
Belia Bogaert, v. A'dam, o. 23, va. Adriaan.
28. 8. 1705.
Arnoldus *Braam, v.* Rotterdam, o. 28, p. Fijnaart, va. Evert.
Adriana Hulst, v. A'dam, w. Jacob Pijll.
1. 1. 1706.
Jodocus van *Wessem, v.* Orsoy, p. geweest in het leger, w. Johanna Jonas.
Josina Boudewijns, w. Abraham van der Meulen.
26. 2. 1706.
Johannes *Ackerman, v.* Nieuwdorp, o. 31, p. Boskoop.
Anna Catharina Ram, v. A'dam, o. 27, m. Susanna Segers.
24. 4. 1706.
Eduard *Jork van Slangenburg, v.* Aurich, o. 36, p. geweest Delmina, ouders dood.
Clara Creuger, v. A'dam, o. 28, va. Paulus.
6. 8. 1706.
Gerardus van der *Graaf, v.* A'dam, o. 30, p. Hem, m. Alida Diepering.
Gertruyda Mortier, v. Batavia, o. 23, va. Pieter.
20. 8. 1706.
Jacob *Pijll van Velzen*, v. A'dam, o. 30, p. Steenbergen.
Clara Brandolphus, v. Weesp, o. 28.
4. 11. 1706.
Andries *Volders*, v. Rabyloniënbroek, o. 36, p. Babyloniënbroek, ouders dood.
Agie Minne, v. A'dam, w. Bartholemeus Nipoort.
31. 12. 1706.
Nicolaas *Hartman*, v. Enkhuizen, o. 30, p. Warder.

Cornelia de Marsman, v. A'dam, o. 21, m. Annetje Willems Groenevelt.
7. 1. 1707.
Gerardus *Bolman*, v. Monnikendam, o. 29, p. Volendam, m. Grietje Gerrits.
Judith Seles, v. A'dam, o. 22, m. Johanna Geel.
3. ll. 1707.
Petrus van *Esterwegen, v.* Maasland, o. 36, p. Kage, m. Margareta Ykens.
Gesina Hulsebos, v. A'dam, o. 19. va. Gerrit.
22. ll. 1708.
Petrus *Erhard*, v. Hoorn, o. 23, p. Wognum, va. Joan.
Catharina Flodorp, v. Wormerveer, o. 18, ouders dood.
8. 3. 1709.
Cornelius *Brink, v.* Utrecht, p. Goereedijk, w. Titsia Mentius.
Catharina Zeegers, v. Monnikendam, o. 21, va. Ds. Lambertus.
18. 4. 1709.
Timannus *Rentmeester, v.* Buiksloot, o. 29, p. Zuid Scharwoude. m. Catrina Bolk.
Anna Das, v. 'Harderwijk, o. 32, m. Femmetje van de Blauwekamp.
17. 6. 1709.
Isaac *van Norden*, v. A'dam, o. 34, p. ouders dood.
Jannetje Parue, v. Batavia, w. Wijbrandes Lyoochton.
26. 10. 1709.
Cornelis *van Walcheren*, v. Utrecht, o. 34, p. Oosterleek, m. Maria de Gysolaar.
Vrouwtje de Vlieger, v. A'dam, o. 22, m. Agnita Maria van Doejenburgh.
16. 1. 1710.
Thomas Joannes van de *Weteringh*, v. Vreeland, o. 26, p. Vreeland, ouders dood.
Anna Welsingh, v. A'dam, o. 25, m. Catharina Engelgraaf.
28. 3. 1710.
Antonius *van Houten, v.* Gouda, o. 34, p. Ouderkerk, m. Machtelina van Pothuysen.
Elisabeth Strantwijk, v. A'dam, o. 22, m. Margareta Hobbe.
18. 4. 1710.
Nicolaas *van Wijk, v.* Kuilenburg, o. 27, p. Weesp, ouders dood.
Catharina van Hall, v. A'dam, o. 23, va. Abraham.
22. 6. 1710.
Marinus van *Houcke, v.* den Haag, p. Gorinchem, w. Cornelia van Son.
Margareta Raillard, v. A'dam, o. 44, va. Jan.
6. 6. 1 7 1 0 .
Nicolaas de *Marees*, p. Abbekerk en Lambertschaag.
Maria Paats, v. A'dam.
20. 6. 1710.
Balthasar *Bodaan*, v. A'dam, o. 32, p. Bommel, ouders dood, b. Ds Petrus Bodaan.
Hermina Cecilia Buschoff, v. Batavia, o. 22, m. Ida Hochepied.
26. 7. 1710.
Anthonius *van Oostrum*, v. Dordrecht, o. 30, p. Diemen, m. Adriana van der Does.
Catharina Scholten, o. 24, m. Anna Agges.
1. 8. 1710.

Bartholomeus ***Bolk, v.*** A'dam, o. 37, p. ***Sas*** van Gent, va. Laurens.
Maria Verwey, v. Oudewater, o. 33, m. Elisabeth van Dommelen.
23. 1. 1711.
Gerard van, *Midlum*, v. 's Graveland, o. 39, p. 's Graveland, ouders dood.
Wilhelmina Backer, w. Mattheus de Vicq.
26. 6. 1711.
Leonardus *Blom*, ***v.*** Utrecht, o. 32, p. Vlaardingen, va. Coenraad.
Sara van Baxcamp, v. Ammerstol, o. 25, ouders dood! b. Jan.
20. ll. 1711.
Arnoldus *Fabritius*, v. Elburg, o. 40, p. Doornspijk, m. Johanna de Wilde.
Andrea Kock, v. A'dam, o. 26, va. Johannes.
6. 1. 1712.
Bernhard *Sandijk*, ***v.*** A'dam, o. 31, p. den Haag, m. Catharina Spiering.
Willemina Maria van Liesveld, v. A'dam, o. 20, va. Cornelis.
2. 4. 1712.
Georg Ulrich ***Roemer, v.*** Aken, o. 38, p. Wesel, m. Rachel Pelser.
Anna Visscherus, v. A'dam, o. 25, m. Anna Lansman.
10. 6. 1712.
Johannes Reidsma, v. Franeker, o. 28, p. Koudum, va. Hendrik.
Susanna Westerwijk, v. A'dam, o. 25, va. Willem.
24. 6. 1712.
Daniel *Clarion*, v. Nîmes, o. 33, p. Breda, va. Anthony.
Marguerite Brousson, v. Montpellier, o. 32, va. Daniël.
8. 7. 1712.
Johannes *Kroonenburg*, v. St. Maarten, p. Zuiderwoude, w. Jannetje Harmens.
Catharina Pielat, v. A'dam, o. 26, va. Pieter.
2. 9. 1712.
Wilhelmus Geschier, v. Leiden, p. Ilpendam, w. Johanna Lepers.
Catrina Oosterhoorn, v. Hoorn, o. 31, ouders dood, b. Albert.
29. 9. 1712.
Simon ***Moolenaer, v.*** A'dam, o. 28, p. Tienhoven, va. Gerrit.
Margaretha van Zuylen, v. A'dam, o. 16, va. Mattheus.
9. 12. 1712.
Theodorus ***Monickemole, v.*** p.
Catharina Clapmus, v.
7. 4. 1713.
Godefriedus ***Sprenger, v.*** Doesburg, o. 34, p. Valkoog, va. Harmen.
Catharina Hons, v. A'dam, o. 24, va. Thomas.
21. 7. 1713.
Isaak *Verdonk*, ***v.*** A'dam, o. 45, p. Durgerdam, ouders dood.
Martina Verdonk, v. A'dam, o. 25, VR. Abraham.
2. ll. 1713.
Wilhelmus *Lobé*, ***v.*** Utrecht, o. 30, p. Elburg, ouders dood, z. Theodora.
Susanna Kok, v. A'dam, o. 23, m. Anna Sloemers.
5. 4. 1714.
Wilhelmus Mess, v. Zutphen, o. 20, p. Zuid-Beijerland, ouders dood, b. Johannes.
Maria Elisabeth Nuijen, v. A'dam, o. 21, va. Isaac.

27. 9. 1714.
Petrus de ***Bye, v.*** den Haag, o. 38, p. Muiderberg, ouders dood.
Catharina Jacoba Bernard, v. A'dam, w. Gillis v. Hemert.
ll. 7. 1716.
Benjamin *Winter*, v. Oude Zijpe, o. 32, p. Beemster, m. Agatha Pyldoedes.
Catharina Melkpot, v. A'dam, o. 20, ***va.*** Pieter.
16. 8. 1715.
Paul *Maty*, ***v.*** Beaufort, o. 33, p. Montfoort, ***va.*** Mattheus.
Jeanne Crottier des Marets, v. Lyon, o. 34, m. Gilette Aubert.
21. 2. 1716.
Jacob ***Love, v.*** A'dam, o. 26, p. Nieuwveen, va. Regnerus.
Susanna van Leeuwarden, v. A'dam, o. 22, ouders dood.
6. 8. 1716.
Alexander ***Davidson, v.*** Koningsbergen, p. Beesd, w. Metta van der Buyten.
Maria Sluyters, v. A'dam, w. François Jonas.
20. 8. 1716.
Henricus *Hulsebosch*, ***v.*** Winschoten, o. 29, p. den Andel.
Margareta Bedeke, v. A'dam, w. Jan Silvius.
1. 10. 1716.
Henricus van der ***Burcht, v.*** Eemnes, o. 28, p. Bunschoten, m. Debora Tekman.
Anna Cornelia Tollius, v. Rhenen, o. 24, ouders dood.
16. 10. 1716.
Samuel *Ramring*, ***v.*** A'dam, o. 26, p. Vurem en Dalem, ***va.*** Hendrik.
Margreta van Petersom, v. A'dam, o. 20, m. Alida Schrik.
30. 7. 1717.
Wilhelmus Kramer, v. Edam, o. 28, p. Deventer, va. Ds. Johannes.
Alida Hulsebos, v. A.dam, o. 23, va. Gerard.
29. 10. 1717.
Abraham Jacob *Schluiter*, ***v.*** Wesel, o. 29, p. Scherpenzeel, m. Judith Kramer.
Catharina Geertruyd D'Outrein, v. Arnhem, o. 23, va. Ds. Johannes.
21. 1. 1718.
Robbert *Waldrix*, v. Lingen, o. 29, p. Purmerland, ***va.*** Valerus.
Anna Kok. v. A'dam, o. 23. m. Anna Sloemers.
13. 5. 1718.
Wilhelmus *Teeling*, p. Ouwerkerk in Duiveland, w. Maria de Meyer.
Catharina Droget, w. Huybert van der Swaan.
26. 8. 1718.
Jean *Boddens*, p. Londen (Waalsch).
Maria Anna Voscht, v. Avezaath.
3. 3. 1719.
Johannes ***Hooykaas,*** v. A'dam, o. 26, p. Ophemert, m. Sophia Pieters.
Catharina de Vois, v. A'dam, o. 27, ouders dood.
19. 5. 1719.
Andreas ***van Wickede, v.*** Wesel, o. 28, p. Opijnen, ***va.*** Anthony.
Petronella van Slijpen, v. A'dam, o. 25, va. Jan.
17. ll. 1719.
Johannes *Brandolphus*, p. Ravenswaay, w. Eva Uytenweerden.
Elisabeth Marsman, w. Jacob de Bie.
1. 12. 1719.

Abraham ***Besselink, v.*** Zutphen, o. 36, p. beroepen Oost-Indië, ouders dood, b. Dirk.
Johanna Ysvogel, v. A'dam, o. 34, ouders dood.
2. 2. 1720.
Bartholdus *van Wesel*, ***v.*** Boven Karspel, o. 32, p. Maarssen, ouders dood.
Maria Kramer, v. Edam, o. 29, ouders dood, b. Jan.
12. 7 1720.
Bernardus Timannus ***Chevalier, v.*** Zwolle, p. Sommelsdijk, w. Hester van der Heyden.
Clara van Gaart, v. A'dam, o. 29, va. Hendrik Alberts.
16. 8. 1720.
Petrus ***Dumarchie,*** p. Aarlanderveen, w. Elisabeth Wiers.
Margareta Kuylenburgh, w. Gijsbert Kaa.
26. 9. 1720.
Samuel Louis ***Changeiyon, v.*** Gouda, o. 33, p. Grave, m. Anna Huet.
Catharina Willet, v. Rouaan, o. 35, ouders dood, b. Eduard.
10. 7. 1721.
Theodorus ***van der Vecht, v.*** Leiden, o. 33, p. Bennebroek, va. Jacob.
Johanna Russel, v. A'dam, o. 23, va. Pieter.
18. 9. 1721.
Jean Louis ***Claparede, v.*** Geneve, o. 28, p. Voorburg (Waalsch), va. Claude.
Marianne Vernhes, v. Bordeaux, o. 35, m. Sara Ojens.
17. 4. 1726.
Warnerus ***Kohnen, v.*** Kopenhagen, o. 30, p. Jaarsveld, ouders dood.
Geertruid van Heussen, v. A'dam, o. 24, ouders dood.
16. 6. 1722.
Pierre Bruckner, p. Cadzand (Waalsch).
Margareta Suberbielle, v.
28. 8. 1722.
Franciscus ***Doude, v.*** Leiden, p. Nijkerk, w. Anna Maria Ras.
Helena Smit, v. A'dam, o. 24, ouders dood.

(Wordt vervolgd).

Familiegegevens uit het huisarchief van de havezathe W e g d a m onder Markelo,

medegedeeld door W. J. J. C. BIJLEVELD.

Door de goedheid van den Heer Jerem^{s} Meyjes Jzn. van huize Warmelo te Diepenheim werd ik in de gelegenheid gesteld, op mijn gemak kennis te nemen van de archieven der ***van Coeverden***'s van Wegdam. Daaronder bevinden zich tal van brieven, mededeelende overlijden, a.s. huwelijk of geboorte van verwanten en kennissen. Vele dier brieven zijn eigenhandig geschreven ; de latere, 18^{e} eeuwsche, veelal gedrukt. De belangrijkste volgen hieronder :

Joncker ***Swaefken,*** † op Rande Vrijdag 18 Mei 1627 (n. s.) tusschen 8 en 9 uur 's morgens, begr. 24 Mei, man van Joh" v. Dedem.

Arendt van Haersolte, coll. en command. v. Zwolle, † aldaar 31 Juli 1661 's morgens half vijf nalatende wede en 2 kinderen.

Herman Engelbert van Ensse tot Heeckeren, † h. Heeckeren 19/29 Sept. 1694, nalatende wed^{e} (M. W. van Ensse) en 4 onmondige kinderen.

Anna Geertruid van den ***Clooster*** wed^{e} *Adolph van Rensen*, richter van Oldenzaal, † Deventer 17 Maart 1694 7 uur 's morgens en begr. te Oldenzaal.

Brief van deelneming geschreven uit 's-Gravenhage 10 Juli 1704 door W. H. of J. M.? de Hovel, abbatissa, aan haren neef van Coeverden wegens overlijden op 78-jarigen leeftijd van *Anna Margaretha* van ***Ittersum,*** douair. ***van Coeverden,*** zijne moeder.

Henrietta van Heeckeren van ***Molecaten,*** geb. ***van Lintelo***, † circa 42 jaar dese nacht te half twaalf op Molecaten , uiterst zwanger en nalatende 7 kinderen, get^{d} door R. B. W. van Heeckeren 19 Juni 1777.

Reindert Willem baron ***van Hemert,*** burgem. van Kampen, † oud 68 jaar en 4 maanden 11 Sept. 1779 te 10 uur 's avonds, nalatende wede A. C. F. Bentinck en 3 kinderen.

Wolter Jan Gerrit ***Bentinck,*** schout bij nacht van Holland en Westfriesland, gen. adj. van den Prins Stadhouder als adm. gen., † 36 jaar oud van 23 op 24 Aug. 1781 als gevolg van de kwetsuur ontvangen op de Batavier op 5 Aug.

Allard Joan baron *Gansneb gen^{d}* ***Tengnagell tot Bonckenhave,*** in de ridd. van Overijse1 ontv. van 20^{e} en 40^{e} penning van stad en meijerij van 's-Hertogenbosch, ontv. der verp. v/h quartier van Oosterwijk, † oud 27 jaar 2 Oct. 1781 , te 3 uur 's morgens.

Adolph Pieter Carel van Spaen van Hulshorst en Schouwenburg, ambtsjonker van Ermelo, coll. comm. v/h reg^{t}. cav., commandant van Arnhem, † aan bloedspuwing 44 jaar oud 22 Sept. 1793 te Arnhem, namens broeders en zusters get. door A. D. van Spaen.

Reinhard Isaac graaf *van* ***Rechteren,*** † 's-Gravenhage a/d tering 8 Sept. 1801, oud 22 jaar en 8 m.

Arend baron ***van Raesfeld van Elsen***, tot 1795 landdrost van Twenthe en landcomm. der D. O., † hedennacht te 12 uur, oud 82 j. en 6 m., geteekend te Zwolle 26 Aug. 1807 mede namens de zuster door D. J. W. J. van Raesfelt.

Frederik Theodorus van Pallandt, 1^{e} luit. 2^{e} rept. huz. v/d koning van Holland, † op Eerde oud 2 1 jaar, 23 Oct. 1808 's morgens half drie.

Johan Lodewijk Christiaan Gerhard baron ***van Heeckeren,*** † h. Overlaer 2 April 1808, oud 24 jaar en 19 dagen, zoon van F. J. W. R. en S. G. F. van Rechteren.

Duconia Martena Dorothea van *Sixma*, ***vrouw*** van ***M. C. W. du Tour,*** † Leeuwarden 7 Dec. 1810, 37 jaar.

Robert Johan Adriaan vun Heerdt, † Kampen 4 Nov. 1811, oud 19 jaar, a/d tering, 's morgens 3.30, 3^{e} zoon van J. C. F. van Heerdt.

douair^{e} ***D. C. van Voerst***, geb. ***J. J. M. van Raesfelt,*** † h. Rozendaal Heino 22 Juni 1814 te 8½ ure 's morgens, oud bijna 85 jaren.

Jacob Carel Frederik Baron ***van Heerdt tot Benthuis,*** oud-burgem. v. Kampen, † 6 Feb. 1814 te 3 uur 's morgens oud 62 jaar, nalatend 6 kinderen. Zijn 4^{e} kind ***Jan Jacob Charles,*** † aan tering 17 jaar oud 7 Feb. 1814 's avonds.

Willem Anne van Pallandt, ritmeester, † 18 Juni 1816.

Wolter Cidonius van Coecerden, heer van Gramsbergen, † na ruim 9-jarig huwelijk als lid riddersch. Ov. gep. kol. inf. oud circa 72 jaar h. Gramsbergen 17 Jan. 1815 kwart voor drie 's namiddags.

Geslacht **van Beuningen,**

door J. P. DE MAN.

In het *Protocol van opdrachten* der stad Nijmegen van het jaar 1624 vond ik de volgende 2 acten die in verband met het artikel van den heer R. van Beuningen van Helsdingen in dit Maandblad, jaargang 1916, kolom268 en volgende, wel de aandacht waard zijn. Zij betreffen de tak van Beuningen te Danzig en werpen misschien eenig licht op het gestelde in kolom 272 : „Ueber Heinrich van Beuningen und dessen Eltern liess sich nichts ermitteln".

Bedoelde acten luiden :

Schepenprotocol v. opdrachten enz. v. Nijmegen a° 1624, fol. 39.

Bouwens , Kerckman Scabini.

„*Henderick van Boeningen de jonghe* als volmechtich „sijns vaders *Hans van Boeningen,* item sijns ooms *Henrick* „*van Boeninghen* ende *Hans Hermansz.* als man ende „voocht sijnder huijsfrouwen *Elisabeth van Bueningen* „tsaemen wonende tot *Dantwick* vermoegens procuratie „gepasseerdt voor Burgemeesteren und Raedt der Stadt „Dantswick in dato den 14en May a° 1624 bij den schepe- „nen gesien und hooren leesen. Voorts *Derrick Jansen van* „ *Boeningen* ende *Marritgen Janss.* echteluyden voor „haerselven ende haer mede sterck makende dat die „respectieve huysfrouen van *Hans van Boeningen,* „ *Hendrik van Boeningen* und *Hans Hermansz.* voorgent „dese tegenwoordige opdracht sullen ratificeeren und „approbieren bekenden voor haer und haeren erven ende „in de voors. qualiteyt pro summa persoluta wettighs, „stedighs erffcoops vercocht und opgedraegen te hebben „*Claes Janssen Moor* und sijnen erven een huys ende „hoffstadt mit allen synen rechten ende toebehooren ge- „leghen in de *Smitstraet* ter eenre sijden die plaetse van „St. Janshuys und ter andere sijden die weduwe Jacobs „de Haen, streckende achter aen erff des voors. St. Jans „huys wesende vrij erff und goet vuytgenoemen ses stuvers „als St. Jans huys ende vijff Schilt als het Capittel van „St. Stephens kerck daer jaerlix vuyt geldende hebben.'

„Recognoverunt nil juris retinuisse. VIII Juny".

De volgende acte slaat op deze (zelfde register fol. 111) en luidt;

Kerckman , Wall Scabini.

„*Claes Janssen Moor* voorts *Henrick van Boeninghen* „volmechtich van Hans ende Henderick van Boeninghen, „item van Hans Hermansz. vermoegens procuratie ge- „passeert voor Burgemeesters und Raedt der stadt Dants- „wick in dato den 14en May 1624 bij den schepenen „gesien und hooren leesen, voorts *Derrick Janssen* van „*Bueningen* als momber van de onmundige kynderen „van voors. *Claes Janssen Moor* die hij ehelick erweckt „heeft bij za. *Catharina van Bueningen* sijne gewesene „huysfrouw, bekenden deuchdelick schuldich te sijn *Derick* „*van de Craeff* und sijne erven die somma van twelff- „hondert ses ende negentich Carolus guldens tot XXtich „st. den gl. gelaevende dieselve te betalen opten sesten „Juny 1625 bij pantseylicheyt van hoere behuysinge „geleegen in de *Smitstraet* ter eenre de plaets van het „St. Janshuys und ter andere die wede Jacobs de Haen,

„achter aen des voors. Johanshuys. Und voorts alle „haere andere gereede und ongereede goederen.

„IX Juny".

Ik vestig hierbij nog de aandacht op het feit, dat de *Dirck Jansz. v. Beuningen,* vermeld bij Elias Vroedschap A'dam op pag. 343 en die gehuwd was met *Maria Jansdr. Schrijver,* niet identiek kan zijn met den bovengenoemden *Dirck Janssen v. Beuningen,* gehuwd met *Marritgen Janss.* in verband met het overlijden van *Maria Jansdr. Schrijver* a° 1696 (zie Elias ter plaatse).

De in de acten genoemde *Henrick* „*die jonghe*" kan ook niet identiek zijn met de *Hendrick* geboren Danzig 28 Januari 1639, die te Amsterdam 10 Februari 1666 met *Maria le Thor* huwt (zie Elias pag. 342). Is de laatste misschien een zoon van *Henrick* „*die jonghe*" der acten? Zoo ja, dan zou dit weer niet overeenkomen met het gestelde op pag. 342 bij Elias, waar als vader van *Hendrick* geh. met le *Thor* wordt genoemd N. N. *Wijnantsz. v. Beuningen.*

Een verder onderzoek is zeker noodzakelijk, misschien leveren de Nijmeegsche protocollen nog andere acten op, die eenig licht verspreiden.

De Purperkleur in de Heraldiek,

door R. T. MUSCHART.

Hoewel het in herhaling treden nimmer gewenscht is [1]), acht ik het in dit geval toch van belang, omdat de vele voorbeelden van zoog. purperkleur-arceeringen, die ik sedert het schrijven van mijn vorig artikel ben tegen gekomen, te curieus zijn, om ze te verzwijgen.

Deze zijn de navolgende.

Het bekende wapen *Deutz* is in groen 2 schuingekruiste houweelen. *A. A. Deutz van Assendelft,* 19/7 1794 wonende op de Assumburg, en *Jacob Deutz,* 7/11 1752 bailliu van Kennemerland, hebben evenwel het veld gearceerd met lijnen van links (heraldisch) boven naar rechts (heraldisch) beneden, volgens hunne lakafdrukken, voorkomende resp. in de Missiven aan het Bestuur van Assendelft en in de Bijlagen tot de Notulen van de Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland in het Noorder-Kwartier.

Het geslacht *Daeij* voert in groen een keper vergezeld boven van 2 sterren, beneden van een roos. *W. Daeij,* 14/7 1764 Ontvanger te Alkmaar, heeft echter weder arceeringen, alsof het veld zoog. purper ware, volgens zijn lakafdruk in dezelfde Bijlagen tot de Notulen als boveng.

A. van Westervelt, 15/3 *1740* Schepen van Harderwijk, en *W.* van *Westervelt,* 1/10 1763 eveneens aldaar, voeren beiden het veld van hun wapenafdruk alsof het zoogenaamd purper ware, terwijl het bekende wapen *van Westerveld* toch is in groen 3 lelies.

Hetzelfde zien wij op den lakafdruk van *Pieter de Vroe,* 12/4 *1748* te Goes, waar de linkerhelft ook zoog. purper gearceerd is, terwijl deze groen moet zijn.

In het aangehaald artikel vermeldde ik reeds een wapenafdruk van *E. van Broeckhuijsen* met derg. afwij-

[1]) Men zie mijn art.: "Rangschikking der kwartieren, wijziging in den stand der wapenfiguren en de purperkleur in geslachtswapens" in Maandbl. XXXVI, kk. 265 e.v.

kende arceering. Ik kan hier thans nog aan toevoegen, dat ik op een en hetzelfde stuk in de akten en bescheiden van de Leenkamer van Gelderland 2 lakafdrukken vond, en wel de eene van ***Willem Herman van Broeckhuisen,*** 18/6 1755 Burgemeester van Harderwijk, met het bekende wapen met hermelijnen schildhoofd; het veld is bij hem groen gearceerd; en het andere van zijnen neef, den luitenant ***Wilhelm Hendrik van Broeckhuisen*** met volkomen hetzelfde wapen, doch het veld is hier zoog. purper gearceerd.

Het allerduidelijkste voorbeeld echter is zeker wel de lakafdruk van ***Petrus Theodorus Golts,*** 18/5 ***1768*** Burgemeester van Zwolle, voerende 3 klaverblaren aan lange stelen naast elkaar op een grond. Deze klaverblaren zijn gearceerd.. ... van links (heraldisch) boven naar rechts (heraldisch) beneden. Aannemende nu, dat deze wijze van arceering inderdaad de kleur purper zoude moeten voorstellen, hebben wij dus hier met een natuurwonder te doen, nl. met ***purperen klaverblaren*** !!

Een derg. natuurwonder zelfs in overtreffende trap had ik reeds voor oogen gehad, toen ik het bovenaangehaalde artikel schreef, doch tot mijn groote spijt verzuimde ik er aanteekening van te maken, waarom ik het toen niet vermeldde. En alhoewel ik de bron ook thans niet kan aangeven, wil ik er hier toch melding van maken. Het was nl. een wapen, dat een geplanten boom voorstelde en ziet, boom en grond waren gearceerd van links (heraldisch) boven naar rechts (heraldisch) beneden, een ***purperen*** boom op ***purperen*** grond dus !!??

Mij dunkt, voorbeelden genoeg om het onhoudbare van de zoog. purperkleur in de heraldiek aan te toonen.

KORTE MEDEDEELINGEN.

West en Oost in de Heraldiek.

Onlangs wilde ik mij vergewissen van het wapen van Westergo, een der Friesche kwartieren. Tot mijne verwondering bleek mij, dat de zilveren schuinbalk in blauw, nu eens als linkerschuinbalk, dan als rechterschuinbalk wordt gevoerd, ook op officieele gebouwen (de kanselarij te Leeuwarden) en officieele stempels. De oudste bron door mij gevonden is een zegel van 1115 van Westergo. Daarop prijkt Karel de Groote in het midden op den troon, aan zijn rechterhand heft een knielende geestelijke een (wet)boek op. Links van hem knielt een op zijn speer steunend ridder, die over den linkerschouder heeft hangen een schild, waarop zeer duidelijk een rechterschuinbalk.

Ik heb nu dit als het meest juiste aangenomen en word voor mijzelf daarin door het volgende bevestigd. Men heeft in Friesland de gemeenten (vroegere grietenijen) West-Dongeradeel en Oost-Dongeradeel. West-Dongeradeel voert van ouds een golvende rechterschuinbalk, Oost-Dongeradeel daarentegen een linkerschuinbalk. De oude omschrijving was: Dongeradeel bewesten- en beoosten het stroompje de Peasens. De plaatsing der schuinbalken in tegengestelde richting wijst nadrukkelijk op West en Oost. Friesland heeft bovendien de gemeenten West-Stellingwerf en Oost-Stellingwerf. In het wapen van West-Stellingwerf gaat een gevleugelde griffioen naar rechts, in dat van Oost-Stellingwerf

is de richting omgewend naar links. Ook hier dezelfde tegenstelling in verband met de hemelstreken, als bij Oost- en West Dongeradeel het geval was.

Komen er ook gevallen voor van Noord en Zuid?

MR. A. S. MIEDEMA.

Baart de la Faille. (XXXVII, 26/27). Op het antwoord van ons medelid Mr. W. C. Baert wensch ik niet vooruit te loopen. Z.Ed. ***kan*** wellicht licht ontsteken. Mijne mededeeling, dat de ***vader*** van den stamvader van het geslacht Baart de la Faille in de geslachtslijsten als ongehuwd voorkomt, is een „slip of the pen". Ik schreef mijn aanteekening (kol. 26) neder zonder mijn dossier Baert te raadplegen. Dat Mr. Jacob Baert gehuwd is geweest met W. Vrijburgh doet aan de onderhavige quaestie per slot van rekening toch niets af! De quaestie is: was hij wettig echtgenoot van J. la Faille?

RED. N. P.

Baart de la Faille. (XXXVII, 27). Misschien kan het navolgende van dienst zijn.

Als getuige bij den doop in 1716 wordt o. a. vermeld ***Anthony van Rijswijk.***

Uit het huwelijk van ***Pieter van Rijswijk en Hester Goularts*** werden nu te Alkmaar Remonstrantschgedoopt:

1. ***Otto van Rijswijk, 2*** Jan. 1680, tr. ***Alida van Romondt,*** was schepen te Alkmaar 1714-19 en † op 't Zandt in de Zijpe 24 Oct. 1767, alwaar de familie schijnt gewoond te hebben
2. ***Anna Helena van Rijswijk, 16*** Jan. 1686, † 1747; tr. secretaris G. ***Sevenhuyzen.***
3. ***Susanna Adriana van Rijswijk, 24*** Mei 1686.

's-Gravenhage. VAN ROMONDT.

Van Wijnbergen. Tengevolge van eene verschrijving is er in het vorig nummer, k. 3/4, in de tabel van Prof. Drakenborch, 4e generatie, r. 9 v. o. abusievelijk sprake van „sijn broeder Johan" in stede van „sijn broeder S i w a r d". Ook leze men k. 3, r. 23 v. b. voor: „Pontiam": „Pontiani" en r. 30 v. b. voor „ongecanulleert": „ongecancelleert".

J. W. DES TOMBE.

Battaerd. (XXXVII, 10). In kolom 13 regel 19 v. b. staat ***Ernestine Auguste Lindeman,*** lees: ***Lingeman,*** dochter van Cornelis en N. N. Tromp.

M. G. W.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Bisselick (van). Wie waren de ouders en kinderen van ***Hendrik van Bisselick,*** gest. te R'dam 30 Mrt 1798, oud 76 j. en gehuwd met ***Magtilda Nesteringh?*** ***Utrecht.*** J. v. LEEUWEN.

Borssele (van). (XXXVII, 337). ***Marinus Cornelis van B.,*** Luit. Kolonel, geb. Maastricht 10 Febr. 1729, begr. Zierikzee 19 Febr. 1818, ondertr. Venlo 19 Nov. 1769, huwde 6 Dec. d. a. v. ***Cornelia Maria de Brauw, ov.*** Zierikzee 3 Oct. 1817; zoon van:

Arent van ***B.,*** Luit. Kol., geb. Delft 6 Maart 1676, overl. 's Bosch 14 Juni 1743, huwde Sas van Gent Oct. 1719 ***Cornelia de Jonge van Oosterland,*** geb. Zierikzee 30 Maart 1686, overl. Zierikzee 29 Mei 1769, zoon van:

Jacob ***van B.,*** Luit., overl. 8 April 1708, huwde 1667 ***Anna Maria van Meeckeren, geb. 1641,*** overl. 11 April 1680, zoon van:

Wolfert van B., Luit., overl. 20 Nov. 1644, beg. Goes, huwde Maria ***van*** *Overschie*, ***zoon*** van:

Jacob van B. van, Spreeuwestein, geb. omtrent 1560, huwde ***Catharina van Haemstede, zoon*** van:

Adolf van B. van Spreeuwestein, baljuw van Brouwershaven, geb. 28 Juli 1527, overl. 28 Nov. 1584, huwde 11 Febr. 1556 *Levina* ***(van Tuyll) van Serooskerken,*** geb. Brussel 27 Febr. 1535, overl. Zierikzee 3 Juli 1599, zoon van:

Wolfert van B. van ***Spreeuwestein en*** *Schellach*, baljuw van Brouwershaven, burggraaf van Zeeland, geb. Axel 23 Oct. 1471, huwde 20 Dec. 1515 ***Martina van der Hooge,*** overl. 1547, zoon van:

Wolfert ***van B.,*** heer van Schellach, burgemeester van Axel, baljuw van Brouwershaven, geb. 10 October 1440, overl. 1502, huwde 10 Feb. 1470 ***Jacqueline van Capelle gend. Visch,*** overl. 14 December 1497, zoon van:

Paulus bastaard ***van B.,*** heer van Laterdale, overl. 1504, huwde ***Aleid van Haarlem,*** natuurlijken zoon van :

Hendrik (VI), ***van B.,*** heer van Sandijk en Veere, graaf van Grandpré, ridder van het Gulden Vlies, overl. Sandenburg 15 Maart 1474.

's- Gr. C. J. P.

Braams. (XXXVII, ***37).*** In verband met deze vraag werd mij het volgende medegedeeld:

Abigaël Braams, geh. te Amsterdam 8 Mei 1696 met Mr. C. ***Heinsius, zou*** eene dochter geweest zijn van *Daniël* ***Braams,*** Boekhouder-Generaal der Oost-Indische Compagnie, † vóór November 1696. Zij had twee zusters :

Clara, te Amsterdam gehuwd met ***....v. d. Burgh;***

Maria, gehuwd met ***Philip David van*** *Uchelen*, gouverneur van Banda, en een halfbroer ***Jan Braams.***

3 Januari 1690 kreeg ***Daniël*** een vierde aandeel in een grafstede in de Nieuwe Kerk te Amsterdam (L. D. N° 79).

3 Juli 1743 (zie Protocollen Land van Kuyk) comp. ***Abigaël*** als erfgenaam van ***Jan Braams*** ingevolge zijn testament van 23 Oct. 1740 en machtigt haar zoon ***Willem Johannes om*** te Amsterdam te verschijnen.

Welkom zijn gegevens omtrent de voorouders van ***Abigaël.***

Breda. BINKHORST VAN OUDCARSPEL.

Brandt (van). (XXXVII, ***34).*** Deventer trouwboeken: 23 Nov. 1644 ondertrouwd : ***Christiaen Brandt,*** fendrich, sone van zal. Colonel ***Arnolt Brandt*** aen den Brinck, en Sara ***van Raesvelt,*** dr. van zal. Jan *van* ***Raesvelt,*** cuirvorst. Brandenburgse Hofrichter ende Sluijter the Udem; gehuwd 8 Dec. 1644.

Warnsveld. RÖELL.

Bremmer. Wie waren de ouders en grootouders van ***Hendrik Bremmer,*** wiens echtgenoote ***Agatha Sas*** werd geboren in 1729 ? Wat was zijn beroep en had hij nog meer kinderen dan zijn zoon ***Hendrik,*** van wien ik gegevens bezit? Ik vermoed dat het echtpaar Bremmer-Sas te 's Gravenhage woonde. Een acte van 5 Mei 1741 voor Mr Hendrik van Ourijk, schepen van den Haag en Simon Berckenbosch „schepen op den dorpe van Scheveninge" vermeldt, dat Christoffel Wilthage

bekent schuldig te zijn aan ***Hendrik Bremmer***: 1300 Caroli guldens, door den laatste aan hem geleend. Mogelijkheid bestaat, dat de ***Hendrik Bremmer,*** voorkomend in deze acte, de vader was van ***Hendrik Bremmer,*** die gehuwd was met ***Agatha Sas,*** gezien de jaartallen.

Utrecht. J. v. LEEUWEN.

Brugghen (van der) -Rebbens. ***Dirk Willem van der Brugghen,*** geb. Bergen op Zoom 24 Febr. 1717, trouwt 1° in Indië 1742 ***Christina Engelina Rebbens*** (soms: Ribbens), geb. 12 Dec. 1726, gest. op de reede van Japara 29 October 1751. Wie waren hare ouders?

Sassenheim. F. F. DE SMETH.

Buttingha. (van). Welk wapen voerde ***Johan (van) Buttingha,*** gehuwd te Groningen met ***Anna Busch,*** wier dochter ***Margaretha*** ***(† 1781)*** gehuwd is geweest met ***Lucas*** *Wichers*, (1 ***703*** —1769), artillerie-meester der stad Groningen? Bestaat er van deze familie (van) Buttingha eene genealogie?

N. W.

Naar alle waarschijnlijkheid voerde hij het door Rietstap Arm. Genl. p. 345 onder ***van Buttingha,*** *Groningue*, beschreven wapen t. w. in blaauw een zilveren eenhoorn op een grasgrond, springende van uit een links in het schild geplaatst gr. boschje.

Doc.—BUR.

Buttingha (van). (XXXVII, 35). Omtrent dit geslacht, of deze geslachten, teekende ik het volgende aan.

Jacob B. huwt ***Trijntje van der Horn*** (dochter van Dammas en Christina Suijderhoeff), ouders van 1. ***Dammas van. der Horn, 2. Pieter Buttingha, 3. Adrianus Buttingha,*** huwt ***Barbara van den Broek,*** ouders van: ***a. Jacob Buttingha,*** huwt ***Johanna Catharina Deringh, b. Anna B., c. Catharina B.***

Johan B. huwt ***Mechteld van Loo,*** dochter van Albert (ov. 1671) en Cornelia Rommertsdr. Ulenburgh.

Cornelis B., raadsheer Groningen, overl. vóór 1633, huwt *Rinskje* ***Heidoma,*** overl. ***4*** Januari 1672, begr. Wijckel, dochter van Feyo Tjerks en 21 Juli 1633 hertrouwd met *Hanso Lijcklama.*

Cornelis van B., geb. Leeuwarden omtrent 1625, ingeschreven als student te Groningen 15 Mei 1641.

Nicolaas van B., geb. ong. 1650, gezworene te Groningen 1683, '84, '86, '87, '89, '90, '92, '93, '95, '96, '98, '99, huwt 1° *Woldina van Berchuijs*, kinderloos, dochter van Albert en Lamina Frix, 2° ***Wibbina Gerlacius,*** dochter van Tjaard en Beerta Adriana Alting; oudersvan:

1. ***Clara,*** overl. Gron. 10 Oct. 1722, huwt aldaar 9 Oct. 1721 Mr. *Wolter* ***Wolthers,*** burgemeester van Groningen ;
2. ***Beerta Johanna, ov.*** na 1761 , huwt Mr. ***Johan Gerhard Smith,*** raadsheer, lid Raad van State en Gedep. Staten v. Groningen;
3. *Wibbina*, ged. Groningen 15 Mei 1698, huwt vóór 1725 *Lambert Henric* ***Emmen;***
4. ***Maria,*** huwt ***Albert Jan van*** *Berchuijs.*

Johan van B., convooimeester, overl. 27 October 1709, huwt 1° ***Lamina*** *Tammen*, ged. Groningen 27 Maart 1668, dochter van Johan en Helena van Hulten, kinderloos; 2° ***Clara Gerlacius,*** overl. 13 Maart 1694, dochter van Tjaart en Beerta Adriana Alting, kinderloos; 3° ***Anna Busch,*** geb. 28 Dec. 1665, overl. 24 Febr. 1721, dochter

van Reneke en Siberdina Siccama, weduwe van Richard Ludolphi (ov. 16873. Uit dit laatste huwelijk 7 kinderen.

1. ***Pieter Jan van B.,*** geb. Groningen 30 Jan. 1698, ingeschreven als student te Groningen 5 Jan. 1715, huwt 1733 *Allegonda* Suzanna ***Emmen,*** geb. 26 April 1696, overl. 1766, dochter van Caspar en Syberdina Busch.
2. ***Siberdina*** Johanna, geb. 8 Febr. 1699, huwt ***Andreas Frederik Baurmeister,*** over. 21 Juli 1736, waaruit ***van Buttingha Baurmeister.***
3. ***Maria Clara ,*** geb. 22 Dec. 1699 huwt ***T. A. Harringa.***
4. ***Margaretha,*** geb. 6 Nov. 1700, ov. 1781, huwt 18 Aug. 1729 ***Lucas Wichers,*** artillerie-meester, geb. 6 Oct. 1703, overl. 8 Juni 1769, waaruit ***van Buttingha Wichers.***
5. *Reneke*, geb. 1701 of 1702, jong overleden.
6. Nicolaas, geb. Groningen 13 Januari 1703, ingeschreven als student te Groningen 29 Dec. 1719, ongehuwd overleden.
7. ***Anna,*** geb. 18 Juli 1706, overl. ***14 Nov.*** 1739, huwt 1733 ***H. H. Harringa.***

Aafke of *Jetske* ***van*** *B.*, overl. 2 November 1698, huwt Februari 1673 ***Johannes van*** *Wyckel*, geb. 26 Nov. 1646, overl. vóór 1698.

's-Gr. C. J. P.

Copius. Grafboeken Groote kerk. Haag. 22 Juni 1738 koopt de directeur van 's lands loterij ***Martijn Copius*** grat 27 van Reg. 11 en worden er begraven:

27 Juni 1738 zijn huisvrouw ***Alida Doubleth.***
26 Juni 1747 juffr. *Geertrui* ***C.***
24 Dec. 1755 de heer directeur ***Martijn Copius.***
11 Juli 1760 juffr. ***Catharina C.***
29 April 1771 de heer ***Nicolaas Adr. C.***

Overboeking op de weduwe van laatstgenoemde, *Susanna* ***Bloteling,*** 26—6—1771, tegenwoordig huisvrouw van ***H. de Wijn,*** archivarius der Bataafsche Republicq.

Vraag : wie was die ***Martijn Copius*** en wie waren zijne voorouders, liefst met geneal. gegevens (A. N. F. 1883/4 no. 59, 5b is bekend).

Tiel. VAN KINSCHOT.

Craandijk. (XXXVI, 359). Door de welwillendheid van Mr H. Waller te Haarlem gewerd mij de mededeeling dat de fam. ***Miseroy*** reeds sedert geruimen tijd het wapen voert, door mij beschreven als het wapen der fam. *Craandijk.* Het woord „tegenwoordig", dat ik bezigde, dient dus te vervallen. Reeds de grootvader van den Heer Chs. Miseroy voerde het en ook op brieven van een familielid, uit Suriname verstuurd (± 1750), komen lakafdrukken voor, die hetzelfde wapenbeeld vertoonen.

Hoe de gelijkheid van wapens der families Craandijk en Miseroy is ontstaan, is voorloopig nog een raadsel. Misschien kunnen de genealogieen van beide geslachten licht verschaffen.

Utrecht. J. v. LEEUWEN.

Diepenbroeck (van). (XXXVI, 360, XXXVII, 36). „*Bindelef von Inn—und* ***Knyphausen*** hat einen Edel„mann aus dem Lande von Cleve mit Namen *Everhard* „*von* ***Diepenbruch*** zuer Ehe bekommen, dem Se dan den „adelichen Sitz Middelstewehr zuegebracht". (Loringa, Jahrbuch Emden 1897, bl. 31). Volgens deze lezing ging Middelstewehr van de ***Knyphausen's*** over op de *Diepenbruch's*, volgens den heer Ritter kwam het, door koop, uit het geslacht *Upleward* aan het geslacht van ***Diepenbroeck.*** Welke lezing is de juiste?

Assen. J. A. R. KYMMELL.

Dussen (van der)-Sasbout. Wie kan mij helpen aan de 8 kwartieren van ***Hugo van der*** *Dussen*, Burgemeester van Delft 1674 en van diens vrouw ***Margaretha Pietersdr.*** *Sasbout*?

Groningen. W. F. HARTMAN JR.

Gelder (van). ***Anna van*** *Gelder*, geboren te Amsterdam (?) ..... 1690, overleden aldaar ..... 1727, huwde aldaar .... Febr. 1714 ***Jacob de Haan.*** Zij ***was*** dochter van ***Pieter van*** *Gelder*, geboren te Amsterdam (3) ...., overl. ...., die in .... 1682 te Amsterdam (?) huwde met ***Christina Rutgers,*** geb. te Amsterdam (?) ...., overl. aldaar (?) ....

Kan iemand mij het ontbrekende invullen?

A. J. A. B. **D. H.**

Gelskerke (van)-Wildschut. ***Hermanus van Gelnkerke*** × ***Cornelia Margaretha*** *Wildschut.* Hunne dochter ***Anna Geertruida van Gelskerke*** × 1° Essequebo ***Jonathan Samuel Storm van 's Gravesande,*** Vaandrig te Essequebo 1744, Commandeur der Kolonie Rio Demerary 1750, geb. 30. ll. 1723 † Rio Demerary 1760, × 2° *François Changuion* Junr, Raad in de Regeering te Essequebo. De archieven der kolonie Essequebo-Demerary zijn in het bezit van het Engelsche Gouvernement gebleven. Wie heeft de vriendelijkheid de ouders van ***Hermanus van Gelskerke*** en van ***Cornelia Margaretha Wildschut*** op te geven?

Sassenheim. F. F. DE SMETH.

Gouverneur-van Adrichem. (XXXIV, 54 nº 240. II*a*). Uit een acte, voor Not. de Man 17 Januari 1736 verleden, blijkt dat ***Jacob Gouverneur*** niet met ***Catharina van den Berg*** is gehuwd geweest, doch met ***Catharina van*** *Adrichem*, dochter van ***Johannes van Adrichem,*** en kleindochter van vaderszijde van *Isaac* ***Filipse te*** Monster.

Is een der leden ook iets bekend van die familie ***van*** *Adrichem* en ook waar het huwelijk ***Gouverneur*** × ***van Adrichem*** gesloten is? De zoon werd 25 Juni 1697 in de Hoogl. Kerk te Leiden gedoopt.

Delft. Mr. L. G. N. **BOURICIUS.**

Grafschriften in Friesland. (XXXVI, 367). In de Ned. Heraut 1886 bl. 214 worden vermeld de kwartierborden op Liauckamastate; in het Maandblad 1886, bl. 18 de grafschriften te Hallum en in het Mdbl. 1886 bl. 36 de wapenborden in de Martinikerk te Franeker. Men zal inmiddels goed doen alle Navorschers ook eens door te zien. Overigens heeft de ondervinding mij geleerd, dat dergelijke publicaties hoogstens als handleiding kunnen dienen bij eene beschrijving der diverse kerken ; meestal toch zijn zij zeer onvolledig b.v. Schipluiden, Pijnacker (Mdbl. 1884), Naarden (Mdbl. 1895), Doesburg (Gelre) Deventer (Overijsselsch Regt), zeer onnauwkeurig b.v. 'Delft (Ned. Familieblad 1883), of wel geven zij den tegenwoordigen toestand allerminst weer (diverse kerken in Gelderland en Overijssel in de Ned. Heraut 1884, 5 en 6, Overschie (Mdbl. 1884), diverse kerken in Noord-Brabant (Noordbrab. almanak) Gorinchem (Ned. Heraut) enz. enz.

Aan mijne serie grafschriften uit Bolsward zullen er met behulp van een natte spons nog wel enkele kunnen worden toegevoegd. Voor Metslawier zie men de Wapenheraut 1916. Nog is mij bekend, dat de heer D. W. van Dam tot Hekendorp te Bussum eenige kerken in Friesland „inventariseerde".

U. B. v. T. P.

Hagen-Cruidenier. (XXXVII, **37).** Amsterdam ingeteekend 6. 6. 1727:

Jacob Hagen, v. A'dam, o. 24, va. ***Johannes.***

Hester Emerentia Kruydenier, v. A'dam, o. 22, m. Cornelia ***Benier.***

Ingeteekend 9. 3. 1770:

Jacob Hagen, v. A'dam, w. ***Hester Emerentia Kruydenier.***

Cornelia Toll, v. A'dam, laatst w. ***Nicolaas Bastert.***

Ingeteekend 14. 10. 1763:

Jacob Hagen, v. A'dam, o. 27, va. ***Jacob.***

Aletta Ploos van Amstel, v. ***0. 25,*** va. ***Cornelis Ploos*** van ***Amstel Jacobsz.***

A'dam. A. B. v. D. VIES.

Hardenbergh (van) — Beeldsnijder. (XXXVII, ***20).*** Aldaar wordt de onderstelling uitgesproken, dat ***Evert van Hardenberg,*** overl. 17 Mei 1618, een broeder had, die zich ***Belt- of Beeltsnijder*** genoemd heeft en diens zoon den naam ***Steenbergen*** heeft aangenomen.

Aangezien de *Beeldsnijder*'s evenals de familie van ***Hardenberg*** uit Kampen afkomstig zijn en een tak der familie den naam ***Beeldsnijder Steenbergen*** heeft gevoerd, zoo is deze veronderstelling niet geheel onmogelijk.

Is het echter mogelijk om in deze zaak eenig meerder licht te ontsteken waardoor de veronderstelling een vasteren grond verkrijgt ? En is het mogelijk om in dat geval nadere bizonderheden van de ouders van ***Evert van Hardenbergh*** en diens broeder te verschaffen?

de ***Bilt.*** J. W. DES TOMBE.

Hofstede (Wapen). Hoe zijn de kleuren van het volgende wapen, dat zou toebehooren aan een geslacht ***Hofstede:*** tw. een keper beladen met 6 5-bladen en vergezeld van drie wassenaars ?

Scheveningen. F. L. G. D' AUMERIE.

Wij betwijfelen ten zeerste, of dit het wapen van een geslaoht ***Hofstede*** is. Wij vonden een hiermede volkomen overeenstemmend wapen op een lakafdruk op eene missive van J. ***Drooglever Gzn.***, dd. 28 Jan. 1796, secretaris of mogelijk burgemeester van Schoonhoven, gericht a/d Burgemeesters van Rotterdam op het Archief aldaar.

DOC.-BUR.

Kraft-Buschman. (XXXVI 106,168, 361). ***Catharina Vlaming*** (niet : de Vlaming) was geb. 16.9. 1716, † 1768, huwde Aug. 1731 met ***Joost Sels. Zij*** was een dochter van den dichter, geschiedschrijver en boekhouder der O.I. C. (kamer van Amsterdam) M^r ***Pieter Vlaming,*** A'dam 29.3 1686 — huize Hogerwoert bij Haarlem 2.2. 1733 **(zoon** van Mr Floris en Christina van Beeck) en van ***Wijnanda Calkoen,*** A'dam 1.3. 1686 — A'dam 21.4 1762 (dochter van Gerrit en Catharina van Beeck). Mr P. Vlaming en W. Calkoen huwden op Hogerwoert 17 Febr. 1706.

den Haag. A. STARING.

Luyken. (XXX, 231; XXX, 309). De Heer G. Beernink vestigde de aandacht op eenige akten uit het Register op de Leenactenboeken van het kwartier van Zutfen (Sloet en v. Veen) waaruit blijkt, dat de overgrootmoeder van den dichter en etser ***JanLuijken Adelheid van Rhemen*** heette.

Kolonel Wagner deelt mij thans mede, ontleend aan de genealogiev. Rhemen door v. Spaen:

Steven v. Rhemen, tr. 1623 ***Adelheid van der Beeck,*** hier uit:

Adelheid van Rhemen, geb. 1634, tr. 1° ***Christoffel Luicksen*** ob. 1680, 2° ***Claus Fabritius.***

De zoon uit dit eerste huwelijk, nl. ***Christoffel Luyken*** (in bovengenoemd register ***Chrzstopher Luynkens)*** raadsverwant der stad Essen, was bekend als grootvader van ***Jan Luyken.***

Mr. A. C. Bondam deelde mij verder mede, dat in eene, aan de in het Rijksarchief te Arnhem berustende collectie genealogieënvan Steven van Rhemen toegevoegde H. S. genealogie. „van Rhemen" (19de eeuw) het volgende vermeld wordt:

Steven van Rhemen tr. 1623 ***Adelheyt van Beeck,*** waaruit 6 zoons en 5 dochters; bovendien had hij een natuurlijken zoon, die in het klooster van Sint Mariengrade te Keulen is gegaan. ***Steven v. R.*** was schepen, in 1538 burgemeester van Deventer, † 1666, zijne vrouw † 1668, beiden liggen begraven onder één zerk in de St Lebuinuskerk te Deventer.

Hunne dochter ***Adelheyt van Rhemen,*** geb. 1634, tr. 1678 ***Christoph Luicken.*** (Wie verschaft mij de akte van dit huwelijk, misschien te Deventer ?).

Hoewel *Lu(yc)ken* een patronimicum is, zijn vele na 1600 voorkomende ***Luyken's*** tot enkele, waarschijnlijk verwante geslachten terug te brengen. In verband met genoemd huwelijk ***Luyken-van Rhemen*** verdienen thans ook eenige aandacht de op blz. 499 van het hierboven aangehaalde register voorkomende akten :

Gerrit Lucken bij opdracht van ***Diederick van Dijenberch van Reemen*** beleent met de helffte van 't goet ***Rensinc*** op een wederlosse van 700 dallar 1 Nov. 1632 (Rensinck lag in het kerspel van Winterswijk).

Johan Lucken erve sijnnes vaders ***Gerrit*** beleent met d'eene helfte absoluut ende mette ander helfte op een wederlosse als voors. 26 Julii 1637.

Idem beleent met de ander helft bij opdracht van ***Diederick van Remen 20*** May 1644.

[Het is merkwaardig, dat het wapen „***van Rhemen***" dezelfde drie zwemmende eendjes bevat als het wapen „***Luyken***" (zie ***von Knippenburg)].***

Daar ***Christoffel Luyken Jr.*** de grootvader van ***Jan Luyken,*** in de Leenregisters t.a.p. raadsverwant der stad Essen wordt genoemd, zou er aanleiding kunnen bestaan, in de Essensche archieven na te gaan, of er ook samenhang te vinden ware tusschen deze ***Luyken's*** en de hieronder volgende ***Luyken's*** uit Holt bij Essen.

Ons medelid Dr. Luyken, Huize Landfort Gendringen, schreef namelijk aan den Heer Max von Mallinckrodt, naar aanleiding van diens artikel „Nachrichten über Ahnenbilder der Familie Merrem und verwandter Fa-

milien" (zie Mitteilungen der Westdeutschen Gesellsohaft für Familienkunde, December 1916 nº 8 blz. 288), waarin sub 3 het portret wordt vermeld van Anna Barbara *van Zandijk* (1636-1714) gehuwd met den predikant *Isaac Luyken (vgl.* XXX, *26).* Hij ontving daarop een afschrift van eigenhandige familieaanteekeningen van genoemden *Ds. Isaak Luyken* en van diens zoon *Johannes Henricus Luyken,* die de familiegegevens *Luyken* (zie o.a. XXX, 13) belangrijk aanvullen. Het handschrift bevindt zich in het familiearchief Merrem op huize Broich te Weingarten in Rheinland.

In verband hiermede is thans van de oudste generaties van het geslacht *Luyken* uit Wesel het volgende bekend:

1. ..... *Luyken,* tr. Margarete ....., die † 1697 te Holt bij Essen.

II. *He(i)nrich Luyken,* geb. te Woltrow bij Dortmund, † 30 Januari 1607 te Holt, in de kerk begraven, predikant, volgens andere gegevens gerichtschrijver te Holt, tr. 28 Februari 1584 te Holt *Anna von Knippenburg,* geb. 29 Sept. 1667 op het kasteel Knippenburg, ongeveer *op een mijl gelegen van Essen,* † 11 Jan. 1627 te Holt, in de kerk begraven, d. van *Wolter* en *Metgen Hesehaus* (alias *Maeuken He(e)shuyzen*).

[Omtrent *„von Knippenburg"* wordt nog vermeld: *Henrich von Knippenburg* (op het kasteel Knippenburg te Holt) geb. 1490 † aldaar 1646, vader van *Anna von Knippenburg*, *Hendrich von Knippenburg, Wessel von Knippenburg* en *Wolter von Knippenburg,* welke laatste 1663 tr. *Maeyken Heshuyten,* waaruit geboren te Holt 1. *Rürich von Knippenburg,* geb. 16 Januari 1666, 2. *Anna von Knippenburg,* geb 29 Sept. 1667, 3. *Wolter von Knippenburg,* geb. 20 Nov. 1570, 4. *Dorothea von hnippenburg,* geb. 30 Dec. 1572, 5. *Michael von Knippenburg,* geb. 5 Dec. 1674, 6. kind, geb. 22 Juli 1575.].

Uit dit huwelijk:

1. *Herman Luyken,* geb. 2 Oct. 1684 (volgens andere opgave 1589) te Holt, waaruit de familie *Luyken* te Wesel en elders.
2. *Wolter Luyken,* geb. 1686 (elders 1594) te Holt (zie xxx , 14.).
3. *Barbara Luyken,* geb. 1597 te Holt, tr. a. *Johannes Underlijk, b. ..... Böninger* te Duisburg.
4. *Heinrich*, volgt III.
6. *Elisabeth Luyken,* geb. 1604 te Holt.

111. *Heinrich Luyken* , geb. 25 November 1600 te Holt † 4 Febr. 1643 te Dantzig, koopman te Dantzig, tr. 1º 24 Juni 1624 te Dantzig *Christine Hermens*, geb. April 1600 te Emmerik, † 28 Mei 1628 te Dantzig; 2º 17 Oct. 1628 te Dantzig *Euphemia Scherls*, weduwe van *Augustin Stijvo ?*).

Uit het 1º huwelijk:

1. *Henrich Luyken,* geb. 24 April 1625 te Dantzig.
2. *Isaac, volgt* IV.

Uit het 2º huwelijk:

3. *Susanna Luyken,* geb. 29 Mei 1630 te Dantzig , † 1 Maart 1633 aldaar, begraven in het familiegraf te Brawmünchen.
4. *Wolter Luyken.,* geb. 11 Sept. 1636 te Dantzig, † aldaar 6 Aug. 1637.

IV. Ds. *Isaak Luyken,* geb. 15 Novembor 1626 te Dantzig, † 1 Sept. 1679 te Dussen, studeert van 1646 tot 11 Juli 1649 te Harderwijk, daarna te Utrecht, 12 April 1651 door de classis te Woerden toegelaten als predikant, 16 Augustus 1652 predikant te Brakel, tr. 22 Oct. 1668 te Duisburg *Barbara Janssen,* geb. 1636, † 29 Aug. 1714 te Dussen, d. van *Johann Dirksen*, koopman (elders d. van *Johann van Zandijk* (1599—1668) en *Sara Franssen (1605-1684)* (zie Ahnenbilder der Familie Merrem t. a p.).

Uit dit huwelijk:

1. *Johannes Henricus Luyken.,* geb. 29 Mei 1659 te Brakel.
2. *Isaak Luyken,* geb. 12 Maart 1664 te Brakel, sneuvelt 11 Sept. 1709 in den slag bij Malplaquet als luitenant-kolonel in het Regiment Walen onder het bevel van den kolonel Fournier.

's-Gravenhage. *C.* A. VAN WOELDEREN.

Meurs. (XXXVI, 362). In de 17e eeuw woonde te Thorn (Limburg) een Kath. familie *Meurs, Moeurs,* waarover in de kerkelijke registers aldaar gegevens te vinden zullen zijn. Laatstgenoemde beginnen met 1626 en zijn te raadplegen bij den Burgemeester 0. T. Moers.

Berlijn-Steglitz. H. F. MACCO.

Mije (van der). (XXXVII, 45). De Heer van Leeuwen wijst in de beantwoording op de vragen betreffende *van Swieten* op Rietstap en op de kwartierstaten van v. Rhede v. d. Kl. De alliantie met *van Hoogenhouck* (zie mijn Delftsche kwartierstaten XXXII, 291 nº 3 Ic) wijst in het geheel niet op Brabantsche afkomst, en in het Delftsche Haardstedenregister van 1600, waarop een klapper gemaakt is, komt zij slechts onder haar eigen naam voor. Deze familie woont nog in Delft, waarschijnlijk de afstammelingen van haar broeder.

Delft. Mr. L. G. N. BOURICIUS.

Nap. (XXXVII, **40).** Het wapen dezer familie is : doorsneden met een zilveren dwarsbalk 1. in groen een gouden eikeltak; 2. in blauw 3 gouden napjes.

Domburg. H. DE BRAUW.

Nygh. (XXXVII, 40). In mijn aanteekeningen vind ik het volgende:

Pieter Pietersz. v. Leeuwen en *Marytje Pietersdr. Nygh* laten te Alfen a. d. Rijn de volgende kinderen doopen:

18 Dec. 1677: *Aechje.*

2 Oct. 1678: *Trijntje.* Getuige: Arent Pietersz. v. Leeuwen.

3 Mei 1682: *Pieter.* Getuigen: Arent Pietersz. van Leeuwen en Leeutje Pietersdr.

26 Jan. 1684 : *Aechje*, en

6 Jan. *1886: Trijntje.* Getuigen: Arent Pietersz. van Leeuwen en Marytje Jansdr. v. Leeuwen.

Marytje Pietersdr. Nygh is verder getuige bij den doop van *Symon van Leeuwen,* op 1 Jan 1679, zoon van *Arent Pietersz. van Leeuwen* en Grietje *Jansdr. Verhoef of Verhoeven.* Arent Pietersz. v. Leeuwen was schepen te Alfen o.a. in 1679.

Marytje Nygh is dus geboren ± 1626. Te Alfen is misschien meer te vinden. Een wapen *Nygh* is mij niet bekend.

Utrecht. J. v. LEEUWEN.

Nijgh. (XXXVII, **40).** In mijn lakkenverzameling

vind ik het navolgende wapen *Nijgh*: Gedeeld: I gedeeld van rood en zilver met een gouden schildhoofd beladen met kop en vlucht van een adelaar. 11 doorsneden van rood en goud.

Of dit wapen van vóór 1700 dateert is mij onbekend.

Groningen. W. F. HARTMAN JR.

Oort (van). (XXXVI, *203, 242).* Hoewel het onderstaande slechts in zeer beperkte mate kan bijdragen tot verrijking der kennis van de voorouders van *Mattheus van Oort*, vertoont het eene groote gelijkenis van voornamen met eene zg. Arnhemsche familie *van Oort*, die sterk spreekt voor eenige bloedverwantschap. Vermits echter de stamvader van *Mattheus* met name *Frederik van Oort* vermoedelijk te Amsterdam woonde, kan hier evengoed van eene toevalligheid sprake wezen.

Reeds werd t. a. pl. gezegd, dat de vader van *Mattheus van Oort*, *Arnoldus* heette. Er woonden toen te Arnhem twee personen van dezen naam. De een overleed er 25 Oct. 1763, kinderen nalatende, en is begraven te Oosterbeek; — de ander was ontvanger van den wijnaccijns. Ook woonde er een *Jan Arnoldus van Oort* „gardiaen" van het Arnhemsche Brouwers- en Bakkergilde, als hoedanig. zijn naam en wapen voorkomen met het jaartal 1768 op den gilde-beker in het Museum van Oudheden aldaar [1]). De gelijkenis in voornaam misleide niet; want deze was een zoon van *Michiel van Oort, 28* Mei 1703 den eed als burger afgelegd hebbende en Hendrika Michiels, die met. de familie waarnaar gevraagd is zoo al, dan toch in zeer verwijderden graad iets te maken heeft.

Het is nog onbekend wáár de bedoelde *Arnoldus vaw Oort* geboren is. Misschien te Maastricht. Hij was een zoon van *Albertus van Oort*. Een brief d.d. Utrecht 19 Mei 1878, van zijn kleinzoon *M. A. van Oort*, den ambtenaar der belastingen, die aldaar 1 Mei 3882 zijn dienstjubileum vierde, luidt o.a. dat: „hij de eenige zoon was van den ritmeester bij de husaren, die in den slag bij Lafeldt in Pruisen gesneuveld is". (Bosscha herinnert 11,438, dat deze slag — tusschen Vleteghem en Wilre — plaats had 2 Juli 1747). „Zijne moeder was van zeer „aanzienlijke familie uit Maastricht die de R. Cath. gods„dienst beleed. Over het nagebleven kind scheen eenig „verschil te zijn gerezen omtrent de opleiding en be„stemming van hetzelve: althans door de Maastrichtsche „familie werd aan de familie van manszijde voorgesteld „om het nagebleven kind aan eerstgenoemde af te staan „met het voornemen om hem tot de R. C. Godsdienst te „te doen overgaan en hem eene gesoigneerde opleiding „te verstrekken en later hem op te leiden tot mr in de „Regtsgeleerdheid. Hoe schoon en welgemeend deze „aanbieding ook ware, scheen toch geenszins te zijn be„vallen aan de andere zijde — want zonder nadere over„weging en onder afstand van het kind door de moeder, „nam de Arnhemsche familie die tot de gegoede bur„gerstand behoorde, het tot zich en leidde het op tot „schoolmeester. Of hij werkelijk in zoodanige betrekking „is geplaatst geweest, is mij niet bekend. Althans is „zeker dat hij op jeugdigen leeftijd gouverneur is geweest „over de kinderen van den Landrost van Gelderland den „Heer Schimmelpenning. Op lateren leeftijd werd hij „Hoofdontvanger van den Wijnaccijns te Arnhem, in „welke betrekking hij aldaar is overleden". ... Tot zoover dit schrijven.

De vader van dezen briefschrijver heette *Arien van Oort*, gedt te Arnhem 30 Sept. 1781, † Utrecht 1864 als gepens. ambtenaar der plaatselijke belasting aldaar, wiens oudste broeder *Mattheus van Oort* [1]) † Amsterdam 26 Mrt 1833, 61 jr oud, en jongere broeder *Albertus* van *Oort* beiden in het bataillon Arnhemsche burgers waren uitgetrokken, bij de landing der Engelschen in Friesland.

De vader van *Arnoldus*, de bedoelde „ritmeester" *Albertus van Oort* (misschien was zijn voorvader de door Bosscha II 350 bedoelde kolonel *van Oort* [2]) gesneuveld bij Malplaquet 11 Sept. 1709) was echter zelf geen „eenig" kind, want diens vader *Johan van Oort* had bij zijne vrouw Alberta van Coningshoven uit Deventer, de navolgende te Arnhem gedoopte kinderen: *Johanna Elisabeth 24* Feb. 1701, *Albertus* 15 Oct. 1702, *Adriana 18* Mrt. 1704, *Anna 17* Dec. 1705, *Albertus* 6 Feb. 1707 (bovenbedoeld), *Christina 14* Aug. 1708, *Henrica* 9 Jan. 1710, *Bartha 15 Nov. 1712, Frederik* 12 Mei 1715.

Op 20 Dec. 1682 werd gedoopt te Arnhem *Jan van Oort*, zoon van *Wilhelmus van Noort* en Bartha van Wilgenborg. De doop hunner dochter Errenje (Arendina, bij haar ondertrouw te 's Gravenhage 24 Oct. 1723 met Michielis Witlock) op 1 Juni 1681 noemt als vader *Willem* [3]) *en* de moeder Bartha van Wilgenbosch. Uit een testament 1694 van *Bartje van Oort* (vrouw 1° van Jan Janss., 2° van Dirk van Eymeren) in verband met het Prothocol van huizen en eigenaars te Arnhem, moet opgemaakt worden, dat deze *Jan van Oort* huwde met Hendrika van Lonkhuijzen (hertr. te Arnhem 28 Mrt 1734 met Marcelis Muijs), die afstammelingen nalieten. Deze Jan *van Oort* heeft dan niets te maken met den man van Alb. van Coningshoven.

Die *Johan van Oort* woonde met zijne zuster *Sophia* [4]) te Arnhem; reeds bij zijn ondertr 27 Apr. 1700 kregen hij en Alb. van Coningshoven attestatie om te trouwen; doch zoowel te Deventer als te Arnhem bleef onvermeld,

---

[1]) Het wapen (geen helmteeken) stelt voor: een rechtstaandanker. Boven naast den ring aan weerszijden een losse ring; de steel van het anker is in het midden belegd door 2 wolfshaken over elkander in den vorm van een St. Andrieskruis; rechts en links tusschen de uiteinden van dit kruis een ring. Mr. J. W. Staats Evers geeft in zijn Catal. van het Museum 1881, blz. 42 den naam *Harnnoldus van Oort;* maar er staat *1: Arnnoldus van Oort.* De groote voorkomendheid van den direoteur, den Heer van Erven Dorens, deed dit verschil aan den dag komen en stelt ook een nieuwen Catal. in uitzicht.

[1]) Na zijne terugkomst van dien tocht naar Friesland gaf hij uit: Welkomstgroete aan mijne ouders te Arnhem 1792. Ook verscheen van zijn hand: Ter nagedachtenis van Hooft oud-Burgemeester van Amsterdam.

[2]) Deze geschiedschrijver verklaart in eene noot t. a. pl., dat hij vruchteloos op de Staten van Oorlog gezocht heeft naar den vóórnaam van dezen kolonel *van Oorth.* Kan hier bedoeld zijn Jean *van Oort,* die 12 Sept. 1689 als auartier-meester van het Regt te voet van den graaf van Waldeck, eed doet? (Raad van State); of in de huwelijksaant. te 's-Gravenhage 20 Nov. 1695 Jan van *Oost* wedr. capiteijn met Alida Brier (?) jdr. won. aldaar?

[3]) Deze *Willem wan Noort* „gardiaen" 1714 van het Arnhemsche tappersgilde, had als wapen (afgebeeld op den Gildebeker, Museum v. Oudheden) een geopende schaar, punten boven, waartusschen een 3-puntig sterretje, dat (zonder het sterretje) te vinden is op de kwartierstaat v. Rhede v. d. Kloot (Serie Kw. St. 1890 door v. Rh. v. d. Kl. en Bär), waar sprake is van *Elisabeth Gijsbertsdr. van Noort;* aetgeen dient te luiden *Elisabeth Jelisdr. van Noort* gedt Arnhem 18 Mrt 1657, tr. ald. Barend Jans Luijmans sergeant onder Ligteberg. *Gijsbert van Oort was* haar grootvader.

[4]) *Sophia van Oort* komt eenige jaren later met attestatie uit Jutfaas. *Johan van Oort* is niet onder de lidmaten.

wáár dit geschieden zou, evenmin staat zijne geboorteplaats vermeld. Misschien was dat Amsterdam (van waar zijne zuster, als ***Sophia Frederiks van Oort 23*** Ap. 1698 te Arnhem lidmaat werd). Bij zijne ondertrouw te Deventer was hij niet tegenwoordig; zijne vrouw was aldaar geboren als dochter van Joan van Eoningshoven.

De naam ***Albert van Oort was*** te Arnhem niet onbekend. Reeds in de 15e en 16e eeuw werd die dáár gevonden. De Scabinale prothocollen noemen ***Aelbert van Oerde*** zoon van „wilneer" ***Aelbert*** en Eefsche (1501—05 f° 121vo) Eene acte „post Ponthani" 1527 vermeldt, dat ***Albert van Oerd Albertss*** een hofstad kocht, gelegen te IJsseloord, en dat hij met zijne huisvr. Anna de helft van een huis en hofstad aldaar overdroeg aan zijn broeder ***Steven van Oerd*** en diens vrouw Merry. Hun zoon ***Jan van Oort*** komt daar nog voor 6 Mei 1564. Blijkens eene acte „in profesto Anthony" 1527 schijnen ***Albert*** en zijne vrouw Anna gewoond te hebben aan de St. Jansplaats te Arnhem. Eene acte „post Judica" 1530 spreekt van een huis te IJsseloord door Luyt van de Lande gekocht van ***Albert van Oerd's*** kinderen. „Sonnen dach post Municii" 1631 geeft ***Aelbert van Oerd*** getuigenis, dat Geertgen Blijen te „Embrick" gestorven is ; enz.

De vraag alleen gericht zijnde op de afstamming van *Mattheus van Oort* † 1833, kunnen de zijtakken buiten bespreking blijven.

Niemand denke echter, dat de op 3 Aug. 1783 te Arnhem ongehuwd overleden emer. pred. van Randwijk, ***Casparus van Oort*** A. L. M. en Phil. Dr., omstreeks 60 jr. oud geworden, daartoe behoorde. Deze te Utrecht in 1744 gepromoveerde, op diss. De meteoris quibusdam aqueis, was afkomstig uit Beusichem, als zijnde een afstammeling van Gerrit Caspers Tielen, gerechtsbode aldaar, (zoon van Caspar Tielen † vóór 1640 en *Margaretha van Oort* † als wed., eene dochter van ***Dirk van Gort,*** schout van Buurmalsen en Tricht, en Riquina van Ewijck) die den familienaam zijner moeder adopteerde.

De vóórnaam Caspar geeft aanleiding tot het stellen eener vraag aan de lezers. In ons bezit is eene onderhandsche volmacht (afkomstig uit de Collie J. H. Scheffer) gegeven te Rotterdam 9 Juli 1787 door ***Caspnr van Oort,*** die de volgende stamlijst laat construeeren: *Jan* zoon van ***Caspar van Oort***, tr. Anna Geelvink, ouders van: genoemden procuratiegever ***Caspar v. O. -Regina v. 0.*** tr. Pieter Cottaar-Johanna ***Regina v. 0.*** tr. Jan Hallemans en ***Petroneila v. 0.*** tr. Jan Jacob Camphuysen, ouders van George C., Johanna Elisabeth C. tr. Jan Becking en Catharina C., tr. Jan Kuyper. Zij waren allen erfgenamen ab intestato van Willem Bosgaard overl. in Ned. Indië.

Is het voormalig bestaan der hier genoemden aan iemand bekend? als ook in welke relatie zij tot dezen erflater stonden ?

Velp. VAN OORDT.

Perk-van Putten. (XXXVII, 41). De Heer Eyma te Ankeveen was zoo goed mij het volgende mede te deelen: „Te Hilversum is gevestigd de Heer Perk, „notaris aldaar, wiens grootmoeder ***van Putten*** heette. „De fam. ***Perk*** is oud-Hilversumsch. De vader en „grootmoeder van den tegenwoordigen Notaris waren „ook notarissen te Hilversum en de wapen-combinatie „dateert wellicht uit den tijd dat de grootvader notaris „te Hilversum was. Het bedoelde wapen wordt gevoerd „door de Notarissen ***Perk,*** dit weet ik bij ervaring".

Utrecht. J. v. LEEUWEN.

Putman. *Alexander Joan Putman*, ged. te Deventer 24 Jan. 1766 als zoon van Mr *Everhard Herman Putman* en van jonkvr. ***Catharina. Margaretha van Laer***, wordt 11 Sept. 1784 als student te Hardewijk ingeschreven. Daarna raak ik zijn spoor volkomen bijster. Kan een der lezers mij over hem misschien nadere inlichtingen verstrekken?

Paulina Putman, ged. te Deventer 3 Januari 1768, † 20 April 1835 op de Groote Zegerij onder Brummen, huwt ***Frederik Hendrik de Braconnier,*** ged. Alphen 23 Sept. 1762, † op de Groote Zegerij 30 Jan. 1832, ritmeester in het regiment Bataafsche dragonders, zoon van Mr. ***Abraham Corneille de B.,*** heer van Alphen, en van *Jeanne Walravina* barones v. ***Dedem.*** In dezen boedel moeten familieportretten van het geslacht *Putman* zijn geweest. Weet ook iemand waar ze gebleven zijn ?

Deventer. Mr. H. KRONENBERG.

Sobbe (a). (XXXVI, 110). Gehuwd voor schepenen te Haarlem 26. ll. 1675 ***Rudolphus van Sobbe, j.*** m. van Gouda, en ***Maria van der Coge, j.*** d. van Amsterdam.

Te Amsterdam komt de naam in de 18de eeuw veelvuldig voor zonder het voorvoegsel. Ook in de 19de eeuw vindt men den naam aldaar. Zoo is o.a. aldaar † 27. 10. 1862 de procureur ***Julius Sobbe***; den 19. 7. 1866 ***Johannes S.***, en 23. 8. 1835 oud 66 j. ***Johanna Verhagen,*** wed. ***Pieter S.,*** op de Keizersgracht.

's-Gr. M. G. W.

Swieten (van). (XXXVII, 6). Het is niet onmogelijk, dat de doop van ***Gerard van Swieten*** (Mei 1700) voorkomt in een ter secretarie der gemeente Wassenaar berustend R.C. doopregister van een zoogenaamden wandelenden pastoor. Men vindt daarin vele doopelingen uit omliggende plaatsen.

's-Gr. M. G. W.

Ubbena. (XXXVI, 360). Aanteekeningen over dit geslacht zijn o. a te vinden in: Alg. Ned. Familieblad II. 294-295. — Feith, Ommelander Borgen. — Id., Grafschriften. — Inventaris huis-archief Menkema en Dijksterhuis. — De Vegiano-de Herckenrode, Nobiliaire p. 1936. — Programma funebre van Reinoldus Ubbena, Groningen 1618. — enz.

Hieraan kunnen nog enkele onuitgegeven data worden toegevoegd, ontleend aan de doopboeken der N. Herv. kerk te Groningen, waarin de doopacten gevonden worden van de navolgende kinderen uit het huwelijk van Jr *Reijnt Ubbena* en ***Maria Helena Clant***: 1 Nov. 1653 ***Willem*** ; 11 Oct. 1655 ***Elisabeth; 5*** Mrt. 1658 ***Maria Helena***; 25 Mrt. 1660 *Wilhelm*; ***29 Nov. 1661 Ava Maria*** ; 25 Dec. 1664 ***Josina.***

De weinige archivalia van het Ubbena-gasthuis te Groningen geven over dit geslacht geen verdere inlichting. De Erfvoogdij werd door verwante geslachten waargenomen en vindt men b. v. in 1663 als administrator ***Johan Baptista Gramaye,*** in 1687 diens neef ***B. van*** Berum, etc. Den 26 Mrt 1839 werd de Erfvoogdijschap publiek te Groningen geveild en aangekocht door de Diaconie der Herv. Gem. aldaar. De toenmalige eigenaars der Erfvoogdij waren : Mr. G. ***W. H. van Imhoff***, de representanten van wijlen ***Johanna van***

Echten, Mr. *J. L. Trip* (als kleinzoon van wijlen *Anna Lewe van Mattenesse), Thomas van Schaak,* reeder te Amsterdam (als voogd over de kinderen van wijlen ***Jan Evert Lewe van Aduard),*** Mr. *J. H. Martens Hora Siccama* te Groningen, Mr. ***Derck van der Wijck,*** wonende op „de Klenke" te Oosterhesselen (van wege wijlen ***H. C. van Inn- en Kniphuisen tot de Klenke), en Johanna Maria 2 heresia Kittel,*** douairière *Wichers.*

Deze namen worden hier gegeven, omdat ze van nut zouden kunnen zijn voor eene uitwerking der genealogie Ubbena in de vrouwelijke linies.

0. v. F.

Veer (de). Wie kan voor mij de onderstaande gegevens aanvullen ?

1 *Ghijsbrecht Jansz. de Veer,* vermeld als koopman te Amsterdam 1606-1609. Zijn zoon is:

II. *Claes Gijsbertz. de Veer,* vermeld als koopman te Amsterdam 17 Sept. 1608—14 Oct. 1634. Gehuwd met 1° ***Margaretha Loten; 2" Anna Jacobs Co(e)terman.*** (Aanteekening te Amsterdam 3 Maart 1612). Zij wonen in „de stadt Dantsich" op de Waal. Hij koopt 27 Aug. 1619 de hofstede „Rustenburgh" aau de Amstel en maakt 1626 een reis naar „Frederickstadt" in Holstein. Uit dit huwelijk:

111. *Gijsbert Claesz. de Veer,* geb. Amsterdam in 1626 of 1627, † aldaar 1692. Is koopman te Amsterdam, laat f 92.000 na. Zijn zoon is:

IV. ***Pieter de Veer, 1691*** mondig. Is koopman te Amsterdam, woont Nov. 1716 te Heemstede. Gehuwd met ***Hendrina van den Brande.*** Zijn zoon is:

V. ***Abraham de Veer.*** Gedoopt Amsterdam 17 Mei 1703. Gehuwd Amsterdam 16 April 1733 met *Geertruy Leezer.* (Dochter van Pieter en Geertruy van Schooten). Geboren 1711 of 1712. Uit dit huwelijk:

1. ***Johannes,*** Directeur van Curaçao (hiervan alle gegevens bekend, benevens de nakomelingen).

2. *Jacobus,* 12 Aug. 1789-1794 Directeur van Guinea. Gehuwd met ***Maria*** baronesse ***de Breton.*** Uit dit huwelijk 2 dochters: 1. *Peggy,* gehuwd met ***.... de Wit*** (verder niets bekend) en 2. ***Aletta Elisabeth,*** begraven Amsterdam 8 Augustus 1807, gehuwd aldaar 7 Mei 1798 met *Bernardus van Starckenborg* ***Jutting.*** (Zoon van Jan Hendrik Jutting en Sara Maria v. S.)

3. ***Abraham,*** 11 Aug. 1768 te Curaçao, verder tot 4 Mei 1792 te Amsterdam vermeld. (Verder niets van hem bekend).

4. ***Justus.*** Gehuwd met ***Lodewina Wynanda van Keulen.*** Hij vertrekt naar Ceylon. (Verder van hem niets, van zijn nakomelingen het meeste bekend).

5. Dochter [1]) gehuwd met George *Severijn,* bankier te Amsterdam. (Verder niets bekend).

6. ***Hendrina*** *Antonia,* ***29*** Oct. 1769 te Curaçao (verder niets bekend).

7. ***Pieter,*** Heer van Westerhout, kapitein ter zee. (Hiervan alles bekend, van zijn nakomelingen het meeste).

Wie kan mij de wapens en nadere genealogische gegevens mededeelen omtrent de bovengenoemde geslachten : ***Coterman,*** *van* den Brande, ***Leezer, de*** Breton, ***de Wit*** en *Severijn?* Voor genealogische gegevens omtrent het bovengenoemde geslacht ***de Veer*** houd ik mij steeds aanbevolen.

Volgens mondelinge mededeelingen zijn de families van ***Alphen de Veer*** en ***de Veer de Rochemont*** aan bovengenoemd geslacht verwant, Kan iemand mij mededeelen hoe?

Apeldoorn. M. R. H. CALMEYER.

Ver **Huell** (Portret Q. M. R.). (XXXVII, 45.) Bij de beantwoording dezer vraag zijn verscheidene zaken recht te zetten. Vooreerst was Q. ***M. R. Ver Huell*** (1787-1860) voornoemd geen *zoon,* doch een ***neef*** van den admiraal *Carel Hendrik V., (1764-1846)* en een zoon van diens broeder *Everhard* ***Alexander P.,*** (1759-1829) en Anna *Aleida Sturing (1768-1810).*

Doch noch de admiraal, noch diens neef worden door het portret voorgesteld. Zonder twijfel vertoont het de beeltenis vau ***Christiaan Anthonie Ver Huell*** (zoon van Quiryn *Maurits* en diens tweede echtgenoote ***Judith Elsabé Anna*** baronesse ***van Rouwenoort tot den Ulenpas)*** aldus een ***broeder*** van den admiraal. Hij werd gedoopt te Doetinchem 13.4. 1760, overleed te Parijs 14.3 1832 en werd bijgezet op Père la Chaise. Op het tijdstip van den slag bij ***Doggersbank*** was hij luit. t/z 1e kl., (van daar die ***ovale medaille aan lint met de nationale kleuren*** op portret) en reeds in 1783, dus op 23-jarigen leeftijd, kapitein t/z., terwijl hij in 1794 werd benoemd tot adjudant van den luit.-adm. Van Kinsbergen. Ambteloos burger tijdens de omwenteling. bekleedde hij onder Koning Lodewijk het ambt van Staatsraad en later van gevolm.-minister bij het Spaansche Hof, terwijl hij zich in 1814 voor goed naar Frankrijk begaf. Hij was Commahdeur in de orde der Unie en ***ridder-grootkruis in die van Militaire Verdiensten*** *van* ***Wurtemberg.*** (Zie o.a. over hem de Jonge, Gesch. Nederl. Zeewezen IV, 761, 52, V, 63, ***540,*** en Vorsterman van Oyen en Honig, Genealogie Gesl. Ver Huell, 1887.).

Het origineel van het portret ***kan*** zich bevinden bij Jhr. G. *J. E. Ver Huell* te Genève, ***of*** bij de familie ***Berckmans de Weert,*** thans nog vertegenwoordigd door Jonkvr. *C. E. M. B de W.,* te 's-Gravenhage, en Mevrouw ***Schreiber,*** geb. ***B. de W.*** te Esslingen a/d Neckar.

De Heer Muschart beschrijft het lint der Orde voor Mil. Verd. vau Wurtemberg als: „zwart met twee gouden strepen". Voor zoover ik kan nagaan, is het lint dier orde ***donkerblauw.***

's-Gr. M. G. W.

Ver **Huell** (Portret Q. M. R.).(XXXVII, 45). Het portret in het Rotterdamsch Archief kan moeilijk *Q. M. R. Ver Huell* voorstellen. Deze immers voerde, evenals zijn zoon, de teekenaar ***Alexander Ver Huell,*** het oorspronkelijk wapen Ver Huell, zijnde: doorsneden: 1 in goud 3 zwarte tournooiringen, 2 in rood 3 zilveren weerhaken; de beschreven decoraties bezat hij niet.

Het gevierendeelde wapen werd gevoerd door den adellijken tak, afstammende van ***Christiaan Anthonie*** *Ver Huell,* Doetinchen 7.4. 1760 — Parijs 14.3. 1832. Deze was een oudere broeder van den bekenden admiraal, vóór de revolutie evenals deze in 's lands zeedienst, en later o.a., onder koning Lodewijk Napoleon, Staatsraad en Gezant bij het Madrileensche Hof. Sinds 1814 was hij woonachtig te Parijs. Hij droeg *o.a.* het ***Grootkruis***

[1]) **Deze dochter heette** *Geertruida.* **(Zie de** genie **Severijn in Wapenheraut 1914,** p. **437.)**

Doc.-Bur.

der Orde van Burgerlijke [1]) ***verdiensten van Wurtemberg en*** de kleine (ovale) ***Doggersbankmedaille*** in zilver, hebbende als luitenant t/z 1e kl. in den slag bij Doggersbank gestreden. Deze zal dus vermoedelijk de afgebeelde zijn.

In het (nog niet geopende) nieuwe museum te Arnhem hangt een klein oliverfportret hem voorstellende, dat, naar de beschrijving van den Heer Muschart te oordeelen, wel het origineel kan zijn van de Rotterdamsche teekening. Aldaar zijn ook verschillende portretten in pastel en olieverf van *Q. M. R. Ver Huell* aanwezig, evenals de voornoemde schilderij behoorend tot het legaat-Alexander Ver Huell. Van een dier portretten, hetwelk Q. M.R. V. H. op hoogen leeftijd voorstelt? hangt eene verkleinde copie op Bronbeek, aldaar verkeerdelijk als de admiraal C. H. VerHuell beschreven, terwijl een portret van dezen laatste voor dat van Q. M. R. V. H. doorgaat, althans voorleden zomer doorging.

De schout-bij-nacht Q. M. R. V. H. was overigens geen zoon, doch een neef van den admiraal. Zijn vader was diens oudste broeder Mr. ***Euerhard Alexander V. H.***, die o.a. burgemeester van Doetinchem was. Hij zelf was de vader van den bekenden ***Alexander V. H.***

Betrekkingen van *C. A. Ver Huell* met Rotterdam zijn mij niet bekend.

den ***Haag.*** A. STARING.

Vree (de). (XXXVII, 47). Het wapen der familie de Vree is in rood een ***gouden*** lelie.

Maurik. J. H. DE VREE VAN GELDER.

Wapen (Onbekend). Een alliantie-wapen uit de 19e eeuw vertoont R. een aanziend manshoofd uitkomend tusschen 2 toegewende hamers, op blauw; L. ***Hagedoorn.*** Ht. uitkomende arm met zwaard. Aan welk geslacht behoorde het mannelijk wapen ?

Ginneken. STEENKAMP.

Wapen (Onbekend). Een zeer goede copie van een portret in 16de-eeuwsche kleederdracht vertoont een jonkvrouwelijk wapen : a. Gedeeld : In zwart drie zilveren ruiten geplaatst in de richting van een rechter-schuinbalk, vergezeld boven van een 6 p. gouden ster en beneden van een gouden wassenaar; *b.* 1 en 4 in rood een gouden leeuw; 2 en 3 in rood 3 zwarte molenijzers (2 en 1) ; hartschild: in zilver drie jachthorens (2 en 1).

Wie kan dit portret voorstellen?

's-Gr. M. G. W.

Wapens (Onbekende). Op eene oude schouw bij boer Teeuwsen op Eogbergen, die afkomstig heet te zijn van het kasteel te Netterden, bevinden zich de volgende wapens : 1 in zilver een geschaakte balk (3 rijen) van zilver en blauw, vergezeld in het hoofd van 3 leliën (?) naast elkaar; helm gekroond; helmt. een lelie, en 11 in zilver 3 kegels (?) van . . ; helmt. een uitkomende naar links gebogen mansfiguur zonder armen.

Wie voerden deze wapens?

's-Gravenhage. *C.* A. VAN WOELDEREN.

Wanneer de figuren in het hoofd van het eerste wapen inderdaad leliën zijn, dan vertoont dit wapen groote gelijkenis met dat van het geslacht ***Waldenburch,*** hetwelk volgens Rietstap echter een in 4 rijen geschakeerden dwarsbalk voerde.

Wij vermoeden, dat wij hier inderdaad met het wapen ***van Waldenburch*** of *Woldenborgh* te doen hebben. Van der Aa's Aardr. Woordenboek spreekt van „Woldenburg ook wel het Huis te Netterden genoemd, oud heerenhuis in het graafschap Bergh 1 uur Z. 0. van 's Heerenberg, in het dorp Netterden."

In de acten en bescheiden van de Leenkamer van Gelderland komt een volmacht voor betreffende *Engelbert van Woldenborgh* tot de Manhorst d. d. 13 Juli 1675 te Didam als gevolmachtigde zijner kinderen *Gerardus Lubbertus* en ***Anna Maria Gertrud,*** waarbij hij verzocht beleening en brieven van investiture wegens het leengoed Megenboldinck ordin. Memelinck genoemd, gelegen in het kerspel van Hengeloe, buurschap Noordtwijck. Bij zijn handteekening staat zijn „pitcier" gedrukt, dat als wapen vertoont: ***doorsneden: a. 3*** lelies naast elkaar: b. geschakeerd. Hier dus geen dwarsbalk, maar een doorsneden veld. (Zie ook Register o/d Leenactenb. v. h. Vorstend. Gelre en Graafsch. Zutphen uitgeg. d. „Gelre", VII, Kwart. v. Zutphen p. 299).

Aan de hand van deze gegevens zal het, tweede wapen wel thuis te brengen zijn. DOC.-BUR.

Wapens (Onbekende). Op een oud wapenbord komt het volgende wapen voor:

Gedeeld: 1 in rood en gouden schuinbalk, vergezeld rechts en links van 3 zoomswijs gerangschikte gouden sterren, 11 gevierendeeld : 1-4 in zilver een blauwe leeuw, 2-3 in goud 5 zwarte ringen (2—1—2), waaronder het jaartal X May A° CIↃ IↃ CCIII.

Aan welk geslacht behoorde dit wapen?

's-Gravenhage. H. W. A. S. LOKE.

Wij hebben hier te doen met een alliantie-wapen, waarvan de rechterhelft (1) het wapen is van het geslacht ***Boddensen*** delinkerhelft (II) dat van het geslacht ***Lakeman.*** Het zal zijn ontstaan te danken hebben aan het huwelijk van Mr. ***Thomas Adriaan Boddens,*** Burgemeester van Utrecht, geb. 1721, † aldaar 29 Maart 1796 met *Jacoba Barbara Margaretha Victoria Lakeman* (Zie Alg. Ned. Fam. bl. 1884 N. 138, p. 1). Hij hertr. 11 Maart 1760 met ***Lucia van Alphen*** en was de zoon van Jean ***Boddens en Maria Anna Vosch*** van ***Avezaat.***

Beide wapens vindt men in het Arm. Gen. v. Rietstap beschreven. DOC.-BUR.

Wapens (Onbekende). Op damast tafelgoed via Van Plettenberg en Van Asbeck in mijn bezit bezit gekomen, komt het volgende wapen voor in den rand op twee der hoeken : Gevierendeeld 1 en 4 een toren; 2 en 3 een dubbele adelaar. De andere hoeken vertoonen een met een hoofdband versierden morenkop in medaillon (vrouwelijk schild?). Wie lost deze heraldische puzzle op?

's-Gr. M. G. W.

Indien in het eerstgenoemde gevierendeelde wapen onder een toren een burcht verstaan wordt, komt dat wapen overeen met dat van het bekende Amsterdamsche regeeringsgeslacht *Burgh*, waaromtrent vele bijzonderheden te vinden zijn in Elias, de Vroedschap van Amsterdam. DOC.—BUR.

Wapens gevraagd. ***Johan van Brempt tot Cloeraedt*** had volgens Fahne (Köln. Geschl.) tot moeder eene „*von*

[1]) De heer M. G. W. smeekt **hierboven van de orde** van *Militaire* Verd. v. Wurt., waarvan-het lint echter niet met dat op het portret overeenkomt. Was het lint der Burgerlijke Verd. v. W. misschien wèl zwart m-t twee gouden strepen? [RED.!.

Sande zu Mützenhagen," dochter van Gerdt v. S. tot M. en Sophia von Roidt tot Herdingen. Zijn neef ***Hendrik van Brempt tot Hardestein was*** omstreeks dienselfden tijd (1500) gehuwd met Margriet van Hagedorn, dochter van Gerhard v. H. en van ***Segewitt von dem Stein*** (Steen). Gevraagd : de wapens *von Sande* en v. d. ***Stein,*** alsmede der beide genoemde takken v. *Brempt*.

's-Gr. TH. à TH. V. D. H.

Wichers (Familieportretten). Aan de collectie familieportretten oneer familie ontbreken die van *Wicher Wichers* (1651—1715), burgemeester van Groningen, en van zijne echtgenoote ***Beerta 1 ammen*** (1652—1702).

Kan iemand mededeelen waar deze portretten zich bevinden ?

Nijmegen. WICHERS.

Willinck. (XXXVII, 47). *Lambert* ***Arnold Willinck,*** ged. te Amsterdam in de Nieuwe kerk 27 Sept. 1739, richter te Hengelo (G.), overl. aldaar 30 Nov. 1825, huwde 1° (o. te Hengelo 18 Aug. 1769, naar Montfoort geatt.) ***Maria Foreest,*** dr. van ***Cornelis Foreest*** en van ***Maria van de Reyt,*** „laast van Amsterdam", overl. te Hengelo 18 Jan. 1796.

Rudolf Jan Schalen Willinck, ged. te Zutphen 21 Juli 1756, overl. ? , huwde te Zutphen 24 Nov. 1793 (o. aldaar 10 Nov.) ***Charlotte Germaine Françoise Morin de Villeneuve,*** dr. van ***Jacpues Erançois Morin de Villeneuve*** en van ***Harmina Maria Elisabeth Nieuwland van Wijdom,*** geb. ?, overl. ? De boedel van dit echtpaar desolaat verklaard bij Res. van 16 Febr. 1799. ***Anna Judith Willinck,*** ged. te Zutphen 21 Dec. 1759, overl. aldaar 7 Mei 1842, huwde te Zutphen 21 Juli 1783 (o. te Arnhem 5 Juli, naar Zutphen geatt. 20 Juli) *Willem* ***Jan van Thielen,*** cornet der cavalerie 16 Mrt. 1.772, luitenant 6 Juli 1780, ritmeester tit. 18 Juli 1793, overl. te Zutphen 11 Juni 1813, oud 56 jaren.

Warnsveld. RÖELL.

Willinck. (XXXVII, 47). ***Gerharda Anna Slicher, ge***doopt te Doesburg 30 Sept. 1750, (d. v. *Jan* ***Guiliam Slicher,*** geb. Oct. 1714, st. Doesburg 6 Juni 1799, gepens. Colonel der Infanterie ✕ Drempt 16 Januari 1748 ***Hermina Arnolda Bacquer,*** geb. ***1726,*** begr. Doesburg 26 April 1789, d. v. N. N. de B., J. U. D. te Doesburg), trouwde te Doesburg 18 Juli 1800 *Lambert* ***Arnoldus Willinck,*** geb. ***27*** Sept. 1739 te Amsterdam, Richter te Hengelo (G.), overl. ald. 30 Nov. ***1826,*** zoon van *Kasper* ***Dirk*** en 2° ***Maria*** van *Heerden*.

Doesburg. VAN LEXAU FRIESWIJK.

Wijnmalen. Hoe is het wapen dezer familie?

Utrecht. J. V. LEEUWEN.

Ons zijn vier wapens *Wijnmalen* bekend.

In de collectie-Sfeenkamp bevinden zich lakafdrukken met de volgende drie wapens Wijnmalen:

1. Gevierendeeld : 1-4, go. m. e. druiventros v. n. kl. m. één gr. blad. L.; 2. go. m. e. meer1 v. zw ; 3. go. m. 3 rozen v. ro. Ht. druiventros v. n. kl. tusschen vlucht v. go. (plm. 1800). Empire versiering.

II. -- *Ned.-Indië.* — zi. m. e. arm uit een wolk komend op de R fl. (boven) m. e. stamper, stampend in een mortier o. e. heuvel staande, waaruit een natuurl. druiventros komt, steel L. Helmt. de druiventros (19° eeuw).

III. go. m. e. struisvogel v. n. kl. en een schildhoofd v. zi. bel. m. e. druiventros (steel R, 1 blad) v. n. kl. Empire stijl. Geen Ht. op het eene lak en een pluim op het andere, waar het wapenschild tegen een zuil leunt R.

Op het wapenbord in het Schielandshuis te Rotterdam bevindt zich bovendien nog:

IV. In zilver een druiventros van nat. kl. met de steel omhoog, aldus gevoerd door ***Willem Cornelis Wijnmalen, 1874*** secretaris en rentmeester van Schieland.

DOC.-BUR.

Zutphensche geslachten. (XXXVI, 112). Worden gevraagd de geboorteplaatsen, doopdata en namen der ouders van :

Ds. ***Hendrik Philip Budde,*** predikant te Voorst en Edam (geh. te Zutphen 18 Sept. 1775 met ***Paulina Wildrik).***

Johanna Elisabeth de Bye (geh. te Brummen 31 Mei 1716 met Dr. ***Johan Haesebroeck).***

Theodora ***Sibylla*** van Dam, dr. van Dr. ***Arnold van Dam*** (geh. in Aug. 1714 met Dr. ***Willem Theodorus Wentholt).***

Geertruid Anna Helena van Dam, dr. van Dr. *Evert* ***Jan*** van ***Dam*** (geh. achtereenvolgens te Warnsveld 11 Mei 1760 met Mr. *Wolter* ***Statius Schomaker*** en te Zutphen 26 Juni 1769 met Mr. ***Hendrik Arnold Welmers).***

Maria van Dompseler (geh. te Brummen 24 Jan. 1731 met ***Gerhard Jan van Santbergen).***

Jacoba ***Maria Grijp, ex*** matre ***Specht*** (getr. te Wageningen 21 Juni 1802 met ***Gerhard Haesebroeck).***

Geertruida Johanna Elisabeth van Herzeele (geh. te Zwolle in Dec. 1776 met Mr. ***Hendrik Jacob Schomaker).***

Martha *d'Orville* (geh. als wed. van Gerrit ***ten*** *Acker* te Amsterdam in Sept. 1725 met ***Bartholdus Wentholt).***

Catharina *Veltman*, geb. te Vreeland omstreeks 1717 (geh. te Amsterdam in Oct. 1740 met Mr. ***Gerhard Haesebroeck).***

Johanna de Voogt (geh. als wed. van ***Thomas de Bye*** te Scheveningen 12 April 1716 met ***Gerhard Haesebroeckj.***

Ida Wardenier, dr. van Ds. ***Adrianus*** *Wardenier*, (huwde te Zutphen 10 Juni 1738 met Mr. ***Philip*** *Carel* ***Schomaker).***

Ds. ***Rudolph*** *Wildrik*, predikant te Wijhe en Zutphen.

Warnsveld. RÖELL.

INHOUD **1919, N° 2.**

Bestuursberichten. -- De Riddermatigheid van het geslacht van Wijnbergen, door Jhr. Mr. W. A. Beelaerts van Blokland. — Kleine bijdrage tot de kennis van de naaste voorouders en familie van Jacob Cats, door P. D. de Vos. — Aanteekeningen uit de oude registers van Retranchement (Zeeuwsch-Vlaanderen), door Ph. F. W. van Romondt. — Geslachtsregister van Hardenbergh, medegedeeld door Mr. Th. R. Valck Lucassen. (Slot). — Huwelijksinteekeningen van Predikanten in de Kerkelijke registers te Amsterdam (1680—1811), medegedeeld door A. B. van der Vies. (Vervolg). — Familiegegevens uit het huisarchief van de havezathe Wegdam onder Markelo, medegedeeld door W. J. J. C. Bijleveld. — Geslacht van Beuningen, door J. P. de Man. — De Purperkleur in de Heraldiek, door R. T. Musohart. — Korte mededeelingen: West en Oost in de Heraldiek; Baart de la Paille; Van Wijnbergen ; Battaerd. — Vragen en antwoorden : Bisseliok (van) ; Borssele (van); Braams; Brandt, (van); Bremmer; Brugghen(van der)— Rebbens; Butfingha (van); Copius ; Craandijk; Diepenbroeck (van); Dussen (van der)-Sasbout; Gelder (van); Gelskerke (van)—Wildschut ; Gouverneur—van Adrichem; Grafschriften in Friesland ; Hagen—Cruidenier ; Hardenbergh (van)—Beeldsnijder ; Hofstede (Wapen) ; Kraft—Buschman ; Luyken ; Meurs; Mije (van der); Nap; Nijgh; Oort (van); Perk-van Putten; Putman; Sobbe (a); Swieten (van); Ubbena; Veer (de): Ver Huell (Portret Q. M. R.); Vree (de); Wapens (Onbekende); Wapens gevraagd; Wichers (Familieportretten); Willinck; Wijnmalen ; Zutphensche geslaohten.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch - heraldisch Genootschap: „De Nederlandsche Leeuw."

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt alleen aan de Leden van het Genootschap gezonden. Bijdragen, correspondentie betreffende de redactie van het Maandblad, opgaven van adresverandering, opmerkingen in zake de verzending en aanvragen om exemplaren van vroeger verschenen Maandbladen gelieve men te richten tot den redacteur, Mr. TH. B. VALCK LUCASSEN, *Raamweg* 14, *'s-Gravenhage.*

De jaarlijksche contributie bedraagt f7.50. Leden te 's-Gravenhage, die de wekelijksche portefeuille ontvangen, betalen hiervoor eene verhoogde contributie van *f* 10.— per jaar.

Brieven, aanvragen enz. betreffende het Genootschap te richten tot den secretaris, Mr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP, *Sweelinckstraat 8, 's-Gravenhage, en* die betreffende de Bibliotheek tot den bibliothecaris W. baron SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG, *Jan van Nassaustraat 96, 's-Gravenhage.*

De Bibliotheek van het Genootschap, gevestigd *Heerengracht* 62 (hoek *Princessegracht*), *'s-Gravenhage,* is voor de Leden geopend iederen Maandag van 2-4 uur.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 3. XXXVIIe Jaargang. Maart 1919.

BESTUURSBERICHTEN.

Tot lid zijn benoemd:

M. C. BISDOM ..... *'s-Gravenhage. Adr. Pauwstraat 33.*

W. B OISSEVAIN ..... *Amsterdam. Keizersgracht 143.*

A. A. B OONACKER ..... *Groningen. Heeresingel 28.*

N. J. A. P. H. VAN ES ..... *Arnhem.* gep. Kol. Art. *Utrechtsche straat 1.*

J. J. VÜRTHEIM GZS. ..... *'s-Gravenhage. v. Boetzelaerl. 165.*

Adreswijzigingen.

W. F. H ABTMAN JR. ..... *Groningen. H. W. Mesdagstr. 50a.*

A. H OYNCK VAN PAPENDRECHT ... *Rotterdam. Mathenesserlaan 226.*

JHR. E. O. M. VAN NISPEN TOT SEVENAER. ..... *Legerplaats Oldebroek.*

Oorkonden betreffende het geslacht van Asbeck,

medegedeeld door M. G. WILDEMAN.

Nu eindelijk (1919) in *Nederland's Adelsboek* een in de oudere generaties gedeeltelijk gedocumenteerde stamreeks van bovengenoemd geslacht werd geboden, wil ik door publiceering van regesten der volgende, ni fallor onuitgegeven oorkonden mijne in *Nieuwe* ***Rotterdamsche Courant*** van 14 Jan. 1919 gemaakte korte op- en aanmerkingen tevens nader bevestigen en voor den toekomstigen geschiedschrijver vastleggen, evenwel ..... met bronnenvermelding, in tegenstelling van de redactie van genoemd Adelsboek, wier opgaven gewoonlijk aan alle contrôle ontsnappen.

Aangaande de op bl. 34 en 35 van gemelde stamreeks in I en II genoemde *Bernhard* en *Bruno von Asbecke*, bezit ik nog geen afdoende bewijzen, welke mij overtuigen, dat wij hier met vader en grootvader te doen hebben van den onder 111 genoemden ridder ***Bernd,*** wiens moeder ***Lutgardis zou*** hebben geheeten. De inhoud van ***oorkonde*** N° 1 (hierachter) zou wellicht de hypothese toelaten, dat deze ***Lutgardis*** eene ***Von Holte*** (*v. **Hoefe?)*** is geweest. [1]) Vermoedelijk zal de vererving der goederen onder ***Dinslaken*** dit punt kunnen ophelderen; het onderzoek in die richting wordt voortgezet. — Men raadplege in zake ***Bernd*** en zijne kinderen eveneens regest N° 2.

IV. *Ludolph* (zie ***regesten*** 1 en 2).

V. *Ludeken von Asbeck.* — [Deze zou getrouwd zijn met de erfdochter van Gohr[2]) ***Bliecleken con Gohr***].

[1]) *Steinen en* de hem naschrijvende ***Fahne noemen een*** Heinrich von Asbeck zu Partzlar, gehuwd met Clara (v.) Hoete (de natuurlijke dochter van den Cnppenburger Probst Wennemar v. Hoete) waaruit ééne dochter Maria Hortzlieb v. Asbeck gehuwd met R. von Galen, Dommherr te Münster.

[2]) De oudere leensorergnngen van het goed Gohr zijn niet meer na te gaan. — De directie van het Staatsarchief te Düsseldorf meldde mij indertijd: „Nach einem hier vorliegendcn Verzeichnis des 17 Jahrh. gehörte das Gut zu Gohr (to dem Goer) zu denjenigen Lehen des Stifts Essen, die verkommen waren d. h. ihren Lehenscharakter mehr und mehr verloren hatten. — So findet sich in dem ältesten Lehnbuch nur eine einziye Stelle über den Empfnng dieses Guts durch *Dietrich v. Asbeck (C.* 1413)."

In: ***Die Bau- und Kunstdenkmäler con Westfalen*** *(Kreis Gelsenkirchen-Stadt)* vindt men onder *Heszler*. Auf dem Hause Goor (Gore, Gare, Gaer, Goer, Goir, Gayr, Galr) saszen im 14 Jahrhundert die von Gare (1342 Hugo 1378—93 Dietrich) dann 1397—1756 die von Asbeck, indem ***Dietrich von Asbeck***, welcher 1390, 1411, 1419 und 1420 toe dem Gore eubenannt wird, die ***Tochter Dietrichs von*** Gare, ***die Erbin des Gutes, heirathete.*** Dossen Enkel ***Dietrich von Asbeck*** erhielt 1420 vom Edlen Ludolf von Steinfürt die Belehnung mit dem Gute: *„achter dem Berge"* in der Bauersohaft „Rothusen" im Stifte und Gerichte von Essen. — 1420 verkaufte er den Miihlen- und Duismans-Hof zu Bochum an zwei Bochumer Bürger. — Er und etliohe von seinen Nachkommen (***Dietrich*** 1437 und ***Göddert*** 1495-1540) führten den Beinamen ***Pinsepuaet.*** — „zu der Bergischen Hiile im Nothfall" sollte um 1580 *Georg* con ***Asbecke zum Gayr*** zwei Pferde stellen. — lö19 sasz *Johann von Asbeck „zum Goir."* — ***Bernd Heinrich von Asbeck,*** Herr zum Gohr, ein Bruder ***Rutgers con Asbeck,*** welcher 1632 einen Rentmeistcr auf dem Gute hielt

VI. ***Dietrich von** Asbeck **zu Gohr*** (zie ***regesten 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10,*** 11). — Hij ontving ongeveer ***1413*** het goed ***Gohr*** in leen en komt voor, in de ridder-cedullen der Marksche ridderschap op de jaren 1418, 1427, 1437. — In 1423 werdt hij beleend met *Kokelinck.*

VII. Dietrich *von Asbeck zu* ***Gohr*** (zie ***regesten*** 12, 13, 14, 15, 16; zijn weduwe wordt genoemd in 21). Zijn schoonvader ***Albert Sobbe*** was heer van *den Grimberg.* — Zie over dit adellijk huis beneden aangehaalde *Bau-* ***und*** *Kunstdenkmäler* ***von Westfalen.*** — Kreiss Gelsenkirchen-Stadt, bl. 20, 2 1 met fraaie afb. — Laatste bezitter van het slot was Graaf Droste zu Vischering Nesselrode-Reichenstein, die het verkocht aan de Gelsenkirchener Bergwerksgesellschaft].

Ned. ***Adelsb.*** zegt van ***Dietrich,*** dat hij nog in 1488 leeft,, 't geen ik meen te mogen betwijfelen, daar zijn zoon Johann in 1481 met *Kokelinck* enz. wordt beleend (zie ***regest*** 18).

VIII. ***Godert von Asbeck** zu Gohr* ***(zie regesten*** 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 32). Hij komt nog in 1538/39 voor, op de ridder-cedullen van Mark (Amt Bochum) 't geen Ned. *Adelsboek* in voce onvermeld laat.

1x. ***Jiirgen von Asbeck** zu* ***Gohr*** (zie ***regesten 33, 34, 38, 40, 41, 43, 44).*** Zooals ik reeds in ***Nieuwe Rott.,*** aanstipte komt het mij uiterst onwaarschijnlijk voor, dat ***Jiirgen,*** (zooals *Ned. Adelsboek* vermeldt) tot de ridderschap van het Overkwartier heeft behoord. Hij komt *niet* voor op de naamlijst der Edelen sedert 1550 beschreven ter bijwoning der Vergaderingen der Staten (vgl. ***De Maasgouw,*** 1880, bl. 534 e. v., terwijl wij hem wel aantreffen op de ridder-cedullen der Marksche ridderschap in het ambt Bochum 1542-63, 1568 en 1577. (vgl. ***regesten*** 33 en 38).

X. ***Jiirgen von*** *Asbeck* (zie *regesten* 51, 53, 57, 62, 63). Hieruit blijkt o. a., dat hij niet in 16'08 (*Nederl.* ***Adelsboek,*** bl. 35) doch reeds 13-9-1599 werd beleend met ***Auf dem Berge*** en *Münsterhausen.*

Van af het begin der 17de eeuw zijn tal van bewijzen

(1636-49) erbte, da sein Vater *Johann* mit *Anna von Schedelich* vermählt gewesen, ein Drittel der von Schedelichschen Güter; ein späterer Sprosse des kinderreiohen, 1666 noch zur Katholischen Religion sich haltenden, später aber dom lutherischen, zuletzt dem reformirten Bekentnisse zugewandten Stammes, *Johann Sigismund* († 1697) besasz ausser *Gohr* auch *Gosewinkel* und *Hörstgen; er* starb kinderlos zu Wesel auf der Reise zum Landtage. — Ihm folgte im Besitze sein Bruder *Johann Rotger,* welcher 1702 zum Landtage anfgeschworen wurde, und mit *Ursula Mechtel von Hövell.* Aebtissin zu Geoelsbere. Haus Leithe erheirathete; er bliob kinderlos; seine Witwe († 1727) verschenkte *Leithe* wieder an *Konrad von Strunkede zur Dorneburg.* — Erbe war der **Neffe,** *Hermann Otto von Asbeck,* Herr zur Knippenburg, Kurkölnischer Kammerherr (1740-56) dessen Frau 1749 kindcrlos starb. Haus *Gohr* kam dann durch Heirath an die grafen *Seiffel d' Aix* oder *zu Seiffel,* welche 1798 einem Pächter das Gut übergeben hatten, 1807 und noch 1833 im Besitze waren, eudlich an den Herzog *von Arenberg, von* dem es 1906 die Stadt Gelsenkirchen erwarb. Zum Gnte gehörten die Höfe oder Kotten Maibusch, Sandfurt und Kempmann in Hessler, Siemann, ferner Lockhoff und Dördelmann in Schalke. — Als Lehnbesitzer des der Abtei Werden gehörigen Dörmnnnshofes hatten die Besiteer des Hauses Gohr das Hecht, die Marien-Vikarie zu Gelsenkirohen und die aus dieser erwnchsene katholische Pfarratelle zu Gelsenkirchen zu vergeben. — Von dem grabenumxogenen Adelshofe sind noch Gebäudereste, unter diesen ein Flügel des alten Herrenhauses, vorhanden.

voorhanden voor de juistheid van het verdere deel der stamreeks. Bij XIV. 2. valt nog op te merken, dat ***Jhr. Mr. Balthasar George Joost van Asbeck,*** heer van Luilema, niet op ***Lulemaborg*** doch op ***Tziaerdahuis*** den 13 Oct. 1740 is geboren, blijkens eene onder N° 65 in 't ***archief Lulema*** (Rijksarchief Groningen) berustende verklaring, luidende als volgt:

„Elisabeth Wurtz wedᵉ Colhoff verklare en attesteere by deesen voor de suivere waarheit dat ***Jr.*** *Tjalling* ***Menno van Asbeck*** soon van de heer Georg *Maurits* ***van*** *Asbeck* en Vrouw ***Everharda Johanna van*** *Euwsum* is gebooren anno 1700 ses en dartig des nademids op drie uir den een en dartigsten dag van May op Sythiema tot Hallum.

En dat Jr. Georg ***Balthasar van*** *Asbeck* soon van voorsz. Egteluiden is gebooren Anno 1740 den 13 October op Tzjaerdahuis.

Geevende de attestante reedenen van weetenschap dat sy by de geboorte present is geweest, en de vrouw moeder en Jonkers in die geleegentheit hebbe opgepast en bedient.

In kennisse myn hand ter praesentie van de notaris Wierdsma verteekent te Leeuwarden den 18 May 1754

(w. g.) Elisabeth Wurtz, wede Collhoff-
Wierdsma N. Publ.

Eene verklaring van denzelfden zakelijken inhoud, aangaande dezelfde personen werd te Dokkum den 5 Juni 1754 ten overstaan van den Procureur-fiscaal L. P. Sevensma afgelegd door Ymkjen Geerts, wede Johan Frans Berger, Mr. Chirurgijn te Dokkum.

Aangezien de hiervolgende regesten grootenderls den** woordelijken tekst **der** acta **verkort** weêrgeven, **heb ik niets vertaald, om alle,** zij **het** dan **ook geringe** afwijkingen **te vermijden.

1.1338 Dezember 17. -- Ritter ***Beernt*** *van* ***Asbeec*** und seine Söhne ***Rolf*** (nebst Frau ***Alferne)*** und *Ludolf* treten alle ihre ererbten Güter auf dem rechten Rheinufer im Gerichte Dinslaken mit Dienstmannen, Wachszinsingen und Eigenleuten an den Grafen Dietrich von Cleve ab.

Dat. 1338 des donresdaechs na sente Lucien daghe.

(Cleve-Mark, N° 223. — Original, Perg., mit den Siegeln der beiden Söhne, des Joh. v. Wachtendonck, Schwiegervaters von Rudolf und der Schöffen von Dinslaken. — Das Siegel Rudolfs ist abgefallen; das Ludolfs zeigt die beiden Rautenreihen).

Mit Urkunde vom selben Tag bekunden die Genannten vor dem Gericht Dinslaken, dass die Güter, Mannen, etc., „dye hern *Bernt* van synre moeder ind van Willem van Holte, sinem oeme" zugefallen sind, vorn ihm mit Willen seiner andern Kinder und Erben seinem Sohn Rolove mit 200 Mark für sein Erbteil gegeben sind.

(Cleve-Mark 224. — Original, Perg. mit den Siegeln des Richters und der Schöffen.

2. 1338 Dezember 22. — *Bruyn*, Sohn Herrn *Bernds van* ***Asbeec,*** bekundet, dass er den Ubertrag des Kaufs und den Verzicht, den sein Vater und seine Briider ***Ludolf*** und *Rolof* nebst *Alferne*, ***Rolofs*** Frau, getan haben über Güter und Leute, die sein Vater von dessen Mutter und dem Ohm W. v. Holte geerbt

hatte etc., zu halten vcrschpreche und darauf Verzicht geleistet habe.

Dat. 1338 des neesten daechs sente Thomaes.

(Cleve N° 226, Original, Perg., mit Siegel des Ausstellers).

3. 1406 April 27. — ***Diderich*** van ***Asbeke*** geheiten *Pinsequaet* unter den Helfern des Grafen Adolf von Cleve gegen den Herzog Adolf von Berg.

(Jülich-Berg., Literalien aus dem Jahre 1405. — Vgl. Mallinckrodt, Urkundenhuch 1, S. 42).

4. 1413 (circa). — „*Diderich* van ***Asbeke*** wonachtich to dem Gaer hevet ontfangen to deynstmanne rechte dat guet ***to dem Gaer,*** dair de husman uppe wonet, und den hoff to *Sutum* myt synre tobehoringe *dey Meybusch* unde ***Radelandes Katen*** gelegen by den ***Stalberge."***

(Aota Essen XIX[a] 1 fol. 13 v[so] Unter den Belehnungen, welche die 1413 gewählte abtissin Margareta von der Mark erteilt hat).

5. 1418 April 6. — Ähtissin Lyss Stecke und das Kloster Sterkrade geben Stine, des Färbers Wolter. Tochter, Wachseinssige des Liebfrauen-Altars zu Sterkrade dem ***Dietrich von Asbeck zu Gaer*** (wonachtich ***thom*** Gare) zu vollschuldigem Recht.

Dat. 1418 des nesten gudensdages na dem sundage as men sincget in der h. kerken Quasi modi geniti etc.,

(Acta Essen, 1167, Original, perg , mit dem Siegel des Klosters.)

6. 1418, 1427, 1437. — ***Diderich van Asbeck*** geh. *Pinsequait* genannt in den Ritterzetteln unter der Märkischen Ritterschaft im Amt Bochum.

(Manuskript Staatsarchiv Düsseldorf).

7. 1423 Juni 6. — Pelgrym van der Leyten lässt vor der Äbtissin zu Essen sein Gut op dem Gaderne zu Altenessen mit allem Zubehör auf, das Diderich Kelser zu Dienstmannsrecht empfängt. -Mannen und Dienstmannen : Hinrich up dem Berge van Hoirl, ***Diderich van dem Gaer,*** Brun van Schueren, Johann Steynhus.

Dat. 1423 des sondages na des h. sacramentz dage.

(Acta Essen XIX[a] 1 fol. 15 v[so]).

8. 1423 Juni 6. — Item des sondages na des heiligen sacramentz dage do leyt her Pelgrym van der Leyten op vur mynre gnediger vrouwen van Essen den hoff to ***Kokelinck*** ind den entfanck dar weder ***Diderich van dem Gaer*** myt al syner tobohoringe to deynstmanne rechte. — Hir waren aver ind an man ind deynstman myt namen Hinrich op dem Berge, Bruyn van Schuren, Johan Steynhuys.

(Acta Essen XIX[a] 1 fol. 16 v[so]).

9. 1427 Juli 28. — ***Diderich van Asbeke*** gen. vamme *Goire* nimmt an der Fehde-Ansage der märkischen Ritterschaft gegen den Herzog Adolf von Cleve teil.

(Manusc. B 172a . . . Vgl. Mallinckrodt, Urkundenbuch 1, S 63).

10. 1429? — Item ***Diderich*** van. dem ***Gair*** hevet ontfangen to deynstmanns rechte den hoff to ***Kokelinck*** in den Stichte van Essen gelegen ind *Garemans gud* ind ***de Meybusch*** gelegen in den kerspel van Gelstenkerken ind den Stalberch ind dat Eygen gelegen in dem kerspel van Gelstenkerken.

(Acta Essen XIX[a] 1, f° 17 v[so]).

11. 1436 März 17. — Johann von Dailhusen und ***Dietrich von Asbeck zu Gohr*** verfügen iiber die von einer hörigen zu Rellinghausen zu erwartende Nachkommenschaft. — Besiegelt von den Ausstellern.

Dat. 1435 in die sancte Gertrudis virginis.

Essen. Urkunde N° 1281. Orignial, Perg., Siegel N° 1 ist abgefallen, vom zweiten die Hälftevorhanden).

12. 1453 Mai 15. — Anno etc. 53 des dynsdages neyst ascensionis domini hevet ontfangen ***Dirick van dem Gair dey junge, den man hetet Pynsquait*** to deynstmansrechten den hoff to *Kokelinck* in den stichte van Essen gelegen ind *Garemans gud* ind de ***Meybusch*** gelegen in dem kerspel van Gelstenkerken. — Hir waren tegenwordich Cort Stecke, Albert Sobbe, Hinrick op dem Berge, Johan Steynhus, Evert Hoyffzen.

(Acta Essen XXX[a] 1 fol. 20 v[so]).

13. 1486 Februar 27. — Johann op dem Berge gestattet dem ***Dietrich von Asbeck zu Gohr*** und *Frau Blyde* Wiederlöse einer ihnen aus dem Gut ***Kockeling*** verschriebenen Kornrente. — Warbiirgen des Verkaufs waren Albert Sobbe von dem Gryntberge und Johann von dem Vytinchove gen. Schele. -- Urkunde des Gerichts Essen.

Dat. 1456 des neisten vrydages na Sinte Mathias dagh des hilgen Apostels.

(Acta Essen, N° 1385 mit Bruchstiick des Siegels des Richters Rotger van Galen).

14. 1460 April 4. — ***Diderich*** van ***Asbeke*** wonende ***torn Gare,*** und Johan van Ekel, Johans sone, wonende in dem Golswinckel, bekunden dass sie die Erbrente von 6 Gulden aus dem Gut ***Kockelinck,*** die *Dietrich* an Hernn Bernd van Galen verkauft hat, binnen zehn Jahren wieder einlösen wollen. — Besiegelt von den Ausstellern.

Dat. 1460 op Sinte Ambrosius dach. — (Acta Essen Urk. N° 1416).

16. 1463 September 12. — ***Dietrich von Asbeck*** gen. *Pinsequaet* und Frau ***Blydeken*** verkaufen dem Stift Stoppenberg ihren Eigenhörigen Joh. von Uchtinck.

Dat. 1463 oppe den manendach neest vor des heilgen cruces dage exaltacionis.

(Stoppenberg N° 89. Mit den Siegel des Ausstellers und dessen Schwiegervaters Albert Sobbe).

16. 1465 Dezember 13. — ***Diederick van Asbecke*** und Frau *Blydeken* bekunden, dasz sie von dem Edelherrn Johann van Lymborch, Probst zu Werden mit dem Gut zu Bollenbecke in den Hof Helderinckhusen gehörend, auf Lebenszeit behandigt worden seien.

Besiegelt vom Aussteller und von Albert Sobbe von Grimberg.

Dat. 1465 up sunte Lucien dagh.

(Acta Werden, N° 643. Original, Perg. Mit 2 Siegeln).

17. 1478 März 14.

Johann Asbeck schenkt zum Heil seiner Seele dem Katharinen—Altar im Essener Münster ein Stück Wald gen. Heiligenbrink, gelegen bei seinem Gut achter dem Berge.

Dat. 1478 des nesten saterdaghes nae sunte Gregorius.

(Essen, Urkunden N° 1609, Original, Perg. Mit dem

Siegel des Ausstellers der für seine Frau *Metthe* und seinem Bruder *Godert* siegelt).

18. 1481 April 2. — Anno domini M°CCCC° primo up maendach na Letare hefft entfangen ***Johan van Asbeck genant Pynsquaet*** to dienstmans rechten den hoff to ***Kokelingh*** im Stichte van Essend, Qaremans ***guet*** und ***die Meibusch*** in dem kerspel van Gelstenkercken, den Stalberch und dat Eygen in demselven kerspel. Hier waren over ind an Albert Sobbe, Goert van Asbeck und her Johan, unse capellan.
(Acta Essen XIX a 1 fol. 21).

19. 1487 Juli 17. — Der Richter zu Essen Joh. von Sevendair, bekundet die vor ihm abgegebene Erklärung des Burgers und Schuhmachers zu Essen Heinrich Lindemann, dass es Rotger auf dem Berge alljährlich freistehen solle, eine Rente von 6 gld. aus seinem Hofe zu Vogelheim mit 100 Gld. wieder abzulösen. — Zeugen : Johann van Dyngeden. Gerichtsfron, ***Goirdt van Asbecke gen. Pynsequait u.*** A.
(Acta Witten, N° 89, Original, Perg.)

20. 1490 Dezember 16. — *Johann* undt ***Goerdt van Asbecke gen. Pinsequade*** verkaufen mit Zustimmung der Aebtissin von Essen, Meyna von Oberstein, eine Erbrente aus dem Essener Lehnhof und Gut in ***Kockelinck.***
Dat. 1490 des Gudensdages na s. Lucien virg. et mart.
(Acta Stoppenberg N° 169, Original, perg., mit dem Siegel der Aebtissin).

21. 1492 November 7. — ***Wittwe Blydeken van Asbecke*** und ihre Söhne ***Johan*** und ***Godert van Asbecke gen. Pinsequaet*** verkaufen dem Kapitel zu Stoppenberg die vollschuldigen Eheleute Bernd und Rexen achter dem Berge.
Dat. 1492 op den nesten godenstach na S. Hupertus dach des h. byschops.
(Acta Stoppenberg, N° 173. — Original, Perg., Besiegelt von den beiden Brüdern und Hinrich Pege, Richter zu Essen.

22. 1496 August 9. — ***Godert van Asbecke gñant*** *Pinsquaet* bekundet, dass er mit der Abtei Werden die Fye Metten Lyndemans Tochter zu Schoennebeck als Eigenhörige eingetauscht habe gegen Styne Stynen Tochter up dem Laer.
Dat. 1496 up sunte Laurencius avent mertelers.
(Acta Werden N° 1040. — Original, Perg., Mit dem Siegel des Austellers. — Umschrift Goert van Asbeck.)

23. 1495 November 3. — Schadlosbrief ***Johanns*** und ***Goirdts von Asbeck gen. Pinsequaide*** für Rotger auf dem Berge wegen einer für sie geleisteten Bürgschaft für die Bezahlung von 20 Gld. an Johann Stael von Holstein, abt zu Hamborn.
Dat. 1496 up s. Humpertz des h. marschalks.
(Acta Witten, N° 121, Perg. Mit den Siegeln der Aussteller).

24. 1496 Juli 13. — *Johann van Asbecke gen. Pynsequait* bekundet, dass er den Hof zu Nyenhusen auf ein Jahr von der Aebtissin und dem Kapittel zu Essen gepachtet habe.

Besiegelt vom Aussteller, ***Godert von Asbeck genannt*** *Pynsequait* und Henrich Rodenberch als Prinzipal Sachwaltern.
Dat. 1496 up sent Margareten dach.
(Acta Essen N° 1606, Original, Perg., Drei Siegel).

25. 1501 März 5. — Die Vettern Rotger auf dem Berge und Rotger von der Horst stellen für ***Godert von Asbeck genannt Pynsequaedt them Gair*** einen Schuldbrieff uber 200 Goldgulden aus.
Dat. 1501 op vridach na dem sonnendage Invocavit.
(Acta Herrschaft Witten N° 141. Original, perg., mit den Siegeln der beiden Aussteller.)

26. 1602 März 10. — Adolf von Lymborch, Richter zu Essen, bezeugt dass ***Gairdt von Asbeck gen.*** *Pinsequaet* und seine Ehefrau Anna, ***auf*** alle Ansprüche an die Güter und Erbschaft der Eltern Annas, nämlich ***Rutgers*** und ***Gryets*** *auf dem* ***Berge,*** Verzicht leisten.
Zeugen: Wilh. v. Sevender, Rutger Balke, Gerichtsfronen, Joh. Kopal, Gerichtsschreiber, Adrian Sobbe v. d. Grimberg, Rutger v. der Horst.
Dat. 1602 des donredags na dem sondage Letare.
(Acta Witten N° 146. — Original, Perg., Mit den Siegeln des Richters und Goirdts v. Asbeck.)

27. 1509 November ll. — Schuldbrief Rotgers auf dem Berge und seiner Ehefrau Margarete für ***Godert van Asbecke gen.*** *Pynseqwat* und dessen Ehefrau ***Anna*** über 40 gulden.
Zeugen: Aleff van Backem und Rotger auf dem Berge, der Sohn des Ausstellers.
Dat. 1609 op Martini episcopi.
(Acta Witten N° 166, Original, Perg., Mit dem Siegel des Ausstellers).

28. 1520 April 11. — Mechtelt v. Oefte, wittwe ***Johanns van Asbecke gen. Pinsequaidt,*** jetzt Ehefrau Costens v. Oefte, bekundet, dass sie dem Stift Stoppenberg eine Erbrente van 4 Gulden als Memorie-Stiftung übergeben habe.
(Acta Stoppenberg, N° 200. Mit dem Siegel des **C. v. Wefte).**

29. 1627 Juli 10. — Adolf Borchgertz, Richter zu Essen, bekundet, dass ***Goerdt van Asbecke gen. Pynsequaet*** und Frau ***Anna*** an die Procuratoren der Liebfrauenbruderschaft zu Essen eine Rente von 2½ Goldgulden aus ihren Güteru ***Achter dem Berge***, ***Kockeiing*** und ***uth der Hegen*** verkauft haben.
Dat. 1627 op gudendach na sunte Kyliaens dach.
(Acta Essen N° 1729. Original, Perg., mit den Siegeln des Ausstellers und des Schuldners).

30. 1528 October 10. — Margarete Aebtissin zu Essen, bekundet, mit Johanna, der Ehefrau Johanns von der Recke einen Vertrag geschlossen zu haben über das Heergewäthe des verstorbenen Rotgers auf dem Berge, und verspricht, die Belehnung mit den von ihr zu Lehn rührenden Gütern bis zu dem Zeitpunkt aussetzen zu wollen, wo die Tochter Rotgers mündig geworden sei.
Zeugen : ***Goddert von Asbeck*** gen. ***Pynsequaedt,*** Dietrich von Eyckel, Dietrich auf dem Berge u. A.
Dat. 1628 up dach Gereonis et Victoris martyrum.
(Acta Witten, N° 220, Original, Perg., Siegel fehlt).

31. 1631 September 29. — Vor dem Richter zu Essen Adolf Borchgertz erscheint Johann op dem Berghe, ältester Sohn der verstorbenen Rotger op dem Berghe und dessen Frau Margareta, beurlaubt von dem Meister des Deutsch-Ordens von Lievland, sein väterliches Erbe in Besitz zu nehmen, und überweist all sein Gut „dat sy leenguyt, tynsguyt, teyntguyt, pachtguyt" den Söhnen seiner Schwester *Anna van Asbecke* und seines Schwagers *Goerd van Asbecke,* nämlich *Rotger* und *Jorgen van Asbeck,* weil genannte Ehelente „mit voel kynderen verseyn" sind.

Zeugen : Mattheus van Gulpen, Herm. Allertz, Hinrich Cost, und Johann op der Borch „vier gehulde fronen des gerichtz", und Hinrich op dem Berghe, Marschall, Johann op dem Berghe, Adolf vam Steynhus und Bürgermeister Wenemer van Hunsler, Johann van Hutten, Standgenossen des Gerichts.

(Acta Essen N° 1745, Original, Perg., Mit den Siegeln des Richters und Johannes op dem Berghe).

1628. — Verzeichnis der Ansprüche und Forderungen *Goderts v. Asbeck* gegen den verstorbenen Rotger und Dietrich auf dem Berge.

(Acta Witten N° 222, Papier).

32. 1633 Januar 31. — *Goddart von Asbeck* gen. *Pinsequat* appellirt in seiner Klage gegen die Aebtissin von Essen vom Urteil des Essener Stadtgerichts an das Reiohs-Kammergericht. Er betont hier, dass er ein „alter Mann sei."

(Grevel, Auszüge *aus* Akten der R. Kammergerichts Wetzlar).

33. 1542—1563. — *Jorien Pinsquaet* genannt in den Ritterzetteln unter der märkischen Ritterschaft des Amts Bochum.

(Manuskr. im Staats-Archiv, Düsseldorf).

34. 1644 Mai 27. Adolf von Steinhaus, substituirter Richter zu Essen, bekundet, dass *Jurien von Asbeck* nebst Frau *Joist von Diepenbroicke* und sein Bruder *Dirick von Asbeck* aus ihren Erbgütern Kockeling, Hegge and Achter dem Berge eine Erbrente von 5 Gulden und 6 Joachimsthlr an Joh. Pege verkauft haben.

Dat. 1644 up dinxtach nach dem sundage Exaudi.

(Acta Essen N° 1801. Mit den Siegeln des Ausstellers und der beiden Schuldner).

36. 1649 November 29. — *Diederich von Asbeck* reversiert über die Belehnung mit dem Hof zu *Koeckelinck* und die Hege zu Dienstmannsrechten durch die Essener Aebtissin Sebille v. Montfort.

Zeugen: Joh. Steinhus und Diederich von der Portzen.

(Acta Essen N° 1826 Original, perg., mit dem (verletzten) Siegel des Ausstellers).

36. 1562 März 21. — *Dyrick von Asbecke* und Frau Anna tauschen mit dem Kapitel Stoppenberg vollschuldige Leute (Johann, Sohn von Hermann und Else op der Borch tho Bullenbecke).

Dat. 1562 op mandach na mitfasten.

(Acta Stoppenberg N° 268, Original, perg., mit Siegel).

37. 1664 Juli 16. — *Ursula von Asbeck,* Wittwe des *Herm. Ereitag* schenkt zur Abhaltung einer Freitagspredigt im Munster zu Essen 100 Tlr.

(Acta Essen N° 1924 Original, perg., mit dem Siegel des Dietrich von Asbeck achter dem Berge, Bruder der Ausstellerin).

38. 1668, 1677. — *Jürgen von Asbeck thom Gaher,* genannt unter der märkischen Ritterschaft des Amts Bochum.

(Ms. im Staatsarchiv, Düsseldorf.)

19. 1568 März 8. — Ebert von Eickel, Richter zu Essen, bekundet, dass *Dietrich von Asbeck achter dem Berge* und Frau *Anna von Huchtenbroich* eine Rente von 7½ gld. aus ihrem Erbgut Kernemansgut zu Rotthausen und aus dem Hofe ther Hege an die Kanoniker zu Essen verkauft haben.

Dat. 1668 montagh nach dem sondage Tnvocavit.

(Acta Essen N° 1940. Original, perg. Siegel des Ausstellers und Schuldners abgefallen).

10. 1671 Juli 26. — Vertrag zwischen *Jüraen v. Asbeck* und Balthazar up dem Berge betreffend *das Haus Berge.* Die Belehnung soll für *Jiirgen* freigestellt werden.

Unterschrieben von Jürgen von Asbeck, Diderich von Asbeck, Johann, Heinrich und Friedrich von Asbeck, sowie Balthasar uff dem Berche.

(Acta Essen, XIX ad 5 g.)

11 1571 Dezember 14. — *Jürgen von Asbeck zum Ghair* reversiert über die Belehnung mit dem *Haus auf dem Berge* und mit dem *Altenberge* durch die Aebtissin Irmgard von Essen.

Zeugen: Evert von Schuiren, Herr zur Horst und Jasper Kroese.

(Acta Essen N° 1960, Original, Perg., mit Siegel).

12. 1676 November 9. — *Diderich von Asbeecke* wird vom Abt von Werden zu Dienstmannsrechten mit dem Gut die Aerbeecke im Kirchspiel Buyr belehnt.

Vasallen: Caspar Bomgartz, Ratsherr zu Werden, Alex. Koeckenbecker, Richter zu Werden und Wilh. Schleohtendaill, Rentmeister.

(Werden. — Lehnbuoh 1673-1600, Ms C 60 a fol. 22).

43. 1676 Februar 16. — Aebtissin Elisabeth von Essen belehnt *Jorgen von Assbeck zum Gaur* mit *dem Haus auf dem Berge* und mit dem *Altenberge.* — Lehnmannen: Johann von Sevender und Jaspar Kroese.

(Essen. — Lehnbuch. Acta XIX a 3 fol. 31).

44. 1576 Februar 21. — Vor dem Richter zu Essen verkauft der edle *Jurgien von Asbeck zum Ghair* und Frau *Joisth von Diepenbroich* dem Stift Stoppenberg eine Erbrente von 15 Thr aus ihrem Erbgut Muelhenhuelse.

(Stoppenberg, N° 268, Original, Perg., mit Siegel).

46. 1676 November 16. — *Dietrich von Asbeck auf dem Berge* und Frau *Anna con Huchtenbroich* nebst Sohn, *Rutger von Asbeck* verschreiben für 1000 Tlr. den Eheleuten Stratmans eine Rente von 60 Tlr. und setzen als Sicherkeit das von ihnen angekaufte Gut zu Mechtenberg das Kernmansgut zu Rotthausen nebst Länderei, alles ihre Allodialgüter im Stift Essen.

(Acta Essen XIX ad 5 g. concept.)

46. 1677 Januar ll. — Aebtissin Elisabeth von Essen

belehnt *Rutger von Asbeck* mit dem *Overhove* zu Kirchharpen im Amt Boohum.

Lehnmannen: Johann Bitter und Jaspar Croese.

(Essen Lehnbuch, acta XIX a 3 f° 44).

47. 1687 August 8. — Elisabeth von Sayn, Aebtissin zu Essen, bestätigt den Tauschvertrag durch welchen *Dietrich v. Asbeck* seinen im Kirchspiel Borbeck gelegenen Hof zu Eckbrecht nebst 7 Morgen Land bei Bovinghusen gegen den Hof zur Dyk, der an seine Besitzungen anstösst, an den Katherinen-Altar abtritt.

Dat. 1687 die sabbati octava mensis augusti.

(Acta Essen, N° 2040. -- Original, perg., mit Siegel der Aebtissin).

48. 1688 März 7. — Dietrich Reppelmont, Richter zu Essen, bekundet, dass Eberhard Varnhorst und Johann Markmann, dessen Schwager, das kleine Eggebrechtsgut an *Dietrich* und *Rutger von Asbeck achter dem Berge,* Vater und Sohn, verkauft haben.

(Acta Essen, N° 2041. — Original, Perg., mit dem Siegel des Richters).

49. 1688 August 10. — Vor dem Richter zu Essen, Dietrich Reppelmondt verkauft *Goddert von Asbeck up dem Berg* mit Bewilligung seiner Eltern und der Eheleute *Georg* vort *Asbeck zum Gaer* und *Joiste von Diepenbroick* an den Essener Burger Johann von Schwaden eine Rente van 10 Mltr. Roggen und 10 Mltr. Gerste für 260 Tlr.

(Acta, Essen XIX b 5ª (Abschrift).

60. 1688 Oct. 16. — Johann, Her zu Milendonk, Meiderich etc., verkauft das Lehngut *Münsterhausen* im Stift Essen, „allernegst dem adelichen selss uff dem Berg glegen" für 8100 Tlr. an *Godhard von Asbeck Uf dem Berge.*

(Acta Essen N° 2048. — Original, **perg ,** mit dem Siegel des Verkaufers).

61. 1090 November 9. — *Johann und Goddert van Assbeck,* Gebrüder *zum Goer* reversieren, dass Abt Heinrich von Werden sie behandigt habe „jeglichen mit einer hand, als mich Johannen durch überlaissung unsers vatters *Jurgen von Assbeck zum Goer* mit der huldiger manshand und mich Godderten durch doetlichen abgank weiland unsers broeders *Goddert von Assbeck* mit der unhuldiger frouwenhand als erfpatronen" zu Behuf des Vikars u. L. Fr. und Allerheil. in der Kirchspielskirche zu Gelstekirchen an dem Hof und Gut achter der Duer oder Doermans gude genannt zu Bollenbecke, gehörig in den Sattelhof Helderinckhausen zukurmedigen Behandes-und Pachtrechten. Besiegelt von Lic. jur. Joh. Straitman, Bürgermeister zu Essen.

(Acta Werden, N° 2291, Original, perg., mit Siegel).

62. 1690 Dezember 6. — Crafft Kloicke und Frau Christina zedieren mit Genehmigung der Aebtissin von Essen an den edlen und ehrenfesten *Godhard v. Asbeck uf dem Berg* die ***Segeraths*** *Hove* (für ***1800*** Tlr erworben) ein zum Oberhof Viehhof gehöriges Behandigungsguf.

(Acta Essen N° 2068, Original, perg.)

63. 1691 Nov., ll. — Georg *von Assbeck zum Ghar Le*kundet auf Ratifikation des Abts Heinrich von Werden,

dass er die Behandigung, die er bisher zu dem Dormansgut zu Bullenbecke gehabt habe, zu Behuf seines Sohnes, des edlen und ehrentfesten *Johann v. Assbeck* resignirt habe.

Dat. ***1691*** am Tag Martini episcopi.

(Acta Werden N° 2306. Original, perg, mit Unterschrift (Ich Jurien von Asbecke) und aufgedr. Siegel (Veranderte Richtung der Rautenreihen).

54. 1692 März 2. — *Goddart von Assbeck uffm Berg* wird von der Aebtissin Elisabeth von Essen belehnt mit dem Dienstmannsgut und Sitz *Münsterhausen.*

Lehnmannen : Johann Assbeck und Laurenz Proen.

(Acta Essen N° 2068, Original, perg., mit Siegel.

Derselbe wird belehnt mit dem *Haus uffm Bergh* und mit dem *Aldenberg.*

(Acta Essen, N° 2065, 2066, Original, perg., m. S.)

36. 1696 Dezember 9. — ***Rotger*** *v. Asbeck,* Domherr zu Munster, *Johann v. Asbeck zum Ghar, Gottfried v. Asbeck, Georg v. Asbeck,* Gebrüder, als Söhne des verstorbenen ***Jurrien v. Asbeck*** halten Abrechnung mit Jobst Weinck über Lieferung von Getreide etc.

(Acta Essen XIX 6 g. mit Unterschriften).

66. 1698 April 7. — Vertrag in den Streitigkeiten zwischen den Brüdern des verstorbenen *Goddart v.* ***Asbeck*** *zum Bergh, Rutger v. Asbeck,* Domherrn zu Münster, *Joh. und Georg v. Asbeck* und den Executoren des Testaments des Verstorbenen (Eberh-Kolckman und Joh. Gryp) wegen des den natürlichen unehelichen Kindern *Goddaerts* vermachten Stiftslehens *Münsterhausen.* — Die Brüder erklären, dass sie nicht allein die Güter *Berg und Münsterhausen,* sondern auch ihre elterlichen Güter ***zu Gahr*** durch ihren verst. Bruder *Goddart* wegen geführten Prozesse etc. derartig mit Schulden beladen befunden, dass sie nicht imstande seien, den letzten Willen zu vollziehen. Sie bieten 3000 Tlr. und die Viehzucht vom Haus *Berge* als Abstand für die Witwe Anna und die Kinder Eberhard, Eugen u. Kathringen, wogegen diese die Güter *Berge u. Münsterhausen* mit *Archiv u. Mobiliar* der *Dorothea v. Asbeck,* Klosterjungfer zu Saarn ausliefern sollen.

Besiegelt von der Aebtissin von Essen und mit Unterschriften von Rutger v. A., Johann v. A., zum Ghar, Georg v. A. zu Dravenhorst.

(Acta Essen XIX ad 6g.)

67. 1699 Sept. 13. — ***Jorg*** *v. Asbeck* wird von der Aebtissin von Essen belehnt mit dem ***Haus ufm*** *Berge, Münsterhausen* etc. . .

(Acta Essen, XXI, 9 f° 1.

68. 1601 März 26. — Heiratsverschreibung zwischen *Johann v.* ***Asbeck*** *zu Goer und Anna v. Schedelich,* aufgerichtet durch die Gebrüder ***Rutger v. Asbeck,*** Domherr zu Münster und *Georg* v. *Asbeck zu Dravenhorst,* Rutger v. Düngeln zu Dahlhausen, Jobst v. Strunkede zu Strunkede und Heinrich Droste, Domscholaster zu Münster, Heinrich Droste zu Vischering, Joh. v. Asbeck, Goswin v. Raesfeld und Zerris v. Schedelich, Brautvater.

(Acta Essen XIX ad 6g).

69. 1604 Vor dem Gericht Bochum bekundet *Johann v. Asbeck* ***zu*** *Gohr* und ***Anna*** geb. v. ***Schedelich*** dass sie

an die Wittwe Heinrichs v. Hatzfeld und Frau v. Strunkede den Meybusch verkauft haben.
(Acta Wetzlar. — Copie).

60. 1606 November 27. — Vertrag zwischen den Gebrüdern *Johann* und *Jorg v. Asbeck* einerseitz und den Vormündern der von *Gottfried v. Asbeck* hinterlassenen Kinder aus der *illegitimen Ehe* mit *Anna Schrevens*, herbeigeführt durch die Aebtissin von Essen zur Hinlegung aller ferneren Prosesse. — Die Kinder sollen zu dem, was die Mutter erhalten, noch 750 Tlr. bekommen.
(Acta Essen XIX ad 5 g.)

61. 1615 Dezember 30. — *Johann* und *Jürgen von Asbeck zum Gaer* und *auf dem Berge*, Gebriider, verpachten die Blankwieschen-Kempe der Wittwe Gerhards auf der Lochten.
(Acta Essen XIX Spez. 5 b).

62. 1631 Aug. 17. — *Georg von Asbeck uffm Berge* und dessen (hier nicht genannte) Frau übertragen mit Willen der Kinder *Georg*, *Johann*, *Jost*, *Katharine* die Lehen *Berge und Münsterhausen* mit Bewilligung der Aebtissin auf den Domküster von Hildesheim Eberhard v. Delaig. — Der Vater (Georg) ist 86 Jahr alt.
(Acta Essen, XIX b, 5[a]).

63. 1633 Juni 12. — Georg v. *Asbeck* reversiert über die Belehnung mit *Haus Berge* etc. durch Aebtissin Maria Clara nach Verzicht seines Vaters Georg v. *Asbeck d. A.* Zeugen: Joh. W. v. Knippenburg und Dr Joh. Hasse.
(Acta Essen XIX b 5" Original, perg., mit Siegel).
Derselbe reversiert über Belehnung mit *Münsterhausen*. Ebenda. — Hier auch der Verzicht Georgs *v. Asbeck d. Älteren uffm Berg* und *zu Drabenhorst* zu Günsten seines ältesten und liebsten Sohnes Georg, auf die Lehngüter des Stifts Essen vom 30 Mai 1634.

64. 1636 November 2. — Vertrag zur Beilegung der Streitigkeiten zwischen den Erben Georgs v. *Asbeck* wegen des Hauses *Berge* und *Dravenhorst*. — Die Schwestern Anne (wittwe) *Josine* und *Katharine v. Asbeck* zedieren ihrem Bruder Georg und dessen Frau *Agnes von Erden* ihren Anteil an beiden Häusern. — Dagegen geloben diese Eheleute der Schwester *Anna* im Beisinn ihres ältesten Sohnes *Jobst 600* Tlr. — zu entrichten und ihren Kindern zur Verheiratung eine Ehesteuer zu geben, ebenso *Josina* 600 Tlr., der jüngsten *Katharina*, aber 800 Tlr. da diese sich eine Zeit lang ausser Landes aufgehalten und ihren Eltern nicht beschwerlich gewesen.
(Acta Essen XIX ad 5 g.)

66. 1636 Juni 12. — *Bernhard Heinrich von Asbeck zu Goer*, zediert seinem Vetter Georg von *Asbeck auffm Berge* den ihm zufalldenden halben Teil der Güter Wissinck, Dircking, Sicking, und Straecke im Kirchspiel Winterswick, Heerding im Amt Lichtenvorde und Wering in die Herrlichkeit Borkelo.
(Acta Essen XIX ad 5 g, mit Unterschrift und Siegel).

De beweerde afkomst van het geslacht Beeldsnijder,

door Jhr. Mr. W. A. BEELAERTS VAN BLOKLAND.

In het jongste nummer van ons Maandblad vraagt de heer J. W. des Tombe *om* licht in zake de afstamming van het geslacht Beeldsnijder. Ontegenzeggelijk verlangt hij het ware licht in deze nog duistere zaak en met hem hoop ik, dat dit spoedig moge worden ontstoken. In afwachting daarvan komt het mij evenwel gewenscht voor met de gepretendeerde afstamming af te rekenen.

Zooals velen onzer bekend zal zijn, hebben de *Beeldsnijder*'s langen tijd gepretendeerd van het oud-adellijk geslacht van *Matenesse*, hetwelk zijn stamhuis bij Schiedam had, af te stammen. Minder bekend echter zijn, naar ik meen, de gronden, waarop die oude pretentiën berusten.

Jhr. J. J. de Geer deelt in noot 1 op blz. 96 van het 3de deel der Berigten van het Historisch Genootschap, gevestigd te Utrecht, mede, dat hem door *Jhr. Beeldsnijder van Voshol* te Utrecht twee oorspronkelijke bescheiden zijn vertoond, t.w. :

1. Eene verklaring van den magistraat der stad Gent, inhoudende : „familiam nobilium de *Matenes seu Beeltsnijdero*, gestantium insignia gentilitia tres aurea „stella ubi nigra trabs in scuto argento, esse praeclaram et notissimam inter primae nobilitatis proceres „et pro talibus absque contradictione abhinc aliquot „seculis in hunc usque diem aestimari", d.d. 12 Juni 1631 (met zegel); en

II. Een adelbrief van Christina van Zweden, waarbij deze Vorstin „*Dr. Wijerem de Mathenes uulgo Beeltsnijderem*, Gandensi in Flandria ex honesta et praeclara prosapia oriundum condecoravit renovatione „tituli et dignitatis verae nobilitatis". Zijn wapen wordt aldus omschreven : „Clypeum argenti coloris „in cuius tres aureae stella, ubi nigra trabs, clypeum „autem seu scutum galea aperta cum velaminibus „albi et rubri coloris praecincta tegit, cuius verticem „exornat corona inaurata, supra quam similiter stella „cauda sursum erecta exstat", Stokholm 8 Juni 1662 (met zegel).

Aan deze belangrijke mededeeling voegde Jhr. de Geer nog toe, dat van den in laatstgenoemden brief vermelden *Weijer van Mathenes vulgo Beeltsnijder* het geslacht Beeldsnijder afstamt, hetgeen inderdaad het geval is. Dat *Weyer* uit Gent in Vlaanderen afkomstig zou zijn, zal op rekening moeten worden geschoven van de door die stad afgegeven verklaring van 12 Juni 1631, hoewel daarin niet wordt gezegd, dat het geslacht *Matenes of Beeltsnijder* een Gen t s c h geslacht was.

Vreemd, zelfs zéér vreemd, mag het ongetwijfeld heeten, dat de stad Gent, waar noch het geslacht van *Matenesse*, noch — zoo het schijnt — dat van *Beeldsnijder* thuis behoorden, in 1631 deze adelsverklaring, waarvan ik de echtheid op gezag van wijlen Jhr. J. J. de Geer gaarne aanneem, heeft afgegeven, of liever: dat men zich in 1631 tot de stad Gent heeft gewend ter bekomingvan deze verklaring. Het verkrijgen van dergelijke van stadszegels en meestentijds van de handteekening van den stadssecretaris tevens voorziene verklaringen was oudtijds niet moeilijk en daarom valt te meer op, dat in dit

geval het zoo ver afgelegen Gent daartoe is verkoren. De onderstelling schijnt niet gewaagd, dat het destijds eenigszins riskant was een dergelijk verzoek in eene stad der Noordelijke Nederlanden te doen, deels omdat het geslacht van ***Matenesse,*** hetwelk toen nog in vollen bloei was en in verschillende provinciën gezeten, er de lucht van zou kunnen krijgen, deels omdat de ware afkomst der *Beeldsnijder*'s in de overige provinciën mogelijk niet geheel onbekend was. Hoe dit echter ook zij, het verzoek is in Gent gedaan en aldaar ingewilligd. Welke gronden daartoe zijn aangevoerd blijkt niet, maar in eene manuscript-genealogie uit het begin der negentiende eeuw vond ik een paar aanteekeningen, welke dienaangaande licht verschaffen en het zou mij niet verwonderen zoo de origineelen der beide daarin aangehaalde stukken eveneens in het bezit zijn geweest van ***Jhr. Beeldsnijder van Voshol*** te Utrecht.

Het eerste stuk is niet gedateerd en luidt in (gebrekkig?) afschrift aldus:

„Ick ***Johan*** soon van ***Johan Heer vvn Mathenes,*** ter „saeke van 't heyligh gelooff mij voortvluchtich be„gevende naar elders, wegens de vervolgingen gepleeght „aan mijne bloedverwante veranderd mijne naeme om „eijgens levens behoudt mijnen kinderen dient dit bij „hebbent segel tot bewijs nahlatend goederen in veyliger „dagen dit Godt mach gheven.

(get.) Johan van Mathenes nu Beeltsnijder".

Het tweede is eene 11 Mei 1602 voor het gerecht van Rolde afgelegde verklaring van drie gewezen dienstboden van ***Johan Mathenes*** nu ***Beeldsnijder,*** bewijzende de identiteit van ***Johan*** *Beeldsnijder* te voren ***Mathenes,*** op requisitie van ***Gerrit Beeldsnijder.*** Verklaard wordt: dat ***Johan*** Beeldsnijder te voren ***Johan Mathenes*** om het geloof vluchtte; dat zijn vader was ***Johan*** *Philips van* ***Mathenes,*** die priester te Rome stierf, doch de moeder onbekend; dat hij getrouwd was met de vrouw van *Almonde,* doch na zijne vlucht en oud zijnde hertrouwde met vrouwe van *Strijen.* Pieter Homm (?), een der declaranten, verklaarde voorts nog, dat hij met hem uit Warmond vluchtte den 30 April 1515 [1]), zijnde hij toen zijn onderdaan en oud 14 jaren; dat de naaste vrienden van den overste ***Jan van Mathenesse*** zijne goederen na zig namen en hem voor dood opgaven.

De echtheid dezer beide stukken is bij gebreke der origineelen niet te controleeren Het rechterlijk archief van Rolde, berustende in het Rijksarchief te Assen, vangt eerst. aan met het jaar 1690, zoodat daarin niets aangaande de verklaring van 1602 is te vinden. Intusschen is het zeer wel mogelijk, dat die verklaring inderdaad is afgelegd en dat in dit geval Rolde daartoe is gekozen om dezelfde redenen, waarom men zich in 1631 tot de stad Gent wendde.

De inhoud van beide stukken komt in hooge mate verdacht voor en onbegrijpelijk is, dat het geslacht ***Beeldsnijder*** zich niet op betere wijze heeft trachten aan te koppelen aan de *Matenesse*'s, dan in 1602 werd verklaard, immers ***Johan Beeldsnijder*** alias ***Natenesse zou*** een zoon van ***Johan*** *Philips van* ***Matenesse*** zijn geweest,

[1]) Dit jaartal zal eene vergissing zijn, immers eene vlucht om den geloove in 1515 is niet waarschijnlijk en de declarant, die opgeeft in dat jaar veertien jaren oud to zijn geweest, zou in 1602, het jaar van het declaratoir, dus 101 jaren hebben geteld, hetgeen evenmin bijzonder waarschijnlijk is.

die priester te Rome stierf, bij eene onbekende. Met volkomen zekerheid kan dus reeds dadelijk worden gezegd, dat de wettige afstamming uit Matenesse noch bewezen noch waarschijnlijk is en vergelijkt men dein de verklaring van 1602 genoemde personen met de genealogie van Matenesse in S. van Leeuwen's Batavia Illustrata, welke ten opzichte van deze generatiën vrij betrouwbaar is, dan wordt het nog duidelijker, dat deze beweerde afstamming der Beeldsnijder's uit Matenesse door zeer ondeskundige hand in elkander is gezet en onmogelijk juist kan zijn. Vermoedelijk is zekere overeenkomst tusschen het wapen gevoerd door de Beeldsnijder's en dat der Matenesse's de eenige aanleiding geweest voor deze ongerijmde pretentiën.

Aanteekeningen uit de oude registers van Retranchement (Zeeuwsch-Vlaanderen),

door PH. F. W. VAN ROMONDT.

(Vervolg van XXXVII, 65.)

1683. 111. Den 1 Mey sijn bij ons wettelijck ondertrout *Maximilianus vande Velde,* wed. van *Mary Laurensen van Gent,* onder 't Regiment van Burmannia met *Jannetje Cornelis* wed. van ***Willem van Assel van*** Oesburgh.

Quod testor Hugo Fittz. Roelof van Montfoort. Jan Barsele. Anna Herbaerts. Sophia van der Bergen.

1684. Den 5 10br. 1684 syn by ons getrout: De Heer M^r ***Cornelis Caen*** met juff. ***Elizabeth Thilenius.*** (deze acte is ***2*** maal ingeschreven).

1691. Den 10 Meert syn by ons ondertrout ***Guljaem Tak j.*** m. van Willebroek met ***Aeltien Tange j.*** d. van het Retrenchement. De getuijgen sijn: Jaoob Tange, Jan Wantele, Catalina Tange. (in margine) getrout alhier den 25 dito.

1693. 9 Feb. Syn by ons wettig getrout met attestatie van Sluijs *William Morray j.* m., majoor onder het regiment van den Heer Collonel Graham met ***Albertina Sinteman j.*** d.

Namen der personen die in den dienst van Petrus van Bergen alhier sijn ondertroud of getroud.

1696. Den 22 April sijn alhier met attestatie van Sluis getroud D H^r *Josephus Johannes Helvetius j.* m. met juff. *Willemine Sluimers j.* d.

1698. Den 18 Meij sijn bij ons met att: van Sluis getrout ***Geerard van.*** Gorkum Capt Luitenant, wed. van ***Engelina*** *Molle* met *Maria Koolhans* wed. van ***Jakob de Bevery.***

Den 18 Septb. sijn bij ons in wettige ondertrouw opgenomen ***Johannes Bon j.*** m. van 't Retr^t met *Dina de Reede* wed. van ***Adriaan Winand*** bijde alhier woonagtig. Getroud den 8 Octob. op St. Anna ter Muijden.

1699. Den 6 Juny sijn bij ons in wettige ondertrouw opgenomen ***Johannes Pinse*** j. m. van Oelem wonende tot Zuidzande met ***Pieternella Tijdgat j.*** d. van Roosbeek woonende op ter Hovste.

Getuigen: Philip Blansaart, Pieter Vereeke de Jonge, Jaquemyndju Vereeke, Mary Geerings. Alsoo dese attest. van Zuidzande bragten sijn bij ons getroud den 21 Junij 1699.

1705. Den 28 Marty sijn bij ons in wettige ondertrouw

opgenomen ***Guiljame Tak wed.*** van ***Mary Schipper*** met ***Mary Elsland wed.*** van ***Jan Jansen*** beide alhier woonagtig. Getuigen: Jan Bonte, Prijntje van Dalen. Alhier getrouwt den 26 April.

Den 28 Junij sijn alhier met att^{s}. van Sluis getrouwt ***Quirinus van Galen j.*** m. van Yperen met ***Johanna Houthoven, wed.*** van *Gillis* Godin.

Den 8 Novemb. sijn alhier met att^{s} van Sluis getrout ***Pieter Bulart*** sergiant int Reg^{t} van de H^{r} Luit. Generaal Spar, inde compagnie van de H^{r}. Marrignauld met ***Sara van de Walle j.*** d. van Sluis.

1706. Den 2 May sijn alhier met atts: van Sluis getrouwd Sr *Carel de Keijzer* wed. van *Alderina* ***Robbregts*** met ***Arnoudina Sanders.***

Den 9 Augt zijn alhier met atts. van Middelb. en Sluis getrouwt ***Jan van der Poest*** j. m. met ***Cornelia de Jonge j.*** d.

1708. Den 16 April zijn alhier met atts. van Sluis getrouwt, mijn hr: *Daniel Drautel*, wed. van Juffr. ***Johanna Martha*** *d'Amalvy* en Juffr. ***Johanna Coenraads*** wed. van Mons Michiel ***van Holmen.***

1711. Den 4 Octob. zijn alhier met atts. van Sluis getrouwt d'hr. ***Frans Servaas Anthony de*** *Bruyllon*, Capt onder d'hr. Brigadier Caris met Juffr. ***Anna*** *Parent* wed. van d'hr. Michiel ***Donkers.***

1717. Den 21 Augt zijn bij ons in wettige ondertrouw opgenoomen den WelEd. gebooren Heer ***Gedeon de Robillaerdt de Champagne j.*** m. van Saintonge in Vrankrijk, Lieutenant onder het Regiment van den heer Casper Mauregnault Coll. en commandeur van Sluis ende deszelver onderhoorige Forten met *Adriana Berberina van Bergen j.* d. van 't Retrenchement ende ddaar woonagtig.

Getuigen: Petrus van Bergen, Catharina van der Ster, P. N. Willebaert, W. Cornelia van Bergen.

Alhier getrouwt den 5^{e} 7br. 1717.

Den 9 Octob. zijn bij ons in wettige ondertrouw opgenoomen *Guljame* ***Tak*** wed. van *Marij Elsland* met ***Anna Elizabeth de Laber*** wed. w^{t} *Charel* Courier, beide alhier woonagtig. Getuigen: Gerrit Meulenhof, Jacob de Klercq, Jelyntje Winand, Janna de Laber. Alhier getrouwt den 24 dito.

1723. Den 21 April zijn bij ons getrouwt met atts. van Sluijs de heer ***Jean Teulieres wed.*** van Juffr. van ***Latum,*** vaandrig onder het Reg. van den heer oversten Heemert met Juffr. ***Rachel Gabriela*** *Pottey*, jonge dogter.

1735. Den 12 Maart 1736 sijn bij ons in wettig ondertrouw opgenoomen ***Pieter Kant*** wed^{r} van ***Maria Ornee*** en ***Pieternella*** *Bouwmans* w^{de} van Jeremias *Kleijnswaager.* Getuigen : Bastiaan Gernaat, Janneke Bierlee, Jan Kant en Janna Burgers. (in margine) Sijn bij het derde gebod getrouwd.

1740. Den 14 Novemb. 1740 zijn bij ons in een wettig ondertrouw opgenomen, D'Heer ***Jacobus Cunel, j.*** m. gebooren te Leijden en Bedienaar des Goddelijken Woords alhier met Mejuff. *Lummigje* ***van der Meulen,*** geboortig van Vollenhove over Amsterdam en woonagtig te Leijden.

Getuigen: D'Heer Andreas de Camps en Mejuff. Johanna Catharina Cunel H. v. ; D'Heer Adriaen den Boer, Mejuffr. Maria Cunel, Huysvrouwe. (in margine) Getrouwt den 14 Decemb. tot Oudelande door onzen broeder D. Wilhelmus Cunel.

Register van overlijden van Retranchement.

Op het gemeentehuis te Retranchement berusten drie registers van overlijden, bestaande uit ingenaaide foliobladen. Zij loopen over de tijdvakken hieronder nader beschreven.

Het oudste, waaruit eenige bladzijden ontbreken, is bovendien gedeeltelijk verkeerd ingenaaid, zooals uit de data blijkt.

Enkel bij de inschrijving van Jufv. Isabella d'Angelis wordt vermeld het ophangen van 't wapen.

Hieronder volgen alle inschrijvingen van hen, die in de kerk begraven zijn.

Register van overlijden. Retranchement, van 5^{e} April 1667 tot 7^{e} April 1672.

1667. Den 10 Meije begraven inde kke de soon van de H^{r} Majoor ***Bon*** genaemt ***Thomas Bon.***

Den 10 Meije begraven inde kke het dochterkenvañ H^{r} Lut. *Oldenburgh*, ***Catharina Oldenb:***

Den 25 Juni begraven inde kkee 't kind vande H^{r} Capt *Cop*, *Sineke Vijve.*

Den 22 Septemb. begraven het kint van *Gijsbrecht* den *Backer* gent *Jaquemijntie.*

Den 7 Octob. begraven het kint vañ serg^{t} *Pijlsteker* gent ***Hans,*** oudt 4 jaer.

Den 8 dito begraven de huijsv^{r} van ***Joh: Step*** gen^{t} ***Amilia Jans Roermont.***

Den 2 Novemb. begraven ***Huybrecht de Bouviere,*** oudt 63 jaren.

Den 25 dito begraven het kint vañ Cap : Majoor ***Willem*** Bon, gen^{t} *Levijntie*, oudt 7 jaer.

Den 14 Dec. begraven het kint van H^{r} Majoor ***Bon*** gen^{t} ***Maria*** oudt 4 jaer.

[ontbreken enkele bladzijden].

1669. ***Susanna de Laet*** huijsvrou van ***Lucas Goethals,*** gestorven den 17 Sept.; is den 19 dito begraven in de kercke binnen Cadssandria.

Willem Clerck, vendrig onder de comp. van cap^{t} Geraert Cop, gestorven den 5 November eñ sijn huijsvrouw *Lijsbeth Strack* gestorven den 3 November; zijn gesamentlijck begraven in de kercke binnen Cadssandria op den 7 desselver maent.

Lambrecht Gijsbrechtsen van den Berge, comijs alhier, gestorven den 5 November, is den 8 dito begraven in de kercke alhier.

Jacoba, het kint van D. *Nicolaus Leijdecker*, gestorven den 8 Decembris, is den 12 dito begraven in de kercke alhier.

Jaquomina van Meenen huijsvrou van ***Abraham van Bueren***, gestorven den 26 December, is den 30 dito begraven in de kercke alhier.

Joannes, 't kint van ***Joannis Leunissen Truijen, ge***storven den 27 December, is den 31 dito begraven in de kercke alhier.

1670. ***Jacobus Geerardus*** *Bouwman,* 't kint van D'Heer ***Johan Reinhaert*** *Bouwman* zaliger, is gestorven den 19 April, is den 23 dito begraven in de kercke van Cadsandria eñ hebben het baye kleet uijt de wynckel van Michiel Dirikes gehaelt.

Helena Margrieta, 't kint van ***Jan van Assel*** gestorven

den 6 Mey, is den 8 Mey begraven inde kercke van Cadsandria.

Symon Lammoru, vendrig onder de comp. van capt Geeraert Cop, gestorven den 5 Mey, is den 9 dito begraven in de kke van Cadsandria.

Henricus 't kint van Capt. *Geeraert Cop*, is gestorven den 10 mey, is begraven den 14 dito in de kercke alhier.

Abraham, de sone van *Abraham van Bueren*, is gestorven den 6e Junij, is den 9en dito begraven in de kercke van Cadsandria,

Lucas Goethals, gestorven den 12 Junij, is den 16 dito begraven in de kercke van Cadsandria.

Jacob Kemper, soldaet onder capteyn de Meyer, is gestorven den 7en Maerte en den 10 dito begraven in de kercke alhier.

Roelof Berghuijse is gestorven den 26 Maerte, is den 29 dito begraven inde kercke van Cadsandria.

Jufv : *Isabella d'Angelis* is gestorven den 4 dito (January), is den 10 January begraven in de kercke alhier.

Nicolaus het kindt van Do. *Nicolaus Leijdecker*, gestorven den 13e November en is den 17e dito begraven in de kercke alhier.

1671. *Juliana Paff* d'huijsvrouw van mr *Corn. Goutswaert,* gestorven den 22 Februarius; is den 26 dito begraven in de kercke alhier.

Jacobus Gillemans, sergant onder Prins Frits (van Nassau) gestorven den 11e Maerte, is den 14 dito begraven in de kercke alhier.

1672. *Abraham,* het kint van *Kempe de Putter,* gestorven den 4e Maerte, is den 7e dito begraven in de kercko alhier.

Helena, de huijsvrouwe van sergant *Egidius van Rieten,* gestorven den 7e Maerte.

Ende sijn kint, ongedoopt zijnde den 6e dito.

Ende sijn beijde, de moeder met haer kint begraven inde karcke van Cadsandria den 9e dito.

Susanna Maria, 't kint van sergant *Egidius van Rieten,* gestorven den 11en Maertius, is den 15 dito begraven inde kercke alhier.

Aanteekening van zoodanige persoonen als zeedert de maand Maart 1786 binnen het district van 't Retrenchement zijn overleeden en aldaar en op ter Hofstede begraven.

[Eerste inschrijving 29 April 1786, laatste 11 November 1790.]

1786 Den 30 December. Een kind van *Levinus Bastink*, dood ter waeroldt gekoomen, den 27e dito. Begraaven in de kerk op 't Retrenchement aan de Westzijde teegen den ingank van 't eerste mans bogt. Geen collateraal subject.

1787. Den 10 October. Overleeden *Anna Wieland*, gebooren te Drongelen Lande van Heusden, in den ouderdom van 42 jaaren min 5 daagen, huijsvrouw van den schoolmeester *L. E. Duijtz*, begraaven in de kerk op 't Retrenchoment den 13e dito. Weeskamer subject. Legt naast de graaven van Bastink en Erasmus in 't midden der kerk.

Den 16e dito. Overleeden *Leonard Duijtz*, gebooren te Drongelen, in den ouderdom van 21 jaar en 7 daagen, zoon van den schoolmeester Duijtz en de bovenstaande Anna Wieland; begraven in de kerk op 't Retrenchement

den 18e dito. Geen collateraal subject. Legt naast 't graf van zijn moeder.

1788. Den 12 Maart. Overleeden den WelEerwaerde Keer *Adriaan van Well*, Predicant binnen 't Retrenchement, oud circa 50 jaaren, begraven in de kerk den 21 dito.'

Legt aan de regter zijde van den preekstoel bij zijne huysvrouw. Geen collateraal, maar weeskamer subject.

Den 2de October. Overleeden *Judith van Meeteren*, geboren te Dordregt, oud 65 jaar 5 maanden en 28 dagen, weduwe *Erieus Duijtz* in leeven Drost en Secretaris der Heerlijkheden Onsenoort en Nieuwkuijk, moeder van den schoolmeester L. E. Duijtz, begraven den 6 dito in de kerk op 't Retrenchement.

Geen collateraal subject. Legt in de kerk naast de vrouw van den schoolmeester aan de Oost zijde.

Tussen den 29 en 30e Novemb :'s nagts even over 12 uuren overleeden 't kind van *Jan Sarels van Rijn*, genaamt *Josua*, oud circa 4 weeken, begraven in de kerk op 't Retrenchement den 2en December.

Geen collateraal subject.

Legt in de kerk midden voor de bogt van Wijkmans Oostzijde.

1789. Den 3e Jan: Overleeden ten huijse van Jan Sarels van Rijn, *Maria van den Nesté*, gebooren te Sluijs wede van *Sarels* van *Rijn*, in den ouderdom van 80 jaar 4 maanden en 13 daagen, begraven den 9 dito in de kerk op 't Retrenchement.

Geen collt. geen weesk. subject.

Legt begraven naast de kist van de huijsvrouw van Jan Sarels van Rijn, Oostzijde.

1790. Den 26en February. 't Kind van *Lievinus Basting*, genaamd *Livin* oud 4 weken en begraven den 2 Maart in den kerk alhier, geen collateraal subject.

Het derde register van overlijden loopt van 23 Juni 1791 tot 12 April 1796.

1792. Den 17e October. 't Kind van *Jan Sarels van Rij,,* genaamd *Adriaan*. En oud circa 36 maanden, begraven in de kerk alhier.

Aan de Oostzijde voor de bogt van Wijkman.

179::. Den 14e August. 't Kind van D. Hr *Verdorn* genaamd *Gert,* oud circa 5 maanden 6 dagen ; begraven in de kerk alhier.

Huwelijksinteekeningen **van Predikanten in de Kerkelijke registers te Amsterdam (1680—1811),**

medegedeeld door A. B. VAN DER VIES.

(Vervolg van XXXVII, 73).

v = van, o = oud, p = predikant, w = weduwnaar of weduwe, va = vader, m = moeder, b = broeder, z = zuster.

17. 9. 1722.
Petrus *Hemrica*, p. Nieuw Brongerga.
Catharina de Jong, v.

17. 12. 1722.
Mattheus *Neeff*, v. Montfoort, p. Nigtevegt, w. Geertruid van den Berg.

Aletta Ernst van Bassen, v. Adam, 0.41, ouders dood, b. Jerenimo Ernst.
15. 4. 1723.
Jacobus de *Bruyn*, p. Sloterdijk, w. Adriana Doense.
Catharina Dickenson, w. Daniel Damman.
30. 4. 1723.
Johannes *Cornelius*, v. Nijmegen, p. Oostel- Wessel- en Middel-Beers.
Helena Alida de Haan, v.
28. 5. 1723.
Wilhelmus *Pekstok*, *v.* Adam, p. Krommeniedijk, w. Eleonora Gerberdina van Renselaar.
Flora Boots, v. Adam, 0.36, va Johannes.
9. 7. 1723.
Wilhelmus *Ellinkhuysen*, *v.* p. Renswoude.
Rachel Pilat, v.
13. 8. 1723.
Daniel *Lindenhovius*, p. Avereest.
Maria Margareta Mensink, v.
4. 11. 1723.
Johannes *Kappenberg*, *v.*
Anna Lutsekerk, w. Laurens Wiegersma.
8. 3. 1724.
Theodorus van *den Boute*, *v.* Harderwijk, p. Maasland, w. Soetje Vuageris.
Johanna Hormanides, v. Rotterdam, w. Daniel de Ram.
16. 3. 1724.
Henricus *Hancock v.* p. Ottoland.
Johanna Mor, v.
20. 4. 1725.
Theodorus *Croeser*, p. Groot Schermer.
Sara Rijke, v.
6. 7. 1725.
David *Montoux*, v. Rorbag, 0.25, p. Perouse, va. Jacob.
Geertrui Margreta Jensen, v. Adam, o. 23, va. Jacob.
6. 7. 1725.
Cornelius *de Bruyn*, *v.* A'dam, o. 34, p. Amersfoort, ouders dood, b. Jan.
Elisabeth van Oosten, v. A'dam, o. 28, ouders dood, b. Jacob.
24. 8. 1725.
Guilleaume *Jalabert*, *v.* A'dam, o. 24, p. Vianen (Waalsch), va. Louis.
Susanna Vaucquet, v. A'dam, o. 23, ouders dood, oom Paul Margueritte.
17. 10. 1725.
Anthony *Kruyder*, *v.* Utrecht, p. Oostburg (Vl), w. Alletta Kortenbrand.
Clara Anna Cornelia de Latour, v. A'dam, o. 25, va. Jan.
3. 5. 1726.
Willem *Muilman*, *v.* Franiker, o. 28, p. Voorschoten, va. Ds. Wigbolt.
Elisabeth Seba, v. A'dam, o. 26, va. Albertus.
18. 7. 1726.
Jaques George *de Chaufepié*, *v.* Leeuwarden, o. 24, p. Vlissingen (Waalsch), m. Marie Marbeuf.
Marie Anna Bardon, v. A'dam, o. 30, va. David.
11. 10. 1726.
Abraham *Putman*, p. Staphorst.
Engelina van Diepenheym.
28. 2. 1727.
Albertus *Hoefhamer*, *v.* Harderwijk, o. 28, p. in de Schermer, va. IJsbrand.

Susanna Venendaal, v. A'dam, o. 31, va. Pieter.
1. 5. 1727.
Albertus Wilhelmus *Arendsen*, *v.* Lochem, p. Scherpenzeel.
Ida Bethmer, v.
1. 1. 1728.
Henricus van der *Burcht*, *v.* Eemnes, p. Bunschoten, w. Catharina Luidenberg, v. A'dam, o. 22, m. Anna de Burlet.
7. 5. 1728.
Isaac *de Laval*, *v.* Groningen, o. 27, p. Schiedam (Waalsch), va. Etienne.
Jeanne Lefeber, v. A'dam, o. 25, m. Judith Macqué.
22. 7. 1728.
Petrus *Nahuys*, *v.* Delfshaven, p. Monnikendam, w. Cornelia van Haring.
Johanna Louisa Couck, v. A'dam, o. 28, ouders dood, b. Jacob Couck.
13. 1. 1729.
Jacobus *Gla*, v. Alkmaar, o. 29, p. Akersloot, ouders dood.
Geertruid Domburgh, v. A'dam, o. 30, ouders dood, b. Theodorus.
25. 2. 1729.
Henricus *Jonas*, *v.* p. Watergang.
Maria Roos, v.
25. 2. 1729.
Arnoldus van *Bentheim*, *v.* p. Vuursche.
Hermanna van Born, v. den Hardenberg.
30. 6. 1729.
Johannes *Noordbeek*, p. Molkwerum, w. Alida Sanders.
Margareta Commelin, v.
13. 10. 1729.
Lodewijk Elias *Royere*, v. Gouda, o. 30, p. va. Elias.
Maria Judith du Fourc, v. A'dam, o. 23, va. Pierre.
27. 10. 1729.
Everhardus *van den Broek*, *v.* p. Lunteren.
Anna Boots, v.
11. 11. 1729.
Franciscus *Drijfhout*, *v.* 's-Gravenhage, 0.31, p. Wageningen, m. Willemina van Nippels.
Judith Helena Doutrein, v. Arnhem, o. 31, ouders dood, zwager Ds. Abraham Jacob Schluyter.
19. 5. 1730.
Johannes Sybing *van Hermkhuisen*, van Oostzaan, o. 40, p. Utrecht, ouders dood.
Maria de With, v. A'dam, w. Mr. Joannes Bakker.
3. 8. 1730.
Johannes *Bondt*, *v.* p. Oost- en West-Blokker.
Geertruyda Mullerius, v. A'dam.
29. 9. 1730.
Theodorus *de Haan*, p. Woerden, w. Agnes Schalie.
Geertruyd van Poelwijk v.
26. 10. 1720.
Roeland *Vos*, v. Dordrecht, o. 36, p. Nieuw Hellevoet, m. Anna Maria Paats.
Maria Vestenburg, v. A'dam, o. 39, va. Johannes.
13. 12. 1730.
Jacobus *Oosterdijk*, *v.* Leiden, p. Katwijk.
Maria Oxfort, v. A'dam.
14. 12. 1730.
Henricus Langenes, v. p. Veenhuizen.
Catharina Beaune, v.
11. 1 1731.
Coenradus Anthonius *Swijghuygen*, v. Noodhorn, o. 37, m. Johanna Margareta van Delden.

Catharina de Wier, v. Adam, w. Jacobus Hommers. 31. 1. 1731.
Johannes *Kramer, v.* A'dam, o. 28, p. Driehuizen, va. Pieter.
Cornelia Ysbag, v. A'dam, o. 32, va. Gerrit Coenraads. 31. 1. 1731.
Johannes *van Diepenhym, v.* p. Zuiderwoude.
Anna Maria de Swaan, v. 22. 2. 1731.
Henricus *Soeten, v.* p. Schellingwoude.
Catharina Elisabeth Robidé, w. Frederik Arentzen. 30. 3. 1731
Bernard Joan *Bongard, v.* p. T w i s k .
Elisabeth Smit, v. 7. 6. 1731.
Cornelius *de la Cave, v.* p. Kudelstaart, w. Johanna Roels.
Elisabeth Leydekker, v. w. Jan Petit. 27. 9. 1731.
Adriaan Gustaav Wilhelm Frederik van den *Heuvel, v.* Maastricht, o. 29, p. Maastricht, m. Hermina Henrietta Cuper.
Hermina Lijnslager, v. A'dam, o. 33, ouders dood, b. Hendrik Harmensz. 30. ll. 1731.
Thomas *Vieroot, v.* p. Wormer.
Cornelia van Dooreslaar, v. Enkhuizen. 25. 1. 1732.
Cornelis van *Aaist, v.* p. Kalslagen.
Johanna Colonius, v. 22. 2. 1732.
Wilhelmus *Strik, v.* Nieuwenhuis, p. w. Alberdina Elia Lobry.
Elsie Weelou, v. Oldenburg, o. 33, ouders dood. 29. 2. 1732.
Salomon van *Egten, v.* Haarlem, o. 26, p. beroepen Kaap de Goede Hoop, m. Sara Swigters.
Jacobina Gerards, v. A'dam, o. 21, ouders dood. 14. 3. 1732.
Aegidius *Stokmans, v.* p. Knollendam.
Maria van Daalen, v. 23. 5. 1732.
Fredericus *Engelenberg, v.* p. Zwartsluis.
Johanna Engelenberg, v. 27. 6. 1732.
Marcus Jacobus *Broen, v.* p. Heteren.
Libra Veening, v. 10. 7. 1732.
Wilhelmus van *Eibergen, v.* p. Bathmen.
Margaretha Schutte, v. 21. 8. 1732.
Fredrik *van Taack, v.* Doetinchem, o. 31, p. Vorden, ouders dood.
Eva van Delden, v. A'dam, o. 26, va. Huybert. 12. 9. 1732.
Wernard *Schutter, v.* p. Werkhoven.
Alida Schrijver, v.

(Wordt vervolgd).

Rentmeesters en Geldwisselaars,

door Mr. Dr. S. MULLER FZN.

In het vorige nummer van dit maandblad worden in kol. 25 door mevrouw Sterck geb. Proot twee correcties

voorgesteld in het boek over Durer's verblijf te Antwerpen, dat onlangs door Dr. Jan Veth en mij is uitgegeven, en wel naar aanleiding van hetgeen door ons is opgemerkt over haren voorvader, den rentmeester Laurens Sterck. Ik haast mij, als de verantwoordelijke persoon, dit schrijven te beantwoorden; ik doe dit te liever, omdat ik mevrouw Sterck volkomen kan geruststellen.

De eerste opmerking omtrent de afkomst der familie Sterck zal mij, bij eene eventueele herdruk van ons boek, zeer zeker aanleiding geven tot eene rectificatie: ik heb gemeend van de genealogie der familie geene bijzondere studie te hoeven maken, nu eene autoriteit als Guicciardini, die het weten kon, verklaart, dat de familie uit Luik afkomstig is. Gaarne neem ik echter op gezag van mevrouw Sterck aan, dat zij uit Gent en Dendermonde stamt, en zal dit dus natuurlijk gaarne ter plaatse vermelden, zoo de gelegenheid zich daartoe voordoet.

Met de andere opmerking is dit evenwel niet het geval: ik meen toch, dat mevrouw Sterck zich vergist en moderne toestanden verplaatst naar de zestiende eeuw. Niet minder dan mevrouw Sterck ben ik doordrongen van de importante positie van haren voorvader van 1521 in het Antwerpen van dien tijd; ik weet en heb zelf reeds in het boek gezegd, dat Durer te Antwerpen verkeerd heeft in de kringen der Antwerpsche haute-finance, en ik geloof Laurens Sterck in de aangehaalde passage ook geen onrecht gedaan te hebben. Immers de door den schilder Roemerswale geschilderde personen zijn bekend onder den naam van „de rentmeesters", en dit komt mij ook geheel niet verwonderlijk voor: immers de rentmeesters zullen in dien tijd stellig veel. met geldwisselarij te doen hebben gehad. Want een rentmeester moge ook in de middeleeuwen een invloedrijk persoon geweest zijn, een geldwisselaar was destijds eveneens een persoon van belang. Het is altijd moeielijk, om de sociale positie van personen uit vroegere eeuwen nauwkeurig te bepalen ; maar ik geloof toch wel, dat het zeker is, dat de bankiers, die van de middeleeuwsche vorsten het privilege kregen van den geldwissel (in de middeleeuwen toen de munten zoo heel veel meer verschillend en ook zooveel meer vervalscht waren dan thans, een zooveel onmisbaarder ambt dan thans !), vrij wat voornamer personen waren dan zij, die thans het nog **altijd fatsoenlijke** bedrijf van geldwisselarij uitoefenen. Met volkomen zekerheid kan ik dat althans verklaren van een ander verwant bedrijf, dat in latere middeleeuwen gewoonlijk met de geldwisselarij verbonden was : het houden van een bank van leening. Hier te Utrecht althans waren van het laatst der zestiende tot het begin der achttiende eeuw verschillende Italiaansche families gevestigd, die tezamen de bank van leening beheerden, en die, aanvankelijk steeds onder elkander huwende, zich allengs met de Utrechtsche aristocratie hebben verzwagerd en tot de allerhoogste kringen zijn toegelaten in hunne medeleden de Milan-Visconti's, die heeren van Nijveld, leden der Staten-Generaal, griffiers der Staten enz. enz. zijn geweest. En te verwonderen is dit ook geenszins; want de thans gediscrediteerde banken van leening werden aanvankelijk gehouden door de Lombardische financiers (nog altijd heet de bank van leening in den volksmond

„de lommert"), die reeds in de twaalfde en dertiende eeuw bekend hebben gestaan als de door de vorsten geprivilegieerde financiers; zij waren de bankiers van dien tijd, die leenden op een onderpand, dat dikwijls zeer belangrijk was, en zij waren dan ook de geldschieters der vorsten. Ik weet geen kwaad van deze heeren; misschien stonden zij hier en daar in niet te besten reuk, maar dat kan wel geschied zijn, omdat de katholieke kerk in de middeleeuwen het uitleenen van geld op rente veroordeelde als woeker. Wij zijn dat vooroordeel te boven en zien daarin geen kwaad; maar het is mogelijk, dat de kunstrijke Roemerswale, toen hij zijne rentmeesters afbeeldde, nog onder den indruk van de opvattingen der kerk, de heeren min of meer heeft gecaricaturiseerd, tevens zeker wel, omdat hij dergelijke types interessant en schilderachtig oordeelde. Met mevrouw Sterck ben ik echter zeker van meerring, dat een financier niet altijd (zooals Jan van Eyck's patroon, de vermaarde Arnolfini) een terugstootend uiterlijk behoeft te hebben, zelfs niet al doet hij nu en dan mede aan gewaagde speculaties, en ik verheug mij, dat ik reeds het geluk heb gehad, om dadelijk de gelaatstrekken van haren betreurden voorvader te roemen als zacht en gedistingeerd. Alleen moet ik er tot mijn leedwezen bijvoegen, dat die qualificatie sloeg op de origineele schilderij van Durer, die bedenkelijk overschilderd is; op de blijkbaar veel beter bewaarde oude kopie, die in het bezit is van Z. M. den koning van Engeland en waarvan ik later eene photo mocht verkrijgen, ziet Laurens Sterck er minder zacht en gedistingeerd uit. Maar altijd toch nog volkomen fatsoenlijk: mevrouw Sterck kan gerust zijn!

KORTE MEDEDEELINGEN.

Blijdenstein. Blaupot ten Cate in zijne Geschiedenis der Doopsgezinden in Overijssel enz. (1842), deel 1 bl. 32. noot, zegt: „Omtrent de Blijdesteyn's heb ik vernomen, dat zij zich uit Drenthe in Twenthe hebben neergezet." Naar aanleiding daarvan worde het volgende medegedeeld uit protocollen van Steenwijk, dat lang tot Drenthe werd gerekend, althans het centrum was voor Zuid-West Drenthe.

17 Juni 1674 compareeren voor het gerecht van Steenwijk *Bartholdus à Blijdenstein* med. dr. en *Paulus à Blijdenstein*, predikant te Isselham, over een creditobligatie van 20 Maart 1655.

31 Maart 1681 verkoopt dr *Bartholdus Blijdenstein*, secretaris van de academie te Franeker, een huis aan de. Oostzijde van de Kerkstraat te Steenwijk.

31 Maart 1683 uitvoerig testament van *Hendrikje Pouwels* wed. *Regnerus Blijdenstein*, waarbij blijkt, dat er 3 zoons zijn *Paulus, Bartholdus* en *Jan*.

Mr A. S. Miedema.

De Purperkleur in de Heraldiek. (XXXVI, 265, XXXVII, 76.) Naar aanleiding van de bijdragen van den Heer Muschart over dit onderwerp, verwijs ik naar hetgeen de Heer Koopmans in zijne bekende verhandeling over het teekenen en kleuren van wapens (Her. Bibl. 1875, p. 287) vermeldt. De door den geachten inzender vermelde voorbeelden zijn alle uit den z.g. vervaltijd van de heraldiek en de wapengravours uit de 18e eeuw, onkundig als

zij waren op heraldisch gebied, hebben helaas maar raak gegraveerd en het kost heel wat moeite om een eigenaar van een dergelijk familie-cachet te overtuigen, dat het cachet verkeerd gesneden is. Omtrent de omwending der wapenfiguren leze men noot (1) op pag. 96 van gemelde verhandeling van Koopmans. De ondervinding heeft mij doen zien, dat ook in den tegenwoordigen tijd de voorzichtigheid gebiedt om zijn cachet niet aan een willekeurig graveur als voorbeeld voor eene reproductie toe te vertrouwen.

Kuyck.

Teixeira. Door het niet tijdig gereedkomen van de plaat-bijlage zal onze in het nummer van December j.l. in het vooruitzicht gestelde uitvoerige repliek op de brochure van Jhr. Dr. E. Teixeira de Mattos te Heelsum eerst in het volgend nummer van dit blad worden opgenomen.

Valck Lucassen.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Bade. Welk wapen voert dit geslacht (verwant aan Huygens, v. Kinschot, Yssel de Schepper)?

Utrecht. J. v. Leeuwen.

Bellen (von der). Een adellijk Russisch geslacht van dien naam zou volgens familie-overlevering van Nederlandsche afkomst zijn. Is iemand hier meer van bekend?

W. W. A. B.

Bax—Boll—de Meier. Wie waren de ouders van *Jacob Boll*, gedt. te Genderen 8 Juni 1709, gost. aldaar Juni 1798, trouwt 21 Mei 1740 *Elisabeth Bax*, geb. te Herpt 1722, gest. te Genderen 27 Maart 1800? Wie waren haar ouders? Hij was schout te Genderen en Wijk.

Wie waren de ouders van *David Bas*, schout van Wijk en Aalborg, en van zijn vrouw *Susanna de Meier?*

Wellicht waren *David Bax* en *Elisabeth Bax* broeder en zuster?

Welke wapens voerden deze families *Bax*, *Boll* en de *Meier?*

Rijswijk (Z.H.). G. Sandberg.

Ons zijn meerdere wapens *Bax*, *Boll* en (de) *Meier* bekend, doch daar wij geen aansluiting met de genoemde personen vinden kunnen, laten wij de vermelding ervan achterwege. Doc.-Bur.

Buttingha (van). (XXXVIT, 35, 80). Uitgebreide genealogische aanteekeningen omtrent deze familie, alsmede van aanverwante geslachten als *Celosse, Conringh, Emmen, Frix, Lndolphi, Smith, Wolthers* en andere bezit de heer H. H. Noosten te Groningen (Klooster 2).

Deze familie v. *Buttingha* voert niet het wapen, als naar aanleiding van Rietstap door het Doc.-Bur. wordt verondersteld, maar het tweede door Rietstap vermelde wapen *Buttinga, zooals* blijkt uit het wapen van *Nicolaas* van *Buttingha* op de kerkklok van 1698 te Haren en uit het wapen van zijn dochter *Clara*, gehuwd met Mr *Wolter Wolthers*, gesneden in de lijst om haar portret iu het Groningsch Museum. Mijns inziens heeft Rietstap zich vergist en gaf hij bij *van* Buttingha-Groningue het wapen Smith-Hollande (zie Rietstap aldaar). Deze ver-

gissing kan ontstaan zijn door het huwelijk van Mr *Johan Gerhard Smith* met *Beerta Johanna van Buttingha,* dochter van gemelden Nicolaas. Dat deze Smith gemeld wapen voerde, is, behalve van elders, duidelijk te leeren van de zilveren huwelijkspenning door J. M. Lageman op den gouden bruiloft van zijn dochter *Wibbina Clara* met *Wicher Wichers* op 12 April 1794 (c.f. Dirks 2396).

den Haag. W. G. FEITH.

Carpentier -Lefebvre. Wie kan mij inlichten omtrent *Pieter Carpentier* en zijne echtgenoote *Françoise Lefebvre* uit wier huwelijk te Rotterdam gedoopt werd 1706-27 Augustus: *Judith Capentier.* In „de Rijkdom van 's-Gravenhage" komt 1742 voor P. Carpentier (haar vader of haar broeder), rentenier, had een jaarlijksch inkomen van f 2000, bewoonde een huis van f 300 huurwaarde in de Hoogstraat Oostzijde en hield 1 dienstbode.

H. MR. H. W.

Cuperus-Hoogkamer. Wie waren de 'ouders van Ds. *Johannes Cuperus* × *Geertruida Hoogkamer?*

Hun dochter Johanna *Cornelia* (1713-1778) huwde in 1743 met Mr. *Rutger Metelerkamp.*

Welke zijn de wapens Cuperus en Hoogkamer?

Rijswijk (Z.-H.). G. SANDBERG.

Ons zijn verschillende wapens *Cuperus* bekend, zonder dat wij weten welke van hen het gezochte is. Ds. *Joannes Cuperus* (een familielid?), 8. 1. 1758 predikant te Vlissingen, 30. 6. 1772 idem te Utrecht, sluit een brief aan de Doopsgezinde Gemeente te Rotterdam met een lakafdruk, waarop: in zilver 3 groene klaverbladen en twee omziende adelaars als schildhouders. Wij hebben echter niet de zekerheid, dat dit wapen inderdaad aan den schrijver van den brief heeft toebehoord, aangezien het ons reeds tallooze malen gebleken is, dat de op brieven afgedrukte wapens volstrekt niet altijd die der schrijvers zijn.

Wij kennen slechts één wapen *Hoogkamer:* in blauw een ouderwetsch heerenhuis van zilver, ht. een klimmende leeuw (zie Arm. Geul.)

DOC.-BUR.

Diepenbroeck (van). (XXXVII,81). Loringa's opgave over de herkomst van het adellijk goed Middelstewehr bij Emden, afkomstig van *Bindelef von Inn- u. Knyphausen* (Emder Jahrbuch XII, 1897, blz. 31) is volkomen juist. Middelstewehr was echter geen oud goed der Knyphausen's. Bindelef had het eerst in 1582, waarschijnlijk kort voor haar huwelijk met *Eberhard v. Diepenbroeck* (1583 ?) van *Tido Beninga* (of Edelinga) v. *Upleward* en zijne vrouw *Anna Lewe* gekocht; volgens den koopbrief ontvingen dezen van hunne „moderen [1]) und swegerin junffer Bindelef" hiervoor 10300 Taler. De thans niet meer aanwezige koopbrief bevatte volgens een handschriftelijk uittreksel hieruit bij den naam „Middelstewehr" de toevoeging: „sowie er, Tydo, solches von seiner *Mutter* geerbet". Tedo's moeder *Hilleda* of *Hillert* had de kleine „Häuptlingssitz" Middelstewehr van haren vader *Haitet Metsena* (Metsen) geërfd. Verwantschap tusschen de Hoofdlingen van Upleward en de Knyphausen's heeft echter van ouds bestaan: *Hima,* zuster van Tido's vader, *was* in 1494 gehuwd met Bindelef's grootvader *Folef v. Inn- u. Knyphausen* (overl. Brussel 1531), waardoor de voornaam „Tido", dien Bindelef's vader *Tido v. Inn- u. Knyphausen (1500-1565)* droeg, ook in de familie Knyphausen kwam. Tido v. Upleward stierf kinderloos, 76 jaar oud, op 23 Dec. 1594 en benoemde tot erfgenaam van Upleward Bindelef's broeder *Wilhelm v. Inn u. Knyphausen,* die door zijne echtgenoote *Hima Manninga* in het bezit van Lütelsburg gekomen was. De aan de m. s. genealogieën van Matthias v. Wicht (1789) ontleende mededeeling (Maandbl. XXXVII, 36), dat het Eberhard v. Diepenbroeck was, die in 1582 Middelstewehr van Tido v. Upleward kocht, is onnauwkeurig; hij verkreeg het, zooals hierboven is aangetoond, door zijn huwelijk met Bindelef v. 1. u. K.

Emden. F. RITTER.

Dussen (van der)-Sasbout. (XXXVII, 82). De 4 kwartieren v. d. *Dussen—Oem* en *Sasbout—du Pont* komen voor (met de wapens) in de Genealogische Kwartierstaten van v. R. v. d. Kloot en Bär.

DOC.-BUR.

Ebelen (van), **Leemans** de Jonge en **Pau.** Wie zijn de afstammelingen van onderstaande personen? Jan Jansz. van der Poel te 's-Gravenhage, bode op Engeland, † 1618 of 1619, hertr. Dirkje Gijsbertsdr. van Oort, † 's-Gravenhage April 1620. Uit dit huwelijk bleven achter: 1° Ida v. d. Poel, tr. 's-Gravenhage 31 Jan. 1621 *Arent Dirksx. Pau* aldaar; 2° Magdalena v. d. Poel, tr. aldaar 26 Oct. 1620 *Jacob van Ebelen,* goudsmid aldaar; 3° Anna v. d. Poel, tr. ald. 21 Jan. 1624 *Anthony Leemans de Jonge,* impostmeester aldaar, ouders van Anthony Leemans de Jonge, geh. 1654 met Catharina van Nuyssenburgh; 4°. Janneken v. d. Poel, tr. *Jan Pietersen,* goudsmid te 's-Gravenhage. Bestaan er thans nog nakomelingen van deze echtparen?

V. v. 0.

Erdbrink (Wapen). Hoe is het wapen van deze familie, waarvan leden thans in Nederland (o. a. te Arnhem) gevestigd zijn, doch dat nog slechts kort geleden te Osnabrück woonde?

Rotterdam. R. T. MUSCHART.

Frij-van der Does. Gevraagd wapen en geneal.-biogr. gegevens aangaande: *Hendrik Frij* of *Vrij,* geb. Emden volgens fam. aant. 6 Nov. 1635, † Leiden 1715, mr. glazemaker, tr. Leiden 6 Mei 1668 *Pieternella van der Does,* ged. Leiden 30 Mei 1645, dr. v. *Rutgert Claesz.,* mr. bakker, en *Trijntgen Claesdr. van Chingelshouck.*

Hiervan:

1°. *Geertrwy,* geb. Leiden 2. 5.1669:
2°. *Lucretia,* " " 30. 1.1671, † 23.2.1671;
3°. *Hendrik,* " " *4. 7.1672,* tr. *Cornelia Benedictus*;
4°. *Maria,* " " *28.11 1674,* tr. *Johannes Hoogeveen*;
5°. *Rutgert,* " " 30. 8.1677, † ib. 16.4.1705;
6°. *Adrianus,* " " ll. 5.1679, † 11.6.1679;

[1]) „Moderen" is hier waarschijnlijk het oud Neder-Saksische woord „modder" of „medder" = „Muhme", moeders zuster, ook dochter der moederszuster en broedersdochter (z. Lübben-Walther Niederd. Handwörterbuch). Evenzoo hadden „sweger" en „swegerin" in de Middeleeuwen een veel ruimere beteekenis dan het tegenwoordige „Schwager". F.R.

7°. *Lucretia*, „ „ 15.10.1680, † Juni 1685;
8°. *Elisabeth* „ „ *6. 3.1684,* tr. ald. 16.1.1711 *Boudewijn van Arxhoek;*
9°. *Nicolaus* „ „ 6. 7.1686, tr. ald. 22.1.1708 *Cornelia Torrenius*;

Hendrik Frij, sub 3°. genoemd, had tot zoon:
Cornelius Henricus, geb. *6* Mei 1735.
Utrecht. H. W. VAN TRICHT.

Heynderic Frey, 1693 lakenwever te Leiden, voerde : een man met uitgestrekte armen, waaraan twee losse kettingen hangen, staande op een grasgrond. (Hij is dus „vrij"). Helmt. de uitkomende man. Zie Dirks Ned. Hist. Penn. pl. 141, N°. 1.

DOC.-BUR.

Gelder (de). Welk wapen (welke wapens) werd(en) in den loop der tijden gevoerd door het geslacht (de geslachten) de *Gelder*? Eventueel antwoord liefst met eenige aanduiding omtrent de personen van dien naam, die een wapen hebben gevoerd. Wie kan het volgende aanvullen : (voorouders, ook der echtgenooten, beroepen en data)?

I *W. de Gelder* tr. *Pieternella de Groot.*
11 *Wouter W. de Geldcr* tr. *Maria P. v. Arkel.*
III *Willem de Gelder*, geb. 12 Juni 1735, † 12 Aug. 1800 tr. *Elisabeth Maarland,* †2 *Nov.* 1799.
De nakomelingen zijn bekend.
Utrecht. J. v. LEEUWEN.

Ons zijn de volgende wapens de *Gelder* bekend.

G. *A. de Gelder*. notaris te Montfoort, voert volgens een lak in de collectie-Steenkamp: in zwart 3 smalle balken van goud met een punt uitgaande van den bovenrand van zilver, beladen met 4 jachthoorns van? (2-1-1).

Louis de Gelder, 1689, voerde volgens v. d. Lely, Drossaarden van Gorinchem: in groen 3 opvl. duiven van zilver (2-1).

Harmen de Gelder, heer van Wel, 10. 9. 1666 te Arnhem (akten en bescheiden v. d. Leenkamer van Gelderland) voerde gedeeld : 1 een omgewenden leeuw ; 11 een leeuw (verg. wapen van Gelderland).

DOC.-BUR.

Gieben. Kan iemand mij mededeelingen doen omtrent wapen enz. der volgende personen?

Cornelis Gieken, in krijgsdienst onder kolonel Ramel, liet met *Clara Elisabeth Päpels* te Wezel de navolgende kinderen doopen:

1.1702 *Alexander;*
2.1703 Johann Ludwig;
3. 1700 Charlotta, tr. den Haag 7 Mei 1748 *Johan Christoffel Bergé;*
4.1707 Sara;
6.1709 Anna Sophia, overl. den Haag 10 Nov. 1771, tr. *Andreas Müller;*
6. 1711 Anna Catharina, overl. den Haag 1766, tr. Scheveningen 1747 *Johannes* Pieter *van Tricht;*
7.1713 Cornelius ;
8. 1818 Maria Elisabeth.
Utrecht. H. W. VAN TRICHT.

Kan het geslacht *Gieben*, waartoe *Cornelis* behoorde, mogelijk hetzelfde zijn als *Ghijben*, dat voorkomt in de

combinatie *Badon Ghijben* en waarvan het wapen te vinden is in het Ned. Patriciaat 1913, pag. 8 en het Stam- en Wapenboek? Wij vonden dezen naam toch geschreven *Gijben* en wel door *Andries Gijben, 31.* 10. 1763 Rentmeester van Genoveva Maria, gravin van Welderen, vrijvrouwe van Ubbergen en Valburgh, dus in een streek, die Wesel nadert. Zijn wapen vertoont een klein verschil met dat in beide voornoemde werken aangegeven en is moeielijk te beschrijven. Wij zijn echter gaarne bereid, den vrager desgewenscht een teekeningetje ervan te doen toekomen.

Over *Bergé* het volgende:

De Kapt. der Inf. *Bergé* voert: Links geschuind: 1. in zilver 2 sterren (6) van?; 2. in bl. een zwaard van zilver, gevest van goud, paalsgew., met punt omhoog. Helmt. een ster (6). — Een andere tak dezer familie voert: doorsn. 1 ged. a. 2 sterren (6) schuin links boven elk. geplaatst ; b. het zwaard (kleuren als boven) ; 11 in goud een omgewende koe of os op een grasgrond en rechts een boom. Het geheel met een geblokte zoom. Ht. de ster. — Volgens lakafdrukken collectie Steenkamp.

Verder zijn ons 2 wapens *van Tricht* bekend en wel 1°. dat, hetwelk in het Armorial Général staat vermeld en dat o.a. behoorde aan *Sara Gerritsdr. van Tricht,* die 1604 trouwt met Mr. *Cornelis Graafland* en 2°. dat met een hart getopt met een kruis met 2 dwarsarmen, hetwelk o. a. gevoerd werd door *Jan van Tricht, 1817* Notaris te Zalt-Bommel, en 0. *van Tricht Az.* 1809 te Well.

DOC.-BUR.

Grafzerk. Op een grafzerk naast de kerk te *Slochteren,* zonder wapens vermeld in *Grafschriften* van *Stad en Lande* blz. 326, treft men de volgende wapens aan:

In het midden *Rengers* en een soort hek op 3 paaltjes, waarnaast een latijnsch kruis. Boven rechts 3 leliën. Boven links een leeuw. Onder rechts doorsneden: I een omgewende wassende leeuw, 11 3 leliën (2-1). Onder links 3 kepers. Helmt. der hoofdwapens: een vlucht.

Het onderschrift luidt :

163.. . *eedle erentfeste Zeino Eenrich Renge ... o. s. .... colham.*

Deze Zeino schijnt in 1636 overleden te zijn en heet vermoedelijk naar *Seijna* van de *Water,* gehuwd met Lubbe N. N.

Kan iemand opgeven van wie deze wapens zijn, welke afwijkend van de gewoonte geen van alle met het hoofdwapen overeenkomen ?

Ginneken. STEENKAMP.

Het vrouwelijk wapen is dat van een geslacht *van Laer, t. w.* in goud rechts een rood Latijnsch kruis, links een ronde tafel op 3 pooten (volgens een m. s.-wapenboekje van J. Wenning op de Kanselarij-bibliotheek te Leeuwarden.) Men zie ook Rietstap Arm. Gen. i. v. *van Laer de Laerwold.* Comté de Bentheim.

DOC.-BUR.

Groet (de). H*oe was* het wapen van de familie de *Groet,* ook *de Groot* genoemd. In doopboeken staat „de Groot", maar in de testamenten „de Groet". Tot die familie behoorden o. *a. Louis de Groet, ged.* te Schoonhoven 3 Oct. 1669, schepen 1716, burgemeester 1722, bailluw van Schoonhoven 1728, zijn zuster *Eva* de *Groet ge*huwd met een *van Taerlingen,* uit welk huwelijk eene

dochter *Christina van Taerlingen*, gehuwd met *Pieter van der Dussen*, zijn broeder *Cornelis de* Groef, gehuwd met N. *N.*, zijn neef *Coenraad* de *Groet*, vendrig, zijn nicht *Elisabeth de Groet*, gehuwd met *Dirk van der Helling*, schepen van Schoonhoven.

Bilthoven VAN KUYK.

Hamming. Gevraagd inlichtingen omtrent een familie *Hamming*, waarvan bekend is:

Geurt Geurtsen Hamming, volgens overl. inschr. geboren te Hall, overl. Doesburg 1816, werd lidm. A'dam m. att. v. Zutphen 31 Aug. 1768, naar Arnhem 18. ll. 1762, grootburger aldaar 21 Jan. 1763, tr. als wed[nr] van *Judith Lebbing* Wageningen (aant. 10 Oct. 1765) *Johanna de Kemp*, ged. ald. 5 Nov. 1744, dr. v. *Jan*, en *Maria van Kreel*. Hij moet „schout te Arnhem" geweest zijn volgens Nieuw Biogr. Wb. (sub B, ter Haar).

Hij zegelde: gevierendeeld I en IV: 3 kammen, 2 en 1, 11: in goud een hert; III: ouder een posthoorn 2 aanziende koeiekoppen. Ht. vlucht.

Kan er verband bestaan met de Groningsche familie *Hamming*, waartoe o.a. behoorde *Engelbert H.*, secretaris van het gietrecht, geh. met *Aeltjen Sas, 16441*

Utrecht. H. W. VAN TRICHT.

Heyde (van der)-Hogerboort. Gevraagd afstamming, biogr. gegevens enzoo mogelijk wapens betreffende de volgende personen :

1 Gerrit v. *d. Heyde*, van Doesburg, lakenwever, tr. Leiden 13 Juli (aant. 28 Juni) 1681 *Lysbeth Tielemans*, geb. Leiden ex Gerard *Tieleman* en *Judith Maljaerts* of *Peper(straet)*.

11 *Willem v. d. Heyde*, geb. Leiden 13 Feb. 1684, M[r] metselaar, begr. Leiden tusschen 25 Apr. en 2 Mei 1716, tr. *Aeltje Hogerboort*, geb. te ? , dr. v. ?

111 *Josina v. d. Heyde*, geb. Leiden 13 Sept. 1713, overl. den Haag 12 Mei 1761, tr. Leiden 30 Maart 1738 *Gerardus van der Meer*, geb. den Haag 1 Apr. 1717, koopman aldaar.

Utrecht. **H. W. VAN TRICHT.**

Wij weten niet welk wapen voornoemde *Gerrit van der Heyde* voerde. Wel is ons het wapen bekend van *Johan Everhardt van der* **Heyden,** geh. met *Anna Johanna van Zweten*, welk echtpaar 2. 8. 1691 te Doesburg woonde. Hij zegelde evenals verschillende andere van der Heyden's, die wij in het naburige Doetinchem aantroffen, met: in zilver een rooden vleugel (die ook wel zwart wordt afgebeeld), en dus met het wapen, dat ook door het thans tot den Nederl. Adel behoorende geslacht van der Heyden gevoerd wordt.

Te Doesburg troffen wij ook verschillende personen aan van den naam *Thylmans of Thielleman(s)*, die met 3 moorenkoppen zegelden. Aangezien de gezochte *Lysbeth Tielemans* echter uit Leiden geboortig was, blijven zij hier onvermeld.

Aangaande de overige personen hebben wij geen gegevens.

DOC.-BUR.

Hofstede (Wapen). (XXXVII, 83). In het Notarieel Archief der gemeente Schoonhoven deel 346 onder akten van 16. ll. 1786 en 10. 3. 1786 komt het wapen *van Oosterhout* voor t. w. *een keper beladen met vijf 5-bladen,*

vergezeld van drie wassenaars. Het komt mij voor dat het Not. Archief de meest betrouwbare bron voor de vaststelling van een wapen is. In 1769 was ***Johannis van Oosterhout,*** indien de mij verstrekte inlichtingen juist zijn, raad in de vroedschap van Schoonhoven. Hij was mijn bet-overgrootvader. De quaestie wordt wel ingewikkelder, maar vraagt daarom te meer naar een oplossing.

Ede. KUYCK.

Hogerscheyt-van Swieten. In 1720 op den 21 Juli ondertrouwde te Rotterdam (geh. 7 Aug.) *Adriaan* ***Hogerscheyt, j.*** m in den Houttuyn, geboren tot Schipluiden, met *Neeltje van Swieten, j.* d. in den Oppert, geboren tot Rotterdam. Hij was regent van het Weeshuis te Rotterdam 1723/5. De volgende kinderen werden te Rotterdam gedoopt :

1722. 9 Juni Maria, doopgetuigen : Pieter Hoogerscheyt en Grietie van der Spruyt.

1724.23 Juli ***Johanna,*** doopgetuigen : Anthony Cortbrant en Hester van Swieten.

1725. 25 Dec. ***Pieternella.***

1727. 26 Dec. ***Maria.***

1730. **13** Juni ***Petronella.***

Wie heeft de vriendelijkheid eenige meerdere bijzonderheden mede te deelen over bovenbedoeld echtpaar? Wapen van *Swieten* de bekende violen, volgens cachet door erfenis is mijn bezit. Voor wapen *Hogerscheyt* geeft het manuscript van Ryckhuysen *Adriaen Jacobsz. Hogerscheyt* : in groen drie zilveren vogels met groene pooten.

H. MR. H. W.

Hoogewerff. Uit een Not. Acte 1693 te Geertruidenberg blijkt het volgende:

Kinderen van *Doen Jans* ***Hoogewerff*** :

1. ***Jacobus,*** Rentmeester van S. M. Domeynen te Geertruidenberg, geh. m. ***Abigael van Bijemont.***
2. ***Johannis,*** geh. m. N. N. kinderen: *Johannis, Dominicus, Adriaan, Jacobus, Derck* en ***Lidia.***
3. ***Dirck.***
4. *Cornelia*, geh. m. *Johan van de* ***Hutte*** (verm. te Schiedam).
5. ***Maria***, geh. m. ***Johan Dubois*** (verm. te Rotterdam).
6. *Catarina.*
7. *Maria*, geh. m. *François van* ***Maten.***

Gevraagd: Met wie was de onder 2 genoemde *Johannes* gehuwd ? Welk wapen voerde deze familie *Hoogewerff?*

B. *v. s.*

Kemp (de)-van Kreel. Gevraagd wapens en geneal.-biogr. inlichtingen over de volgende personen

Hendrik de Kemp × ***Geertruid Roest*** van der Hoven(?)

Jan de ***Kemp*** ged. Wageningen 21 Oct. 1706	× aant. Weg. 12 Juli 173'7	Johanna de ***Kemp.***

Hermannus van Kreel × Johanna Noorman

Maria ***van Kreel,*** ged. Wag. 25 Nov. 1714

Zie mijn vraag omtrent ***Hamming.***

Utrecht. **H. W.** VAN TRICHT.

Ons zijn 6 verschillende wapens de ***Kemp*** bekend; wij kunnen echter geen aansluiting met de vermelde personen vinden. Een wapen ***van*** *Kreel* kennen wij niet. Wat betreft Noorman is ons het volgende wapen bekend: een

aanziend gestelde gekleede en met een hoed gedekte halve man met de linkerhand op de heup en met de rechterhand een Turksche sabel in horizontale richting boveu het hoofd houdende. Helmteeken : dito halve man.

Dit wapen werd gevoerd door ***Anna Sophia Noorman*** weduwe ***Johan*** van ***Lauwick, Josina*** *Noorman* en ***Maria Lucretia Noorman,*** de vrouw van *Bartholt* ***Lutteken,*** burgemeester van Wageningen en Luitenant in het Regiment van Overste Haersolte, die allen 15.6.1716 te Wageningen vermeld worden als kinderen van ***Johan*** **Noorman,** burgemeester van Wageningen, en ***Maria Elisabeth de Ruijter.*** Eveneens werd het gevoerd door ***Adriaan Noorman, 15.6.1'716*** Majoor van de Cavallerie van het Regiment van den Generaal la Lecq. (Akten en bescheiden van de Leenkamer van Gelderland). Waar ***Maria,*** de dochter van *Hermannus* ***van Kreel en Johanna*** Noorman, te Wageningen gedoopt is, bestaat dus de waarschijnlijkheid, dat het hier beschreven wapen ook het hare was.

Doc.—Bur.

Kraft-Buschman. (XXXVII, ***83.)*** Kan ook dienen: „1768, 24 December is ***Adriana Jacoba Braam*** getrouwt met Qeorge ***Christiaan Krafft*** weduwnaar Susanna Joly, luitenant en adjudant in het Regiment van den heer generaal Wentz te Hulst ingezegend door haar vader Everhardus Braam V.D.M. te Hulst. Einderen:

1. ***Everharda Maria Krafft.*** geb. Zutphen 6 October 1769, gedoopt Luth. Kerk door D°. Cerdes op 8 Oct.
2. *Carolina* ***Kra fft***, geb. Hulst 13 Februari 1771, overl. te Nimwegen anno 1773.
3. *George* ***Christiaen Krafft,*** overl. in Coevorden 1781.

[Mogelijk zijn er meer kinderen, geweest, doch het oude kladje vermeldt niet meer.]

Adriana Jacoba Braam is geboren 18 Februari 1730 te Leyden in de Pieterskerk, gedoopt 19 Februari door D°. Streso, zij is dochter van ***Everhardus Braam*** en ***Maria Elisabeth van*** *Nooy*, de welke ondertrouwden op het Stadhuis te Utrecht 1729."

H. Mr. H. W.

Laats. Genealogische bizonderheden gevraagd (huwelijk, geboorte- en overlijdensacten, etc.) omtrent Ds. ***Laats,*** pred. te Budel, † 2 Dec. 1715, diens voorouders en over Ds. ***H. J. Laats,*** pred. te Budel en Gastel, zoon van Ds. Laats voornoemd. Zoomede de door hen gevoerde wapens.

Utrecht. J. v. Leeuwen.

Meurs. (XXXVI, 362). Volgens in mijn bezit zijnde genealogische aanteekeningen werd ***Johannes*** *Bartholomeus Meurs* 30 September 1719 te Culemborg geboren en stierf hij 22 Mei 1722 te Maastricht. Zijn broeder ***Philippus*** *Gijsbert* werd 23 December 1722 te Maastricht geboren, wijn zuster ***Alida Jacoba*** aldaar 13 Augustus 1724. In hoeverre dit gezin, waarvan nog 7 andere kinderen mij bekend zijn (elders geboren en gestorven) evenals de opgaande lijn, behoort tot de familie van de gezochten is mij niet bekend. Zij voeren het wapen met de 3 gouden gespen op rood als in het armorial van Rietstap staat vermeld.

den Haag. W. G. Feite.

Mye (van der). (XXXVII, 44, 45, 86). Tot mijn spijt bemerk ik uit het door den Heer Bouricius ingezondene, dat, wellicht door onduidelijke stelling,

mijn woorden een tegenovergestelden indruk hebben gemaakt, dan ze bedoelden te geven. Immers de alliantie v. ***Hoogenhouck-van der Mye*** werd door mij niet vermeld, om een Vlaamsche afkomst aannemelijk te maken, maar integendeel om te laten zien, dat de fam. van der Mye al zeer vroeg in Holland inheemsch was. Een Vlaamsche origine wordt hier evenwel niet door uitgesloten, want, vooral naar Leiden en omstreken, had reeds in de Middeleeuwen emigratie plaats gehad van Vlamingen. De wapenkaart van v. Ryckhuisen vermeldt als vroedschappen van Leiden :

Adriaen Martynsz. ***van der*** *Mye* (1471—1489),
Geryt Roelofsz. ***van der Mye*** (1514—1518),
Geryt Roelofsz. van der *Mye* (1549—1572),
Symon Jansz. van der *Mye* (1673—1587),

allen zegelend met: in zilver 3 zwarte palen. Opmerkelijk is ook, dat 3 palen als wapenbeeld veelvuldig voorkomen in de Zuidelijke Nederlanden, Brabant, Zeeland, enz. Om slechts enkele voorbeelden te noemen : v. Mechelen, v. Grimbergen, v. Berlaer, v. Berchem, Berthout, Ranst, Wuytiers, v. Helmont, v. Cruyningen. (Zie verder v. Renesse: „Figures Héraldiques"). Of het geslacht van der Mye, waarvan hier sprake is, identiek is met het geslacht van der Mye, dat als leenman o.a. reeds voorkomt in het oude leenregister van Graaf Floris V weet ik niet, daar mij het zegel dier leenmannen onbekend is. Het artikel van den Heer S. Muller Hen. in „Bijdr. en Meded. v. h. Hist. Gen." XXII, 1901 vermeldt de volgende van der Mye 's:

blz. **179:** fol 46 r° van het leenregister :

Geryt van der Mye 1.

18 „Gerardus de Mie in Nieucoop, Gerardus et frater suus Bartholemeus quandam terram, que Madelant dicitur valentem annuatim VIII vel X ß bi diere Sydewende op ander wateringhen" en

blz. 215 : fol. 51 v° van het leenregister:

16.9 „In Leyderdorpe Daneken van den Warde, haren Rampen sone van der Mie VII pont in die herfstbede, recht ende tiende, vier pont in Craenbroec, ij pont binnen der Mie, een tiendeken in den Ouden coep, ij pont in Leyderdorp an erve".

Op dezelfde blz. zegt de Heer Muller in noot 8. :

„Een Dirc van der Mye wordt vermeld in 1279 (Oork. 11 379), maar reeds in 1156 een Albertus de Mi en omstreeks 1226 (Oork. 1 293) ***een*** Franco de Mij, die onder Leiderdorp tusschen de Zijl en het dorp een goed van Egmond in leen had. Daar lag ook het huis „ter Mije", in den Zijl en Mij polder bij de scheiding van den Ouden en Nieuwen Rijn. Ik houd har Rampe daarom voor den zoon van dien Franco, en Jan van der Mye, die zijn vrouw in 1311 (Reg. Hann. 40) tochtte o.a. op zijn Egmondsche goederen onder Leyderdorp, voor zijn zoon of kleinzoon".

Dit alles wijst dus aan den anderen kant weer geheel en al op zuiver-Hollandsche afkomst van het geslacht van der Mye, zoo namelijk het geslacht van leenmannen identiek is met de geslachten van der Mye, Vermy, Vermi, etc., die in onderscheidene dorpen en steden van Holland later in de regeering zaten. Een kwestie blijft dan natuurlijk nog, hoe het komt, dat het Vlaamsohe geslacht van der Mey, door Rietstap vermeld, doch mij verder onbekend, hetzelfde wapen voert als het Hollandsche geslacht van der Mye of

Vermy. Is misschien de fam. van der Mey van Hollandsche origine ?

Utrecht J. v. LEEUWEN.

Nygh. (XXXVII, 86). In mijne mededeeling *Nygh* is, blijkbaar door wegvallen van een regel in de laatste alinea, een onjuistheid ingeslopen: „Marytje Nygh is dus geboren ± 1625" moet vervangen worden door: „Marytje Nygh is dus geboren ± 1650 uit een Pieter Nygh, die ± 1625 kan geboren zijn."

Het wapen Nygb, door den heer W. F. Hartman Jr. opgegeven komt in een lakverzameling, die onlangs in mijn bezit kwam, voor onder den naam „*van* der *Hoeven*."

Utrecht. J. v. LEEUWEN.

(Oort) Cornelis van, notaris te Roermond 1633. Gegevens gevraagd aangaande zijne voorouders en mogelijke nakomelingen.

V. *v. 0.*

Polder (van de)-de Cordua. Genealogische en heraldische inlichtingen worden gevraagd omtrent:

Jan van de Polder Senior (uit Gouda?) en diens echtgenoote *Cornelia Margaretha de Cordua.* Hij was eigenaar van de havezathe Zwaluwenburg onder Oldenbroek bij transport van 1 September 1'787; hij is dood vóór 6 Febr. 1809, zij is dood in 1811.

Hij erfde dat goed van *Melchior Blokkert*, die het op 5 Juli 1786 gekocht had van W. C. baron van Haersolte, heer van Staverden.

Hoe was het familieverband tusschen *Blokkert* en van de *Polder?*

Amersfoort. W. CROOCKEWIT W. A.z.

Het wapen *van de Polder* is volgens van Rijckhuijsen: (Wapenb., 182) doorsn. I in zilver een zwarte vogel. 11 in blauw 5 gouden ringen (3-2). Zonder kleurenaanduiding komt het aldus voor (de vogel echter rustend op de snijlijn) op een brief van *Jan van de(n) Polder,* oud-administreerend hoofd-participant van de Geprivilegieerde Societeit wegens den Amphioenhandel te Batavia, 1796 wonende op de Zwaluwenburch in Gelderland, in de boedelpapieren van de Rotterdamsche Weeskamer. Hetzelfde wapen voerden ook *Jan. van de Polder,* 20.3.1801 te Elburg (vermoedelijk dezelfde als de voorgaande) en Henrica *Cornelia van. de Polder,* 28.21799 te Rotterdam, echtgenoote van Mr. *Jacobus Blauw*, oud-Raad in de Vroedschap van Gouda (zij woont later te Leiden), volgens hunne lakafdrukken in prot. nº 36 van Notˢ Isaac Valeton te Rotterdam.

Doc -BUR.

Poutsma (van), Jansen. Gevraagd de wapens van de geslachten van *Poutsma* en *Jansen,* waartoe behoorden de echtgenooten van Dr Coert Lambertus van Beyma thoe Kingma m. n. *Aukje van Poutsma* (gehuwd Ternaard 11 Dec. 1780) en van Egidius Daniel Trip m. n. *Jacomina Jansen,* wier dochter Geertrui in den echt trad met Petrus Johannes van Beyma te Peins 18 sept. 1808.

Wellicht is het eerstgenoemde: in zilver (2) 3 boven elkaar geplaatste sleutels van — ? helmteeken: een pelikaan op zijn nest, zijne jongen voedend, blijkens afdruk van een alliantie-cachet uit dien tijd, in mijn bezit.

's Graveland. JOHN. C. VAN LENNEP.

Ons is slechts één wapen van *Poutsma* bekend, -waarvan een lakafdruk uit de 18e eeuw zich in de collectie Steenkamp bevindt, nl: doorsn. 1 in zilver een ster (6) van . . .; II in rood een lelie van zilver, met een dwarsbalk o. a. h. van zilver.

Wij kennen zeer vele wapens *Jansen.* Daar wij echter van geen dezer weten of het 't gezochte is, blijven zij hier onvermeld.

Doc.-BUR.

Putman. (XXXVII, 90). Volgens eene m.s. fragment-genealogie P., van de hand van wijlen 'Fred. Caland, zijn uit het huw. *Putman-v. Laer* drie kinderen geboren : 1. Een zoon, † vóór zijn vader (voornamen wordenniet opgegeven, doch hiermede wordt hoogstwaarschijnlijk de genoemde *Alexander Joan* bedoeld, die dan vóór 16. 7. 1801 moet zijn overleden). 2. *Carel*, geb. 1773, † als luit. op Guernsey 20. 9. 1802; 3. eene dochter, van wie evenmin de voornamen worden vermeld.

's-Cr. M. G. W.

Rijn (van)-Amsingh. *Leendert van Rijn*, gedoopt Bloemendaal 4 April 1756, overl. Amsterdam Augustus 1787, begraven te Bloemendaal, Notaris te Amsterdam, huwde te Groningen Maart 1782 *Nandina Frederica Amsingh*, gedoopt te Noordbroek 15 Maart 1761.

Kan iemand mij ook zeggen wanneer en waar de weduwe van Rijn geb. Amsingh overleden is?

De voornaam Nandina werd later bij hare petekinderen tot Fernandina verhaspeld; zoo *o.a.* Mevrouw Rooseboom geb. Waller.

H. MR. H. W.

Sablonière (de la). Mr. *Jacobus Johannes Christoffel de la Sablonière* verkocht op 26 April 1832 het goed Zwaluwenburg onder Oldenbroek.

Hoe en wanneer was hij daar bezitter van geworden en was deze vóór 1822 gehuwd geweest en zoo ja, met wie?

Amersfoort. W. CROOCKEWIT W. A.z.

Stheeman. (XXXVI, 363). Volgens de mededeeling van een familielid zijn de kleuren een gouden ster boven een brouwketel van naturel op een veld van azuur. Helmteeken niet bekend.

den Haag. W. G. FEITH.

Ubbena (XXXVII, 90). Aan de bronnen over dit oorspronkelijk Oost-Friesch boerengeslacht kan nog worden toegevoegd : Emder Jahrbuch XVIII, 19 14, blz. 128—131, „Der Kanzler Wilhelm Ubbena". Naar zijnen vader, den „Hausmann" (vrije boer) *Remet Ubbena te* Larrelt bij Emden, noemde *Wilhelm Ubbena* zich ook wel *Wilhelm Remedes (*= zoon van Remet), hetgeen de onjuiste aanduiding der familie als „Ubbena van Riemedes" (Maandbl. (XXXVI, 366) verklaart. Zijn halve broeder was de in de brieven van Erasmus uit de jaren 1518-1532 dikwijls genoemde Dr. *Hayo Hermannus Hompen* uit Emden, later Keizerlijke Raad te Utrecht, een schoonzoon van den bekenden Amaterdamschen rijkaard *Pompeius Occo* (Emder Jahrbuch, XVIII, blz. 119-123).

Emden. F. RITTER.

Utenweerde. Is iemand het bestaan eener genealogie dezer Betuwsche familie bekend?

V. *v. 0.*

Valso (de). 1s aan een der lezers iets bekend over het bestaan eener familie *de Valso* of de *Vaslo*?

V. v. 0.

Veer (de). Wie kan nog de onderstaande gegevens voor mij aanvullen?

Gijsbert Claesz. ***de*** *Veer* (XXXVTI, 91) had drie kinderen :

1°. *Nicolaes*, vermeld als koopman te Amsterdam o.a. in rogge 1681 en schepen bevrachtende aldaar 1684, gehuwd met ***Elisabeth Oosterlingh*** (testament bij notaris van der Groe, Amsterdam, 13 Mei 1691). Deze hertrouwt vóór 20 April 1703 met Pieter Block en laat *f* 129.000 na.

2°. ***Cornelia,*** gehuwd met *Hendrik* ***Oosterlingh*** ***(tes***tament als boven, 7 Mei 1692) en later met ***Pieter*** *Noordijck*, leeraar der Doopsgezinden (testament bij notaris Backer, Amsterdam, 11 December 1704), † 9 November 1727.

3°. Pieter, (XXXVII, 91).

Uit het huwelijk van Nicolaes en Elisabeth Oosterlingh:

a. *Lodewijk*, geboren .... † 1708 of 1709, koopman te Amsterdam, gehuwd 3 Juni 1703 te Amsterdam met *Hester* ***van*** *Halmael* (dochter van David en Rinsje Aarssen).

b. Cornelia, geboren Amsterdam 31 Mei 1651, † aldaar 3C October 1738, gehuwd aldaar: 1°. 23 Januari 1701 met *Jan* ***van*** *Halmael* (zoon van 'David en Maria von Mough), geb. .... 1677, †:.... 1706; 2°. 2 November 1707 ***Jacob van*** *Lennep*, weduwnaar van Suzanna Rutgers (zoon van Jacob en Inginia Sydervelt), geb. 31 October 1663, †....1742.

Uit het huwelijk van Lodewijk en Hester van Halmael: 1°. *Elizabeth*, 2°. *Cornelia*. Deze staan na het sterven van hun vader onder voogdij van hun behuwdoom Jacob van Lennep en in het testament van diens vrouw ieder vermeld voor **f** 50.000. Verder niets van haar bekend.

Wie kan mij iets mede deelen over het geslacht ***Oosterlingh?***

Doesburg. ***M.*** R. H. **CALMEYER.**

Ver Huell. (XXXVII, 43 en 92). De onderstelling der Red. (noot, kol. 93) is juist. De door den heer Staring genoemde „orde van *Burgerl.* verdiensten van Wurtemberg" is geheel gelijk aan de „orde v. ***militaire*** verd.", doch het lint der eerste is zwart, geel gezoomd, dat der laatstgenoemde geel, zwart gezoomd. Waar de hier bedoelde orde met die van den gouden adelaar sedert 1818 is vereenigd tot de „Wurtembergsche Kroonorde" (aan rood-zwart lint), daar moet Ver Huell vóór dat jaar met het zwarte lint zijn begiftigd. Junius' „Heraldiek" beschrijft het lint dezer voormalige orde (evenals de heer M. G. W. in XXXVII, 92) ten onrechte als „donkerblauw".

Doc.-Bur.

Wapen (Onbekend). Op een lakafdruk uit de 18e eeuw komt het volgende wapen voor: gedeeld : 1 bl. met 3 omgewende vogels (2-1). 11 zi. m. e. gr. boom op een grasgrond. Ht: ossekop en -hals. Welk geslacht voerde dit ?

Ginneken. SEEENKANP.

Het eenige ons bekende wapen, dat in hoofdzaak met het bovenstaande overeenkomt, is dat van ***Jan van der*** *Kaa*, 1793 Gardiaan van het St. Nicolaasgilde te

Arnhem en ***Johan Pieter*** *Gerrit* ***van*** *der Kaa*, 7.12.1821 koopman te Rotterdam, het eerste te vinden op den zilveren beker van voornoemd gilde in het Museum te te Arnhem, het laatste in de boedelpapieren van de Amsterdamsche Weeskamer. Zij verschillen slechts daarin van het gevraagde, dat bij hen de vogels niet omgewend zijn en het helmteeken een der vogels van het schild vertoont. Dit laatste behoeft niet als bewijs te worden opgevat, dat het gezochte wapen daarom ***van der*** *Kaa* niet is, aangezien verschillende leden van een zelfde geslacht dikwijls verschillendehelmteekens plachten te voeren.

Doc.-Bur.

Wapen (Onbekend). Op een lakafdruk uit de 18e eeuw komt, het volgende wapen voor: doorsneden : 1 een uitkomende leeuw: II 3 liggende blokjes (2 en 1). Ht. een antieke vlucht. Welk geslacht voerde dit?

Ginneken. STEENKAMP.

Indien de leeuw gekroond is, komt dit wapen overeen met dat, hetwelk van Rhede van der Kloot in zijne „Aanteekeningen omtrent de Regeeringsfamiliën van 's-Gravenhage en Scheveningen" op p. 34 toekent aan *Adriaen van* ***Leeuwen,*** 1672-1706 Vroedschap van 's-Gravenhage. Op p. 64 deelt de schrijver mede, dat dit wapen ook zonder de doorsnijdingslijn voorkomt.

Doc.-Bur.

Wapen (Onbekend). Welke personen voerden het volgende alliantie-wapen ?

a. een roofvogel met een linker-schuinbalk, b [illegible] met 3 gewende wassenaars over alles heen. Kl ?

b. ovaal schild. 3 sterren. Kl ?

Tiel. VAN KINSCHOT.

Het mannelijk wapen is dat van het geslacht van ***Buttingha*** ***(zie*** hierboven het antwoord ingezonden door Jhr. Mr. W. G. Feith), het vrouwelijke van het geslacht *Gerlacius* (zie Arm. Genl.). Het alliantie-wapen dankt zijn ontstaan, hetzij aan het huwelijk van *Nicolaas* ***van*** *Buttingha*, geb. ± 1650, gezworene te Groningen, met *Wibbina Gerlacius*, hetzij aan dat van diens broeder ***Johan van*** *Buttingha*, convooimeester, † 27 Oct. 1709, met *Clara Gerlacius*. (Zie XXXVII, SO.)

Doc.-Bur.

Wapen (Onbekend). Welk geslacht voert een keper met een ster (6) in de voet en als helmteeken een ster? Kleuren onbekend.

Tiel. VAN KINSCHOT.

Het eenige ons bekende wapen, dat met het gevraagde volkomen overeenkomt (ook wat betreft het helmteeken) is dat van een geslacht *van Gehren*, volgens lakafdruk op een brief van Mr *Johannes* ***Gabriel van*** *Gehren*, ***30.*** 10. 1778 Raad van Justitie te Batavia, in het archief te Enkhuizen.

De geslachten *Behagel* en *van* ***der*** *Ka(a)* voeren eveneens een keper vergezeld beneden van een ster, doch deze is in beide wapens 8-puntig.

Doc.-Bur.

Wapen (Onbekend). Welk geslacht voert een keper

beladen met 5 penningen of koeken, vergezeld van drie leeuwen ?

's-Gravenhage. M. G. WILDEMAN.

Indien de middelste voorwerpen op de beenen van den keper sterren zijn iu plaats van penningen, komt dit wapen volkomen overeen met dat van het geslacht *Roldanus.* (Zie Arm. Genl. in. voce).

DOC-BUR.

Wapen (Onbekend). Bij de verbouwing van een huis te St Oedenrode werd een stempel gevonden met het volgend wapen : In een blauw veld een gouden dwarsbalk, vergezeld van boven van 3 ruiten, van onder van 3 klokken, beide vermoedelijk van zilver. Helmt. 3 struisveeren.

0. v. N.

Wapen (Onbekend). (XXXVII, 93). Het mannelijk wapen van het door den heer Steenkamp gezochte alliantiewapen is dat van een geslacht *Koppen,* en werd gevoerd door *Theodorus Koppen,* 1806 notaris te Utrecht. Het veld is rood, de overige kleuren zijn ons onbekend. Als helmteeken fungeert het hoofd met een lint om den hals gestrikt. Aldus op een lakafdruk in de fraaie collectie lakafdrukken in het Museum te Rotterdam en op een dito in het Rijksarchief te Utrecht in een portefeuille met koopconditiën voor het gerecht van Schalkwijk. Op den laatste staat als randschrift vernield : *Theods Koppen Notaris.*

DOC.-BUR.

Wapens gevraagd. (XXXVII, 94). *Dirk van den Steen* is dood 1576. Zijne dochter *Segewalda* levende 1576 trouwde 1°. *Gerlich Haegdairn* en 2°. *Hendrik van Beenhem 1576.* Uit deze huwelijken: *Margareta Haigdairn*, die 9 Maart 1578 trouwde met *Hendrik van Brempt zu Hardenstein* en *Judith van Beinhem.* Deze Brempt voerde het gedwarsbalkte schild. (Bronnen : de Raadt artikel Ooy, Fahne's Stael van Holstein blz. 61 en gedrukte genealogie van Laer).

De geslachten *van* den *Sande* (von Sande) en *van den Steen* (von den Stein, von dom Stein) behooren te huis in het Hertogdom Cleve.

Margareta von Sant weduwe van *Arnt van Boicholtz* zegelde 1535 met een dwarsbalk vergezeld van drie leliën. (Fahne's Bocholtz. IIter Band. Urkundenbuch 106).

Mijne meening is, dat dit het wapen is van de gevraagde Sande, doch mag ik niet verhelen dat in een ms. wapenboek van den Heer van Sypesteyn een *Evert van den Sande* voorkomt, die in zi. drie ro. klaverbladen voert. Hij leefde ± 1575 en was gehuwd met *Judith* van de *Padevoort.*

In Fahne's Spee, blz. 195, komt een kwartierstaat voor die uitgewerkt en met andere gegevens vergeleken aan *Judith van den Steen,* ob. 1492, tot wapen geeft een adelaar. Zij was gehuwd met *Heyl Stroiff*, die ook een adelaar voerde.

Gerlach von dem Stein, Richter zu Kalkar, zegelde 1623 met „einen Adler und darüber einen befliigelten Helm". (Stadtarchiv zu Kalkar).

's-Gravenhage. J. D. WAGNER.

Wapens gevraagd. (XXXVII, 94). Ook ik zoek naar het wapen *von dem(n) Sandt, Sande,* tot nu toe tevergeefs. Het betreft hier de Limburgsche familie, die „Haus Muthagen" — niet Mützenhagen! — bij Astenet b. Aken bezat. De familie verarmde. Zekere *Abel von* den *bande* te Wessem (Holl. Limb.) zegelde in 1623 met zijn „angeborenen Pittschaft", zijnde een letterteeken, gevormd door de samenvoeging van de letters A.B.V.D.S. Zijne vrouw was *Maria* „ein armes betrubtes Weiblein".

Berlijn-Steglitz. H. F. MACCO.

Wijnmalen. In de zegelverzameling van ondergeteekende bevindt zich een lak van de familie *Wijnmalen,* dat geheel overeenstemt met de beschrijving door het Doc.-Bur. op pag.95 sub 1 gegeven, behalve het tweede kwartier, dat hier is goud met een *struisvogel* (kleur niet aangegeven).

Breda. A. N. J. TH. à TH. V. D. H.

Zutphensche geslachten. (XXXVII, 96).

d'Orville.

Amsterdam ingeteekend 11. 3.1707 :

Gerrit ten Acker, v. A'dam, w. Maria Matsue.

Martha d'Orville, v. A'dam (sic), o. 42, ouders dood, oom Pieter d'Orville.

Amsterdam ingeteekend 24.8.1725 :

Mr *Bartholt Wentholt, v.* Zutphen, o. 68, ouders dood.

Martha d'Orville, v. Hamburg (sic), w. Gerrit ten Acker.

2.4. 1750 is te Amsterdam ingeteekend:

Jan Jacob d'Orville Jr, v. *Hamburg, o. 31,* va. Jan Jacob te *Hamburg.*

Veltman.

Amsterdam ingeteekend 7.10.1740 :

Mr *Gerard Hasebroelc, v.* Zutphen, o. 23, ouders dood.

Catharina Veldman, v. Vreeland, o. 23, va. Jan.

A'dam. A. B. v. D. VIES.

Zutphensche geslachten. (XXXVI, 112, XXXVII, 96). Inzake Ds *Hendrik Philip Budde*, geb. ± *1750,* † *26.* 10. 1795, gehuwd met *Paulina Wildrik,* † Deventer April 1804, oud 51 j., vinden wij in een m.s. v. Fred Caland vermeld, dat hij een zoon was van *Winoldus B.,* ged. te Deventer 21. 9. 1690. Is de doop ± 1750 van *Hendrik Philip* voornoemd te Deventer niet te vinden?

's-Gr. M. G. W.

INHOUD 1919, N° 3.

Bestuursberichten. — Oorkonden betreffende het geslacht van Asbeck, medegedeeld door M. G. Wildeman. — De beweerde afkomst van het geslacht Beeldsnijder, door Jhr. Mr. W. A. Beelaerts van Blokland. — Aanteekeningen uit de oude registers van Retranchement (Zeeuwsch-Vlaanderen), door Ph. F. W. van Romondt. (Slot). — Huwelijksinteekeningen van Predikanten in de Kerkelijke registers te Amsterdam (1680—1811), medegedeeld door A. B. van der Vies. (Vervolg). — Rentmeesters en Geldwisselaars. door Mr. Dr. S. Muller Fzn. — Korte mededeelingen: Blijdenstein ; De Purperkleur in de Heraldiek; Teixeira. — **Vragen en antwoorden:** Bade; Bellen (von der); Bax—Boll—de Meier; Buttingha (van); Carpentier—Lefebvre; Cuperus—Hoogkamer; Diepenbroeck (van); Dussen (van der)—Sasbout; Ebelen (van), Leemans de Jonge en Pau; Erdbrink (Wapen); Prij-vsd der Does; Gelder (de); Gieben; Grafzerk; Groet (de); Hamming; Heyde (van der)-Hogerboort; Hofstrede (Wapen); Hogerscheyt -van Swieten; Hoogewerff; Kemp (de)-van Kreel; Kraft-Buschman; Laats; Meurs; Mye (van der); Nygh; Oort (Cornelis van), Notaris te Roermond 1633; Polder (van de)-de Cordua; Poutsma (van), Jansen; Putman; Rijn (van)-Amsingh; Sablonière (de la); Stheemsn; Ubbena; Utenweerde; Valso (de); Veer (de); VerHuell; Wapens (Onbekende); Wapens gevraagd; Wijnmalen; Zutphensohe geslachten.

De Ned. Boek- en Steendrukkerij, voorh. H. L. SMITS.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldisch Genootschap : „De Nederlandsche Leeuw."

Dit blad **verschijnt** maandelijks en wordt alleen **aan de** Leden van het **Genootschap** gezonden. Bijdragen, correspondentie betreffende de redactie **van het Maandblad,** opgaven **van** adresverandering, opmerkingen in zake de vereending en aanvragen om exemplaren van vroeger versohenen Maandbladen **gelieve men te** richten tot den **redacteur,** Mr. TH. **R. VALCK LUCASSEN,** *Raamweg 14, 's-Gravenhage.*

De **jaarlijksche** oontributie bedraagt *f* 7.50. Leden te 'a-Gravenhage, die de wekelijksohe portefeuille **ontvangen,** betalen hiervoor **eene** verhoogde **contributie van** *f* 10.— per jaar.

Brieven, aanvragen enz. betreffende het Genootschap te richten tot den secretaris, Mr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP, *Sweelinckstraat 8, 's-Gravenhage, en* die betreffende de Bibliotheek tot den bibliothecaris W. baron SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG, *Jan van Nassaustraat 96, 's-Gravenhage.*

De **Bibliotheek** van het Genootschap, gevestigd *Heerengracht* 62 (*hoek Princessegracht*), 's-Gravenhage, **is voor** de Leden geopend **iederen** Maandag van **2—4 uur.**

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk **is voor** de strekking of den inhoud der **onderteekende** stukken.

N°. 4. **XXXVII**e Jaargang. April 1919.

Bij dit nummer **wordt een plaat versonden, behoorende bij het art.: „Het geslacht Teixeira in Nederland3 Adelsboek".**

BESTUURSBERICHTEN.

Tot lid zijn benoemd:

C. E. W. NERING BÖGEL. . . . . *Ommen.*
Burgem. v. Stad en Ambt-Ommen.

C. C. **PELS RIJCKEN . . . . . Ede.**
Kapt. **Veld.-Art.**

Adreswijzigingen.

WALRAVE BOISSEVAIN . . . . . *Amsterdam.*
Keizersgracht 321.

A. E. ROEST VAN LIMBURG . . . . *de Bilt (U.)*
Kloosterpark.

PH. F. W. VAN ROMONDT . . . . . Leiden.
Oegstgeesterlaan 49.

MR. **T. A. M. A. VAN LÖBEN SELS . . Leeuwarden.**
Spanjaardslaan B 97.

MR. A. **STARING** . . . . . *'s-Gravenhage.*
N. Schoolstr. 95.

W. **LUNSINGH** TONCRENS . . . . . *Assen.*
Beilerstraat.

A. **K. VINK** . . . . . *Leiden.*
Breestraat 52a.

Documentatiebureau.

Aangezien het van groot belang is voor de leden, dat het documentatie-materiaal van het Genootschap zooveel mogelijk worde uitgebreid, doet de Commissie voor het D.-B. een krachtig beroep op alle leden, die veel in archieven werken, om de gegevens op genealogisch en heraldisch gebied, die zij bij hunne nasporingen tegenkomen en die naar hun oordeel voor anderen van waarde kunnen zijn, te noteeren en aan het D.-B. op te zenden.

Ten einde zulks *te bevorderen stelt de Commissie fiches van een door het Bestuur vastgesteld model kosteloos voor* **de leden** *beschikbaar,*

Deze fiches kunnen worden aangevraagd bij den Secretaris, Mr. E. J. Ta. à **TH. VAN DER HOOP,** Sweelinckstraat 8, 's-Gravenhage, en zullen door dezen gaarne ingevuld worden terugverwacht.

De Commissie twijfelt er niet of deze vorm van *coöperatie onder de leden* (bij de oprichting van het D.-B. een der punten van het program) zal bij velen instemming vinden.

Moge het Genootschap langs dien weg geleidelijk in het bezit komen van een belangrijke verzameling familiegegevens!

Het geslacht Teixeira in Nederland9 Adelsboek,

door **MR. TH. R. VALCK LUCASSEN.**

Het opstel, dat wij in het Mei-nummer van den vorigen Jaargang van dit Maandblad [1]) aan de afstamming en de stamreeks van het geslacht *Teixeira* hebben gewijd, beeft, zooals wij reeds mededeelden [2]), aanleiding gegeven tot een wederwoord. Niet van de zijde van de Redactie van Nederland's Adelsboek, tot wie ons vertoog gericht was, maar van die van den persoon, die als de geestelijke vader dient te worden beschouwd van de talrijke onjuistheden, welke in het artikel Teixeira in Nederland's Adelsboek 1918 worden aangetroffen. Met de publicatie van zijn geschrift [3]) heeft de schrijver, Jhr. Dr. E. Teixeira de **Mattos** te **Heelsum,** aan de Redactie van voornoemd jaarboek een goeden dienst bewezen, want wel blijkt thans zonneklaar, dat zij slechts in **zooverre** voor den inhoud van het door haar gepubliceerd artikel Teixeira verantwoordelijk mag worden

[1]) XXXVI, kol. 121-145.
[2]) XXXVI, kol. 356-357.
[3]) Critiek op het artikel van **Mr. R. Th. Valck Lucassen** in **„De Nederl.** Leeuw" d.d. Mei 1918, over het geslacht Teixeira in het Nederl. Adelsboek. Bijdrage tot de geschiedenis betreffende **oud**-Spaansch-Portugeesche geslachten in Nederland. Uitsluitend naar authentieke en **officieele** bescheiden. Door Jhr. Dr. E. Teixeira de **Mattos,** te **Heelsum.**

gesteld, als zij te goedcr trouw meende te mogen afgaan op gegevens, verstrekt door een lid der familie zelve, dat van de geschiedenis van zijn geslacht eene speciale studie scheen te hebben gemaakt en dus beter dan iemand anders hiervan op de hoogte had kunnen zijn.

Dat de Red. van Ned. Adelsb. haar vertrouwen verkeerd plaatste, heeft het door ons ingesteld onderzoek, waarvan wij de resultaten in ons vorig opstel publiceerden, reeds duidelijk in het licht gesteld. De thans verschenen lijvige brochure van Dr. Teixeira, welke als eene „bijdrage tot de geschiedenis betreffende oud-Spaansch-Portugeesche geslachten in Nederland" en voorzien van het etiket „uitsluitend naar authentieke en officieele bescheiden" het publiek wordt aangeboden, moge er misschien op berekend zijn op den oppervlakkigen lezer indruk te maken, zij geeft ons bij eene meer critische beschouwing van haren inhoud allerminst aanleiding om onze conclusies zelfs in het geringste te wijzigen.

Wij willen niet verhelen, dat het ons moeite heeft gekost de pennevrucht van Dr. Teixeira de Mattos tot het einde toe door te lezen. Niet alleen vanwege den zeer onbehoorlijken toon, waarvan de schrijver zich vrijwel doorloopend bedient. Deze kan ons niet deren en verzwakt slechts zijn betoog. Wij hebben meer op het oog de verwarrende hoeveelheid overbodige gegevens, welke men in de brochure aantreft, die de kern van de zaak waar het om gaat niet raken en het debat voortdurend op zijwegen voeren. Voegt men hieraan toe, dat de schrijver onze woorden — ook die uit particuliere gesprekken — herhaaldelijk verkeerd citeert om dan hierop zijne verdediging te baseeren, dan zal het ieder duidelijk zijn, dat de lezing dezer brochure ons geduld vaak op de proef gesteld heeft.

Het ligt niet in onze bedoeling alle onjuistheden, die in Dr. Teixeira's geschrift voorkomen, te weerleggen. Dit zou ons te ver voeren. Wij zullen ons in hoofdzaak bepalen tot hetgeen door den schrijver rechtstreeks ter refutatie van ons artikel werd aangevoerd, al vreezen wij nu en dan genoodzaakt te zullen zijn ook aan nevenzaken onze aandacht te schenken, wanneer dit in het belang der waarheid geboden mocht zijn. Wij volgen den draad van ons vorig opstel en zullen dan in de gelegenheid zijn de critiek van onzen opponent geleidelijk ter sprake te brengen. [4])

Het oordeel van Jhr. Dr. E. Teixeira de Mattos over hetgeen wij schreven is verre van vleiend. Reeds op de eerste pagina van zijn verweer lezen wij:

„. . . niet alleen, hetgeen men nauwelijks na zijn op con-„trôle aandringenden toon aan de Redactie van het Nederl. „Adelsboek zou verwachten, blijken zijn eigen bronnen „soms reeds op het eerste gezicht aanmerkelijk troebel, „waardoor zijne mededeelingen nader moesten onderzocht „worden, maar zijn betoogtrant is doorgaande propagan-„distisch of tendentieus en veelal bezijden de waarheid. „Zelfs bij de meest op den voorgrond gebrachte punten „staan zijne feitelijke opgaven in lijnrechte tegenspraak

[4]) Aangezien onze repliek op de omvangrijke brochure van Jhr. Teixeira de Matros noodzakelijkerwijs veel plaatsruimte zou eischen, waren wij aanvankelijk voornemens haar eveneens in broohure-vorm te doen verschijnen. Het Bestuur was echter van oordeel, dat publicatie van ons artikel in het Maandblad, waarin ook het eerste opstel over hetzelfde onderwerp geplaatst werd, de voorkeur verdiende.

„met de anthentieke bescheiden om welke hij niet op-„houdt te roepen en die hij, zij het zonder mijn voor-„kennis uit mijn eigendom een niet door mij te bepalen „aantal dagen in bezit genomen had". [5])

Wij zullen zien, wat hiervan waar is.

1

De beweerde afstamming uit het oud-adellijk geslacht de Sampayo.

Wij vingen ons vorig artikel aan met eene bespreking van den zoogonaamden *wapenbrief*, waarbij volgens Ned. Adelsb. „*Dom Diego de Teixeira de Sampaio*" op zijn verzoek van Don Pedro de Sa'azar, wapenkoning van Philips IV, d.d. Madrid 3 Maart 1643 *bevestiging* verkreeg van zijn ***ouden adel en afstamming der oude*** *Sampaio's* van Portugal. Wij deden uitkomen, dat de Red. van Ned. Adelsb. den inhodd van den bewusten wapenbrief niet gekend moest hebben, aangezien deze laatste ***over*** eene bevestiging der afstamming van voornoemden Diego uit het oud-adellijk geslacht de Sampayo met geen woord ***rept*** en zich bepaalt tot de simpele verklaring, afgegeven ten verzoeke van ***Diego*** *Tejeira*

[5]) Deze laatste beschuldiging wordt door Dr. T. in zijn noot 1) nog aangedikt, alwaar men o.m. lezen kan, dat, wij een groote verzameling documenten, deel van zijn eigendom en in veilige bewaring liggende bij Prof. Blok, zouden hebben **weggehaald, voorgevende,** ***dat hij*** **ons daartoe** ***vergunning*** **gegeven** ***had.*** Dit nu is ten eenenmale onwaar en vereischt nadere toelichting. Toen wij na de verschijning van Ned. Adelsboek 1918 besloten de genealogie Teixeira aan een onderzoek te onderwerpen, stelden wij ons in verbinding met Dr. T., van wien wij wisten, dat hij van dit, onderwerp een speciale studie had gemaakt. Hieruit ontspon zich weldra eene correspondentie, die den heer T. aanleiding gaf ons d.d. 18 Jan. 1918 ***zelf het voorstel te doen, om ons*** de documenten, waarin wij het meest belang stelden, aangeteekend toe te zenden. Ook in volgende brieven dd. 1 Febr. en 7 Febr. d.a.v. is er sprake van toezending dier stukken. Wij namen het aanbod dankbaar aan. Van de uitvoering bleek echter voorloopig niets te kunnen komen, doordat de door ons gevraagde documenten — op enkele photo's na — zich ten huize bevonden van Prof. Blok te Leiden, die — naar wij vernamen — de plaatsing van een artikel van den heer T. over het Judaïsme in Portugal in Nijhoff's Bijdragen in overweging had genomen. Dit bracht ons op de gedachte aan Prof. Blok de vraag te richten of Z. H. Gel. deze stukken nog langen tijd onder zich dacht te houden; zoo niet, dan zouden wij geduld oefenen, in het tegenovergestelde geval verzochten wij hem 'ons in de gelegenheid te willen stellen bedoelde documenten ***ten zijnen huize in te zien*** Hierop' noodigde Prof. Blok ons ten zijnent. Bij ons bezoek d.d. 18 Febr. d.a.v. bleek het documenten-materiaal van Dr. T. zoo omvangrijk te zijn, dat wij de ons interesseerende stukken in den beschikbaren tijd onmogelijk alle konden raadplegen, waarom Prof. Blok zoo vriendelijk was ons aan ***te bieden,*** de verzameling ter rustige bestudeering mede naar huis te nemen, waartoe hij de vrijheid meende te mogen nemen, ***omdat ook hij van Dr. T. vernomen had, dat wij na hem in de stukken zouden komen.*** Wij namen het aanbod dankbaar aan. Eenige dagen later onze correspondentie met Dr. T. vervolgend, deelden wij hem het gebeurde mede, er tevens op wijzend, dat wij één stuk, waarin wij belang stelden, in de dossiers niet hadden aangetroffen. Een opgewonden brief was hierop het antwoord en op 25 Febr. haalde de heer ***T. met*** groot misbaar de stukken bij ons weg. Van „een zeer langdurig noodzakelijk onderzoek", waarvan hij t. a. p. spreekt, was hierbij geen quaestie, al duurde dit bezoek langer dan ons lief was. Wij hadden de stukken juist kéne week onder onze berusting gehad en niet „ettelijke dagen", zooals dr. T. op p. 86 zegt, echter lang genoeg om het documenten-materiaal op zijn juiste waarde te leeren schatten. Het ontbrekende stuk -- eenphoto- werd door Dr. T. na zijn thuiskomst terug gevonden.

De correspondentie, die op deze zaak betrekking heeft w.o. een schrijven van Prof. Blok d.d. 21 Nov. 1918, waarin Z. H. Gel. de lezing van den heer T. omtrent het gebeurde ***volstrekt onjuist,*** de onze daarentegen volstrekt juist noemt, hebben wij in handen gesteld van den Voorzitter van het Genootschap. Wij wenschen de handelwijze van den heer T., die **van de juiste** ***toedracht der*** **zaak** ***volkomen op de hoogte is*** en desniettemin zich ***niet*** ontziet ons valschelijk te beschuldigen, hier niet nader te qualificeeren.

Sanpayo, wonende [5a]) te Antwerpen in Vlaanderen, dat in de wapenboeken van den Spaanschen adel, onder berusting van voornoemden wapenkoning, het wapen beschreven wordt van het geslacht *Sanpayo*, afkomstig uit 010 in Portugal, welk wapen dan in den brief nader omschreven wordt onder mededeeling, dat allen, die op wettige wijze uit dit geslacht gesproten zijn, gerechtigd zijn het in bepaalde gevallen te voeren. Derhalve constateerden wij, dat de wapenbrief, zelfs wanneer de echtheid van dit document boven allen twijfel verheven was, als bewijsstuk voor de afstamming der *Teixeira*'s uit het oud-adellijk geslacht de *Sampayo geen* gewicht in de schaal kon leggen.

De heer Teixeira vermag ons betoog niet te weerleggen. Wel haalt hij op p. 5 eenige bepalingen aan uit „oud-Spaansch-Portugeesche wetten" betreffende de onderteekening van wapenbrieven, waaruit zou blijken, dat „de Koninklijke gunst van een wapen", hetwelk „bij erfopvolging wordt toegekend", verleend wordt in een diploma geteekend door den wapenkoning; deze bepalingen doen hier niets ter zake, aangezien onomstootelijk uit den zoogenaamden wapenbrief van Diego Tejeira Sanpayo blijkt, dat aldaar van de verleening van een wapen geen sprake is.

De vertaling van dien brief hebben wij in ons vorig artikel in extenso medegedeeld. Wij hadden haar ontleend aan den Semigotha, jaarg. 1913, een werkje, dat om zijne anti-semietische strekking over het algemeen met groote voorzichtigheid dient te worden geraadpleegd, maar dat in dit geval een betrouwbare gids bleek te zijn. Zelfs de heer Teixeira erkent in zijne brochure, dat deze vertaling „in hoofdzaak juist" is en „slechts in kleinigheden" afwijkt (pag. 4). Het lag derhalve voor de hand, dat wij van haar een dankbaar gebruik maakten, teneinde de juiste beteekenis van den wapenbrief vast te stellen en wij kunnen slechts glimlachen, wanneer wij zien, hoe onze opponent, telkenmale wanneer hij den Semigotha *zelf* aanhaalt, dezen bij zijne lezers inleidt als „de pamflet-vrienden van den heer Lucassen"! (Zie o.a. p. 91).

Intusschen is Dr. Teixeira vooral vertoornd, omdat wij, den wapenbrief besprekende, de echtheid van dit document in het midden lieten. Hij schrijft (p. 6):

„.... de heer Valck Lucassen laat hier de mogelijkheid „open, dat de echtheid niet boven allen twijfel verheven „is. Toch weet de heer Lucassen, dat dit authentieke „document in originali bestaat bij de familie, 4 groote „folio perkamenten bladzijden in kleuren en metalen „met waszegels; — hij heeft het bewijs daarvan gezien, „evenals de Redactie van het Nederl. Adelsboek die hierbij „nauwkeurig te werk ging; zoowel op de eerste als op „de laatste zijde van het fotografische document staat; „duidelijk het kenmerk van registratie der leges in „Nederland in 1817.

„De toevoeging van den heer Valck Lucassen is dus „*lasterlijk.*"

[5a]) Dr. T. noemt het foutief, dat wij „residente en Amberes" even-als Henriques de Castro (Keur v. Grafst. p. 104) vertaalden door „wonende te Antwerpen" en niet het deftiger klinkende „residerende" bezigden. Voor wonen — zegt hij — is steeds het woord „morar" in acten gebruikelijk. Intussohen vertaalt Tolhausen, Neues span-deutach. u. deutsch-span. Wörterbuch, Leipzig 1891, het w. „residir" in de eerste plaats door „wohnen". De Duitsche vertaling van den wapenbrief heeft ook „wohnenden".

Wij vreezen, dat onze opponent zich hier door zijn temperament heeft laten meesleepen of ander8 de portée van zijne woorden niet begrijpt.

Wij hebben nimmer ontkend, dat de wapenbrief bestond; inderdaad hebben wij hiervan gedurende eene week eene photographische afbeelding onder onze berusting gehad. Het is echter juist deze afbeelding, die bij ons eenigen twijfel had opgewekt aangaande de echtheid van dit document. De registratie van 1817 bewijst deze al evenmin als de omstandigheid, dat het stuk blijkbaar bij de adelsverheffing in dat jaar heeft dienst gedaan. Het is toch een algemeen bekend feit, dat in dien tijd de Hooge Raad van Adel de echtheid der aan dit College voorgelegde stukken vaak zeer oppervlakkig onderzocht. Nu de heer. Teixeira de Mattos de echtheid van den wapenbrief echter op zoo scherpe wijze in het debat betrokken heeft, zouden wij het zeer op prijs stellen, indien hij dit stuk door eene wederzijds te benoemen commissie van deskundigen wilde laten onderzoeken, aan wie dan tevens de photographische reproductie zou dienen te worden toevertrouwd. Aan deze commissie zouden wij dan ook in overweging willen geven inzage te verzoeken van een *tweeden* wapenbrief van gelijken inhoud, welke het eigendom is van de erven Mr. Isaac Teixeira d'Andrade, ten vorigen jare te Amsterdam overleden. Deze wapenbrief, dien wij gezien hebben, is ook 4 folio perkamenten bladzijden groot, echter zonder waszegels. Het resultaat van dit onderzoek zouden wij met belangstelling tegemoet zien, al herhalen wij hier nogmaals, dat de „wapenbrief" — ook al is hij echt — als bewijsstuk voor de afkomst der familie Teixeira geen gewicht in de schaal kan leggen.

In ons vorig opstel spraken wij reeds de veronderstelling uit, dat een dergelijke overweging ten grondslag moest liggen aan het feit, dat zoowel in 1817 als in 1888 en 1892, toen verschillende leden van het geslacht Teixeira in den Nederlandschen adelstand werden opgenomen, aan dezen niet een diploma van inlijving maar slecht8 van *verheffing* werd uitgereikt. De heer Teixeira nu noemt deze verheffing een *onrecht* (p. 11), hetgeen de nieuwe onderzoekingen sinds dien tijd zouden hebben aangetoond. Wij zullen hieronder de gelegenheid hebben om de resultaten dier nieuwe onderzoekingen nader te beschouwen. Merkwaardig is, dat de heer Teixeira zich over het geleden „onrecht" troost door de verheffing zijner familie als eene „erkenning" van haren adel op te vatten. „Op grond van dien wapenbrief alleen" — schrijft hij — „werd dan ook volgens de hier geldende „voorschriften eigenlijk een recht erkend door Nederland, „zij het in ongracelijken vorm, giving too little, asking „too much. Het lidmaatschap van Jhr. Isaäc Tuixeira, „overl. 1828, in de vroegere ridderschap van Holland „getuigt van verdere erkenning." Wij zouden wel willen weten, welke hier geldende voorschriften onze opponent op het oog heeft, want dat deze verheffing met eene erkenning gelijk zou staan, is eene even groote absurditeit als dat de beschrijving in een der ridderschappen van eene verdere erkenning zou getuigen. Immers art. 63 van de G. W. van 1815 kende de bevoegdheid om in de Ridderschap beschreven te worden toe aan al wie door den *Koning tot den adelstand verheven was* en de

brieven van adeldom ter kennis van de Staten zijner provincie gebracht had, mits voldoende aan de daarvoor bepaalde vereischten, welke hoofdzakelijk van financieelen aard waren. [6]) Dat de „verheffing" — zooals onze opponent op p. 12 zegt — „in eer en deugd goedmoediglijk „aanvaard zal zijn, omdat niemand in de familie Teixeira „zich iets daaraan gelegen had laten liggen", is niet zeer waarschijnlijk. Mr. W. J. Baron d' Ablaing van Giessenburg, die gedurende vele jaren lid van den Hoogen Raad van Adel was en als Raad-Adviseur bij het Departement van Justitie tevens bewaarder der Adelsarchieven van het Koninkrijk was, deelt mede [7]), dat de verheffing van Isaäc *Teixeira* geschiedde *op diens verzoek.* Een tegelijkertijd door dezen gedane aanvraag om den titel van *„Baron d' Avernas le Gras"* te mogen dragen werd afgewezen, o.i. terecht, aangezien deze baronie verheven was ten behoeve van *Antonio Lopes Suasso,* van wien op dat tijdstip nog talrijke afstammelingen in de mannelijke lijn aanwezig waren. Hier had men dus geen „giving too little", wel „asking too much".

Wij kennen de motieven, die den Koning aanleiding gaven om aan het verzoek om verheffing gehoor te geven, niet. Het komt ons echter niet onwaarschijnlijk voor, dat „de trouwe vriendschap voor de Oranje's — ook in zware tijden" (p. 12) hieraan niet vreemd geweest zal zijn. De wapenbrief zal toenmaals voor het vaststellen van het wapen hebben dienst gedaan.

Alvorens van dezen „wapenbrief" af te stappen willen wij nog wijzen op de mededeeling in Nederl. Adelsb., dat hij verleend werd „na de scheiding van Spanje en Portugal", eene toevoeging, die wij in ons vorig opstel overbodig noemden, aangezien uit niets blijkt, dat tusschen het verleenen van den wapenbrief en de scheiding van Spanje en Portugal eenig causaal verband bestaan heeft.

De heer Teixeira is het hier niet mee eens. „Immers" — zegt hij op p. 6/7 — „deze toevoeging illustreert behalve „de historische gebeurtenis, dat de aanvrager van den „brief de Spaansche zijde kiest, zooals de meesten in „Vlaanderen, te meer begrijpelijk sinds de tot het uiterste „gevolgde politiek der Spaansche Koningen de 3 Philipsen, „gedurende de inlijvingsperiode van Portugal (1681-„ 1641) waarbij vooral Portugeezen van fortuin eninvloed, „ook groote kooplieden in allerlei ambten in Vlaanderen „en Spanjaarden in Lissabon en de Portugeesche kolo-„nies geplaatst worden, ter voorkoming van hetgeen toch „gebeuren zou, nl. conspiratie tegen het Spaansche „Koningshuis, en afval."

De aangehaalde zinsnede munt niet door duidelijkheid uit en bevat ook eene historische onjuistheid. Wij laten in het midden of de politiek der Spaansche regeering, die Portugal als een overwonnen land beschouwde en in Portugeesche ambten liefst Spanjaarden plaatste, werd ingegeven door veiligheidsoverwegingen ; dat echter in Vlaanderen, dat toenmaals tot de Spaansche Nederlanden behoorde, overal Portugeezen van fortuin en invloed in allerlei ambten zouden zijn aangesteld teneinde conspiratie en afval te voorkomen, is eene opvallende ongerijmdheid. De Portugeezen toch hadden in de Zuidelijke Nederlanden geene staatkundige belangen en wanneer de Spaansche regeering van de diensten der Portugeesche

[6]) Zie hiervoor d'Ablaing van Giessenburg. De Ridderschappen in het Koninkrijk der Nederlanden. 's-Gravenhage. 1875, pp. 17 e.v.

[7]) Nederlands Adelsboek. 's-Gravenhage. 1887, p. 20 j^to 19.

kooplieden, die reeds lang vóór de vereeniging van Spanje en Portugal in de Vlaamsche koopsteden eene invloedrijke positie innamen [8]), gaarne gebruik maakte, dan behoef% hier geen vrees voor „conspiratie en afval" achter te worden gezocht. Evenmin als anderen zal Diego Teixeira de Sampaio, die het pagador-ambt in dienst van den Koning van Spanje bekleedde, in diens gebied woonde en door de politieke gebeurtenissen in Portugal daarom nog niet zijne hoedanigheid van Spaansch onderdaan verloor, hiertoe reden hebben gehad en dit zeker niet ten behoeve van een land, dat voor de Nieuwe Christenen, tot wier kring hij behoorde, zoo'n onveilige woonplaats was geweest. Derhalve behoeft men in het feit, dat Diego Teixeira zich ter verkrijging van eene beschrijving van het wapen der Sampayo's tot een *Spaanschen* wapenkoning wendde, geene manifestatie zijner politieke denkbeelden te zien en blijft de vermelding, dat dit eerst na de scheiding van Spanje en Portugal plaats had, o. i., alleszins overbodig.

Wij hebben in ons vorig opstel gewezen op het tweeslachtige in het hoofdje van het artikel Teixeira in Nederl. Adelsb. 1918, alwaar eenerzijds *Vasco Pirez de Sampayo,* die omstreeks 13 84 leefde, als de vermoedelijke stamvader der familie werd opgegeven, maar anderzijds de aandacht gevestigd werd op het feit, dat de naam *Teixeira* sedert 1 2 84 in deze streken [d. w. z. „bij Teixeira in het aartsbisdom Braga" [9])] voorkomt, waardoor de vraag zich aan ons opdrong, of de familie Teixeira in het oog der Redactie nu eigenlijk wel in de mannelijke lijn uit Sampayo gesproten was of niet. Dat Vasco Pirez zelf van de 13e eeuwsche Teixeira's zou afstammen en dus eigenlijk een Teixeira geweest zou zijn, steunde — naar wij zelden — op geen enkel bewijs en zagen wij nergens vermeld, zelfs niet in de uitvoorige genealogie de Sampayo door Diogo Range1 de Macedo, die toch aangaande de afkomst van Vasco Pirez verschillende hypothesen aanvoert.

„Dit moet recht gezet worden," antwoordt ons de heer „Teixeira op p. 9. „Want tal van takken komen in deze „*oude offiaieele genealogie voor,* waar de Teixeira's zich „en wel steeds met de afstammelingen in de *5de generatie* „van den eerstgenoemden Vasco Pirez de Sampaio den „eerst bekenden stamvader, die einde 14de eeuw, in „authentieke acten voorkomt, verbinden, n.l. omstreeks „het eerste kwartaal van de 16e eeuw, twee generaties „voor den eerst opgegeven Nederlandschen stamvader."

Het zal den aandachtigen lezer terstond zijn opgevallen, dat de heer Teixeira hier *niets recht zet,* integendeel aan onze opvatting steun verleent door zelf mede te deelen, dat de verbintenissen, welke tusschen de Teixeira's en de Sampayo'u plaats hadden, alle in de 5e generatie der afstammelingen van Vasco Pirez voor kwamen, en over de afkomst van laatstgenoemde uit de oude Teixeira's — het punt in quaestie — te zwijgen. Uit de aangehaalde zinsnede blijkt thans echter duidelijk, dat onze opponent zijne afstamming in de rechte *mannelijke* lijn uit *Vasco*

[8]) Zie Emile vanden Bussche. Flandre et Portugal. Bruges 1874.

[9]) Wij hadden de vraag gesteld, waarom de ligging van de plaats van herkomst der familie in Ned. Adelsb. was aangegeven volgens de kerkelijke indeeling van Portugal. Het leek ons zeer onpractisch. Thans bliikt deze plaatsaanduiding bovendien foutief te zijn geweest, aangezien" 010 sinds 1809 niet meer ressorteert onder het aartsbisdom Braga, maar onder het bisdom Porto. (Zie T. d. M. p 7).

Pirez de Sampayo op het oog had, en dat hij de ***Teixeira'***, uit de 13e eeuw tot zijne voorouders in de *vrouwelijk* lijn rekent.

"Nu is het echter onjuist, dat — zooals hierboven i aangehaald — de allianties tusschen de Sampayo's e de Teixeira's zich over „tal van takken" van het geslach 'Sampayo zouden hebben uitgestrekt. Integendeel kom in de meergenoemde genealogie de naam Teixeira slecht enkele malen voor [10]) en slechts één maal is er sprak van een verbintenis met eene vrouwelijke Teixeira, t.w door het huwelijk van ***Heytor de Sampayo*** — uit ee gelegitimeerdeo bastaardtak — met *Peladia*, dochte van *Cerafim Teixeira.* De heer Teixeira laat er zic echter niet toe verleiden zijn stamvader Diego Teixeira de Sampaio van laatstgenoemd echtpaar te doen af 'stammen, waarvoor trouwens ook geene bewijzen zoude zijn aan te voeren. Hij koppelt hem liever vast — zooal hieronder zal blijken — aan het echtpaar ***Francisco de Sampayo*** en *Antonia da Silva*, dat tot een geheel anderen tak behoorde. Voor eene afstamming in de vrouwelijke lijn uit de Teixeira's in Portugal ontbreekt hem derhalve ieder gegeven.

Ons is geen land bekend, waar de geslachtsnamen zoo algemeen zijn als in Portugal. Men behoeft slechts de genealogieën van Portugeesche geslachten na te slaan, om hiervan de sprekende bewijzen te zien. Voortdurend komt men er dezelfde namen tegen, in tallooze combinaties aan elkander gekoppeld, omdat het in Portugal, naar men weet, veelal het gebruik was — en nog is — om den naam eener aanverwante familie (meestal dien der moeder of grootmoeder) aan den eigen naam te verbinden. De heer Teixeira beschouwt ze dan ook (p. 10) als „clan namen," hetgeen echter niet juist is, omdat tusschen de leden der Schotsche clans een band bestaan heeft, die oorspronkelijk uit gemeenschappelijke economische belangen geboren, tot eene sterke traditie was gegroeid, en hiervan in Portugal nimmer sprake is geweest.

Ook kwam het in Portugal veel voor, dat zonen een geheel anderen naam voerden dan hunne vaders, broeders uit één gezin verschillend heetten. De heer Teixeira geeft hiervan zelf verschillende voorbeelden, o. a. waar hij melding maakt (p. 16) van *Hector Mendes*, ***een*** Nieuwe Christen, die in de eerste helft der 17e eeuw leefde, en de vader was van ***Francisco de Britto Coutinho*** en *Manoel* ***Pereira Coutinho.***

Is het in het algemeen gevaarlijk op grond van overeenkomst van namen tot familie-verwantschap te besluiten, in Portugal is dit in hooge mate het geval. Dezelfde namen worden zoowel door Oud-Christelijke geslachten als door Marranen gevoerd, zonder dat hier van eenige familie-relatie sprake is. Onze opponent blijkt dit in zijn geschrift niet altijd in het oog te houden. Anders zou hij niet met zooveel zekerheid omtrent den gecombineerden naam Ximenes ***Pereira*** te Amsterdam hebben medegedeeld (p. 42), dat deze „ongetwijfeld uit de verbinding met den oud-vasallen-adel der Pereira's ontstaan" is, terwijl hij toch kon weten, dat deze naam zijn oorsprong dankt aan het in 1720 te Amsterdam gesloten huwelijk van ***Isaac Hiskiau Levy Ximenes*** en ***Hannah van Abraham van Jacob Pereira.*** Laatstgenoemde behoorde tot eene de oudste Portugeesch-Joodsche familie van Amsterdam, voor wier Oud-Christelijke afkomst moeielijk bewijzen zouden zijn aan te voeren.

Nog duidelijker treedt dit gebrek aan inzicht aan den dag, waar de heer Teixeira op p. 44 vanwege de naamsovereenkomst aanneemt, dat het thans tot den Nederlandschen adel behoorende geslacht ***Salvador*** — in de Synagoge ***Jesurun Rodriguez*** geheeten — en de familie ***Rodriguez d'Evora*** van één stam zouden zijn, ondanks hef feit, dat de naam ***Rodriguez*** — patronymicum van ***Rodrigo*** — zéér algemeen is in-Spanje en Portugal. Hij bejammert het, dat de Redactie van Nederl. Adelsb., „die ook in de vroegere jaargangen het geslacht ds *Salvador* beter aangaf" zoo verstandig was in 1917 „den zeer waarschijnlijken oorsprong van ***Rodrigues d'Evora***" plotseling weg te laten. Wij begrijpen het ieedwezen van den heer Teixeira volkomen, want stond er niet in Nederl. Adelsb. 1904, dat het geslacht ***Salvador,*** vroeger *Rodriguez*, tot den oudsten Spaanschen adel behoorde en afstamde van „Don ***Rodrigo,*** zoon van ***Teofredo,*** hertog van ***Cordova,*** Koning (710—711)"? Voor dezen koning zonder land was in Nederl. Adelsb. 1911 in de plaats gekomen ***Francisco Salvador,*** wiens zoon ***Joseph 30*** Aug. 1661 te Amsterdam geboren werd.

Na hetgeen wij hierboven zeiden over de algemeenheid der Portugeesche geslachtsnamen zal men beseffen, dat lang niet alle personen van denzelfden naam gerechtigd waren tot het voeren van hetzelfde wapen [11]). Derhalve kwamen wij er tegen op, dat Nederl. Adelsb. 1918 eene beschrijving gat van de „oorspronkelijke wapens" ***Teixeira*** (met het krukkenkruis), ***Sampayo*** en ***Mattos***, terwijl het verband tusschen het Nederlandsche geslacht Teixeira en de families, die tot het voeren dier wapens gerechtigd waren, allerminst vast staat. In Nederl. Adelsb. behooren o.i. alleen de hier te lande officieel vastgestelde wapens te worden vermeld.

De heer Teixeira wil hiervan echter niets weten. Hij beroept er zich op (p. 9), dat ***afstammelingen*** uit het Nederlandsche geslacht in Portugal ***thans*** weder Teixeira met het kruis voeren, dat in het Armorial Général van Rietstap het wapen de Sampaio voorkomt, gevierendeeld met datzelfde wapen Teixeira — hetgeen per se eene combinatie is uit den lateren tijd, aangezien het oorspronkelijke wapen der Sampayo's het kruis ***niet*** vertoont, ook niet in de Sala das Armas te Cintra — en citeert verder Henriques de Castro, die zegt, dat de ***Teixeira's*** bij. hun komst hier te lande het oude wapen met het kruis — door hem bij de Villasboas aangetroffen — prijsgaven, zonder dat hij er zich blijkbaar rekenschap van gaf, dat niet ***alle*** Teixeira's van één stam behoefden te zijn.

Men zal begrijpen, dat wij aan deze getuigenissen van recenten datum ter rechtvaardiging van de

[10]) T. d. M. p. 9, n. 6.

[11]) Toch zal de naamsovereenkomst in vele gevallen tot het aannemen van hetzelfde wapen hebben geleid. Over het gebruik van wapens bij de Marranen schrijft The Jewish Encyclopedia, het bekende standaardwerk, dl. IV, p. 125: „The prsctise of bearing coats of „arms became more genera1 among the Jews at the times of the „Maranos. When a Jew became converted in Spain he was generally „adopted by some noble family and thereby obtained the right to „bear the family arms. In this way many Jewish families gained the „right to shields which they carried with them to Holland, and „had carved on their tombstones, even after they had repudiated „Christianity which had given them the right to such shields".

aanspraken der tegenwoordige Teixeira's op het oude Cintra- wapen geen waarde hechten. Wij hopen dan ook, dat deze overtollige wapenbeschrijvingen uit Nederl. Adelsb. zullen verdwijnen. Hiermede zal dan tevens de verwijzing vervallen naar de gearmorieerde „randversiering" van meergemelde Sala das Armas te Cintra, welke — naar thans blijkt (p. 10) — foutief was, aangezien zij ten onrechte het wapen *de Mattos* als aldaar voorkomend opgaf. Deze „randver-Gering" uit het begin der 16e eeuw, waarin de wapens van 72 van Portugal's aanzienlijkste geslachten zijn aangebracht, moge bovendien uit heraldisch oogpunt interessant zijn, zij heeft veel van haar waarde verloren, sedert zij in de 18e eeuw werd overgeschilderd „veelal met kleine wijzigingen in de kleuren en de plaatsing der stukken van de oorspronkelijke schilderingen uit de 16e eeuw", zooals de Rijksarchivaris te Lissabon aan den heer Teixeira mededeelde (p. 10).

In ons vorig opstel hebben wij gewezen op eene belangrijke passage in de stamreeks Teixeira in Ned. Adelsb., die o. i. aanleiding kon geven tot misverstand. Het gold de mededeeling, dat Diego Teixeira de Sampaio op hoogen leeftijd evenals vele Spaansche en Portugeesche edelen, wereldlijk en geestelijk, blijkens de inquisitie-protocollen tot het Judaïsme overging, waardoor — naar wij toenmaals schreven — de indruk werd gewekt als had er op zeker tijdstip onder de Christenen van aanzienlijken huize in Spanje en Portugal eene sterke strooming bestaan om het geloof hunner vaderen voor den Joodschen godsdienst te verlaten. Teneinde de aangehaalde passage uit de stamreeks op haar juiste waarde te schatten, gaven wij een beknopt overzicht van de lotgevallen der Joden in het Spaansche Schiereiland, ontleend aan de bekendste schrijvers op dit gebied. Ziehier hoe de heer Teixeira zich over de door ons geraadpleegde bronnen uitlaat (p. 12):

„Wel is zijne literatuur wat verouderd, soms allicht „ook wat joodsch-tendentieus, maar een critisch ge-„schiedvorscher als Llorente over de Inquisitie — op „wien hij zich tevens beroept, — mag toch steeds onder „de besten genoemd worden. Wij houden ons dan ook „liever aan Llorente's inleiding, dat men over authentieke „gegevens van de Inquisitie zelf moet beschikken, beter „dan zooals de heer Lucassen doet, zaken, die sinds „30 jaren door onpartijdige geschiedvorschers van naam „als *Alexandre Hcrculano, Antonio Baiao e. a.* vastgesteld „werden, opnieuw aan ernstigen twijfel te onderwerpen, „nl. dat Spaansche en Portugeesche edelen wereldlijk „als geestelijk tot het jodendom toetraden, ook Oud-„Christenen."

In de eerste plaats merken wij op, dat schrijvers als Kayserling, van wiens *Geschichte* der *Juden in Portugal wij* in de eerste plaats gebruik maakten, nog geenszins verouderd zijn. Van hem getuigde Henriques de Castro in de voorrede van zijn Keur van Grafsteenen enz. als van „den geleerden schrijver, die van de geschiedenis en letterkunde der Sephardische Joden eene zoo grondige studie gemaakt en door zijne boeiende geschriften niet alleen tot betere kennis daarvan bijgedragen, maar ook tot liefde daarvoor opgewekt heeft," en dit oordeel geldt ook thans nog. Het kan ons dan ook niet verwonderen in de brochure van Dr. Teixeira geen aanhaling uit de werken van jongere schrijvers aan te treffen, die de mededeelingen van Dr. Kayserling ook in één enkel opzicht zouden weerleggen. Daarentegen kunnen wij moeielijk onze verbazing onderdrukken, wanneer wij onder de geschiedvorschers der laatste 30 jaren, die onze literatuur zouden hebben gedeprecieerd, in de eerste plaats *Alexandro Herculano* vinden aangehaald, die niet alleen reeds in 1877 op 67-jarigen leeftijd overleed, maar wiens bekend werk *Historia* de *Portugal* bovendien de voornaamste bouwstoffen heeft geleverd voor. ... Dr. Kayserling's „Geschichte der Juden in Portugal", zooals men in de voorrede van dit werk kan lezen !

In hoe verre wij door onze literatuur ook in „joodsch-tendentieuzen" geest kunnen zijn beinvloed, is een vraag, die wij maar niet zullen trachten op te lossen.

Intusschen geeft de heer Teixeira in de hierboven aangehaalde passage den inhoud oneer woorden ten eenenmale onjuist weer. *Het is niet waar,* dat wij ernstig zouden hebben betwijfeld, „dat Spaansche en Portugeesche edelen „wereldlijk als geestelijk tot het jodendom toetraden, ook „Oud-Christenen". Wij hebben slechts doen uitkomen, dat men bij het overgroote deel dier overgangen te doen had met *Nieuwe* Christenen, zij het ook, dat men hier beter van „openlijken terugkeer" tot het Judaïsme kon spreken. Ook wezen wij er op, dat deze geloofsovergangen zich allerminst tot adel en geestelijkheid beperkten, maar evengoed onder de lagere standen voorkwamen. En wat de overgangen tot het Jodendom van Oude Christenen betreft, deelden wij als onzeconclusie mede, dat deze slechts als uitzonderingsgevallen dienden te worden beschouwd. Wij wezen er op, dat zelfs onder de hooge geestelijkheid geheime Joden werden aangetroffen, wier invloed in een tijd, dat het Roomsch-Katholieke geloof breede scharen in alle landen niet meer bevredigde, zich ten gunste van het Judaïsme kan hebben doen gelden, maar waarschuwden er voor, dat het onderscheid niet uit het oog verloren diende te worden tusschen den eigenlijken overgang tot het Jodendom, waarbij men na in achtneming der hiervoor geldende voorschriften in de kerkelijke gemeenschap der Joden werd opgenomen, en het sympathiseeren met de leerstellingen van de wet van Mozes en de denkwijze van het Judaïsme, wat voor de Cnquisitiereeds voldoenden grond tot vervolging opleverde. Zoo vindt men voornamelijk in de 16e en 17e eeuw talrijke gevallen van Christenen vermeld, die zonder daarom tot het Jodendom toe te treden leerstellingen verkondigden, die aan het Judaïsme verwant waren. Pastor Schudt geeft in zijn bekend werk *Jüdische Merkwürdigkeiten* vele voorbeelden van deze zoogen. „Jodenvrienden" of „Jüdenteer", waartoe hij behalve de ook door den heer Teixeira vermelde zoogen. Christen-Joden te Löbensfeld bij Heidelberg zelfs mannen als Calvijn en Qrotius rekende. Hij gaat hierbij echter niet zoo ver als onze opponent, die het gebruik van Oud-Testamentische voornamen, welke na de Hervorming hier te lande in zwang komen, met het Judaïsme in verband brengt. „De Hollandsche Sara's en Abraham's" — zegt hij op p. 20 — „komen in dien tijd [17e eeuw] in de „stamboomen; maar hoewel de uitdrukking liever Turksch „dan Paapsch eene bekende geuzenleus is, blijven zij „toch zeer zeker Christen". Hieraan hadden wij zoowaar nimmer gedacht !

De Inquisitie ontzag zich volgens Llorente niet, om zich in vele gevallen van onware beschuldigingen te bedienen, teneinde zich in het bezit te stellen van de aardsche goederen harer slachtoffers, zoodat men mag aannemen, dat slechts een gedeelte van de Oude Christenen, die in de Inquisitieprotocollen als Judaïseerende worden vermeld, inderdaad tot het Jodendom was overgegaan. Omgekeerd. denke men niet, dat allen, die als Oude Christenen in de acten voorkomen, dit ook inderdaad waren. De heer Teixeira deelt ons zelf mede (p. 26), hoe velen zich o. a. in hunne testamenten „limpe de sangue, vrij van ketterbloed" plachten te noemen, ook al stond hun afkomst uit het Hebreeuwsche ras vast. "Velen van den Nieuw-Christen „Adel" — zegt Dr. Teixeira terecht (p. 24) — „wenschen „reeds in de 16e eeuw het jodendom als eene legende „te beschouwen en werken met alle macht daartegen „in Portugal." [11a]) Andere Nieuwe Christenen werden weer bij Pauselijke Breve tot Oude Christenen verklaard, van welk merkwaardig verschijnsel de heer Teixeira ons een voorbeeld geeft in den persoon van *Fernao Ximenes*, die in de 2e helft der 16e eeuw te Antwerpen leefde en deze gunst in 1686 van Paus Sixtus V ontving. (p. 40).

De overgang van Oude Christenen tot het Jodendom dient dus tot de hooge uitzonderingen te worden gerekend. Zoolang de heer Teixeira niet bewezen heeft, dat de geloofsovergang van zijn voorvader Diego Teixeira de Sampaio tot die uitzonderingsgevallen behoort, bestaat er voor ons niet de minste reden om hem niet te rekenen tot die duizenden uitgewekenen om den geloove, die zich over heel Europa verspreidden en zoodra zij een oord hadden bereikt, waar zij den godsdienst hunner vaderen ongestoord konden belijden, openlijk tot het Judaïsme terugkeerden.

Heeft nu de heer Teixeira in zijne brochure bewezen of althans aannemelijk gemaakt, dat de bewezen stamvader van zijn geslacht, ***Diego Teixeira de Sampaio,*** van Oud-Christelijken bloede was? Noch het een, noch het ander.

Wij hebben er in ons vorig artikel reeds op gewezen, dat dit feit wel zou dienen te worden aanvaard, wanneer op grond van officiëele stukken overtuigend zou zijn aangetoond, dat voornoemde Diego een afstammeling van ***Vasco Pirez de Sampayo*** is geweest. Van dezen toch lazen wij nergens, dat hij een Nieuwe Christen was. Het is ook niet waarschijnlijk, aangezien hij volgens Kayserling tot de ridders behoorde, aan wie de Regent Joan (later Koning Joan 1) van Portugal wegens betoonde dapperheid de geconfisceerde goederen van eenige vermogende Joden ten geschenke gaf.

De heer Teixeira schijnt van de zuiverheid van het Christelijk geloof van Vasco Pirez niet overtuigd te zijn. „Het zal vrijwel onmogelijk zijn te weten" — aldus onze opponent op p. 17 — „in hoeverre reeds de eerste authen„tiek vaststaande de Sampaio's — Vasco Pirez (Pedro's

[11a]) Dit streven bij de Marranen in Portugal, om „met alle macht,, hunne ware afkomst te verbergen,, dat door vrees voor de Inquisitie ingegeven en door de algemeenheid der geslachtsnamen ongetwijfeld vergemakkelijkt werd, wettigt alleszins het scepticisme tegenover de oud-adellijke pretentiën van Portugeesch-Israëlietische geslachten, ook ondanks de aanwezigheid bij sommige hunner van verklaringen van wapenkoningen, aan hunne Nieuw-Christelijke voorouders kort vóór of tijdens het woeden der Inquisitie verstrekt,

„zoon) de Sampaio en diens eerste afstammelingen in "directe of in zijlijnen innerlijk tot het judaïsme helden." Hij wijst er in dit verband op, dat de moeder van den toenmaals regeerenden Koning Joan 1 (den Bastaard), Theresa Lourenço, eene dochter Israëls was, spreekt van de „niet onbekende voorliefde" van dezen vorst voor de Joden en suggereert hiermede het denkbeeld, dat wellicht ook bij de Sampayo's eene traditioneele sympathie voor het Judaïsme aanwezig was, die in den geloofsovergang van Diego Teixeira de Sampaio haar culminatiepunt bereikte.

„Het verhaal van den verdienstelijken Duitschen joodsch„schen onderzoeker Kayserling" — zegt hij op p. 17/18 — „dat Vasco Pirez de Sampaio — (die zich noemde naar „de plaats, gewijd aan den Heiligen Pelagius), zijne goe„deren in 1384 zou verkregen hebben, nadat deze eerst, „zooals de heer Lucassen wil doen gelooven, afgepakt „waren van rijke Israëlieten, schijnt moeilijk te weerspreken „en wel goed gevonden. Maar het is onwaarschijnlijk — „wegens de afkomst en niet onbekende voorliefde van „Jan 1 voor de Joden — zijn lijfarts heette officieel ***Don „Abraham Senior*** — volgens Da Costa, hoewel ik dit "niet authentiek vond ; en ook de ***genealogie wijst eerder, „evenals de algemeene historische omstandigheden,*** op strijd „met Mahomedaansche, resp. Moorsche bezitters."

Allereerst merken wij op, dat het inderdaad niet gemakkelijk zal zijn thans na ruim vijf eeuwen de „innerlijke" godsdienstige gezindheid van Vasco Pirez te leeren kennen ; wij kunnen slechts constateeren, dat zijn optreden naar buiten eene overhelling tot het Judaïsme niet zeer waarschijnlijk maakt. De veronderstelling, dat de geconfisceerde goederen, welke in 1384 door den Regent Joan aan Vasco Pirez en anders ridders ten geschenke waren gegeven, niet van Joodsche herkomst zouden zijn geweest, doch aan Moorsche bezitters zouden zijn ontnomen, vindt eene afdoende weerlegging bij Kayserling, die van de feiten, welke tot de confiscatie van de bezittingen van den Joodschen Groot-Thesaurier van Koning Ferdinand, D. Juda, en een aantal zijner belastinginners aanleiding gaven, een omstandig en uitstekend gedocumenteerd relaas geeft. [12])

Wij vestigen er verder de aandacht op, dat de afkomst van Koning Joan 1 uit eene Joodsche moeder allerminst een geschiedkundig feit is. Reeds heeft Pastor Schudt er op gewezen, dat bij de oude Portugeesche schrijvers en genealogen over die afstamming niets te vinden is en het verhaal daarvan voor het eerst aan het einde van de 17e eeuw bij een niet zeer betrouwbaren Franschen schrijver en zonder aanduiding van bronnen opduikt [12a]). Kayserling noemt het kortweg een "fabel" [13]). Theresa Lourenço was eene Galicische „und" — zegt Kayserling — „in Galicien [N. W. Spanje] wohnten bekanntlich nie Juden."

Wij vernemen niet. waar de heer Teixeira bij da Costa gelezen heeft, dat de lijfarts van Joan 1 „*officieel*" Abraham Senior heette. Is deze mededeeling juist, dan bestaat er echter alle reden om te gelooven, dat da Costazichhier verschreven moet hebben. Dezelfde schrijver

[12]) Gesch. d. Juden in Port., pp. 29 e.v.

[12a]) Mons. Varillas. La Pratique de l'Education des Prinoes. Amsterdam 1686, 8°, 1. 1, p. 59, aangeh. bij Schudt, Jüd. Merkw., Frankf. a. M. 1714, dl. III, bk. IV, cap. 10, p. 115.

[13]) Ibid., p. 29, n. 3.

vermeldt nl. in zijn bekend werk : Israël en de Volken [14]) slechts zekeren *Micer Moses*, een anderen Israëliet, als lijfarts van Joan 1, terwijl hij in hetzelfde werk van Abraham Senior, een aanzienlijken Spaanschen Jood, in eene andere hoedanigheid en veel later gewag maakt. Het is overigens bekend, dat de geneeskunde oudtijds in Spanje en Portugal veelal door Joden werd uitgeoefend, welke op dit gebied vele bekwame mannen hebben opgeleverd. [15]) Het feit, dat ook de leden van het Koninklijk Huis gaarne van hunne diensten gebruik maakten, behoeft daarom echter nog niet als een bewijs van hun „voorliefde" voor de Joden te worden opgevat.

Wij zouden hebben verwacht, dat de heer Teixeira in zijne brochure uitvoerig zou hebben stil gestaan bij het geslacht de *Sampayo* en ons over de afstamming van Diego Teixeira de Sampaio van Vasco Pirez — de kern van de geheele quaestie — uitvoerige niëdedeelingen zou hebben verstrekt, liefst onder textueele weergave van de belangrijkste documenten, welke hierop betrekking hebben. Niets hiervan. Deze belangrijke aangelegenheid wordt in anderhalve pagina (pp. 65/66) summier afgedaan. Ook van de *Teixeira*'s in Portugal vernemen wij, behalve de mededeeling op p. 10, dat hunne genealogie legendarisch tot A° 739 — ni plus ni moins — terug loopt, niets. Daarentegen wijdt de schrijver een zeer groot deel zijner brochure aan de geschiedenis van twee geslachten, die tot zijne voorouders slechts in een zijdelingsch verband stonden, t. w. de „Huizen" *Ximenes d'Aragao* en *Rodriguez d'Evora*. Wij behoeven onzen opponent op dezen zijweg niet te volgen. Wij zijn gaarne met hem overtuigd van den „rijkdom" en van de voortreffelijke relatiën — ook met Oude Christenen — van beide Nieuw-Christelijke geslachten [16]), die zonder twijfel in Portugal tot grooten bloei geraakten, ook al zochten vele hunner leden, die zich door het optreden der Inquisitie als met het zwaard van Damocles bedreigd zagen, in den vreemde een veiliger woonoord. Bovendien ontsnappen de talrijke filiaties, die ons hierbij kwistig worden medegedeeld, aan onze beoordeeling. Zij blijken hoofdzakelijk gebaseerd te zijn op m. s. genealogieën, wier bewijskracht o. i. aan redelijken twijfel onderhevig is. Het zijn deze handschriftelijke genealogieën, door den heer Teixeira tot officieele genealogieën gestempeld, die de voornaamste bouwstoffen hebben geleverd voor zijne brochure. Waaraan zij het predicaat „officieel" te danken hebben, is ons niet duidelijk, tenzij ze dit ontleenen aan de omstandigheid, dat zij in de Nationale Bibliotheek te Lissabon zijn samengebracht. Wij hebben er verschillende van onder de oogen gehad (de Sampayo, Ximenes, Rodriguez d' Evora e. a.). Het waren alle geslachtslijsten van 18de-eeuwsch maaksel, dorre opsommingen van namen met zeer weinig data, vrij wel zonder opgave van bronnenof verwijzing naar authentieke stukken. Dat zij „voor een goed deel op authentieke gegevens gebaseerd" zijn, t. w. „huwelijks-, notarieele-, testamentaire stukken", zooals de heer Teixeira op p. 8 mededeelt, hiervan bleek ons niets. Het is ons derhalve niet mogelijk de waarde dezer geschriften hooger aan te slaan dan met soortgelijke geslachtsboomen in den regel pleegt te geschieden.

[14]) T. a. p. p. 264.
[15]) Ibid. pp. 262 e.v.
[16]) Als zoodanig ook door Dr. T. uitdrukkelijk vermeld op p. 24.

Zooals wij zeiden, heeft de heer Teixeira de aanhechting van zijn bewezen stamvader aan het geslacht van Vasco Pirez de Sampayo slechts zeer vluchtig behandeld. Aan mededeelingen over den aartsbisschop van Braga *Sebastiao de Mattos de Noronha* knoopt hij het volgende vast (p. 64) : „ Direct echter stond te Braga vast, dat Don „ *Diego Teixeira de Sanpaio* — uit het geslacht de Me110 — „geheel anders dan vermoed, zelf de volle *neef* was van „dien aartsbisschop; *ik heb hiervan de authentieke verklaring* „*van den aartsbisschop te Braga.* Diego kwam in Rraga voor „in de genealogie van de Mattos Noronha — nog niet „gehuwd weliswaar, maar vertrokken naar Vlaanderen „en zijne ouders zouden zijn *Francisco de Sampaio,* zonder „Mello in den naam, en *Dona Antonia da Silva.*"

Aangezien laatstgenoemd echtpaar in de genealogie de Sampayo door Diogo Range1 de Macedo voorkomt, zou hiermede, *wanneer* de aldaar *aangegeven verdere* filiatie althans *juist is* — de heer Teixeira wijdt hieraan geen enkel woord -, de afstamming uit Vasco Pirez de Sampayo zijn aangetoond.

Wij kunnen de verklaring, welke door of namens den aartsbisschop van Braga is afgegeven en op den rug van eene photographie voorkomt, niet beoordeelen. Het is mogelijk, dat Sebastiao de Mattos de Noronha een neef had, *Diego de Sampayo* of *de Mello Sampayo* geheeten, maar wij betwijfelen ernstig, of deze Diego ooit in authentieke stukken te Braga en zelfs in oude genealogieën aldaar voorkomt met den gecombineerden naam *Teixeira de Sampaio,* waardoor de kans op diens iden titeit met den later in Antwerpen wonenden stamvader van het Nederlandsche geslacht zooveel grooter zou zijn. Een Diego, die dezen dubbelen naam voerde, was voor dien — voor zoover bekend — in Portugal niet aangetroffen en kwam ook in de genealogie niet voor en nu wordt ons plotseling verteld, dat hij te Braga zou zijn ontdekt, zonder dat het blijkbaar noodig geacht wordt ter staving van dit belangrijk gegeven ook maar één authentiek document te noemen, laat staan uitvoerig te citeeren! Maar zelfs ten opzichte van de genealogie, waaruit zou moeten blijken, dat de ouders van Diego „zouden zijn" Francisco de Sampaio en Antonia da Silva, hult onze opponent zich in vaagheid en dubbelzinnigheid. Hoe heet Diego in die genealogie volledig? In welk verband wordt hij er vermeld? Wie is de schrijver dier genealogie? Uit welken tijd is zij? Waar berust zij? Ziehier enkele vragen, die door meerdere zouden kunnen worden aangevuld en die, waar het hier het kardinale punt der afstamming der familie Teixeira betreft, geene vragen hadden mogen zijn. Het feit, dat de heer Teixeira, die geen moeite gespaard blijkt te hebben om de afstamming zijner familie uit de oude Sampayo's te bewijzen en die op andere punten zeer breedsprakig is, hier vrijwel zwijgt, doet ons vreezen, dat hem hier de „authentieke en officieele bescheiden" ontbreken, die volgens het titelblad bij de samenstelling zijner geschiedkundige bijdrage „uitsluitend" hebben dienst gedaan. Wij vreezen dit te meer, omdat de „officieele genealogie" de Sampayo onzen opponent ditmaal in den steek laat en aan het echtpaar Francisco de Sampayo en Antonia da Silva geen zoon *Diego, wel* een zoon *Manoel* toekent! Deze laatste wordt dan ook in verschillende door den heer Teixeira aangehaalde authentieke stukken (monopolie-acten) *wel* aangetroffen.

Van dezen Manoel deelt Dr. Teixeira het een en ander mede, dat de aandacht verdient (p. 65):

„Van hem was *eveneens* [17]) *bekend,* dat hij scrupules „had, die aanleiding gaven tot Inquisitoriaal onderzoek. „Men vond in een briefje d.d. 22 Juni 1629, waarvan „mij bij uitzondering de fotografie welwillend toegestaan „werd, van den *aartsbisschop de Mattos de Noronho eigen-„handig* aan Padre Antonio de Sousa, over Manuel de „Sampaio, waarin de aartsbisschop mededeelt, dat de „Inquisiteur-generaal, die zich dus *persoonlijk met deze „zaak* bemoeid *heeft,* hem opdroeg de bohandeling er van „over te dragen aan hem, Padre Antonio de Sousa. De „zaak schijnt echter niet verder vervolgd te zijn."

Het woordje "eveneens" — hierboven gespatieerd gedrukt — poogt eene analogie te suggereeren tusschen de „scrupules" van *Manoel de Sampayo* en den overgang tot het Judaïsme van onzen Antwerpschen *Diego Teixeira de Sampaio,* welke hunne verwantschap waarschijnlijker zou maken. Het is wel jammer, dat de heer Teixeira aan de talrijke illustratiën in zijn geschrift niet eene reproductie van zijne photographie van het hierboven aangehaalde briefje heeft toegevoegd. De inhoud van dit laatste zou duidelijker tot ons gesproken hebben. Er is hierboven sprake van een „zaak", waarvan de behandeling volgens opdracht van den Inquisiteur-generaal door den Aartsbisschop van Braga aan zekeren Padre Antonio de Sousa werd opgedragen. Zij gold zekere „scrupules" van Manoel de Sampayo. Uit het briefje blijkt echter niet, wat voor "scrupules" hier bedoeld zijn. Men behoeft slechts kennis te nemen van Llorente's *Hàstoire de l'Inquisition d'Espagne* om te ervaren, dat voor de Inquisitie het Judaïsme geenszins de eenige vorm van ketterij was, die aanleiding gaf tot vervolgingen. Ook laat het zich indenken, dat het hebben van "scrupules" in vele gevallen aanleiding kan hebben gegeven tot argwaan bij eene instelling, wier methoden zoo vaak van gebrek aan scrupulositeit bij hare leiders getuigden, zonder dat zulks direct met Judaïsme in verband gebracht behoeft te worden. Het inquisitoriaal onderzoek betreffende Manoel de Sampayo schijnt bovendien tot geen vervolging aanleiding te hebben gegeven. Het bewuste briefje van den aartsbisschop van Braga brengt dus al evenmin licht.

De heer Teixeira roept ook nog een ander argument te hulp (p. 66). In eene zoogen. fideï-commis-acte (monopolie-acte) uit 1604, waarvan hij een afschrift bezit, wordt *Antonia da Silva,* de gepresumeerde moeder van Diego Teixeira, tegelijk vermeld met sommige leden der familie *Ximenes.* Hij acht dit daarom van belang, omdat ook bij het huwelijk van Diego te Antwerpen in 1618 Ximenessen voorkomen. Nu vergete men echter niet, dat de relatie, welke door deze monopolie-acte wordt aangetoond, slechts van *zakelijken* aard was. Uit deze acte blijken volgens den heer Teixeira (p. 66) „de gezamenlijke belangen" van „e t t el ij k e [18]) personages". En wat de leden der familie Ximenes betreft, die te Antwerpen bij Diego's huwelijk optraden, dit waren volgens de eigen opgaven van onzen opponent familieleden van *Blanca d'Andrada,* Diego's vrouw, zoodat zij ten gunste van de afstamming van Diego uit de

[17]) De spatieering is van ons.
[18]) Wij spatieeren.

oude Sampayo's geen gewicht in de schaal kunnen leggen.

Er zijn trouwens ten opzichte van het echtpaar *de Sampayo-da Silva* verschillende duistere punten. Dr. Grunwald deelt in het door ons reeds in ons vorig opstel aangehaald artikel in de *Revue des Etudes Juives* [19]) over *Francisco de Sampayo* mede, dat hij in 15 7 8 met Koning Sebastiaan naar Afrika toog, alwaar hij stierf. Men kent de noodlottige expeditie van dezen vorst, welke uitliep op den slag van Alcacer, waarin hij sneuvelde en vrijwel zijn geheele strijdmacht vernietigd werd. Diego — zegt Grunwald — was dus reeds vroeg wees. *Antonia da Silva* moet, toen zij blijkens de hierboven aangehaalde acte voor 6 jaren het monopolie van den handel in specerijen verkreeg, derhalve weduwe zijn geweest. Zijn deze gegevens juist, dan was Diego, die volgens den heer Teixeira (p. 66) omstreeks 1686 geboren moet zijn [20]), ook niet een zoon van Francisco de Sampayo. Volgens de brochure echter was Francisco, toen Antonia da Silva het monopolie verwierf (1604), nog in leven — uit de acte zelf zal dit wel niet blijken, aangezien Grunwald, die haar aanhaalt, in dat geval niet van den vroegen dood van Francisco zou hebben gewaagd — en overleed hij vóór 1609 [21]). Tusschen deze twee data in zou ook zijne vrouw gestorven en hijzelf hertrouwd zijn en zou hij bij zijne tweede echtgenoote kinderen gehad hebben, die den naam *de M e 11 o Sampayo* droegen in tegenstelling tot die uit zijn huwelijk met Antonia da Silva, die volgens de „officieele genealogie" — waarin Diego echter niet voorkomt — de toevoeging *de Mello* niet hebben gevoerd [22]). Het is een vreemde geschiedenis en het zou ons niet verwonderen, indien hier persoonsverwisselingen in het spel bleken te zijn.

Een laatste argument, dat de heer Teixeira voor zijne afstamming uit de oude Sampayo's gebruikt (p. 59), is de omstandigheid, dat op het graf van zijnen stamvader Diego te Altona nevens een ander wapen, dat wij hieronder als het Teixeira-wapen zullen herkennen, het uit den wapenbrief bekende Sampayo-wapen werd geplaatst. Afgezien van het feit, dat er geen reden bestaat om hier aan het Sampayo-wapen den voorrang boven het andere toe te kennen, zal men ons moeten toegeven, dat wapens op grafmonumenten als bewijs voor afstam-

[19]) Le proces de l'Inquisition contre Diego et Manoël Teixeira. (Dl. LIX, p. 239 e.v.)
[20]) Dit komt vrijwel overeen met de mededeeling van den Keizerlijken Commissaris von Huuenfeld in 1663, dat Diego Teixeira vóór zijn overgang tot het Judaïsme (1647) gedurende 60 jaren een Christen was geweest (d.w.z. een Nieuwe Christen). Zie Etudes Juives t. a. p. p. 243. Ned. Adelsb. 1918 geeft echter als geboortejaar 1578, het jaar, waarin Francisco de Sampayo volgens Grunwald naar Afrika toog.
[21]) De op dit punt tegenstrijdige opgaven van Dr. Teixeira en Dr. Grunwald of liever diens zegsman E. Bertiaux trekken des te meer de aandacht. omdat tusschen beider mededeelingen overieens eene opvallende overeenkomst bestaat, die onmiskenbaar op "een zelfden oorsprong wijst. Wij noemen slechts de vermelding bij Grunwald van de door de familie in 1906 ontdekte Antwerpsche trouwacte. welke nog nimmer was gepubliceerd. van de ouders van Blanca d'Andrada en hare relaties met de geslachten Ximenes, Rodriguez d'Evora en — niet te vergeten — Thurn en Taxis (vergel. T. d. M. p. 25) enz.
[22]) Waarom hecht de heer Teixeira zoo aan deze de Mello-quaestie? Van eenig verband tusschen de Nederlandsche Teixeira's en het geslacht de Mello wordt noch in authentieke stukken noch in de literatuur gewag gemaakt. Alleen bezit de heer Teixeira 18-eeuwsche borden, waarop het Sampaio-wapen voorkomt met als hartschild de Mello (zie plaat bij p. 60). Wanneer en hoe kwamen zij echter in zijn bezit of in dat zijner familie?

ming geen waarde hebben. De voorbeelden, dat aan valsche pretentiën door opschriften en wapenafbeeldingen op graftomben een schijn van rechtmatigheid wordt toegekend, zijn vele. Wanneer kwam het grafmonument te Altona tot stand? Wij meenden ná den dood van Diego, omdat volgens Grunwald [23]) het doen vervaardigen van grafsteenen bij het leven te Altona geen regel was, integendeel slechts nu en dan (mitunter) plaats had. Dit noemt de heer Teixeira nu „eene aperte onwaarheid van den heer Valck Lucassen" (p. 63) en hij baseert zijn oordeel op de Bijbelteksten [24]) in het Hebreeuwsch en het Spaansch, die op het grafmonument van Diego Teixeira zijn aangebracht, t.w. Psalm 17, v. 16 en Jes. 68, v. 8, welke de heer Teixeira als volgt vertaalt:

„En ik zal in gerechtigheid Uw aangezicht aanschouwen „en voldaan zijn als ik zal ontwaken naar Uwe gelijkenis ; „en Uwe gerechtigheid zal voor U heengaan en de „heerlijkheid Gods zal U verschijnen."

Hieraan knoopt hij dan de volgende conclusie vast:

„De stamvader wenscht dus in volle rechtvaardigheid, „onder het aloude Sampaio-wapen, voor het aangezicht „zijns Heeren, — 17e eeuwsche oud-testamentische ge- „rechtigheid en gestrengheid — te verschijnen en ver- „wacht zoo te ontwaken.

„Don Diego Teixeira de Sampaio heeft dit wapen met „volle kennis en met recht [25]) bezeten."

Commentaar overbodig.

Wij aarzelen niet op grond van het voorgaande vast te stellen, dat de afstamming van Diego Teixeira de Sampaio uit het oud-adellijk geslacht de Sampayo evenmin aannemelijk is gemaakt als bewezen. Althans volgens Nederlandsche begrippen.

In Portugal schijnt men hier anders over te denken. „Op grond der bescheiden" — zegt de heer Teixeira op p. 66 — „heeft de Koning D. Carlos dan ook niet „geaarzeld, voorgelicht door goede en ook fatsoenlijke „genealogen [sic] mij de afstamming te erkennen in „mijne acte, die ingeschreven is 17 *Mei* 1907 door den „Rijksarchivaris Pedro de Azevedo in het *archief der* „*Torre do Tombo* te Lissabon. Ook voor een ander lid „aldaar onzer familie" — vervolgt hij — „werd op grond „dier archivalia de *Dom-titel,* volmaakt kosteloos [sic], „bevestigd en door de opvolgende regeering van D. Manoel „op diezelfde gronden de titel van *graaf van Olo* goed- „gekeurd."

Dit laatste doet voor ons de deur dicht. Op grond van de archivalia, die wij kennen, wordt voor een lid der familie Teixeira de titel van graaf van *Olo* — plaats van herkomst van Vasco Pirez — goedgekeurd, een titel waarmede zelfs de authentieke Sampayo's verlegen zouden zijn geweest! Hadden wij ongelijk, toen wij ons in ons vorig opstel over de geslachtkunde in Portugal met zekere reserve uitlieten? [26]). Dat wij „den eerbiedwaardigen arbeid van Portugeesche geschiedvorschers in het algemeen" zouden hebben aangetast, zooals de heer Teixeira op p. 67 schrijft, *is* evenmin waar als dat wij den „Visconde Julio de Castilho, professor in de geschiedenis en oud-leermeester van wijlen Kroonprins Dom Luiz", wiens naam wij in ons vorig opstel niet eens noemden, in het openbaar of in onze particuliere correspondentie zouden hebben beklad [27]). Wij meenen dit ook niet te doen, wanneer wij er op wijzen, dat een goed historicus daarom nog geen deskundige op genealogisch gebied behoeft te zijn.

Welke de afkomst van Diego Teixeira de Sampaio wel zou zijn, is niet bekend. Hij blijft voorloopig, wat de heer Teixeira op p. 68 een „destroncado" noemt. Wij ontmoeten hem het eerst te Antwerpen bij zijn huwelijk op 26 Oct. 1618 met Blanca d'Andrada. Hier leefde hij te midden van de bloeiende kolonie Portugeesche Nieuwe Christenen [28]), totdat hij deze plaats verliet, om zich via Keulen te Hamburg te vestigen, waar hij ongestoord den Joodschen godsdienst kon belijden.

De heer Teixeira bezit meerdere afschriften van acten uit Diego's Antwerpschen tijd over de jaren 1620-1640 (p. 6, n. 4), waarin hij steeds met den gecombineerden naam (de) *Teixeira de Sampaio* voorkomt, behalve een enkele maal kortweg als *Teixeira*. Nimmer troffen wij hem in die acten aan als de *Sampaio* zonder meer. Ook in Hamburg was Diego slechts bekend onder den enkelvoudigen naam Teixeira [29]), in de Synagoge aldaar met den dubbelen naam Senior *Teixeira.* Wij meenen dan ook te mogen aannemen, dat Diego's eigenlijke naam *Teixeira was* en *Sampaio* slechts eene *toevoeging,* waaraan — zooals wij zeiden — ook Henriques de Castro ondanks zijne bekendheid met den wapenbrief [30]) geen groote waarde bleek te hechten. Hiervoor verwezen wij naar p. 104, noot 3 in diens „Keur van grafsteenen".

De heer Teixeira, die zooals men begrijpen zal de *Sampaio* voor den waren geslachtsnaam houdt, schrijft nu het volgende (p. 50):

„Henriques de Castro zal zeker niet vermoed hebben, „dat zijn noot 3, fol. 104, aangehaald in noot 22, *maar*

---

23) Portugiesengräber, p. 83, r. 6 v. o.

24) Inderdaad noemden wij deze teksten in ons vorig opstel ten onrechte „talmudteksten", het zijn teksten ontleend aan den zoogen. Ferrara-bijbel, de Spaansohe bijbelvertaling van den Joodschen drukker Abraham ben Salomon Usque (1553).

25) Wij spatieeren.

26) Ook ons medelid de Heer M. G. Wildeman eeide zeer tereoht in zijne bespreking van Nederland's Adelsboek 1918 in de Nieuwe Rott. Cour. d.d. Zaterd. 5 Jan. 1918 (Ochtendbl. A, blz. 2), dat „het met die Spaansohe en Portugeesche historisch-genealogische studiën oppassen de boodsohap is".

27) Wat de heer Teixeira hier op laat volgen (p. 68 bovenaan) betreffende uitlatingen onzerzijds over „Nederlandsche genealogen" — welke laat hij „voorloopig" in het midden — is phantasie! Maar, gesteld dat het waarheid had bevat, wat te denken van iemand, die uit confidentieele gesprekken een wapen tegen zijne tegenstanders smeedt?

28) Onder de families, die deel uitmaakten van de Portugeesche Natie te Antwerpen, te midden waarvan Diego Teixeira leefde, noemden wij in ons vorig opstel ook de Suasso's. Dit nu halen wij, volgens Dr. T. (p. 38), *uit onzen* duim, omdat zij ten tijde van Diego's verblijf te Antwerpen aldaar nog niet voorkwamen. Dit laatste spreken wij niet tegen — de Suasso's komen sedert 1653, dus weinige jaren na Diego's vertrek, te Antwerpen voor —, maar is door ons ook niet beweerd. Met de uitdrukking „te midden van deze lieden leefde Diego Teixeira de Sampaio" hadden wij de Antwerpsche Marranen in het algemeen op het oog.

29) Het weglaten van den naam Sampaio wordt door den heer Teixeira met de etymologische beteekenis van Sampaio (afgeleid van San Pelagio) in verband gebracht. Dat overigens namen, die nog meer van Christelijken klank zijn dan Sampaio, ook thans nog door Port. Israëlieten gevoerd worden, ziet men b.v. te Amsterdam, waar de tegenwoordige koster der Port.-Joodsche Kerk den naam draagt van Santcroos (= S. Croce, Ital. voor Heilig Kruis).

30) Dr. T. noemt het op p. 6, n. 2 "laster", dat wij hier spraken van de Castro's „bekendheid" met den wapenbrief en niet zeiden, dat deze de "bezitter" was van dien brief, zooals uit de Castro's „Keur van Grafsteenen" blijkt. Meent onze opponent dus, dat aatstgenoemde den brief wel bezeten maar niet gekend heeft?

„*niet* weergegeven door den heer Lucassen er voor zou „moeten dienen in kolom 129, Ned. Leeuw, dat Henriques „de Castro aan de toevoeging van den naam Sampaio „„*geen groote waarde b le e k te hechten*" ; want Henriques „de Castro spreekt daar van den naam de Sampaio, bij „*Don Diego Teixeira Sanpaio,* in uitdrukkelijke tegenstel„ling tot de verkeerde opvatting, dat dit ***Sanpaio*** als „een Portugeesch praedicaat zou moeten aangezien wor„den, zooals een Duitsch schrijver abusief' deed. Hij „memoreert daar zelfs anderen van het geslacht *d e* „*Sanpaio*".

Wij zullen het ons interesseerende gedeelte van de noot in quaestie thans *wel* weergeven en zien of wij ongelijk hadden, toen wij schreven, dat Henriques de Castro de naam de Sampaio als een toevoeging beschouwde, waaraan ook hij geen groote waarde hechtte. Laatstgenoemde zegt t.a p. letterlijk: „In dit opstel" [Wertheimers Jahrb. 1860/61], „dat, zooals Graetz (Qeschichte der „Juden, X, note 2) terecht opmerkt, herziening be„hoeft, wordt ook het „Sanpayo" achter Diego's naam „voor een predicaat gehouden, ofschoon het niets anders „dan een aanhechting aan den familienaam is". Het is dus volgens H. d. C. de familienaam niet, maar niets anders dan een aanhechting daaraan! Waar blijft de heer Teixeira nu met zijn tegenspraak?

Zooals wij schreven, kunnen wij ons ten aanzien van de beteekenis dier aanhechting slechts in gissingen verdiepen, zonder daarom nog het historisch terrein te verlaten. Het meest aannemelijk achten wij de veronderstelling, dat ***de Sampaio*** de naam geweest is van een aangehuwd geslacht evenals het geval was met de toevoegingen ***de Mattos*** en *d'Andrade*, welke door twee kleinzoons van Diego aan hun familienaam *Teixeira* werden gehecht. Dergelijke toevoegingen werden veelal achter den geslachtsnaam geplaatst en gingen lang niet altijd op latere generatiën over.

Wij wezen er in ons vorig opstel tevens op, dat het geslacht ***de Sampaio,*** waaraan Diego zijn naam ontleende, niet per se identiek behoefde te zijn met dat hetwelk uit Vasoo Pirez gesproten was en b. v. ook zeer wel zijn naam te danken kon hebben aan het grensplaatsje Sampaio (n. t. v. m. Sampaio de Olo), in de nabijheid gelegen van Miranda, alwaar 30.000 Joden in 1492 bij hun vlucht uit Spanje over de Portugeesche grens zouden zijn gekomen[31]). Een groot gedeelte dier vluchtelingen bleef — naar men weet — in de grensplaatsen hangen, zoo te Braganza, Elvas — naar welke plaats talrijke Nieuw-Christelijke geslachten zich noemden : Fernandes d'Elvas , Lopes d'E., Nunes d'E., Perez d'E, Gomes d'E., Vasques d'E.[32]) —, Miranda e.a. Wij zien niet in, waarom eene dergelijke toevoeging van den naam der woonplaats zich slechts tot de „belangrijke" grensplaatsen (p. 61) zou hebben beperkt, al zal dit wel het meest zijn voorgekomen bij de bekende voorliefdo der Joden — ook in Portugal — om zich in de steden te vestigen[33]).

Wij vermeldden ook de mogelijkheid, dat er Sampaio's konden hebben bestaan, welke afstamden van Joden, die bij hun doop den naam van hunne peten hadden aangenomen, zooals volgens verschillendc Joodsche schrijvers[34]) in de tijden van hun gedwongen geloofsovergang veelvuldig is voorgekomen. Dat daarenboven — zoo schreven wij -- in ***tijden van onderdrukking*** de namen van Oud-Christelijkegeslachten ook zonder dit peetschap somtijds als schuilnamen dienst deden, behoeft geen verwondering te baren, het is een verschijnsel, dat men ook in onzen tijd bij de Russische en Poolsche Joden dikwerf heeft kunnen waarnemen. Deze laatste vergelijking nu noemt de heer Teixeira „propagandistisch en „onhistorisch (p. 37), daar ook te Hamburg de *feiten* „*diametraal* tegenover gesteld zijn". Wij spreken niet tegen, dat de Joden hier zoowel als elders, waar hun ***geloofsvrijheid was*** toegestaan, de geslachtsnamen die zij als Christenen gedragen hadden soms door hunne oude namen vervingen ; maar hierover ging het niet. Wij hadden de tijden van ***onderdrukking*** in Spanje en Portugal op het oog.

Op de hier bedoelde wijze zal hoogst waarschijnlijk de naam van het geslacht *Ximenes d'Aragao* ontstaan zijn, welke familie in 1492 — het rampjaar der Joden — bij Covilha over de Portugeesche grens heet te zijn gevlucht en — zooals de heer Teixeira zelf in zijn geschrift veronderstelt (p. 62) — zijn naam zal hebben ontleend aan den bekenden Kardinaal ***Francisco Ximenes de Cisneros***, Groot-Inquisiteur van Spanje.

De mogelijkheid is dus niet uitgesloten, dat er ook Nieuw-Christelijke Sampaio's zijn geweest. In dit verband wezen wij terloops op het feit, dat ook een ander aanzienlijk Joodsch geslacht, dat der *Belmonte*'s volgens sommige genealogieën — b.v. in The Jewish Encycl. en Nederl. Leeuw 1892 — oudtijds ***Snmpayo*** geheeten zou hebben. Deze mededeeling blijkt in hooge mate den toorn van den heer Teixeira te hebben gewekt. Hij ontziet zich niet te schrijven (p. 69):

„Bepaald ***onbetrouwbaar*** wordt de heer Lucassen als „hij als bron of bewijs aanvoert ***het verband*** van de „Belmonte met de Sampaio's in noot 28. Hij doet dit „uit zijn tijdschrift Nederl. Leeuw 1892, pag. 41. Dat „stuk is een pure fantasie in den Teisterbant trant, „wat bij eersten oogopslag reeds blijkt, al komen de „Sanpaio's daarin ook als grondadel voor".

Hij geeft dan enkele fouten aan, die wij, voor zoover zij door den Visconde de Castilho uit authentieke acten werden geconstateerd, gaarne als zoodanig aanvaarden, en vervolgt dan:

„De contrôle, op welke de heer Lucassen voor het „Nederl. Adelsboek aandringt, zou vóóral noodig zijn „voor de Nederl. Leeuw. Want even ***slecht*** is de ***tweede*** „*bron* uit dat Tijdschrift de Nederl. Leeuw, eenigszins „reclame-zuchtig aanbevolen op blz. 138, noot 59— „al erkent de heer Lucassen tegelijk, dat deze bron „een op slordige wijze bewerkt stuk is.

„Inderdaad, in genoemd fragment genealogie worden „„slechts" grootouders en kleinkinderen tegelijk geboren „en dergelijke bijzonderheden meer.

„De heer Lucassen ***beveelt*** het den goedmoedigen „leden van de Nederl. Leeuw aan, terwijl hij mij echter „schrijft, dat de Redactie niet voor ***dexe stukken,*** „onderteekend door anderen, verantwoordelijk is en er

[31]) Kayserling, Gesch. cl. Juden i. Port., p. 112.
[32]) T. d. M. p. 24.
[33]) Da Costa. Israël en de Volken, p. 227.

[34]) Zie o.a. Kayserling, Sephardim, p. 136 (aangeh. Maandbl. XXXVI, k. 131, n. 29) ; The Jew. Encycl. IX, p. 156, etc.

„in de oude jaargangen stukken voorkomen, die *hij „ondanks dat niet zou hebben geplaatst.* En dit sloeg op "deze twee bronnen en op niets anders !"

Wij dienen het een en ander recht te zetten, ook al dwalen wij hiermede van ons onderwerp af. Men moet weten, dat de heer Teixeira er ons in een particulier schrijven een verwijt van gemaakt had, dat het Maandblad volgens de twee stukken, die hij er uit zag, „zoovele onjuiste mededeelingen dekte met zijn gezag, zonder controle", waarop wij onzen opponent het antwoord gaven, dat hierop paste, dat de Redactie ‚zooals iedereen kan weten, niet aansprakelijk gesteld kon worden voor den inhoud van onderteekende stukken (en dit toch zeker niet voor stukken door vroegere Redacties langen tijd geleden geplaatst !) ook al kwamen er in oude jaargangen wel stukken voor, die wij ondanks dat niet zouden hebben geplaatst. Dat wij hiermede het artikel Belmonte van H. J. Schouten in Nederl. Leeuw 1892 op het oog hadden, is niet juist. Dit stuk bevatte verschillende interessante gegevens over een geslacht, waarover in een Nederlandsch tijdschrift nog nimmer iets was gepubliceerd, al maande de omstandigheid, dat het voor een groot deel ontleend was aan eene genealogie van 18e-eeuwsch vreemd maaksel, reeds tot voorzichtigheid bij de raadpleging aan. Zelfs indien het juist is, dat in dit artikel vele fouten voorkomen, verandert dit niets aan het feit, dat ook bij de familie ***Belmonte*** in ieder geval de overlevering blijkt te hebben bestaan, dat ook zij uit Sampayo gesproten was en tot stamvader had een ***graaf van Transtamare,*** evenals een oudere stamboom ***de Sampayo,*** volgens den heer Teixeira (p. 18 n. 21 *a*), aan *Vasco Pirez de Sampayo* — blijkbaar ten onrechte — "den graaf van Trastamare" tot vader gaf! Het mag derhalve hoogst bevreemdend heeten, dat de heer Teixeira in het memoreeren van de beweerde afkomst van Belmonte uit Sampayo een bewijs van onbetrouwbaarheid ziet, en dit te meer, waar onze waardige opponent, toen hij ons in zijne particuliere correspondentie op sommige fouten in het bewuste artikel van den heer Schouten wees, op de onjuistheid dier pretentie zelfs met geen enkel woord zinspeelde !

Met het tweede artikel, dat door den heer Teixeira aangevallen wordt — t.w. "Geslacht Teixeira de Mattos" door J. C. v. d. M(uelen) in Nederl. Leeuw 1889 — is het eenigszins anders gesteld. Hoewel dit artikel eenige zeer belangrijke gegevens bevat — o.a. de acte van bekendheid voor de familie Teixeira in 1735 — komen er fouten in voor, die getuigen van eene zoo onnauwkeurige bewerking, dat het o.i. aldus in het Maandblad niet had behooren te worden opgenomen. Wij hebben dit artikel dan ook allerminst „eenigszins reclamezuchtig" aan de „goedmoedige leden van de Nederl. Leeuw" aanbevolen. Het tegendeel is waar. Wij citeerden het slechts in verband met de acte van bekendheid, die wij eraan ontleenden, maar voegden hier zelf aan toe, dat deze acte door den schrijver op slordige wijze uit eigen gegevens was aangevuld, waarom wij het niet zonder belang achtten haar nogmaals textueel weer te geven. En dit durft de heer Teixeira eene reclame-zuchtige aanbeveling noemen ! Het lijdt geen twijfel aan welken kant hier de betrouwbaarheid zoek is. In ieder geval weet de lezer thans, wat te denken, telkens wanneer onze opponent, ook als hij het bewuste

artikel ter zijner verdediging aanhaalt (p. 85), spreekt van "de fameuse bron in de Nederl. Leeuw, die de heer L. aanhaalt, maar niet zou plaatsen".

Zooals wij reeds zeiden kan men zich aangaande de beteekenis van de toevoeging Sampaio slechts in gissingen verdiepen, aangezien over Diego's voorouders niets met zekerheid bekend is. Ook nu nog gelooven wij, dat een serieus onderzoek in het Oud-Archief van Antwerpen vóór 1618 over het voorgeslacht van Diego belangrijke gegevens aan het licht kan brengen [35]). Wij zelf hebben voldoende doen uitkomen, hoe voorzichtig men moet zijn met overeenkomst van geslachtsnamen bij Portugeesche geslachten, maar niettemin meenden wij er de aandacht op te moeten vestigen, dat omstreeks 1610 in datzelfde Antwerpen de bekende reiziger *Pedro Teixeira,* een Nieuwe Christen, leefde [36]). Ook meenden wij niet onopgemerkt te mogen laten, dat ook in Amsterdam, de stad waar aan het einde der 17e eeuw *Manuel Teixeira* zich met de zijnen zou vestigen, reeds eerder personen van dien naam voorkwamen, die met hem behalve den naam ook den godsdienst gemeen hadden, w.o. ***Jacob Teixeira,*** die als 30-jarige diamantslijper van Amsterdam op 28 Nov. 1681 aldaar ondertrouwde met *Rachel Nunes* de *Marcado.* "Wat beteekent nu wel" — vraagt de heer Teixeira op p. 68 — "de doorzichtige mededeeling, „dat in 1668 [sic] te Amsterdam *Jacob Teixeira* een „diamantslijper was ?" Dit beteekent niets anders dan wat er staat. Overigens zou uit het beroep van Jacob Teixeira zijn af te leiden, dat de naam Teixeira ook door eenvoudige lieden gedragen is, zoodat men op grond van het voeren van dien naam alleen niet het recht heeft aanspraken te doen gelden op het blazoen der adellijke Teixeira's voorkomend in de Sala das Armas te Cintra. Dat deze eenvoudige lieden — zooals de heer Teixeira suggereert (p. 68) — "bedienden" of *ondergeschikten" zouden zijn geweest, die den naam van hunne heeren aannamen, nemen wij niet aan. De heer Teixeira citeert hierbij ten onrechte Grunwald, die slechts op het feit gewezen heeft, dat op het Duitsche Jodenkerkhof te Altona Portugeesche namen voorkomen w.o. ***Teixeira,*** hetgeen volgens hem hierdoor te verklaren is, dat de Portugeezen in Hamburg in de 17e eeuw veelal Duitsche Joden in hun dienst hadden [37]). Dezen droegen — zooals bekend is — toenmaals voor het meerendeel nog geen geslachtsnamen en noemden zich derhalve vaak naar hunne heeren. Voor Portugeesche ondergeschikten bestond hiertoe geen aanleiding. De familie van *Jacob Teixeira* behoorde trouwens reeds tot de Port.-Isr. gemeente te Amsterdam, toen *Manoel Teixeira* met de zijnen nog in Hamburg woonde.

Doordat het verband tusschen Vasco Pirez de Sam-

---

[35]) Te Antwerpen hebben in het begin van de 17e eeuw ook Sanpayo's gewoond, zoo Antonio Lopes de Sanpayo, geboortig uit Thomar in Portugal, gehuwd met Filipa Gomes. (Zie Graf- en Gedenkschriften der prov. Antwerpen 11, p. 145, IV, p. 253.) Ook in Brugge werd deze naam aangetroffen. (Em. vanden Bussche, Flandre et Portugal, p. 123.) Of deze personen in de genealogie de Sampayo eene plaats vinden, konden wij niet vaststellen.

[36]) Dit gegeven hebben wij niet — eooals de heer T. alweer in strijd met de waarheid verklaart — „zonder het hier te zeggen" aan Henriques de Castro ontleend, maar aan Kayserling, dien wij n.b. uitdrukkelijk als bron vermeldden en die uitvoeriger is dan de Castro!

[37]) Portugiesengr. p. 108, n. 4 j^to^ pp. 40—41.

payo en Diego Teixeira de Sampaio niet werd aangetoond, was de waarschijnlijkheid van de Oud-Christelijke afstamming van laatstgenoemde er niet grooter op geworden. Zij wordt o.i. te niet gedaan door hetgeen bekend werd over het proces, dat het Reichskammergericht tegen Diego *en* zijn zoon Manoel heeft gevoerd wegens hun openlijken overgang tot het Joodsche geloof in 1647. welk proces — naar men weet — uitvoerig is behandeld door Dr. Max Grunwald in de *Revue des Etudes Juives* [37a]) op grond van de processtukken in het voormalig K. K. Hof-Kammerarchiv te Weenen, aangevuld door stukken uit het Staatsarchiv te Hamburg. Uit die processtukken dan blijkt, dat toen in 1663 de Keizerlijke Commissaris von Hunenfeld er op gewezen had, dat ***Diego Teixeira*** gedurende zestig jaren Christen geweest was, de Syndicus Pauli hier namens den Hamburgschen Senaat op antwoordde „dat men niet kon zeggen, dat Teixeira ooit het Christendom had omhelsd, hetwelk voor hem nooit meer dan een opgelegd masker geweest was" en verder, dat toen het proces na den dood van Diego in 1666 tegen zijn zoon ***Manoel was*** voortgezet, deze er zich eveneens op had beroepen, „dat zijn vader nimmer een Christen geweest was, maar dat hij dit slechts had moeten veinzen en dat zoo deze simulatie een misdaad opleverde, deze hem door den overleden Keizer mondeling was vergeven teneinde welgevallig te zijn aan Koningin Christina van Zweden [wier Resident Manoel was], zooals bleek uit een brief van graaf Montecucculi in zijn bezit".

De heer Teixeira meent echter deze belangrijke getuigenissen te kunnen negeeren:

„Het is duidelijk,' — schrijft hij op p. 47/48 — „dat „ook de mededeelingen van ***Don Manoel*** over zijnen „vader (op welke de heer Lucassen zich beroept) nl. „dat deze zoon ***Don Manoel*** volgens derden [sic] van „zijnen vader, na diens dood, verklaart, dat ***Don Diego,*** „60 jaren lang" — hier haalt onze opponent de beide getuigenissen dooreen! — „het Christendom slechts ge„veinsd had — voor de procedure van den Senaat van "Hamburg de roordeeligste voorstelling tegenover den „Keizer was." „Ook de verklaring" — zegt de heer Teixeira iets verder — „van den Hamburgschen syn„dicus *Pauli* (men zie ***Holger Pauli den*** rijken Ham„burgschen patricier, die in 1674 daar jood wordt, I.C.), „dat waarschijnlijk" — dit woord voegt de heer Teixeira hiertusschen — „het Christendom van ***Don Diego*** nooit "anders dan een opgelegd masker was, is van dezelfde „strekking."

Deze redeneering gaat niet op. De heer Teixeira gaat blijkbaar van de meening uit, dat de Hamburgsche Senaat en ook Koningin Christina van Zweden, die zooals hij het uitdrukt (p 71) wist „who is who" — met zijn stamvader zouden hebben samengespannen, teneinde den Keizer en zijne regeering om den tuin te leiden en door eene valsche voorstelling van zaken in de meening te brengen, dat Diego een Nieuwe Christen was, terwijl zij zelven hem voor een Ouden Christen zouden hebben gehouden.

Welnu, uit niets blijkt, dat de genoemde autoriteiten in Diego ooit iets anders gezien hebben dan een schijn-Christen, zooals er zich zoo velen te Hamburg gevestigd

[37a]) LIX, pp. 239 e.v.

hadden, zij het ook, dat Diego Teixeira zich door zijn voor die tijden reuzachtig vermogen van zijne geloofsgenooten onderscheidde [38]). Reeds in een schrijven van Burgemeesters en **Raad** van Hamburg aan den Keizer l.d. 16/26 Dec. 1648 [39]) heet het „dasz dieser Diego „fur 2 Jahren vor und bey seiner ersten ankunfft sich „bey unnsz als ein Hispanischer Jude und Kauffman „angegeben, mit unnsz wegen des Schutzes gehandlet „und sich verglichen, und also, in solcher qualitet, gleich „andern hierselbst recipierten, aus Portugal1 und His„panien bey unnsz in zimblicher anzahl lengst angelang„ten und recipierten Kauffleutten Judischer Religion „aufgenommen, bishero bey unnsz gewohnet, Kauffmans „gewerbe getrieben, auch sich in solcher zeit ruhig, stil1 „und eingezogen gehalten."

Het komt ons bovendien niet zeer waarschijnlijk voor, dat de Keizerlijke Regeering, indien Diego werkelijk een Oude Christen was geweest, hieromtrent in den loop van het proces, dat zoovele jaren geduurd heeft, geen zekerheid zou hebben verkregen en derhalve aan Manoel Teixeira bij diens beroep op het schijn-Christendom van zijn vader het antwoord zou zijn schuldig gebleven, zooals geschiedde.

Duidelijk blijkt uit het geheele proces, dat het voor de Keizerlijke Regeering geen punt van gewicht uitmaakte of Diego een Nieuwe of een Oude Christen was geweest. Een schrijven uit Weenen d.d. 6 Dec. 1648 [40]) toont aan, dat zij reeds een crimen laesae Majestatis divinae aanwezig achtte in het feit, dat Diego Teixeira met de zijnen openlijk tot het Jodendom overging na zich te Antwerpen „als een Catholischer Christ ge h a 1 ten, denn „Catholischen exercitiis beygewohnet, gebeichtet, com„municiret, und sich in allem, a 1 s eyner der Catholisohen Kirchen zugethan, b e z e y g e t" te hebben. Trouwens de Hamburgers wisten volgens Grunwald [41]) van hun gezant te Weenen zeer goed „qu'on n'avait pas en vue la religion du Juif, mais son argent" en zij ontzagen zich dan ook niet den Keizer te verzoeken „dasz mit „solch und dergleichen F i s c a 1 is c h en inquisitions und „andern processen, als welche sich dieses ohrts nicht „practicieren laszen eingehalten, undt Wir weitter nicht „gravieret werden." [42]) Vast stond, dat Diego het Christelijk geloof voor het Joodsche verlaten had en dat zijn fortuin een begeerlijk object was voor den Keizerlijken fiscus, die — zooals Dr. Grunwald zeer terecht opmerkt — „ne reculait, au XVIIe siècle, devant aucun moyen pour „parer àla détresse financière continue qui l'étreignit." [43])

Het klinkt daarenboven niet waarschijnlijk, dat Manoel Teixeira tot het expedient eener valsche verklaring zou zijn overgegaan, waartoe de omstandigheden hem geenszins noopten. Toen hij de bekende verklaring over het geloof zijns vaders aflegde, was zijne per-

[38]) Uit een belastinglijst der Port. gemeente te Hamburg (Grunwald, Portugiesengr., p. 36) blijkt, dat door 128 personen tezamen 3106 M. werd opgebracht, waarvan Diego (Abraham Senior) Teixeira er alleen reeds 660, dus meer dan $\frac{1}{5}$, bijdroeg. Dit verklaart, waarom zijn proces „een opvallende uitzondering" was, sooals Dr. T. het op pag. 48 uitdrukt. Intussohen kwamen dergelijke processen meer voor. (Rev. d. Et. Juives, LIX, p. 239.)

[39]) Hamb. Staats-Archiv. Cl. VIII, Lit. Hf, N° 5, Vol. 6*a*, waarvan wij een afschrift uit Hamburg ontvingen.

[40]) Aangehaald bij Grunwald, Portugiesengr., p. 124.

[41]) Revue des Et. Juives, LIX, p. 240.

[42]) Brief v. 16/26 Dec. 1648, hierboven reeds aangehaald.

[43]) Revue des Et. Juives, LIX, p. 239.

soonlijke veiligheid allerminst in het spel. De Keizerlijke Commissaris had hem slechts in overweging doen geven, zich van dit proces door de betaling van eene redelijke geldsom te ontdoen, hetgeen Manoel geweigerd had. Deze verheugde zich toenmaals in machtige protectie. De gezanten van Zweden, Frankrijk, Engeland, Brandenburg en de Republiek traden voor hem in de bres. Waarlijk, de heer Teixeira de Mattos bewijst aan de nagedachtenis van zijnen voorvader geen eer door hem in die omstandigheden een leugen in den mond te leggen!

Het streven van den heer Teixeira om Diego voor een proseliet te doen doorgaan treedt op allerlei wijzen aau den dag. Opvallend is het b. v. dat hij — zooals men hierboven heeft kunnen zien — den Hamburgschen syndicus *Pauli* blijkt te identificeeren met den bekenden Jodenvriend ***Holger Pauli***, waardoor de uitlating van eerstgenoemde over het schijn-Christendom van Diego Teixeira in een Joodsch-tendentieus licht geplaatst wordt. Deze Holger Pauli was allerminst een Hamburgsch patriciër als Dr. Teixeira wil doen gelooven, maar een Deen, die in 1644 te Kopenhagen geboren werd en dus, toen de syndicus Pauli als woordvoerder der afgevaardigden van den Senaat ten gunste van Diego Teixera optrad, ongeveer 19 jaren oud. Dat Holger Pauli in 1674 te Hamburg Jood werd, vinden wij zelfs niet vermeld bij Pastor Schudt, die overigens t. a. p. over hem vele gegevens verstrekt en hem „der allergröste und abgeschmackeste Judentzer" noemt. Volgens de Jew. Encycl. riep deze dweper zich in 1694 tot Messias en Koning der Joden uit en zou hij slechts van 1702—1706 in Duitschland hebben vertoefd. „Proselietmaken was verboden in de Portugeesche „synagogen te Hamburg in de 17e eeuw" zegt de heer Teixeira (p. 36) en hij laat hier iets verder op volgen (p. 36): „Dat er toch nu en dan wellicht proselietmakerij „voorkwam in Hamburg in de 17e eeuw in overeen„stemming met hetgeen wij in de Protocollen der Inquisitie „reeds aantroffen, treedt nog naar voren juist door het „verbod naar aanleiding van den overgang van D. Diego, „die zoo veel opzien baren zou. Er wordt bepaald (28 „Hesv. 5413) = A° 1653" — citeert hij verder uit „Grunwald's Portugiesengräber- „um Fälle, wie den Abr. „Teixeira's der sich in hohen Alter in Hamburg in den „Bund Abrahams hatte aufnehmen lassen, möglichst „auszuschliessen, da sie das Volk leicht zu Gewaltthä„tigkeiten reizen konnten, wird verboten, ohne Erlaubnis „der Gemeinde in das Judentum Leute aufzunehmen, „welche nicht notorisch dem israelitischen Volke an„gehören".

Deze bepaling behoeft volstrekt niet met proselitisme in verband gebracht te worden. Het spreekt toch van zelf, dat de overheden van de Port.-Isr. gemeente te Hamburg in verband met het geruchtmakend proces tegen Diego Teixeira, dat de Hamburgsche Regeering in moeielijkheden bracht, de bevolking prikkelde en als gevolg hiervan de positie der Portugeesche Joden te dier plaatse ernstig in gevaar bracht, op eigen veiligheid bedacht, controle wenschten uit te oefenen op het toetreden van die nieuwe leden, die zooals met zoovele Nieuwe Christenen het geval, was, bij het publiek niet als Joden bekend stonden.

Suggestief is wellicht ook de mededeeling van den

heer Teixeira (p. 36), dat „de Nieuw-Joodsche gemeenschappen" gewoonten behielden uit de Katholieke Kerk. „Zoo zelfs" — schrijft hij — „dat in een oorkonde, die „den heer Lucassen bekend moet zijn (omdat deze bij „Grunwald, p. 73, voorkomt), de dato *1609* gezegd wordt, „dat zij hunne kinderen laten doopen, dat zij dus toch „geen joden zijn en dat zij zich ook uiterlijk als katholiek „gedragen". Onze opponent verliest hierbij blijkbaar uit het oog, dat, de Portugeezen gedurende den eersten tijd van hun verblijf in Hamburg onder het masker van het Katholicisme hebben moeten leven en derhalve hunne kinderen ook in Roomsche Kerken lieten doopen -evenals ook vele Hervormden dit in tijden van vervolging hebben gedaan — en op Roomsche begraafplaatsen werden bijgezet, kortom naar buiten Katholieken waren. In overeenstemming hiermede vindt men in het jaar. 1611 te Hamburg vermeld: „Etliche vornehme portugiesische „Kaufleute haben sich anhero aus Portugal cum familia „begeben. Erst nach geraumen Zeit hat (der Rath) „erfahren, dass sie der jüdischen Superstition zuge„than". [44]) Dit nu als „gewoonten uit de Katholieke Kerk" aan te merken, is vrij zonderling Het komt ons overigens zeer aannemelijk voor, dat bij de Portugeesche Joden sommige gebruiken kunnen zijn blijven bestaan, afkomstig uit den tijd van hun gedwongen Christendom, maar wij betwijfelen of hier wel van een „merkwaardige dooreenmenging ook in de uiterlijke ceremonies en gebruiken" (p. 37) gesproken mag worden.

Veel beteekenend is het, dat de heer Teixeira ons in dit verband mededeelt, dat de wenschen van Diego Teixeira soms ingaan „tegen de reglementen der Portu„geesche Synagoge in, die toch, in dank voor zijne der „Joodsche gemeenschap in het algemeen bewezen weldaad „vergunt, dat er voor hem alleen, als er geen dienst „is, eens in de maand, in de hoofdsynagoge gepreekt „zal worden." Het spreekt vanzelf, dat deze gunst met Diego's voormalig Christendom niets te maken heeft. Het getuigt integendeel voor zijn vroomheid als Jood, aangezien hij dit verzoek deed „zu seiner Erbauung"[44a]), eene vroomheid, waarvan hij reeds door het geven van eens vorstelijke gift ten behoeve van de stichting der Synagoge getuigenis had afgelegd.

Ten slotte releveeren wij nog de mededeeling van den heer Teixeira (p. 45/46), dat Diego bij zijn opname in den Bond van Abraham van de oprechtheid zijner belijdenis zou hebben getuigd „zonder bijgedachten", hetgeen volgens den voorzanger van de Port.-Isr. Gemeente te Altona „de gewone formulevoor niet-Joden" zou zijn. Wij kunnen niet beoordeelen in hoeverre deze verklaring vertrouwen verdient, maar waarschuwen voor de mogelijke gevolgtrekking, dat onder „niet-Joden" hier „Oude Christenen" moeten worden verstaan, aangezien ook de schijn-Christenen vóór hunne besnijdenis in godsdienstigen zin niet als Joden werden aangemerkt. Ook dit argument voor de proselietmakerij te Hamburg en Altona heeft derhalve geen waarde.

Wij stappen thans van dit onderwerp af en aarzelen niet als onze conclusie mede te deelen, dat de heer Teixeira er ondanks zijne ijverige pogingen niet in ge-

[44]) Aangehaald bij Grunwald, Portugiesengr., p. 17.
[44a]) Grunwald, Portugiesengr., p. 134.

slaagd is, de Oud-Christelijke afstamming van zijn voorvader Diego te bewijzen of zelfs aannemeliik te maken en dat derhalve aan de Joodsche afkomst van het geslacht Teixeira o.i. niet behoeft te worden getwijfeld.

Dit was reeds in 1648 de meening van de Hamburgsche Regeering in haar reeds hierboven aangehaald schrijven van 16/26 Dec. van dat jaar, waarin het heet: „dasz dieszer Diego nebenst seinem Weybe, beeden Söhnen „und der Jungfrauwen von Mutter Leybe an gebohrne „Juden und derselben verdambten Secte allewege zuge„than geweszen und noch sein, unndt also (gleich wohl "viel andere mehr seines gleichen solches practicieren) "er in den Hispanischen Königreichen und Provincien, „aus forcht der scharffen inquisition und schweren be„straffung, nuhr geheuchlet, undt euszerlich als ein „Christ sich gestellet und gebeerdet, eben solcher ursach „auch die besohneydung bis hieher und ins Alter diffe„rieret und verschoben habe, deren exempla in dieszer „Stadt sowohl, als anderswo mehr sich befinden."

Wij vreezen dan ook, dat de nog bestaande kapel "de Sampaio de Olo", waarvan onze opponent in zijne brochure bij p. 51 eene afbeelding verschaft, op zijn geslacht niet veel betrekking zal hebben.

"De vele eeuwen ***oude Sampaio-kapel te*** *Olo*" — roept Jhr. Teixera de Mattos op p. 49 echter in lyrische vervoering uit — "staande te midden van „door Phoeniciers en Romeinen, door Hebreeuwsche, „Moorsche en Gothische volkstammen doorgetrokken "en bewoonde bergen en valleien, in een der lieflijkste "streken van het oude Lusitanië, heeft ons hart en „wenkt de afstammelingen van dit aloude geslacht -- "na dagen wellicht van strijd en nood en van beproeving „— dat eenvoudige huis te betreden in gewijde, vriendelijke "stemming, voorbij rollende eeuwen en het verleden „ herdenkend.

"Thans nog wordt er door de eenvoudige vrome schare "onze Heilige Pelagius vereerd; de wellicht 500-jarige „kapel staat als symbool, stormen, aardbeving, revolutie "en oorlogsgeweld (A° 1809) ten spijt nog overeind. En "dan zal iemand als Mr. Lucassen ous komen zeggen wat „*Sampaio* beteekent voor het geslacht ***Teixeira.***"

Het zou jammer zijn, hieraan iets toe te voegen.

II

De stamreeks.

De hierboven aangehaalde „vriendelijke stemming" is zoek, wanneer de heer Teixeira er zich toe zet het tweede gedeelte van ons artikel, waarin de stamreeks van zijne familie in Nederl. Adelb. 1918 ter sprake komt, te beantwoorden. [45])

"Men zou meenen" — zegt hij op p. 70 —, „dat al "was Mr. Lucassen een slecht geleider bij genealogische, "heraldische of historische quaesties, n.l. tendentieus, hij "tenminste betrouwbaar zou kunnen zijn op het gebied "der dichter bij gelegen geslachten. Ook daar [sic] wordt "men in zijn verwachtingen bedrogen".

Wij zullen eens nagaan in hoeverre deze critiek met de feiten overeenstemt.

Onze eerste opmerking betrof de — overigens zeer willekeurige — vermelding van de predicaten don (dom) en doña (dona) vóór de namen van uit Spanje en Portugal afkomstige personen. Wij hadden tegen deze vermelding bezwaar, omdat bedoelde predicaten in de 17e en 18e eeuw geenszins uitsluitend aan adellijken werden toegekend en bovendien de in het artikel Teixeira genoemde personen in verreweg de meeste acten zonder die predicaten voorkomen. Maar ook al ware dit niet het geval geweest, achtten wij weglating van deze predicaten geboden, omdat Nederl. Adelsb. ook de door onze oudste inheemsche geslachten gevoerde predicaten niet vermeldt. Hiertoe doet niets af, dat "in geen der tallooze studies" — zooals de heer Teixeira ons tegenwerpt (p. 71) — de don-titel bij den ouden Diego werd weggelaten of dat Koningin Christina van Zweden hare brieven aan Manoel Teixeira "met don of le don" adresseerde. Dat deze vorstin den don-titel uitsluiten d voor "adellijken van adellijken stam" zou gebruikt hebben, terwijl zij voor anderen slechts de predicaten "le Sieur" of „Cavalre" zou hebben gebezigd, nemen wij niet voetstoots aan. Het gebruik maken van het predicaat „Don" gold in dien tijd al evenmin voor een bewijs van adeldom als het weglaten van dit voorvoegsel per se op het ontbreken eener adellijke afstamming behoefde te wijzen. Ware dit wel het geval geweest, dan zouden reeds op grond hiervan talrijke getuigenissen tegen Diego's adel zijn aan te voeren. Kant niet alleen, dat hem in de verschillende ons bekende acten uit Hamburg, welke over zijn proces handelen, nimmer dit predicaat werd toegekend, reeds bij zijn huwelijk in 1618 te Antwerpen heet hij sober: ***Didacus Teixeira d!e Samparo,*** terwijl hij bovendien in de notarieele acten uit de jaren 1620-1640 [46]), die wij zagen, soms slechts met "le Sieur" werd aangeduid. En wat het Portugeesche „dom" betreft, dat Ned. Adelsb. voor Diego's **naam plaatst,** dit is te meer misplaatst, omdat — zooals onze opponent moet weten — zelfs adellijken in Portugal zoowel in dien tijd als daarvoor veelal zonder eenig predicaat in de acten voorkomen. Het zou ons dan ook zéér verwonderen, indien onze opponent in staat was ook maar één stuk te produceeren, waaruit bleek, dat zijn voorvader Diego den Dom-titel inderdaad gevoerd heeft. Wij blijven het derhalve gewenscht achten, dat deze overbodige franje uit het volgend artikel Teixeira in Nederl. Adelsb. verdwijne.

In de tweede plaats wezen wij op het feit, dat in de stamreeks aan ***Anna Rodriguez Vega d'Evora,*** die de moeder heet te zijn geweest van ***Blanca d'*** Andrada, Diego's vrouw, ten onrechte de titel van barones werd toegekend, aangezien Simon ***Rodriguez d' Evora,*** die 12 Juli 1602 door koop eigenaar werd van de baronie Rodes, eerst in 1696 gehuwd was en dus onmogelijk eene dochter gehad kon hebben, die reeds in 1600 aan ***Blanca d'Andrada*** het levenslicht schonk.

De heer Teixeira verwijt ons (p. 73), dat wij hier "een door niemand beweerde uiting" zouden bestrijden. Maar — vragen wij — moesten wij dan niet uit het feit, dat aan ***Anna Rodriguez d'Evora*** de titel van "barones van Rodes" werd toegekend, afleiden, dat men haar voor eene dochter van den baron van Rodes wilde doen doorgaan? Welnu, reeds de eerste baron van Rodes uit het geslacht ***Rodriguez d' Evora*** kon — zooals wij aantoon-

[45]) Men raadplege deze stamreeks **aan het slot van dit artikel.**

[46]) Aangehaald door **Jhr. T. d. M. in zijn noot 4** op p. **6.**

den — de vader van deze Anna niet zijn geweest, waarmede afdoende bewezen was dat haar de titel van barones niet competeerde. Anna Rodriguez d' Evora, de vrouw van Diego d' Andrada, was dan ook Oen zuster van Simon Rodriguez d' Evora.

Onze opponent vermag de juistheid onzer opmerking niet te weerleggen, maar brengt het debat noodeloos op zijwegen door te gaan redetwisten over den juisten datum waarop laatstgenoemde de baronie van Rodes door koop verkreeg. Wij hadden op gezag van Poplimont [47]) en Goethals [48]) als datum van dien koop 12 Juli 1602 opgegeven. Onze opponent verklaart nu (p. 73) wel niet tegen te spreken, dat op dezen datum „de leges betaald" werden, maar voegt hieraan toe, dat Simon Rodriguez d' Evora naar de toenmalige „opvattingen" in Brabant reeds in 1596 baron van Rodes was. Hij beroept zich tegenover onze bronnen op wat hij „de authentieke acte uit het leven zelf" noemt, t.w. het opschrift op een steen in het St. Elisabeth-Gasthuis te Antwerpen, dat melding maakt van Oene schenking van voornoemden Simon en zijne vrouw Anna Ximenes d'Aragon d.d. 15 Maart 1596. Op dezen steen heet hij „Baron du Pays de Rodes". Onze opponent schijnt er zich echter geen rekenschap van te geven, dat deze lapidair0 „authentieke acte uit het leven zelf" zeer wel in een tijd kan zijn ontstaan, toen de bétrekkingen van Simon Rodriguez d'Evora tot de baronie van Rodes inderdaad authentiek vast stonden.

Wij hadden de vraag gesteld of het wel vast stond, dat Diego's vrouw ***Blanca d'Andrada*** identiek was met ***Branca, dr.*** van ***Diego Rodrigues de Andrada*** en ***Anna Rodriguez d'*** *Evora,* zooals Ned. Adelsb. vermeldt. Wij wezen hierbij op het feit, dat in de m.s. genealogie R. d' E. door Jacinto Leitáo Monso de Lima aan laatstgenoemde ***Branca*** zekeren *Nicolao* da ***Veiga*** tot man gegeven wordt, waarbij wij tevens opmerkten, dat deze genealogieechteropdit punt sommige tegenstrijdigheden bevat. Op deze vraag nu ontvangen wij geen positief antwoord. „Een andere „***Blanca d' Andrade,*** die in de termen zou kunnen vallen", — zegt de heer Teixeira op p. 74 — „bestaat er „niet dan uit voorgaande ***Anna Rodrigues d' Evora*** en „***D. Rodrigues d' Andrade,*** welke beide ouders van Blanca „ook te Antwerpen volgens de genealogie voorkomen". En, op grond hiervan aarzelt hij niet er op te laten volgen, dat Blanca d' Andrada, Diego's vrouw „wel, als het ware [sic] mathematisch" is „vastgesteld". Met *Nicolao* ***da Veiga,*** die in dit kader natuurlijk niet past, weet hij wel raad. Nicolao (dezelfde?) zou volgens Goethals (waar?) te Sevilla hebben gewoond en aldaar met een andere vrouw (wie?) gehuwd zijn. Onze opponent houd0 het ons ten goede, indien wij voor de mathematische vaststelling van een feit liever op positiever en authentieker gegevens afgaan. Bij het ontbreken van deze blijft de identiteit van Diego's vrouw met de uit de genealogie& bekende Branca d'Andrada — zelfs bij de grootste waarschijnlijkheid — hypothetisch.

Zooals wij in ons vorig opstel mededeelden, noemden Diego Teixeira en zijne vrouw zich na hun geloofsovergang kerkelijk ***Abraham*** en Sara Senior Teixeiva. Wij

[47]) Poplimont. La Belgique Héraldique. Paris 1867. T. IX, p. 281.
[48]) Goethals. Dict. généal. et hérald. des fam. nobles du Royaume de Belgique. Bruxelles. 1852. T. IV, p. 244.

teekenden hierbij in een noot aan, dat het toegevoegde „*Senior*" Oen in de Synagogen van Hamburg, Amsterdam en 's-Gravenhage niet onbekende naam is, welke reeds in de 15e eeuw gevoerd werd door zekeren ***Abraham Senior,*** een rijken Jood uit Segovia en Koninklijk belastingpachter aldaar, di0 zioh na zijn overgang tot het Christendom in 1492 ***Ferrad Perez Coronel*** noemde.

Hiertegen trekt de heer Teixeira heftig te velde. (p. 54 e.v.) Wij zouden „zonder spoor van bewijs" dat Senior als een familienaam voorgesteld hebben en dat terwijl het „niets anders en nergens meer" beteekenen zou dan „de eerste of de oudst0 van dien naam — den stam„vader kenmerkend, aartsvaardelijk"[49]). De toevoeging Senior zou niets meer beduiden dan dat de personen, di0 haar voerden, de eersten van hun naam waren, die Judaïseerden. Dit nu is volkomen in strijd met de feiten. De oorspronkelijke beteekenis van dit woord daargelaten, staat het onomstootelijk vast, dat bijv. in de Synogogen te Hamburg, Amsterdam en 's-Gravenhage Senior inderdaad een geslachtsnaam is [50]) en dit niet alleen „bij maatschappelijk verval" zooals de heer Teixeira in tegenspraak met zichzelf schrijft. Men heeft hiervoor slechts een blik te slaan in de ledenlijsten der synagogen dier plaatsen. [51]) In Ouderkerk *a.* d. Amstel treft men verschillende fraaie graven aan van *Senior*'s — door Henriques de Castro gereproduceerd — die, zooals de heer Teixeira zelf mededeelt (p. 55), behoorden tot een aan zijn familie niet verwant ander geslacht. [52]) Had Senior slechts de beteekenis, di0 de heer Teixeira hieraan toekent, deze toevoegingzou bij het uitgebreide aantal Nieuwe Christenen, dat tot het Jodendom terugkeerde, in veel ruimere mate moeten voorkomen dan inderdaad het geval blijkt te zijn. Bovendien zou het — naar men ons van bevoegde Port -Isr. zijde verzekerde — voor de hand hebben gelegen, dat, wanneer iemand in zijn Synagoge-naam het feit wilde herdenken, dat hij de eerst0 van zijn gezin was, die wederom in den bond van Abraham werd opgenomen, hij hiervoor eene Hebreeuwsche of aan het Oude Testament ontleend0 toevoeging zou hebben gebruikt en niet een woord van Portugeeschen of eigenlijk Latijnschen oorsprong. [53]) Daar komt bij, dat volgens de beteekenis, die de heer Teixeira aan het woord Senior hecht, deze toevoeging door de latere generatiën *niet zou* moeten

[49]) Een afwijkende beteekenis geeft hij aan dit woord, wanneer hij het gelijk stelt aan „primogenito" (p. 54), als bijv. voorkomt op het graf van een zoontje van Manoel Teixeira in Altona (1662): „Is. „Senior Teixeira a seu amado filho primogenito David". (Grunwald, Portugiesengr. p. 84). Uit dit opschrift zelf blijkt reeds afdoende, dat „Senior" niet dezelfde beteekenis heeft als „primogenito", dat niets anders beteekent dan „eerstgeboren".

[50]) Ook da Costa beschouwt in Navorscher IX, p. 245, Senior (volgens hem eigenlijk Seneor) niet anders dan als een gewonen *ge*slachtsnaam.

[51]) Zie bijv. Grunwald. Portugiesengräber, pp. 122/123; De Castro. De Synaeone te Amsterdam. 's-Grav. 1875, Bijl. E.; Henriquez Piment&. Port. Isr. in Den Haag. 's-Grav. 1876. pp. 81/82.

[52]) Wij rekenen — in tegenstelling tot Dr. T. d. M. (p. 55) -- Abraham en Isaäc Rafaël, zoontjes van Benjamin Senior, welke te Ouderkerk onder eene fraaie tombe begraven liggen, niet tot de familie Teixeira. Hun vader zal geweest zijn Benjamin Senior, die in 1675 nog onder de ongehuwde lidmaten der Amsterdamsche Synagoge voorkwam, en wiens zoon Mordechay de Benjamin Senior in 1740 administrateur der Port. Isr. Begr. pl. te Ouderkerk was. De Teixeira's worden te Ouderkerk geen van allen kortweg „Senior" genoemd.

[53]) Wij hechten veel meer waarde aan de veronderstelling, ook van Dr. T. (p. 55), dat de eersten, die judaïeeerden, zich dikwijls *Abraham en Sara* noemden, naar den oudsten aartsvader en zijne vrouw.

Huwelijksacte (ketubn)

van

Manoel (Isaac Senior) Teixeirn en Rachel de Mattos

d.d. Hamburg 24 Juni 1648 (4 Tammuz 5408),

bewaard in de Bibliotheek van liet Port -Israël.
Seminarium „Ets Haïm" te Amsterdam.

(± $\frac{1}{10}$ der ware grootte.)

VERTALING.

Tot een **goed** voorteeken!

Rechter-ovaal.

Op ***den*** vierden (dag) der week, vier dagen in de maand Tammue van het jaar 5408 van de Schepping der Wereld, naar de telling die wij tellen hier (te) Hamburg, stad gelegen aan de rivier de Elbe en aan de rivier de Alster, kwam voor ons, ondergeteekende getuigen, de edele jongeling, de geleerde ***Isaäc Senior,*** die zeide tot de ingetogen bevallige bruid ***Rachel,*** dochter van den eerbiedwaardigen grijsaard Abraham de ***Mattos: wees*** mij tot vrouw volgens de Wet van Mozes en Israël, dan zal ik U dienen, eeren, verzorgen en onderhouden volgens de plicht der Joodsche mannen, die hunne vrouwen in trouw dienen, eeren, verzorgen en onderhouden, en dan zal ik U geven de bruidschat die U als maagd toekomt (zijnde) twee honderd gulden, die U volgens de Tora toekomen, en Uw onderhoud, Uw kleeding en Uw benoodigdheden zullen U verschaft worden volgens het gewone gebruik en volgens het verlangen van deze bruid Rachel en zij werd hem tot vrouw. En deze huwelijksgift, die gij hem hebt medegebracht in afgetelde munt, zijnde 38.600 Rijksdaalders, elk van 3 Marken volgens den muntstandaard van Lübeck, heeft de geleerde bruidegom Isaäc in gangbare munt afgewogen en heeft uit eigen middelen daarbij gevoegd 3 9.300 Rijksdaalders van bovengenoemden muntstandaard als geschenk, eoodat in het geheel haar Ketuba zal bedragen 57.900 Rijksdaalders en aldus heeft de bruidegom in onze tegenwoordigheid gezegd: de aansprakelijkheid en bezwaring der huwelijksacte neem ik op mij en op mijn erfgenamen na mij, om (haar) te voldoen uit de beste goederen en bezittingen, die ik onder den ganschen hemel mocht hebben, die ik reeds in bezit heb en die ik in de toekomst mocht verkrijgen, zoowel goederen die bezwaard als onbezwaard zijn, zij alle zullen aansprakelijk en als borg zijn om (daarvan) de huwelijksacte te betalen, gelijk de aansprakelijkheid en bezwaring van alle huwelijksacten die er bestaan onder de dochteren Israëls, die gemaakt zijn volgens de verordening onzer geleerden z.g. en niet als eene bloote verzekering en niet als de (bloote) formulieren der acten, en wij hebben dit uit de hand van den bruidegom ***Isaäc*** doen overgaan in de hand der bruid Rachel, overeenkomstig alles wat boven geschreven ***en*** uiteengezet is, door een voorwerp, dat geschikt is om (daarmede iets) over te doen, en alles is waar en van kraoht.

(get.) Ishack Cenior
(„) Jacob Boeno
(„) David de Limma.

Linker-ovaal.

Wij, ondergeteekende getuigen, waren in tegenwoordigheid van den bruidegom ***Isaäc Senior en van*** de bruid Rachel, dochter van den grijsaard en geëerden geleerde ***Abraham de Mattos,*** toen zij onderling de volgende voorwaarden zijn overeengekomen die met alle kracht geldig blijven als de voorwaarden der zonen van God en de zonen van Ruben.

1° dat, wat God moge verhoeden, indien voornoemde bruid tijdens het leven van haar bovengenoemden echtgenoot mocht overlijden, en er hem niet uit haar nakomelingschap overblijve, de bruidegom de helft van haar Ketuba zal erven, zijnde 28.950 Rijksdaalders, elk van drie Lübeckscbe Marken, terwijl de andere helft hare erfgenamen zullen erven.

En ten 2° dat, wat God moge verhoeden, indien voornoemde bruidegom in het leven van zijn voormelde vrouw mocht overlijden, hetzij haar wèl nakomelingschap van hem overblijve, hetzij haar niet van hem nakomelingschap overblijve, de bruid de geheele Ketuba zal ontvangen, zijnde de bruidschat en het bijgevoegde, in den voornoemden muntstandaard, met alle sieraden en edelgesteenten, die haar echtgenoot haar heeft geschonken tijdens hun huwelijk en hebben wij overgedragen uit de hand van den voormeldcn bruidegom in de hand zijner vrouw en uit de hand der bruid in de hand van haar echtgenoot alles wat boven geschreven en uiteengezet is, door middel van een voorwerp? dat geschikt is om daarmede iets over te dragen, vanaf dezen dng tot in eeuwigheid, en alles is waar en van kracht.

[get.) Ishack Cenior
(„) Jacob Boeno
(„) David de Limma.

Behoort bij Maandbl. „De Nederlandsche Leeuw" 1919, N°. 4.

zijn gevoerd. Men ziet echter het tegendeel gebeuren. Diego's zoon, Manoel, hoewel de 2e generatie vormend, heet desniettemin kerkelijk Isaac Senior [Teixeira], hetgeen onze opponent meent te kunnen verklaren doordat hij de eerste was van zijn geslacht, die met den voornaam *Isaac* j udaïseerde; maar ook dit gaat niet op, omdat Manoel's zoon Diego, de 3e generatie, de tweede was, die met den voornaam ***Abraham*** judaïseerde en kerkelijk ook de toevoeging ***Senior*** droeg. Ook hiervoor heeft de heer Teixeira echter eene verklaring gereed. Laastgenoemde Diego was de eerste, die met den voornaam ***Abraham*** en tevens met den toenaam *„de Mattos"* judaïseerde. *„Nooit"* — zegt hij op p. 54 — *„wordt Senior* „— dat in ieder geval een latijnsch woord is -gebruikt „in hetzelfde geslacht bij leden, die ***precies denzelfden*** *„voornaam* en ***toenaam*** hebben". Het is mogelijk, dat zulks in dit geval ten laatste zóó uitkomt, maar wij kunnen aan deze ietwat gezocht lijkende verklaring, die niet met voorbeelden bij andere geslachten gestaafd wordt, onmogelijk waarde hechten en dit te minder waar tegen de opvatting ***van*** onzen opponent nog een belangrijk argument kan worden aangevoerd. Immers leefde — zooals wij zagen — reeds in de 15e eeuw te Segovia een rijke Jood met name *Abraham Senior,* die bij zijn overgang tot het Christendom in het ongelukkige jaar 1492 den naam ***Ferrad Perez Coronel*** aannam. Hier dus werd die naam niet gevoerd door iemand, die de ***eerste*** uit zijn stam was die judaïseerde, maar integendeel door iemand, die de ***laatste*** van zijn geslacht zou zijn geweest, die — althans openlijk — den Joodschen godsdienst beleed, ware het niet, dat meerdere zijner afstammelingen later wederom tot het Jodendom terugkeerden en hierbij den ouden *Senior*-naam releveerden Het spreekt vanzelf, dat deze Abraham Senior in het kader van het betoog van den heer Teixeira kwalijk past. Hij aarzelt daarom ook niet onze mededeelingen over hem „niet authentiek" te noemen, „ook niet bij Kayserling", dien wij als bron citeerden, en hierop te doen volgen (p. 55) : *„het* ***omgekeerde is waar. Fernan*** *„Perez* ***Coronel was*** in 1490, zoo hij toen nog leefde, in „ieder geval een stokoud man en is te Segovia reeds „lang vóór dien tijd corregedor en christen. Senior is „omgekeerd door *Fernao Perez* ***Coronel,*** die zich daarom „ook ***Abraham Senior*** ging noemen, bij zijne judaïsatie „in het geheim aangenomen. ...".

Men zou verwachten, dat onze opponent, wiens geschrift uitsluitend naar „authentieke en officieele bescheiden" heet te zijn bewerkt, niet in gebreke zou zijn gebleken zijn apodictische uitspraak nader te motiveeren. Niets hiervan. Hij stapt zonder verder commentaar van dit onderwerp af om ons verder uitvoerig te onderhouden over de macht en den „ontzaglijken rijkdom" (p. 57) van het geslacht der *Coronel*'s. Dit is te meer bedenkelijk, waar Kayserling juist aangaande den overgang tot het Christen dom van ***Abraham Senior*** uitvoerige mededeelingen verstrekt, door hem ontleend aan een ouden ***Cronicon de Valadolid***, deel uitmakende van de belangrijke *„Coleccion de Documentos Ineditos para la Historia de España"*, uitgegeven door Miguel Salva en Pedro Sainz de Barandu.[54]) Aldaar wordt medegedeeld, dat op Vrijdag 15 Juni 1492 ***Abraham Senior*** en zijn zoon in de Kerk van S.

[54]) Kayserling, Gesch. cl. Jud. i. Port., p. 102.

Maria de Guadalupe te Valladolid werden gedoopt, waarbij de Koning, de Koningin en de Kardinaal van Spanje als peten optraden. De oude ***Abraham Senior*** noemde zich voortaan ***Ferrad*** (Fernando) ***Perez Coronel*** en zijn zoon ***Juan Perez Coronet.*** Op denzelfden dag en met dezelfde hooge peten werden ook een rabijn en zijne twee zonen onder de Christenen opgenomen, die de namen ***Ferrad,*** *Pero* en ***Francisco*** *Nuñez Coronel* ontvingen.

Wij handhaven derhalve onze mededeeling, dat *Senior* een familienaam is, ten volle, al wagen wij ons niet in gissingen, waarom Diego Teixeira juist dezen ouden Joodschen geslachtsnaam meende te moeten aannemen. Volgens Jhr. Teixeira de Mattos — dezelfde, die ons verweet Senior „zonder spoor van bewijs" als een geslachtsnaam te hebben voorgesteld — werd de „n a a m"[55]) van ***Abraham*** *Senior* „als symbool veel vereerd door hen, „die judaïseerden en vooral door hen, die in eenig verband „zich genealogisch tot hem terugbrachten of ook symbolisch wellicht verder zonder verband zijn n a a m[55]) „aannamen, in de 17e eeuw" (p. 56).

Zooals men weet, liggen ***Abraham*** en *Sara Senior* ***Teixeira*** op de Port.-Isr. Begraafplaats te Altona onder sarcophaagvormige marmeren grafmonumenten begraven. [56]) Deze monumenten vertoonen aan de eene zijde ***een gevierendeeld wapen: 1 en 4 een leeuw, 2 en 3 een boom, met den leeuw als helmteeken,*** en aan de andere zijde het uit den wapenbrief bekende *Sampayo*-wapen. Welk was nu het wapen met de leeuwen en boomen? Deze vraag leidt tot een ernstig meeningsverschil met onzen opponent, hetwelk ons noodzaakt bij dit onderwerp wat langer stil te staan.

Wij aarzelen geen oogenblik als onze overtuiging uit te spreken, dat dit het wapen is van het geslacht Teixeira, waartoe Diego behoorde, n. t. v. met andere families van dien naam. [57]) Wij vonden hiervoor steun in de omstandigheid, dat op de graven der familie Teixeira te Ouderkerk a/d Amstel — waarvan wij bij ons vorig opstel twee der best bewaarde reproduceerden [58]) — nooit een ander wapen dan dit voorkomt, hetwelk bovendien volgens Henriques de Castro op „huisraad, kleinoodiën enz." in de familie Teixeira wordt aangetroffen. Slechts de Haagsche tak Teixeira d'Andrade — schreven wij — stelde reeds in de 18e eeuw hiervoor het Sampayo-wapen in de plaats, waarmede een lid van dien tak in 1817 in den Nederlandschen adel zou worden opgenomen. Het spreekt van zelf, dat wij de wapens waarmede door diverse familieleden mogelijk in de 19e en 20ste eeuw gezegeld is, buiten beschouwing lieten.

[55]) Wij spatieeren.

[56]) Als overlijdensdatum van Abraham Senior Teixeira vindt men op zijn graftombe vermeld 29 Tebet 5426. Deze datum wordt in The Jen. Encycl. herleid tot 6 Jan. 1666 (evenzoo door Grunwald, Revue des Et. Juives, LIX, p. 244). De heer Teixeira weet het beter, „want" — zegt, hij (p. 59) — „het staat vast, dat de begrafenis van Don „Diego plaats had op den 3en Kerstdag, mij volgens de acten te „Hamburg bevestigd". Welke acten vernemen wij niet.

[57]) Ook Riet s tap beschrijft dit wapen in zijn Armorial Général, 2e ed., dl II, Supplem. p. 1303 onder *Teixeira*—Amsterdam.

[58]) Wij kozen die grafzerken uit, waar ook de wapens het duidelijkst uitkomen. De heer Teixeira is met onze keus niet tevreden, omdat op één van haar (die van Manoel alias Isaac Teixeira de Mattos) "uitsluitend onleesbaar judaïsante letters" (p, 72) voorkomen. Wij wisten niet, dat ook letters aan judaïsme deden,

Wij wezen er op, dat bij de verheffingen in den Nederl. Adel in 1888 en 1892 van verschillende leden van den tak *Teixeira de Mattos* dit wapen met de leeuwen en boomen werd geregistreerd, zij het ook met het Sampayo-wapen als hartschild. Men heeft getracht — schreven wij naar aanleiding hiervan — het wapen met de leeuwen en boomen voor dat der familie de *Mattos* te doen doorgaan. Nederl. Adelsb. 1906 getuigt hiervan ipsis verbis, terwijl ook in den laatsten jaargang [1918] eene aanwijzing in deze richting te vinden is, alwaar men in de beschrijving van het wapen de *Mattos* leest, dat „op oude documenten" dit wapen ook met leeuwen en boomen gevierendeeld voorkomt. Het ware niet zonder belang — schreven wij verder — deze oude documenten te kennen, aangezien zij aan Antonio de Villasboas ontgaan schijnen te zijn, toen deze in zijn *Nobiliarchia Portugueza* het wapen de *Mattos* beschreef als zijnde „in rood een groene *pijnboom* met zilveren *wortels* tusschen *twee vechtende* blauwgenagelde gouden *leeuwen*". [58a])

Inderdaad de verschillen tusschen beide wapens zijn niet onbelangrijk. Het door de familie *Teixeira* gevoerde wapen is niet alleen gevierendeeld met in het eerste en vierde kwartier één leeuw — dus geenszins vechtende leeuwen als bij de *Mattos* -, ook vertoont het in het 2e en 3e kwartier onmiskenbaar steeds een breed vertakten loofboom, die in tegenstelling tot den pijnboom van het de Mattos-wapen *niet* van zilveren wortels is voorzien.

Onze opponent noemt het „*zeer* ernstig", dat wij durfden verklaren, dat men getracht heeft het wapen met de leeuwen en boomen voor dat der familie de *Mattos* te doen doorgaan, maar toch komt hij, dienatuurlijkvoor *Teixeira* slechts één wapen kent nl. het klassieke Cintra-wapen met het kruis, „*persoonlijk ten stelligste op voor eenige „mededeeling*, waarin ipsis verbis verklaard wordt, dat „bovengenoemde wapens [op de graftomben te Ouderkerk] het „de Mattos"-wapen zijn"! (Zie p. 62 en het onderschrift van de plaat bij p. 80.)

Het is wel jammer, dat de „oude documenten", waaruit zou moeten blijken, dat ook het de Mattos-wapen wel gevierendeeld voorkomt, ons stelselmatig onthouden worden. Het is toch niet aan te nemen, dat hiertoe de twee 18e-eeuwsche pendant-spiegels moeten worden gerekend, die bij de familie aanwezig zijn, waarvan de eene het gevierendeelde wapen en de andere — gereproduceerd bij p. 61 — het de Mattos-wapen vertoont. [59]) Het ligt immers voor de hand, dat het nooit de bedoeling kan zijn geweest, op deze pendant-spiegels hetzelfde wapen (de Mattos) op twee geheel verschillende wijzen uit te beelden, zooals de heer Teixeira ons wil doen gelooven, maar dat het ééne wapen *Teixeira* en het andere *de Màttos* voorstelt, zijnde zulks de twee bestanddeelen van den gecombineerden naam Teixeira *de Mattos*. Op dezelfde wijze werd op het grafmonument van *Diego Teixeira de Sampaio* te Altona aan de ééne zijde 2 *eixeira* (leeuwen met boomen), aan de andere zijde *Sampayo* aangebracht. [60])

[58a]) Zie ook Rietstap, 2e ed., dl. 11, App. p. 1316.

[59]) Hetgeen de heer Teixeira naar aanleiding van deze spiegels op p. 61, r. 2-10 v.o. uit een particulier gesprek mededeelt, is — aooals men wel begrepen zal hebben — niet waar.

[60]) Wij hebben er in ons vorig opstel ook reeds op gewezen, dat er geen reden is om aan te nemen, dat het wapen met leeuwen en boomen de Mattos is, omdat Diego Teixeira toch niet het wapen van zijne schoondochter Rachel de Mattos zal hebben gevoerd, even-min als er voor zijn zoon Manoel bijzondere reden was om het wapen zijner *eerste* vrouw te adopteeren!

Wij zeiden reeds, dat het **wapen** *de Mattos* naar de beschrijving van de Villasboas een pijnboom met zilveren wortels vertoont. Aangezien nu volgens de regelen der heraldiek de wortels slechts gezien plegen te worden bij *uitgerukte* boomen[61]) en laatstgenoemde schrijver — volgens Henriques de Castro [62]) — ook *niet* zegt, dat de pijnboom *geplant* moet zijn, lag de opvatting voor de hand, dat men ook in het de Mattos-wapen met een uitgerukten boom te doen had. Hieraan is het waarschijnlijk te danken, dat het wapen der familie Teixeira de Mattos, zooals het in 1888 en 1892 werd vastgesteld, een uitgerukten boom vertoont. Uit een 18e-eeuwsch heraldisch boek, in het bezit van den heer Teixeira, blijkt thans, dat de pijnboom uit het de Mattos-wapen *wel* geplant is, maar dat zijne wortels zeer eigenaardig boven eert grasgrond zijn aangebracht. Volgens een afbeelding uit bedoeld werk (zie hiernevens) zijn deze wortels — drie in getal — dus duidelijk zichtbaar. De vraag doet zich nu voor of op de graven te Ouderkerk a. d. Amstel een gewone geplante boom of wel de onheraldische figuur voorkomt, die een kenmerk van het de Mattos-wapen schijnt te zijn. Welnu, wij aarzelen niet met den meesten nadruk te verklaren, dat de afbeeldingen dier graven in het werk van Henriques de Castro alle het eenvoudige beeld van een geplanten boom vertoonen. Wij wraken ten stelligste de verklaring van den heer Teixeira (p. 61), dat op de afbeelding bij Henriques de Castro van het graf van Manoel (Isaac Senior) Teixeira de wortels „zeer duidelijk, *precies nog drie stuks*" zouden voorkomen en daarentegen *op onze eigen bijgevoegde reproductie niet meer!* In hooge mate ergerlijk is het, dat *onze* opponent zich niet ontziet hieraan insinueerend toe te voegen: „Moge dit laatste aan den drukker te wijten zijn"! Hij houde het zich voor gezegd, dat wij van het gebruiken, laat staan vervaardigen van valsche of vervalschte stukken, teneinde hierop eenige bewijsvoering te baseeren, een grondigen afkeer hebben!

de Mattos volgens „Port. Herald. Boek" in het bezit van Jhr. Dr. E. Teixeira de Mattos.

Het spreekt toch vanzelf, dat eene afbeelding bij reproductie. gevaar loopt aan scherpte te verliezen; wanneer men zich echter de moeite gunt onze reproducties met de platen van Henriques de Castro te vergelijken, dan zal men tot de erkenning komen, dat bij deze zoomin als bij gene drie zeer duidelijk zichtbare wortels te onderkennen zijn en wat onze opponent op één van haar hiervoor gelieft aan te zien, niets meer dan flauwe schaduwen van den grasgrond zijn!

Wij begrijpen echter niet goed, waarom de heer Teixeira aan deze wortel-quaestie zoo'n groot gewicht toekent, aangezien — naar wij reeds zagen — tussohen de wapens *Teixeira* en *de Mattos* ook nog andere, belangrijker verschilpunten bestaan. In 1888 en 1892 heeft

[61]) Rietstap. Handboek der Wapenkunde. Gouda 185'7, p. 212.

[62]) Keur van Grafsteenen, p. 103.

Teixeira de Mattos (1888 en 1892) d.i. Teixeira (zie de pl. i. Mbl. 1918, N°5), gedeeltelijk gemodificeerd tot Mattos, met als hartschild Sampayo.

men blijkbaar getracht deze verschilpunten eenigermnte te overbruggen door in het wapen van den tak ***Teixeira de Mattos*** (zie hiernevens), met behoud van het gevierendeelde schild uit Ouderkerk, boomen te plaatsen, die niet alleen van de berucht geworden „zilveren wortels" zijn voorzien, maar ook de gedaante van naaldboomen hebben aangenomen, zij het dat dit laatste proces geen gelukkig verloop had, zoodat — naar wij opmerkten — een boomsoort ontstond, die zoowel uit heraldisch als botanisch oogpunt eene merkwaardigheid mag heeten. Hierin ziet nu onze opponent, die zelf het van ouds gevoerde wapen met de leeuwen en boomen in „de Mattos-wapen" herdoopt, eene poging (p. 64) om „het eeuwenoude, zij het ideëel bezit der „familie, waaraan door sommigen veel gehecht wordt te „ bezoedelen". „Dergelijke ***essentieel vervalschte voorstel-„ lingen***;"— voegt hij hier welwillend aan toe — „***en „daarop gegronde verdachtmakingen, uitsluitend van Mr. „R. Th. Valck Lucassen, of in samenwerking met wien „ook, kenmerken voldoende hem en zijnen arbeid.*** De „familie Teixeira de Mattos behoeft zulks niet te aan-„vaarden".

Deze uitval is ook daarom misplaatst, omdat onze opponent het eeuwenoud, ideëel bezit zijner familie zelf zoo weinig blijkt hoog te houden, dat hij naar aanleiding van onze opmerking, dat in de zaal der Orde van St. Jan op Doorwerth ***in strijd met de K. K. B. B. van 1888 en 1892*** voor de eere-ridders uit de familie Teixeira de Mattos ten onrechte het *Sampaio*-wapen was aangebracht, antwoordt, dat zulks ***terecht*** geschiedde en zich ook hier op "eeuwenoude authentieke gegevens" beroept! Op de minder vleiende bewoordingen, waarin hierboven onze arbeid wordt geschetst, gaan wij maar niet in. Mochten wij deze hebben verdiend, dan dragen wij hiervan de gevolgen echter gaarne alleen. Voor hetgeen wij schrijven, nemen wij zelf de volle verantwoordelijkheid op ons.

Alvorens van dit onderwerp afscheid te nemen willen wij nog aanstippen, dat de heer Teixeira om de eenzelvigheid van de wapens ***Teixeira*** (leeuwen en boomen) en ***de Mattos*** aan te toonen, nog mededeelt, (p. 63), dat het Genootschap „Ets Haïm" te Amsterdam in het bezit is van een stempel met den boom tusschen twee vechtende leeuwen (de Mattos) „zonder twijfel" „— zegt hij — „ af komstig van, en door niemand „anders gegeven dan Don ***Manuel Teixeira*** of diens „zoon ***David Teixeira d'Andrade***, die in 1704, omstreeks „30 jaar oud zijnde, bestuurder was van dat genoot-„schap en de eerste Teixeira is op de in noot 48 „genoemde lijsten [van Bestuurders]." „ ***Don Manuel Teixeira*** — voegt hij hieraan toe — „werd na zijn „dood nog met den toegevoegden naam „Haïm" kerkelijk „geëerd".

Dit nu zijn haast evenveel woorden als onjuistheden. Het wapen van „Ets Haïm" heeft — naar de bibliothecaris van die instelling ons mededeelde — met de familie de Mattos niets te maken. De boom van „Ets Haïm" (= „boom des levens") mist niet alleen de bewuste „zilveren wortels" maar is tevens beladen met

vruchten, wat met den pijnboom der de Mattossen natuurlijk niet het geval is. Bovendien heeft ***Manoel Teixeira*** met „Ets Haïm" nooit iets te maken gehad, terwijl er geen reden is om aan te nemen, dat ***David Teixezra d'Andrade***, die in 1704 voor één jaar bestuurder van die instelling was, haar een stempel zou hebben geschonken van de familie ***de Mattos***, omdat hij niet uit Manoel's eerste huwelijk met ***Rachel de Mattos***, maar uit diens tweede huwelijk met ***Ester Gomez de Mesquita*** geboren was! Ook de mededeeling, dat Manoel Teixeira na zijn dood met den toegevoegden naam *Haïm* kerkelijk zou zijn geëerd, is niet waar. Een dergelijke vorm van kerkelijke vereering was bij de Israëlieten onbekend. Wel werd „Haïm", dat „leven" beteekent, soms aan den naam toegevoegd door kranken, die van eene zware ziekte herstelden [63]), hetgeen ook bij Manoel kan zijn geschied. Na den dood had die toevoeging echter nimmer plaats. Overigens is *Haïm* een gewone Joodscho voornaam, die vooral in de Middeleeuwen in zwang was. Dat deze naam ooit door eenigen Oud-Israëlietischen Koning gevoerd is, zooals de heer Teixeira ons op p. 84 wil doen gelooven, zal niemand, die met de geschiedenis der Joden ook maar oppervlakkig bekend is, willen onderschrijven.

Resumeerende stellen wij vast, dat onze opponent geen enkel steekhoudend argument heeft aangevoerd voor zijne stelling, dat het wapen met de leeuwen en boomen het ***de*** Mattos-wapen is. Het is Teixeira en niets anders.

Van ***Manoel (Isaac Senior) Teixeira,*** Diego's zoon, vermeldde Ned. Adelsb., dat hij resident geweest was van den Koning van Zweden, hetgeen wij onjuist noemden, aangezien Manoel als zoodanig in dienst was van de Zweedsche Koningin Christina na haar troonsafstand in 1664. Onze opponent ontkent de juistheid van deze opmerking niet. Hij tracht echter de opvatting ingang te doen vinden, dat Manoel resident geweest is van ***beide*** vorstelijke personen tegelijk, maar kan zich hiervoor slechts beroepen (p. 82) op een schrijven van laatstgenoemde aan den Hamburgschen Raad d.d. 29 Juni 1671, waarin hij van Koningin Christina en den in Zweden regeerenden Koning spreekt als van „meiner allergnädigsten ***Königinnen undt König."*** Het is maar goed, dat de heer Teixeira hier zelf bij aanteekent, dat Manoel hierom nog niet als resident bij genoemden Koning in dienst behoeft te zijn geweest.

In laatstgemeld schrijven [64]) protesteert Manoel tegen het feit, dat hem niet vergund wordt een huis op zijn naam te laten inschrijven. Hij beroept zich op zijne qualiteit van „minister publicus", aangezien aan diplomaten — waartoe hij gerekend wenscht te worden — in tegenstelling tot andere niet-burgers dit recht steeds was toegestaan. De heer Teixeira zegt nu, dat Grunwald deze weigering van den Hamburgschen Raad ten onrechte in verband brengt met Manoel's judaïsatie. Grunwald — zegt hij op p. 82 — „geeft hiertegen zelf „het bewijs, daar reeds ***in 166'0*** een huis op den naam „van ***Manuel*** staat in Hamburg". Onze opponent verliest hierbij echter uit het oog, dat indien Manoel Teixeira, die toenmaals reeds bijna een kwart-eeuw te

[63]) Jew. Encycl., in voce **Hayyim.**
[64]) **Aangehaald bij Grunwald, Portugiesengr., p. 29.**

Hamburg woonde, evenmin als zijn vader aldaar het burgerrecht verwierf, dit juist een gevolg was van het feit, dat Joden aldaar vóór het begin der 19e eeuw dit recht niet deelachtig konden worden [65]). En wat het „huis" betreft, dat in 1660 wel op Manoel's naam was ingeschreven, dit was, naar ons bleek, ... de synagoge [66]).

Manuel Teixeira wordt in Ned. Adelb. evenals zijn vader „raad van den Koning van Denemarken" genoemd. Wij vroegen of deze mededeeling wel op „authentieke stukken" steunde, doch kregen hierop geen antwoord, waaruit wij de conclusie trekken, dat hieromtrent officieel niets vast staat [66a]).

In ons vorig opstel hebben wij er verder op gewezen, dat zich ten opzichte van Manoel's huwelijken sommige tegenstrijdigheden voordoen. Vermeldde Ned. Adelsb. dat ***Manoel*** twee malen huwde 1° Altona 1649 met ***Ribea de Matos,*** † Altona 8 April 1672 en 2° 1676 met ***Ester Gomez de Mesquita,*** volgens J. C. van der Muelen in dit Maandbl. 1889, p. 35 — het artikel, dat wij reclame-zuchtig zouden hebben aanbevolen! — zou uit het testament van Manoel d.d. Hamburg 2 Maart 1698 moeten blijken, dat hij drie maal gehuwd was, 1° met ***Rachel Rebecca Cenior*** [66b]) ***de Mattos***; 2° met ***Rachel Cenior Henriqucs en 3"*** met ***Ester Cenior de Amesquita.*** Als aanwijzingen, die ***misschien*** ten gunste van de laatste lezing konden pleiten, noemden wij, dat ***Abraham Senior Teixeira*** volgens Grunwald [67]) op 10 Nis. 5414 = 7 April 1654 bij het huwelijk van zijn zoon Isaac aan de Port.-Isr. gemeente te Hamburg een verguld ziiveren kan en kom ten geschenke gaf, hetgeen — wanneer dit gegeven althans juist was — op het tweede huwelijk met ***Rachel Henriques zou*** kunnen slaan. Ook wezen wij op het feit, dat de overlijdensdatum op het graf van ***Ribca Senior de Matos***, die 8 April 1672 overleed, niet overeenkomt met eene acte uit het puyregister te Amsterdam, waaruit blijkt, dat Manoel reeds een jaar tevoren met ***Esther Gomez de Mesquita*** was hertrouwd. Hieruit zou men kunnen afleiden, dat voornoemde ***Ribca*** niet dezelfde was als Manoel's eerste vrouw, die in haar trouwacte bovendien ***Ra c h e l de Mattos*** heette.

---

65) De mededeeling van den heer Teixeira, dat de Portugeesche Israëliet Francisco Rodrigues d'Andrade 18 Mei 1651 het volle burgerschap van Hamburg verkreeg, is dan ook met de waarheid in strijd. Op dien datum had diens inschrijving in het burgerboek van Glücks tadt a. d. Elbe plaats. (Grunwald, Portugiesengr., p. 133).

66) Portugiesengr., p. 29.

66a) Wel zegt Pastor Schudt, Jüd. Merkw., dl. IV, cap. IV., p. 58, die hierbij aanhaalt Monathl. Staats-Spiegel, T. 1., Mens. Maj. An.. 1698, p. 13, van Manoel Teixeira: „Es ist dem reichen Portugiesisohen Juden Texera zu Hamburg für sein vorgesohossenes Geld naoh der Königin in Schweden Christina Todt deren Resident er gewesen nooh eine Douceur von Seiten Dennemar oks wiederfahren, dann er wurde zum Re si dent en gemaoht, dooh war auoh eine Bitterkeit darbey dann die Burgerschafft zu Hamburg hat ge w eiger t den Juden Texera als Königl. Dähnischen Residenten aneunehmen."

De Teixeira's hadden groot grondbezit in Denemarken. Diego had dit in betaling aangenomen voor de aanzienlijke bedragen, die hij aan de Deensohe Kroon hsd voorgeschoten. Dit verklaart, waarom zijne Joodsche bedienden vergunning verkregen zich in Denemarken op te houden. Zulks was zonder speciaal verlof des Konings toen maals op straffe van zware boeten aan Joden niet toegestaan. (Schudt, t.a.p., dl. 1, cap. IV, p. 112. en T. d. M. p. 49).

66b) De toevoeging „Cenior" is zoowel bij haar als bij de beide volgenden de naam van haar man. Vrouwen droegen bij de Portugeezen in den regel den naam van den echtgenoot aan den harer gekoppeld.

67) Portugiesengr., p. 124.

Onze bestrijder merkt naar aanleiding hiervan op (p. 80): „ De genealogische verwarrende dooreenmenging van „bronnen" [?] „door den heer Valck Lucassen blijkt uit „de bespreking nog van de huwelijken van de 2e generatie in het Nederl. Adelsboek, zooals deze ***terecht*** in „het Nederland. Adelsboek zijn opgegeven, en ook in „***Henriques de Castro*** voorkomen". Hij beroept zich dan op het feit, dat voornoemde Ribca op hare graftombe „***Dona Ribka Senior de Matos***" heet, maar vergeet, dat al blijkt hieruit, dat de naam van haar echtgenoot Senior luidde, dit om die reden nog niet ***Manoel (Isaac Senior) Teixeira*** behoeft te zijn geweest. Te Hamburg woonden ook andere Senior's. Ook zou uit het feit, dat Ribca op haar graftombe aan God's liefde wordt opgedragen in Hebreeuwsche verzen uit ***het boek Job,*** moeten blijken „dat zij de vrouw was van onzen Manuel."

Overtuigender lijkt ons de mededeeling, dat deze graftombe in de onmiddellijke omgeving en in denzalfden stijl van de graven van ***Abraham*** en Sara ***Senior Teixeira*** is aangebracht en dat er naast een grafje ligt van een jong kind, waarop volgens den heer Teixeira vermeld staat: „***Ribca filha de Isac Senior Teixeira."***

Nemen wij dus aan, dat Manoel zijne eerste vrouw in 1672 verloor, dan kan de datum van diens huwelijk met ***Ester Gomez de Mesquita*** — 31 Aug. 1671 — voorkomende in de acte uit het Amsterdamsche puyregister inderdaad niet juist zijn geweest, niettegenstaande deze acte krachtens procuratie van ***Manoel*** zelf werd opgemaakt en door zijn zoon ***David*** eigenhandig onderteekend werd. Indien de fout dus niet in het opschrift van de graftombe gezocht moet worden, zal het geheugen van den ouden Manoel hebben gefaald en zal diens huwelijk met ***Ester Gomez de Mesquita*** vermoedelijk één jaar later moeten worden gedateerd. Aan eene echtscheiding valt blijkens het opschrift op Ribca's graftombe moeielijk te denken.

„Wij hebben nog meer redenen om aan te nemen, „dat het Puyregister van den heer Lucassen hier als „***bron onbetrouwbaar*** is" — roept onze criticus op p. 81 uit — „omdat daarin ook Manuel Teixeira, die *immers* „*50* jaar lang ***te Hamburg woont*** en steeds daar als „Resident voorkomt, zonder meer plotseling «*koopman* „*te Antwerpen*» genoemd wordt, terwijl Don Manuel 1700 „ te Amsterdam overlijdt." Hier citeert de heer Teixeira verkeerd. In de gewraakte acte staat niet, dat Manoel „koopman te Antwerpen" was ; hij wordt er genoemd „Manuel Teixeira ***van*** Antwerpen, coopman" en „wonende binnen deese Stad" [Amsterdam], en hierop valt niets af te dingen. Onze opponent had behooren te weten, dat „van Antwerpen" hier niets anders beteekent dan dat Manoel ***uit Antwerpen geboortig was.*** En hierin zal het Puyregister gelijk hebben gehad.

Ten aanzien van den overlijdensdatumvan ***Ribca de Matos*** doet zich nog een geschilpunt voor. Volgens haar graftombe overleed zij „em 8 do mes de Ab anno 5432", welke datum in Nederl. Adelsb. herleid werd tot 8 ***April 1672.*** Dit noemden wij onjuist, omdat „Ab" niet eene afkorting is van „Abril" maar eene maand is van de Joodsche kalender, gedeeltelijk samenvallend met Juli en Augustus. „ De bizonderheid" — antwoordt hierop de heer Teixeira (p. 80, n. 78) — „dat er hier, zooals anders nergens bij „joodsche jaartallen op Portugeesche graftomben, „*do* „*mez*" der maand, voorafgaat, als steeds bij christelijke „jaartelling, pleit er voor, dat hier toch „*Abril*" staat.

„Buitendien komen op de graven veelal *nog naast elkaar „de christelijke en de hebreeuwsche jaartelling voor, ook „ te Ouderkerk.* In Altona is hieromtrent *niets* opgeteekend ; „wij laten dus April 1672."

Dit antwoord bewijst, dat de heer Teixeira de opschriften op de graven der Portugeesche Israëlieten wel zéér onnauwkeurig heeft gadegeslagen, want nimmer zal hij opéén dier graven — dit spreekt van zelf — aan een *Joodsche* maand het jaartal van de *Christelijke* tijdrekening gekoppeld vinden of andersom; wel wordt soms — ook te Altona — de *volledige* overlijdensdatum volgens *beide* kalenders opgegeven. Zoo vindt men te Ouderkerk op het graf van Lea *Henripues,* echtgenoote van *Isaac Teixeira de Mattos*, dat zij overleed „em 26 de Nissan do A° 6484 que conresponde em 19 D Abril do a° 1724,'. Het lijdt dus niet den minsten twijfel, of met „Ab" is hier in verband met het jaartal 6432 de Joodsche maand van dien naam bedoeld. Het al of niet tusschenvoegen van de woordjes „do mez" = der maand heeft natuurlijk niet de geringste beteekenis.

Het spreekt vanzelf, dat wanneer *Ribca de Matos*, die in 1672 overleed, inderdaad Manoel's *eerste* vrouw was, zoowel Grunwald als van der Muelenzich hebben vergist. Het is mogelijk, dat het niet *Manoel (Isaac) was,* die — zooals Grunwald beweert [68] — 7 April 1654 in het huwelijk trad, maar diens (onwettige) broeder *Jacob Senior Teixeira*, want dat deze, zooals de heer Teixeira meent (p. 83), in 1692 als „mancebo" = ongehuwd man overleed, is onjuist. *Jacob Senior 1 eixeira,* Isaac's broeder, was gehuwd. Volgens een oud begraafregister, door Grunwald aangehaald, overleden tusschen 1666 en 1678 verschillende kinderen van dezen Jacob, die zelf in 1686 (8 Ijar 6446) het tijdige met het eeuwige verwisselde [69]. De „illustre mancebo", die in 1692 als *„Jacob Hiskia Senior Teixeira"* onder een graftombe met het bekende Teixeira-wapen (leeuwen en boomen) begraven werd [70], zal een *zoon* van Manoel geweest zijn. Inderdaad blijkt uit het testament van Sara *Senior Teixeira,* waarvan een afschrift bij de Port.-Isr. gemeente te Amsterdam berust, dat Manoel een zoon *Jacob* gehad heeft.

Ten aanzien van *Rachel Henripues,* die volgens van der Muelen in het testament van Manoel als diens 2de vrouw genoemd wordt, wagen wij de veronderstelling, dat hier eene verwarring heeft plaats gehad met de gelijknamige echtgenoote († 10 Maart 1694) van Manoel's naamgenoot en kleinzoon *Manoel Teixeira* Junior. En ten slotte achten wij het niet onmogelijk, dat *Rachel de Mattos* haar voornaam in *Ribca* (Rebecca) veranderde, toen zij de echtgenoote werd van *Isaac,* evenals hare schoonmoeder *Blanca d'Andrada* zich als vrouw van *Abraham* Senior Teixeira Oud-Testamentisch *Sara* noemde.

Men ziet, dat de huwelijken van Manoel Teixeira tot tal van hypothesen aanleiding geven. Dat zij in Nederl. Adelsb. *„terecht"* zijn opgegeven, zooals onze opponent het uitdrukt, zouden wij niet willen onderschrijven. Ned. Adelsb. verstrekt ook hier eenige gegevens, die zonder twijfel de toets der critiek *niet* kunnen doorstaan. Waarop is b.v. de mededeeling gebaseerd, dat de aartsbisschop van Braga *Sebastiâo de Matos [de Noronha]* een oom

[68]) Portugiesengr., p. 124.
[69]) Portugiesengr., p. 125.
[70]) Portugieeengr., p. 92.

was van *Ribca de Matos*? Onze opponent erkent zelf op p. 64, dat men Ribca in de uitvoerige genealogie van dezen kerkvorst *niet* thuis kan brengen. En waarom is in Ned. Adelsb. schroomvallig vermeden als *ouders* van Ribca (Rachel) te vermelden *Abraham Israël* en Sara *de Mattos*, die omstreeks het midden der 17e eeuw te Hamburg leefden? Zelfs in zijne brochure (p. 64) noemt de heer Teixeira de door ons aangetoonde familierelatie tusschen *Rachel* (Ribca) en laatstgenoemd echtpaar nog een „ hypothese", terwijl wij toch uitdrukkelijk melding maakten van de fraai-gekleurde trouwacte (ketuba), welke in de Bibliotheek van het Port.-Isr. Seminarium "Ets Haïm" te Amsterdam bewaard wordt en waaruit blijkt, dat op 24 Juni 1648 — dus niet in 1649 als in Ned. Adelsb. staat — te Hamburg het huwelijk tusschen *Isaac Senior* [71]) en *Rachel de Mattos*, dochter van *Abraham de Mattos* voltrokken werd. Van een hypothese is hier dus geen sprake.

Wij geven met de welwillende toestemming van het Bestuur van voornoemd Seminarium als bijlage eene reproductie van dit oude document, dat niet alleen als bewijsstuk zijn waarde heeft, maar tevens als een specimen dier vaak zeer fraai versierde Joodsche trouwacten ook uit een meer algemeen genealogisch oogpunt interessant is. De heer J. S. da Silva Rosa, bibliothecaris van het Seminarium voornoemd, was zoo vriendelijk ons eene vertaling van dit stuk te verschaffen. (Zie de plaat.)

Van *Diego (Abraham) Teixeira de Mattos*, Manoel's oudsten zoon, zegt Ned. Adelsb. dat hij "kamerheer" was van den Koning van Zweden, waarmede ook hier wel Koningin Christina zal zijn bedoeld. De Castro althans, schreven wij, noemt hem „edelman" aan het Hof van deze vorstin. Het blijkt thans, dat de heer Teixeira ten aanzien van Diego's waardigheid niet over authentieke gegevens beschikt. Hij laat ons in het onzekere aan welk Hof hij heeft vertoefd en bepaalt zich er toe voor de term "kamerheer" op te komen, als hoedanig Diego „ bij schrijvers", naar hij *meent* ook bij Graetz e. a. is aangegeven (p. 84). [71a])

Wij noemden Diego Teixeira de Mattos in ons vorig opstel ook *koopman* te Hamburg en later (omstreeks 1679) te Glückstadt a. d. Elbe, alwaar eene niet onbelangrijke Port.-Isr. gemeente gevestigd was. *„ Waar was en is de acte"* — roept nu de heer Teixeira uit — „die den heer "Lucassen, toen hij dat schreef, deed mededeelen, dat „Diego(3) *ook koopman was* te Ham burg en te Glückstadt?"

Ons antwoord hierop is, dat het koopmanschap van Diego reeds uit zijne vestiging te Glückstadt blijkt. Immers, in 1622 had Christiaan IV van Denemarken aan verschillende Port.-Isr. gemeenten de aanbieding gedaan zich in het nieuw-gestichte Glückstadt neder te zetten. Het was zijn doel om een deel van den handel van het machtige Hamburg naar zijn gebied te lokken, waarvoor hij volgens Grunwald [72]) de medewerking behoefde van vermogende en ondernemende kooplieden, die o.a. onder de uit Spanje en Portugal gevluchte Joden in grooten getale te vinden waren. De nieuwe kolonisten, waarvan

[71]) Zonder eenigen twijfel Isaac Senior Teixeira. Vergelijk zijn handteekening onder de trouwacte met die als Ishack Senior Teixra in het protocol-boek der Hamburgsohe Portugeezen. (Portugiesengr. p. 150).
[71a]) Deze meening is echter foutief. Graete, dl. X, p. 427 noemt hem juist „Edelmann". Authentiek blijkt hiervan niets.
[72]) Portugiesengr., p. 128. e. v.

do meesten uit het naburige Hamburg kwamen, ontvingen zeer gunstige privilegiën, welke in 1630 en 1648 bevestigd en in 1655 voor 10, in 1664 nog voor 25 jaren verlengd werden. In dit licht bezien valt er niet aan te twijfelen of ook Diego Teixeira de Mattos zal behoord hebben tot hen, die „wie aus frömbden „Königreichen freywillig allhie ankommende Kaufleute „die Privilegia erlanget" hadden, zooals een Glückstadtsche acte uit het midden der 17e eeuw het uitdrukt[73]). Trouwens, de Teixeira's waren in de 17e eeuw allen kooplieden Reeds kwamen wij Diego's grootvader in 1648 te Hamburg als „Hispanischer Jude und Kaufmann" en zijn vader nog in 1700 te Amsterdam als „coopman" tegen. Ook zijn zoon *Isaac* alias ***Manoel*** wordt bij zijne huwelijken in 1692 en 1700 in laatstgenoemde stad telkenmale als zoodanig aangemerkt.

Nog wezen wij er op, dat over het huwelijk van ***Diego Teixeira de Mattos*** met ***Sara Lopes de Suasso***, hetwelk volgens Ned. Adelsb. te 's-Gravenhage gesloten zou zijn, noch in deze plaats, noch in Amsterdam iets te vinden is en dat hier vermoedelijk aan eene persoonsverwisseling moest worden gedacht. Onze opponent vergenoegt zich met hierop te antwoorden, dat het hem zeer zou ver***wonderen,*** als Diego niet met Sara Lopes de Suasso gehuwd was „want ik zelf" — zegt hij (p. 84) — „heb „dit huwelijk, hoewel mij zulke zaken toen al heel weinig „interesseerden — bij de geringe kennis die er bestond „in de familie [*sic*] — uit de bescheiden overgenomen, „die den Raad van Adel hier in 1888 resp. 1896 zijn „voorgebracht." Zeer zonderling mag het heeten, hem bij gebreke van authenthieke stukken, hier ook een beroep te zien doen (p. 85) op meergemeld artikel van van der Muelen, dat hij zelf te voren (p. 70) voor een ***slechte*** bron had uitgemaakt.

Wij wenschen hier nog aan toe te voegen, dat ook de geboortedatum van Diego, die in Ned. Adelsb. op 2 April 1650 werd gesteld, niet vast staat. Wij weten, dat de heer Teixeira dit gegeven ontleende aan Grunwald [74]), die melding maakt van een bij den Hamburgschen Raad ingekomen bezwaarschrift d.d. 8 A p ***ri*** 1 1660, waarin wordt geklaagd over het feit, dat „de rijke Jood" veertien dagen tevoren het kind van zijn zoon op plechtige wijze besneden had, zonder dat hier echter uit blijkt, welk kind hier bedoeld werd. (Diego had o.a. een in 1652 overleden ouderen broeder David). In ieder geval kan de datum 2 April dan niet juist zijn.

De vierde generatie bevatte in Ned. Adelsboek tal van onjuistheden. Aan de hand ***van*** de acte van bekendheid voor de familie Teixeira d.d. 17 Jan. 1735, voor den Haagschen Notaris Joh. Sijthoff verleden, konden wij aantoonen, dat *Manoel (Isaac)* ***Teixeira de Mattos*** aldaar in de stamreeks niet, thuis behoorde, maar wel zijn jongere broeder *Jacob*. De heer Teixeira vermag zulks niet te weerleggen en glijdt daarom over dit toch niet onbelangrijk feit heen. Meer aandacht wijdt hij aan hetgeen wij over de huwelijken van dien foutief geplaatsten Manoel in het midden brachten. In Ned. Adelsb. stond, dat deze achtereenvolgens met ***Rachel*** en ***Lea Henriques*** huwde, beiden dochters van don ***Diego Nunez (Nonius) Henriques*** en doña ***Gracia Ximenes de la***

[73]) Aangehaald bij Grunwald, Portugiesengr., p. 133.
[74]) Portugiesengr., p. 17.

Vega d'Evora, vrouwe van Tersaelen en Desschel. Dit laatste nu is niet juist, aangezien Diego *Nunez* ***(Nonius) Henriques*** — naar wij schreven — op 21 Sept. (ondertr. 3 Sept.) 1670 te Amsterdam gehuwd was met *Ribca* ***Carvalho*** uit Venetië, die wij nog in 1726 als zijne weduwe aantreffen (o. a. in de acten van idemn. en procur. d.d. 30 Oct. 1725. Prot. Not. Joh. Sijthoff, Arr. 's-Grav. N° 2005). **Van een *tweede*** huwelijk met voormelde Gracia ***Ximenes de la Vega d'Evora*** kan dus onmogelijk sprake zijn geweest. Desniettemin noemt onze opponent — alle evidentie ten spijt — Ribca *Carvalho* — door hem met zwier in eene ***Ribca de Carvalho*** herdoopt — Diego's ***eerste*** vrouw en verklaart hij (p. 85): „Zoolang de heer Lucassen het ***tweede*** huwelijk van dezen „***Don Diego Nunes Henriques niet bewijst***, houd ik den „tweeden echt met ***Gracia Ximenes da Vega,*** op grond „van de mededeelingen, mij door een bekend enfatsoenlijk „oud-genealoog, in Brussel verstrekt, niet voor uitge„sloten". Wij zullen ons niet beijveren een huwelijk te bewijzen, dat niet bestaan heeft en laten dit liever over aan den fatsoenlijken Brusselschen oud-genealoog.

Die ***Gracia Ximenes de la Vega d'Evora, vrouwe van Tersaelen en Desschel*** is trouwens eene mysterieuze persoonlijkheid. De eenige vrouwe van Tersaelen, die bestaan heeft, wier naam met de hare — zij het ook gedeeltelijk — overeenkomt, is ***Gracia Rodriguez d'Evora,*** de dochter van den eersten baron van Rodes, maar deze — schreven wij — kon hier niet bedoeld zijn, aangezien zij in 1617 op 18-jarigen leeftijd in het huwelijk trad met ***Francisco de Vega*** en in 1660 overleed, toen Diego *Nunes* ***Henriques*** nog slechts 16 jaren oud was.

Tegen deze redeneering valt niets in te brengen. De heer Teixeira is dan ook niet in staat zelf de identiteit van de bedoelde persoon nader vast te stellen. Hij lokt het debat op zijwegen door ons „op zijn zachtst" van „misleidende opgaven" te beschuldigen (p. 86), omdat wij met Goethals [75]) en Poplimont [76]) den man van Gracia ***Rodriguez d'Evora*** niet ***Francisco Rodriguez d'Evora*** noemden, maar ***Francisco de Vega,*** hetgeen toch — mogen wij den heer Teixeira zelf op p. 34 gelooven — de eigenlijke familienaam was, en verder omdat wij op gezag van eerstgenoemden schrijver [77]) als datum van haar huwelijk 16 17 opgaven. Dit moet volgens den heer Teixeira 16 3 0 zijn, maar hij verwijst hiervoor niet naar authentieke stukken, doch naar eene manuscript-genealogie te Brussel van dienzelfden Goethals, die dus met zich zelf in tegenspraak blijkt te zijn. Deze tegenspraak is daarom te minder verklaarbaar, omdat Goethals ons t. a. p. mededeelt, dat de uit dit huwelijk geboren zoon *Lopez-Marie* zich niet alleen reeds in 1637 militair onderscheidde, maar ook in 1644 tot ridder van St. Jacob werd geslagen, waarvan d.d. 27 Sept. 1644 door Jean Mendez de Salar, notaris des Konings en J. B^te^ Moleneur, not. publs, een oorkonde zou zijn opgemaakt, welke door burgemeester, schepenen enz. van Brussel werd gecontrasigneerd. Deze mededeelingen zijn met het jaartal 1630 als datum voor het huwelijk zijner ouders zeker niet te rijmen. Waarlijk,

[75]) T. a. p., p. 244.
[76]) T. a. p., p. 281.
[77]) Poplimont vermeldt geen huwelijksdatum, maar laat evenals Goethals Lopez-Marie, den uit dit huwelijk geboren zoon, in 1620 geboren worden, hetgeen op een huwelijk omtrent denzelfden tijd wijst.

wanneer men zijn tegenstander van „misleidende opgaven" beticht, dient men beter beslagen ten ijs te komen!

Dat ***Gracia Rodriguez d'Evora*** bij haar huwelijk „de baronie van Rodes en de souvereine rechten van pannetière meebracht doordien haar broeder, tweede baron van Rodes, ongehuwd overleed", is al vast onjuist, omdat Gracia († 16 Oct. 1660) vóór haren broeder ***Simon*** — overl. 27 Sept. 1669 blijkens zijn rouwbord in het koor van de St. Annakerk te Bottelare [78]) — het tijdige, met het eeuwige verwisselde en genoemde baronie van laatstgenoemde rechtstreeks overging op Gracia's zoon ***Lopez-Marie,*** den lateren markies van Rodes. [79])

Over de verbeteringen, die wij op grond van notarieele acten in de 5e generatie aanbrachten, alwaar Ned. Adelsb. aan ***Judith Nunes Henriques,*** echtgenoote van ***Joseph Teixeira de Mattos,*** verkeerde ouders opgaf, zwijgt onze opponent.

Ook de fouten, die wij in de 6e generatie signaleerden, lokten geen repliek uit. Wij constateerden aldaar 1° dat de vrouw van ***Jacob Teixeira de Mattos*** niet *Ximenes* de ***Belmonte*** heette maar ***Levy Ximenes;*** 2° dat zij geen dochter was van ***Manoel Ximenes*** baron de ***Belmonte*** en ***Ester Nunes Henriques,*** maar van ***Isaac Hiskiau Levy Ximenes en Hannah van Abraham van Jacob Pereira***; 3° dat haar huwelijk niet gesloten werd op den Huize ***Ruisschenstein*** a. d. Amstel maar te Amsterdam; 4° dat ***Manoel Ximenes Belmonte*** zich slechts „baron" ***noemde*** — een diploma voor hem is onbekend; 5° dat deze ***Manoel*** niet gehuwd was met ***Ester Nunes Henriques,*** maar met ***Ester de Pinto.*** Op geen dezer punten ontvingen wij van Dr. Teixeira, die ons „een slecht geleider bij genealogische, heraldische of historische quaesties" noemt (p. 70), eenige tegenspraak. Slechts deelt hij ons mede (p. 42), dat ***Manoel Ximenes Belmonte*** met den titel van „baron" te vinden is.. . „in het Plaatwerk uit de eerste helft der 18e eeuw over de Huizen aan den Amstel".

Het is wel jammer, dat de schrijver der brochure, die over het ***Huis Ximenes*** niet uitgepraat raakt, ons juist alle positieve gegevens onthoudt, daar waar het de aanhechting geldt van de Amsterdamsche familie ***Levy Ximenes*** aan het geslacht ***Ximenes d'Aragao.*** Op de uitgebreide tabel, waarmede zijn geschrift besluit [80]), wordt wel bij ***Joao Baptista Ximenes,*** die in 1636 te Lissabon leefde, aangeteekend, dat uit hem ***Levy Ximenes,*** resp. ***Ximenes Pereira*** te Amsterdam en elders in de 17e eeuw stamden, maar op welke wijze dit plaats had, vernemen wij niet. Dit kan ons ook daarom niet onverschillig zijn, omdat de heer Teixeira elders in zijne brochure verklaart (p. 43), dat in Nederland en Hamburg ook judaïsante afstammelingen te vinden zijn van Diego *Ximenes de Vargas,* die eigenlijk een ***Rodriguez d'Evora zou*** zijn geweest en in hetzelfde jaar 1635 te Madrid door de Inquisitie gegrepen werd. Wie waren dan deze Ximenessen?

In de 7e generatie werd door Ned. Adelsb. aan ***Sara de Chavez,*** echtgenoote van ***Joseph Teixeira de Mattos,*** tot moeder gegeven *Rachuel Diaz* ***da Fonseca.*** Uit de ondertrouw-acte van dit echtpaar te Amsterdam d. d. 5 Maart 1779 bleek ons echter, dat Sara's moeder Sara *Gomes* Serra heette. Onze opponent raakt hierdoor niet in verlegenheid. „*Sara* Gomez de [sic] *Serra*" — zegt hij op p. 90 — „is ook opgegeven als ***de Fonseca,*** „welke verwisseling in deze geslachten, zooals we weten, „gewoon is." Welnu, wij wisten het niet en de heer Teixeira geeft zich ook geen moeite om deze gebruikelijke verwisseling van de namen *Gomes* ***Serra*** en *Diaz* ***de Fonseca,*** die zich dan ook zeker tot de voornamen ***Sara*** en *Rachuel* zal hebben uitgestrekt, nader aan te toonen.

Ten opzichte van de 8e generatie merkten wij op, dat de vrouw van ***Samuel Teixeira de Mattos,*** zoowel volgens hare huwelijks-acte als volgens hare overlijdensacte niet ***Louis a Mendes*** heette doch ***Lea van Isaac de Abraham Mendes*** en dat uit diezelfde acten blijkt, dat de naam van hare moeder niet was ***Raquel de Davida de Silva*** (Ned. Adelsb. 1906) noch ***Raquel de Silca*** (id. 1918), maar officieel luidde: ***Rachel*** [de David] ***a Cohen*** of ***Cohen.*** „Wat men van den heer Lucassen moge geloo-„ven" — zegt nu onze waardige antagonist op p. 90 — „de 8e generatie doet de deur dicht. Hij zegt, dat mijne „grootmoeder niet heette ***Louisa,*** maar ***Lea*** en mijn „overgrootmoeder niet ***Raquel da Silva,*** maar heette „— vet gedrukt [bedoeld is gespatieerd] Co hen — if „you please." „Echter deelt de Portugeesche kerk mij „hieromtrent mede" — heet het iets verder — „dat op „de liggers van het huwelijksregister staat ***Cohen = da*** „*Silva.*** Ditzelfde, vervolgt de brief, vindt men bij de „liggers van het geboorteregister, n.l. ***Rachel v. David*** „*Cohen (da Silva)*, terwijl ook bij den naam van haar „vader staat op de liggers van het huwelijksregister „***da Silva,*** kortweg, ofschoon bij de huwelijksacte alleen „***Cohen*** voorkomt. Laten we ***da Silva*** dus houden „voor de historische waarheid en den heer Lucassen naar „deze onze studie verwijzen".

De heer Teixeira houde het ons ten goede, indien uthentieke acten tot ons meer spreken dan deze zijne tudie. Hier volgen de drie voornaamste acten uit het even van „*Raquel de Silva*", t.w. haar acten van geboorte, huwelijk en overlijden :

Oud-Archief. Gemeente Amsterdam. Copy-extr. uit het Geboor te Register der Holl. Port. Isr. Gemeente, pag. 162.

A 6648. Meisjes A. 1788. 26 Tisry — 27 October. — ***Rachel*** van ***David de Michael Acohen,*** en van *Hana de Salm* ***Balabrega.***

Oud-Achief. Gemeente Amsterdam. Copy-extract uit het Huw. Int. Register D. T. & B. N°. 656, f° 172v.

Den 11 Maart 1808 — Compareerden *Isaac* ***Abraham Mendes*** — van Amsterdam, Jood oud 20 jaren op de Kijzersgragt bij de Weesperstraat gead. met zijn vader *Abraham* ***de Jacob Mendes.*** Woont als boven.

Rachel Coh en van Amsterdam Jodin oud 19 jaren op

---

78) Graf- en Gedenkschr. d. prov. Oost-Vlaanderen, p. 48.

79) Volgens Goethsls, t. a. p., p. 247, verkrijgt Lopez-Marie de baronie Rodes bij schenking onder de levenden van zijn oom van moeders zijde Simon Rodriguez d'Evora, blijkens acte gepasseerd voor notaris Van der Vennet d.d. Gent 28 Juni 1660. In deze acte, door Goethals gedeeltelijk geciteerd, heet hij Lopo Rodriguez de Vega, (niet d'Evora). Volgens dezelfden schrijver zou hij zich eerst na den dood van zijn oom Rodriguea d'Evora y Vega geteekend hebben.

80) Op deze tabel komen drie der huwelijksgetuigen voor van Diego Teixeira de Sampaio en Blanca d'Andrada (1618), uit de geslachten Ximenes en Rodriguez d'Evora. Van den vierden getuige Louis Alvares Gorgo wordt hier noch elders in de brochure met een woord gerept.

de Heerengragt over de Plantage, gead. met haar vader ***David Cohen.*** Woont als boven.

(w. g.) Isaac Ab^m Mendes. Rachel Co h en.

Bewijs van inschrijving in het overlijdens-Register. Reg. n°. 6 f°. 20^v. Bij den Burgerlijken Stand der gemeente Amsterdam is ingeschreven :

Rachel Cohen, echtgenoote van ***Isac Abraham Mendes,*** oud negen en zeventig jaren, overleden den 21 Augustus ***1868.***

Deze acten spreken voor zich zelf. Intusschen blijkt *Rachel*'s vader, die bij zijn huwelijk in Amsterdam d.d. 18 Juni 1778 compareerde als „*David* ***Coh en*** van Venetien jood oud 23 jaren op de Jode Groenmarkt" in lateren tijd den naam ***Cohen da Silva*** te hebben gevoerd. Met dezen naam komt hij althans voor in zijn overlijdensacte te Amsterdam d.d. 19 Jan. 1838. Dit verklaart, waarom in de klappers (liggers) op de registers der Port.-Isr. Gemeente aldaar, welke werden vervaardigd door den secretaris dier gemeente Jb. van Raphael Jessurun Cardozo, welke ± 1850 in functie was, zijn naam meermalen als ***Cohen-da Silva*** voorkomt, terwijl in de acten zelve dan slechts ***Cohen*** staat. Dat hij in die klappers wel eens kortweg als ***da Silva*** vermeld zou zijn, bleek ons niet juist te zijn.

Hoe dit zij, de schoonmoeder van ***Samuel Teixeira de Mattos*** heette officieel ***Cohen*** en de heer Teixeira had niet het recht dien naam, die naar hij zelf zegt (p. 90) „door „ontelbaren met hooge eere gedragen wordt" te doen eclipseeren.

Wat het verschil in de voornamen aangaat, deze zaak is heel eenvoudig. „Waarom" — zoo vraagt onze opponent op p. 91 — „zou ***Lea*** niet ***Louise*** genoemd zijn?"

De opmerking, waarmede wij onze beoordeeling van de stamreeks van den oudsten tak der familie Teixeira besloten, nl. dat aan ***Anna Epstein,*** de echtgenoote van Jhr. ***Joseph Henri Teixeira de Mattos,*** ten onrechte het adellijk predicaat „*von*" werd toegekend, blijft terecht onweersproken.

Al even weinig gelukkig is de. heer Teixeira met de weerlegging van hetgeen wij over den jongeren tak der Teixeira's te berde brachten. Wij hadden geconstateerd, dat ***David Teixeira d'Andrade,*** de stamvader van dezen tak, niet huwde — zooals Ned. Adelsb. zonder opgave van data, plaats- en voornamen mededeelt — met doña ***Henriquez de Castro uit de markiezen van Etterbeke,*** maar op 19 Febr. (ondertr. 18 Jan.) 1704 te Amsterdam met ***Rachel Nunes Henriques*** *Isaacsdr.*, uit Hamburg. Van eenig verband tusschen de familie ***Nunes Henriques*** en het adellijk Zuid-Nederlandsch geslacht ***Henriques de Castro*** — schreven wij — is geen sprake.

De heer Teixeira meent in zijn verweer met de mededeeling te kunnen volstaan (p. 87), dat dit verband „niet zoo ver behoeft te zijn als de, eenigszins „door titels en fraaie namen zenuwachtig geworden „heer Lucassen wil doen voorkomen", maar hij doet zelfs geen poging om deze uitspraak nader te motiveeren. „Het gehalte [sic] van den catalogus der bezittingen" van D. Henriques de Castro, den schrijver van „Keur van Graf steenen" (wiens verwantschap met zijne Zuid-Nederl. naamgenooten trouwens nog steeds niet bewezen is), waarop de heer Teixeira zich beroept, kan toch onmogelijk als een serieus argument voor het verband tusschen Henriquez de Castro en Nunes Henriques zijn bedoeld! Overigens verklaren wij gaarne, dat titels en fraaie namen inderdaad ons ongeduld prikkelen, zoodra zij gebruikt worden door personen, die er geen recht op hebben. Wij hebben een afkeer van klatergoud.

Als zoodanig aarzelen wij niet den titel van „***baron van Bornival"*** te qualificeeren, waarmede de zoon en de kleinzoon van voornoemden ***David Teixeira d'Andrade*** in Ned. Adelsb. paraisseeren. Wij wezen er reeds in ons vorig opstel op, dat de heerlijkheid Bornival in Brabant op 2 Juli 1674 tot eene baronie verheven werd ten behoeve van Ferdinand ***d'Yllan,*** heer van Bornival en Rognon, en toonden aan de hand van acten uit de Haagsche notarieele protocollen tevens aan, dat de relaties, welke tusschen de familie Teixeira en genoemde baronie bestonden, slechts van financieelen aard zijn geweest, zoodat wij het toekennen van den titel van "baron van Bornival" aan ***Isaac*** en ***Benjamin Teixeara*** [*d'Andrade*] een merkwaardig voorbeeld van stamboomverfraaiing noemden.

De heer Teixeira vermag deze feiten niet te weer, leggen. Integendeel, hij desavoueert in deze Ned. Adelsboek, stemt toe (p. 88), dat hem geen „Koninklijke acte" bekend was, waaruit bleek, dat de baronie op den „ persoonlijken naam" der Teixeira's verheven was en noemt het kasteel en de bezittingen van Bornival slechts „ het hypothecaire eigendom" [sic] van ***Benjamin Teixeira*** [81]. „Reeds in 1680" — zegt hij verder — „was "de baronie, die ten name stond van „*Fernand d'Yllan,* „baron van Bornival, overgedaan tegen eenejaarrente aan „zijne Zuid-Nederlandsche schuldeischers; blijkende te „zijn «comte Philippe de Glyme et consorts créanciers „hypotecquaires» (acte van 1701), waaronder ook ***Don „Diego Nunes Henriques.*** Maar toen deae ***baron de Bornival „in 1707 overleed, werd*** de baronie in naam der schuld„eischers verheven door den notaris Arnould te Brussel, „zoodat hij, die alle rechten in handen had — n.l. „*Benjamin Teixeira* — op brieven uit dien tijd dan ook "voorkomt als ***Don Benjamin Teixeira, baron de Bornival.*** „Dit heb ik ook gezien, maar het liever niet gebruikt „om bovenstaande reden".

Onze opponent heeft gelijk in het licht dezer feiten le waarde van de titulatuur op „brieven uit dien tijd", die ıij „ gezien" heeft, niet te hoog aan te slaan. Eenig recht)p voornoemden titel konden noch ***Benjamin Teixeira,*** noch zijn neef ***Isaac*** — die trouwens lang vóór Benjamin overleed en dus ook met diens ,,hypothecairen eigenlom" niets uitstaande gehad zal hebben — noch zijn

[81]) Hij is de jongste zoon van Manoel Teixeira, den Resident van Koningin Christina van Zweden. Wij wezen in ons vorig opstel bijlage 1) op de merkwaardigheid van zijn huwelijk met Ribca, dr. van ijn broeder Samuel en kleindr. van zijn broeder Abraham. (Zie de isp. v. h. huwelijk van Benjamin Teixeira bij res. van H. H. M. d. 27 Nov. 1710 in het Groot Placaetb., dl. V, p. 681/2.) Dit is, egt de heer T. op p. 70 n. 71, eene navolging van „het *Portugeesche Koningshuis,* waar Jan III met zijne tante (zuster van Keizer Karel V) trouwt en diens zoon reeds op 16 jarigen leeftijd weer met de dochter van Keizer Karel V, zijn volle nioht, enz." Hier laat de kennis van le Portugeesche geschiedenis onzen opponent in den steek, want Jan II is nimmer met zijne tante gehuwd. Zijne vrouw was Catharina an Oostenrijk, zijne volle nioht, dr. van Philips den Schoone en ohanna van Aragon, welke laatste eene zuster was van Maria van ragon, moeder van Jan 111. Wel was Catharina van Oostenrijk ene jongere zuster van de stiefmoeder van Jan 111, t.w. Eleonora an Oostenrijk, de 3e vrouw van Koning Manoel.

achterneef ***Benjamin*** uit hoofde hunner vorderingen doen gelden, ook al zou er tusschen Ferdinand d'Yllan en de Teixeira's eenige familierelatie hebben bestaan. Hiervan blijkt echter niets, n'en déplaise de verklaring van den heer Teixeira, dat wij „de werkelijke ***genealogische relatie*** van dit. bezit" [*sic*] zouden hebben over het hoofd gezien, omdat de naam van de moeder van „den baron Ferdinand", *Brandon y Mesquita, in* de verte wel gelijkt op dien van de moeder van ***Benjamin Teixeira***, welke Gomez de ***Mesquita*** geheeten was. „Hoe zouden zij [de Teixeira's] overigens op dat Bornival komen?" roept de heer Teixeira uit. Alsof aan de verhouding tusschen schuldeischers en schuldenaren steeds eene familierelatie ten grondslag moest liggen !

Hadden wij dus ongelijk, toen wij van „een merkwaardig voorbeeld van stamboomverfraaiing" spraken ? Onze opponent noemt dit oordeel echter (p. 89) „propagandistisch overdreven" en ziet daarin het bewijs, dat de heer Lucassen „van de oude geschiedenis dezer familie „niet veel wist, — en spoedig verbluft is, waardoor „hij vergeet naar zijn eigen zaken te kijken". Men moet maar durven.

Ook aan *Isaüc Teixeira d'Andrade* gaf Ned. Adelsb. ten onrechte eene *Henriquez de Castro* tot vrouw; hij huwde in werkelijkheid — zooals wij aantoonden — met ***Rachel Suasso,*** dochter van ***Francisco*** (*Abraham Israël) Lopes Suasso,* 2en baron van Avernas le Gras en ***Leonara da Costa.*** „Het is ons om het even" is hierop het lakonieke antwoord van onzen opponent. (p. 87).

Wij eindigden onze critiek met de opmerking, dat ook de slotwoorden van het artikel Teixeira herziening behoefden, aangezien aldaar wèl werd gememoreerd, dat takken van dit geslacht, uit den Nederlandschen stam gesproten, nog in Portugal bloeien en R. C. zijn, maar geen melding gemaakt werd van het feit, dat ook in Nederland — voornamelijk te Amsterdam — talrijke leden van deze familie worden aangetroffen, die niet tot den adel behooren en waarvan sommigen in de Port. Tsr. gemeente der hoofdstad eene vooraanstaande plaats innemen. Wat de in Portugal bloeiende takken betreft, stipten wij in een noot even aan, dat ons inderdaad van de zijde der familie werd medegedeeld, dat een lid van dit geslacht zich in 1900 te Lissabon gevestigd had, later nog gevolgd door een ander. In zijn repliek desavoueert de heer Teixeira ook hier de Redactie van Nederland's Adelsboek, aan wie hij dezelfde opmerking gemaakt had als wij, echter met nul op zijn request[82]). Leden van zijn geslacht waren echter reeds vóór 1900 naar Portugal teruggekeerd, waaronder zelfs enkelen in de 18e eeuw. Deze hadden er — volgens den heer Teixeira (p. 91) — o. a. den ***Teixeira*** *d'Aragao*-tak gesticht „van welke familie „het zeer bekende lid der Academie van Wetenschappen „in Oostenrijk was, de schrijver van belangrijke studies „over de geschiedenis en Portugeesche numismatiek, „wiens werken standaardwerken zijn. Zij komen zelfs „bij de Duitsche pamflet-vrienden [*sic*] van den heer „Lucassen voor, en stammen van den Nederlandschen „tak ***Teixeira Ximenes*** en dubbel uit Ximenes, n.l. nog

[82]) **Bij navraag bleek ons, dat deze wijziging de Redactie bereikte, toen het artikel Teixeira reeds was afgedrukt en nadat de heer Teixeira drie maal de drukproeven ter correctie ontvangen had.**

„van een Zuid-Nederlandschen tak uit de 18e eeuw".

Het is mogelijk, maar jammer is het weer, dat de heer Teixeira ons over de afstamming van de ***Teixeira d'Aragao's*** uit het Nederlandsche geslacht geen positievere mededeelingen verstrekt, te meer, omdat van het bestaan van dien tak bij de Port.-Isr. gemeente te Amsterdam niets bekend is.

„Dan zijn er nog andere takken" — vervolgt de heer Teixeira op p. 92 — „met 18e en 19e eeuwsche titulatuur, „die ik niet behoef te noemen, waaronder een bekende „oude hertog, die zijn titel door huwelijk verkreeg en „wellicht ontelbare anderen zonder titel van wie niemand „meer iets weet". ... maar hier nemen de mededeelingen uit de „bijdrage tot de geschiedenis betreffende oud-Spaansch-Portugeesche geslachten in Nederland", welke „uitsluitend naar authentieke en officieele bescheiden" vervaardigd is, zoo'n sprookjes-achtigen en vagen vorm aan, dat zij, als in nevelen gehuld, aan het oog der critiek ontsnappen.

„Bovenstaande studie" — zegt Jhr. Dr. E. Teixeira de Mattoa aan het einde van zijn geschrift — „spreke „voor zich zelf. Alle acten, officieel of authentiek, zijn „door ons en anderen, bevoegden, nauwkeurig nagegaan. „De documenten worden gedeponeerd bij een archivaris „en zullen voor ieder bevoegde toegankelijk blijven en „te controleeren ; ***niet*** voor Mr. R. Th. Valck Lucassen."

Het is voor hen, die de dubbel en dwars gecontroleerde en geverifieerde officieele en authentieke documenten van den heer Teixeira de Mattos nog eens zouden willen controleeren, misschien wel jammer, dat hij niet mededeelt, aan welke eischen van bevoegdheid men behoort te voldoen om tot zijne acten te worden toegelaten en evenmin zegt, aan welken archivaris hij deze in bewaring heeft gegeven. Wij behoeven ons over deze vraagstukken het hoofd niet te breken, aangezien wij van die contrôle uitdrukkelijk zijn uitgesloten, een maatregel, die misschien wel eenige bevreemding zal hebben gewekt, omdat men nu eenmaal zijn tegenstander niet pleegt te overtuigen door hem verre te houden van de stukken, waarop men zich beroept., en deze handelwijze eerder verklaarbaar is, wanneer men diens contrôle vreest.

Ons is uit den inhoud der brochure reeds afdoende gebleken, dat de documenten van den heer Teixeira — zij mogen veel in aantal zijn — hem in den regel plegen in den steek te laten, wanneer hunne aanwezigheid het meest vereischt is. De studie van den heer Teixeira spreekt inderdaad voor, zich zelf. Zij getuigt doorloopend van gebrek aan begrip van wat in de genealogie als ***bewijs*** kan gelden en wat niet en mist reeds hierdoor alle wetenschappelijke waarde. Het verwondert ons dan ook niet den schrijver aan het einde van zijn betoog te zien getuigen, dat de — door hem verschafte — gegevens uit Ned. Adelsb. „in alle hoofdzaken juist" zijn en dat daarentegen de geschiedenis der Port.-Isr geslachten in Nederland door ons „verdraaid" wordt, waarbij dan ons „gebruik van foutieve citaten en dergelijke" het minst erg zou zijn. De lezer zal zelf zijn oordeel hebben gevormd.

Het heeft er echter allen schijn van, dat onze opponent aan de kracht zijner argumentatie twijfelde, toen hij, aan het slot van zijn betoog gekomen zijn heil meende te moeten zoeken in een persoonlijken aanval, waarin

hij onze qualiteit van Redacteur van dit Maandblad betrok, die geen hoogen dunk achterlaat van de keuze zijner strijdmiddelen.

„Het blijft onverantwoordelijk" — schrijft hij — „van „het Maandblad de Nederl. Leeuw, dat het zoozeer „van zijn secretaris afhangt, hem een moreel en weten- „schappelijk even laag staand artikel als het zijne, toe „te staan, al is de Redactie van dat blad niet voor „geteekende stukken verantwoordelijk. Als de heer „Lucassen dit blad, min of meer noodlijdend, **naar ik „verneem van een „lid" van de Nederlandsche Leeuw, „financiert, is zulks des te erger. De mededeelingen in „dit blad zijn te moeilijker te achterhalen, omdat de „heer Valck Lucassen** daar de lakens uitdeelt en de „lijst der inteekenaren — met den weidschen **naam van „lid" van het genootschap bestempeld — reeds moeilijk „te verkrijgen is."**

De leden van het Genootschap zullen zonder twijfel — met uitzondering misschien van het lid, dat aan den heer Teixeira die betrouwbare inlichtingen verschafte, — het bovenstaande naar waarde beoordeelen. Wij nemen thans afscheid van het geslacht *Teixeira*. Niet dat wij alle onjuistheden in de brochure, die om weerlegging vragen, ter sprake hebben gebracht. Verre van dien. Wij meenen thans echter duidelijk genoeg te hebben doen uitkomen, dat wij niet zonder reden in het begin van dit opstel schreven, dat het geschrift van Jhr. Teixeira onze conclusies zelfs niet in het geringste gewijzigd heeft.

Teneinde de resultaten van ons onderzoek overzichtelijk ker te maken, doen wij hieronder het hoofdje en de oudere generaties volgen zooals deze in Ned. Adelsb. 1918 waren opgenomen en daarnaast dezelfde, zooals zij o.i. thans behooren te luiden.

Door een onderzoek in de notarieele protocollen en de registers der Port.-Isr. Kerk, speciaal te Amsterdam, zouden de gegevens betreffende de generaties uit de 18e eeuw zonder twijfel nog zijn aan te vullen.

Nederl. Adelsb. 19 18

(hoofdzakelijk volgens opgaven van Jhr. Dr. E. Teixeira de Mattos):

TEIXEIRA.

(Geslacht de San Payo).

Katholiek en Protestant. — Olo (met de nog bestaande kapel der Sampaio's) bij Teixeira in het aartsbisdom Braga in Portugal. — Blijkens hernieuwd onderzoek komt sedert 1284 de naam Teixeira in deze streken in kloostercharters voor. De vermoedelijke stamvader van dit geslacht is Vasco Pirez (d. i. zoon van Pedro) de Sampayo, die in 1384 beleend werd met goederen in dezelfde streek, De onmiddelijke stamvader van het Nederlandsche geslacht is Dom Diego de Teixeira de Sampaio, die resideerende te Antwerpen, op zijn verzoek, na de scheiding van Spanje en Portugal uit Madrid bij wapenbrief van Don Pedro de Salazar, wapenkoning van Philips IV, d.d. 3 Maart 1643, bevestiging verkrijgt van zijn ouden adel en afstamming der oude Sampaio's van Portugal.

[Volgen de adelsverheffingen en wapenbeschrijvingen.]

Stamreeks.

1. Dom Diego de Teixeira de Sampaio, geb. 1578, verkreeg 1624, het ambt van „pagador" (betaalmeester) des Konings te Antwerpen bekleedend, vrijstelling van borgstelling, ontving 1643 bovengenoemden wapenbrief, ging op hoogen leeftijd evenals vele Spaansche en Portugeesche edelen wereldlijk en geestelijk, blijkens de inquisitie protocollen tot het Judaïsme over, raad van den Koning van Denemarken te Hamburg, † Altona 1666, tr. Antwerpen R. C. (paroisse St. George) 26 Oct. 1618 doña Blanca d'Andrada, geb. 1600, † Altona 1694, dr. van don Diego en doña Anna Rodriguez Vega d'Evora, barones van Rodes, bij welk huwelijk als getuigen-familieleden optraden o.a. don Duarte Ximenes, ridder, don Manoel Ximenes d'Aragon, heer van Blauhof, commandeur der ridderschap van St. Stephanus van Toscane; don Francisco Rodriguez d' Evora y Vega, edelman van het huis des Konings, ridder der orde van Christus.

II. Don Manoel Teixeira, geb. Antwerpen, raad van den Koning van Denemarken en resident van den Koning van Zweden te Hamburg, † Amsterdam 15 Juni 1705, tr. 1°. Altona 1649 dona Ribca de Mat os, † Altona 8 April 1672, wier oom was dom Sebastião de Matos, aartsbisschop van Braga; tr. 2°. 1675 doña Ester Gomez de Mesquita, † Amsterdam 1709.

Onze lezing:

TEIXEIRA.

Katholiek en Protestant (Generatiën I—IX (X) Portugeesch-Israëlietisch). -- Portugal. — De geregelde stamreeks vangt aan met Diego Teixeira de Sampaio, Portugeesche Marrano (Nieuwe Christen), „pagador" (betaalmeester) van den Koning van Spanje te Antwerpen (1624), later koopman te Hamburg.

[Volgen de adelsverheffingen en wapenbeschrijvingen met weglating van de vermelding van den zoogen. „wapenbrief" en der wapens uit de „Sala das Armas" te Cintra.]

Stamreeks.

I. Diego Teixeira de Sampaio, geb. ± 1587, „pagador" (betaalmeester) van den Koning van Spanje te Antwerpen (1624), daarna koopman te Hamburg, alwaar hij in 1647 openlijk tot het Judaïsme terugkeerde en in de Synagoge den naam Abraham Senior Teixeira aannam, † 6 Jan. 1666 (29 Teb. 5426), begr. Altona, tr. Antwerpen R. C. (paroisse St. George) 26 Oct. 1618 Blanca d'Andrada, geb. ± 1600. noemde zich na haar terugkeer tot het Judaïsme kerkelijk Sara Senior Teixeira, † 5 Dec. 1693 (7 Kisl. 5454), begr. Altona, dr. (?) van Diego en Anna Rodriguez d'Evora.

II. Manoel Teixeira, geb. Antwerpen, nam na zijn terugkeer tot het Judaïsme in 1647 in de Synagoge den naam Isaäc Senior Teixeira aan, resident van Koningin Christina van Zweden te Hamburg, koopman aldaar en later te Amsterdam, † Amsterdam 15 Juni 1705 (13 Siewan 5465), begr. Ouderkerk a. d. Amstel, tr. 1°. Hamburg 24 Juni 1648 (4 Tamm. 5408) Rachel (Ribca) de Mattos, verm. † 1 Aug. 1672 (8 Ab 5432), begr. Altona, dr. van Abraham Israël en Sara de Mattos; tr. 2°. 31 Aug. 167(2?) Ester Gomez de Mesquita, † Amsterdam 1709 (5469), begr. Ouderkerk.

Uit het eerste huwelijk:

1. Diego, volgt 111.

Uit het tweede huwelijk:

2. David, volgt **III bis.**

Teixeira de **Mattos.**

III. Don Diego Abraham Teixeira **de Matos,** geb. Hamburg 2 April 1650, kamerheer van den Koning van Zweden, † Amsterdam 31 Mei 1701, tr. 's-Gravenhage **Doña** Sara Lo p ez de Suasso des barons van Avernas le Gras.

IV. Manoel (Isaäc) Teixeira de **Mattos,** † Amsterdam 1728, tr. als weduwnaar van **doña** Raquel Henriques, **2e.** 's-Gravenhage 1698 **doña** Le a H e n ri q u e s, † Amsterdam 19 April 1724, beiden dr. van don Diego Nunez (Nonius) Henriquesen **doña** Gracia Ximenes de la **Vega d'Evora,** vrouwe van Tersaelen en Desschel.

V. Joseph Teixeira de **Mattos,** tr. Amsterdam 18 Juli 1723 Jeudith **Nunes** Henriques, dr. van Isaäc en **doña** Ester Teixeira Henriquez.

VI. Jacob Teixeira de **Mattos,** geb. Amsterdam Dec. 1724, tr. huize Ruischenstein a/d Amstel 19 Mei 1748 **doña** Sara Ximenes de Belmonte, geb. 1727, dr. van Manoel Ximenes Baron de Belmonte en Ester **Nunes** Henriques.

VII. Joseph Teixeira de **Mattos,** geb. Amsterdam 17 Maart 1754, tr. Amsterdam 22Maart 1779dofia Sara de Chavez, dr. van Joseph en **dona Rachuel Diaz** da Fonseca.

VIII. Samuel Teixeira de **Mattos,** geb. Amsterdam 25 Jan. 1791, lid van den raad aldaar, † 12 Mei 1865, tr. Amsterdam 3 Oct. 1827 Louisa Men d es, geb. aldaar 23 April 1809, † aldaar 14 Sept. 1849, dr. van Isaäc en Raquel de Silva.

[enz. enz.]

Teixeira **(Portugeesch Israelitisch).**

IXbis. David Teixeira **d'Andrade,** tr. Doña Henriqnez de **Cas** tro, uit de markiezen van Etterbeke.

X. Isaac Teixeira **d'Andrade,** baron van Bornival, tr. **Doña** Henriquez de Castro.

XI. Benjamin Teixeira **d'Andrade,** baron van Bornival, tr. **'s-Gravenhage** 14 Sept. 1750 Rib c a Lop e z S **uasso,** dr. van Ant onio, Baron van Avernas le Gras.

[enz. enz.]

Uit het eerste huwelijk:

1. Diego (Abraham), volgt **III.**

Uit het tweede huwelijk:

2. David, volgt **III bis.**

Teixeira de **Mattos.**

III. Diego (Abraham Senior) Teixeira de **Mattos,** geb. Hamburg, koopman aldaar en later (1679) te **Glückstadt** a. d. Elbe, † Amsterdam 31 Mei 1701, begr. Ouderkerk, tr. N.N.

IV. Jacob Teixeira de **Mattos,** woonde te Londen, † vóór 25 April 1718, tr. N.N.

V. Joseph Teixeira de **Mattos,** geb. Londen + 1696, tr. Amsterdam 18 Juli 1723 Judith **Nunes** Henriques geb. Amsterdam ± 1703, dr. van Abraham van Jacob en Ribca van Isaac **Nunes** Henriques.

VI. Jacob Teixeira de **Mattos,** geb.Amsterdam ± 1724, begr. Ouderkerk 3 Juli 1780, tr. Amsterdam 19 Mei 1748 Sara Le vy Ximenes, geb. Amsterdam ± 1727, begr. Ouderkerk 30 Aug. 1811, dr. van Isaäc Hiskiau en Hannah van Abraham van Jacob Pereira.

VII. Joseph Haïm Teixeira de **Mattos** (zich ook noemende T eixeira de Nun es), geb. Amsterdam 17 Maart 1754, † ald. 4 Maart 1820, tr. aldaar 22 Maart 1779 Sara de Chaves, geb. ± 1751, begr. Ouderkerk 13 Jan. 1803, dr. van **Hisqa** Joseph en Sara **Gomes** Serra.

VIII. Samuel Teixeira de **Mattos,** geb. Amsterdam 25 Jan. 1791, lid van den raad aldaar, † 12 Mei 1865, tr. Amsterdam 3 Oct. 1827 Les van Isaäc de Abraham **Mendes,** geb. aldaar 23 April 1809, † aldaar 14 Sept. 1849, dr. van Isaäc de Abraham en Rachel (a) Cohen.

[enz. enz.]

Teixeira **[d'Andrade].**

IIIbis. David Teixeira **d'Andrade,** geb. Hamburg ± 1676, tr. Amsterdam 19 Febr. 1704 Rachel **Nunes** Henriq ues, geb. Hamburg ± 1677, † 's-Gravenhage 1731, dr. van Isaäc.

IV. Isaac Teixeira **d'Andrade,** † 's-Gravenhage 1730, tr. aldaar26 Jan. 1721 Rachel Lopes Suasso, dr. van Francisco (Abraham Israël), **2en** baron van Avernas le Gras, en Leonora da Costa.

V. Benjamin Teixeira, tr. **'s-Gravenhage** 14 Sept. 1750 Ribca van Antonio **Lopes** Suasso, dr. van **Antonio** (Isaäc Israël), **3en** baron van Avernas le **Gras en Rachel** da Costa.

[enz. enz.]

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Aerkel (van). **Gevraagd geneal.-biogr.** aanvullingen of verbeteringen op de volgende stamreeks *van* ***Aerkel,*** (ook de families der vrouwen), die voorkomt op een **18de eeuwsche** kw. staat met wapen: in zilver een zwart ankerkruis, met een dito schildzoom, beladen met 11 roode ballen.

I ... v. *Aerkel,* tr. ... *Schenck van* ***Tautenburg.***

II ... *v. Aerkel,* tr. ... *van Kervenheim.*

III ... *v. Aerkel,* tr. ... *Beatrix van der Borgh.*

IV *Engelbert van Aerkel,* commandant der Stad en Schans tot Rees, tr. *Margaretha van* ***Till.***

V *Margaretha Beatrix van* ***Aerkel,*** *tr.* ***Cristiaan*** *van Brandt.*

Utrecht. H. W. v. **Tricht.**

Battaerd (XXXVII, 12/13). De heer W. noemt in zijn fragment *Battaerd: F. M. Engeler ex D. F.* en *M. Schonegevel. Is* omtrent ***Engeler*** of Schonegevel iets naders bekend? In het bijzonder de ouders van genoemde *Dirk Frans* en Maria.

Rotterdam. **Nolen.**

Berkhey (van). Hoe zijn de kleuren van het wapen *van Berkhey* (later *le Francq* **van** *Berkhey)?* Het wapen komt voor onder **No. 2992** van den „**Catalogus van Voorwer-**

pen" van „de Lakenhal" te Leiden en stelt voor: twee samengevoegde handen (de z. g., Foi"), vergezeld boven van een bot of schol, paalswijs geplaatst, de kop naar beneden gericht, beneden van een omgewende smalle en langgerekte wassenaar. Helmt. : de bot, paalswijs, de kop naar beneden.

Utrecht. J. v. LEEUWEN.

Volgens v. Rijckhuijsen, Missives enz., Deel VI, blz. 292 is het wapen van *Heyndrik Pietersz. van Berckhey* (1637) : in *blauw* twee zilveren handen, uitgaande van de zijranden, een gouden hart vasthoudend. Volgens denz. dl. 111 blz. 214 voerde diens weduwe *Trijntje Cornelisdr.* echter „2 si. handen op *root* hebbend een geel hart vast". De afbeelding vertoont hier een vlammend hart.

DOC.-BUR.

Bisselick (van). (XXXVII, 78). Ik noteerde: *Joanna Magdalena van Bisselick,* ged. te R'dam 12 Mei 1761, ald. overl. 24 Febr. 1834, dr. van Henricus en Magtildis Westerings, tr. R'dam 10 Nov. 1779 *Daniël de Kuyper,* ged. R'dam 19 Maart 1742, overl. ald. 13 Maart 1812, zoon van Johannes en Catharina van de Polder, Uit dit huwelijk drie kinderen van wie ik gegevens kan verschaffen.

Rotterdam. NOLEN.

Boll—Bax. (XXXVII, 122). 1 *Leendert Bol,* Schout te Doveren tr. 1°. *Anna Helena de Jong,* tr. 2° [1]) *Willemijna Hagoort.* Uit het 1e huwelijk o.a.

II a. *Jacob* gedoopt Genderen 8 Juni 1709 [2]), tr. 21 Mei 1740 te Genderen [3]) *Elizabet Bax*, † Genderen 27 Mrt 1800 [4])

en *b. Alida Bol,* ged. Genderen 8 Nov. 1711, † Heusden in 1799.

Uit het huwelijk van Jacob te Genderen gedoopt:

1. *Anna* Helena, 16 Juli 1741.
2. Leenderd, 23 Juni 1743.
3. *Margrita Johanna 3-16* Sept. 1764.
4. *Gerrit,* 2/3—6 Aug. 1757. „Deze is in 't lest van 1803 Paaps geworden, enz.".
6. *Jacoba Elisabet*, 6-11 Sept. 1763.

Waarschijnlijk is de vader van Elisabeth: *Gerrit Bax* in 1719 en 21 collecteur te Halburg, in 1723 schout te Herpt. En *Gerrit Bax* is 1747 schout en waersman van Heesbeen.

Van *David Bax* vind ik alleen het in de noot vermelde [5]).

(Gegevens ontleend aan aanteekeningen uit een afschrift van diverse kerkelijke registers in de buurt van Heusden).

N.B. D.

[1]) Genderen 1718. Dec. 26. Attest gegeven *Leendert Bol,* schout te Doveren, wednr. van *Anna Helena de Jong en Willemijna* Hagoort, J. D. te Meeuwen.

[2]) Genderen 1709. Juni 8. Jacobus, zoon van *Leendert Bol* en Anna *Helena de Jong.*

[3]) Genderen 1740. Mei 21. Getrouwd Jacob *Boi* J. M. alhier × *Elizabet Bax* J. D. geboren te Herpt nu te Heesbeen.

[4]) Genderen 1800. Mrt. 27. Juffr *Elizabet Bax*, *wed.* van den Heer *Jacob Bol* oud 78 j. begraven den 2 Apr. namidd. 3 uren.

[5]) Heusden 1769. Dec. 20. David *Bax*, Schout tot Wijk is tot Heesbeen begraven met het beste kleet van hier f 12.—

Heesbeen 1769 Dec. 13-20. De Heer *David Bax*, schout te Wijk oud 56 jaren 10 mnd. begraven in de kerk in den tuin(!) tusschën het meestersbankje in de bank voor de Schepensbank, driemaal 's *daags* over laten luiden, 23 uren in 't geheel, den 23 Dec. voor luien, bidden en graftmaken ontvangen 8 Zeeuwsohe rijksdaalders.

Braams. (XXXVII, 79). Amsterdam ingeteekend 20.4. 1696:

Mr. *Cornelis Heynsius, v.* Loosduinen, 0.24, woont in den Haag, va. Ds. Johannes.

Abiguel Braams, v. Masalapatnam, 0.22, ouders dood. *Amsterdam.* A. B. v. D. VIES.

Brinkenborg of Bringenborg te Gendringen. Dit huis was in het bezit van Everhard Ver Huell, drosaard van Gendringen en Etten, die er woonde. Bij het magescheid, opgericht over zijnen boedel 18 Aug. 1739, werd het in gemeenschap gehouden tusschen zijne kinderen. Op 27 Mei 1768 „is wegens het Huys den Brinkenborg een obligatie geformeert" van f 300 ten behoeve van mr. Quirijn Maurits Ver Huell. Sindsdien was de wed. Ds. Antoni Staring, geboren Anna Christina Lucretia Ver Huell, alleen eigenaresse. Zij bewoonde het huis, na de revolutie met haren zoon, den Schout-bij-nacht Evert Christiaan Staring, die het circa 1800 verbouwde, blijkens eene nog bestaande correspondentie.

Wat is van dit huis *Bringenborg* bekend?

Was het een allodiaal goed? De familienaam Brinkenborg bestaat, dus een nieuwe 18e eeuwsche buitenplaats was het waarschijnlijk niet.

Den Haag. A. STARING.

Busch(ten). Kan iemand aanwijzingen geven omtrent het bestaan van eene genealogie van het geslacht *ten Busch,* verwant aan van *Resteren?* Het wapen *ten Busch* is in blauw een gouden dwarsbalk waarboven een groene boom. Het wapen van Kesteren is onbekend (3 honden?)

Ede. KUYCK.

Een geslacht *van Kesteren* voert inderdaad in blauw drie honden van zilver (2—1), volgens een lak in de collectie-Steenkamp. Het helmt. zou een uitkomende windhond zijn. DOG.-BUR.

Cuperus-Hoogkamer. (XXXVII, 123). *Geertruida Eoogkamer* was de dochter van *Jacobus Hoogkamer,* geb. Amsterdam 6. 8. 1639, predikant 1666 Nederlandsche Ambassade te Parijs, 1667 Hilversum, 1668 Barsingerhorn, overl. 6.2.1722.

Amsterdam. A. B. v. D. VIES.

Dikkers-de Gruter. Het Overijsselsche geslacht *Dikkers* voert een wapen, geheel overeenkomend met dat van het oude Utrechtsche geslacht de *Gruter.* Bestaat er verwantschap tussohen beide families?

Utrecht. J. v. LEEUWEN.

Egeren (van). Gevraagd geneal.-biogr. aanvull. of verbeteringen op de volgende stamreeks *van Egeren,* (ook de families der vrouwen), voorkomende op 18de eeuwsche kw. staat met als wapen de bekende vleermuis.

1 *Luf van Egeren*, tr. *Wendelina Cloeck van Spaenswerth.*

II *Johan van Egeren,* tr. *Dorothea van Appeldoorn.*

III . . . *van Egeren, tr. . , . van Heert.*

IV *Catharina van Egeren,* tr. *Arnold van Brandt,* Overste en Gouverneur van Deventer.

Utrecht. H. W. VAN TRICHT.

Grafzerk Rengers. (XXXVII, 126) [1]). Het geslacht

[1]) Wij ontvingen op deze vraag ook een overeenstemmend antwoord in tabel-vorm van ons geacht medelid den Heer J. A. R. Kymmell te Assen, dat om technische redenen hier niet opgenomen kon worden. [RED.].

van Laer van Laerwold stierf uit met den 1722 overleden *Gerhard Heinrich von Laer*, Herr zu Laerwolde. Zijne weduwe *Agnes Maria van Keppel* entameerde toen een proces voor het Rijkskamergericht, omdat Bentheim na haar mans dood de heerlijkheid Laar (W. van Emlioheim aan de Nederl. grenzen) als vervallen leen had teruggenomen.

Volgens het wapenboek van Jhr. Storm van 's Gravesande (Heraldieke Bibliotheek 1876, blz. 106) voerde *Laer van Laerwold* : Gedeeld van go. : a. een ro. leliekruis; *b.* een ro. driestal. Go. kr. Ht. : een gesloten go.-ro. vlucht.

Verschillende *van den Laer* en *van Laer* 1439-1674, waarvan een geheeten v. Heest, een ander Schepen van Deventer, zegelen met een horizontaal lijntje ondersteund door drie verticale lijntjes (Bijdr. Gesch. Overijssel, Derde deel, blz. 329).

Seino Hendrik Rengers jonker en hoveling toe Slogteren is ongehuwd overleden. Zijne ouders waren *Johan Rengers* op Fraylema toe Slogteren, jonker en hoveling en *Gele van Laer van Laerwold,* overleden resp. in 1624 en 1629 (zij ob. 18 Juli 1620 volgens Alg. Ned. Familieblad V, 244). Zijne grootouders waren *Seino Rengers* en *Hillebranda Fraijlema* toe Slogteren. Zijne overgrootouders *Johan Rengers* en *Judith van de Water,* wier huwelijksvoorw. 'van 14 Jan. 1497.

Dit brokstukje genealogie is ontleend aan Alg. Ned. Familieblad III, 6 en zal ons nu in staat stellen de overige wapens op de grafzerk op te lossen.

Het wapen rechts onder herkent men dadelijk als *van de Water,* dan moet dat rechts boven *Fraijlema* zijn, alhoewel dit geslacht bij de leliën nog een ring voert.

De beide wapens links zullen nu tot *Laer van Laerwoid* betrekking hebben en overeenkomstig de plaatsing der Rengerskwartieren moet het wapen links boven *Manninga zijn* (de deelingslijn, niet aangegeven, zal of afgesleten of door den beschrijver niet opgemerkt zijn). *Gele van Laer v. L.* toch was een dochter van *Hendrik* en *Adde Manninga.* Het wapen links onder zal *Mulert* zijn, omdat ik omstreeks dien tijd een huwelijk van een *Johan v. L. v. L.* met *Susanna Mulert* (Ned. Leeuw 1886 blz. 40) heb gevonden.

's-Gravenhage. J. D. WAGNER.

Grafzerk Rengers. (XXXVII, 126). Het opschrift op de grafzerk te Slochteren, die als stoep voor een zijdeur der kerk dienst doet, zou ik willen completeeren tot: Zeino Henrich Rengers *tho Slochteren en* Colham, in tegenstelling met de lezing van Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins in de Wapenheraut 1916 bl. 434, alwaar hij *Ede-* of misschien Hove ling wil lezen voor Zeino. Zeino *Hendrik* is anders bekend genoeg als één uit de opeenvolgende reeks **Rengersen ,** die resideerden op Fraeylemaborgh te Slochteren. Mogelijk is, dat de naam Seino afkomstig is van een zijner bet-overgrootvaders Seino van de Water (zooals de heer Steenkamp veronderstelt), maar in elk geval zullen zijn ouders *Johan Rengers en Gela van Laer* hun zoon genoemd hebben naar hun beider vaders nl. *Seino Rengers* (gehuwd met *Hillebranda Fraeylema)* en *Hendrik van Laer* (gehuwd met *Adde Manninga).* Deze grootvader Seino Rengers had tot ouders *Johan Rengers* en *Jutte te Water,* als schoonouders Osebrand *Fraeylema* en N. N. *Uitersweer.* Genoemde Hendrik van Laer was een zoon van een

echtpaar *van Laer—Mulert* en zijn vrouw een dochter van *Manninga-Ripperda,* blijkens de wapens op de grafzerk van hun dochter Gela van Laer in de kerk te Schildwolde (zie Grafschr. v. St. en L. bl. 319 n° 2), zoodat de opmerking van Jhr. Mr. E. B. F. F. Wittert v. Hoogland in Gen. Her. Blad. 1910 bl. 360, dat zij te Slochteren begraven zou zijn, op een vergissing moet berusten. Nu dus de 8 kwartieren van Seino Hendrik Rengers bekend zijn, valt de beantwoording der gestelde vraag niet moeilijk, al blijft de combinatie der wapens ongewoon. In het midden: de wapens zijner ouders : *Rengers* en *van Laer.* Rechts (her.) boven 3 leliën zal het overblijfsel zijn van het wapen *Fraeylema* (een ring vergezeld van 3 leliën). Links boven een leeuw zal *Manninga* zijn (waarom juist Lewe? — Wap. her. t.a.p.). Rechts onder is *te Water,* links onder zal *Mulert* zijn (de mogelijkheid bestaat, dat de 3 kepers hier en op den vermelden steen te Schildwolde niet Mulert, doch b.v. van Haersolte zijn; dit is echter zeer onwaarschijnlijk, omdat de Mulerts op velerlei wijzen aan de Groningsche geslachten vermaagschapt waren, terwijl men een Haersolte daar nimmer ontmoet). We zien dus, dat de ontwerper der onderhavige grafzerk van de 8 kwartieren 6 heeft weergegeven en heeft weggelaten *Uitersweer* (van keel met een opspringenden brak van sabel) en *Ripperda*, met andere woorden hij wilde bij het geven van de 4 kwartieren niet een zelfde wapen moeten herhalen, zoodat hij i.p.v. de wapens der beide grootvaders, gaf die der moeders van dezen. Moge de belangstelling aan dezen steen geschonken een gereede aanleiding zijn voor den gerechtigde om hem voor verdere ondergang — reeds is hij op verschillende plaatsen gebroken en door afschuifeling gedeeltelijk onleesbaar — te behoeden.

den Haag. W. G. FEITH.

Hamming. (XXXVII, 127). Welk wapen *Engelbert Hamming* te Groningen voerde, is mij niet bekend, doch waarschijnlijk behoorde hij tot de familie *Hamminck,* die jarenlang onder de burgerij van Groningen een aanzienlijke positie bekleedde. Zij voerde: van goud met een ketelhaak (niet driehoekig) van zilver, vergezeld van 4 rozen van zilver. Helmteeken: de haal. Aldus komt het wapen voor, gevoerd door *Johan Hammink,* in 1619 hoofdling van het kramersgilde (op de kist van dit gilde in het Gron. Mus.) en door hopman *Lucas Hamminck* op zijn grafsteen ± 1710 in de A-kerk te Groningen (zie Grafschr. v. St. en L. bl. 108 n° 13) evenals door Mr. *Lucas Hammink*, gezworene, wonende in het laatst der 18de eeuw op de borg Lellens ten Z. van Stedum.

den Haag. W. G. FEITH.

Heeren. Kan iemand mij wellicht mededeelingen doen omtrent het voorgeslacht en wapen van *Hendrina Heeren*, omstr. 1760 gehuwd met *Johan François van Brandt,* capitein bij een regt. dragonders? Waarschijnlijk behoorde zij tot 't Noord-Hrabantsche geslacht, dat voorkomt in V. v. Oyen. Aanwijzingen omtrent den état présent van dat gesl. zullen mij zeer welkom zijn.

Utrecht. H. W. v. TRICHT.

Hoeck (van). *Jacob van Hoeck Adriaansz.*, geb. te Amsterdam.. .. 1670, huwde te.. . den.. .. 1697 *Sara de Vogel Willemsdr.*, geb.. .. 1670. Hij overleed. ..,

zij overleed ... Kan iemand mij het ontbrekende invullen ?

A'dam. J. A. B. D. H.

Kamp (Camp). Kan iemand aanwijzingen geven omtrent het bestaan van eene genealogie van het geslacht *Kamp (Camp)*, verwant o. a. aan van Goudoever, van Brinkensteyn, Reyers, van Lennep e. a.?

Ede. KUYCK.

Kemp (de)-van Kreel. (XXXVII, 128). De fam. vnn Kreel voert, volgens lak in mijn verzameling: gedeeld 1 in goud een zwarte 11 in zwart een gouden adelaarsklauw, de nagels boven en gericht naar de deellijn. Helmt: een vlucht.

Dit wapen v. Kreel komt dus vrijwel overeen met het wapen *Kreel,* Nuremberg, dat 't Arm. Gen. opgeeft; alleen zijn de klauwen niet ruggelings geplaatst [1]).

U t r e c h t . J. v. LEEUWEN.

Laats. (XXXVII, 129). Omtrent de afkomst der familie *Laats* is niet veel bekend. In mijn collectie aanteekeningen betreffende Nederl. predikanten komen de volgende mededeelingen voor:

Simon Laats werd als kandt. aangesteld tot leger- en vlootpredikant 1673. Op den 4 Febr. 1676 beroepen te Budel en Gastel, bevest. 1 Maart 1676. Overleden 22 Nov./2 Dec. 1716 (o. en n. st.). Had o.a. twee zoons, *Martinus* en *Cornelis*, en een dochter ***Johanna.***

a. Martinus Laats, als kandt. bev. te Vuren en Dalem 1686, te Ochten 10 Oct. 1688. Overleden 19 Sept. 1726. Gehuwd met *Catharina Borr*, uit Zalt Bommel, bij wie:

aa. ***Johannes Marcus Laats,*** geb. te Ochten 1690, als kandt. bev. te Garneren 1715, te Asperen 17 Juli 1718, te Klundert 6 Nov. 1'736 en daar overleden 8 Febr. 1737.

bb. Paulus ***Anthonius Laats,*** geb. te Ochten 1 Oct. 1702 als kandt. bev. tot adjunct te Bladel 24 Oct. 1728, te Bakel 6 Juni 1734, te Waalre 9 Dec. 1736, overl. 26 April 1746. Levensb. in de Boekzaal.

Gehuwd met ***Martina Freen.***

b. Cornelis Laats, geb. te ? 25 Januari 1673, werd als prop. bev. te Waddingsveen 1696 of '97 en is aldaar overleden 6 Mei 1722. Hij huwde 1° te Waddingsveen 17 Nov. 1700 met ***Helena de Jongh*** j.d. van Noord-Waddingsveen ;— daarna te Nieuwveen 4 Sept. 1703 met ***Cornelia Snaperus,*** dochter van Ds. Henricus. Een vermoedelijke zoon uit het tweede huwelijk was,

aa. ***Henricus Jacobus Laats,*** als kandt. bev. te Budel en Gastel 29 Nov. 1733 en aldaar overl. 23 Juli 1779 zijn zoons waren:

aaa. Jacobus Laats, geb. te Budel, als kandt. bev. te Leende 3 Mei 1761, te Son en Breugel 3 Nov. 1771, Boxtel 13 Juli 1783, overleden 8 Juni 1789,

bbb. Adrianus Johannes Laats, als kandt. bev. te Lommel 1777, te Budel en G. 6 Dec. 1779. Overl. 1822. Sedert 1804 bediende hij ook Maarheeze en Surendonk.

c. ***Johanna Laats,*** woonde bij haar broeder te Waddingsveen en huwde aldaar als j.d. op den 2 Juli 1703 met ***Ludovicus van der Groe*** j.m. geb. te Amsterdam in 1672, Predt. te Zwammerdam 1702, overleden 23 Juli 1711.

Ouders van den bekenden predikant ***Theodorus van der Groe.***

Zie nog een en ander betreffende ***Laats*** in Navorscher 11, 112 ; XXXI, 264 ; — en Herald. Bibl. 1882, bl. 282 noot:

Alphen a/d R. W. M. C. REGT.

[1]) Kan het uit het Armorial zijn overgenomen? RED.

Laets. (XXXVII, 129). ***Simon Laets,*** geb. Breda 1638, student Groningen 1666, Leiden 1661, predikant leger en vloot 1673, Budel 1676, overl. 22. 11. 1715.

Zijn kleinzoon :

Henricus Jacobus Laets, geb. den Bosch 1711, student Leiden 1728, predikant Budel 1733, overl. 23. 7. 1779.

Amsterdam. A. B. v. D. VIES.

Mye (van der). (XXXVII, 44, 46, 86, 129). Een Utreohtsch geslacht ***van der Mye*** ontleende zijn naam aan 't huys ter Mey, dat vroeger naast het huis de Haar onder Vleuten was gelegen. Blijkens een kwartierstaat door Philips Baron van Leefdael voerden zij : in zw. een zi. keper beladen met 3 ro. pompebladeren. De huwelijksvoorw. 23 Jan. 1630 van ***Hendrik Valckenaer*** met ***Hadewich van der Mye,*** dr. van ***Alpher*** bij ***Agnes van Ruiven*** in Kron. Hist. Gen. Utr. 7de jaarg. 169.

Alphert's moeder eene ***Lanscroon,*** grootmoeder van vaderszijde eene ***van der Haer.***

In het artikel „Het oude register van Graaf Floris" komen nog eenige Hollandsche van der ***Mye***'s voor:

1339 à 1346. ***Vriese van der Mye*** gegoed in kerspel Woerden.

± 1367 ***Aleyt*** van der Mye heeft in lijftocht 20 morgen in Nuwen cope.

1324. Traueys ***heren Eughen s Friesen zone van der Mye*** draagt op eene tiende in Riederwert.

's-Gravenhage. J. D. WAGNER.

Polder (van de). (XXXVII, 131). In de zegelverzameling van ondergeteekende bevindt zich een lak van de familie ***van de Polder,*** geheel overeenstemmende met de beschrijving gegeven op kol. 131 van het vorige nummer. Dit wapen wordt aldus gevoerd door een familie van de Polder te 's-Gravenhage.

's-Gravenhage. J. J. VÜRTHEIM Gz.

Putman. (XXXVII, 90, 132). Het door den Heer M. G. W. medegedeelde eischt eenige aanvulling. Uit het huwelijk ***Putman- v. Laer*** werden niet 3 doch 5 kinderen geboren nl. :

1° ***Adolphina Henrietta Hermanna,*** gsd. Deventer 16 Aug. 1762.

2° ***Adolph Hendrik,*** ged. Deventer 22 Mrt. 1764, † 1800, secretaris van Deventer, huwde ***Christiana Frederica Cumme,*** uit welk huwelijk één dochter.

3° ***Alexander Joan,*** ged. Deventer 24 Jan. 1766.

4° ***Paulina,*** ged. Deventer 3 Jan. 1768, † Brummen 20 April 1836, huwde ***Frederik Hendrik de Braconnier.***

5° ***Carel,*** ged. Deventer 26 Nov. 1772, † op Guernsey 20 Jan. 1802.

De kort voor zijn vader overleden zoon was dus

Adolph Hendrik en niet *Alexander Joan.* Mijn vraag betreffende dezen laatste blijft nog onbeantwoord.

Deventer. H. KRONENBERG.

Sablonière (de la). (XXXVII, 132). Uit in mijn bezit zijnde familiepapieren blijkt dat Mr. *Jacobus Johannes Christoffel de la Sablonière,* geb. Kampen 16 Maart 1761 en aldaar overleden 21 April 1836, is gehuwd te Paddenburg onder Baarnbrugge den 24 December 1823 met *AlidaJohanna Clement,* geb. te Middelburg 8 Maart 1796, overl. te Kampen 29 April 1877 (dochter van Mr. Johan Christiaan en Agneta van Linden van den Heuvell).

Noch in de advertentie van hun huwelijk, staande in de Haarlemsche Courant van 3 Januari 1824, noch in een copie van de notarieele procuratie van Mr. *Johan Christiaan Clement* om te consenteeren in het huwelijk van zijn dochter (verleden voor Johannes Daniel Tindal, openbaar notaris te Steenbergen d.d. 28 Nov. 1823) noch in een van de brieven van *Alida Johanna Clement* over dit huwelijk aan haar vader, is iets te vinden dat Mr. J. J. C. de la Sabl. weduwaar was, toen hij met haar in het huwelijk trad.

Hoe hij aan het huis Zwaluwenburg gekomen is heb ik niet kunnen vinden, wel dat hij daar met nichtjes van hem woonde en op het laatst van Mei 1822 van Zwaluwenburg naar Paddenburg vertrok. In October 1827 verkoopt hij Paddenburg en gaat in 1828 met zijn vrouw en kinderen verhuizen naar Kampen.

Poortugaat. A. VAN DER POEST CLEMENT.

Tatum. Wie kan mij melden, waar ik iets zoude kunnen vinden omtrent het geslacht *Tatum,* thans uitgestorven.

Er bestaan van die familie buitengewoon goed geschilderde familieportretten van ± het einde der 17e eeuw.

Aerdenhout. A. C. A. VAN DEDEM.

Till (van). Qevr. geneal.-biogr. aanvullingen of verbeteringen, alsmede aansluiting bij de in Ned. Adelsboek voorkomende stamreeks van het volgende fragment :

1 ... *v. Till,* tr. ... *van Aernhem.*
II *v. Till,* tr. ... *v. Bronckhorst.*
III ::: *v. Till,* tr. ... *Ottilia v. Friese.*
IV *Margaretha v. Till,* tr. *Engelbert v. Aerkel,* zie mijn vraag omtrent dat geslacht.

Utrecht. H. W. VAN TRICHT.

Ultenhove (van). De bijdragen tot de geschiedenis van Overijssel, Deel XIV bl. 76 vermelden eenen vicaris-generaal van het Broerenklooster te Zwolle *Johan uyt den Have.* Een oorkonde van hem d.d. 9 Aug. 1469 met het gave zegel van dien vicaris generaal berust in het archief der gemeente Zwolle (no. 1843); vgl. ibid. bl. 89. Wellicht geeft dit wapen eenig licht omtrent de herkomst dezer familie.

U. B. v. T. P.

Utenweerde. (XXXVII, 132). Men raadplege Alg. Ned. Familieblad XIV, 188, 231 en 261; het Geld. Leenregister beleeningen onder Amerongen en de Archieven der D. 0.

's-Gravenhage. J. D. WAGNER.

Veer (de). (XXXVII, 91, 133).

II Amsterdam ingeteekend 3.3. 1612.

Op de acte van den secretaris van Dordrecht:

Nicolaes *Gijsbertsz. de Veer, w. Margrieta Loten.*

Anna Jacobs Kotermans dochter.

111 Amsterdam ingeteekend 20.7.1651.

Gysbert Claes de Veer, v. Frederickstadt, o. 29, ouders dood, b. Abraham.

Cornelia Noordijk, v. A'dam, m. Elisabeth Verschuur.

IVa Amsterdam ingeteekend 4.12. 1676.

Nicolaes de Veer, v. A'dam, koopman, o. 23.

Elisabeth Oosterlingh, v. A'dam, o. 24.

IVb Amsterdam ingeteekend 30.5.1693.

Pieter de Veer, v. A'dam, juwelier, o. 27, m. Hester van Dooreslaar.

Hendrina van den Brande, v. Rotterdam, o. 23, m. Antonia Willems de Niet, va. Joost Jillisz. van den Brande.

V Amsterdam ingeteekend 16.4.1733.

Abraham de Veer, v. A'dam, o. 30, m. Hendrina van den Brande.

Geertruid Leeser, v. A'dam, o. 21, ouders dood.

V4 Amsterdam ingeteekend 3. 2.1764.

Justus de Veer, v. A'dam, o. 29, ouders dood, zwager Antony de Bordes.

Lodewina Wynanda van Keulen. v. A'dam, o. 19, m. Catrina Buys.

Amsterdam. A. B. v. D. VIES.

Wapen Dwars. Op een lakafdruk treft met een wapen aan vertoonende een bekleeden rechterarm houdende in de hand een hamer. Helmteeken: de arm. Dit zou behooren aan een geslacht *Dwars.* Is dit juist?

Leiden. VAN ROMONDT.

Inderdaad is dit het wapen *Dwars.* Aldus werd het gevoerd door *Cornelis Dwars, 2.* 10.1756 te Wijhe, vermoedelijk steenfabrikant aldaar.

DOC.-BUR.

Wapen Schröters. Welk wapen voerde het Doopsgezinde geslacht *Schröters (Schrooters)* ?

A'dam. J. A. B. D. H.

Wapen Verhey. Het wapen, in het Arm. Gen. vermeld voor het geslacht *Verhey,* geeft alleen het schild, doch niet het helmteeken, dat een vogel moet zijn. Kan men mij volledige opgave van dit wapen verschaffen?

Ede. KUYCK.

Volgens een lakafdruk uit de 18e eeuw (ovaal met bloemversiering) in de collectie-van Dam tot Hekendorp is het helmteeken inderdaad een vogel, verm. een duif.

DOC.-BUR.

Wapen (Onbekend). Kan men mij ook zeggen van welk geslacht het navolgende wapen is : een leeuw, half komende uit een gemetselde put, vergezeld rechts van een boom, links van een korenaar, put, boom en korenaar rustende op grond ; van de linkerbovenhoek uitgaande een stralende zon. Helmteeken: een vlucht.

Den beantwoorder hij voorbaat vriendelijk dank.

Rotterdam. R. T. MUSCHART.

Wapen (Onbekend), Welk geslacht voerde het navol-

gende wapen: Een zittende hond, en profiel. Het schild gedekt door een helm met zeven struisvogelveeren. Kleuren niet aangegeven. Helm geflankeerd, rechts door de letters E L en links V H. Het komt voor op een antieken graen-glazen flesch met dikke buik en lange smalle hals waar het wapen, als in een rond zegel van glas, op de buik staat afgedrukt.

Amersfoort. W. CROOCKEWIT W. A.ZN.

De eenige ons bekende wapens met een zittenden hond, gevoerd door geslachten, wier naam met een „H." begint, zijn ***Hemmema en Heij***.

Het eerstgenoemde geslacht is van ouden Frieschen adel. Men vindt het wapen beschreven in Rietstap's Armorial Général en in diens Handboek van de Wapenkunde op pag. 178. Volgens het Armorial is de hond klimmend, volgens het Handboek zittend.

Volgens het wapenboek van J. Wenning op de Kanselarij-Bibliotheek te Leeuwarden is de hond zittend en liggend beide en het veld blauw, in tegenstelling tot het Armorial, dat het als rood vermeldt.

Het geslacht *Heij* is Geldersch. Hiervan is ons bekend ***Hendrik Heij, 1733*** en ook 1741 Substituut-richter te IJzendoorn. Zijn lakafdruk vertoont een zittenden hond op grond. De helmteekens van ***Hemmema*** en *Heij* evenwel zijn resp. een uitkomende hond en een zittende hond, dus niet in overeenstemming met dat van het gevraagde wapen. Dit echter behoeft nog volstrekt geen bewijs te zijn, dat de wapens ***Hemmema*** of *Heij* hier niet in aanmerking komen, daar de voorbeelden, dat leden van een zelfde geslacht verschillende helmteekens voerden, legio zijn.

DOC.-BUR.

Wapen (Onbekend). Welk geslacht voerde :

Een gequartileerd schild : 1 en 4 een ronden toren met deur of poort, gedekt door een spits leien dak, de top heeft aan de linkerzijde een korte breede wimpel; 2 en 3 twee luipaarden en profiel boven elkaar. Hartschild: een geslingerde verticaal geplaatstes lang, de kop omhoog. Kleuren niet aangegeven.

Staat in blauw afgebeeld op een groote vierkante Delfsche pul met klein nauw halsje.

Amersfoort. W. CROOCKEWIT W. A.ZN.

Wapen (Onbekend). Welk geslacht voerde : Gevierendeeld : 1—4 in rood een staande engel (aanziend) houdende in de rechterhand een palmtak; 2-3 inzwart (?) een keper, van onderen vergezeld van een lelie. Schildhouder (rechts) een 16de eenwsohe lansknecht met gevederden hoed, houdende een piek waarop een puntige muts of hoed.

's. Gravenhage. H. J. HOFSTEDE.

Wapen (Onbekend). (XXXVII, 134). Het door den Heer Steenkamp gevraagde wapen is zeer zeker, zooals het Doc.-Bur. opgaf, het ongetwijfeld oorspronkelijk als „sprekend" bedoelde wapen van het Rijnlandsche geslacht van ***Leeuwen*** íleeuw, uitkomend uit 5 turven = illustratie van „v. Leeuwen", stammende uit „Aarlanderveen"; zie ook „de Navorscher" Jrg. 1918 blz. 262; ook *Veen*lant en van der *Veen* voeren turven of blokjes [1]).

Dit wapen is evenwel ook door andere families aangenomen, bijv. door de ***Munt,*** vroedschappen van Leiden en *Stam*, vermeld door Rietstap's Arm. Gen. en voorkomend op een kwartierstaat in het „Gulden Boek" van Schiedam.

Utrecht. J. v. LEEUWEN.

Wapens (Onbekende). ***Johann Bernhard Steinberg,*** afkomstig van Lütgen Dortmund, huwde te Amsterdam 26 Februari 1728, werd **poorter** aldaar ti April 1728. Zijne nakomelingen schreven zich Steenberg, daarna Steenbergen.

Johann George Sellfelder, afkomstig van Anspach, huwde te Amsterdam 26 October 1771.

Indien mogelijk, vernam. ik gaarna hunne geslachtswapens.

Ankeveen. P. J. EYMA.

Wapens (Onbekende). Welke geslachten voerden :

I. in rood een dwarsbalk van zi. beladen met een toren van —? Helmteeken: de toren.

II. in zi (?) op een grasgrond tusschen 2 boomen een gaande man, de wandelstok in de 1. hand. Helmteeken: dezelfde mansfiguur.

's Graveland. J. C. v. L.

Zutphensche Geslachten. (XXXVII, 96). Uit mijn collectie aanteekeningen betreffende Nederl. predikanten kan ik het volgende meedeelen:

Ds. ***Hendrik Philippus Budde,*** geboren te Arnhem in October 1751, Ds. Winoldus zoon, als kandt bev. te Voorst 11 Juli 1773, Edam 12 Nov. 1780 en daar overleden 26 October 1796. (Volgens een ander bericht 22 October) (Zie de familie Stam en Wapenb. 1: 113.) Zijn vrouw *P. Wildrik* overleed te Deventer in April 1804.

Ds. Adrianus Wardenier als kandt bev. te Schermerhorn in 1716, te Nijkerk 19 Mei 1726, te Zutphen 16 Dec. 1736. Overleden 26 Oot. 1764. De doopacte van ***Ida W.*** moet dus te Schermerhorn gezocht worden.

Ds. Rudolphus Wildrik, geb. te Wilp 1710, als kandt bev. te Wijhe 16 Dec. 1736, te Zutphen 11 Januari 1739, Emeritus 1788, overleden 2 Maart 1794.

Alphen a/d Rijn. W. M. C. REGT.

Zutphensche geslachten. (XXXVII, 96). ***Hendrik Philip Budde,*** zoon van ***Winoldus*** (pred. Drumpt 1738, Acquoy 1743, Hattem 1748, Arnhem 1761, Amsterdam 1752) en ***Wilhelmina Bosboom,*** geb. Arnhem 1751, stud. Harderwijk 1767, pred. Voorst 1773, Edam 1780, overl. 32 October 1796.

Rudolph Wildrik, geb. Coevorden 1709, pred. Wijhe 17'36, Zutphen 1739, Em. 1788, overl. Zutphen 2 Maart 1794. Student Groningen 1728.

Amsterdam. A. B. v. D. VIES.

INHOUD 1919, N° 4.

Bestuursberichten. — Het geslacht Teixeira in Nederland's Adelsboek, door Mr. Th. R. Valck Luoassen. (Met een plaat). — Vragen en antwoorden: Aerkel (van); Battaerd; Berkhey (van); Bisselick (van); Boll—Bax; Braams; Brinkenborg of Bringenborg te Gendringen; Busch(ten); Cuperus-Hoogkamer; Dikkers-de Gruter; Egeren (van); Grafzerk Rengers; Hamming; Heeren; Hoeck (van); Kamp (Camp); Kemp (de)-van Kreel; Laats; Mye (van der); Polder (van de); Putman; Sablonière (de la); Tatum; Till (van); Utenbove (van); Utenweerde; Veer (de); Wapen Dwars; Wapen Schröters; Wapen Verhey; Wapens (Onbekende); Zutphensche geslaohten.

DE NED. BOEK- EN STEENDRUKKERIJ, V/H H. L. SMITS.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch- heraldisch Genootschap: „De Nederlandsche Leeuw,"

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt alleen aan de Leden van het Genootschap gezonden. Bijdragen, correspondentie betreffende de redactie van het Maandblad, opgaven van adresverandering, opmerkingen in zake de verzending en aanvragen om exemplaren van vroeger verschenen Maandbladen gelieve men te richten tot den redacteur, Mr. TH. R. VALCK LUCASSEN, *Raamweg* 14, *'s-Gravenhage.*

De jaarlijksche contributie bedraagt *f* 7.50. Leden te 's-Gravenhage, die de wekelijksche portefeuille ontvangen, betalen hiervoor eene verhoogde contribntie van *f* 10.— per jaar.

Brieven, aanvragen enz. betreffende het Genootschap te richten tot den secretaris, Mr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP, *Sweelinckstraat* 8, *'s-Gravenhage, en* die betreffende de Bibliotheek tot den bibliothecaris W. baron SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG, Jan *van Nassaustraat 96, 's-Gravenhage.*

De Bibliotheek van het Genootschap, gevestigd *Heerengracht* 62 (hoek *Princessegracht*), *'s-Gravenhage,* is voor de Leden geopend iederen Maandag van 2-4 uur.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 5. XXXVIIe Jaargang. Mei 1919.

BESTUURSBERICHTEN.

Algemeene Vergadering.

Bij dit nummer behoort een convocatie-biljet voor de Algemeene Ledenvergadering op Woensdag 28 Mei a.s. des n.m. om 3 uur in het Gebouw Diligentia, Lange Voorhout 5, "s-Gravenhage.

Bericht van de Redactie.

Door afwezigheid van den Redacteur zal het volgend Maandblad eerst in het begin van Juli verschijnen.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

De Maandelijksche Bijeenkomsten, welke geregeld op den eersten Maandag van iedere maand des n.m. te 43 ure plaats hebben, zullen tot nadere aankondiging wederom gehouden worden in Hotel Wittebrug te Scheveningen.

Tot lid zijn benoemd:

G. W. DE BRUYN . . . . . (tijd.) 's-Gravenhage.
tijd. Bes. Kap. der Inf. Zeestraat 76.

G. F. VAN HOOGENHUYZE . . . . . *Leiden.*
Kap. 4e Reg. Inf. *Steenstraat 12.*

W. VAN ITERSON . . . . . *Leiden.*
Jur. Cand. *Klooksteeg 4.*

H. H. K. LANGENMAYR . . . . . *Tjikoppo.*
Administr. van Tjikoppo. afd. *Buitenzorg (Java).*

A. W. J. MUYSKEN . . . . . *'s-Gravenhage.*
Hoofdoomm. Hoofdbest. Post. en Telegr. *Riouwstraat 121.*

JHR. W. A. E. SNOECK . . . . . *'s-Gravenhage.*
Kap. 15e Reg. Inf. *Celebesstraat 55.*

Adreswijzigingen.

JHR. MR. F. BEELAERTS VAN BLOKLAND, (tijd.) *Hintham* (N.-Br.)

B. H. GRIJSEELS . . . . . *Amsterdam.*
Keizersgracht 370.

J. P. DE MAN . . . . . *Amsterdam.*
Zeeburgerstraat 151.

G. A. YSSEL DE SCHEPPER . . . . . *Deventer.*
Worp 3.

JHR. MR. V. A. SIX . . . . . *'s-Gravenhage.*
Paleisstraat 1.

H. A. VAN STEENNIS . . . . . *Nijmegen.*
Keizer Karelplein 6.

Bibliotheek.

Wij ontvingen in dank voor de bibliotheek:

Münchener Kalender 1911, 1912 en 1918. (De serie is thans compleet vanaf 1896.)
(Van den Voorzitter Kolonel J. D. Wagner.)

J. A. R. Kymmell. Het geslacht Ewsum. (Overdruk Nieuwe Drentsche Volksalmanak 1917, 1918 en 1919.) *(Van den Schrijver.)*

Somerset County-Historica1 Quarterly. (Vol. 1 no. 2 April 1912) hierin-

The origin of the *Cortelyou* family. Somerville, New Jersey 1912, 4°.
(van den Heer W. J. 3. C. Bijleveld.)

C. H. B. Turner. Some records of Sussex county Delaware. Philadelphia 1909. 4°. (idem.)

American and Englisch genealogies in the Library of Congress. Preliminary Catalogue. Washington 1910. 4°. (idem.)

D. S. van Zuiden. Een merkwaardig boekje. [Volledige lijst der verlossingen verricht door Dr. *Samuel Elias Stein* (1778—1851)]. (Overdr. uit Nederl. Tijdschr. voor Geneesk. 19 19.)
(Van den schrijver.)

Ch. F. A. Berretta. Een kijkje in Indische archieven. (Overdr. uit Nederl. Archievenbl. N° 1. 1918/1919.) (Vun den. *Schrijver.*)

Voorts werden nog aangekocht:

Dr. E. J. W. Posthumus Meyes. Kerkelijk 's-Gravenhage in vroeger eeuw. Schetsen uit de geschiedenis der Hervormde Gemeente. 's-Gravenhage 1918, 8°.

A. M. F ren ke n. Pr. e.a. Genealogieën van eenige voorname, aan elkaar verwante Meierijsche geslachten. 's Hertogenbosch 1918, 4°.

Eduard van Biema. Les *Huguetan* de Mercier et de Vrijhoeven. La Haye 1918, 4°.

J. de Graaf. Uit het archief der Marke van Holten. Bijdrage tot de geschiedenis van het, piatte land. Zwolle 1918, 8°.

Het notarisgeslacht Van Aller,

door DR. E. WIERSUM.

„Van Allers zoonen sijn gebooren met practijcq". Uit de lofrijmen op Adriaan van Allers „Notarius Publicus".

Van dit geslacht, wellicht, afkomstig van het adellijk goed Aller op de Veluwe bij Putten, hebben vijf leden in de 17de eeuw het notarisambt te Rotterdam uitgeoefend. Een van de vijf trok later naar Zeeland, terwijl ook twee andere leden daar als notaris werkzaam waren. In de 18de eeuw bloeide het geslacht nog te Rotterdam [1]).

Het wapen van dit geslacht van Aller is op een veld van goud drie musschen 2.1. in natuurlijke kleur.

Jan van Aller Andrieszoon werd als notaris geadmitteerd door het Hof van Holland 8 Juni 1616. Hij woonde toen te Oudewater in de Wijngaardstraat en oefende daar de praktijk uit in 1616 en 1617. Zijn protocol over die jaren berust in het Algemeen Rijksarchief te 's-Gravenhage.

In het voorjaar van 1618 vestigde hij zich als notaris te Rotterdam, vooraan, d.w.z. bij de Markt, in het Hang en was daar als zoodanig werkzaam tot begin September 1661. Zijn protocol over die jaren, dat zeer belangrijke gegevens bevat voor de kennis van de economische en handelstoestanden der stad, is in het Gemeente-archief te Rotterdam.

Van Aller was getrouwd met *Florentina* (een enkele maal ook *Louwerensie* genoemd) *van Craecken van der Laan.* Zijn oudste zoon Andries is te Oudewater geboren [2]) omstreeks 1610 [3]); andere kinderen van hem worden in 1619 genoemd, als hun naaste bloedvrienden, namelijk de Rotterdammers Jacob Andriesz. van Goch, vroedschap, en Adriaen van Aller, timmerman, landerijen te Zoeterwoude voor hen naasten, die de ouders in 1618 verkocht hadden [4]); verder worden te Rotterdam kinderen gedoopt tusschen 1622 en 1632. In October 1661 sterft hij.

Andries van Aller, de oudste zoon van Jan van Aller, geboren te Oudewater, werd 6 Maart 1633 door het Hof van Holland als notaris geadmitteerd. Hij praktiseerde eerst te Rotterdam, doch kreeg 6 Dec. 1639 commissie om het notarisschap in Zeeland uit te oefenen [5]). Hij vestigde zich toen *te* Middelburg, waar hij 23 Januari 1646 als poorter werd ingeschreven [6]) en althans in 1649 nog als notaris en procureur werkzaam was [7]).

Hij trouwde 13 November 1633 te Rotterdam met *Jannetje* dochter van kapitein ***Bartholomeus den Boer,*** wonende op 't Haringvliet, uit welk huwelijk reeds 26 Maart 1634 een zoon Jan gedoopt werd [8]). Van zijn vrouws kant gewerden hem later drie naast elkaar staande huizen aan de zuidzijde van het Haringvliet, die zijn vader voor hem verhuurde en die hij 16 Aug. 1663 (als één perceel) verkocht.

Te Middelburg werd hij nog in het begin van 1652 tot vaandeldrager der burgerwacht aangesteld, doch nauwelijks een jaar later was hij „door insolventie" met, de Noorderzon vertrokken en reeds 22 Febr. 1653 werd zijn opvolger benoemd. 16 Maart 1665 wordt hij in de Choorkerk te Middelburg begraven. Noch zijn Rotterdamsch, noch zijn Middelburgsch protocol is bewaard.

Willem van Aller, gedoopt te Rotterdam 10 Aug. 1622, was *als* klerk werkzaam op het kantoor van notaris Johan Cooll en werd 11 Oct. 1640 door het Hof van Holland als notaris geadmitteerd. Hij was getrouwd met *Joanna Offermans* weduwe van notaris ***Jan Egbertsz van der Heul.*** In Februari 1652 verkoopen zij hunne onroerende goederen. Hij wordt dan geen notaris meer genoemd [9]).

Zijn protocol van 1640—1651 bevindt zich in hot Gemeente-archief te Rotterdam. Bij de inspectie der notarieele protocollen van Stadswege in 1671 berustte dit protocol, oningebonden, bij den advocaat Mr. Carolus van Aller. Van Willem van Aller wordt in het procesverbaal gezegd, dat hij „uyt de stad met de woon vertrocken" is. Waarschijnlijk is hij de schrijver van het, Tractaet van testamenten codicillen etc. Rott. 1666, van het Tractaet van testamentaire actien Rott. 1666 en van de Annotatien over d'Ordonnantie op 't stuck van de justitie de anno 1680. Middelburg 1664. Zoo ja, dan fungeerde hij na zijn vertrek uit Rotterdam als raadpensionaris van Sas van Gent en als praktizijn te Vere. Het eerstgenoemde werk is opgedragen aan Mr. Johan van Pothove en voorzien van een lofdicht van den Rotterdamschen medicus Nicolaas Zas [10]).

Adriaan van Aller, gedoopt te Rotterdam 21 Oct. 1627

1) Zie voor latere van Allers o.a. protocol Hans Smits III akte 239, 9 Aug. 1695 en protocol Daniël Meesters X akte 15, 1777.

2) In diens trouwakte gereformeerd 13 Nov. 3633 staat wel is waar: jonkman van Rotterdam, maar dat moet hier beteekenen: wonende te Rotterdam.

3) Te Rotterdam woonden toen reeds van Allers. 6 Sept. 1603 trouwt Adriaan van Aller als jonkman, wonende in de Lombardstraat te Rotterdam, te Oudewater met Peeterken Jacobs, jongedoohter van Oudewater. Deze Adriaan, een zoon van Jacob, was in 1613 drie en dertig jaar oud en timmerman van beroep (zie prot. Symons 18 blz. 189. 31 Aug. 1613): in 1632 was hij overman van het St. Josefsgilde (zie' prot. Jan van Aller nr. 12 akte 189, 1 Juni 1632). Hij is overleden vóór 30 November 1632 (zie prot. W. Jacobs 17 blz. 836), terwijl een zoon van hem en Pieterken Jacobs, eveneens Adriaan geheeten, 16 April 1640 als timmerman door de Bewindhebbers van de O.I. C. werd aangenomen (zie prot. Jan van Aller nr. 14 akte 78). Andere kinderen van dit echtpaar waren Petronella, getrouwd met Nicolaas Deynoot en een uitlandige broeder Cornelis. Zie giftebrieven van25 April en 14 Mei 1661. De oudste zoon Jacob stief Nov. 1648 als weduwnaar in het huis De Meerkoet in de Lombardstraat (prot. nr. 2099), welk huis de vader 8 Oot. 1608 gekocht had.

4) Register van voogdijen III akte 94, 6 Mei 1619.

5) Verslagen omtrent 's Rijks oude archieven 1916 1 36 noot 1.

6) Als: Andries van Aller, geboren van Oudewater, notaris ende procureur. Vriendelijke mededeeling van Dr. W. S. Unger te Middelburg.

7) Protocol Willem van Aller nr. 3 akte 259, 17 April 1649.

8) De inschrijving in het Doopregister is klaarblijkelijk foutief.

9) Protocol Willem van Aller nr. 25, akte 33, 19 Nov. 1649 en nr. 26 akte 1, 16 Febr. 1652.

10) In een lijst van te Rotterdam "bevonden" notarissen van 6 Juli 1658 komt Willem van Aller nog voor. Beteekent dit: fungeerende notarissen, dan is het laatste gedeelte van zijn protocol verdwenen. Een latere marginale aanteekening bij zijn naam op diezelfde lijst luidt: „fijgitijff". Zie over Willem van Aller ook Van der Aa, Biografisch Woordenboek.

als derde zoon van Jan van Aller en Florentina (Louwerensie) van der Laan, werd 2 Juli 1649, dus op ruim 21-jarigen leeftijd, door het Hof van Holland als notaris geadmitteerd. Hij oefende de praktijk uit te Rotterdam van 1649-1670. Zijn protocol berust in het Gemeentearchief aldaar [11]).

Adriaan van Aller huwde 7 November 1649 te Rotterdam met *Christina van Grootelande* [12]), een dochter van den Leidschen notaris *Cornelis Dircxz van Grootelande,* die van 1624—1641 in de Sleutelstad praktijk uitoefende. Uit dit huwelijk werden twee kinderen geboren Cornelia en Johannes. In het begin van October 1662 stierf Christina. Het gezin woonde toen in de Nieuwsteeg, doch na zijn vaders dood nam Adriaan diens kantoor vooraan in het Hang over.

Niet lang duurde het of de jonge weduwnaar hertrouwde; reeds in het begin van Januari 1653 stond hij in connectie met *Alida Gerrits Loffrijs,* wederom een Leidsche jongedochter, met wie hij 16 Februari d.a.v. te Leiden trouwde [13]).

In den tijd van nauwelijks een jaar maakte nu het echtpaar niet minder dan drie testamenten: 18 Mei 1653 testeerden zij voor notaris Nicolaes Vogel, 23 September van hetzelfde jaar voor notaris Johan van der Burcht en 16 Augustus 1664 voor notaris Pieter van der Licht, alle drie notarissen residerende te Rotterdam. Het is mij niet bekend, of een notaris evenals een medicus zijn ambtgenoot gratis behandelde ; zoo ja, dan is deze wispelturigheid van Adriaan van Aller en zijn echtgenoote hem althans niet duur te staan gekomen en dan is het ook te begrijpen, dat hij telkens een anderen collega met de klandisie begunstigde. Het gratis passeeren van drie testamenten in één jaar van denzelfden notaris te vergen, ware toch ook werkelijk het klaploopen op de collegialiteit wat al te ver gedreven.

Bij het laatste testament werd bepaald, dat de kinderen uit het eerste huwelijk, Cornelia en Johannes, zouden krijgen: „de schilderijen van haer moeder, geschildert door m^r. Pieter van Noort ende d andere door m^r. Heyndrick van Vliet [14]), de schilderijen, soo van hem comparant, als sijn tegenwoordige huysvrou, geschildert door denselven van Vliet, de groote schilderij van sijn comparants vader, moeder, susters ende broeders geschildert door m^r. Augustijn Vrolo [15]), mitsgaders alle de schilderijen tot sijn comparants geslacht behoorende, noch een schilderije genaemt den Salvator, noch een tempeltge, noch een Maryebeeldetie gekomen van sijn comparants moeder".

Aan bovengenoemde Cornelia zou ook een dubbele gouden dukaat ten deel vallen, haar door haar overgrootmoeder Adriana Wouters zaliger tot een pillegift gegeven, terwijl aan Johannes de kast met boeken vau zijn vader werd geprelegateerd, benevens een zilveren zoutvat, hem door zijn stiefgrootouders Gerrit Janse Loffrijs en Geertruyt Jacobs en een zilveren lepel, hem door zijn tante Hester van Aller zaliger tot een pillegift gegeven.

Als voogden worden benoemd Adriaans broeder Mr. Carolus (Karel) van Aller [16]), advocaat, gehuwd met Anna van Grootelande en zijn zwager Servaes Hannot [17]), procureur, gehuwd met Margaretha van Aller.

Adriaan van Aller's tweede vrouw overleed in Juni 1666 [18]). Weldra hertrouwd, met *Susanna Hendriks Vogelvanger,* testeerde hij 18 Maart 1667 voor notaris Isaac de Roy en 26 Juli 1668 voor notaris Dirk Starbergh [19]). Zijn vrouw zal na zijn dood, behalve het goud en zilver, waarbij twee zilveren trouwpenningen, krijgen „sijn comparants twee conterfeytsels een. bij van Vliet ende t ander bij van Schagen [20]) geschildert", de oudste dochter Cornelia, uit het eerste huwelijk, het conterfeitsel van haar eigen moeder, zijn zoon Gerrit, uit het tweede huwelijk, het conterfeitsel van zijn moeder. Van de andere zoons krijgt Florentinus den gouden wapenring, Theodorus het corpus juris in zes deelen in de bibliotheek staande en Andries des comparants zilveren degen „met den draeghbant ende pluymagie daerneffens", mitsgaders een lexicon. De beide jongste dochters Beatrix en Christina zullen een parelsnoer en zilverwerk ontvangen, terwijl aan den oudsten zoon Johannes het „notariael comptoir met alle de papieren daertoe specterende" wordt toebedeeld [21]).

Adriaan van Aller stierf in 1670 [22]). Het volgende jaar werd te Rotterdam bij Joannes Borstius, boekverkooper op de Groote Markt, zijne handleiding voor het notarisschap uitgegeven onder den titel „Notarius publicus ofte inleydinge tot een openbaren beamptschrijver mitsgaders het examen der notarissen". Het is opgedragen aan Mr. Gerard van Berkel, drossaart, kastelein, dijkgraaf en schout van Heusden. Blijkens de opdracht, geschreven „uyt mijn boekvertrek desen 1 September Anno 1666", was het doel der uitgave „om de jonge practi-

---

11) Er is uit hetzelfde huwelijk 16 Ang. 1632 nog weer een zoon Adriaan gedoopt, waaruit men besluiten zou, dat de Adriaan van 1627 gestorven moet zijn. Dat dit niet, het geval is, blijkt uit akte 7 van protocol 3 van notaris Cornelis Maes, de dato 10 Januari 1654, waarin Adriaan van Aller 26 jaar oud of daaromtrent wordt genoemd. Trouwens een doopeling van 1632 zon toch moeilijk in 1649 reeds notaris kunnen zijn.

12) 29 Maart 1650 maakt zij testament voor notaris Johan van Wee1 te Rotterdam. Zie ook het Stadstrouwregister.

13) Nog ongehuwd passeerden zij 24 Januari 1653 een akte voor notaris Arent Jochemse Raven te Leiden. Gereformeerd Trouwregister.

14) Hendrick Cornelisz van Vliet geb. 1611 (of '12) te Delft,, overleden 16'75 aldaar.

15) Zie prot. not. Adriaan van Aller, n^r. 28, akte 99, 19 April 1658. Handteekening van Augustijn Vroolo.

16) Gedoopt 10 Dec. 1630 als zoon van Jan van Aller en Florentine van der Laan. Doopgetuige is ook een Jan van Aller. Hij was Secretaris van Rotterdam 1672-1679 en sterft 20 Sept. 1680. Zie ook protocol notaris Justus Verschueren II fol. 520. 19 Oct. 1673.
Bij zijn dood, in Maart 1680, liet hij vijf mondige en twee onmondige kinderen na en werd in de Prinsenkerk begraven. Spoedig daarop verkoopt notaris Jacobus van Aller als gevolmachtigde van zijn weduwe het huis aan de oostziide van de Lombardstraat. Giftebrief van 14 October 1680.

17) Als notaris te Rotterdam geadmitteerd door het Hof van Holland 1 Juli 1659 (Protocol aanwezig 1661-1682).

18) 20-26 Juni 1666 aangegeven ter Weeskamer. Inv. n^r. 272.

19) Stadstrouw en Gereformeerde Trouw (Overschie) 3 Oct. 1666 en prot. notaris Starbergh fol. 60.

20) Oud-Holland IX blz. 146.

21) Van deze kinderen werd Florens boekverkooper te Rotterdam. Hij trouwde met Elisabeth Brey, die in April 1681 overleed. Hij woonde toen op de Groote Markt bij de Nieuwstraat en was executeur van het testament van zijn tante Adriana van Aller, dat 6 Sept. 1683 voor notaris Meysterns verleden werd. Zie diens protocol deel 1 akte 52 en 86 en II akte 36.
Andries van Aller Adriaensz. trouwde met Heindrina Salomons van der Hoeck. Zij passeeren 1 Ang. 1685, „woonachtig nog binnen deze stede Rotterdam" een schuldbekentenis aan Sr. Gerrit en Florens van Aller, mede alhier woonachtig. Zie protocol not. Meysterus 111 akte 46.

22) Aangegeven ter Weeskamer 28 Sept.--4 Oct. 1670.

synen op te wecken tot naarstigheydt, ende ondersoek van 't gunt henlieden dienstig ende noodigh is". In overeenstemming daarmede rijmt een van zijnvrienden :

„Dus gaat het weetgiers volk van stap tot stap
Op wisse schreen, na 't choor der wetenschap,
Nu dat van Aller haar de regte trap
Heeft aangewesen.
Hij stelt haar voor zijn eygen oeffeningxgrond,
En hoe sijn amptsbegin op voeten stond,
En hoe sijn jeugd sijn doen door reeden bond
Na wijs herlesen",

terwijl een ander zijn geboortestad Rotterdam opwekte om „het breyn van sulken wysen man" te roemen en een derde van meening is, dat „dees' Rotterdammer hoeft voor geen Romeyn te swichten".

Het werk werd namelijk begroet met voorin afgedrukte eeredichten van H. Sluyter, C. van Santen, met roemen dankrijmen van twee anonymi en met lofdichten van de Amsterdamsche dichters Meinarda Verboom, Jean van der Linde en L. 1. Beeldhouwer. Achterin zijn „verscheyde rare advertissementen ende consultatiën" afgedrukt. De Staten van Holland en Westvriesland verleenden den schrijver octrooi voor vijftien achtereenvolgende jaren.

Het voorlaatste couplet van den rijmelaar, die onderteekent: „Met lust", luidt aldus:

„Gaat voort, wel wijse man, en staakt u penne niet,
Het eerste ons behaagt, en hebben geen verdriet,
Daaraan om lesen, 'k wagt het tweede deel met ijl,
Alsoo ik watertand na uwe soete stijl".

Hieruit en uit de bijvoeging "Eerste Deel" bij den titel op pag. 1 moet men opmaken, dat een tweede deel zou volgen; dit is echter nooit verschenen en was dus bij den dood des schrijvers waarschijnlijk nog niet persklaar.

Jacobus van Aller, geboren te Rotterdam, vermoedelijk een zoon van Mr. Carolus van Aller uit een eerste huwelijk, komt 16 April 1670 als getuige voor samen met Andries (Andreas) van Aller Carelszoon in een akte verleden voor notaris Justus Verschueren [23]). Hij werd 26 Juli 1672 door het Hof van Holland als notaris geadmitteerd, vestigde zich te Rotterdam en trouwde 4 Juli 1671 met *Soetje* van ***der Hoeck,*** jongedochter van Oud-Beijerland, beiden wonende in de Lombardstraat. Hij was vendrig van 1674-1679. Na den dood zijner eerste vrouw moet hij hertrouwd zijn met ***Sophia Stolck.*** Bij zijn dood 29 Aug.-4 Sept. 1688 woonde hij in de Keizerstraat „bij Aert van Stolck op de kamer".

Zijn protocol 1672— 1688 berust in het Gemeentearchief te Rotterdam.

Bartholomeus van Aller werd 2 Juni 1657 door het Hof van Holland geadmitteerd als notaris te Middelburg. Zijn protocol is verloren gegaan.

Adriaen van Aller werd 8 Juni 1665 op recommandatie van de magistraat van Vere gecreëerd door de Staten van Zeeland en 14 Juli 1665 door het Hof van Holland geadmitteerd. Zijn protocol 1666-1710 berust in het Rijksarchief te Middelburg [24]).

[23]) Protocol I fol. 2.

[24]) Ten slotte laat ik hier nog eenige verspreide van Allers volgen:
1. Mr. A. van Aller, substituut-schout, in een akte van 19 April 1572 in het Eerdgunningaboek 1547-1595 van Utreoht.
2. Jacobus van Aller, zoon van Theodorus van Aller en Arieske Hildernisse, overlijdt 4 Juli 1699 in Zeeland, zie De Waard, Regesten van de Zeeuwsohe Rekenkamer nr. 439.
3. Carolus van Aller, bedienaar ter begrafenissen, 27 Juli 1743. Inv. Luth. kerk Rotterdam, nr 663, Boedel van Sebilla Feeling.
4. Mej. van Aller,, onlangs te Nijkerk overleden, maakt een legaat aan de diaconie der Ger. Kerk. (N. Rott. Courant 5 Maart 1919 Ochtendblad B).

Een vergeten tak der Coeverden's?

door W. J. J. C. BIJLEVELD.

In het archief van de havezathe Wegdam, waaruit ik reeds iets in deze kolommen uitgaf, vond ik de volgende drie brieven, die ons een tak der ***van Coevqrden's*** in het Duitsche grensgebied leeren kennen.

De stamvader van dezen tak, ***Johan,*** die wegens zijn huwelijk zou uitgebannen zijn van den Stoevelaer, komt in de genealogie van generaal Polvliet (Herald. Bibl. 1883) niet voor. De samensteller zelf verklaart echter, dat er nog heel wat valt aan te vullen en te verbeteren in zijn werk, hetgeen bij een dergelijk oud en uitgebreid geslacht van zelf spreekt. De archieven van Wegdam en tal van andere onderzoekingen in Overijssel gedurende al bijna 20 jaar nu en dan ingesteld, hebben mij geleerd, dat er **vaak** meer dan één kind onvermeld bleef. En wellicht was in dit bijzonder geval met opzet het bestaan van dezen „verloren zoon" vergeten. Opmerkelijk is het, dat de leden van dezen tak, die toch niet ver van de andere afwoonden, niet vermeld worden door gen. Polvliet; slechts op blz. 381 bij de niet in de genealogie te plaatsen personen, zien wij den pastoor-deken van Enschede († 1872) verschijnen met zijne ouders. Den vader *Bernardus* beschouw ik als identiek met den Deldenschen schilder ***Bernard,*** zoon van *Henric* en kleinzoon van ***Bernard (3)*** hier na genoemd. Ik geloof niet, dat de familie nog in Bentheim of Hannover bestaat. Wijlen douair. von Beesten, de laatste bars v. Coeverden van de Schuylenburg, die het grootste deel van haar lang leven (1824-19 16) in Bentheim's Nedergraafschap doorbracht, en met wie ik persoonlijk en schriftelijk haar aloud geslacht besprak, zou mij van zulk bestaan zeker niet onkundig hebben gelaten.

JUSTICE.

Steinfurt le 8 aout 18 12.

Van Coeverden, procurair impérial près le Tribunal de première instance à Steinfurt.

A [1]) Monsieur le Collonel van der ***Wyck*** Seigneur à Stoevelaer.

Monsieur le Collonel.

Je viens de recevoir vôtre tres honorée lettre du 1er courant par laquelle vous avez daigné me communiquer des si précieuses notices sur l'ancienne famille van ***Coeverden*** de Stoevelaer. Vous m'avez infiniment obligé de cette bienveillance particuliere et je m'empresse de vous en présenter mes très humbles et tres sincères remercimens. En même tems je vous prie de vouloir bien me procurer de l'occasion afin que je puisse vous servir à mon tour ; je me mets entièrement à vôtre disposition ; rien ne me sera plus agréable que de pouvoir vous donner des preuves réelles de ma reconnaissance intime.

Nôtre ami de Rath vous aura écrit en quelle maniere je suis descendu de l'ancienne famille v. C. à Stoevel. savoir: que mon bisayeul ***Bernard*** *v. C.* (probablement fils de ***Jacques*** *v. C.* l'avant dernier possesseur de Stoevel.) à épousé la femme de chambre

[1]) Tot zooverre gedrukt.

de sa mère, une certaine *Marie Stalmans* et s'est converti en même tems à la religion catholique. Par cause de mesaillance il a perdu les droits à la succession de son père et par suite d'un contract ou d'un testament il a été obligé de se contenter avec quelques terres situées sur le Brink près l'eglise catholique à Delden, mais sous la condition, que l'aigle le plus bas dans ses armes devoit faire pendre l'aile droit à l'avenir pour preuve de mésaillance, et de ce, que le fondateur de la nouvelle branche a renoncé pour toujours aux droits de la souche principale. Ma famille par un faux bygotisme a negligé entiérement les preuves de son origine de la souche principale, mais celles ci m'interessent beaucoup, non comme des moyens pour reclamer de9 droits (car tous les droits qui pourroient en resulter sont proscrits il y a plus qu'un demi siècle) mais seulernent pour pouvoir prouver mon origine d'une famille qui a appartenu des long tems aux distinguées d'Overyssel et de la Drenthe, car certes vous savez, Monsieur le Collonel, qu'en France l'origine des magistrats et fonctionairs n'est pas indifférente au Gouvernement. Comme malheureusement les régistres de naissance de la paroisse Goer ne remontent que jusqu'en 1684 et que je suis obligé de rassembler une autre preuve artificielle et, compliquée, vous sentirez bien Monsieur le Collonel, combien il m'intéresse d'avoir le document par lequel le fondateur de nôtre branche s'est séparé de la souche principale. Sans doute cette pièce doit encore exister dans quelque archive provenant de la souche principale, car il était trop essentie1 pour celle ci, mais ou la cherger ou la trouver si elle ne se trouve plus dans celui de Stoevelaer? Peut-être vous Etes instruit à qui les papiers concernants la branche de Stoevelaer sont parvenus après qu'elle est éteinte et que les biens en ont été dilapidés ; en ce cas je vous supplie de daigner m'en prévenir afin que je puisse poursuivre mes recherges.

Si à l'avenir vous deviez rencontrer des papirasses, des armes, inscriptions ou autres objets, ayant rapport à l'histoire de la famille v. C. qui ne méritent plus aucune attention et qui sont plus tot à charge que d'utilité, veuillez de grace les sauver de la ruine et les faire garder (erga condignum) pour moi, car j'ai fait de concert avec Monsieur de Rath le plan de rassembler tous les possibles materiaux pour une histoire générale de la famille van C. et ainsi les plus petits riens nous intéressent. Peutetre vous trouverez aussi de l'occasion à parler quelque membre de la branche de v. C. de Wegdam ou d'une autre que j'ai pas encore l'honneur de connoitre, ayez la bonté de les inviter à se reunir avec nous pour le but commun à une histoire générale qui pour tous ne peut être que tres intéréssante.

Au reste, Monsieur le Colonel, je ne puis dire combien je suis charmé d'avoir fait au moins par écrit votre très aimable connoissance, je m'empresserai de tneriter de plus en plus vôtre benigne confiance. Agréez je vous prie avec bonté les premiers hommages de ma considération la plus distinguée et de mon dévouement entier avec lesquels j'ai l'honneur d'être Monsieur le Colonel, vôtre très humble et tres obéissant serviteur.

(signé) A. J. VAN COEVERDEN.

Excusez que je vous ai répondu en francais, je sais l'hollandais aussi bien lire et comprendre que l'ullemand mais je n'ai point l'usage de l'écrire. Une lettre de Monsr. de Rath rient ci joint.

v. c.

Moi soussigné ***Bernard Henri van der Wyck*** seigneur à Stoevelaer situé dans le hamau Herike, commune et canton Goor, arrondissement Almelo, departement des Bouches de l'Yssel, ci-devant Lt Colonne1 aux services de la ci-devant Republique Batave, après avoir été informé que d'après la tradition au tems de la reformatíon certain ***Jean van Coeverden*** fils de ***Reinold van Coeverden*** et de ***Cornelia de Varik*** dans ce tems possesseurs de ce bien de Stoevelaer eut été séparé de la famille principale de ce bien en refusant de se convertir à la religion réformée et en épousant une persònne de la roture et que ce même ***Jean van Coeverden*** eut pris son domicile à Delden où il a fondé une branche catholique de la famille des anciens possesseurs de ce bien dont la descendence conservée jusqu'a ces tems s'est distinguée de la famille principale en portant dans ses armes un des trois aigles avec une aile cassée ;

aprés avoir été prié de faire faire des recherges dans les archives de cette maison, pour examiner si peut-être y devroit être conservée quelque notice sur le fait mentioné, je certifie et déclare sur mon honneur cornme sincère et veritable ce qui suit.

1° Après l'invitatioa ci dessus j'ai fait toutes les possibles recherges dans les archives de cette maison, mais il s'est trouvé, que pas la rnoindre pièce généalogique de la famille van ***Coeverden*** qui a possédé ci-devant ce bien y a été conserrée; et d'après le témoignage de messieurs les avocats F. W. Racer à Oldenzaal et J. B. Auffmorth à Goor, qui ont examiné tous le9 papiers des archives de cette maison, il n'y a plus aucune pièce, dont le fait mentioné résulte. Trèa vraisemblablement toutes les anciennes notices genealogiques et autres relatives à l'etat de l'ancienne famille ***van Coeverden*** de ce bien ont été eloignees de cette maison lorsque ce bien a été aliené. Car il est encore notoirement connu dant cette contrée ci que ***Borghard Amelius van Coeverden*** le dernier de cette famille qui a possédé Stoevelaer est mort comrne célibataire dans le commencement du siècle passé et qu'avec lui la liqne mâle successible de sa famille étant éteinte, sa succession est échue à la famille ***de Keppel*** de la quelle feu mon Grandoncle Monsieur ***Derk wan der Wyck*** a acheté ce bien dans l'année 1742.

2° La seule notice généalogique de la famille van ***Coeverden,*** ci devant propriétaire de ce bien qui s'est conservée ici est l'inscription suivante qui se trouve sous les armes de cette famille placées audessus de la porte principale de cette maison, a présent caché sous maçonnerie:

Anno CIOIOLX Reinoldus de Coeverden nepos Reinoldi ultimi Coeverdiae et Drentiae Domini hoc Praetorium sibi suisque ducta in uxorem Catharina de Rode in Hekeren adquisivit, inde filius et nepotes ad unum onmes patribus succedentes una cum conjugibus possederunt ***Johannes*** et ***Anna de Ittersum*** haereditaria in Raan, ***Reinoldus*** et ***Cornelia de Varik*** in Varik, ***Jacobus*** et ***Maria de Ittersum*** in Garner, ***Borchardus*** et ***Anna Catharina Ripperda*** in Weldarn, ***Jacobus*** et ***Nicolina Ripperda*** in Hengelo, ***Burchardus Amelius*** in Stoevelaer et Hengelo qui vetustate collapsum reficit et uondidit Anno CIOIOCCVIII.

En foi de quoi j'ai délivré le présent certificat aujourd'hui le 9 septembre 1812.

(signé) B. H. VAN DER WYCR.

JUSTICE.

Steinfurt le 23 Octobre 1812.

Van Coeverden, Procureur impérial pres le Tribunal de première instance à Steinturt.

A Monsieur le Colonel Baron ***van der Wyck*** Stoevelaer.

Monsieur le Colonel.

C'étoit avec la plus vive reconnoissance que j'ai reçu vôtre tres honorée lettre du 5 dernier. Je ne sais assez vous remercier de la bienveillance particulière avec laquelle vous avez daigné vous interesser pour mes recherges. Que je puisse trouver des occasions tavorables de pouvoir vous donner par mes service3 des preuves réelles de ma reconnoissance intime! Certes ces seroient les plus agréables de ma vie. Je suis l'on ne peut plus sensible de trouver tant de protection dans mon entreprise.

Les notices que vous avez daigné me communiquer ont eu pour moi le plus grand intérêt, elles guideront mes recherges dans les ténèbres, comme vous observez si sagement. Par quelques papiers de famille qui se sont conservés contre les ravages de la guerre et par plusieurs notices qui me sont parvenues d'ailleurs et qui donnent au moins des fortes présomtions, j'ai trouvé comme vous que l'origine de ma branche de Stoevelaar remonte plus haut que j'ai cru jusqu' à présent. D'après la plus forte probabilité la véritable filiation est la suivante:

1. Jean van Coeverden fils de *Reinold* v. C. à Stoevelaer et de *Cornelia* de *Varick* (mon quadris ayeul) refusoit au tems de la reformation à la fin de 1500 ou dans le commencement du siecle de 1600 de changer de religion et se mesalloit avec une certaine *Fenneken Hollink* de l'heritage *Hollink* situé près de Borculo, femme de chambre près sa mère; par les deux raisons mentionées ci dessus la famille principale à Stoevelaar l'a contreint (d'une manière qui ne m'est pas encore connue) de faire le changement mentioné dans ses armes, de plus il a perdu (d'une manière aussi encore inaonnue) le droit de succession aux biens de la famille principale. Il a pris son domicile sur le Brink près de Delden, une petite terre appartenante à Stoevelaar. 11 etoit mort 1640 et avait laissé cinq enfans entre lesquels il y avoit:

2. *Henric van Coeverden* (mon tris ayeul) qui s'est marié avec.... *d'Avina* fille de l'Hofmeyer près d'Enschedé. 11 a demeuré aussi à Delden, et vivoit encore avec son épouse en 1684.11 se trouvera de lui encore notice dans les régistres des églises à Delden. 11 a laissé plusieurs fils et entre ceux ci:

3. *Bernard van Coeverden* (mon bis ayeul) marié avec Maria Stalmans d'Oldenzaal. Tl a demeuré aussi à Delden et de son mariage sont issus 9 enfans entre lesquels:

a. *Jacques* qui suit,

b. *Henri van Coeverden* qui est resté à Delden et s'est marié avec *Catharina Termars* dont sont issus: *Bernard van Coeverden.* probablement ce peintre à Delden dont feu Monsieur vôtre père à parlé avec Monsieur *van Coeverden à* Wegdatn et *Bartholomée van Coeverden* actuellement curé de la paroisse catholique à Lütte près d'Oldenzaal.

4. *Jacques van Coeverden* (mon ayeul) qui a choisi son domicile à Ahaus dan cet arrondissement, il y a marié *Marie Christine Fürst* et a été nommé peu après par le feu Electeur de Collogne Clement August, Bourggrave du chateau électoral à Ahaus et a laissé plusieurs enfans entre lesquels *Henric van Coeverden* Dogen du chapitre collegial à Borken vit encore dans son 83 année et

5. *Michel van Coeverden* juge à Rheine dans cet arrondissement marié avec *Marie Cutharine Meyer,* mon père; il est mort il y a vingt ans. Ceux ci ont donné le jour à moi:

6. *Anfoine Jean Joseph* né à Rheine le 4 avril 1780. Je puis prouver cette filiation par des certificats authentiques jusqu'a mon quadris ayeul *Jean van Coeverden,* mais pour la descendence de celui ci de Stoevelaer je ne puis alleguer jusqu'a présent qu'une tradition certifiée et confirmée par serment par plusieurs temoins qui méritent toute fois, une notice provénante de feu mon père et en outre quelques presomtions fortes resultant des circonstances constatées légalement. Cependant je ne doute nullement, que soit dans les archives de l'ordre équestre d'Overyssel, ou dans ceux des anciennes justices, ou à Stoevelaar, ou dans les Hotels des branches issues de Stoevelaar après mon quadris ayeul, comme à Oding, à Rhaan, à Walvaert, à Rhede prês de Boekholt, et à Rysselt il ne se trouveront encore: soit des actes authentiques et privés, soit des actes de la famille, des régistres, des arbres généalogiques ou tous autres papiers qui contiennent des notices directes ou indirectes sur la première filiation de mon quadris ayeul de *Reinold van C. à* Stoevelaar, ou qui fournissent du moins des présomtions graves par lesquelles la tradition de la famille peut être soutenue.

J'ai donc toute espérence, que je parviendrai avec le temps à une preuve complète et convainqante de ma filiation de Stoevelaar quelque pénible et douteux me paroissoit le bon succes de mon entreprise dans le commencement. Le malheur de mon travail est, que quelques actes exceptés, les papiers de mes ancêtres, qui se trouvaient encore dans la souche à Delden, ont été brulés par les soldats anglais dans l'année 1793 et que mes ancêtres par un faux bigotisme n'ont jamais mis quelqu'autre attention sur leur filiation de' Stoevelaar, que de s'en entretenir entre eux.

Je poursuivrai mes recherges partout ou je puis découvrir quelque lumière. Si vous, Monsieur le Colonel, deviez encore rencontrer quelque notice qui me pourroit être utile, daignez

m'en prévenir et me soutenir pour achever l'ouvrage, dont je dois jusqu'a présent le bon succes pour une partie essentialle à votre bienveillance particulière. Je serois déja beaucoup gagné, s'il se trouvoit soit un acte authentiqne, soit quelqu'autre notice par lesquels pouvait être prouvée qne *Reinold* van Coeverden et *Cornelia* de *Varik* au tems desquels la réformation a commencée ont laissés un fils, qui s'est appellé *Jean.* Si dans l'archive de Stoevelaar devoient étre conservés des anciens documens du tems en question, qui ne peuvent être lus sans des moyens dyplomatiques, daignez me permettre que je me rende à un tems opportun chez vous pour les dechiffrer.

Monsieur le Collonel van Coeverden à Gramsberge a eu aussi la bonté de me soutenir dans mes travaux. Il m'a communiqué toutes les notices sur l'histoire de sa famille qu'il a récuillies et arrangées avec une critique et sagesse particulière. C'est á lui que je dois un arbre généalogique de la branche de Stoevelaar que de concert avec 1' intéressante inscription, que je dois à vôtre bienveillance, m'ont donné une base certaine dans mes recherges.

Comme probablement il vous interessera d'avoir la genealogie de la famille qui a possedé Stoevelaar avant la vôtre, je prends la liberté de vous présenter ci-joint une copie de la table généalogique que j'ai dressé d'après les notices conformes qui me sont parvenues jusqu'a présent. Daignez l'accepter comme une marque faible de ma haute estime. Je l'ai cru être de mon devoir, de remercier personnellement Monsieur van Coeverden de Wegdam de la communication bienveillante des tables genéalogiques de sa branche.

Notre ami de Rath m'a chargé de vous remercier pour la lettre que vous avez eu la bonté de lui écrire et de vous dire mille belles choses de sa part.

Pardonnez que je vous ennuis de cette longue lettre et agréez avec bonté les hommages renouvellés de ma vénération distinguée et devouement entier avec lesquels j'ai l'honneur d'etre, Monsieur le Collonel, vôtre très humble et très obéissant serviteur

(signé) VAN COEVERDEN.

Aanteekeningen uit de trouwregisters voor den predikant te Oldenzaal

(berustende ten gemeentehuize aldaar),

door W. WIJNAENDTS VAN RESANDT.

Deel 1641 tot Maart 1685.

proc1 : 9 Mei 1641 joncker Reint van den *Closter toe den Nyensteen en* iuffer Christina *van der Marck* geborene dochter tot Evenloe.

procl: dö. 2. post trinit. (19 Juni) 1642 Bernhard *Wydenbrügge,* landtschrijver tott Bentheim, en Anna Martha *Pruysz,* van Hasselt (n.b. buurschap bij Oldenzaal); proclam. tott Bentheim en Hasselt.

copulati 3 post epiph. (22 Januari) 1643 Abraham van *Middachten en* Johanna *Clants* weduwe Jan Berend *Rammelman,* op Arninckhoff.

copulati dom. 18 post trinit. (1 Oct.) 1643 Lubbert *toe Binckhorst* en Mechtelt *Wolsinck,* beyde in de Lutte.

copulati die Lunae post Pascha (22 April) 1644 de Edle manhafte Thomas *Völler* quartiermeester en sone van den Edle Hoogeb. Rittmeester Carl *Völler,* en de edle deugentrycke juffer Sibilla Judith *Voncke,* dochter van den Edle ernvesten Derck *Voncken* ten Stöckelenz.

copulati 16 Oct. 1644 de Weledle manhafte, Derrick

Vonck, capiteyn ten dienste der Hoog Mogende Staten Generael, en
de Weledle juffer Maria van *der Marck* geborene dochter tot Evenloe.

copulati feria tertia paschatis seu 8 Aprilis 1646 Egbert *Kipp j.* m. nu borgerssoon van Oetmersen, en
Magdalena Gerdruyt *Pruys*, nagelaten weduwe van Saligen Jan *Kropp* in sijn leven hoffmeyer alhier.

copulati Holten feria prima pentecoste seu 23 Mei 1645 joncker Jann Voet, soone van joncker Gerhardt 'Voet, van den Beulskamp, en
juffer Helen *Huirninck,* dochter van saligen joncker Jeñ *Huirninck.*

procl. 26 post trinit. (23 November) 1646 accept. attestationem H(eer) Antonis *Bro(e)rsma*, raedt, en
juffer Elisabeth Agnes *Bentinck* geboren van Brecklencamp.

procl. den 1 adventus (30 Nov.) 1645 cess. copul. alibi de hochedelgeboren Jan Christian *Travelman,* erfgeseten ten Bellerinck, en de hochedelgeboren Armgardina *van Twickeloe,* dochter ten Bergh Böningen en Veenhuys.

procl. 6 post trinit. (6 Juli), cop. 10 post trinit. (2 Aug.) 1646 Bernhard *Roeck*, weduwnr. van salige juffr. Margareta *Rouse,* burgemeester en rentmeester alhier, en
de weledele Mechtelt van der *Marck,* dochter tot Evenloe en weduwe van den oock weledelen Derck Frederik *van Voorst.*

procl. 27 Aug. 1648. Jonker Janñ van *Hoevel* van Wes terflier en
de weledele juffr. Anna Elisabeth *van Hoevel*, dochter tot Hoykinck.

procl. 4 Mei 1649, cop. in Senden, de weledelgeb. en doeghentrijcke Cristoffel van *Twickel* en Catharina *Aelmich.*

procl. 23 Juni 1660 de erntveste Joan *ten Broeck* en juffr. Anna Margareta *van Elmendorp* ehelicke dochter van Arendt *ten Elmendorp,* erfgeseten ten Vechtel.

procl. 7 Juli 1660, cop. 24 Juli 1660, de erentveste manhafte Thomas *Völler*, weduwnr. van salige juffer Sibilla Judith *Vonck,* quartiermcester en sone van den heer ritmeester Carl *Völler*, en
de Weledele juffer Litmaet Margareta van *Hövel,* dochter van den weled. Herman van *Hövel,* borchman tot Ottenstein en richter tot Eschede.

procl. 22 Sept. 1660 Theodorus *Wyntgens* en Anna Maria *Roscamp.*

procl. 17 Aug. 1661, cop. in Emmerik 30 Aug. 1661 joncker Thomas *van Hoevel* tot Hoickinck, en
juffer Gertruyt *van Bronckhorst.*

procl. 1 Maart, cop. 22 Maart 1667 Balthazar *Muntz*, sone van Rutger *Muntz*, in sijn leven borgemeester tot Nyenhuis (= Neuenhaus) en
Aelheyt *Reiners* nagelaten weduwe van saligen Michaël *Balckhuys,* in zijn leven borgemeester in Oldenzeel.

procl. 16 Mei 1668 joncker Roedolph van *Clooster, sone* tot den Nieuwensteen, en
joffer Maria van der *Marck,* weduwe van saligen capitein *Vonck,* dochter tot Evenloe.

procl. 2 Dec. 1660, cop. in Losser, Joost Casper van *Loon,* erfgeseten op Borchenschede, en vrouwe Elisabeth Agnes *Bentinck,* dochter tot den Brecklenkamp en weduwe van den Raeth Antoni Broersma.

procl. 12 Mei 1661, cop. 4 Juni in Holten secretaris Johannes *Kettwich,* sone van Bernardt *Kettwich* en Hendrica Roecks, dochter van Bernhardt *Roeck.*

procl. 26 Aug. 1661, cop. in Hasselt 4 Sept. joncker Gerardt van *Reede*, luitenant, en juffer Geertruyt van *der Marck,* dochter van den weled. Edzart *van der Marck.*

procl. 8 Mei 1664, cop. in Emelenkamp (= Emlicheim) Everhard *Crop*, hofrichter des hoves Oldenzael, en juffr. Litmaet *van Laer*, weduwe van Everwyn *van Loë,* in sijn leven richter tot Emlenkamp.

prool. 15 Oct. 1667. ritmeester Rudolph *van den Clooster* en Berentken *Wessels,* borgersdochter alhier.

procl. 1 Maart 1668, cop. 16 Apr. 1668 Ernst Wilhelm *Widenbrugge* soon van Bernardt van *Widenbrugge*, in sijn leven commissarius van den graaf van Hessen, en Catharina *Becker*, dochter van Bernhardt *Becker.*

cop. Gildehuis 12 Juli 1671 Wilhelm Christian *Mum von Schwarzenstein,* luitenant, zoon van Bernhardt Mum *von Scharzenstein*, en Hendrica *Roecks* weduwe *Helmich.*

procl. 17 Dec. 1682, cop. te Zwolle, Hendrik Andries *ten Broeck*, zoon van wijlen Heer Joan *ten Broeck*, burger alhier, en Maria Elisabeth *van Twenhuysen* weduwe *Lipperus,* wonende tot Zwolle.

Deel 1685—1717.

procl. 26 Oct. 1690, cop. in Almelo, Gerhard Adriaen *van Reede* de Saesvelt, en Elisabeth *van Rechteren.*

procl. 6 Dec. 1696 Heer Wolter Joseph *van Wijnbergen* en juffer Elzabe Gertruit *van Rensen.*

cop. 9 Jan. *1707* Hoogwelgeb. heer Balthasar *op den Berge* en hoogwelgeb. vrouwe Johanna Adriana *van Coevorden* toe Wegdam.

procl. 6 Oct. 1716, cop. Denekamp, Reint Jan van den *Clooster*, heer van Evenlo, en capitein, en freule Florentia Mechtelt *Sloot,* freulijn van Singraven.

procl. 19 Sept 1717, cop. Genemuiden, Rudolph Barthold *Sloet*, heer van Kanneveld, luitenant en Margareta *van* den *Clooster,* freulijn van Evenlo.

Deel 1717-1781. (Hierinontbreken de jaren 1760-1767.)

ondertr. 21 Juli 1748, cop. Norden in 0. Fr., Edzard Rudolph baron van den *Clooster*, heer van Everlo, en Louise Margaretha baronesse *van den Clooster* Gerdt Moritzdochter.

De gedichten van Joachim Oudaan als genealogische bron,

medegedeeld door Mr. P. C. Bloys van Treslong Peins.

Onlangs zag ik op de Universiteitsbibliotheek te Utrecht bovengenoemde gedichten.

In het tweede deel bevinden zich de volgende huwelijkszangen:

1. *Melchior de Haas* × *Margareta Groenrijs*, R'dam 27-6- 1649.
2. *Joan Denijsz. Verburg* × *Aaltje Fransendr. Oudaan*, Rhijnsburg 13-3-1660.

3. ***Pieter van der Slaart*** × ***Maria Sassallé,*** Leiden 21-2 1661.
4. ***Joannes Maanaart*** × ***Barbara van Deuverden,*** Utrecht 13—12—1654.
5. ***Johan Graswinkel*** × ***Hillegonde Bruinings.***
6. ***Johan Ouderogge*** × ***Katrina Snoek,*** Rotterdam 1666.
7. ***Henrik d'Acquet,*** med. dr. × ***Sophia Liefting,*** Delft 30—15—1658.
8. ***Huibert Oudewater*** × ***Kornelia Sismus, 1658.***
9. ***Tieleman Kupus*** × ***Maria van Esch***, Rotterdam 5—8-1669 ; (bevestigd te Woerden.)
10. Dr. ***Daniël Zwaardekroon*** × ***Cornelia van der Maersch,*** Noordwijk 8-9-1660.
11. ***Jacobus van Brake1*** × ***Kornelia Hontom,*** 1661.
12. Mr. ***Johannes Blasius*** × ***Maria Wiebouts, 1662.***
13. ***Jan Adriaanst. van der Veer*** × ***Elisabeth Hout, 1662.***
14. ***Jan Adriaansz. van der Veer*** × ***Agatha Claes van Dongen,*** Rotterdam 31-10-1666.
16. Jan ***Adriaansx. van der Veer*** × ***Apollonia Stikkelman***, Dordrecht 28-7-1667.
16. ***Jakob van der Wal*** × ***Josina Spruit.***
17. ***Sybrand de Flines*** × ***Agnes Blok,*** 1674.
18. ***Abraham van den Ende*** × ***Hillegonda Clara Ham,*** Enkhuizen 20-9-1678.
19. ***Daniel van Loenen*** × ***Zuzanna*** Reimers, Amsterdam 4-12-1678.
20. ***Hugo Bouwens*** × ***Agata Paats,*** Rotterdam 3-11-1680.
21. ***Willem Oudenaarde*** × ***Willemijne Verrijt,*** Rotterdam 31-3-1680.
22. D. ***Kasper Brand*** × ***Sara Zwaardekroon, 1681.***
23. ***Pieter van Kouwonhoven*** × ***Dorothea van Gherwen,*** Rotterdam 20—10—1682.
24. ***Frans de Haas*** × ***Kornelia Brand, 30-11-1683.***
25. ***Godaard Willem van Tuil*** van ***Serooskerken,*** heer van Welland, Zoelekerken enz. × ***Dorothea Pesser,*** eenige dochter van wijlen den hr. ***Johan Pesser*** in zijn leven raad en burgem. te Rotterdam, te Rotterdam 28-12-1683.
26. Mr. ***Jacob Hop,*** raadpensionnaris van A'dam × ***Isabella Hooft, 1684.***
27. ***Adriaan Verstolk*** × ***Maria Oudaan***, R'dam 2-7-1681.
28. ***Kaspar Brand*** × ***Leonora Tongerlo, 28-7-1686.***
20. ***Jan Bredenburg*** × ***Sara Lagendaal,*** R'dam 23-11--***1687.***
30. ***Adriaan Verwer*** × ***Hester Pellewijk***, A'dam 4-4-1688.
31. Mr. ***Jakob Visch*** × ***Maria Ignatia van Zoelen***, R'dam 14-1-1688.

Voorts de volgende verjaarsgedichten :

1. ***Petrus Scriverius*** werd op 12-1-1666 80 jaar.
2. ***Machtelt Krijgers,*** 1 jaar, 1-1-1667.
3. ***Michiel Adriaansz. de Ruyter, 69*** jaar op 24-3-1676.
4. Mr. ***Willem van der Aa, 68*** jaar, 24—3—1678.

In het derde deel vindt men:

a. de volgende gedichten op gouden bruiloften :

1. ***Johan van Berkel***, oud burgem. van R'dam en ***Geertruid Ram, 1670.***

2. ***Hendrik Jakobse de Held*** en ***Maria Dirks van der Douw, 1670.***
3. ***Nicolaas van Loon,*** raad en oud schepen van A'dam en ***Emerentia van Veen*** op 26-6-1674.
4. ***Pieter Jakohsz. Vechel*** × ***Pietertje Kornelis*** van ***Vreugden,*** gehuwd 14—12—1613, gouden bruiloft 14-12-1663.

b. de volgende treurzangen op het overlijden van:

1. ***Assuerus Mathisius,*** † R'dam 12-1-1661.
2. ***Johan van Erp***, jongste pensionaris van Monnikendam, † 1662.
3. ***Johanna Abigaël l'Empereur d'Oppijck, † 2-3-1665.***
4. ***Petrus van Berckel,*** † 6—1—1654.
5. ***Johan de Liefde,*** ridder, vice adm. † in een zeeslag 21-8-1673.
6. ***Christiaan Sopingius, † 22-6-1676,*** oud 21 jaar.
7. ***Hero Galama***, boekdrukker te Harlingen, † aldaar April 1678 0. S.
8. Mr. ***Pieter de Groot,*** raad, vroedschap en pensionaris van R'dam, gezant enz. † 4-6-1678.
9. Mr. ***Willem van der Aa,*** raad in de vroedschap van R'dam, † 10, begr. 14-10-1678.
10. ***Rabod Herman Scheels,*** begr. te Borne 1666 (vermoedelijk ***Scheele***).
11. ***Jan Hartigceld, † 22-10-1678.***
12. ***Christiaan Vechters van Overzijl,*** † oud 33 jaar, 1—10—1678.
13. ***Vrank van Dijk, † 6-6-1680.***
14. D. ***Jacobus Borstius,*** leeraar geref. gem. te R'dam, † 1-7-1680.
16. ***Remigius Schrijver***, musicijn en organist te Middelburg, † 11-2-1681.
16. ***Maartje Gerrits***, huisvr. ***Jacob Pietersz. Moerbeek,*** † Alkmaar 7-12-1682.
17. D°. ***Geraard Brandt de Jonge,*** oudste leeraar der Remonstr. gemeente te R'dam, † 21-12-1683 tusschen 12 en 1 uur 's middags.
18. Dr. ***Reinier Rooleeuw,*** † Hemelvaartdag 11—5—1684 te A'dam.
19. ***Hermen Dullaart,*** † R'dam 6-6-1684.
20. Mr. ***Theophilus Naeranus,*** rechtsgeleerde, † 3-2-1684.
21. ***Johannes Antonides van der Goes,*** med. dr., † 1684.
22. D. ***Geeraard Brand,*** oud leeraar Rem. gemeente, † R'dam 12, bepr. 15—10—1685.
23. Mr. ***Adriaan Paats,*** raad in de vroedschap te R'dam, † aldaar 8-10-1686.
24. Aan ***Maria de Bij gez. van der Moer,*** vrouwe van Haringkarspel.
    Op het overlijden van hare kinderen:
    Hester van der Moer, † Twisk 28-6-1689.
    Julius van der Moer, heer van Haringkarspel en Oudkarspel, † 16-7-1689, te Alkmaar.
    Elselina van der Moer, weduwe ***Van Veen,*** † 16 -7--1689, te Alkmaar (2 uur na den voorgaande).
26. ***Johannes Bredenburg,*** eohtgenoot van ***Trijntje Fransen Oudaan***, † 18-8-1691.
26. ***Jan Dionijsz Verburgh,*** † 21-10-1691.
27. ***Willem Nieupoort,*** raad en vroedschap te Schiedam, gezant, † 2—5— ***1678.***
28. Mr. ***Johan Pesser,*** oud burgemeester van Rotterdam, † 1-3-1678, te R'dam.

Fragment-genealogie van het Deventersch geslacht vos,

door PH. F. W. VAN ROMONDT.

Wapen : Kanteelig doorsneden van drie stukken, boven rood, beneden zilver. Helmteeken: een roode omgewende stappende vos.

Mr. *Derck Vos,* zoon van ..... en ....., † vóór 21 Febr. 1613, apotheker te Deventer, aldaar afwisselend raad, schepen, burgemeester enz. 1595—1607, tr. D. 17 Febr. 16'74 *Griete Hering (Herinck),* dr. van Jan H. en ..... Bij hun huwelijk waren getuigen : Magister Bernardus Herinck Canonicus en Albertus Helmich.

Zij hadden zoover mij bekend negen kinderen:

1. *Agneta Vos*, ged. D. ... ..., tr. aldaar 23 Jan. 1592 Jan *Ferwer* van D. Vermoedelijk hertrouwt hij Zwolle 8 Dec. *1694 Anna,* dr. van *Roelof Timmermans.*
2. *Lambert Vos,* ged. D. ....., tr. Amsterdam 14 April *1600 Clemente van Hogendorp,* dr. van Cornelis v. H. en Barbara de Maire (de Grave). Zij woonden vermoedelijk te Emden en hadden een zoon *Albert Vos,* die daar 1629 huwde.
3. *Evert Vos,* ged. D. ....., † D. vóór 21 Oct. 1646, raad, burgemeester enz. aldaar 1622—'36, tr. D. 21 Febr. 1613 *Margaretha Vriesen (Vresen),* dr. van den Zwolschen secretaris Timan V. en (tr. Zwolle 22 Aug. 1691) Aefken Kremers.
   Uit dit huwelijk negen kinderen, zie hieronder.
4. *Margaretha Vos,* ged. D. 14 Febr. 1677, tr. D. 23 Aug. 1603 *Johan van Romunde,* ged. D. 6 Dec. 1674, zoon van Gerrit v. R. en Aeltgen Arensdochter.
6. *Aeltgen Vos,* ged. D. ....., tr. 1°. Zwolle 20 Sept. 1607 *Claas Schattink,* zoon van Willem S. en .....; tr. 2°. Zwolle 30 Juli 1620 *Johan ter Borch,* majoor der stad Zwolle. Zie verder over hen Dr. M. E. Houck, het geslacht Ter Borch.)
6. *Niesken Vos,* ged. D. ....., tr. 1°. Zwolle 30 Juni 1613 *Herman van Ittersum,* zoon van Hendrik v. I., pander van Sallant en (tr. Zwolle 18 Nov. 1682) Geertken Hermss; tr. 2°. Zwolle 13 Juni 1624 *Daniel Vedderman,* ged. D. 9 April 1699, zn. van Herman V. en Catharina Winolts.
7. *Jan Vos,* ged. D. .....
8. *Cornelis Vos,* ged. D. .....
9. *Stijne Vos,* ged. D. .....

   Van deze drie laatsten is mij niets anders bekend dan dat zij 17 Jan. 1616 onmondig waren.

Kinderen van *Evert Vos* en *Margaretha Vriesen.*

1. *Derk Vos,* ged. D. 30 Jan. 1614.
2. *Eva Vos,* ged. D. 6 Febr. 1616.
3. Mr. Cornelis *Vos*, ged. D. 18 Sept. 1618, † te. .... Jan. 1684, te D. afwisselend tusschen 1653—'83 raad, schepen en burgemeester, tr. aldaar 13 Sept. 1670 *Geertruid Leuninck (Loeninck),* ged. D. 19 April 1631, begr. te ..... 10 Juli 1710, dr. van Willem L. en Nelleken van Loenen.
   Dit huwelijk was kinderloos.
4. *Margreta Vos,* ged. 14 Nov. 1619, † D. 19 April 1688 en aldaar begraven 23 April d.a.v., tr. D. 30 Oct. 1642 *Berent Marienburgh,* ged. D. 7 Febr. 1602, †.... 3 Jan. 1667, licentmeester, zoon van Joan M. en (tr. .... 24 Nov. 1699) Joanna Munster. Hij was te D. 17 Maart 1636 gehuwd met Harmken Lodewijks, dochter van den overleden Lodewijk Jansen.
   Uit het 1e huw. twee, uit het 2e huw. vijf kinderen.
   [Zie verder: „Het geslacht Marienburgh" door Mr. H. Kronenberg. Verslagen en Mededeelingen der Vereeniging tot beoefening van Overijsselsch Regt en Geschiedenis, 25e stuk].
6. *Lumetia Vos,* ged. D. 18 Mei 1623.
6. *Niesken Vos,* ged. D. 3 April 1626, † D. 21 Febr. 1699, begr. aldaar 26 Febr. d.a.v., tr. D. 2 Dec. 1661 *Hendrik Marienburgh*, ged. D. 6 Maart 1624, † D. 10 Mei 1691, begraven aldaar 16 Mei d. *a. v.* Van 1653—'60 gemeensman van D. voor de Noordenbergstraat, van 1661—'72 burgemeester aldaar, gecommitteerde ten landdage van Overijssel, van 1663—'87 ontvanger van Twenthe, zoon van Willem M. en (tr. .... 6 April 1619) Geertruid Assinck.
   Uit dit huwelijk geen kinderen.
7. *Jasper Vos,* ged. D. 21 Oct. 1627.
8. *Theodora Vos,* ged. D. 13 Nov. 1630.
9. *Willemken Vos,* ged. D. 29 Jan. 1632.

Dr. M. E. Houck en anderen, die mij aanteekeningen verschaften, hierbij dankzeggend, houd ik mij zeer aanbevolen voor aanvullingen.

Huwelijksinteekeningen van Predikanten in de Kerkelijke registers te Amsterdam (1680—1811),

medegedeeld door A. B. VAN DER VIES.

(Vervolg van XXXVII, 119).

v = van, o = oud, p = predikant, w = weduwnaar of weduwe, va = vader, m = moeder, b = broeder, z = zuster.

14. ll. 1732.
Ruardus *Kloppenburg, v.* Kortenhoef, p. Meerkerk.
Jacoba Simons, v. A'dam.

9. 1. 1733.
Bernardus *Fabritius, v.* Elburg, o. 28, p. Beets, m. Christina Wamelink.
Anthonia Valckenier, v. A'dam, o. 20, va. Willem.

30. 1. 1733.
Jan *Lens, v.* p. Oudeschild.
Johanna Maria de Haan, v.

27. 3. 1733.
Jahannes François van *Daverveld, v.* p. Over-Langbroek.
Anna Kok, v.

2. 4. 1733.
Johannes Philippus *Scheid, v.* Neuwied, o. 28, p. Otterloo, va. Johan Herman.
Anna Maria Dusart, v. A'dam., o. 19, va. Isaac.

2. 7. 1733.
Jacobus *Everwijn, v.* p. Holten.
Geertruyd van Meekeren, v.

14. 6. 1734.
Pierre Frederic *Chandon, v.* Frankfort, o. 26, p. Vlissingen, m. Marie Gautier.
Marie Lamberg, v. A'dam, o. 22, va. Bernardus.

27. 6. 1734.
Johannes Philippus *Scheidius,* v. p. Wageningen, w. Anna Maria Dusart.

Angeneta Konijnenberg, v.
17. 6. 1734.
Johannes de *Fremery*, v. A'dam, p. Berkenwoude.
Maria Cornelia de Fremery, v. Polsbroek.
1. 10. 1734.
Daniel Maillart de *Pleinchamps*, **v.** Groningen, o. 30, p. Nijmegen, m. Marthe de Courielle.
Magdalena Lamberg, v. A'dam, o. 21, va. Bernardus.
17. 2. 1735.
Henry Gabriel *Certon*, v. Dordrecht, o. 36, p. Dordrecht (Waalsch), m. Maria Anna de Bellevue.
Marie Langlois, v. A'dam, o. 27, m. Hester Masyk.
8. 7. 1736.
Adrianus ***Ham,*** v. Hoorn, o. 33, p. Rotterdam, ouders dood, b. Dirk.
Maria van der Biet, v. A'dam, o. 23, ouders dood.
16. 9. 1736.
Daniel de *Gimmer*, v. p. Zwolle.
Jacoba van den Berg, v.
27. 1. 1736.
Nicolaus *Sanderus*, v. A'dam, o. 29, p. Twisk, ouders dood, b. Pieter.
Anna van Houten, v. A'dam, o. 28. va. Barend.
9. 3. 1736.
Arnoldus Lubertus *Rossijn*, **v.** p. Koudum.
Everdina Ruygrok, v.
9. 3. 1736.
Johannes *Wigersma*, v. p. Hindeloopen, w.
Johanna van der Sijs, v. w. Abraham de Veer.
23. 3. 1736.
Petrus *Schregardus*, **v.** p. Naarden, w. Catrina van der Hiel.
Johanna Magdalena Koekebakker, v.
6. 4. 1736.
Clemens *Keuchenius*, **v.** Alem, o. 29, p. Vught, va. Ds. Wilhelmus.
Johanna Christina Hoofft, v. A'dam, o. 32, ouders dood.
19. 4. 1736.
Jean Leonard ***Renaud, v.*** p. Leeuwarden (Waalsch).
Hester Fleury, v.
31. 5. 1736.
Adrianus ***Ploos van Amstel, v.*** p. Laren-Blaricum.
Henrica van der Luyt, v.
21. 6. 1736.
Olpherdus ***Bakker, v.*** Zaandijk, p. Nieuw-Loosdrecht.
Elisabeth Johanna Blom, v. Vlaardingen.
16. 8. 1736.
Cornelis *Guillebert*, **v.** p. Gouda (Waalsch).
Margareta Pronk, v.
9. 11. 1736.
Pierre Jacques ***Courtonne, v.*** den Haag, o. 27, p. Goes (Waalsch), va. Pierre.
Elisabeth Mounier, v. A'dam, o. 27, va. Pierre.
11. 1. 1737.
Johannes ***Kluppel, v.*** Deventer, p. Amersfoort, w. Alida Luyten.
Sara Jacoba Lemmers, v. A'dam, o. 28, va. Nicolaas.
8. 2. 1737.
Cornelius ***Drinkvelt, v.*** p. Amstelveen.
Angenita Langeraadt, v.
16. 3. 1737.
David *Lotzen*, **v.** p. Kampen.

Eva Maria van den Bergh, v.
16. 11. 1737.
Johannes van *Eijken*, **v.** p. Enkhuizen, w. Susanna Vermeulen, v. w. Samuel Mooyaart.
3. 1. 1738.
Cornelis ***Aemilius, v.*** p. Haastrscht, w. Anna Philippina de Vrije.
Sara van der Valk, v.
28. 2. 1738.
Cornelus ***Elzevier, v.*** p. Sluipwijk, w. Sara Damman.
Maria Elisabeth Keyzer, laatst w. Nicolaas Duyf.
26. 7. 1738.
Cornelius de ***la Cave, v.*** p. Spanbroek.
Cornelia de Leeuw, v.
7. 11. 1738.
Bernardus ***Brunius, v.*** p. Alblasserdam.
Immerentia de Vries, v.
16. 5. 1739.
Jaques Abel ***Brunier, v.*** den Haag, o. 30, p. Frankfort (Waalsch), ouders dood.
Judith de Labrune, v. Gorinchem, 0. 30, m. Marianne Brunier.
31. 7. 1739.
Daniel ***van Vianen, v.*** Utrecht, o. 27, p. Bommel, va. Gijsbertus.
Anna Cecilia Lepla, v. Leiden, o. 33, ouders dood, b. Anthony.
11. 9. 1739.
Johannes ***Brummel, v.*** Kampen, o. 24, p. Oost en West Blokker, m. Hendrina Vremeer.
Elisabeth de Haan, v. A'dam, o. 28, va. Andries.
13. 11. 1739.
Lambertus ***'t heering, v.*** p. Ridderkerk.
Geertruyd Sobbe, v.
29. 1: 1740.
Jacobus *Gordon*, v. p. Zunderdorp.
Cornelia van Didderen, v.
31. 3. 1740.
Johannes Albertus ***Verschouw, v.*** p. Stavoren.
Leuntie Verley, v.
28. 4. 1740.
Samuel ***Hubert, v.*** p. Vollenhove.
Johanna Elisabeth Hogers, v.
13. 6. 1740.
Jacobus ***Muller, v.*** p. Kethel.
Johanna van Limmik, v. A'dam.
10. 6. 1740.
Abraham *du Lignon*, **v.** A'dam, o. 30, p. Groede (Waalsch), ouders dood, b. Pierre.
Margareta Colson, v. A'dam, o. 22, va. Louis Isaac.
21. 7. 1740.
Lubbertus Conradus *Fabritius*, **v.** p. Genemuiden.
Maria Margarita Storm, v.
21. 7. 1740.
Henricus *Horstenius*, **v.** p. Meppel, w. Catrina van der Weyde.
Catharina Margreta Rokogh, w. Willem van de Moesel.
14. 10. 1740.
Cornelis *Rogaar*, **v.** p. Kastricum.
Alida Klyn, v.
14. 7. 1741.
Isacus *Rijnders*, **v.** p. Aartswoud.

Geertruyda van Gogh, v.
3. ll. 1741.
Jacobus *Donker, v.* Delft, p. Warmond.
Elisabeth Maria van Thiel, v. Delft.
24. ll. 1741.
Henricus *Klinkenberg, v.* Harderwijk, o. 40, p. West Graftdijk, ouders dood.
Magdalena van Nuys, v. Ouderkerk, o. 36, ouders dood, b. Jacob.
13. 4. 1742.
Elias *Palairet*, v. den Haag, o. 27, p. Aardenburg (Wanlsch), va. Elias.
Jeanne Belesaigne, v. A'dam, o. 21, m. Jeanne Loiseau.
19. 4. 1742.
Matthias *van Dam, v.* den Haag, o. 48, p. Vlissingen, m. Johanna Catharina Sullyn.
Johanna Varseveld, v. A'dam, o. 33, ouders dood, z. Elisabeth.
16. 8. 1742.
Egbertus *Cappelhof, v.* p. beroepen Zuid Zijpe.
Petronella van Kesteren, v.
19. 4. 1743.
Fredrik *Smallenburg, v.* p.
Agata van Breest, v.
12. 7. 1743.
Joost Dirk *Keer, v.* p. Ravenswaay.
Johanna Catharina Brandolphus, v. w. Philippus van den Broek.
31. 7. 1744.
Gosuinus van *Kessel*, v. Engelen, p. den Haag, w. Jacoba Catharina Tierens.
Catharina Huygens, v. A'dam, o. 34, m. Agneta Citly.
16. 10. 1744.
Henrikus *Carp*, v. Wetter, o. 30, p. Namen, va. Ds. Godefridus.
Susanna Dederiks, v. A'dam, o. 32, va. Leonard.
16. 10. 1744.
Michael Johan van Campen, v. p. Oostzaan, w. Johanna van Gent.
Agatha Flikink, v.
27. 11. 1744.
Wijnandus *van Leeuwen van Duyvenbode*, v. den Haag, p. Hensbroek, w. Agneta Kool.
Clara Helena Liefrinck, v. Elberveld, o. 33, ouders dood.
23. 4. 1746.
Johannes Georgius *Welman*, v. p. Bloemendaal.
Willemina Paulina Guillermet.
7. 6. 1746.
Paulus *van der Plas, v.* p. Schermer.
Alida Jacoba van der Graaff, v.
18. 6. 1746.
Fredericus *Henry*, v. p. Groenlo, w. Aurelia Gokkinga.
Catharina Gosselaer, w. Jacobus van Rheyn.
29. 7. 1746.
Willem *van Asperen*, v. p. Haarlem, w. Elisabeth Vrijmoet, w. Gerrit Konijnenberg.
5. 8. 1745.
Theodorus *Haganeeus, v.* p. Haarlem, w. Eva de With, v.
22. 10. 1746.
Jacobus *Elsman*, v. A'dam, o. 22, p. beroepen Poederoijen, va. Jacobus.
Catharina Siewers, v. A'dam, o. 26, m. Catrina Holiarhoek.

12. ll. 1746.
Kenricus van der *Souw*, v. p. Soest.
Willemina Hendrina Vening, v.
26. ll. 1746.
Johannes *Vreland*, v. p. Benningbroek.
Alyda Coning, v.
2. 12. 1746.
Pierre *Bobineau, v.* Delft, p. Leiden (Waalsch), w. Louise Jordan.
Anthonette Ferrieres, v. A'dam, o. 42, va. Isaac.
31. 12. 1746.
Martinus *van Drunen, v.* p. Bennebroek, w. Catrina Verhoeven.
Johanna Louisa Raket, v.
31. 12. 1746.
Joannes *Hazeu*, v. p. Berkenwoude.
Geertruid Muilman, v.
27. 6. 1746.
Adrianus van der *Well, v.* p. Ransdorp.
Geertruyda de Swaan, v.
19. 8. 1746.
Gualtherus *Homma*, v. p. Limmen.
Hendrina van Zutphen, v.
23. 12. 1746.
Clemens *Streso, v.* p. Noordwijk binnen.
Jellina Stuijling, v.
6. ll. 1747.
Barnardus *Gertner, v.* Harderwijk, o. 32, p. Ens en Emmeloord, m. Catrina van Ossenberg.
Hendryna Magdalena Sonmans, v. Diemen, o. 33, ouders dood, zwager Michiel Calkoen.
10. 3. 1747.
Nicolaus Johannes *Uyttenbogaert, v.* p. Rhijnsaterwoude.
Johanna Margareta Cobbe, v.
20. 10. 1747.
Sigisbertus Abrahamsen *Bronsveld*, v. Colombo, o. 26, p. beroepen Colombo.
Cornelia Gram, v. A'dam, o. 24, m. Maria Casperse Storm.
27. 10. 1747.
Hendrikus *Luymes, v.* Delft, p. Haaften.
Elisabeth Marinus, v.
17. ll. 1747.
Arnoldus van *der Heijden*, v. p. Langer Aar.
Maria Petronella Victor, v.
8. 12. 1747.
Bernardus van *Spijk*, v. p. Eemnes Binnen.
Johanna Catharina Pielat, v.
26. 1. 1748.
Johannes van *Herwerden*, v. p. Jisp.
Aletta Catharina Pielat, v.
19. 4. 1748.
Rudolf Arend *ten Brink, v.* p. Otterloo.
Clara de Bruyn, v. w. Arnoldus van de Straaten.
2. 6. 1748.
Abraham Kornelis *Zwartwout, v.* p. Kolderveen.
Anna van der Oudermolen, v.
31. 6. 1748.
Gerardus de *Broen, v.* p. Holysloot.
Margarota Dronkemol, v.
16. 8. 1748.
Matthias *Janssen, v.* Arnhem, o. 24, p. Loenen o/d. Veluwe, va. Ds. Johannes.

Leuntie Verley, v. A'dam, w. Johannes Albertus Versohouw.
13. 9. 1748.

Johan Martin van *der Upwich, v.* p. Velp.
Maria Jacoba van der Burgh, v.
20. 9. 1'748.

Theodorus Henricus *Erckelens, v.* p. Heino, w. Maria Sassele, v.
26. 10. 1748.

Certus *Koppiers, v.* Rotterdam, o. 24, p. beroepen Neder-Hardinxveld, m. Hendrina Pott.

Maria de Jongh, v. A'dam, o. 33, va. Cornelis.
1. ll. 1748.

Johannes Henricus *Cramer*, v. p. Hoorn (Texel).
Agneta Wilhelmina Weyer, v.
27. 12. 1748.

Jan *Rijser, v.* p. Muiderberg.
Geertruy Elisabeth Commelin, v.
31. 1. 1749.

Joannes *van den Broek, v.* p. Ouderkerk a/d. Amstel.
Emilia Gillis, v. w. Gerrit de Haas.
4. 2. 1749.

Johannes *Kappenberg, v.* Lingen, p. Deventer, w. Anna Lutzekerk.

Sara Roos, v. A'dam, w. David Wilmerdonx.
4. 4. 1749.

Dirk Hendrik *Rutgers*, *v.* p. Rijswijk (Gld).
Johanna Emmerentia Roger, v.
8. 5. 1749.

Abraham van *Limburgh, v.* p. Heemstede.
Johanna Margareta Okhuysen, v.
16. 5. 1749.

Francois Willem van *Oosterzee, v.* p. Leersum.
Adriana de Mol, v.
12. 6. 1749.

Johannes Hendrik *Wijnstok, v.* p. Westmaas.
Johanna Palmboom, v.
18. 7. 1749.

Hendericus de *Roo, v.* p. Blaauwkapel.
Johanna Wijland, v.
29. 8. 1749.

Johannes van *Alkemade, v.* p. Wijk aan Zee, w. Alida van Diepenbrnggen.
Regina van Linge, v. w. Gerrit de Ridder.
7. ll. 1749.

Lambertus *Leepeitak, v.* p. geweest Schellinkhout.
Elisabeth Pauw, v.
28. ll. 1749.

Abraham *Bongaards, v.* Wesel, 0. 37, p. geweest leger, m. Johanna Groothuys,
Huybertina van de Werft, v. Voorschoten, w. Hendrik Bijlaan.
20. 2. 1750.

Johannes *Frielinghuysen*, *v.* p. beroepen Raritan U. S. A.
Dina van den Bergh, v. A'dam.
17. 4. 1750.

Gabriel van *Hoorn, v.* p. Raalte.
Geertruy Schutte, v.
17. 4. 1750.

Christophorus *Nolthenius*, *v.* p. in de Beulakker.
Alyda van Campen, v.
10. 7. 1750.

Johan *toe Poel, v.* p. Wijngaarden.
Geertruy van der Walk, v. A'dam.
17. 7. 1750.

Johannes *Fokkens, v.* p. Ransdorp.
Susanna Gesner, v.
31,. 7. 1750.

Johannes *Joosting, v.* A'dam, p. Garderen.
Maria Catoir, v. A'dam.
14. 8. 1750.

Martinus de *Moor*, v. p. W armenhuizen.
Jacoba Margaretha Sluyter, v.
21. 8. 1750.

Abraham *Koning, v.* p. beroepen Schagen.
Catarina Woel, v.
25. 9. 1750.

Jan Jacob *Brahe, v.* p. Watergang.
Catrina Maria Ligthart, v.
9. 10. 1760.

Johannes de *Haan, v.* A'dam, o. 30, p. beroepen Kuinre, va. Andries.

Ida Verhoeve, v. A'dam, o. 24, m. Johanna Hakeling.
16. 10. 1750.

Qerardus *Koning, v.* p. Nieuwenhoorn.
Anna Hedwig Muller, v.
31. 12. 1760.

Egbertus *Schrader*, *v.* p. Landsmeer.
Catharina van Vollenhoven. v.
12. 2. 1751.

Johannes Petrus *Hemrika. v.* p. Kwadijk.
Johanna Wilhelmina Wildeman, v.
8. 4. 1751.

Jan Jacob *Serrurier*, v. p. Amerongen.
Johanna van der Streng, v.
9. 4. 1761.

Elias *Le Fevre, v.* den Haag, o. 28, p. Voorburg (Waalsch), m. Johanna Batailhey.

Elisabeth Chardavoine, v. A'dam, w. Jan de Cazenabe.
9. 7. 1751.

Jean Louis *Magnet*, *v.* Doornik, o. 31, p. Haarlem (Waalsch), ouders dood.
Marthe de Maffé, v.
16. 7. 1751.

Bartholomeus *Ouboter*, *v.* p. Simonshaven.
Anna Petronella de Bruin, v
17. 9. 1751.

Fredrik Robert Evert *Nibbelinck*, *v.* Vendelo, o. 26, p. Dubbeldam, ouders dood, stiefmoeder Johanna Muijderman.

Helena Muijderman, v. A'dam, o. 30, va. Joost.
29. 9. 1751.

Onnias *Faber, v.* p. Dronrijp.
Johanna Colle, v.
19. ll. 1751.

Nicolaas *Hemsing, v.* Groningen, o. 30, p. beroepen Oost-Indië, va. Harmanus.
Gijsberta Hemsing, v. A'dam, o. 18, va. Willem.
12. ll. 1751.

Wouter de *Vries, v.* p. Minnertsga.
Maria Out, v.
31. 3. 1752.

Jacobus *Hinlopen, v.* Hoorn, o. 28, p. Utrecht, ouders dood.

Isabella Cornelia van der Burgh, v. A'dam, o. 30, ouders dood, b. Jan.
14. 4. 1762.
Arnoldus *van Grostek, v.* p. Otterloo.
Judith a Meijnsma.
6. 5. 1762.
Jean Paul *Soyer*, v. A'dam, o. 30., p. Zierikzee (Waalsch), va. Jaques.
Magdelaine Texier, v. A'dam, o. 32, ouders dood, b. Pieter Bernard.
2. 6 1752.
Wilhelmus van *Gent, v.* p. Eemnes Binnen.
Maria Heus, v.
16. 6. 1762.
Guarnerus *Soetens, v.* p. Kalslagen.
Helena Johanna Andriessen, v.
18. 8. 1762.
Jean Andre Rudolph de *la Croix, v.* Minden, p. Emmerik (Waalsch), w. Maria Anna Renouden.
Jeanne Colombe Qontelle, v. A'dam, o. 42, m. Maria des Figuere.
3. ll. 1762.
Petrus Theodorus *Couperus, v.* Leeuwarden, p. Woudsend, w. Anna Maria Eelcoma.
Elisabeth Muilman, v. A'dam, w. Jan Nuyen.

(Wordt vervolgd).

Het wapen der familie Wendelaar,

door Mn. W. C. WENDELAAR.

Op bladzijde 255 van de door Mr. F. E. Posthumus Meyjes samengestelde Geschiedenis en Genealogie van het geslacht Meyjes wordt het wapen der familie *Wendelaar* aldus beschreven:

„In goud op een terras een vat, waarop een rechtop geplaatste kuipershamer, alles in natuurlijke kleur, en twee zilver-gehalsbande roode hazewindhonden die tegen het vat opspringen. Helmteeken: een hazewindhond uit het schild, uitkomende."

Bovenaan een kort geleden verschenen staat, houdende een overzicht van de afstamming van de familie *Wendelaar*, is daarentegen een wapen afgedrukt, waarvan de beschrijving luidt als volgt:

Van azuur met een kuip van goud, de hoepels van sabel; de kuip aan weerszijden vast gehouden door een klimmend schaap van zilver, het schaap ter rechterzijde omgewend; alles op een grasgrond. De kuip overtopt door een paalswijs geplaatste kuipershamer van zilver, de steel van goud. Helm met wrong van azuur met zilver. Helmteeken: het schaap uitkomend. Dekkleeden azuur en zilver.

Klaarblijkelijk wordt in beide beschrijvingen hetzelfde wapen bedoeld; nochtans eischen de zeer sterk sprekende verschillen verklaring. Deze verschillen zijn vooreerst de *kleuren* van het wapen en vervolgens de *soort* van de er in voorkomende *dieren*. Welke beschrijving is nu de juiste?

Bij het doen van een keuze heeft men uit te gaan van het feit, dat de in de familie aanwezige cachetten en andere wapen-reproducties blijkbaar alle zijn gemaakt naar 3 oude exemplaren, gesneden onderscheidenlijk ± 1760, ± 1760 en ± 1790. Verder is voor zoover mij bekend tot voor kort nimmer door eenigen Wendelaar anders dan een *ongekleurd* wapen gevoerd.

Voor de eerste maal is een wapen in *kleuren* samengesteld door Mr. Posthumus Meyjes voornoemd ten tijde van het schijven van zijn aangehaald werk; het wapen met de door hem ontworpen kleuren is echter nimmer door eenigen Wendelaar daadwerkelijk gevoerd. Dit maakte, dat wij, te dezer door niets gebonden, later nog volkomen vrij waren om uitsluitend naar eigen smaak kleuren voor ons familiewapen aan te nemen. In 1912 nu namen alle toen levende leden der familie Wendelaar als kleuren voor hun wapen aan de boven in de tweede plaats omschrevene en sedert dien zijn deze dan ook door verschilllende leden onzer familie daadwerkelijk gevoerd.

Waar nu de door Mr. Meyjes aangegeven kleuren nimmer zijn gevoerd, die op den staat aangegeven daarentegen wèl, heeft men bij de beschrijving van het wapen mijner familie aan de op den staat aangegeven kleuren zonder twijfel de voorkeur te geven boven de door Mr. Meyjes beschrevene.

Hoewel een smaak feitelijk buiten debat staat en dus niet gemotiveerd behoeft te worden, vestig ik er de aandacht op, dat de in 1912 gekozen kleuren zooveel mogelijk de natuurlijke kleuren zijn: de schapen wit (zilver), de kuip geel (goud), de grasgrond groen; door daarachter een azuren fond te nemen, werd vermeden dat metaal op metaal of kleur op kleur kwam.

Ten aanzien van de soort der in het wapen afgebeelde dieren is de zaak minder eenvoudig, omdat Mr. Meyjes en ik beiden de dieren niet naar eigen smaak hebben ontworpen, doch ons gebonden hebben geacht aan hetgeen dienaangaande in de familie bekend was. Ten aanzien hiervan ben ik er dus niet af met er op te wijzen, dat sedert 1912 daadwerkelijk schapen zijn gevoerd en nimmer gehalsbande hazewindhonden, maar moet ik aantoonen, dat de dieren op de oude cachetten schapen en geen gehalsbande hazewindhonden voorstellen.

Nu valt al dadelijk met zekerheid vast te stellen, dat op geen der cachetten *gehalsbande* dieren voorkomen. Maar nauwgezette beschouwing toont verder aan, dat het zelfs geen *honden* zijn. Erkent moet worden, dat de dieren op het cachet van ± 1760, dat destijds vermoedelijk alléén aan Mr. Posthumus Meyjes ten dienste heeft gestaan, zeer slecht getypeerd zijn: er is van alles uit te maken. Maar datzeltde geldt niet voor de twee andere oude cachetten, op welke beide voldoende duidelijk uitkomt, dat *schapen* zijn voorgesteld: ik beroep mij daarvoor op den algemeenen vorm der dieren, hunne platte koppen met flapooren en vooral op hunne neerhangende pluimstaarten op het cachet van ± 1760.

Deze argumenten aan het wapen zelf ontleend, worden nu nog versterkt door hetgeen inmiddels aangaande mijne familie bekend is geworden. In den tijd, onmiddellijk vóór 1750 — dus kort vóór 't graveeren van het oudste der overgebleven cachetten — en ook daarna oefende zij in verschillende generaties te Dokkum het kuipersambacht uit. Ik waag nu de onderstelling, dat ons familiewapen de reproductie is van het uithangbord der kuiperij, en dat daarop naast de hoofdbron van bestaan in beeld gebracht was het nevenbedrijf, n.l. de schapenteelt.

Op grond van het vorenstaande moet dus worden aangenomen, dat de dieren in ons wapen van oudsher *schapen,* voorstellen.

Nu ik toch eenmaal aan 't schrijven ben over mijne familie, kan ik niet nalaten er het volgende aan toe te voegen.

Johan Winkler heeft mijn naam — even goed als dien van hemzelf — aangehaald als voorbeeld van namen, welke aan plaatsnamen zijn ontleend. Naar aanleiding daarvan heb ik herhaaldelijk moeite gedaan om eenig verband te vinden tusschen onze familie en Wendel, hetzij in ambt-Vollenhove, hetzij in Duitschland ; echter tot dusverre te vergeefs. Nu heeft echter zeer onlangs één onzer medeleden er mijne aandacht op gevestigd, dat dicht bij Bourtange — plaats waarvandaan de oudst bekende Wendelaar naar Dokkum trok — het gehucht *Weende* ligt. Zou Winkler dan toch gelijk gehad hebben en zou onze familie derhalve eigenlijk *Weendelaar* moeten heeten?

Ik mag niet verzwijgen, dat in een hooggeleerd schrijven deze onderstelling te eenenmale verworpen wordt en dat er daarin de aandacht op wordt gevestigd, dat „wendelaar", „wendeler" in de zestiende eeuw als een omvorming van „wandelaar" werd gebruikt voor een pelgrim of 'een koopman.

Kan één der lezers van het vorenstaande mij wellicht behulpzaam zijn bij het zoeken naar aanwijzingen omtrent de authenthieke beteekenis van mijn familienaam?

Charles de la Ruelle (1554—1631),

door A. Hoynck van Papendrecht.

Bij het ontruimen van de Prinsekerk te Rotterdam in het jaar 1910 werden van de opschriften van alle, aan de oppervlakte liggende, zerken afschriften gemaakt. Zij zijn in het Rotterdamsch Jaarboekje van 1912 door Dr. E. Wiersum gepubliceerd. Onlangs is bij grondwerk daar ter plaatse nog een fragment van een grafzerk te voorschijn gekomen, waarop gebeiteld staat: HIER LEIT BEQRAVEN JONCHEER CAEREL DE LA RUWELLE; IS GESTORVEN OP DEN 15EN JVNIUS IN 'T JAER ONSHERENANNO 1631, OUT SYNDE LXXVII IAREN. Uit een onderzoek op het gemeentearchief bleek deze naam een veranderde schrijfwijze te zijn voor *De la Ruelle*, omtrent welkgeslacht in oudere jaargangen van dit maandblad meer voorkomt. De hier bedoelde persoon teekent gewoonlijk C. *de la Ruyelle.* Indien zijn overlijden geboekt was in het aanteekenregister der dooden van Weesmeesteren, dan zou vermoedelijk meer van hem te vinden zijn geweest, dan nu het geval was; immers, in die registers werd gewoonlijk de woonplaats van den gestorvene aangeteekend, zoodat kon worden opgespoord of deze een eigen huis had bezeten; en was zulks het geval, dan geven de giftbrieven meestal wetenswaardige bijzonderheden. In genoemd aanteekenboek zoekt men *De la Ruelle* echter vergeefs. Toch is hij te Rotterdam gestorven, want in het door Kerkmeesteren gehouden register komt hij wel voor: „Den 21 ditto (Juni 1631) *Carel Ruel*, anderhalf uyer overgeluijt, 24 gulden 4 stuyver".

Meer licht geeft het protocol van den Rotterdamschen notaris *Jacob Sijmonszn.* Daarin wordt hij genoemd

„coopman, woenende binnen Rotterdam". Op 23 Januari 1594 assisteert *Charles de la Ruelle* zekere *Maritgen Reijersdr.*, weduwe van den schipper *Thoenis Janszn. Bol* (Reg. 4, fol. 1%). Den 23 Sept. 1698 compareert *Charles de la Ruyelle* om volmacht te geven aan Sinjeur *Joachim Liers* en Mr. *Pieter Cuijper*, beiden wonende te Sint Maartensdijk, „omme in zijn comparants naeme te compareeren op 't nieuwe bedijckte landt van Noordt Beverlandt ende aldaer metten heere van Serouskercke te procederen tot affmetinge, caevelinge ende scheijdinge van allsulcken cavel van 7 gemeeten lants, als hem comparant metten voornoemden heer van Serouskercke tsamen te loot gevallen is". (Reg. 6, pag. 294). Genoemde *Joachim Liers* zal wel de vader zijn geweest van *Cornelis Liers* (Liens?), overleden in 1666 als drost en rentmeester van Sint Maartensdijk en wiens praalgraf in de kerk aldaar in het Aardr. Woordenboek van Van der Aa wordt vermeld (VII, pag. 616).

Carel de la Ruelle had eene zuster *Ysabella de la Ruelle* welke trouwde met *Jan van den Berch* (overleden vóór 25 Oot. 1599), rentmeester van de visscherijen „in den verdroncken waert van Zuydthollandt, toebehoorende den sterffhuijse van H. L. M. Zijne Princelijcke Excellencie (Reg. 6, pag. 521). Zij hadden een zoon *Johan (Jan) van den Berch,* die te Rotterdam woonde, en twee dochters, *Franchoyse van den Berch,* gehuwd met *Cornelis Jooszn.*, wonende te Qeertruidenberg, en *Goedela van den Berch,* getrouwd met *Johan Veerssen* († vóór 23 Nov. 1597) rentmeester te Sint Maartensdijk en Scherpenisse, en wonende te Sint Maartensdijk. Deze *Goedela* geeft 23 Nov. 169'7 volmacht aan *Charles de la Ruelle,* haren oom, wonende te Rotterdam, om in haren naam alle pachten, renten, inschulden en andere achterstallen en restanten te innen, die men aan den boedel van haren overleden man schuldig mocht wezen, zoowel in privé als in zijne hoedanigheid van rentmeester (Reg. 6, fol. 204). Den 28 Dec. 1598 compareert *Qoedela* nogmaals voor notaris Jac. Symonszn.

In 1616 treffen wij C. de *la Ruelle* aan als getuige bij het huwelijk van zijn zusterszoon *Jan van den Berch Janszn.* Op 28 April van dat jaar compareert deze toekomstige bruidegom geassisteerd door zijne drie ooms, *Charles de la Ruelle, Pieter Dirckszn. Carre* en *Jan* Dammaszn. Pesser, brouwer, allen inwonende poorters van Rotterdam. De bruid, *Christina Pietersdr.*, nagelaten dochter van *Pieter Rijckenszn. Cuijper*, werd geassisteerd door *Pool Dammaszn.*, schipper, en *Jacob Vrancken,* beenhakker, beiden eveneens inwonende poorters. (Reg. 19, pag. 299). *P. Dzn. Carre en J. Dzn. Pesser* waren regenten.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Blijdenstein (XXXVII, 121). Blijdenstein is de oude naam van het kerkdorp Ruinerwold. Nog thans wordt het gedeelte dier gemeente, waar de oude, eerwaardige kerk staat, aldus genoemd. Van 1660 tot 1652 verrichtte daarin den dienst: *Johannes Bartholdi*, die zich schreef: *Johannes Bartholdi à Blijdenstein*, of *Blijenstein.* Over zijn geslacht het volgende:

Paulus Antonii, een Fries van geboorte, trad als predt. in dienst te Ytens 1678 of 16.79, was daar met zeker-

heid in 1686, stond sedert 1688 te Huizum en vertrok in 1602 naar Gelderland of Overijsel, denkelijk naar Rouveen, waar hij in 1606 in dienst was. Predt. te Beilen 1607. Emeritus Mei 1629. Overl. 8 Mei 1633. Hij heet soms : *P. A. Wilke.*

Zijn zoon was:

Godefredus Pauli, **als** kandt. in bediening te Nijeveen Aug. 1607. Werd onderwijzer te Havelte 1615, later ontvanger aldaar en werd in 1622 ontslagen wegens nalatigheid in zijn dienst.

Een andere zoon was:

Bartholdus Pauli, **als** kandt. bev. te Ruinerwold in October 1607 en daar overleden in Juli 1648.

Hij was de vader. van ***Johannes** Bartholdi à Blijdenstein*, in 1622 te Ruinerwold geboren, volgde in Januari 1660 zijn vader te Ruinerwold op en overleed in April 1652 aldaar. [1])

Als broeder van ***Johannes*** wordt gemeld:

***Paulus** 'van* (*à*) *Blijdenstein.* Hij kwam in 1643 als predikant te Yselham en overleed aldaar in 1674.

W. M. C. REGT.

Wapen Cantzlaar. Rietstap geeft in zijn Arm. Gén. onder den naam „Cantzlaar" twee wapens op.:

1. *Cantzlaar*, Rotterdam: in blauw een gouden keper, vergezeld van 3 gouden sterren.
2. ***Cantzlaar,*** Holland: in rood een zwemmende visch, vergezeld van 3 eikels.

Het eerst vermelde wapen is het wapen, dat werkelijk door deze familie wordt gevoerd, doch het tweede is geheel gelijk aan het wapen ***Akersloot.*** Deze kwestie is niet moeilijk op te lossen. Opheldering kan het volgende huwelijk brengen :

Mr. Pieter Hendrik ***Akersloot,*** gest. te Batavia 10 Nov. 1806, huwt 17 April 1792 Dorothea Adriana ***Cantzlaar,*** geb. 10 Nov. 1769, dr. Jan Adriaan en Dorothea Charlotta Louisa Stolz.

Daar dit echtpaar kinderloos overleed, ligt het voor de hand, dat het cachet „Akersloot" vererfd is op een lid der fam. Cantolaar. Deze persoon heeft blijkbaar enkele malen het cachet gebruikt en daardoor zal de Heer Rietstap op een dwaalspoor zijn gebracht!

Het wapen „Akersloot" is voor en na door verscheidene families overgenomen.

Ik vond, dat de geslachten: de *Bock*, ***Cantzlaar,*** *Grauwert*, ***Hoos en Akersloot van Houten Roos*** er mee gezegeld hebben, of althans eenigen tijd het hebben gevoerd. Het laatstgenoemde geslacht zegelt ook, blijkens lakafdrukken, met *„v. Heloma"*.

Een geslacht ***Roorda*** voerde een gelijksoortig wapen, doch vermeerderd met een visch boven en beneden in het schild.

J. VAN LEEUWEN.

Lambrechtsen; Kakelaar. De Staten-Bijbel van Keur op den preekstoel in de Prot. kerk te IJzendijke bevat de volgende aanteekeningen achter op de schutbladen.

Familje Leyst.

Vader Johan ***Lambregsen*** geboore int jaar 1698 den 21 Januarii ; moeder Johanna Alijda ***Plante*** geboore int jaar 1695 den 5 April; beyde getrout int jaar 1720 den (??); is gebooren Catharina ***Lambregsen*** int jaer 1722, den 27 Augustus en is getrout int jaar 1741 den 31 Januarii met Johan ***Kakelaar*** geboore in 1716 den 8 April en is geboore een soon Adriaan ***Kakelaar*** in den jaare 1741 den 20 September en is gestorven int jaar 1741 den 9 Desember ; is geboore Jan Adriaan ***Kakelaar*** int jaar 1760 den 26 Junii en is gestorven int jaar 1750 den 11 Augustus.

Johan ***Kakelaar*** is gestorven den 13 Julii in den jaare 1754 out geweest zijnde 39 jaar 3 maande 35 daagen.

Johan *Lambreghsen* is gestorven den 22 Novemb. 1754 out geweest zijnde 58 jaaren 10 maanden en 1 dag.

D.

Geslacht Cau. — „Hokvast." Adriaen Cau werd 23 Juni 1507 poorter te Zierikzee, sinds dien is het geslacht tot op heden (1919, dus meer dan vier eeuwen) te Zierikzee door een of meerdere leden vertegenwoordigd geweest. Zoo geen „unicum" dan toch zeker eene uitzondering !

v. E.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Aleman. Dr. ***Arend Feith,*** zn. van Dibbold Feith, (o.a. 1618) rechter in Oldebroek, huwde 3 Augustus 1634 met ***Margaretha Aleman*** van Rhenen. Wie is zij ? In Rhenen is zij niet te vinden. In de regentenkamer van het Feithenhof te Elburg (gesticht door haar kleindochter Maria Catharina Feith) hangt als haar wapen, dat, wat door Rietstap gegeven wordt bij *Alemann*-Prusse (na 1716).

den ***Haag.*** W. G. FEITH.

Battaerd. (XXXVII, 190). Aangaande *Engeler* en ***bchonegevel*** bezit ik geen gegevens, welke den vrager direct van nut kunnen zijn. De trouwacte van ***Dirk Franciscus** Engeler* met ***Maria S.,*** i. d. Dokkum 23.10. 1821 zal waarschijnlijk licht geven, hoewel de B.S.-acta uit dien tijd dikwijls nog zeer onvolledig zijn.

Vermoedelijk is deze familie herkomstig van Zwolle, of was er althans reeds in het begin der 19de eeuw gevestigd. Te Zwolle overleed in 1820 ***Johanna** Veltman* oud bijna 63 j. en ruim 36 j. gehuwd met *G. A. Engeler*, en in 1840 overleed ald. ***Franciscus** Gerardus Engeler*, oud 78 j., man van ***M. F.** Benraad.* Wat ***Schonegevel*** betreft, deze familie schijnt van Dokkum herkomstig. In 1834 overleed aldaar 63 j. oud ***Elisabeth de Bruin,*** wed. ***Taco Schonegecel,*** en moeder van o.a. ***P. Cuiper Schonegevel,*** terwijl aldaar in 1877 overleed ***Diderica Reinhardina S.,*** oud 54 j., echtgen. van ***F. J. van Slooten.***

's-Gr. M. G. W.

Bellen (von). (XXXVII, 122). ***Johanna von Bellen,*** ged. Swalmen bij Roermond 26.2. 1661, schrijnwerker, poorter te Aken 28.9. 1684, tr. S. Foillan te Aken 30.4. 1684 *Maria* ***Christina Vincent*** (Vinschant, Vincens en von Zendt (!)). Ouders: ***Adrian** von Flandern gen. van Bellen* en *Ursula van Rothem* te Swalmen. Uit dit huwelijk zijn 9 kinderen bekend, geb. te Aken 1685—1701.

Berlijn-Steglitz. H. F. MACCO.

[1]) **Ik meen mij te herinneren, dat de doopboeken van Buinerwold pas met eijn opvolger *Deutgenius* beginnen. De grafzerk van dezen (de éénige) ligt nog in de oude kerk. W. M. C. R.**

Bentinck. *Johanna Feith,* dr. van Dibbold Feith en Eva van Ommeren, geb. 1663, huwde Juni 1706 met *Carel* baron ***Bentinck,*** heer van de Beerencamp, zn. van Steven bar. B. v. d. B. en Judith van Steenbergen, weduwnaar (sed. 24 Aug. 1684) van Geertruid van Delen. Hij overleed te Elburg en werd 28 Juni 1709 op het koor der kerk aldaar begraven. Zijn echtgenoot werd 23 December 1'718 in de familiekelder bijgezet. Waar en wanneer werd hij geboren?

den Haag. W. G. FEITH.

Bleeker- Zoutman. Gevraagd ouders, grootouders, familiewapen en verdere biogr. gegevens omtrent het echtpaar *D. Bleeker* (Doopsgezind, Zaandam) en ***Anna Zoutman*** (Navorscher 1884 blz. 46). Hun dochter huwde ***Div k Hagen.***

's Gr. J. J. B.

Ons is een wapen *Blee(c)ker* bekend van eene in de Zaanstreek gevestigde familie van dien naam, hetwelk te Zaandam of Wormerveer op een grafzerk moet voorkomen, t.w. in zilver een zwart huiswerk. Tot dezelfde familie zal behoord hebben ***Albert Bleecker,*** die in het begin der 17e eeuw te Zaandam woonde en ook Doopsgezind was. Van zijne kinderen zijn ons bekend:

1. ***Wynand Albertszn. Bleecker,*** tr. ***Clara Harmensdr. Vestrinck*** (uit eene familie die o.a. te Kampen in de regeering zat), geb. 13 Nov. 1640, overl. Zaandam 12 Maart 1688 en weduwe van ***Evert Valck,*** brouwer te Zutphen (Zie Nederl. Leeuw 1918, tabel kol. 343).

2. ***Margaretha Albert&. Bleecker,*** geb. Zaandam 19 Jan. 1722, overl. aldaar Oct. 1689, tr. ± 1647 ***Jan Cornelisz.,*** te Zaandam, geb. aldaar 22 Mei 1620, overl. Jan. 1684. Hun zoon *Frans Jansz. [van Sardam]* tr. als weduwnaar van *Margje Pieter&. Venus* 2° **Zaandam 29** Oct. 1694 ***Dorothea Valck,*** dr. van ***Everf Vaick*** en *Clara Vestrinck* voornoemd. (Zie Nederl. Leeuw 1918, tabel kol. 343).

Wij kennen slechts één wapen *Zoutman* nl. dat welk in het Arm. Genl. van Rietstap voorkomt en gevoerd werd door den Vice-Admiraal ***Jan Arnold Zoutman.***

DOC.-BUR.

Bögel (Nering). (XXXVI, 326). Als men let op de schrijfwijze der eerste namen in de gegeven geslachtslijst, merkt men op, dat ***Bögei*** met ***Boegel*** afwisselt, wat ***hier*** trouwens niet behoeft te verbazen. Daarom geef ik hier nog een „Boegel". ***Henrick Boeghel*** was blijkens het gerichtsprotocol in de, jaren 1549—1556 secretaris van Steenwijk. Dat *dit* Boegel ook inderdaad als Beugel werd uitgesproken, blijkt uit den verlatiniseerden naam „Circulanum", aan het slot van den titel van het oude stadsrecht. (Zie Inv. no. 61).

's-Qr. J. S.

Boonacker. Ondertrouw Groote kerk 's Hertogenbosch. Saterdagh den **10** Januari 1693 ***Johan Siefried(t)*** j.m. van Marborgh, woonende op Papenbrill, met ***Catharina Dorothea Flasch*** j.d. van Oesingen wonende in de Verwerstraat [1]) (familienaam van Johan S. ontbreekt, niet huwelijk komt niet in de trouwregisters voor). Kinderen uit dit huwelijk:

1696 Maart 27. : ***Henricus.*** Get. Henrich Cramer Rath bei den Fürsten van Nassauw Sarbach (?) etc.

Bij afwezigheid van dezen ten doop gehouden door Peter Becker, predikant. (Bij de geboorte van dezen zoon was Johan Siegfried Majoor op het citadel alhier.)

1706 Febr. 17. ***Wilhelmina Regina.***

1708 April 3. ***Johan Jost.***

1710 Nov. 14. Johanna Mechelina, get. kapitein von Bellendorff en Jungfrou de Ridder.

1713 Jan. 16. ***Georg Henrich,*** get. Ritmeester Cramer Heer van Geffen.

1714 Juli 26. ***Frans Georg,*** get. Franciscus Cramer von Geffen.

1717 Juni 13. ***Renée Charlotte,*** get. Charlotte Vitriarius van Leyde.

Begraafregister (in de St. Janskerk).

1748 Aug. 13 Juffr. ***Havius*** vrouw van den Heer ***George Hendrik Boonacker*** [1]).

Register Ondertrouw Groote Kerk.

Johannes Florens Mollerus j.m. geb. te Duininghove in Duytsland woonagtig alhier met ***Johanna Mechelina Boonacker j.*** d. geb. en woonagtig alhier.

Het huwelijk werd voltrokken in de Luthersche kerk 10 Dec. 1747.

De familienaam van den vader ***Johan Siegfried,*** waarschijnlijk een Hessisch officier uit Marburg [2]), wiens vrouw ook een Hessische was (Usingen bij Homburg), wordt niet genoemd, de kinderen heeten ***Boonacker.***

Van Johan Siegfried gaat een ongebroken lijn via:

Hendrik Boonacker, kapitein, † 1671 te Esch, tr. Catharina Blaskens van Bergen op Zoom.

Adrianus Boonacker, generaal-majoor, † 1817, tr. Petronella Elisabeth Vleugels van Tholen.

Johan Florens Boonacker, luitenant, † 1837 te Leiden, tr. Anna Helena Bogaard van Zierikzee.

Leonardus Johannes Boonacker, † 1894 te Oterleek bij Alkmaar, tr. Auguste Catharina Grevelink.

Johan Florens Leonard Boonacker, predikant, nog in leven, wonende te 's-Gravenhage, tr. Elise Anna Huygens, geb. te Elst bij Amerongen,

tot ***August Adriaan Boonacker,*** arts te Groningen, tr. Emilie Marie Loman, geb. te Amsterdam.

Nu woont, gedeeltelijk in Noord-Holland, een familie van denzelfden naam, welke volgens hare geslachtslijst afstamt van ***Gerrit Helbrand Boonacker*** kastelein in de „Beurs van Amsterdam" bij de Waag te Alkmaar, wiens zoon *Helbrand Boonacker* was blikslager-brillenslijper en verrekijker-maker. Hij was gehuwd met Barbara Kas (dochter van den schoolmeester Willem Kas te Koedijk en Elisabeth van Til.)

Van een zoon uit dit huwelijk:

Willem Boonacker, chirurgijn te Schagen, † 1720, stamt de reeks der Noord-Holl. Boonacker's af.

---

[1]) **Volgens familie-overleveringen heette de** vrouw **van Johan Siegfriedt: Catharina** *Dorethea Flasch von Röhd.* Deze naam **komt echter niet in 't Bossche kerkboek voor.**

[1]) **In de kerkboeken van Hulst is meer te vinden omtrent de nakomelingschap van George Hendrik Boonacker en Johanna** Helena **Havius. Volgens familie-overleveringen woont in België een familie van** denzelfden **naam. Misschien stamt** 5ij van **dit echtpaar af.**

[2]) **Uit** Marburg **zal nu wel geen uitsluitsel te krijgen** zijn.

Voor zoover ik heb kunnen vinden is er tusschen deze beide families nooit eenige connectie geweest. Beide voeren ook verschillende wapens, wat m. i. niet veel zegt, daar deze wapens waarsch. pas later in de 18e eeuw zijn aangenomen.

Het wapen van de van *Johan Siegfried* afstammende leden is:

In blauw een zilveren egge in den vorm van een driehoek, met de basis omlaag. De opstaande zijden voorzien van puntijzers buitenwaarts en omhoog gerukt. De opstaande zijden verbonden door twee dwarslatten evenwijdig aan de basis en de daardoor gevormde afdeelingen respectievelijk beladen met 1, 2 en 3 liggende zilveren boonen. Het schild wordt gedekt door een planterskroon (P).

Het wapen van de Noord-Hollandsche familie is : drie gouden(?) hoorns op een veld van keel. Bovendien komt voor:

Anno 1499 Symon Harmensz Boonacker (of Boonakker) schepen te Amsterdam.

Mijn vraag is nu of eenig verband kan gevonden worden tusschen deze verschillende families. Kan iemand in deze inlichtingen geven?

Groningen. A. A. BOONACKER.

Borgo (del). Kan iemand aanwijzingen doen omtrent het bestaan eener genealogie van het geslacht *del Borgo* (of *Delborgo*), wapen in goud een roode leeuw met blauwe tong en nagels. Alle inlichtingen zijn mij welkom.

M aurik. J. H. DE VREE VAN GELDER.

Bosch (ten). *Abraham ten Bosch,* ged. Utrecht 21 Aug. 1774, † Vlaardingen 17 Juni 1864, predikant te Baambrugge (1799—1803) en te Vlaardingen (1803—1843) tr. te ..... den ..... 1801 Margaretha Elisabeth *Fabius.*

Hij was zoon van: *Jacob Cornelis ten Bosch,* ged. Jutfaas 8 April 1736, † Utrecht 24 Jan. 1806, alwaar hij zich in 1769 als boekhandelaar vestigde en (tr. Utrecht 30 Aug. 1763) *Christiana Deliana van Weede,* ged. Utrecht 3 Oct. 1743, † te .... den ...., dr. van *Dirk* en *Geijsbarta van Blankesteijn.*

Hij was kleinzoon van: Ds. *Jacobus ten Bosch,* ged. Enkhuizen 9 Nov. 1690, † Jutfaas 10 Oct. 1744, predikant te Zevenhoven en Jutfaas en (tr. Zevenhoven 26 Oct. 1723) *Margareta Mulet,* ged. Utrecht 26 Jan. 1700, † te ..... den ....., dr. van *Marinus* en *Cornelia van den Hage.*

Qevraagd: de juiste wapens *ten Bosch, Mulet, van Weede* en *Blankesteijn* en genealogische gegevens omtrent het echtpaar van Weede × Blankesteijn.

Leiden. VAN ROMONDT.

In de Wapenheraut 1897 pag. 137 vinden wij vermeld, dat 26 October 1723 te Zevenhoven trouwden *Jacobus ten Bosch,* predikant aldaar, j. m. van Enkhuizen en *Margaretha Muiet, j.* d. van Utrecht, en verder dat uit dit huwelijk aldaar geboren werden 4 kinderen. Als peet over 2 der kinderen stond bij hun doop „juffrouw *Weijntje Vis* desselfs grootmoeder".

Uit andere, ons ter beschikking staande aanteekeningen blijkt, dat *Weijntje Vis* de vrouw was van *Evert ten Bosch,* die dus de vader was van den predikant Jacobus.

Deze Evert ten Bosch was weder de zoon van *Pieter Evertsen ten Bosch,* die in 1651 trouwt met *Catalijntjen van den Berg.* De vader van Pieter Evertsen ten Bosch (Evert dus) is blijkbaar meer dan eens getrouwd geweest, want Pieter heeft een halfbroer, genaamd *Hendrik ten Bosch,* welke in 1702 kinderloos overleed. Deze Hendrik nu kwam omstreeks 1672 in Enkhuizen en was lid van de vroedschap aldaar. Aan een koopbrief van 18 Juni 1687 hangt zijn zegel met randschrift: „Henderick ten Bosch". Het hierop voorkomende wapen is aldus: doorsneden: a. 4 boomen naast elkaar; b. een zwemmende visch Helmt. de vier boomen naast elkaar. Als contrazegel de letters H.T.B. aan elkaar verbonden. In verband met de alliantie *ten Bosch* en *Vis* (Weintje) zou men geleid zijn, dit wapen te beschouwen als de combinatie van de wapens dier families, doch zooals wij zagen had deze alliantie eerst in eene volgende generatie plaats.

Eenige jaren geleden (wellicht thans nog) woonde in Liverpool een *John ten Bosch,* die volgens zijne mededeeling afstamt van *Pieter Evertsen ten Bosch* bovengenoemd, den halfbroer van Evsrt. Deze John ten Bosch voert als wapen: boven 4 boomen naast elkaar, beneden een haan en nu is het wel zeer opvallend, dat in de Verslagen der Vereeniging voor Overijsselsch Regt en Geschiedenis, XX, pag. 411 een wapen van eene familie *ten Bosch* wordt beschreven, zijnde een omgewende stappende haan, terwijl wij in de Bijdragen tot de Geschiedenis van Overijssel 1876, pag. 321. een *Geert ten Bussche* in 1421 vermeld vinden, voerende als wapen een haan, vergezeld boven en beneden van een ster. Vermoedelijk zat laatstgenoemde in de regeering van Kampen.

Een wapen *Mulet* is ons onbekend.

Het wapen van een Utrechtsch geslacht *van Blankesteijn,* waartoe bovengenoemde Geysbarta waarschijnlijk behoorde is: in zilver 3 groene boomen naast elkaar op groenen grond met een springenden hond van natuurlijke kleur vóór den stam van den middelsten boom.

Aldus gevoerd door *Justus van Blankesteijn, 1718* Regent van de Aalmoezenierskamer te Utrecht.

Cornelis *Blankesteijn, 1751* kanunnik van St. Marie te Utrecht, ob. 1783, voert den hond achter de stammen van den middelsten en den linkschen boom, doch overigens hetzelfde.

Wij weten niet of *Qeysbarta van Blankesteijn* tot dit geslacht behoort, doch het lijkt ons zeer waarschijnlijk; omstreeks denzelfden tijd was ook een lid van het bekende geslacht *van Weede* (met de 6 lelies) kanunnik van St. Marie, t. w. *Everard van Weede,* die in 1760 overleed.

DOC.-BUR.

Breijll. Wie kan inlichtingen verschaffen aangaande een geslacht *Breijll* of *Breill,* afkomstig uit Limbricht, dat als wapen voerde : in zilver drie palen van blauw met een vrijkwartier van rood (beladen met?). Zijn er nog personen van dit geslacht in leven?

's-Gr. M.

Van de familie von *Breyll* hebben 3 takken bestaan,

uitgestorven in *Bentinck*, Goldstein en *Quad* (alles volgens Fahne).

De Bentinck's hebben door haar Limbricht (leenroerig aan Looz) gekregen. (Zie over Limbricht het bekende werk over Nederlandsche kasteelen van Sluyterman en Moes en Publications du Limbourg VIII, 87-102 en 438-439).

Voor het slot Breyll, dat aan Goldstein kwam, raadplege men Kunstdenkmäler der Rheinprovinz, Kreis Kempen.

Het vrijkwartier in het wapen von *Breyll* is niet beladen, doch omzoomd van goud.

Doc.-Bur.

Busch (ten), (XXXVII, 192). De Heer L. J. Kuijck vraagt aanwijzingen omtrent dit geslacht o. a. verwant aan dat van *van Kesteren* en voegt daaraan toe: „het wapen van *Kesteren* is onbekend (3 honden?)". Naar aanleiding van die mededeeling „3 honden?" deelt het Documentatie-Bureau mede, dat een wapen van Kesteren volgens een lossen lakafdruk inderdaad 3 honden vertoont.

Dat is juist, doch ik zoude den Heer Kuijck willen vragen, wat geeft ZEdl. aanleiding om er die vermelding „3 honden?" bij te voegen. Is het omdat hij vermoedt, dat de door hem bedoelde familie van *Kesteren 3* honden voerde, of alleen naar aanleiding van het feit, dat hem een wapen *van Kesteren* met 3 honden bekend is?

Ik doe die vraag, omdat in mijn collectie een wapen *van Kesteren* voorkomt, waarvan een lid in de 2e helft der 17e eeuw te Arnhem woont, alwaar ter zelfder tijd ook leden van een geslacht *ten Busch* gevestigd waren, welk wapen geheel anders is en wel een verticaal geplaatste droogscheerderschaar met dito schaar als helmteeken.

Dit voert o. a. *Wijnant van Kesteren, 16/2 1681* te Arnhem met de bijvoeging boven het schild der letters W. v. K., zoodat er geen twijfel bestaan kan of dit wapen wel van hem is.

Omtrent *ten Busch* teekende ik het volgende aan:

J. W. ten Busch, 1/5 1752 te Arnhem.

Jacobus Martinus ten Busch, 22/7 *1724* te Enspijk.

Alardt ten Busch, 17/1 1696 te Elburg en 25/9 1694 te Putten.

Jacoba Geertruida ten Busch, de vrouw van *Hendrick Reyers, 1726* sergeant v. h. Coninck Straetse Vaendel te Arnhem.

. . . . . *ten Busch,* de **vrouw van** *Johan Verbeek, 1728* hopman van het bovengenoemde Vaendel te Arnhem.

En nu is het wel zeer opmerkelijk, dat *Jan van Kessteren,* die 1730 Adelborst van datzelfde vaendel is, als wapen voert: „in rood een verticaal geplaatste zilveren droogscheerderschaar met de punten omlaag met als helmteeken die schaar tusschen een beurtelings van zilver en rood doorsneden vlucht".

In verband met het bovenstaande lijkt het mij meer dan waarschijnlijk, dat hier het wapen *van Resteren* met de 3 honden niet in aanmerking komt.

Nog vond ik, doch zonder wapen, *J. S. W. ten Busch, 1722* gesworen clerk van Hilvarenbeek en *Gerhard ten Busch,* 12.4. 1709 wonende te Apeldoorn (vermoedelijk ten minste), getrouwd met *Wilhelma Agnita van Erkelens,* dochter van *Jacob Jacobsx. en Johanna Westenenk,* terwijl

Jacobus, Martinus ten Busch, hierboven vermeld (22/7 1724 te Enspijk), 13/12 1738 eerste clerk ter griffie van het Hof van Gelderland te Arnhem was.

Rotterdam. R. T. Muschart.

Cotton. Gevraagd ouders, grootouders en familiewapen van *Johanna Cotton,* geb. ...†..., tr. 19.11 1724 te Neerbosch *Johannes François Moltzer.* Ook andere biogr. aanvullingen zijn welkom.

's-Gravenhage. J. J. B.

Cuperus-Hoogkamer. (XXXVII, 123, 192). Amsterdam ingeteekend 5.6. 1678:

Jacobus Hooghkamer, v. A'dam, prod. Barsingerhorn, w. *Hester Leenderts,* en

Opigen (?) *van Kruysbergen, v.* A'dam, o. 50, ouders dood.

A'dam. A. B. v. D. VIES.

Dussen (van der). Wie kan het volgende aanvullen en uitbreiden ?

Mr. *Abraham van der Dussen,* zoon van Mr. *Jan Bruno van der Dussen* en *Kornelia van Someren,* geb. 17 Juni 1705, Raadsheer in den Hove van Justitie van Vianen en Ameide 1729; Raad in de Vroedschap van Utrecht 1750 ; Gecommitteerde in de Stadsrekenkamer, tr. 21 Augustus 1742 *Jaqueline Cornelia de Geer,* geb. 30 Sept. 1709, dr. van Mr. Jan *Jacob de Geer,* Heer van Gimo, Finspong en Fossala, en *Jacquelina Cornelia van Assendelft.* Uit dit huwelijk:

1. *Jan Bruno van der Dussen,* geb. 9 Juli 1743.
2. *Jacqueline Corneliavan der Dussen,* geb. 21 Juli 1744.

Groningen. W. F. Hartman Jr.

Eeden (van), Mr. *Arnold Hendrik Feith,* burgemeester van Montfoort, overleed 16 Februari 1761 aldaar en werd 19 Februari bijgezet in het familiegraf der van Eedens in de Buurtkerk te Utrecht. Waarom werd hij daar begraven? Was misschien een der jongste dochters gehuwd met een *van Eeden*? Van *Jacoba Florentia,* geb. te Culemborgh 26 April 1720 en *Johanna Louise,* geb. te Vianen 25 Mei 1721, beiden uit zijn huwelijk met *Anna Charlotte* baronesse *van Hardenbroek* is althans niets naders bekend.

den Haag. W. G. Feith.

Egeren (van). (XXXVII, 192). *Johan van Egeren* tr. *Dorothea van Apeldoorn,* dr. van Reinier (ob. 1560) en Maria van Essen.

Zij hebben tot zoon *Loef* van *Egeren Jansz.*, bezit de Magerhorst en de Loohorst te Duiven, op een Cleetsche riddercedul 1609 en ob. 16 Nov. 1646. Hij trouwt *Geertruid van Heerde,* dr. van Palick en Christine van Warmelo. Zij lieten na (voor zoover mij bekend): *Reinier* tr. *Sophie Forster* of *Froster* ; *Arnt* tr. .... *v. Munster; Johanna* tr. *Gerlach Smulling* en *Alyd* tr. *Gerrit van Munster.*

Den 20 Febr. 1662 waren de kinderen: *Reiner, Arnolt, Johanna* weduwe *Smullinck* en *Andries* (vrouw).

De vrager zou zich kunnen. wenden tot den Heer Juliaan van Egeren, Raadsheer in het Hof van Beroep, die van uit Gent (België) in 1899 een onderzoek naar zijn geslacht deed instellen.

's-Gravenhage. J. D. Wagner.

Fabius. Margaretha *Elisabeth Eabius,* ged. Amsterdam den *14* Juni 1771, † Vlaardingen 11 Febr. 1823, tr. te ... den ... 1801 Ds. *Abraham ten Bosch. Zij* was eene dr. van *Nicolaas Jacobus Fabius,* geb. Dalfsen 6 Oct. 1744, † Amsterdam 27 Jan. 1836 en (tr. Amsterdam den ..) *Cornelia van Roijen,* ged. Amsterdam den .., † te ... den .., dr. van ... en ...

Kleindochter van: *Jan Fabius,* geb. Goor 5 Jan. 1706, † Woerden 16 April 1801, schout te Dalfsen, later ontvanger van het kerspel Dalfsen en (tr. Kampen 15 April 1732) *Margaretha Elisabeth Eckelboom,* ged. Kampen 2 Maart 1710, † Dalfsen 3 April 1747.

Beleefd verzocht het ontbrekende aan te vullen en nadere genealogische gegevens en de familiewapens van de ouders van *Cornelia van Roijen.*

Leiden. VAN ROMONDT.

Wij kunnen omtrent genoemde Cornelia *van Royen* niets mededeelen. Haar echtgenoot *Nicolaas Jacobus Fabius was* overman van het Makelaarsgilde te Amsterdam. Zijn naam en wapen komen voor op het wapenbord in het Makelaarskantoor te Amsterdam.

DOC.- BUR.

Gallis. Hoe is het wapen der fam. Gallis (Hoorn)?

Utrecht J. v. LEEUWEN.

Gallis (Hoorn) voert: in blauw 3 omgekeerde gouden kepers vergezeld boven van 1, beneden van 2 gouden sterren (6) en in een gouden schildhoofd 3 hanen van natuurlijke kleur naast elkaar.

Aldus voorkomende in de kwartierstaten van Wildeman en van de Blocquery, alwaar vermeld wordt, dat Mr. *Dirk Gallis,* geb. 31.12. 1746, te Hoorn trouwt 6.9. 1773 met *Johanna Cornelia Crap,* geb. 20.6. 1751.

Van dezen Dirk Gallis bevindt zich in het archief te Hoorn een brief gericht aan de regeering van Hoorn d.d. 11.11. 1808, voorzien van een lakafdruk waarop zijn wapen, waaruit blijkt, dat het helmteeken een haan is.

Volgens een collectie geteekende wapens in de Gemeente-Bibliotheek te Rotterdam zijn de kepers en sterren zilver.

DOC.-BUR.

Gansneb gend. Tengnagel. Gevraagd ouders, grootouders en familiewapen van *Cornelia Gansneb gend. Tengnagel,* geb. ...., overl. Mei 1760, tr. .... *Wilhem 1011.* Zij *was* waarschijnlijk een kleindochter van Mattheus G. gend. T. (wiens familierelatie tot het bekende Qeldersche geslacht niet vast staat) en Cornelia Thames. Ook andere biogr. aanvullingen zijn welkom.

's-Gr. J. J. B.

Een *Mattheus Gansneb gend. Tengnagel* was in 1704 Regent van het O.Z. Huiszitten Armenhuis te Amsterdam. Deze voerde volgens het wapenboek dier Regenten „in blauw 3 gewende gouden wassenaars" dus volmaakt hetzelfde wapen als het bekende geslacht van dien naam. De door den vrager genoemde *Mattheus* was getrouwd met *Cornelia Thames.* Wij troffen in 1683 *F. Thamis* aan als Burgemeester van Monnikendam.

Simon Gansneb gend. Tengnagel vonden wij 2.3. 1701 vermeld als Schout van Slooten, Sloterdijk en Osdorp. Zijn brief aan het Hof van Holland, Zeeland en W. Friesland is voorzien van zijn lakafdruk, vertoonende

de 3 gewende wassenaars. Op zijn zegel van 2.10. 1697, hangende aan een charter, dat zich in het Rijksarchief te Haarlem bevindt, heet hij *Simon Tengnagel* (zonder meer). Ook op dit zegel weder de 3 gewende wassenaars als wapen.

Ook *Jan Qansneb Tengnagel,* in 1666 en ook in 1676 Schout van Naarden, voert dezelfde gewende wassenaars volgens zijn lakafdruk op zijn brief aan de Rekenkamer der Domeinen van Holland. (Zie over deze Tengnagel's verder J. D. Wagner in Ned. Leeuw 1916, k. 7/8).

DOC.-BUR.

Gijselaar (de). Aanvulling en uitbreiding gevraagd van het navolgende:

Cornelis de Gijselaar, weduwnaar van *Maria Castelijn,* suppoost van de weeskamer 1682, tr. *Agata Hartman,* geb. Amsterdam 26 Nov. 1661, ged. in de Nieuwe Zijdskapel den 27 Nov. 1661 door Ds. Gribius, overl. Amsterdam 18 April 1733, begr. 23 April 1733, weduwe van *Gerrit Kuyt,* dochter van *Hartmanus Hartman* en *Elisabeth Kemp.*

Zijn er uit de huwelijken *Kuyt* × *Hartman* en de *Gijselaar* × *Hartman* ook kinderen geboren ?

Groningen. W. F. HARTMAN Jr.

Haas (de). Behooren de navolgende personen tot het oude Tielsche regeeringsgeslacht van dien naam ?

I. *Bart de Haas,* gehuwd met *Cornelia van Kessel,* dochter van Rutger Cornelis van Kessel en Grietje Ariens van Krijtsnaght.

II *Rutger de Haas,* gehuwd met *Johanna van Hase(le)ndonk.*

III. *Bart de Haas,* enz. gehuwd met *Margrieta Angenies van Krieken* enz. (zie mijn vraag betreffende het geslacht van Krieken).

Wie waren de voorouders van *Bart de Haas* genoemd onder 1 ? Alle genealogische, heraldische en biografische inlichtingen zijn welkom. Zijn de kwartieren van bovenstaande personen bekend?

's Gravenhage. J. J. VÜRTHEIM GZ.

Habbema. Hoe is het wapen der predikanten-familie *Habbema?*

Utrecht. J. VAN LEEUWEN.

Het wapen dezer familie is gedeeld: 1. in goud een zwarte halve adelaar; II doorsneden: *a.* in zilver 3 roode leliën; *b.* in goud 3 zwarte Spaansche potten. Ht. een roode lelie. Dekkl. goud en zwart. (Zie ook Ned. Leeuw 1914, kol. 217).

DOC. BUR.

Halle. *Arnolda Feith,* dr. v. Mr. Peter Feith en Agneta Cock, ged. te Harderwijk 7 Januari 1677, huwde te 's-Gravenhage 16 Juni 1709 met Johannes *Rulle,* j.m. van Schotland. Wie weet meer omtrent hem en wie waren zijne ouders? In een monsterrol der 0. 1. C. van 1770 vond ik een *Johan Halle* van Kraakwits (iets verder van Kritwieten). Is dit een familielid en zoo ja, welke plaats (Schotsche?) is met deze verbastering bedoeld ?

den Haag. W. G. FEITH.

Hamming. (XXXVII, 127). In mijn collectie komt voor een lakafdruk van het wapen *Hamming,* geheel overeenstemmende met de beschrijving gegeven in kolom

127, doch met een hartschild waarop waarschijnlijk een springend hert. Daar het lak zeer geschonden is, is dit evenwel niet duidelijk te onderscheiden.

's-Gravenhage. J. J. VÜRTHEIM *Ga.*

Hogerscheijt - van Swieten. (XXXVII, 128). Ons is nog een ander wapen *Hogerscheijt* bekend en wel het volgende: in blauw een zilveren linkerschuinbalk beladen met 3 sterren en vergezeld rechts van een stralende zon, links van 3 schuinlinks geplaatste gezichtswassensars.

Aldus zegelt *Johannes Hogerscheijt* in 1779 als lid van den Raad van Justitie te Amboina op eene acte, afkomstig uit het archief van dien Raad. Ons lid de Heer Lach de Bère bezit waarschijnlijk meerdere gegevens van het geslacht van dezen *Johannes*. Uit zijne aanteekeningen blijkt, dat Johannes afkomstig is uit Delft en in 1780 als konstabelsmaat naar Indië gegaan is. Hij was getrouwd met *Maria Magdalena Land*. Eene *Marietje Hoogerscheijd* kwam in 1753 op 78-jarigen leeftijd als provenier in het Oude Vrouwenhuis te Rotterdam.

Maria Hoogerscheijt de weduwe van *Johannes Baartmans Pietersz.* zegelt 28.6. 1805 te Rotterdam met het navolgende wapen : een linkerschuinbalk beladen met 3 sterren (5) en vergezeld rechts van een stralende zon, links van 3 omgewende wassenaars (2—1).

Haar schoonzoon is *Johannes Visch*, predikant te Amsterdam.

Met hetzelfde wapen zegelt *Petronella Hoogerscheijt 6.7.* 1802 te Rotterdam.

Beide lakafdrukken te vinden in de protocollen 44 en 62 van notaris Isaac Valeton op het archief te Rotterdam. DOC.-BUR.

Hoogewerff. (XXXVII, 128). *J. Hoogewerf,* secretaris van Geertruidenberg, sluit zijnen brief d.d. 11.9. 1673 aan den Raadpensionaris Gaspar Fagel met een lakafdruk, waarop als wapen: doorsneden a: een van de snijlijn uitgaand half paard, b : een ster ; helmteeken : een uitkomend paard tusschen antieke vlucht. (De lakafdruk is niet al te duidelijk).

Deze brief is te vinden in de collectie brieven aan den Raadpensionaris Gaspar Fagel op het Rijksarchief te 's-Hage, portefeuille „Holland 2921".

DOC.-BUR.

Jan Jacobszn. te Monster (1422). Jan *Jacobszn.* „nu ter tyt in den Ambacht van Monster gezeten" wordt door Hertog Jan van Beieren „een Romsschen conixbrief van edeldom" geconfirmeerd, die hij van den Koning ontvangen heeft en legt daarbij over „sulke brieve als onse bailiu van Rynlant mit onsen edelen mannen van sinen aenbringe, dat hij dair up in onse hoger vierscaer tot Leyden gedaan heeft" en wel op den 27sten April 1422 (XIII Memoriale Ducis Johannis Bavariae cas N. 1421-1423 van de Leen- en Registerkamer der Graaflijkheid van Holland folio 6 verso).

Kan iemand mij ook inlichten wie deze *Jan Jacobsz. was?* De „Urkunden des Kaisers" van Altmann geven daaromtrent geen licht.

Opmerkelijk is de beschikking van denzelfden Hertog op denzelfden datum 27 April 1422 „dat sommige gemeene huysluyden bij den Roomschen koning geweest zijn en aldaar geschikt hebben om privilegie en vryheyt van Edeldom" doch dat die, brieven geen waarde hebben voordat zij door hem geconfirmeerd zijn. (Rekenkamer van Holland, Memoriaal de Annis 1422 en 1423 Ducis Johannis folio verso sexto).

Soest. VAN DER VALK VAN BRIGDAMME.

Jut-Willems. Gevraagd ouders, grootouders en verdere biogr. gegevens aangaande *Willem Jut,* aan het einde der 17e eeuw reeder te Zaandam en van zijne echtgenoote *Aagje Willems* (Doopsgezind). Welk wapen voerde laatstgenoemde?

's-Gravenhage. J. J. B.

Kemp (de) — van Kreel. (XXXVII, 128, 196).

De heer van Leeuwen vermeldt een wapen *van Kreel,* zijnde: gedeeld met een verticaal geplaatste adelaarspoot in iedere helft, waarvan de nagels naar elkaar toegewend, terwijl eene familie *Kreel,* Nuremberg, volgens het Armorial Général een dito wapen, doch met de nagels afgewend, voert.

Naar aanleiding hiervan kunnen wij mededeelen, dat ons bekend is, dat *Ernst Sigismund Crellius,* getrouwd met *Jacomina Swaen,* en wonende te Arnhem 17.9. 1718, een wapen voert dat volkomen overeenkomt met dat van *Kreel,* Nuremberg, in het Armorial opgegeven. Als helmteeken voert hij de 2 afgewende adelaarspooten uit het schild en dus niet de vlucht, die de lakafdruk *van Kreel* in de collectie van den Heer van Leeuwen te zien geeft.

Dat wij hier met hetzelfde geslacht zullen te doen hebben, is zeer waarschijnlijk in verband met de overeenkomst der wapens en der geslachtsnamen. *Crellius* toch aal wel eene verlatijniseering van *Creel (Kreel)* . De voornamen *Ernst* en *Sigismund* doen boven-?!: sterk aan Duitsche afkomst denken.

Nu wij echter hierdoor op den naam *Crellius* (Creel) met een „C" inplaats van *Kreel* met een „K" gekomen zijn, is het wellicht voor den vrager van belang, dat ons bekend is een wapen *van Creel* van een geslacht, dat in 1750 te Gorinchem voorkomt en dat voert „in zwart een zilveren schuinbalk beladen met 3 goudgeknopte, groen-gepunte roode rozen". In dezelfde stad zat eene familie *de Kemp,* voerende „in zilver een goudgekroonden halven rooden leeuw", in de regeering.

Ook vermelden wij nog *Jan de Kemp, 9.6. 1664,* Secretaris van de hooge heerlijkheid Amerongen, en *Dirck Jansse de Kemp, 9.6. 1664* te Maurik. Beiden voerden als wapen een halven leeuw, die bij Dirck gekroond,', bij Jan niet gekroond is. Hetzelfde wapen dus als het Gorcumsche regeeringsgeslacht van dien naam. Het zou ons niet verwonderen als deze personen in eenig familieverband tot de door den vrager genoemde gestaan hebben. DOC. BUR.

Krieger- van Casteel. Gevraagd wapens en voorgeslacht van *Martijn Krieger* (beroep?) en *Cornelia Adriana van Casteel,* wier dochter *Maria Johanna,* geb. Nijmegen 24 Oct. 1764, huwde te Doesburg 24 April 1.786 *Jan Ernst von Raders,* vice-admiraal.

Utrecht. H. W. VAN TRICHT.

Volgens een tweetal lakafdrukken betreffende dit echtpaar (Zeeland ± 1760) in de collectie Steenkamp is het wapen *Krieger: een* staande geheel geharnaste

ridder met helm en 3 pluimen, in de rechterh. een zwaard houdend, punt recht omhoog, en in de linkerh. een rond schild met punt. Helmt. een fortuna met zeil; en is *van* (de) *Casteel*: in rood een zilveren keper, vergez. van 3 dolken of korte zwaarden van zilver (2—1), met gevesten van goud, punten omhoog. Ht.: een kasteel met 3 torens naast elkaar met puntdaken en windvanen op een grondje (of op de wrong volgens een ander lak). Voor laatstgenoemd wapen verwijzen wij naar Herald. Bibl. 1874, p. 375, alwaar gezegd wordt, dat eene genealogie van dit geslacht voorkomt in de „Genealogies de quelques familles originaires des Pays-Bas", Rotterdam, 1765. De genealogie van *Casteel* in het Stam- en Wapenboek (alwaar de dolken van het wapen met de punten omlaag zijn opgegeven) vermeldt *Cornelia Adriana* niet. Doc.-Bur.

Krieken (van). Wie helpt mij aan het verband tusschen:

I *Geurt,* trouwt 9 Februari 1649 met *Tryneke Willems van Egteld.*

II *Peter Geurtse,* heeft den naam aangenomen van *Peter van Krieken,* geb. 4 November 1662 en geh. 5 April 1687 met *Netje Hamaker.*

III *Geurt van Kieken,* geb. *17* Mei 1696, overl. 14 Juni 1774, geh. 14 Maart 1719 met *Elisabeth de Kruyf,*

en

I *Willem van Krieken,* gehuwd met *Margrieta Angenies Weynands.*

II *Margrieta Angenies van Krieken,* geb. te Tiel 12 September 1773, begr. aldaar 6 April 1810, geh. aldaar 14 Februari 1805 met *Bart* de Haas, landeigenaar, weduwnaar van Petronella van Westreen en van Willemyutje Augustinus, geb. te Tiel in 1762 en aldaar overleden 9 December 1842, zoon van *Rutger de Haas* en *Johanna van Hase(le)ndonk.*

Ook alle genealogische, heraldische en biografische inlichtingen betreffende bovenstaande personen en hun kwartieren zijn welkom.

Wapen *van Krieken:* In zilver een kriekenboom met bruinen stam en bevrucht met 7 zwarte krieken (1.3.3.) Helmteeken: de boom. Dekkleeden en wrong: zilver en groen.

Kan de Heer van Kinschot hier wellicht helpen?

's-Gravenhage. J. J. Vurthejm Gz.

Loten. Wie kan mij gegevens verschaffen aangaande *Margaretha Loten,* omstreeks 1600 gehuwd met Nicolaas *Gijsbertsz. de Veer* ?

Doesburg. M. R. H. Calmeyer.

Nievenheim (von) — von Daell. In Scholten's „Grafenthal" komt op bl. 142 voor *Gerhard von Daell,* op den Viehhof tot Hoest 1637, ob. 1680, begraven in de kerk te Weeze. Tr. *Anna von Hert,* dochter van Arnt en van Anna Gertrud von Morbeck, † 1695 en begraven in de kerk te Weeze. Hieruit:

„Eine Tochter, heirat. einen Herrn *von Nievenheim zu Ralt*" (sic!).

Kan men mij opgeven de voornamen en enkele levensbijzonderheden van dezen *von Nievenheim tot Rnth* en van zijne vrouw?

Assen. J. A. R. Kymmell.

Nijhoff. Gevraagd geneal.- herald. en vooral *biogr.* gegevens betreffende dit geslacht in de 18e eeuw en

vroeger. *Jan Jansen Nijhoff* huwde te Arnhem in 1636, als „J. M. van *Weseke*". Vermoedelijk moet hiermee een oord in Overijssel bedoeld zijn, doch er staat beslist *niet* „Wezepe". Kan iemand hieromtrent eenig licht verschaffen ?

Utrecht. H. W. van Tricht.

Ons zijn 3 verschillende wapens *Nijhoff* bekend, nl. met een merk, met een boom en met een boom vergezeld van een roos en een klaverblad (het wapen van *Nijhof* laten wij buiten beschouwing). Wij vermoeden, dat hier alleen het eerstgenoemde nl. dat met het merk in aanmerking komt; dit toch werd gevoerd door meerdere personen van den naam *Nijhof(f)* te Arnhem gevestigd.

Zoo zijn ons bekend:

Isacq Nijhoff, 16.8.1723 te Arnhem, leenman van Gelre.

Isaac Nijhof, 1730 Adelborst van het Coninck Straetse Vaendel te Arnhem.

Johan Nijhoff, 24.1 1760 te Arnhem, leenman van Gelre.

Isaak Nijhof, 1790 Gildemeester van het tappersgilde te Arnhem.

Paulus Nijhoff, 1790 Raadsvriend van Arnhem, broeder van het St. Nikolaasgilde aldaar.

Isaac Nijhoff, 12.2. 1799 Secretaris van Oosterbeek. (Allen datzelfde merk voerende). Doc.-Bur.

Ponten. Gevraagd ouders, grootouders en familiewapen van *Anna Ponten,* geb. te Nieuwpoort ± 1680, geh. met Ds. *Justus Schalkwijk à Velden,* †1724. Ook andere biogr. aanvullingen zijn welkom.

's-Gravenhage. J. J. B.

Ons is slechts één wapen *Ponten* bekend t.w. in zilver een huismerk van zwart. Ht. een vlucht. (Volgens een lakafdruk uit de collectie-Caland). Doc.-Bur.

Poppenhuizen (van). Wie kan het navolgende aanvullen en uitbreiden ?

Imilius Frederik van Poppenhuizen tot Uniastate, tr. Sept. 1793 *Jacoba Johanna de Kempenaer,* geb. 13 Aug. 1768, overl. op Uniastate 29 Mei 1808, dochter van Mr. *François de Kempenaer* en Anna *Maria Graswinckel.* Uit dit huwelijk 3 kinderen o.a.:

Anna Maria van Poppenhuizen tot Uniastate, tr. Jhr. *Carel Jan Julius Storm van's Gravesande,* zie Ned. Adelsboek 1917, pag. 354.

Groningen. W. F. Hartman Jr.

Pré (du). Gevraagd wapen en geneal. en biogr. gegevens omtrent het geslacht *du Pré* waartoe behoorden:

I *Noël Dupré,* diens zoon :

II *Jean Dupré,* tr. Zutphen 3 Juni 1650 *Eva Fleur,* j.d. van Boecholt, dr. v. *Adolf;*

III *Sybilla du Pré,* ged. Zutphen 27 Oct. 1652, tr. Arnhem 1679 *Jacob Nijhoff.*

Utrecht. H. W. van Tricht.

Wij kennen meerdere wapens *du Pré, du Prée, Duprée,* doch missen elke aansluiting met de door vrager genoemde personen. Wij vermelden hiervan alleen dat van *Beat. Loijs Sibastian du Pré, 28.3. 1711* te *Winterswijk,* hetwelk 2 verticaal geplaatste toegewende gezichtswassenaars, waarvan de horens elkaar gedeeltelijk bedekken, vertoont. Doc.-Bur.

Putte (van de). Wie kan en wil mij mededeeling doen omtrent de oudere generatiën van het geslacht (*Fransen*) *aan de Putte* ?

den Haag. *v.* EPEN.

Roo (de). *Jacob de Roo,* zoon van *Jacob de Roo* en *Sara Becqu*, overleden Amsterdam 3 Juli 1688, begr. in de Nieuwe Zijds Kapel terzijde van de preekstoel 7 Juli 1688, tr. als weduwnaar van *Catharina Keunen* te Amsterdam 20 Febr. 1685 in de Nieuwe Kerk door Ds. Damkers met *Maria Hartman*, dochter van *Hartmanus Hartman* en *Elizabeth Kemp*, geb. Amsterdam 15 Aug. 1666, ged. 16 Aug. 1666 door Ds. Vinckins in de Nieuwe Kerk, overleden te Amsterdam 18 Sept. 1727, begr. 23 Sept. 1727.

Uit dit huwelijk:

1. *Elixabeth de Roo,* geb. Amsterdam 17 Nov. 1685, ged. in de Oude Kerk door Ds. Roepius, overleden 6 November 1750 en begr. 11 November 1750.

2. *Sara Maria de Roo,* geb. Amsterdam 29 Dec. 1687, ged. in de Oude Kerk door Ds. Rebaut, overleden 4 September 1749.

Is deze laatste wellicht dezelfde als *Sara Maria de Roo,* die in April 1736 trouwt met *Hendrik Kintzius,* weduwnaar van *Christina Johanna Backer*? (Zie de genealogie Backer in de Heraldieke Bibliotheek). Verdere aanvullingen zijn ook zeer welkom.

Groningen. W. F. HARTMAN JR.

Rijsselenburgh (van). Gevraagd wapen en geneal.-biogr. gegevens betreffende dit geslacht, dat in de 17de en 18de eeuw te Arnhem was gevestigd.

Vtrecht. H. W. VAN TRICHT.

Het wapen van dit Arnhemsche geslacht is in zilver een roode stadspoort getopt met 2 gebladerde groene takjes. Dit wapen werd o.a. gevoerd door:

Jacob van Rijsselborch, ± 1636 getrouwd met *Engeltje Engelen* (zie de genealogie Engelen door Engelen van Pijlsweert).

Jan Engel van Rijsselenburgh, 2.12. 1721 procureur te Arnhem.

V. van Rijssellenburch, 1691 Gardiaen van het St Eloygilde te Arnhem. Doc.-BUR.

Sack (von). *Johan Feith,* zn. v. Berend en Wendele Daendels, geboren 1694 of 1696, huwde in April 1626 met *Sibilla* baronesse von *Sack*, weduwe *Ysselstein.* Hij overleed 24 Februari 1666, zij 7 Maart 1672; beiden werden in de kerk te Elburg begraven. Wie kan mij helpen aan de mij ontbrekende data en plaatsen, doch speciaal omtrent haar? Wie waren haar ouders, vanwaar is zij geboortig en wie was haar eerste echtgenoot?

den Haag. W. G. FEITE.

Schröters. (XXXVII, 198). In mijn zegelverzameling bevindt zich een lak met een alliantiewapen *Fruitier de Talma-Schröter.* Het wapen *Schröter* vertoont een kever (Schröter = schallebijter, zekere loopkever).

's-Gravenhage. J. J. VURTHEIM Gz.

Stockum (van). In de 17de eeuw bloeide te Arnhem een geslacht van dezen naam. Gevraagd wordt het wapen benevens beroep en voorgeslacht van *He@-ik van Stockum Hermansz.*, te Arnhem gehuwd in 1647 of kort erna met *Christina Gijsberts.*

Utrecht. H. W. VAN TRICHT.

Ons zijn 10 verschillende wapens *van Stockum, Stockiem, Stockheìm, Stockheym,* enz. bekend. Hieronder bevindt zich één wapen, dat gevoerd werd door iemand, die in de 17de eeuw te Arnhem vermeld wordt en wel door *A. Stockheym 31.3. 1626* aldaar. Zijn lakafdruk, voorkomende op zijn brief aan den Raad van State, vertoont: een keper vergezeld boven rechts en links van 3 blokjes (2—1), beneden van 4 blokjes (1—2—1). Helmteeken: een Moorenborstbeeld.

Dit wapen komt ook voor op een lakafdruk in de collectie proefafdrukken van de Kon. fabriek van J. M. van Kempen en Zn. met den naam van *Stockum* (het helmteeken is echter daarbij een vlucht en de blokjes zijn ruiten).

Hetzelfde wapen als A. Stockheym bovengenoemd, doch met een golvende keper, werd gevoerd door *H.* dem *Hasselholt(z) gent. Stockheim,* 11.10. 1624 commissaris van de Monstering te Bredevoort.

In Navorscher 1858, pag. 321 vinden wij *Arnolt Wernradt van Hasselholt genaamd Stockheim,* 1667 beleend met het huis te Hatert of Hatertschen Toren.

Doc.-BUR.

Tatum. (XXXVII, 197). Ons zijn de navolgende personen van den naam Tatum bekend.

1° *Jan Hendrik Tatum* A° .... te ..... Hij voert als wapen: gevierendeeld: 1 en 4 in goud een gekuifde zwarte vogel op hooge pooten, de rechterpoot tegen de borst opgetrokken; 2 en 3 in zwart een gouden hoefijzer met de kalkoenen omhoog. Hartschild: in blauw een gouden harp. Helmteeken: de vogel uit 1. (Wapenboek Schulerus op de Bibliotheek der Technische Hoogeschool te Delft).

2" *Elisabeth* Anna *Tatum,* getrouwd met *Nicolaas Hoogvliet,* wonen 12.11.1771 te Leiden. Haar lakafdruk, voorkomende in het protocol 2361 van Notaris I. E. Luzac op het archief te Leiden, is voor het grootste gedeelte doorgeloopen. Er is nog slechts te zien links boven een hoefijzer met de kalkoenen omlaag. Dit is dus zeer wel mogelijk hetzelfde wapen als het hierboven beschrevene. Doc. BUR.

Till (van). (XXXVII, 197). *Pelgrim van Haersolte* 1645, trouwde *Wilhelmina* van *Till 1645,* dochter van Herman en Ottilie de Vries. Hunne kwartieren kwamen voor te Emmerik en waren die van Wilhelmina:

1. Till. 2. Fries. 3. Lansing. 4. Cloodt. 5. Arnhem. 6. Keppel. 7. Hatert. 8. Nagell.

Wilhelmina's grootmoeder is dus eene *Lansing,* haar overgrootmoeder eene *Arnhem.*

In Sloet's Bedbur vindt men *Herman van Tyll* is dood 1604, getrouwd met *Margareta Lensing 1604.* Een huwelijk Till-Arnhem komt niet voor in mijne genie. Arnhem, ook niet eene alliantie met Bronkhorst in de gen van het desbetreffend geslacht.

's-Gravenhage. J. D. WAGNER.

Veen. Hoe is het wapen der familie *Veen,* welke te Hoorn in de regeering zat?

Utrecht. J. v. LEEUWEN.

Ons zijn de wapens van de beide volgende Hoornsche vroedschappen van den naam *Veen* bekend.

1. *Cornelis Claesz. Veen,* die volgens zijn zegel d.d. 23.6. 1626 voert: een merk.

2. *Jacob Claesz. Veen, die* volgens zijn zegel d.d. 9.6. 1664 voert: 5 liggende blokjes (3-2).

Beide zegels hangen aan schepenbrieven in het archief te Hoorn.

In het familie-archief van Akerlaken bevindt zich een geslachtsregister van deze familie, waarin o.a. in teekening het wapen voorkomt van *Lijsbet Veen, de* vrouw van ***Willem van Neck***, Schepen van Hoorn, welke Lijsbet gezegd wordt geweest te zijn de dochter van *Jacob Veen, 1664* Schepen van Hoorn en *Catharina van Someren*. Haar wapen volgens die teekening is: gedeeld: 1. in zilver een geplante boom van natuurlijke kleur, vergezeld rechts en links van den stam en boven de kruin van een gouden ster (8); 2. in goud een zilveren dwarsbalk beladen met 5 liggende zwarte blokjes (2-1-2).

Dit wapen wijkt dus eenigszins af van het hierboven sub 2 beschrevene.

Men vergelijke hierbij de beide door Rietstap in zijn Armorial Général bij *van Veen* (Hoorn) opgegeven wapens.

Doc.-Bur.

Veer **(de).** Gevraagd aanvulling van het onderstaande.

Claes Gysbertz. de *Veer* (XXXVII, 91) had behalve den genoemden *Gysbert Claesz.* uit zijn 1e huwelijk met *Margaretha Loten* de volgende kinderen :

a. Sara, geb. Amsterdam 6 Juni 1604, † aldaar 5 October 1667, tr. ald. 6 Juli 1624 Ds. *Arent van der Meersch,* leeraar der Doopsgezinden en korenkooper, geb. ?, † Amsterdam 25 September 1667. (Zn. van Ds. Arent en Mayke Boutens). Uit dit huwelijk het geslacht: van *Limborch van der Meersch.*

b. *Abraham.* [Vermeld 8 Dec. 1612, verder niets bekend).

c. *Suzanna.* (Idem).

Over het geslacht *van den Brande,* waarover door mij (XXXVII, 91) inlichtingen zijn gevraagd, kwam ik te weten, dat dit, althans een geslaoht van dien naam, te Middelburg in de regeering heeft gezeten. Kan één der leden aldaar mij ook wapen enz. mededeelen?

Doesburg. M. R. H. Calmeyer.

Voor het wapen van het Zeeuwsche geslacht van den *Brande* verwijzen wij naar het Arm. Genl. van Rietstap. Dat *Hendrina van den Brande* hiertoe behoorde is ons niet gebleken. Doc.-Bur.

Wapen van Ophuysen. Welk wapen voerde het Geldersche geslacht *van Ophuysen* (in de 17e eeuw te Zalt-Bommel) ?

's-Gravenhage. Carl Köffler.

Wapenafdrukken gevraagd. Ik zoek voor mijn verzameling afdrukken der wapens van de volgende geslachten. Wie mij een (of enkele) exemplaren zou willen toezenden, zal mij ten zeerste verplichten. Portokosten worden gaarne vergoed.

Kol; Vlaer; Reitz; Kloeck; Mr. Jac. *Smits* (Adv. Utr. 1760); *Loogen; van Hoey; Smith* (heer v. Engelen); v. *Overvelt; Sweerts de Landas; Bartolotti v. d. Heuvell, v. Barnevelt* (heer v. Noordeloos) ; *Bruyningh; Pietermaat; Pichot; Ringeling; Thuret; Kerckhoven* (A'dam) ; v. *Grotthaus tot Ledenberg;* Martijn *Krieger* (Nijmegen 1765) en zijn vrouw Corn. Adr. v. *Casteel;* Michiel *v.* a? *Meulen* en Elis. *v. Taarlingh,* geh. Curaçao 1761; Herman *Winkler* en Jannetje *Reyningh, ± 1770;* Jacob *Meyer* en zijn vrouw Francina *Lampree* (Cochin 1786);

Coenradus Smits en zijn vrouw Aletta *van Aken* (Utrecht 1733, doopsgez.) ; Georgius *Hammius* (Not^{s}. Culemb. 1700) ; *van Cingelshoeck; Vlietenthoorn; van Toll; van Nijerop; de Bije; van Aerkel; v. Till; v. Egeren; de Joncheere;* van *der Borgh ; van Heerdt; van* Friese.

Buys Ballotstraat 55, Utrecht. H. W. van Tricht.

Wapen (Onbekend). In het Rijksarchief te Haarlem hangt in de kamer van den Adjunct-Archivaris een ruitvormig wapenbord, waarop in kleuren het navolgende wapen : gedeeld : 1. gevierendeeld: 1 en IV een zilveren schuinbalk over een van rood en groen gedeeld veld ; 11 en III doorsneden : a effen hermelijn, b een blauw veld bezaaid met gouden herkruiste kruisjes met spitsen voet; op deze gevierendeelde helft een hartschild zijnde in rood 2 beurtelings gekanteelde zilveren dwarsbalken ; 2. gevierendeeld: 1 en IV, in een met gouden kruisjes bezaaid rood veld 2 verticaal geplaatste afgewende blauwe visschen ; 11 en III. in goud een beurtelings gekanteelde zwarte dwarsbalk vergezeld van 3 zwarte bijen met zilveren vleugels.

Het 1e en 4e kwartier van de rechterhelft doet al dadelijk veronderstellen, dat wij hier te doen hebben met een lid van het geslacht *van Eck van Panthaleon.* Inderdaad vond ik in de Akten en Bescheiden van de Geldersche Leenkamer het wapen van *Bertram van Eck van Panthaleon*, heer van Groenewoude en Oostbroeckhuijsen, 7/5 1669 erfhofmeester van Gelre, dat volmaakt overeenkomt met de rechterhelft van het boven omschreven ruitvormig schild.

De vraag is nu, wie voerde het wapen, door de linkerhelft aangegeven, dus het gevierendeelde met de visschen in 1 en 4 en de dwarsbalken in 2 en 3.

Ook hieromtrent zal dezelfde bron de oplossing geven. Een stuk van 1660 toch vermeldt, dat Barthram *van Eck van Panthaieon,* heer van Groenewoude in handen stelt van den Stadhouder der Qeldersche leenen het 15e gedeelte van „de erfhofmeesterije met alle appendentien en dependentien van dien, gesitueert onder den Schependom van Gent in Over Betuwe", en verzoekt daarmede te verlijden *Johanna de Bije* weduwe *Johan Glummers tot Palmesteijn,* Raad van het Vorstendom Gelre.

In dezelfde Akten en Bescheiden vind ik verder dezen *Johan Glummer* 13/9 1656 vermeld als Burgemeester van Zalt-Bommel en Raad van Gelderland en zijne weduwe *Johanna de Bije* 4/7 *1660* wonende te Arnhem. Verder nog, dat *Johan de Bije* tot Waijesteijn, ridder, dijkgraaf in Bommelerweert, 4/2 1654 machtig maakt om voor hem voor de Leenkamer te verschijnen *Johan Qlummer,* gecommitteerde ter vergadering van de Hoog Mogenden ; en bovendien, dat *Bertram* van *Eck van Panthaleon,* heer ven Groenewoude, ook namens zijn broer en zusters 11/12 1657 requestreert als erfgenaam van wijlen zijne ouders *Gerardt van Eck van Panthaleon,* heer van Groenewoude, en *Maria Justina Quadt,* dochter tot Wijckraedt.

Het wapen *Glummer* nu is in rood 2 verticaal geplaatste afgewende zilveren visschen, vergezeld van 9 herkruiste gouden kruisjes met spitsen voet, het wapen de *Bye* in goud een beurtelings gekanteelde zwarte dwarsbalk, vergezeld van 3 bijen van natuurlijke kleur (komt ook voor met 4 bijen boven en 3 bijen beneden de balk en evenzoo met 3 bijen boven en beneden de balk).

Mijn vraag is nu: hoe is het familieverband tusschen

van Eck van Panthaleon en Glummer? om hiermede te kunnen vaststellen voor wie het bord vervaardigd werd.

Rotterdam. R. T. MUSCHART.

Ons is slechts het volgende verband tusschen van Eck van Panthaleon en Glummer bekend. *Bertram* ***van Eck*** van ***Panthaleon,*** hierboven genoemd, huwde 18 Aug. 1661 ***Elisabeth Leeuwens,*** weduwe Glummer. Wij achten het niet onmogelijk, dat Elisabeth Leeuwens zelf geen wapen gehad heeft en dat men daarvoor het wapen van haren eersten man in de plaats stelde. Wij worden in dit vermoeden gesterkt door het feit, dat op het graf van haren kleinzoon *Bertram* ***van Eck*** van ***Panthaleon,*** die ***25*** Sept. 1721 te Erlecom met zijne 16 kwartieren begraven werd, de kwartieren van Elisabeth Leeuwens werden overgeslagen! (Zie J. D. Wagner in Ned. Leeuw 1915. k. 28). DOC.-BUR.

Wapen (Onbekend). Alliantiewapen :

Mannelijk: In zilver een zwarte dwarsbalk vergezeld van 3 groene lischplanten, 2 boven en 1 onder ***(Lisman).***

Vrouwelijk : Gedeeld : 1 Doorsneden : a : in ? een roemer. b. in? 3 vierbladige rozen 2 en 1.11 in? een pauw (?).

Van wie is dit vrouwelijk wapen? Kan het zijn van *Adolphina* ***Juliana Meyer,*** gehuwd met Mr. *Johannes* ***Aegidius Lisman ?***

Groningen. W. F. HARTMAN JR.

Wapens gevraagd. Wie kan mij, behalve de XXXVII, 97 en 133 gevraagde wapens, nog die mededeelen van de volgende geslachten : ***Vos*** (Gijsbert Vos is in 1763 koloniaal secretaris te Curaçao, † 13 Febr. 1767); *Ellis* (Jannetje Martha E., dochter van Ds. Johan en Catharina Lamont, huwt 9 Sept. 1781 te Curaçao Johannes de Veer); ***Schotborgh*** (Aletta S. huwt 9 April 1797 te Curaçao Abraham de Veer. Zij was dr. van Gerhardus van Hameln S. en Catharina Brugman).

Doesburg. M. R. H. CALMEYER.

Jasper Ellis, 16.12. 1747 op St Eustatius, voerde 3 horizontaal geplaatste kronkelende alen boven elkaar (kleuren onbekend). Volgens lakafdruk op een brief in het archief der firma Pr Merkman te Haarlem.

H. Forbes Schotborgh, Curaçao, en Claus ***Schotborgh*** (zoon van Claas en Maria de Graaff), † vóór 24 Maart 1736, voerden in blauw een zilveren burcht. (Zie afb. in Kwartierst. Bredius, staat IV).

Het zal den Heer Calmeyer wellicht belang inboezemen, dat wij in de coll. testamenten van Suriname (Alg. Rijks-arch. 's-Gravenhage) aantroffen :

Justus ***Friederich*** *Kallmeyer,* 11.11. 1787 in Suriname. Zijne moeder woonde te Halberstadt. Hij voerde blijkens een lakafdruk op zijn testament een verlaagde dwarsbalk vergezeld boven van een op de balk rustend omgewend springend paard, beneden van 3 sterren naast elkaar. DOC.-BUR.

Wapens gevraagd. Op een schulp trof ik de volgende wapens aan:

A. Een dwarsbalk vergezeld boven van 2 sterren (8) en beneden van een wassenaar. Helmt. de ster.

B. Een pilaar vergezeld rechts van een tegen de pilaar klimmende griffioen, links van een verticaal geplaatsten posthoorn, de pilaar en de griffioen rustende op een terras.

Aan welke geslachten behoorden deze wapens?

's-Gr. W. S. V. S.

Wij kennen slechts 2 wapens, die in hoofdzaak met het hierboven onder A. beschrevene overeenkomen, t.w. de wapens *Coorte* en ***Craffort;*** in het eerstgenoemde zijn de sterren echter ô-puntig, in het laatstgenoemde 5-puntig. (Zie Arm. Gen. van Rietstap).

Ten aanzien van het sub B. aangegeven wapen vermelden wij, dat in de Wapenboeken van C. A. Rethaan Macaré het wapen voorkomt van ***Michiel van Goch,*** pensionaris, schepen en raad van Vlissingen, daarna rekenmeester van Zeeland en ambassadeur in Engeland, geh. met .... ***Wood*** († Vlissingen 12.4.1664 en in de St. Jacobskerk aldaar begraven), dat hiervan het spiegelbeeld vertoont behalve dat het in plaats van een posthoorn een schelp te zien geeft

Het viel ons op, dat ook het wapen ***Coorte*** in dezelfde wapenboeken voorkomt, pl. ± 1626 en ook in Zeeland. DOC.-BUR.

„Wedergeboorte" in de 18de eeuw. Zou iemand mij de beteekenis kunnen meedeelen van het navolgende?

Op ***een*** 18de-eeuwsche familiekroniek vind ik de volgende aanteekeningen, waarvan het gecursiveerde deel een bijschrift in margine aanduidt, dat later weer is doorgeschrapt:

„Den 1 April 1717 Is geboren Gerrardus van der Meer en Is gedoopt in de kloosterkerk in den haeg ***En is weder gebooren Int Jaar 175. in de maant Januarie".***

En van diens dochter:

„1744 Den 1 April Is geboren Elisabeth van der Meer En Is gedoopt in de grote Kerk in den haeg ***En is weder geboore .... 1764*** den 10 (?) ***Oktober."***

De eerste was bij „ wedergeboorte" gehuwd, de tweede niet, doch wel als lidmaat aangenomen (2 jaar tevoren). Beiden overleden eerst veel later.

Utrecht. H. W. VAN TRICHT.

Weijnands. Kan iemand mij wellicht mededeelingen doen omtrent het voorgeslacht en wapen van ***Margrieta Angenies Weynands,*** gehuwd omstreeks 1770 (waarschijnlijk te Tiel) met ***Willem van Krieken*** (zie mijn vraag betreffende dat geslacht)? Zij komt niet voor in het stamboek van het geslacht Wijnaendts van Resandt.

's-Gravenhage. J. J. VÜRTHEIM Gz.

INHOUD 1919, N° 6.

Bestuursberichten. — Het notarisgeslacht van Aller, door Dr. E. Wiersum. — Een vergeten tak der Coeverden's? door W. J. J. C. Bijleveld. — Aanteekeningen uit de trouwregisters voor den predikant te Oldenzaal (berustende ten gemeentehuize aldaar), door W. Wijnaendts van Resandt. — De gedichten van Joachim Oudaan als genealogische bron, medegedeeld door Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins. — Fragmentgenealogie van hot Deventersoh geslacht Vos, door Ph. F. W. van Stomondt. — Huwelijksinteekeningen van Predikanten in de Kerkelijke registers te Amsterdam (1680—1811), medegedeeld door A. B. van der Vies (Vervolg). — Het wapen der familie Wendelaar, door Mr. W. C. Wendelaar. — Charles de la Ruelle (1554—1631), door A. Hoynok van Papendrecht. — Korte mededeelingen: Blijdenstein; Wapen Cantzlaar; Lambrechtsen; Kakelaar; Geslacht Cau. — Vragen en antwoorden: Aleman; Battaerd; Bellen (von); Bentinck; Bleeker—Zoutman; Bögel (Nering); Boonacker; Borgo (del); Bosch (ten); Breijll; Busch (ten); Cotton; Cuperus-Hoogkamer; Dussen (van der); Eeden (van); Egeren (van); Fabius; Gallis; Gansneb gend. Tengnagel; Gijselaar (de); Haas (de); Habbema; Halle: Hamming; Hogersoheijt-van Swieten; Hoogewerff; Jan Jacobsen. te Monster (1422); Jut-Willems; Kemp (de),-van Kreel; Krieger-van Casteel; Krieken (van); Loten; Nievenheim (von)-von Daell; Nijhoff; Ponten; Poppenhuizen (van); Pré (du); Putte (van de); Roo (de); Rijsselenburgh (van); Sack (von); Sohröters; Stockum (van); Tatum; Till (van); Veen; Veer (de); Wapen van Dphuysen; Wapenafdrukken gevraagd; Wapens (Onbekende); Wapens gevraagd; „Wedergeboorte" in de 18de eeuw; Weijnands.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch - heraldisch Genootschap: „De Nederlandsche Leeuw."

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt alleen aan de Leden van het Genootschap gezonden. Bijdragen, correspondentie betreffende de redactie van het Maandblad, opgaven van adresverandering, opmerkingen in zake de vereending en aanvragen om exemplaren van vroeger verschenen Maandbladen gelieve men te richten tot den redacteur, Mr. TH. B. VALCK LUCASSEN, *Raamweg* 14, *'s-Gravenhage.*

De jaarlijksche contributie bedraagt f7.50. Leden te 'sGravenhage, die de wekelijksche portefeuille ontvangen, betalen hiervoor eene verhoogde contributie van ƒ10.— per jaar.

Brieven, aanvragen ene. betreffende het Genootschap te richten tot den secretaris, Mr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP, *Sweelinckstraat* 8, *'s-Gravenhage, en* die betreffende de Bibliotheek tot den bibliothecaris W. baron SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG, *Jan* van. *Nassaustraat 96, 's-Gravenhage.*

De Bibliotheek van het Genootsohap, gevestigd *Heerengracht 62 (hoek Princessegracht)*, *'s-Gravenhage*, is voor de Leden geopend iederen Maandag van 2-4 uur.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 6/8. XXXVII° Jaargang. Augustus 1919.

BESTUURSBERICHTEN.

Tot lid zijn benoemd:

D. C. VON BÜLOW . . . . . *'s-Gravenhage.*
Secr. Duitsche Legatie. *Lange Voorhout 8.*

A. H. DKIJFHOUT VAN HOOFF. . . . . *'s-Gravenhage.*
le Luit.-Adj. der Veld-Art. *Denneweg 37a.*

H. C. DE JONGH . . . . . *Ammerzoden.*
Notaris.

JOAN H. A. KRUIMEL . . . . . *Baarn.*
„Eikenhuize".

E. C. VAN RIJSSEL . . . . . *Utrecht.*
Arts. *Frederik Hendrikstr. 51.*

MR. E. R. VAN EIBERGEN SANTHAGENS . *'s-Gravenhage.*
Sweelinckplein 30.

M. C. SIGAL JR. . . . . *Vlaardingen.*
Archivaris. *Emmaplein 10.*

MR. CL. T IELLEMAN . . . . . *Gorinchem.*
Griffier Kantonger.

Adreswijzigingen.

S. FONTEIN . . . . . *'s-Gravenhage.*
Obrechtstraat 44.

A. N. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOR . . . . . *Amersfoort.*
Utrechtsche weg 117.

J. R. baron VAN KEPPEL . . . . *Apeldoorn.*
„Driehuizen".

J. MEES G. HZN. . . . . *'s-Gravenhage.*
Heerengracht 10a.

G. VAN MESDAG JR . . . . . *'s-Gravenhage.*
Joh. v. Oldenbarneveltlaan 77.

JER . J. H. RÖELL . . . . . *Breda.*
Kasteelplein 13.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden op 8 Juli j.l. van het lid van het Genootschap Jhr. 0. J. B. van Beresteyn, te 's-Gravenhage.

Excursie 1919.

Op *14* en 15 September zal het Genootschap een excursie naar Maas t r i c h t houden, alwaar onder welwillende leiding van den Rijksarchivaris, den heer A. J. A. Flament, de historische, oudheidkundige en kerkelijke merkwaardigheden der stad zullen worden bezichtigd. Ook zal een bezoek worden gebracht aan het in de nabijheid gelegen kasteel B o r gh ar en.

Deelnemers worden verzocht zich vóór 1 September op te geven bij ondergeteekende, met bericht of voor logies al dan niet moet worden gezorgd. Een definitief program zal tijdig worden bekend gemaakt.

W. Baron SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG,
96 Jan van Nassaustraat, 's-Gravenhage.

Aanwinsten.

De volgende handschriften ontvingen wij in dank van den Heer W. J. J. C. Bijleveld te Leiden:

Genealogische aanteekeningen van het geslacht *d'Imbyze van Batenburg* voorzien van eenige wapens in kleuren.

Begin van een genealogie *van Ingen* van ± 1868, waarin een fragment-stamboom van het geslacht *Avercamp* (Hattem).

Genealogische aanteekeningen van het geslacht *de Heuyter* (Delft).

Genealogie van de familie van *den Bosch* (R'dam, volgens Rietstap Haarlem) van 1872.

Onvolledige kwartierstaat der 512 kwartieren van E. A. S. baronesse *van Heeckeren van Waliën*, geb. 1831, echtgenoote van Jhr. I. F. Storm v. 's Gravesande.

Van den Heer A. Hoynck van Papendrecht te Rotterdam ontvingen wij in dank:

Verslag van het *Museum van Oudheden* te *Rotterdam* over het jaar 1918. Rotterdam. Maart 1919. 8°.

Brandvrije bewaarplaats.

Het is aan het Bestuur meermalen gebleken, dat personen, die voornemens waren documenten van waarde

aan het Genootschap ten geschenke te geven, hiervan werden weerhouden door de overweging, dat het Genootschap niet over eene brandvrije bewaarplaats beschikt.

Het Bestuur heeft het genoegen naar aanleiding hiervan mede te deelen, dat de Algemeene Rijksarchivaris — in afwachting dat het Genootschap over een eigen brandvrije bewaarplaats zal kunnen beschikken -gaarne bereid gevonden werd de onder het Bestuur van het Genootschap berustende handschriften van bijzondere waarde tot wederopzegging toe in het gebouw van het Algemeen Rijksarchief inbewaringtenemen, op voorwaarden :

a. dat van de bewaargeving proces-verbaal in duplo wordt opgemaakt, namens het bestuur van het Genootschap en den Algemeenen Rijksarchivaris geteekend;

b. dat het Rijk voor de in bewaring gegeven stukken geenerlei verantwoordelijkheid op zich neemt ;

c. dat de stukken, zoolang zij op het Algemeen Rijksarchief berusten, evenals de archiefstukken door het publiek geraadpleegd kunnen worden.

Documentatie-bureau.

Afdeeling Portretten.

In aansluiting aan het dienaangaande in het jaarverslag door de Documentatie-commissie medegedeelde noodigt zij alle leden van het Genootschap, die daartoe in de gelegenheid zijn, vriendelijk uit hunne medewerking te willen verleenen tot het uitbreiden der collectie fiches. Alle gegevens omtrent familieportretten zijn zeer welkom. Aanvragen om fiches kunnen worden gericht tot den Secretaris van het Genootschap

DE COMMISSIE.

Overdrukken.

Door het Bestuur is bepaald, dat voortaan geen gratis-overdrukken meer zullen worden verstrekt.

40ste Algemeene Vergadering van het Genootschap.

Op Woensdag 28 Mei 1919 werd te 's-Gravenhage de 40ste Algemeene Vergadering gehouden.

Aanwezig waren de H.H. F. L. G. d' Aumerie , Prof. C. L. van der Bilt, P. Binkhorst van Oud-Carspel, M. C. Bisdom, W. J. J. C. Bijleveld, W. Croockewit W. Azn., Mr. W. B. A. Donker Curtius, J. M. F. Eskens, Jhr. Mr. W. G. Feith, P. E. G. Gerlings, Dr. C. Hofstede de Groot, G. M. J. Gijsberti Hodenpijl, Mr. E. J. Thomassen à Thuessink van der Hoop, A. Hoynck van Papendrecht, Jhr. Mr. H. J. L. Th. van Rheyneck Leyssius, Mr. Th. R. Valck Lucassen, G. Haitsma Mulier, A. W. J. Muysken, R. T. Muschart, J. B. Onderwater, Jhr. Mr. A. F. 0. van Sasse van IJsselt, W. baron Snouckaert van Schauburg, Jhr. C H. C. A. van Sypesteyn, A. B. van der Vies, J. G. A. N. de Vries, J. J. Vürtheim, J. D. Wagner, C. A. van Woelderen en Jhr. T. M. van Asch van Wijck.

Nadat de Voorzitter, kolonel J. D Wagner, de vergadering met een kort woord van welkom heeft geopend, brengt de Secretaris, Mr. E. J. Th. à Th. van der Hoop, zijn verslag uit over het algeloopen jaar, waaraan het volgende is ontleend.

Het totaal aantal leden steeg van 437 tot 457. Hieronder zijn 437 gewone leden, 9 eereledenen 11 correspondeerende leden. Van de gewone leden heeft het Genootschap in het afgeloopen jaar door den dood verloren de H.H. Prof. Dr. H. P. J. G. du Bois, L. J. A. Braakenburg van Backum, V. C. Coster van Voorhout, A. G. A. Everts, A. L. graaf van Rechteren-Limpnrg-Rechteren, H. R. A. van Schelle en Mr. W. Tabingh Suermondt

Van de correspondeerende leden verloor het Genootschap door overlijden een tweetal, nl. de heeren J. H. J. Hamelberg en A. J. C. Kremer, welke laatste reeds sinds 1895 deze functie bekleedde.

Behalve door toeneming van het ledenaantal kan ook op allerlei terrein opleving en bloei worden geconstateerd. De maandelijksche bijeenkomsten hadden geregeld plaats en werden goed bezocht. De excursie naar het kasteel Duivenvoorde en de stad Leiden op 28 Augustus 1918 mocht zeer geslaagd worden genoemd, dank zij de voorbereiding door Mr. Valck Lucassen en de welwillendheid van den eigenaar van Duivenvoorde Baron Schimmelpenninck van der Oye en van den heer W. J. J. C. Bijleveld, adjunct-archivaris van Leiden, die den deelnemers aan den tocht — ruim 60 in getal — de noodige deskundige voorlichting verschafte bij het bezoek aan de Lakenhal, het St. Annahof, de Hooglandsche Kerk en den Burg, terwijl Mr. J. van de Kasteele, Hoogheemraad van Rijnland, de leden op Rijnlandshuis ontving en in eene zeer interessante rede over dit merkwaardig gebouw tal van bijzonderheden mededeelde.

In het afgeloopen jaar vond de werkzaamheid van het Genootschap in zooverre officieele erkenning, dat de Burgemeester der Oost-Indische gemeente Soerabaya tot het Bestuur de vraag richtte, het gemeentebestuur te adviseeren omtrent het vast te stellen gemeentewapen. Een uitvoerige nota werd hierover aan den Burgemeester toegezonden, waarin op historische en heraldische gronden en met bijvoeging eener teekening een voor die gemeente geeigend wapen werd aangegeven. Voor dit advies werd een dankbetuiging van het gemeentebestuur van Soerabaya ontvangen.

Met eene opwekking zooveel mogelijk in breeden kring de aandacht op het Genootschap te vestigen eindigt de Secretaris zijn verslag dat tot geen op- of aanmerkingen aanleiding geeft.

Vervolgens wordt verslag uitgebracht door den Redacteur Mr. Th. R. Valck Lucassen. Deze vangt aan met te wijzen op den grooten bloei van het Maandblad uit een redactioneel oogpunt. Nimmer had de Redacteur in de jaren van zijn redacteurschap zoo'n groot aantal belangrijke artikelen in portefeuille als thans. Het Maandblad staat derhalve onmiskenbaar in het teeken, niet van beperking of zelfs van instandhouding op den ouden voet, maar van uitbreiding. Van 288 kolommen in 1917 kon het in 1918 tot 368 kolommen worden opgevoerd, welk aantal in het volgend jaar vermoedelijk zal zijn overschreden.

Medewerkers waren in het afgeloopen jaar het eerelid kolonel J. D. Wagner, de correspondeerende leden Jhr. Mr. W. A. Beelaerts van Blokland, Mr. P. C. Rloys van Treslong Prins en W. Wijnaendts van Resandt en verder de H.H. Mr. C. S. Buys Ballot, W. J. J. C. Bijleveld, D. W. van Dam, Jhr. E. K. G. Falck, G. B. Ch. van der Feen, Mr. E. J. Th. à Th. van der Hoop, Jhr. Mr. F. K. van Lennep, A. T. Muschart, J. A. M. van Oordt

van Bunschoten, Jhr. H. H. Röell, Ph. F. W. van Romondt en A. B. van der Vies. Eene speciale erkenning verdient Jhr. Beelaerts van Blokland, die ieder nummer van den afgeloopeo jaargang met eene belangrijke bijdrage verrijkte.

Ook de rubrieken „Korte Mededeelingen" en „Vragen en Antwoorden", vooral de laatste, mochten zich in toenemende belangstelling verheugen, waarbij mag worden gewezen op de werkzaamheid van het Doc.-Bur., dat tot de beantwoording van vele vragen bijdroeg.

Tegenover de lichtzijde noemt de Redacteur als schaduwzijde de overmatige stijging der drukkerskosten, welke per maandblad in 1916 nog slechts f 67.76 bedroegen, in 1917 „tijdelijk" verhoogd werden tot f 98.60, in November 1918 tot f 106 60 om in het begin van Mei 1919 te worden gebracht op f 150 per nummer van 32 kolommen. Eene verhoogiog alzoo van ± 125 pCt. in nog geen $2\frac{1}{2}$ jaar, met in het vooruitzicht tegen ultimo Dec. 1919 eene nieuwe „herziening" van het tarief!

Na verschillende middelen te hebben opgenoemd, waardoor eenigermate kan worden bezuinigd, moet de conclusie van den Redacteur zijn, dat — tenzij tot inkrimping wordt overgegaan, hetgeen algemeen zou worden betreurd — door versterking van de inkomsten van het Qenootschap in de meerdere kosten van het orgaan zal moeten worden voorzien.

Na eene opmerking van den heer Croockewit over eene mogelijke verandering van drukker, welke wordt beantwoord door den Voorzitter en Mr. Lucassen, wordt het verslag goedgekeurd.

Door den Bibliothecaris, W. baron Snouckaert van Schauburg, wordt verslag uitgebracht over de bibliotheek, waarover hij in Mei 1918 na eene afwezigheid van 4 jaren wederom het beheer had overgenomen van den toenmaligen directeur van het Documentatie-Bureau, waarmede de bibliotheek tijdelijk was vereenigd. De bibliotheek omvat thans 2164 titels, waarvan 103 in het afgeloopen genootschapsjaar werden verworven. Een nieuwe catalogus is dringend gewenscht. Belangrijke aankoopen werden gedaan, inzonderheid in November j.l. op de veiling der collectie-Coenen van 's-Gravesloot te Amsterdam. Wat het bezoek betreft, leverden verwarming en verlichting dit jaar ernstige moeilijkheden op. De door den Heer van Beresteyn als Directeur van het Doc.-Bur. aangebrachte nieuwe nummering kwam den Bibliothecaris uit genealogisch oogpunt onpractisch voor, zoodat de oude nummering weer werd hersteld met in verband daarmede verplaatsing van alle boeken. Dit tijdroovend werk is thans gereed. Wel heeft de Bibliothecaris een woord van lof voor de vele aanwinsten, door Jhr. van Beresteyn verworven, vooral wat betreft officieele uitgaven, waartoe hij vooral door zijne positie als Kamerlid meer dan iemand anders in de gelegenheid was. Ten slotte doet de Bibliothecaris een beroep op de leden tot uitbreiding der bibliotheek zooveel mogelijk mede te werken.

Hieraan verbindt de heer Soouckncrt de verblijdende mededeeling, dat de heer M. A. R. Kluppel, alhier, aan het Qenootschap onlangs een groot aantal genealogische boeken en handschriften heeft geschonken, waarvoor hem de dank van het Genootschap is betuigd.

Bij monde van Mr. Valck Lucassen wordt vervolgens verslag uitgebracht door de Commissie voor het Documentatiebureau. Dit verslag vindt men in dit nummer afzonderlijk afgedrukt en kan derhalve hier buiten bespreking blijven.

Hierop is het woord aan den Penningmeester F. L. G. d' Aumerie, aan wiens verslag het volgende is ontleend.

Op 1 Jan. 1918 wees de algemeene kas van het Genootschap een voordeelig saldo aan van f 1290.46⁵, aan contributies werd ontvangen f 3109.60, aan verkochte drukwerken enz. f 107.94, de gekweekte rente bedroeg f 66.13, samen f 4664.035. De uitgaven beliepen f 3439.045. Deze kunnen als volgt worden gespecificeerd : bibliotheek f 824.93, huur t 310.20, bureaukosten, onderhoud enz. f 125.225, bodeloon f 147.10, pers. belasting f 32.96, excursie f 101.26, drukkosten maandblad, convocaties, circulaires, papier, porti, enz. f 1780.84⁵, zaalhuur f 33.60, incassokosten f 83.08". Derhalve was het saldo van de algemeeoe kas op 1 Jan. 1919 verminderd tot f 1124.94. Het batig saldo van het Documentatie-Bureau, dat op 1 Jan 1918 f 1286.625 bedroeg was op 1 Jan. 1919 gedaald tot f 1016.20, zoodat het totaal batig saldo van het Qeoootschap op dat tijdstip bedroeg f 2140.14.

Nadat door den Secretaris voorlezing is gedaan van het rapport der Commissie tot het nazien van de rekening en verantwoording van den Penningmeester over het atgeloopen jaar, bestaande uit de H.H. Jhr. W. Engelen van Pijlsweert en L. D. J. Schas, wordt de Penningmeester onder dankbetuiging gedechargeerd.

Aan de orde is hierop de verkiezing van vier Bestuursleden wegens periodieke aftreding van de H.H. Jhr. H. P. Witsen Elias, die zich niet meer herkiesbaar stelde, Jhr. Mr. H. J. L. Th. van Rheineck Leyssius, Mr. Th. R Valck Lucassen en J. D. Wagner. Na stemming blijken de laatstgenoemde drie Bestuursleden te zijn herkozen, terwijl in de plaats van den heer Witsen Elias wordt gekozen Jhr. Mr. W. G. Feith, die deze benoeming aanneemt.

De Voorzitter wijdt eeoige woorden van dank en waardeering aan het scheidend Bestuurslid Jhr. Witsen Elias, wiens adviezen noode zullen worden gemist, en verwelkomt het nieuw-gekozen Bestuurslid Jhr. Feith.

Vervolgens komt in behandeling het voorstel van het Bestuur tot contributieverhoogiog. De Voorzitter wijst op den achteruitgang, dien het batig saldo der rekening in het afgeloopen jaar heeft ondergaan, en die in dit jaar tengevolge van de buitengewoon groote verhooging der dtukkerskosteo zulke afmetingen zal aannemen, dat er maatregelen dienen te worden genomen om de financiën van het Genootschap te versterken. Dit kan slechts afdoende geschieden door cootributieverhooging, een maatregel, waartoe tal van vereenigingen reeds in het begin van den oorlog overgingen, maar die aan de leden van het Genootschap werd bespaard, zoolaog dit nog eenigszins mogelijk was.

Het Bestuur stelt derhalve voor om voor art. VI der Statuten een blanco-artikel in de plaats te stellen, bepalende dat de Alg. Verg. het bedrag der contributie vaststelt, en dit dan te brengen op f 15.— voor de leden, die de portefeuille ontvangen en f 10.— voor de overige leden.

De heer Croockewit spreekt zijn leedwezen uit over deze verhooging, die echter ook z. i. onvermijdelijk is.

De heer Hoynck van Papendrecht vraagt of niet thans het moment daar is, om tot een radicaler voorziening

door nog sterkere verhooging der contributies over te gaan, waartegenover de heer van der Bilt opmerkt, dat dit onvoorzichtig zou zijn, aangezien hiervan eene vermindering van het ledental het gevolg zou kunnen zijn. Het Bestuur is het hiermee eens.

De heer van Asch van Wijck oppert het denkbeeld een tijdelijken omslag te heffen. Daar het zich echter laat aanzien, dat de duurte niet van tijdelijken aard zal zijn, wordt hierop niet ingegaan.

Met algemeene stemmen wordt het bestuursvoorstel in eerste lezing aangenomen.

Het tweede lid van art. VI zal voortaan luiden:

„De inkomsten van het Genootschap bestaan uit contributiën en vrijwillige bijdragen. Het bedrag der jaarlijksche contributie wordt zoowel voor de leden, die de in art. VII te noemen portefeuille wenschen te ontvangen, als voor de overige leden, door de Algemeene Vergadering vastgesteld".

Daar de vergadering door minder dan ¾ van het aantal leden wordt bijgewoond, zal ingevolge art. XVII der Statuten binnen 14 dagen eene nieuwe vergadering worden belegd tot het nemen van eene definitieve beslissing over de voorgestelde statutenwijziging.

Bij de rondvraag brengt de heer van der Vies ter sprake het „aanwerven" van nieuwe leden en noemt eenige moeielijkheden hieraan verbonden. Zijne opmerkingen worden door Voorzitter en Secretaris beantwoord.

Een vraag van den heer Gijsberti Hodenpijl in zake de wijze van opstellen eener genealogie, wordt beantwoord door den Voorzitter.

De heeren van der Bilt, Muysken en Binkhorst vragen inlichtingen over de te houden excursie. Van de zijde van het Bestuur wordt medegedeeld, dat men overweegt in het einde der maand Augustus eene excursie te organiseeren naar Zuid-Limburg.

Een voorstel van den heer van der Bilt om ook de dames der leden tot de excursies toe te laten wordt verworpen met twee stemmen vóór.

De heer Muschart doet in aansluiting aan het verslag van de Documentatie-Commissie eenige mededeelingen omtrent zijne heraldische collectie; hij wekt de leden op hem gegevens te blijven verschaffen, ten einde die collectie te vergrooten, vooral nu hij zelf door verandering van werkkring voor archiefbezoek minder gelegenheid zal hebben dan voorheen.

Naar aanleiding hiervan brengt de Secretaris een woord van dank aan hetgeen door den heer Muschart in het belang der heraldische documentatie reeds is verricht en ondersteunthij hetverzoekomlaatstgenoemdebehulpzaam te zijn bij het vergrooten van het heraldisch materiaal van het Doc.-Bur. Hij wijst voorts in het algemeen op de wenschelijkheid, dat allen, die de vragen, welke in het Maandblad worden geplaatst, kunnen beantwoorden, zulks ook zoo veel mogelijk doen.

De heer van Sypesteyn maakt eene opmerking omtrent mogelijke nummering der vragenrubriek, de heer van der Vies zou de Romeinsche nummers willen zien vervangen door het jaartal, de heer Croockewit oppert het denkbeeld de vragen rechtstreeks aan de vragers te beantwoorden.

Deze opmerkingen worden door den Redacteur beantwoord. Zij zullen een punt van nadere overweging bij het Bestuur uitmaken.

Ten slotte vraagt de heer Hoynok van Papendrecht het woord om hot Bestuur hulde te brengen voor zijn krachtig beleid, waardoor na de ten vorigen jare bestaande verwarring een geordende en bloeiende toestand van het Genootschap is ingetreden. Deze vriendelijke woorden oogsten algemeenen bijval. Nadat zij door den Voorzitter zijn beantwoord, sluit deze, niets meer aan de orde zijnde, de vergadering.

Op de Buitengewone Algemeene Vergadering op 10 Juni 1919, welke ingevolge het tweede lid van art. XVII der Statuten ter beslissing inzake de op 28 Mei 1.1. behandelde statutenwijziging werd uitgeschreven, is het Bestuursvoorstel overeenkomstig de op laatstgenoemden datum vastgestelde redactie met algemeene stemmen aangenomen.

Reeds zijn de noodige stappen gedaan om op deze statutenwijziging de vereischte Koninklijke goedkeuring te verkrijgen.

Het Bestuur heeft zich thans als volgt gereconstitueerd:

J. D. Wagner, *Voorzitter.*
Mr. E. J. Thomassen à Thuessink van der Hoop, *Secretaris.*
F. L. G. d'Aumerie, *Penningmeester.*
Mr. Th. R. Valck Lucassen, *Redacteur v/h Maandblad.*
W. baron Snouckaert van Schauburg, *Bibliothecaris.*
Jhr. Mr. W. G. Feith, *Archivaris.*
Jhr. Mr. H. J. L. Th. van Rheineck Leyssius.

Verslag van de Documentatie-Commissie,

uitgebracht op de Algem. Vergadering van 28 Mei 1919.

Nadat op de Algemeene Vergadering van 25 Mei 1918 in verband met den toestand der geldmiddelen van het Genootschap besloten werd voorloopig niet tot de aanstelling van een ambtenaar van het Documentatie-Bureau over te gaan, doch de verschillende werkzaamheden van dit Bureau — zij het ook op eenigszins bescheidener schaal dan bij de oprichting was aangegeven — aan een commissie uit het Bestuur op te dragen, werden ondergeteekenden bereid gevonden naast hunne overige functiën ook de uitvoering der nieuwe plannen van het Genootschap op zich te nemen. Zij gaven er zich hierbij ten volle rekenschap van, dat deze taak, hoe eervol zij ook moge heeten, vooral in den eersten tijd verre van gemakkelijk wezen zou. Door een samenloop van omstandigheden had de werkzaamheid van het D. B. zich in het voorafgaande jaar moeten beperken tot eene reorganisatie van de Bibliotheek, zoodat de nieuwbenoemde Documentatie-Commissie een vrij wel onontgonnen arbeidsveld voor zich had. Zij hoopt, dat de leden hiermee rekening zullen willen houden bij de beoordeeling van haar werk, dat voor een groot deel nog slechts den naam van voorbereidingswerk mag dragen. Evenals echter bij ieder solied bouwwerk aan de fundeeringen groote zorg pleegt te zijn besteed, ook al zijn zij aan het oog van den voorbijganger onttrokken, zoo vereischt ook de voorbereiding van het D. B. veel werk, waarvan wel is waar naar buiten niet zoo veel blijkt, maar dat niettemin voor het welslagen der plannen onontbeerlijk te achten is.

Dit in aanmerking genomen zijnde, meent de D. *C.* op

het atgeloopen jaar niet zonder voldoening te kunnen terugzien. Dit geldt in de eerste plaats de rubriek:

I. Registratie van portretten. De Commissie stelde zich ten doel het vormen eener fiches-collectie, waarin de technische en genealogische gegevens omtrent elk familieportret zooveel mogelijk op kaarten zouden worden gebracht en voorts iedere kaart aan zou geven de plaats waar volgens de laatste gegevens het beschreven portret zich bevindt. Waar dit werk met beperkte middelen moet worden aangevangen, worden voorloopig alleen gecatalogiseerd: schilderijen, pastels, teekoningen e. d. g., hoewel natuurlijk ook gegevens omtrent gegraveerde of gelithographeerde portretten enz. (prenten) door de Commissie zeer op prijs worden gesteld. Een jaartal als limiet (zooals in Moes'Iconographie) werd niet gesteld, zoodat portretten van Nederlanders worden beschreven „van de vroegste tijden tot heden".

Nadat in overleg met Dr. C. Hofstede de Groot, die ons op uiterst welwillende wijze bij een en ander van advies diende, een model voor de te bezigen fiches was vastgesteld, kon met de beschrijving worden begonnen. Allereerst werden op kaarten gebracht de portretten, beschreven in Moes'Iconographia Batava. Dit werk, omvattende de portretten van omstreeks 10.000 Nederlanders (van sommige personen zeer veel verschillende, doch alleen tot het jaar 1800), is thans ongeveer tot op de helft gevorderd. Maar ook werd inmiddels de grondslag gelegd tot het vormen eener veel grootere verzameling eigen — grootendeels nieuwe — gégevens, terwijl bovendien onze fiches ingericht zijn op het vermelden van een aantal bijzonderheden, welke van genealogisch belang zijn en bij Moes niet te vinden zijn. Verscheidene leden waren zoo welwillend een aantal onzer fiches op te vragen om aldus mede te werken tot het vergrooten onzer verzameling. Reeds ettelijke kaarten ontvingen wij ingevuld terug.

Maar wat inzonderheid belooft een belangrijke kern te zullen vormen van onze collectie, zijn de aanteekeningen, door Moes n a de uitgave zijner Iconographie gemaakt en in handschrift door hem nagelaten aan 's-Rijks Prentenkabinet te Amsterdam. Deze aanteekeningen, tezamen een ongeveer even groote collectie vormend als het reeds door Moes in zijn Iconographie beschrevene, werden door de bijzondere welwillendheid van den Directeur van het Prentenkabinet, Jhr. H. Teding van Berkhout, ter onzer beschikking gesteld. Komt reeds hiervoor den heer T. v. B. een woord van oprechten dank toe, op andere wijze heeft deze de Commissie nog aan zich verplicht door de leiding op zich te nemen van het op kaarten brengen der bedoelde aanteekeningen, welke omvangrijke arbeid thans door personeel van het Rijks-Prentenkabinet te Amsterdam geschiedt, en door zich bovendien bereid te verklaren onze geheele collectie eveneens door deskundig personeel aldaar te doen revideeren, inzonderheid op een der belangrijkste punten, n.l. de tegenwoordige verblijfplaats der portretten, kortom a 1 onze fiches aan een nieuwe collationeering te doen onderwerpen.

Het laat zich aanzien, dat het bovenomschreven werk in den loop van het komende jaar zijn beslag krijgen zal, terwijl inmiddels reeds een beroep kan worden gedaan op de leden van het Genootschap om ons aangaande de vele nog niet beschreven familieportretten de noodige gegevens te verschaffen, waarbij elke bijdrage, hoe gering of onvolledig ook, op hoogen prijs wordt gesteld.

Minder resultaat leverden de bemoeiïngen van de D. C. op in zake de:

II. Beschrijving van particuliere archieven en genealogische handschriften. Een poging om aan dit onderdeel van het program van het D. B. een begin van uitvoering te geven, waarbij de medewerking was ingeroepen van een der ambtenaren van het Rijksarchief te Middelburg, had niet het gewenschte gevolg. Niettemin blijft de Commissie van het belang van deze afdeeling ten zeerste doordrongen. Zij hoopt zich in het jaar, dat voor ons ligt, de hulp te verzekeren van erkende deskundigen, zoowel uit de kringen van archivarissen als van genealogen, teneinde zooveel mogelijk tot registratie te geraken der particuliere archieven en genealogische handschriften, waarvan men thans zoo vaak niet weet waar zij berusten. Aldus zal een belangrijke bron van documentatie aan de gegevens van het Genootschap worden toegevoegd. Hoopvol mag het in dit verband heeten, dat ons van belangstellende zijde reeds spontaan gegevens op deze rubriek betrekking hebbende werden toegezonden. Ook hier houdt de D. C. zich voor collaboratie door de leden ten zeerste aanbevolen.

Zeer gunstig ontwikkelde zich in het afgeloopen jaar de:

III. Heraldische Documentatie. Uit het Maandblad hebben de leden reeds kunnen zien, hoe de Commissie ernaar streefde de aldaar geplaatste vragen op heraldisch gebied uit de gegevens welke haar ten dienste staan, te beantwoorden. Deze werkzaamheid van de D. C. nam aanmerkelijk in belangrijkheid toe sedert de HH. R. T. Muschart en J. C. P. W. A. Steenkamp, wier collecties van heraldische gegevens zonder twijfel als de belangrijkste van dien aard hier te lande kunnen worden beschouwd en elkaar bovendien op zoo'n gelukkige wijze aanvullen, als vaste medewerkers tot deze afdeeling toetraden. Door bemiddeling van het D. B. was het in zeer vele gevallen mogelijk den vragers reeds in hetzelfde nummer waarin de vraag geplaatst werd, een antwoord te doen toekomen. Ter illustratie van de zich steeds meer ontplooiende werkzaamheid van het D. B. op dit gebied, diene dat het Bureau in staat was in het laatste Maandblad niet minder dan twee en twintig vragen te beantwoorden, waaraan in de meeste gevallen ook genealogische bijzonderheden konden worvastgeknoopt. Een woord van bijzonderen dank aan de Heeren Muschart en Steenkamp voor hun niet genoeg te waardeeren medewerking, is hier volkomen op zijn plaats.

Ook het plan om het tot stand komen van een

IV. Repertorium op de gedrukte genealogische bescheiden in den meest uitgebreiden zin te helpen verwezenlijken, heeft de ernstige aandacht der Commissie gevraagd. Zij kwam hierbij tot de conclusie, dat het vervaardigen van een dergelijk

repertorium, waaraan in de genealogische wereld zoo'n groote behoefte bestaat, niet tot de eigenlijke taak van het D. B. kan worden gerekend, dat in de eerste plaats op vrijwillige medewerkers is aangewezen. De vervaardiging van een dergelijk repertorium zou een werk van zoodanigen omvang worden, dat het bijna uitgesloten schijnt, dat wie ook deze taak belangeloos op zich zou willen nemen. In het onwaarschijnlijke geval, dat werkelijk iemand bereid gevonden werd in zijn vrije uren dit werk uit liefhebberij te verrichten en hij hiervoor ook over de noodige ervaring beschikte, ware het naar het oordeel der Commissie te vreezen, dat het repertorium tot stand zou komen in een tempo omgekeerd evenredig aan het verlangen, waarmede naar zijne verschijning zou worden uitgezien. Dit werk aan meerdere vrijwillige medewerkers op te dragen — gesteld zij waren te vinden en hiervoor ook geschikt — zou misschien tijd kunnen uitsparen, maar aanmerkelijk de homogeniteit schaden, welke voor een werk als dit eene „conditio sine qua non" behoort te zijn. De Commissie is derhalve van oordeel dat de totstandkoming van het repertorium slechts dan op deugdelijken grondslag mogelijk is, wanneer één gesalarieerde deskundige persoon, die in de gelegenheid is zich geheel aan zijn taak te geven, hiermede werd belast, desnoods met de hulp van een of meer aan hem ondergeschikte klerken voor het schrijven der fiches enz. Het spreekt van zelf dat het bij den huidigen stand der geldmiddelen niet op den weg van het Genootschap ligt de hiermede gepaard gaande kosten voor zijne rekening te nemen. De Commissie acht het echter geenszins onmogelijk, dat de voor dit doel benoodigde gelden — gezien het groote nut dat het repertorium voor iederen genealoog zou hebben — uit vrijwillige bijdragen zouden kunnen worden bestreken. Zij meent, dat het aanbeveling zou verdienen het onderzoek zoowel der financieele als technisch-genealogische vraagstukken, welke met deze quaestie verband houden, op te dragen aan een speciale Commissie, waarin enkele genealogen, die over groote practische ervaring beschikken, zitting zouden behooren te hebben. Indien deze Commissie onder de auspiciën van het Genootschap tot stand kwam, zou hiermede een belangrijke stap in de goede richting zijn gedaan.

Veel beperkter van omvang en derhalve door het D. B. gemakkelijker te verwezenlijken is het vervaardigen van een repertorium op de gedrukte m o n o gr a p h i e ë n. Ook daarvan zal niemand het nut ontkennen. Vindt men b.v. vele genealogische tijdschriftartikels terug in het repertorium van Petit, met de monographieën is dit niet het geval. De D. C. heeft derhalve gemeend in het belang der leden werkzaam te zijn door met het vervaardigen van een dergelijk repertorium een aanvang te maken, ook al loopt zij hiermede misschien vooruit op een onderdeel van het groote Repertorium, waarvan de totstandkoming echter geenszins vaststaat. Gebruik makend van het welwillend aanbod in 1917 door den heer D. G. van Epen, Directeur van het Centraal Bureau voor Genealogie en Heraldiek, gedaan, werd overgegaan tot de inventarisatie van de belangrijke collectie monographieën van dit Bureau. Hiervoor werden speciale

fiches vervaardigd. Aan de Directie van het Centraal Bureau komt voor hare bereidwilligheid een woord toe van oprechten dank.

V. Teneinde het documentatie-materieel van het Genootschap zooveel mogelijk uit te breiden deed de D. C. kort geleden in het Maandblad een beroep op alle leden, die veel in archieven werken, om de gegevens op genealogisch en heraldisch gebied die zij bij hunne nasporingen tegen komen en die naar hun oordeel voor anderen van waarde kunnen zijn, te noteeren en aan het D.B. op te zenden. Zij stelde hiervoor fiches van een door het Bestuur vastgesteld model voor de leden beschikbaar. Deze oproep bad een groot 'succes. Thans zijn reeds circa 2000 fiches door verschillende leden aangevraagd. Het lijdt geen twijfel of het Genootschap zal langs dezen weg allengs belangrijk materiaal verwerven, waarvan de leden in de toekomst veel profijt zullen kunnen trekken.

VI. Ten slotte zij nog gereleveerd, dat door bemiddeling van het D. B. gedurende het jaar 1919 ten Algemeenen Rijksarchieve alhier werd gedeponeerd en voor de leden toegankelijk gesteld, het aan het Gerechtshof te Leeuwarden toebehoorendo belangrijke genealogische handschrift, bekend onder den naam „Manuscript Doys". Dit manuscript bevat behalve eene uitvoerig gedocumenteerde genealogie Doys ook tal van genealogieën, genealogische fragmenten, kwartierstaten enz. van andere familiën, welke het raadplegen overwaard zijn en uit den aard der zaak anders voor het publiek niet gemakkelijk bereikbaar zijn.

Ondergeteekenden meenen hun 'verslag van de werkzaamheden van het D. B. over het afgeloopen jaar niet te kunnen beëindigen zonder dit Bureau, dat geheel op eigen middelen is aangewezen, in den fiuanoieelen steun der leden en in het bijzonder van hen, die reeds thans van zijne gegevens door middel van het Maandblad veel gebruik maken, aan te bevelen. Tot hun leedwezen onderging het aantal contribuanten in het afgeloopen jaar een niet onaanzienlijke vermindering. Ook onder de begunstigers, aan wier belangstelling in het werk van de D. C. niet mag worden getwijfeld, waren er die hunne bijdragen opzegden. Het zou jammer zijn, indien om financieele redenen het werk der D. C. niet tot vollen wasdom kon geraken en op het oogenblik dat het volop vruchten zou belooven af te werpen, zou moeten worden gestaakt.

(w. g.) Te. R. Valck Lucassen.
Th. à Th. v. d. Hoop
Th. van Rheineck Leyssius.

De afstamming van het thans Rotterdamsche geslacht Suermondt,

door W. Wijnaendts van Resandt.

Zoowel in het Stam- en Wapenboek van Aanzienlijke Nederlandsche Families, als in jaargang 1911 van Nederland's Patriciaat, vangt de stamreeks van het in hoofde dezes genoemd geslacht aan met *Barthold Suermondt* gehuwd met *Luytje Roest*. Omtrent dit echtpaar vermelden beide uitgaven echter verder absoluut niets, alleen

laatstgenoemd jaarboek deelt mede, dat *Barthold* omstreeks 1660 zou zijn geboren.

Vermeld vindt men voorts, dat de kleinzoon van dezen stamvader, *Evert Suermondt* geheeten, en geboren te Ede 3 April 1703, de eerste was die zich te Rotterdam vestigde, aldaar het thans nog bestaande handelshuis E. Suermoudt & Zoonen & C° oprichtte en stichter werd van alle tegenwoordig nog levende takken der familie [1]). Zijn vader *Willem Suermondt* zou — mede blijkens genoemde uitgaven — zoowel te Ede als te Wageningen woonachtig zijn geweest en uit zijn huwelijk met *Anna Elisabeth van Dompseler* onder andere ook genoemden zoon *Evert* (voornaam uit de familie v. Dompseler) gewonnen hebben.

In het hoogerbedoeld Stam- en Wapenboek worden voorts nog een groot aantal leden vermeld van een eveneens te Wageningen gewoond hebbende familie *Suermondt,* waarvan een *Johan Suermondt* schepen en burgemeester dier stad was tusschen 1671 en 1680 en een *Peter Suermondt* aldaar dezelfde waardigheden bekleedde tusschen 1708 en 1746, zonder dat het verband tusschen dezen tak en dien, welke te Ede voorkwam en naar Rotterdam vertrok, daarin kon worden aangegeven. Wel krijgt men uit de opgaven in het Stamboek den indruk, dat de familie te Wageningen even uitgebreid en talrijk was, als die te Rotterdam het later zou worden, wel bewijzen de aanhuwelijkingen in die Wageningsche familie, dat zij tot de regeeringsgeslachten dier stad behoorde, doch evenals van haar Ede-Rotterdamsche naamgenooten, was het niet gelukt de stamreeks hoog op te voeren, niet hooger dan *Jan Suermondt,* burgemeester van Wageningen in 1676. (Hetgeen het Stam- en Wapenboek verder over hem mededeelt, is geheel onjuist),

Alvorens mede te deelen wie de voorouders waren van den *Barthold Suermondt,* met wien de tot dusver gepubliceerde stamreeksen aanvangen, en daarbij aan te geven in welk familie-verband zij staan tot de hiervoor bedoelde andere Wageningsche *Suermondt's,* is het wenschelijk vooraf een beschouwing te houden over den oorsprong van dien naam te Wageningen en over de eerst bekende leden van dit geslacht die daar gevonden werden.

Men heeft eigenlijk nooit geweten of de familie lang of kort te Wageningen voorkwam en sedert wanneer men den naam er vermeld vindt. Slaat men een op het Gemeentehuis te Wageningen berustende *Naamlijst der schepenen* dier stad op, dan vindt men daarop als eerste Suermondt vermeld, *Dirck Suermondt,* schepen 1584—1686. Alzoo moet men bij zijn onderzoek naar de oudere Suermondt's minstens tot 1684 teruggaan, om meer over hen te weten te kunnen komen. De trouw- en doopboeken aldaar beginnen helaas en onbegrijpelijkerwijze (ook in het kerkarchief berusten geen oudere) resp. eerst met 1667 en 1737, zoodat deze boeken over de eerste Suermondt's niets, en over de latere slechts zeer weinig opleveren.

Hierdoor is men bij dit onderzoek geheel aangewezen op het oud-rechterlijk archief, z.g. schepenregisters enz. (Notarieel archief van Wageningen bestaat niet, daar eerst in 1811 de eerste notaris daar werd benoemd).

[1]) In Nederlands Patriciaat wordt de in Duitschlend wonende tak (blz. 464, IV, 4) niet uitgewerkt, terwijl de tak ***Kamphuis Suermondt*** (blz. 478, VI quater 1) vergeten is.

Deze boeken vangen aan met 1542, het zijn de z.g. Gerichtssignaten van Wageningen. De protocollen van vestenis of transportregisters beginnen eerst — met eenige lacunen — met 1682. Bovendien zijn bewaard gebleven talrijke bundels processtukken afkomstig van voor het Wageningsche schepengericht gevoerde processen; de oudste bundel dateert van 1555.

Bij het ingestelde onderzoek viel het op, dat van 1042 tot circa 1678 de naam slechts 3 maal voorkomt, terwijl men na laatstgenoemd jaar ineens kennis maakt met talrijke leden van dit geslacht. Het meest treden alsdan op den voorgrond een *Peter Suermondt* en een *Dirk Suermondt,* zooals later zal blijken oom en neef.

Peter Suermondt komt het eerst voor in 1573 in een aanspraak door *Hendrik van Eck,* richter te Wageningen, tegen hem gedaan en daarna in Januari 1678 als de magistraat van Wageningen met het oog op de troebele tijden 10 burgers dier stad aan haar toevoegt om de regeeringszaken mede te helpen regelen. Onder die 10 burgers treffen wij dan aan *Peter Suermondt* en *Dirk Suermondt.*

Peter, dien men nog vermeld vindt tot Maart 1596, was blijkens verschillende acten gehuwd met *Barbara van Daetselaer,* die als zijn weduwe het laatst voorkomt 16 Dept. 1620, en die behoorde tot een bekend Wageningsch regeeringageslacht.

De neef, *Dirk Suermondt,* komt het eerst voor in 1578 als hij aan schepenen van Wageningen wordt toegevoegd, bekleedde zelf die waardigheid van 1684-1586 en overleed blijkens een door de voogden zijner kinderen gevoerd proces in 1692. Hij zelf is voogd geweest over *Johan* en *Harmken van Sallant* [1]), kinderen van wijlen *Barthold van Sallant* bij wijlen *Belia van Stepraet, in* welke hoedanigheid hij in Sept. 1580-1581 voor het gericht van Wageningen procedeert tegen Maria *wan Bemmel,* tweede huisvrouw van den overleden *Bart van Sallant,* over de verdeeling van de vaderlijke nalatenschap. Blijkens de replieken in dit proces verklaart *Dirk Suirmont* o. a. dat hij — naast heer *Jan Suirmont* die echter geestelijke is — der onmondigen kinderen „oltste neve op ter strate" is, zoodat hij op een of andere wijze aan de *van Sallant's* geparenteerd moet zijn geweest, terwijl de zoo juist genoemde heer *Jan* Suermont zijn broeder blijkt te zijn geweest.

Het is nu wenschelijk, bij hetgeen zal volgen de parentage met *Barbara van Daetselaer* en die met een *van Sallant* goed in het oog te houden.

Onder de Wageningsche stukken van het voormalig rechterlijk archief aldaar, — thans alle berustende op het Rijksarchief te Arnhem — bevindt zich ook een portefeuille met allerlei losse acten en minuten van huwelijksvoorwaarden, boedelscheidingen, informatiën enz. Daaronder vond ik een perkamenten acte inhoudende de huwelijksvoorwaarden gepasseerd op Sondach na St. Bartholomeusdag 1548 (26 Augustus) tusschen *Peter Geddesen* en *Barbara van Daetselaer.* Als huwelijks-

[1]) ***Johan van Sallandt*** huwde kort daarop met ***Elisabelh van Weerdenburgh***; ***Harmken van Sallandt*** huwde met ***Gijsbert Orinck*** wonende in de Lijmers (zie Wageningen deel 1582-1596, d.d. 17 Mei 1593, 13 Mei 1596 en 2 Febr. 1596). Hun vader ***Bart van Sallant*** komt voor als schepen van Wageningen 1542, 44, 47, 48, 50, doch overleed te Arnhem; zijn eerste echtgenoote ***Belia van Stepraet*** overleed blijkens het proces in 1570 te Wageningen. De grootouders der kinderen waren blijkens dezelfde bron ***Johan van Sallant*** en ***Henneken N. N.***

lieden aan des bruidegomszijde treden op *Karel de Rueter*, priester, *Johan van Renesse* en *Derrick Geddesen* (zijn vader); huwelijkslieden van de bruid waren *Gerrit de Rueter, Peter van der Moelen* en *Derrick van Brienen* [1]; mede blijkt uit deze acte, dat de ouders van den bruidegom waren *Derick Geddesen* en *Mechtelt van der Bruegge(n)* (*van der Bruegge(n)* toenmaals een regeeringsfamilie te Wageningen, waar o. a. een *Arnt van der Bruegge(n)* lange jaren schepen was sedert circa 1560) en dat de moeder van de bruid (de vader was blijkbaar overleden) *Suesse Derrick Ghiesbertsdr.* heette.

Daar de vrouw van *Peter Suermondt* óók *Babara van Daetselaer* heette en mijn onderzoek in de Wageningsche schepenregisters vóór circa 1578 vrij vruchteloos was gebleven, omdat ik vóór genoemd jaar slecht 3 maal den naam vermeld vond, rees bij mij het vermoeden, dat *Peter Geddesen*, wirns huwelijksvoorwaarden van 1548 ik hierboven vermeldde, dezelfde persoon zou zijn als *Peter Suermont*, die het laatst in 1596 werd vermeld.

Alsnu een onderzoek beginnende op den naam *Geddesen* bleek mij al spoedig, dat de *Suermondt*'s te Wageningen vóór 1578 allen den naam Geddesen voerden en omstreeks genoemd jaar er allen toe overgingen dezen naam te verandoreu in dien van *Suermondt*. Alle personen, welke ik bij mijn eerste onderzoek in den tijd 1570—1600 reeds als *Suermondt*'s had genoteerd, vond ik nu vóór ongeveer 1578 terug als Geddesen.

In verband met hetgeen ik hiervoor b.v. opmerkte over een alliantie met *van Sallant*, is merkwaardig een rechterlijke aanspraak te Wageningen van Woensdag post dominicam exandi 1559 [2]) (7 Mei) van Cornelis *Holl* cum suis contra *Henrick Geddesen* en Mery *van Sallant*, diens huisvrouw, waarbij de eerstgenoemde partij van de tweede haar deel opeischt uit den boedel van wijlen *Gerritgen Holl*, zoomecle het legaat dat heer *Jacob van Sallant*, priester, aan voornoemde *Gerritgen*, die zijn moey was, vermaakt had n.l. een rente van 6 jochimdalers jaarlijks, hebbende *Henrich* Geddesen met zijn huisvrouw de *helft* van heer *Jacoós* erfenis ontvangen. Uit het verdere verloop dezer zaak (zie o. a. de rechtszitting van ipso die Odulphi (12 Juni) van 1559 [2])) blijkt nog, dat *Bart van Sallant* en Muri *van Sallant* de erfgenamen waren van heer *Jacob van Sallant*. Wanneer wij ons nu nog herinneren, dat *Dirk Suermondt* in 1579 — twintig jaar later — verklaart, dat hij de oudste neef is van de kinderen van *Bart van Sallant*, dan volgt uit het vorenstaande, dat *Dirk Suermondt* een zoon was van *Henrick Geddesen* en *Mary van Sallant*. *Tal* van inschrijvingen in het Gerichtssignaat van Wageningen van 1556—1587 bevestigen zulks en leeren ook, dat *Dirck Suermondt* zelf evenzoo aanvankelijk daarin voorkomt als *Dirck Geddesen*.

Wij meenen nu niet beter te kunnen doen, dan alle acten te vermelden uit hooger genoemd schepenregister, waarin de leden der families *Geddesen* en *Suermondt* voorkomen, omdat uit de vermelding daarvan aan een ieder duidelijk blijkt, dat beide een en dezelfde familie zijn.

Woensdag post Lctare (31 Maart) 1657.

Derick van Brienen gemachtigde van *Cornelis van Wese*, patroon der St. Kathcrina vicarie [1]) in de moederkerk binnen Wageningen, inplaats van zijn neef *Cornelis van Sallant*, spreekt aan *Henrick Geddesen Dericksoen* over de betaling van door *Henrick* van de vicarie gepachte 4 morgen land in de Nuede.

Woensdag post Jubilate (12 Mei) 1557.

Heer *Karel de Rueter* met zijn gemachtigde *Gerrit de Rueter*, aanlegger, spreekt aan *Derrick Geddesen* verweerder.

Zelfden datum.

De burgemeesters en schepenen van Wageningen spreken aan *Hendrick Geddesen* of *Hendrick Derrickss „of woe hij mit recht genoempt maech wesen"*, dat hij in een rekest aan het Hof van Gelderland over hen heeft geklaagd, n.l. over een z.i. onbillijk door hen gewezen vonnis in een pachtzaak (zie 21 Maart hiervoor). Zij zijn in hun eer getast en eischen, dat aan *Henrick Geddesen* gelast worde borgen te stellen en dat hij zich ten stadsrechte daarover zal verantwoorden. *Henrick* doet amende honorable en geeft te kennen, dat Mr. *Johan van Dorp*, zijn advocaat, de supplicatie anders dan hij bedoeld had, had opgestcld. Als borgen treden voor hem op *Derck van der Stegen* en *Peter Geddesen*, ieder voor 2000 gld.

Altero die ascensio domini (2G Mei) 1558.

Cornelis van Wese, patroon der St. Katherina vicarie, in plaats van *Cornelis van Sallant*, spreekt aan *Jan Dircss* of Jan *Geddesen „of* hoe *hij genoempt mach syn"*, dat hij op Hemelvaartsdag in de gerfkamer van de kerk is aangevallen door *Jan* voornd met adsistentie van diens *vader* en broeders *Peter* en *Henrick Geddesen*, in tegenwoordigheid van burgerneesters, schepenen, pastoor, vicarissen en tal van burgers van Wageningen, vanwege het bezit der vicarie van St. Katharina, waarop *Jan* geen recht heeft. Aangezien *Jan Geddesen* hem heeft uitgescholden voor „hondskont", en Jan — zijn overkleed uittrekkende — hem met vuisten heeft gedreigd, hem toevoegende dat hij de kerk uitgesmeten moest worden, waarvan groot tumult in de gerfkamer was ontstaan, verzoekt heer *Cornelis* bestraffing van de daders. In deze zaak legt o.a. verklaring af de mede tegenwoordig geweest zijnde priester, heer *Aelbert Gedesse*, die blijkens het verdere verloop van het verhoor een *broeder* van den tumultmaker was.

Over deze zaak is nog heel wat te doen geweest (zie o.a. het verbaal der zitting der schepenbank op Woensdag post Viti et Modesti (22 Juni) daarna), tal van verklaringen werden afgelegd, doch toen het Hof er zich mede bemoeidc, heette het dadelijk dat de privilegiën van Wageningen door een niet-bevoegde werden aangetast, en werd de schuld van den beklaagde in aanmerkelijk onschuldiger daglicht geplaatst. Uit die inschrijvingen blijkt ten slotte, dat *Jan* de jongste der kinderen van *Derck Geddesen was*.

7 Mei 1559.

De aanspraak van *Cornelis Holl c. s.* contra *Henrick Geddesen* en *Mery van Sallant* hiervoor reeds besproken.

Ipso die Odulphi (12 Juni) 1559.

Kwestie tusschen *Bartolt van Stralen* en *Meri Geddesen*; van geen belang.

[1]) De Ruyter, van Renesse, van der Moelen en van Brienen, alle zeer aanzienlijke toenmalige regeeringsfamilies te Wageningen.

[2]) Gerichtssignaat van Wageningen, deel 1556—1587.

[1]) De vicarie van St. Katherina en St. Barbara was door Johan van Sallant in de kerk van Johannes den Dooper te Wageningen gesticht.

Altero die Valentini (15 Februari) 1563.

Een aanspraak tegen heer *Jan Geddesen of Jan Henricksz* over het weghalen van ornamenten uit een kist in de kerk.

Woensdag post Valentini en Donredag post domin. Jubilate (6 Mei) 1663 over dezelfde zaak.

Na 2 Nov. 1569.

Het gericht van Wageningen contra *Jacob Geddensen,* die in „voergangene tijden" geweld gepleegd zouden hebben aan *Frederick de Ruyter,* richter te Wageningen, ten huize van Goert de smid.

11 sept. 1570.

Over deze zelfde zaak nog, de *gedaagde heet dan echter Jacob Zuermont* en niet meer *Jacob Geddesen;* hij wordt van de aanspraak inzake gepleegd geweld „vrij en los erkend"; er bleek van de klacht niets waar te zijn.

Dit is derhalve de eerste maal in dit protocol, dat de naam Suermont gebezigd wordt; in een ander gerichtssignaat van Wageningen, ongeveer gelijk loopende met het hier besprokene, n.l. het deel *1558—1628*, vinden wij 6 jaar vroeger het eerst den naam Suermont vermeld : Manendach post divisio apostolorum (17 Juli) 1664 n.l. vinden wij heer *Aelbert Zuermont*, priester, in een grensscheidingskwestie van zijn erf met *Willem Ghiesberts. In* 1564 komen dus de Geddesen voor het eerst voor met den naam *Suermont,* dan in 1570 en daarna geregeld sedert 1673.

Bovengenoemde heer *Aelbert Suermont*, priester, is uiteraard dezelfde als heer *Aelbert Geddesen,* priester, hiervoor in 1558 vermeld.

29 Januari 1573.

Merry Gedxen met *Bart van Sallant* als haar voorspraak, spreekt aan *Gerrit Tijnagel* over het brengen van 7 hoet gerst naar Nijmegen. 12 Febr. d. a. v. komt de zaak opnieuw voor, zij heet dan *Marry van Zallant.*

12 Febr. 1673.

Gherrit Tijnagel, verweerder, contra *Merry van Zallant* met *Bart van, Zallant als* haar momber, over een verplichting tot levering van 7 hoet garst. *Bart* stelt tot borg *Peter Gedzen;* in het verdere verloop dezer zaak *heet zij echter Marry Zuirmontz.*

12 Februari 1573.

Aanspraak van *Hendrik van Eck*, richter te Wageningen, contra *Peter Zuirmont* en *Merry Zuirmont*, omdat zij geweigerd hadden te voldoen aan 's Konings last om wagens te leveren tot vervoer van haver naar Arnhem. (De weigering stond zeker in verband met Prinsgezindheid waarom zij niet wilden helpen vervoeren naar de Spanjaarden te Arnhem).

2 Sept. 1673 komt deze zaak nog voor het gericht; evenzoo 17 Nov. 1573; *Mary* heet dan weer *Merry Gedzen.*

13 October 1674.

Derrick Geddese Henricksz. heeft machtig gemaakt *Peter Geddesen, zijn oom,* om al zijn zaken voor het gericht te Wageningen waar te nemen.

20 Nov. 1677.

Derrick Suermont als momber *zijner moeder Merri Suermonts,* verweerderesse, contra *Brant van Bauhuys,* aanlegger, over een schuldbekentenis van 100 gl.; hieruit blijkt dus dat de te voren voorkomende *Marie Geddesen of Merry Suermont* dezelfde is als Marie *van Sallant*, huisvrouw, later weduwe van *Hendrik Geddesen* (= *Suermondt).*

21 *Nov. 1577* over dezelfde zaak, evenals 12 Nov. 1678, de verweerderesse heet echter dan weer *Mari Gedsen.*

4 Januari 1687.

Verklaring van den richter van Wageningen ter instantie van *Wilhelm van Xanthen,* dat heer *Jan Suirmont* ongeveer een maand voor Kerstmis 1.1. aan *Wilhelm* voornd. beloofd had 20 dalers te betalen.

Hiermede zijn de Geddesen en *Suermonts* in dit register van Wageningen (1556— 1587) voorkomende, besproken. Tot recht verband met de verdere *Suermonts* geven wij nu nog enkele hen betreffende acten uit 2 andere deelen der Wageningsche Schepenregisters.

6 Februari 1582[1]).

De gemachtigde van *Jasper Suermondt* en *Derksken Verheyen,* echtelieden, krachtens volmacht te *Nijmegen* gepasseerd, draagt over aan *Derck Suirmont* en *Jacobgen Roetersclr.,* echtelieden, hun erf en huis in de Broeckstraat te Wageningen.

28 Mei 1590. [1])

Heer *Johan Suirmont*, priester, bekent verkocht te hebben aan *Henrick Neyen (Noeyen)* en *Harmken Suirmondt*, zijn resp. zwager en zuster, huis, hofstede en schuur staande binnen Wageningen aan de Hoogstraat.

13 Februari 1693. [2])

Jasper Suirmont en *Henrick Neuyen*, als oomen en mombers van zaligen *Dirck Suirmonts* nagelaten kinderen genaamd *Henrick*, *Anna* en *Maria,* dragen diverse perceelen land over, o. a. :

een akker op het Nyeland aan *Frans Suirmont* en *Ulandt Evertsdr.,* echtelieden, [3])

twee akkers aan den Harntgensweg aan *Antonis Vos* en *Peyns Suirmont,* echtelieden,

een kamp bouwland aan de Bergpoort aan *Jasper Suirmont* vd. en *Derrickjen Verheyen,* echtelieden etc. etc.

Belangrijk voor de kennis der eerste leden van het geslacht zijn voorts twee processen te Wageningen gevoerd in *1626* en *1628*; *a.* tusschen *Hendrik Suermont als* gemachtigde van *Maria* en *Catharina Suermont,* gezusteren, contra *Jenneken Styps* weduwe van *Dirk Suermont*, en *b.* tusschen *Henrick Janssen* als possesseur van een kamp voor de Bergpoort aldaar, met *Jenneken Styps*, weduwe *Dirck Suermont* contra Dr. *Henrick Suirmont* en consorten. Alvorens deze processen nader te bespreken, willen wij eerst een overzicht geven van de familie *Geddesen—Suermont*, zooals dit uit de thans medegedeelde acten kan worden opgesteld.

I. *Dirk Geddesen (Geddesoen)* (wiens kinderen zich allen circa 1676 *Suermondt* noemen), geboren omstreeks 1490, nog vermeld te Wageningen in 1.548 en 1658, huwt

[1]) Deel 1582-1596.

[2]) Deel 1558-1628.

[3]) *Frans Suermondt*, die in een verklaring van Juni 1626 zegt alsdan 73 jaar oud te zijn en dus geboren is in 1553, heet blijkens het onder te noemen proces van 1626 in een daarin liggende acte van 1601 *neef van heer Jan Suermondt* en in 1621 *neef* van *Henrick Noy* (zie hierna sub. II, 1 en sub. II 5); uit zijn huwelijk met *Ulandt Everts* stamt de Wageningsche tak, welke via Ede naar Rotterdam vertrok.

Mechtelt van der Bruggen, bij wie minstens de *4* volgende kinderen :[1])

1. heer ***Albert Geddesen,*** later *Suermondt*, priester, vermeld te Wageningen in 1568 en 1664.
2. ***Hendrik,*** volgt 11.
3. Peter ***Geddesen,*** later ***Suermondt,*** geboren omstreeks 1520, vermeld te Wageningen van 1548-1696, toegevoegd aan Schepenen aldaar in 1678, huwt 26 Augustus 1648 Barbara *van* ***Daetselaer,*** dochter van *N.* en *Susanna* ***Dirk*** *Gijsbertsdr.*; ***zij*** wordt het laatst te Wageningen vermeld op 16 September 1620. [2])
   Uit hen stammen de takken, welke eenige burgemeesters van Wageningen hebben voortgebracht.
4. ***Jan Geddesen,*** vermeld in 1558 in het geschil in de kerk te Wageningen over de St. Katharina-vicarie.

II. ***Hendrik Geddesen,*** later ***Suermondt,*** geboren omstreeks 1620, het laatst vermeld te Wageningen in 1559, doch overleden vóór 1673, huwt, ***Maria van*** *Sallant*; zij heet als zijn weduwe zoowel *Mary* ***Geddesen*** als ***Mary*** *Suermont*; wordt vermeld in 1673, '77 en '78, dochter van *Johan* van *Sallant* en ***Henneken N.***

Hunne kinderen waren :

1. heer Jan ***Geddesen,*** later ***Suermont,*** priester 1563, 1687. Hij huwt later met *Geertruid Luiman* en heeft 3 kinderen.
2. ***Dirk Geddesen,*** later ***Suermont,*** geboren circa 1545, heet in 1679 met zijn broeder heer ***Jan,*** de oudste neef op ter strate van man's zijde van de kinderen van *Bartolt van Sallant*; herhaaldelijk vermeld te Wageningen sedert 1673; toegevoegd aan schepenen aldaar 1578, zelf schepen 1584-1686, overleden in 1592 [3]), huwt *Jacobgen* ***Roeters,*** overleden Nov. 1590[3]).
   Zij hadden 3 kinderen, die voorkomen te Nijmegen, Wageningen en Cleve.
3. heer ***Jacob Geddesen,*** later ***Suermont,*** priester, vermeld te Wageningen in 1569 en 1670.
4. ***Jasper Suermont,*** vermeld te Wageningen sedert 1680, komt sedert 1689 voor als burger en inwoner van Nijmegen, overleden in 1602, huwt voor 1682 *Dirkje* ***Verheyen*** uit Nijmegen; overleden als zijn weduwe na 1611. Zij hadden minstens 3 kinderen, die voorkomen te Wageningen, Nijmegen, Huissen en Emmerik.
5. *Hermanna* Suermondt, huwt voor 1584 ***Hendrik*** *Noey* ***(Neuyen, Noy),*** die voorkomt te Wageningen, doch ook te Harderwijk (1600 en 1626).

Het eerst, dat de naam ***Suermont*** in de oudste schepenregisters van Wageningen wordt vermeld, is echter in *1554* (deel 1554—1555).

Op Donredach post Jubilate (19 April) van dat jaar maken *Wylhem* ***Zuermont*** *Derricksz.* als momber van zijn huisvrouw ***Margriet, Derrick van Brienen*** de jonge als man van *Gerberich*, ***Johan van Brienen*** als gemachtigde van ***Anna*** en ***Merri*** Coendersdochteren en *Willem* met ***Derrick*** als gemachtigden van *Wylhem* ***van Doernyck,*** aanspraak op een stuk land gelegen op het Nyelant bij Wageningen, hetwelk ***Aernt 'T Wenting*** (ook *Wentinck)* namens zijn huisvrouw ***Geertruyt,*** of *Geertken*, dochter van ***Willem Foncken*** en *Lijsbeth* diens vrouw tot zich heeft genomen.

Het land was afkomstig van der genoemde vrouwen vader ***Coendert*** *Willemsz.*, die het eertijds gekocht had van wijlen ***Willem*** *Ernsten.* Over deze zaak ontstaat een rechtzaak.

Wij leeren hier derhalve een ***Willem Seurmondt*** kennen, wiens vader ***Dirk*** heette en die in 1554 gehuwd was met ***Margriet Coendert*** *Willemsdr.*

Wanneer nu ***Dirk Geddesen,*** geb. circa 1490, wiens kinderen later allen ***Suermondt*** heeten, zooals verondersteld mag worden, ook ***Suermondt*** heette, dan is de hiervoor genoemde *Willem* ***Suermondt*** waarschijnlijk ook zijn zoon en is deze zoon dan de eerste geweest, die den naam ***Suermondt*** weder heeft aangenomen. Dit werd bevestigd door toevallig elders gevonden acten.

Ik vond n.l. èn ***Willem Suermondt*** èn ***Peter, Dirk*** en ***Albert Suermondt*** in ***Amersfoortsche*** resolutieboeken en transportregisters in familieverband terug. Gemakshalve deel ik deze acten uit ***Amersfoort*** in regestvorm vooraf hieronder mede, om daarna de daaruit te trekken conclusies te kunnen maken.

10 Juli 1684. Henricks Frederiks en Maria zijn vrouw bekennen aan ***Dirk Suyrmont*** ten behoeve van ***Anna*** diens dochter (vergelijk de Wageningsche acte van 13 Febr. 1693 hiervoor) een losrentebrief van 6 gl. jaarlijks etc. (met kantteekening van 16 Maart 1692, waarbij ***Goortgen Jan Besselsdr.***, weduwe van ***Willem*** *Suyrmont* als het recht hebbende van ***Dirk.*** *Suyrmont* blijkens zekeren koopbrief, bekent dat de rente is afgelost).

10 Juli 1684. ***Peter Suyrmont*** en ***Barbara*** zijn vrouw voor de eene helft en ***Goertgen*** weduwe ***Willem*** *Suyrmont* voor de andere helft transporteeren aan Henrick Fredericks een huis en erf aan de Scherbyerstraat te Amersfoort.

10 Juli 1684. ***Peter*** *Suyrmont* en ***Barbara*** zijn vrouw, hebben bekend aan *Gerritgen,* heer ***Aelbert Suyrmonts'*** dochter, hun nichtje, een losrentebriet van 24 gl. 's jaars uit hun deel van het huis en erf toebehoorende voor de helft aan *Goertgen* weduwe ***Willem Suyrmont, ge***legen aan de Koedijck genaamd den Hoeck, en uit eenige nader omschreven stukken land, alzoo al deze goederen hun zijn aanbestorven door overlijden van ***Willem Suyrmont,*** hun broeder, die getesteerd had voor notaris Jan Poth op 16 Nov. 1680 en voor notaris Jacob van Hees op 2 Juni 1584. [1])

15 September 1686.

Peter Suyrmont, als erfgenaan van ***Willem Zuyrmont*** zijn broeder, en als man en voogd van ***Barbara*** zijn huisvrouw, benevens ***Goertgen Jan Besselsdr.,*** weduwe van *Willem* Zuyrmont met ***Jan Jacobsz*** , haar zoon, benevens ***Coenraet*** *Fransz.* en ***Maria Dircx, Harbert Anthonisz en Marritgen*** *Fransz*, en ***Aernt*** *Vervoort* en *Gerritgen*, allen echtelieden, verkoopen een huis en hof aan de Langestraat in de Bruel te Amersfoort.

Voorts bleek dat *Willem* ***Suermondt*** voornd. in 1683 en 84 (jaar van zijn overlijden) raad van Amersfoort was.

Uit deze acten blijkt dus dat hij een broeder was van

---

[1]) Blijkens het later volgende was er nog een zoon ***Willem Suermondt.***

[2]) Barbaro van ***Daetzeler, weduwe*** van wijlen ***Peter Suirmont,*** met ***Barthold van Stralen als*** haar momber, schenkt aan de 2 gilden van het H. Cruys en van St. Anna te Wageningen, ten behoeve der huisarmen, de som van 100 gl. te verrenten tegen 6 pl. jaarlijks. (Schepenprotocol 1617-1623).

[3]) Zulks blijkt uit de hiervoor genoemde Wageningsohe processen van 1626 en 1628.

[1]) De registers waarin deze testamenten voorkwamen, bestaan helaas niet meer.

Peter Suermondt gehuwd met ***Barbara (van Daetselaer)*** en dus evenals Peter een zoon moet zijn geweest van ***Dirk*** Geddesen. Opmerkelijk is het evenwel dat de *Willem* ***Suermondt Dirksz.,*** die in 1554 nog te Wageningen voorkomt, gehuwd was met ***Margriet Coenraet*** *Willemsdr.*, terwijl de later te Amersfoort voorkomende ***Willem*** *Suermondt (Dirkszn.)* gehuwd was met ***Goertgen*** *Jan Besselsdr.*; denkelijk is dit dan zijn tweede vrouw geweest, terwijl uit de medegedeelde acten valt op te maken, dat hij geen kinderen naliet, die anders zijn erfgenamen geweest zouden zijn.

Het was van belang over de afkomst van ***Dirk*** *Geddesen* meer licht te ontsteken en na te gaan waarom zijn kinderen zich allen ***Suermondt*** hebben genoemd. Waren de schepenregisters van *Wageningen* van af 1658 reeds nagezien, het werd noodig daarom ook de oudere registers door te werken. Daartoe bleven echter slechts 2 deelen over, n.l. die van X42-1650 en van 1554—1555, de overige ontbreken. Slechts de ondervolgende acten werden gevonden.

17 Mei 1642 en 8 Sept. 1642 aanspraak van ***Aernt van der*** *Bruegg(en)*, schepen van Wageningen, als gemachtigde van ***Aelbert*** van der ***Bruegg(en)*** en deze als momber van ***Aeleidt van der Bruegg*** zijn moeder, contra ***Jan van*** *Renes(se)* als momber van heer ***Aelbert Derricks*** of ***Aelbert Gedessen*** (zie hiervoor sub. 1, 1), vicarius der 10 duizend martelaars-vicarie, over een roggerente uit land behoorende aan die vicarie.

15 Mei 1544 over dezelfde zaak; het blijkt dat de erfgenamen van ***Henrick van der Bruegge*** indertijd 1 morgen afgenomen hadden van het bedoelde land.

24 April 1542. Also ***Dirrick Geddese*** gepeijnt heeft ***Peter van den Beem*** en ***Derrick*** diens huysfr. aan hun huis en land in de buurschap (niet buurtschap) Dolre etc.

22 Apr. 1647. Also misverstand en misrekening erresen is tusschen Jan Janssen en ***Derrick Geddese*** etc.

21 Oct. 1549. Aanspraak van ***Peter*** van ***den Beem*** contra ***Derrick Geddesen*** over 60 gl.

24 Jan. 1564. Drie aanspraken van ***Peter van den Beem*** contra ***Derrick Geddessen*** over het gebruik van een erf, een oude schuld van 26 rijder gld., en een oude schuld van 300 gl. van ongeveer 13 jaar geleden. Uit deze zaak, welke bijna het geheele deel gerichtssignaat 1554—55 vult, blijkt niets anders van belang, dan dat ***Dirk*** *Geddesen* burger van Wageningen was.

Alzoo waren zonder veel verder resultaat alle oudere bronnen van Wageningen doorzocht, ware het niet dat onder de losse stukken van dit archief (huwelijksvoorwaarden, testamenten enz.) één acte gevonden werd, waarin ***Dirk Geddesen*** nog voorkwam.

Deze acte dateert van Donderdag na Zondag Estomihi 1527 en bevat de huwelijksvoorwaarden tusschen ***Henrick Arnts*** en ***Geritken*** zaligen *Wilhem* ***Hollendochter***; als huwelijksvrienden treden hierbij op: ***Jaspar Holle,*** priester, heer ***Reyner van Zweissel,*** priester, *Derck Janss* en Derck Dercks geheeten Geddenss. Voor *Derck Janss* zegelt ***Johan van der Stegen,*** voor ***Derck Geddenss*** zegelt ***Aenrick van Renesse;*** alle zegels afgevallen, behalve dat van ***Johan van der Stegen.***

Alzoo had ***Dirk Dirksz. Geddesen,*** geboren omstreeks 1490, burger van Wageningen, vermeld aldaar 1527, 1548, 53, 54, 57, 58, 62, gehuwd met ***Mechtelt van der*** *Bruegge(n)*, van wien de Wageningsche Suermondt's afstammen, tot vader een ***Dirk Geddesen,*** die omstreeks 1460 geboren moet zijn.

Verder is uit al de te voren medegedeelde acten op te maken, dat ***Dirk Dirkszn. Geddesen*** verwant zal zijn geweest aan leden der Wageningsche families van ***Renesse,*** van ***der Stegen*** en *Holl.*

Om nu de hierna volgende supposities te motiveeren is het noodig een enkel woord te wijden aan de processen van 1626 en 1628, hierboven vermeld omdat een daarin voorkomende mededeeling de aanleiding werd, het onderzoek, dat in de Wageningsche registers wegens gebrek aan verdere bronnen gestaakt moest worden, op ander terrein over te brengen.

In 1626 en 1628 werden voor het gericht te Wageningen twee in elkaar loopende processen gevoerd tusschen de in kol. 266 genoemde partijen. Het eerste proces handelt over een losgeld, dat ***Dirk Suermondt,*** wonende te Nijmegen, (zoon van ***Jasper Suermondt*** en *Dirkje Verheijen*, zie II, 4 hiervoor), indertijd voorgeschoten had aan zijn neef ***Christofcrus Suermondt*** (zoon van ***Jan Suermondt*** en ***Geertruid*** *Luiman*, zie 11, 1 hiervoor), toen deze neef gevangen zat op de St. Janspoort te Arnhem. Na het overlijden van ***Dirk Suermondt*** in Sept. 1626 en van ***Christoferus*** in 1626 als priester in het Stift van Munster, vorderde *Jenneken Styps*, weduwe van voornoemden ***Dirk,*** het voorgeschoten bedrag van 262 gl. terug van *Christoferus'* beide zusters ***Maria*** en ***Catharina Suermondt,*** toenmaals wonende te Cleve. Voor beide zusters treedt op hun neef ***Hendrik Suermondt,*** J. U. D. te Cleve (zoon van een ouderen ***Dirk Suermondt*** en *Jacobgen* ***Roeters,*** zie II, 2 hiervoor.)

Het tweede proces handelt over een rentebrief van 400 car. gl. gevestigd op een kampland bij de Hergpoort te Wageningen. Ook hierin zijn dezelfde personen betrokken, doch hoe belangrijk de uit die processen te trekken gegevens ook zijn voor het samenstellen van den stamboom van de volgende generaties, het belang van dit proces ligt in één der bijlagen daarvan en wel in een van na 1692 (niet gedateerd), zijnde de opgave van de baten en lasten van de nalatenschap van ***Dirk Suermondt*** († 1592) en diens echtgenoote *Jacobgen* ***Roeters*** († ***Nov.*** 1590), opgemaakt ten behoeve van hun 3 kinderen **Anna** [1]), ***Maria*** [2]) en ***Hendrik*** [3]) door hun voogden en ooms ***Jasper Suermondt en Hendrik Noy.***

Onder de baten komen de volgende posten voor, welke ik hier letterlijk afschrijf:

„ontvangen van 2 pachten 100 gl. van 4 hont land in Joost van Lienden's wei bij zal. *Stephen* ***Zuyrmont*** nagelaten — zooveel de voors. kinderen daarvan was competerende.

„also die kinderen voors. voor hun deel mede gerechtigt sijn geweest aan een jairrenthe soe Joachim van Roemen bij de sijns levens (hij leefde circa 1646) aan *Wilhelm* ***Suirmont*** hadde verschreven.

„heeft ***Henryck Neuyen*** verkofft aen ***Peter Suermondt*** van het versterff van *Wyllem* ***Suermont*** soe rente ende

---

[1]) *Anna Suermondt* huwt Nijmegen 27 Sept. 1601 ***Dirk Noot Hendriksz.*** weduwnaar van Tiel.

[2]) *Maria Suermondt* huwt Nijmegen 18 Oct 1603 ***Peter van Duren,*** van Nijmegen.

[3]) *Hendrik Suermondt*, geb. in 1589, studeert te Munster, J. U. D. te Cleve, leeft nog 1628.

lant gelegen ip die Betue als oeck tho Wagenyngh voor 200 gl. en 25 gl.; is der kinderen deel 76 gl. 5 st.

„alsoick noch schuldich sijnde 34 gl. 8 st. vuer zal. *Derck Suermonts* kynderen na d'afflivicheit huerer olderen binnen *Culenborg* verschoten, neffens noch 16 gl. die gemelte *Henrick Neuyen* verschoten hadde int uitbrengen der kinder so toe Munster als tho Nijmegen.

„alsoe die kynderen een andeell ahn de jairrenthe tho Kesteren waren hebbende, dairvan heer *Jan* en *Jasper Suermondt* mit *Henrick Neuyen* die ander delen van ware thokomende, synde die renthe verkofft aen *Pieter Suermondt* etc.

Uit deze inschrijvingen blijkt dat de Wageningsche Suermondt's vóór 1592 niet alleen renten en land hadden in de Betuwe, doch ook iets te maken hadden met Culenborg en het was deze post, welke mij het oog deed slaan op het archief van laatstgenoemde stad.

Een uitgebreid onderzoek in alle de oudste bronnen, zoowel van het gerechtelijk archief der stad, als van het archief der heeren (later graven) van Culenborg, leerde mij dat daar een uitgebreid geslacht *Suermont* gevestigd was, dat afstamt van *Willem Suermont Diricx* het eerst aldaar vermeld op 8 Maart 1366 [1]), later schepen en burgemeester aldaar.

De genealogie van dit Culenborgsche regeeringsgeslacht is van hem af geregeld te volgen tot omstreeks 1600, toen de meeste takken uitstierven, dan wel naar elders vertrokken.

Deze Suermont's voeren allen, blijkens hun talrijke voorhanden zijnde zegels, de gekanteelde dwarsbalk (soms gebroken door een ster), welke ook de Wageningsche Suermondt's voerden.

En de vermelding in de boedelscheiding van 1592 van de stad Culenborg èn de overeenkomst van het wapen maken het aannemelijk, dat de Wageningsche *Suermondt's* hun oorsprong in Culenborg vonden.

Immers de Culenborgsche naamgenooten verspreidden zich tengevolge van landbezit in de Betuwe over deze heele landstreek; men vindt hen van uit Culenborg zich vestigende te Tricht, Boesichem, Maurik, Rijswijk enz. (een tak ging ook naar Utrecht). Ook afstammelingen langs vrouwelijke lijn verlieten den vadersnaam en namen den naam *Suermondt* aan en zoo vinden wij te Culenborg en elders later *Suermondt's*, die dit volgens hun afstamming in de mannelijke lijn niet zijn. Een voorbeeld dier naamsverandering beschreef ik in n°. 2 van jaarg. 1917 van dit Maandblad.

De wijze van aanhechting van de Wageningsche *Suermondt's* aan Culenborg kon echter tot dusver niet vastgesteld worden. Bewijsbaar voeren eerstgenoemden, blijkens het hiervoor medegedeelde, hun stamreeks op tot een *Dirk Geddess*, geboren omstreeks 1460, wiens zoon *Dirk Geddesen Dirksx.*, sedert 1527 te Wageningen voorkomt.

Merkwaardig is het dat ik den naam Gedde, welken ik elders niet ontmoette, herhaaldelijk juist in de registers van Culenborg tegenkwam; deze naam was daar dus inheemsch; hij komt voor als Ged, Gedde, *Godde*, Guede. Ondanks een in de Culenborgsche registers ook op deze namen ingesteld onderzoek, vermocht ik het bewijs van aansluiting met Wageningen nog niet te

[1]) Charters der graafschap van Culenborg n° 132.

vinden. Daarvoor schijnt te pleiten de vermelding te Culenborg in 1502 van een *Dirk Goddenss*, die identiek zou kunnen zijn met den *Dirk Geddenss*, met wien de stamreeks aanvangt.

Een aansluiting aan een Gedde Suermondt b.v. werd niet gevonden ; opmerkelijk is echter, dat blijkens het oudste Culenborgsche leenregister in 1373 een *Zuermont Guedenssone* 15 hont land aldaar van den heer van Culenborg in leen hield en het is misschien niet te gewaagd te veronderstellen, dat de familie *Geddenss*, later *Suermondt*, van hem afstamt. Dit leen werd in de latere leenregisters niet meer teruggevonden.

Zuermont Guedenssone 1373, en Willem *Suermont Dirksz.*, *1366*, zijn tijdgenooten; de Wageningsche Suermondt's stammen dus vermoedelijk niet van dezen Culenborgschen Willem *Suermont Dirkszn. (1366)* af, hoewel het verleidelijk lijkt dit aan te nemen, ook al omdat de eerste Geddes, die zich te Wageningen Suermont noemt, juist weder een *Willem Suermont Dirkszn* is (1554).

Een derde persoon met deze namen is *Willem Suermondt Dirkszn*, schepen van Tiel in 1453, 54, 57, 59; de Tielsche Suermont's — later eigenaars van het Geldersche leen Topsweerd bij Zoelen — voeren echter een geheel ander wapen en van hen stammen de Wageningsohe naamgenooten dus stellig *niet* af.

In een volgend artikel zal ik de afstamming der Rotterdamsche Suermondt's uit hunne Wageningsche naamgenooten nader uitwerken en beschrijven.

Nederland's Adelsboek en de heraldiek,

door Mr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP.

De Redactie van Nederland's Adelsboek kan verzekerd zijn van de algemeene instemming der talrijke gebruikers van deze zoo hoogst nuttige uitgave bij haar streven om dit jaar zooveel mogelijk geslachten in één deel bijeen te brengen, waardoor het zich laat aanzien dat thans in drie of vier jaargangen de geheele Nederlandsche adel kan worden behandeld. Niet slechts is de kans op actualiteit van den état présent op deze wijze grooter dan voorheen, doch ook het noodzakelijke werken met verschillende jaargangen — een bezwaar van velen tegen het Adelsboek — wordt zoodoende aanmerkelijk verminderd. Dat deze verbetering geschiedt ten koste van een aantal stamreeksen en genealogieën van uitgestorven geslachten en takken, zullen weinigen betreuren, daar thans wel kan worden aangenomen dat daarvoor dejaargangen 1912-'18 ieder serieus onderzoeker ten dienste staan.

Waar hierbij het denkbeeld heeft voorgezeten, zoo min mogelijk te herhalen, wat vorige jaargangen boden, en slechts datgene op te nemen wat van belang was, hetzij door nieuwe feiten (de état présent), hetzij door nieuwe historische vondsten (de stamreeksen), daar mag het wel eenige verwondering baren, dat nog bij alle geslachten de volledige wapenbeschrijving met afbeelding der wapenschilden is behouden. Ook bij deze immers kan van nieuwe feiten niet worden gesproken, terwijl van verbetering der beschrijving, zooals die van 1912—'18 was gegeven, geen sprake is. Dit valt temeer op, waar door die heraldische beschrijvingen weg te laten — althans bij de uitgestorven families ware dit toch zeer rationeel — aanzienlijke ruimte zou zijn gewonnen, die aan een vlugge afwerking van

het genealogische gedeelte ten goede had kunnen komen.

Uit een en ander kan worden afgeleid, dat door de Redactie aan dit heraldische gedeelte meer dan gewone beteekenis wordt toegekend. Dit zou op zichzelf kunnen worden toegejuicht, waar toch, ook onder genealogen, de heraldiek een tijdlang min of meer in discrediet scheen te geraken, tegen welke betreurenswaardige verwaarloozing thans weer een gelukkige reactie valt op te merken. Maar dan ware te verwachten geweest, dat aan deze materie ook meer dan gewone zorg was besteed. Dat dit niet is geschied mogen de volgende regelen aantoonen, met welke critiek geenszins bedoeld wordt het veelszins voortreffelijke werk der tegenwoordige Redactie af te breken, doch wel z. m. te bevorderen, dat op dit punt de komende jaargangen nog eens aan een grondige revisie worden onderworpen.

Als algemeene opmerking moge voorafgaan, dat naar onze bescheiden meening de Redactie terecht voor de „officieele beschrijving" een eigen beschrijving in de plaats stelt, doch dat deze in vele gevallen niet overeenkomt met de afbeelding, uit welke omstandigheid ook zonder eenige verdere kennis der wapens, kan worden afgeleid, dat één van beiden foutief moet zijn; voorts dat bij de beschrijving niet eenzelfde systeem wordt gevolgd en veel overbodige uitwijdingen worden gevonden, waaronder b.v. het herhaaldelijk — niet altijd — vermelden der plaatsing van 3 stukken als „2 en 1" of „2 boven en 1 onder" hetgeen als vanzelf sprekend, niet behoorde te worden vermeld (wel natuurlijk de afwijkingen van dien regel), en vooral de nauwkeurige beschrijving van enkele uiterlijke versierselen als b.v. de wrong, die immers steeds kan worden aangebracht, wanneer althans geen gekroonde helm wordt gevoerd (hetgeen wel uitdrukkelijk pleegt te worden vermeld) [1]), terwijl de kleuren — ook behoudens vermelding van het tegendeel — met die der dekkleeden overeenstemmen. Deze laatste te beschrijven als b.v. blauw-goud bij een schild, waarin alleen deze beide kleuren voorkomen *(Alberda, v. Aefferden, v. Balveren)*, is overbodig. Bij *von Bose* vernemen wij zelfs, geheel ten overvloede, dat het schild wordt „gedekt door een helm van zilver, getralied en gesierd van goud, gevoerd van rood met een wrong", enz.! Bij enkele families, b.v. *de Beijer* (Betuwe), zijn inderdaad alle onnoodige toevoegsels terecht vermeden, waarom dan niet steeds?

Zoo vinden wij een eenhoorn beschreven als „klimmend" (*Aebinga* v. *H.*), de gewone stand, dus overbodig; hetzelfde geldt voor de schildhouders van v. *d. Borch, de Behr* en vele andere. Voorts leest men bij v. *Brienen* (Veluwe) „springend" en bij v. *Brienen* (Amersfoort) „klimmend". Ook hier hebben wij o. i. te doen met een eenhoorn in zijn gewonen stand, zooals de teekening ook duidelijk aangeeft. Bij paarden, herten, eenhoorns, enz. is het meestal moeilijk, en o. i. ook onnoodig, uit een eenigszins andere plaatsing der achterbeenen af te leiden dat bedoeld is ze „springend" af te beelden. Ook de teekenaar van N. A. gaat hier met eenige vrijheid te werk: de eenhoorn bij *v. Brienen* (Veluwe) is beslist als „klimmend" afgebeeld, hoewel beschreven als „springend" (Rietstap bij beiden „saillant") zooals ook bij *de Charon*, waar de teekenaar weer een eenigszins anderen

[1]) Slechts laat men de wrong gewoonlijk weg, wanneer een hoed als helmteeken dient.

stand der achterbeenen schijnt te hebben bedoeld. Is inderdaad voor beide geslachten *v. Brienen* uitdrukkelijk een verschillend wapen vastgesteld, dan had dit ook in de teekening beter kunnen uitkomen.

De „bruine" leeuwen (v. *Akerlaken* enz.) waren beter als van natuurlijke kleur te beschrijven, met weglating van „roodgetongd".

Het helmteeken van *d'Ablaing*, *Bas Backer*, *e.* a. is een uitkomende leeuw, niet „omgewend", in welk geval hij tegen de richting van den helm in zou staan [1]). Hetzelfde geldt voor *v. Aerssen, v. Alderwerelt* enz., en voor den draak van *Bloys v. Treslong*, den hond van v. *Breugel* enz.

Dat het hartschild bij *Alemans* en *Alewijn* „over alles heen" gaat, en niet in het 2e en 3e kwartier ligt, kan ook wel zonder die uitdrukkelijke vermelding worden begrepen en volgt bovendien reeds uit de interpunctie.

Een vlucht „rechts goud, links zwart" noemt men een vlucht van goud en zwart (zie b.v. *Berg* naast *den Beer P.*). Het helmteeken van v. *Alphen* en *de Brauw* wordt als „aanziend" beschreven; wij betwijfelen of dit juist is en meenen, dat de uitkomende osse- of hertekop steeds de richting van den helm behoort te volgen.

Waarom aan het hoofd van het belangwekkend artikel v. *Asbeck* het wapen niet op de traditioneele wijze is aangegeven met de eerste ruit van de tweede rij aanstootend aan de tweede van de eerste rij enz, blijkt niet; dergelijke kleine afwijkingen, hoe weinig beteekenend ook, geven iets onrustigs aan de teekening.

D'Aubremé wordt afgebeeld zonder het boordsel, dat de — naar wij meenen juiste — beschrijving wel vermeldt. De „nederwaartsche vlucht" der arenden van *d'Aulnis* komt in de teekening niet tot haar recht; de midden uit den rug oprijzende vleugel is althans zeer vreemd! De „halve leeuw, opkomende" (*Backer*) kan gevoegelijk als een „uitkomende leeuw" zonder meer worden beschreven; dat de bol, dien hij vasthoudt, juist „klein" behoort te zijn, was ons niet bekend en blijkt ook niet voldoende in de afbeelding. De zilveren adelaar van *Bas* moet in de teekening zijn olijftakje missen, hoewel de omschrijving het noemt. Bij *Calkoen* (baronale tak) is dit laatste niet het geval. Wij hebben niet onderzocht of inderdaad bij de toekenning van dit ingewikkelde wapen verzuimd is daarin dat van *Bas* volledig op te nemen, dan wel of ook hier een onnauwkeurigheid van N. A. moet worden geconstateerd. Evenmin is ons bekend of de sterren van het wapen *Baud* vijfpuntig moeten zijn, zooals de teekening aangeeft; maar waartoe ze dan beschreven als zespuntig? Dergelijke incongruenties, waardoor de geheele vermelding van het wapen onvoldoende, ja onbruikbaar wordt, hadden o.i. in elk geval kunnen worden vermeden.

De linker-schildhouder van *Beelaerts* houdt, voorzoover ons bekend. als ieder rechtgeaarde griffioen den staart tusschen de beenen; men zou dus kunnen beweren, dat dit geen vermelding behoeft en alleen de uitzonderingen moeten worden aangegeven (vgl. *v. Bylandt).* Deze regel is echter niet dermate vaststaand, dat wij de gegeven omschrijving zouden willen wraken, doch wel mag men vragen waarom bij de andere talrijke griffioenen dan niets over den staart wordt gezegd.

[1]) Zeldzaam voorbeeld zie Ned. Patriciaat **IV** bl. 379.

Bij IJ. Beresteyn verzuimde de teekenaar nauwkeurig van de omschrijving kennis te nemen; immers zien wij een gewonen beer in het schild en geenszins een „mannetjesvarken". Ook de — o. i. wel al te minutieuse — beschrijving van den steen komt niet tot zijn recht: wij zien haar in de teekening "overhoeks" van links. Waarom geeft de afbeelding bij *v. Bevervoorden* zoo duidelijk een blauwe tong te zien? Waartoe bij *Alberda en v. d. Brandeler* het aantal punten der sterren moet vermeld worden, en niet bij *Aylva*, *Beeldsnijder* en *Boddaert*, is niet duidelijk. Evenmin waarom de rechterschuinbalk (bij de twee laatstgenoemde en elders terecht als „schuinbalk" zonder meer aaangeduid) bij v. d. *Borne* als „schuinsrechts geplaatste balk" wordt betiteld Bij de *Boer* vinden wij weer een bedenkelijke tegenstrijdigheid : schuinbalken, geteekend als "rechter", beschreven als "linker".

Het hartschild bij v. *Boetzelaer* is ongetwijfeld Arkel; toch ware 't o. i. juister geweest het hier te vermelden als „Asperen"; wat overigens deze speciale vermelding van kwartieren aangaat treft weder gebrek aan eenheid: waartoe hier die aanduiding wel gegeven, ook elders (van *Aerssen*, *den Beer P.)*, zelfs in dubieuse gevallen (zooals *van Doorn* en *Cornets* de *Groot*, bij welk laatste wapen men toch aarzelen zou de achtpuntige ster zoo maar voetstoots te accepteeren als voorstellende de bekende zestienpuntige der Baux'), terwijl zulks wordt weggelaten bij andere (v. *Alderwerelt*, *Dommer v. P.*, *Bylandt-Rheidt*).

In de — wat de versierselen betreft uiterst sobere — omschrijving van het wapen *Boeye* had nog kunnen worden weggelaten „de kop aanziend", daar dit bij katten in den regel het geval is. Het 4e kwartier van *du Bois* vertoont, indien wij ons niet vergissen, drie rozen, zooals ook de teekening aangeeft. De omschrijving zegt: sterren. Is dit juist dan dient de teekening te worden herzien. Dat dieren „roodgetand" zijn ware begrijpelijk, doch een „roodgetand" schildhoofd (de Ferrières) is minder duidelijk. Bedoeld is blijkbaar een getand, rood schildhoofd hetgeen weer niet klopt met de teekening, welke een uitgeschulpt hoofd vertoont.

Het schijnt de gewoonte te zijn, de molenijzers bij v. *Bommel* „liggend" af te beelden, welke traditie de teekenaar terecht eerbiedigt; duidelijkheidshalve zoude de beschrijving dan o.i. zonder bezwaar kunnen worden aangevuld met het woord "liggende". Bij v. *Adrichem Boogaert* wordt gesproken van „de daarbij" (d.i. v. *Adrichem)* „ behoorende helm", zonder dat blijkt of de bedoelde tak *Boogaert* dien helm ook voert. Waarom niet als elders „ twee helmen" enz. hetgeen ook de jaargang 19 12 in voce vermeldde? Deze verandering, een der weinige die wij vonden, is allerminst een verbetering. Of wordt die tweede helm door v. A. B. *niet* gevoerd? Maar dan sticht de laatstgegeven beschrijving ongetwijfeld verwarring.

Dat de Redactie eenigszins huiverig was bij *Boreel* en *Bouwens* de wat bargoens klinkende uitdrukkingen „gelui paarde leeuw" resp. „geleeuwde luipaard" te gebruiken voor "gaande" resp. „aanziende leeuw" moge verklaarbaar zijn ; onverdedigbaar is, dat bij *v.* d. *Brugghen* wordt verzuimd den leeuw "aanziend" te noemen. De indruk hierdoor gevestigd is uiteraard, dat de teekenaar zich vergiste, terwijl wij toch meenen te weten dat de teekeuing juist, de omschrijving onvolledig is. Het schuinkruis bij de *Bounam* is eenigszins ongewoon afgebeeld; waarom niet als bij de *Constant?* Eigenaardig doet het voorts aan, dat de teekenaar bij *Bourcourd* de klaverblaadjes als gewoonlijk (eenigszins hartvormig) afbeeldt, terwijl de Redactie nog wel de bijzondere moeite neemt den lezer in te prenten, dat zij *niet* gewoon, maar „langwerpig en eenigszins spits" behooren te zijn!

Bij de *Brauw* ontmoeten wij weer den — als op het tooneel — „opkomenden" leeuw (vgl. *Backer*); voorts spreekt de Redactie hier van „kop en hals van een hermelijnen bok", bij v. *Borssele* van een „hermelijnen ossekop". In 't laatste geval wist zij blijkbaar niet of het dier, dat zijn kop voor den helm der Borssele's moest afstaan, ook verder geheel hermelijnkleurig was, bij v. Braam daarentegen wordt met overtuiging van een „hermelijnen bok" gesproken. Meer éénvormigheid zou ook in dergelijke kleinigheden niet schaden.

Het tusschen haakjes geplaatste bij v. *Brake11* komt ons overbodig voor; niemand zal de kruisjes anders aanbrengen dan de teekening aangeeft. De zesbladige bloemen van *Clifford* zijn bij *Clifford Kocq* v. *Breugel* als sterren afgebeeld ; in beide artikelen worden ze, naar wij meenen terecht, als mispelbloemen omschreven. Dat de roode jachthoorn van v. *Bronkhorst* van gelijk email is gesnoerd, had niet behoeven te worden vermeld.

Indien „bruin" de natuurlijke kleur van een kalkoen is, kan het tusschen haakjes geplaatste bij *Calkoen* vervallen. Indien niet, dan is die bijvoeging eveneens zonderling. Geeft misschien het diploma een „onnatuurlijke" kleur aan? Maar dan kan zulks gevoegelijk als een misteekening worden beschouwd, daar, naar wij meenen, dit wapendier door de familie steeds in zijn werkelijke gedaante is gevoerd. De teekenaar verzuimde voorts den barensteel in het tweede wapen aan te brengen. Eindelijk vinden wij hier voor het eerst het aantal stukken van een „*fascé*" vermeld *(Bas)*, hetgeen alleen bij afwijking van 't gewone (6) behoort te geschieden en dan ook bij *Bas Backer* terecht is weggelaten. (Zie verder bij laatstgenoemde familie.)

In plaats van "naar links gewend" (v. *Raab v. C.)* had de redactie het gebruikelijke „omgewend" kunnen bezigen. Boven het geheel omgewerkte artikel *v.* d. *Capellen* lezen wij, dat de kapel o. a. een „vierkante" poort heeft; in dit opzicht is de — wel zéér minutieuse — beschrijving door den teekenaar niet gevolgd. De kleuren der rozen van de *Casembroot* hadden zonder veel moeite kunnen worden aangegeven (vgl. *v.* d. *Borne).* In voce *Changuion* heeft de redactie gemeend geen gebruik te moeten maken van de aanwijzingen van bij uitstek bevoegde hand in XXX, 124, van dit blad. De sterren worden ook nu nog „mispelbloemen" genoemd.

Wij meenen, dat het bij stokken, als *Chassé* voert, onnoodig is te vermelden, dat ze „rond" zijn en betwijfelen of de sterren van v. *Citters* vijfpuntig behooren te zijn, zoo ja, dan had zulks zeker in de beschrijving moeten zijn vermeld. De voorwerpen bij v. *Collen* „belletjes (grelots)" genoemd, zijn in de heraldiek genoeg bekend als „paardebellen" (Wijnen, van Bellinchave enz.) om de hier gebezigde nadere aanduiding overbodig te maken. Bij *Cornets de Groot,* nooh bij *Boreel*, is de teekenaar er in geslaagd de hoorns van het gewenschte (gouden) beslag te voorzien, wel in de beschrijving genoemd, doch in de teekening door rood resp. zilver vervangen. De merletten

van *Schuyl v. d. Does* behooren den karakteristieken afgeknotten snavel te vertoonen. *V. Doorn* (Zeeland) voerde oorspronkelijk doorntakken op groenen grond, hetgeen door misteakening der arceering in purper zou zijn veranderd ; deze vergissing, die inderdaad bij de adelsverheffing schijnt te zijn vastgelegd, wordt o. i. ten onrechte door N. A. „weggewerkt" door den grond als „bruin" te omschrijven, trouwens geeft de teekening duidelijk purper aan.

Ten slotte zij nog opgemerkt, dat bij het bovenstaande alleen is vermeld wat ook zonder nadere bronnenstudie als onnauwkeurig kan worden gesignaleerd, waarbij nog over enkele punten, — beschrijving van kronen e. dgl. die tot verschil van meening aanleiding zouden kunnen geven, is gezwegen. De groote moeilijkheden, die bij de beschrijving der wapens zich aan de Redactie noodwendig moesten voordoen, worden dan ook, evenmin als door bovengemeld artikel in Maandblad 1912, onderschat. Doch wel vleien wij ons te hebben aangetoond, dat enkele, ja vele fouten in teekoning en omschrijving zonder veel moeite zouden te vermijden zijn. Waar de Redactie voortdurend blijk geeft tegen herziening en omwerking harer zich steeds verjongende uitgave niet op te zien, moge met eenig vertrouwcn worden verwacht, dat ook aan het heraldisch gedeelte eens ter dege aandacht wordt geschonken.

Naamlijst

der te Zutphen „met de stadsroeden" begraven personen,

medegedeeld door Jhr. H. H. Röell.

De Memoriën en Resolutiën van Zutphen vermelden maar weinig omtrent de regeling van het overoud gebruik personeu „met de stadsroeden", of liever voorafgegaan door de stadsroedendragers, ter aarde te bestellen.

Een enkele acte heeft er direct betrekking op, welke hier volgt:

„Op Sondach den XXI Septemb. 1607.

Geresolvert dat van nu vorts ahn niemandt vergunt sall worden voer ennige dode lichamen die ter erden sullen bestadt worden dan alleene die genige die des Megistrats sijndt gewest, vuthgesundert adelicke Personen vañ Graeffschap und giestelijcke personen, nha discretie die rode sall voergedrage worden."

Wel leeren ons die registers, wanneer, door wie en ten behoeve van wie dit voorrecht werd gevraagd, met vermelding of het verzoek werd toegestaan, dan wel, zooals een enkele maal geschiedde, werd van de hand gewezen.

Een nauwkeurige opgave van deze inschrijvingen kan zijn nut hebben, waar de plaatselijke begraafregisters eerst op 26 Februari 1760 aanvangen.

1625. Mercurij 7en Decembris.
Die schrijver van de Heer van ***Dorth*** zall. vuijt den naem eñ van wegen die vrouw van *Well* versochte, dat d' E. Heeren des Magistraets alhijr wilde gevallen het lijck tot aen de Nieuwsstatspoorte te vergeselschappen, als oock twie vuijt oere middelen te committieren, die het voorts ter begraeffenis wilden volgen tott Batthum toe; dienvolgens is het versoeck, t' eerste punct aengaende bij haer E. toegestaen, aengaende t' ander punct kan haer E. sulcx niet thoestaen, vermits hares bedieninges eñ amptes wegen sij haer beswaert daerin vinden eñ niet sonder gevaer sulcx souden cunnen doen, alsoo die sauvegaerde voor dengeenen die het lijck tot Battum sullen moegen volgen, gegeven, niet ampel genooch bevonden, alleen spreeckende van de officiers des guarnisouns, als meede niet meer dan door Graeff *Hendrick* van ***den Berghe*** geoctrojeert is (*Dirck van Dorth,* landdrost der Graafschap Zutphen, Heer tot Dorth, Ridderschap van Zutphen, blz. 58).

1627. Sabbathij den Lesten Martij.
Die weduwe van wijlen den Rithmr. *Justijn van den Broucke* tot begraffenisse desselvigen deser stadts roeden vergunt. (Wapenheraut, 1918, blz. 607).

Sabbathi den 14 April.
Die weduwe eñ kinderen van wijlen ***Thomas van der Cappelle*** wordt tot begraffenisse desselvigen deser stadt roeden vergunt.

Den 15 Augusti.
Den vrunden vañ oapns ***Prauwe*** eñ ***Leuily*** op hunne versueck der stadt rhoeden geaccordiert.

1643. Veneris den 28 Aprill.
Op t' versoeck gedaen uijtten naem väñ Stadtholder ***Langen*** hebben Haer Ed. geaccordieret die roede tot sijner vrouwen begraffenisse, then respecte sie een Raetsfruntsdochter eñ een olde matrone is geweest. ***(Judith Louwerman,*** gehuwd met ***Gerlich v. Langen).***

Sabbathi den 16 Decemb.
Sijn op versoeck van den Heere ***van Hemmen*** geaccordieret die roeden tot begraeffnisse van sijn Ed. soon, alhijr ter schole gelegen hebbende eñ then huijse van D.ns *Arceris* gestorven (waarschijnlijk : ***Herman Hendrik,*** zn. van ***Diederik van Lynden, Heer van Hemmen en Blitterswijk,*** Ridderschap van Nijmegen, blz. 191).

1644. Veneris den 13 Decemb.
Verlesen die missive vañ vrouw weduwe ***van Capellen then Dam*** van 9 deses, waerbij Haer Eerss. versocht eñ genodicht worden ther begraeffnisse met Haer Ed. overledene dochter, hebben Haer Eerss. daertoe gedeputiert die Heeren ***Jacob van Winshem*** eñ ***Willem Valcke*** Dr. ***(Frederica Christina van der Capellen,*** Ridderschap van Zutphen, blz. 61).

1646 Martis den 21 Januarij.
Op d'ingecomene brieven van Mevrouw ***van der Capellen then Dam*** sijn gecommittiert ***Willem Valcke*** Dr. eñ ***Adam Caldenbach*** Dr., om wegens Haer Eerss. die begraeffnisse van Jr. ***Gerrit Jan van der Capellen*** bij te woonen. (Ridderschap van Zutphen, blz. 98).

1647. Mercurij den 21 Aprill.
Die roeden vergunnet tot die begraeffnisse van Joncker ***Buloe, soo*** nae den middach sal geeerdet worden ***(Bernhardt van Buloe,*** burger van Zutphen 7 Jan. 1645?).

Sabbathi den 11 Decemb.
Op versoeck vañ wedë van wijlen Jr. ***Hendrick van der Leeuw is*** Haer die Roede tot sijner begraeffenisse geaccordiert.

1649. Martis den 13 November.

Die wedë Joncker *Sweertsen* geaccordieret die Roeden tot die begraeffenisse van haer man (waarschijnlijk : *Boldewijn de Sweertsen*, gehuwd met *Margaretha Schimmelpenninck*).

1662. Nercurij den 15 Decemb.
Opt' versoeck vañ Heere Schultis *Willem van Linteloe ther Eese* is sijn Ed. die roeden totte begraeffnisse van desselfs Moeder geaccordieret (*Arnolda van Hoemen*, gehuwd met *Evert van Lintelo tot de Marsch en Ehze*, Ridderschap van Zutphen, blz. 61).

1653. Jovis den 14 April.
Die kijnderen vañ wed. van wijlen den Heere *Goltsteen tot Doorn* die roeden geaccordeert (*Geertruid van der Capellen*, gehuwd met *Reinier* van *Goltstein tot Doorn*, Ridderschap van Zutphen, blz. 120).

1665. Lunae den 15 Januarij.
Die wed. eñ erfgenamen van wijlen den H.e Scholtis *Eck* worden die versochte roeden geaccordoert (Hendrik van *Eck tot Medler*, Ridderschap van Zutphen, blz. 94).

1666. Mercurij den 16 Januarij.
Den Rentmr *Melchior Wijnhoff* op sijn versoeck toegestaen deser stadts roeden tot die begraeffenisse van sijn overledene huijsfrouwe *Helena Cloutiers* saeliger.

Nartis den 22 Julij.
Jor van *Keppel* in de Voorst woonachtich vergunt die Roeden tot begraeffenisse van desselfs dochter (de „Genealogische Tabellen" laten haar onvermeld).

Veneris den 19 Septemb.
d'Jonckeren *Veer* geaccordiert eñ toegestaen die Roeden tot begraeffenisse van derselver suster.

1657. Nartis den 27 Januarij.
Op het voordraegen van *Thomas Giessn* uijtten naem eñ van wegens die erffgn zaell. Juffer van *Winshems* die Roeden tot haerer begraeffnisse geaccordieret. *(Geerlruid Middeldorp*, gehuwd met *Lubbert van Winshem* ?).

Lunae den 9 Februarij.
Op het voordraegen en versoeck van *Johan Pauwen* uijtten naeme en van wegen die Jorn *Veer*, sijn die roeden tot die begraffenisse van haer Edn moeije Juffer *vañ Steen* geaccordiert ende toegestaen.

Martis den 10 Novemb.
Opt versoeck van de naergelaeteno kijnderen van wijlen Joffer *Ruijters* is haer Ed. die rooden geaccordeert. (*Magdalena Stroïjff van Lauwenstein* wed. *Johan Ruijter*, eerder wed. *Derk van Rhemen*).

1658. Mercurij den 26 Augusti.
Op het voordraegen van den caemerdienaer *Thomas Gijsen wegens* d'erffgen. van saell. Jor *François Leijendecker*, sijn tot desselffs begraeffenisse deser stadts roeden toegestaen. (Wapenheraut, 1918, blz. 511).

Lunae den 18 Octob.
Sijnde door den caemardienaer *Thomas Gijsen* wegens die wede eñ kinderen van wijlen den Hr Br *Herman Schimmelpenninck van der Oije* versocht die Roeden tot desselffs begraeffenisse, voorts mede dat ordre mochte worden gestelt, dat vier Gecommittierten uijt Haer Eerss. midden nae older gewoonte het lijck ter sijden mochten geleijden; is het eerste versoeck toegestaen, eñ over het

tweede goetgevonden te doen schrijven aen d'Heeren Gecommittierden wegens dese stadt op den Landtdach tot Nijmegen, om sich soo mogelijck metten eersten herwaerts te transportieren eñ soodaene uijtvaert bij te wonen (Ridderschap van Zutphen, blz. 47).

1659. Nercurij den 19 Jan.
Tut waerneminge vañ laeste eere, om t' lichaem van wijlen den Heere Raatsheer *Linteloe tot d' Eze*, Scholtis tot Lochum eñ Gedeputeerde deser Graefschap an de rustplaetse te helpen geleijden, is versocht eñ gecommitteert die Hoeren Raatsvrunden *Kreijnck eñ Luchteren (Willem van Lintelo tot de Ehse*, Ridderschap van Zutphen, blz. 92).

1660. Martis den 21 Februarij.
Tot die begraffenisse van Jor *Adriaen van Wijnbergen* deser stadts roeden versocht sijnde, sijn dieselve geaccordiert (waarschijnlijk een zoon van *Johan van Wijnbergen* en *Willemina* van der *Hell*, Ferwerda II)

1661 Mercurij den 1 1 Decemb.
Opt versoeck van de vrunden van za Joffer *Johanna Gertruijt Scheels* sijn dieselve tot bcgraffenisse vañ selve Joff. *Scheels* die roeden genccordeort (dochter van *Sweder Schele to Welvelde* en *Reinira van* Coeoerden, van Doorninck, Geslachtkundige Aanteekeningen, blz. 18).

1662. Mercurij den 9 Aprill.
Vijtten naem vañ kerckmr *Leonard Kaldenbach* die roeden tot die begraeffnisse van desselfs overledene huisvrouwe versocht sijnde, is denselven sijn versoeck geaccordiert (*Anna Schalcks*).

Sabbathi den 8 Novemb.
Sijn op versoeck vañ kinderen van wijlen den kerckmr *Kaldenbach* die roeden geaccordiert tot desselfs begraeffenisse (*Leonard Kaldenbach).*

1664. Nartis den 16 Augusti.
Op de ingecomene brieven vañ Graeff *van Flodroff* van den 13 deser wegens het overlijden van sijn Heer vader ende daerbij gedaene versoeck tot de laeste eere om door Gecommitteerde uijt haer Ed. middelen den 18 daeraenvolgende desselfs lichaem naer de rustplaetse te mogen worden geleijdet, sijn daertoe versocht eñ gecommitteert die Heeren Burgmr *Winshena* eñ Raatsvrunt *Ruiter (Adriaan Balthasar* Graaf *van Flodorp tot Leuth en Well*, Ridderschap van Zutphen, blz. 103).

Martis den 20 Septemb.
Tot die aenstaende begraeffenisse vañ Hr. Overste Lieut. *Sijll* sijn op versoeck van desselfs wed.e deser stadts roeden geaccordiert (waarschijnlijk *Peter van Zijll*, die te Zutphen 24 Mrt. 1639 ondertrouwde met *Fenne van der Marck*).

1665. Nartis den 21 Febr.
Tot de begraffenisse vant lichaem vañ Vrouwe wed. Ontfrs wijlens den Heere Burgemr *Herman Schimmelpenn. vañ Oije* sijn die roeden geaccordeert *(Stephanea van Brienen*, Ridderschap van Zutphen, blz. 47).

1666. Mercurij den 16 Maij.
Op het voordraegen van den roedendraeger *Quirijn Hermssen* wegens d' Hr. Ritmr *Welevelt*, sijn die Roeden geaccordiert tot die begraeffenisse van sijn

Ed. huysfrouwe, wijlen vrouw ***Arnoldina van Linteloe. (Joost van Welvelde tot Lemferdinck,*** Wapenheraut, 1916, blz. 7).

Martis den 5 Junij.

Op het voordraagen vañ caemerdienaer *Quirijn* ***Hermssen sijn*** tot die begraeffenisse vañ Hr Primier Reeckenmr *Schimmelpenninck* die Roeden toegestaen. ***(Alexander Schimmelpenninck van der Oye,*** Ridderschap van Veluwe, blz. 219).

Veneris den 21 Septemb.

An de Vrouw Amptmanse *Schimmelpenn.* zallr. haer erfgenamen geaccordeert die roeden tot haere begraffenisse (*Wilhelma van der Hell*, weduwe ***Johan*** *Schimmelpenninck*).

Alsmede an d'erfgenaeme van de wede *Slindewaters* tot derselfs begraffenisse (denkelijk: *Willemken Leijdeckers,* wed. *Arent Slindewater*).

1667. Martis den 21 Maij.

Aeu die kinderen van die wed. *Keijen* sijn die roeden tot des moeders begravenisse geaccordeert. (*Johanna* ***van*** *Rijswijck*, wed. *Willem Keije*).

Venoris den 28 Junij.

Die Heere Raetsvrient *Kreijnck* geaccordeert die roeden tot die begravenisse van sijn overleden dochterken (waarschijnlijk ***Eva Johanna).***

Veneris den 4 Octob.

Wegens d'erffgen. ***van*** wijlen Juffer ***Agnes van der Capellen*** versocht sijnde, om nae die begraeffenisse den rouw te moogen beschencken, is nae deliberatie verstaen het versoeck t' ontseggen (niettegenstaende die voor desen hierover genoomene resolutie alleene schijnt reflexie te neemen op die jonghstledone pestentijdt) eñ bij het tegenwoordich gebruijck te verblijven (*Agnes van der Capellen tot Rijsselt*, ongehuwd overleden, Ridderschap van Zutphen, blz. 60).

1668. Dominica den 2 Augusti.

Sijn tot de begraeffenisse van wijlen de vrou van ***Hoevel*** ter requisitie van desselffs erffgñ de roeden geaccordeert eñ toegestaen (mogelijk *Mechteld van Zijll*, wed. ***Gerhard van Hoevel tot Nijenhuis***?).

Martis den 29 Decemb.

Tottet ter aerden bestaden vant doode lichaem van za. Joffer ***Leijdeckers*** sijn die roeijen geaccordeert ***(Anna*** *Leijdecker*).

1669. Veneris den 30 Aprilis.

De erffgñ van wijlen vrouw *Gertruijt van Linteloo* ***wede Golsteins*** versoeckende de Roeden tot de begraeffenisse van welglte vrouw sijn deselve geaccordeert ende toegestaen (*Geertruid van Lintelo,* eerst gehuwd met ***Gerrit Jan van der Capellen tot den Dam,*** daarna met ***Joachim van Goltstein,*** Ridderschap van Zutphen, blz. 61 en 98).

Mercurij den 1 Septemb.

Tot die begraeffenisse van Jor *Derck van der* ***Leeuw*** worden deser stadts roeden toegestaen.

1670. Sabbathi den 1 Octob.

Wegens die kinderen eñ erfgeñ van wijlen d'Heer Raedtsfrundt ***A. Schimmelpenninck van der*** *Oije* tot die begraeffenisse van desselffs doode lichaem deser stadts Roeden, alsoock eenige Heeren uijt het middel van den Ed. Raedt, om nevens het lijck nae older gewoonte te gaen, versocht sijnde,

is het eene eñ t'ander toegestaen ***(Alexander Schimmelpenninck van der Oije tot Engelenburg en Kell,*** Ridderschap van Zutphen, blz. 323).

1671. Lunae den 20 Martij.

De Heere Raetsvrunt *Valck* hebbende deser stadts Roeden laeten versoecken tot de begraeffenisse van het doode lichaem van desselffs dochter, sijn deselve sijn Ed. toegestaen (*Willemina,* ***of Maria,*** dochter van Dr. *Adriaan Valck*).

Martis den 6 Junij.

De Lieutenant *Willem Keije* versoeckende de Roeden tot de begraffenisse van sijn suster ***Judith Anna,*** sijn hem deselve toegestaen.

Sabbathi den 23 Decemb.

Johan Rauwers Junior als volmr vañ broederen ende erffgeñ van wijlen de Ritmr eñ Majoor *Welevelt*, versochte consent om den overledenen des avonts te mogen begraven eñ doen sincken, is hetselve geaccordeert, mits datelijck betaelende de boete daertoe staende, alsmede op het behangen van het sterffhuijs gestelt ***(Joost van Welvelde tot Lemferdinck,*** Wapenheraut, 1916, blz. 7).

Sabbathi den 7 Octob.

Tot die begraeffenisse van het doode lichaem vañ Heer Raedtsfrundt *Wijnhoff* saeliger, sijn op versoeck van desselffs wede deser stadts roeden naer gewoonte geaccordiert ***(Melchior*** *Wijnhoff*, gehuwd met ***Cornelia van Hollant gen. Velsen).***

1676. Sabbathi den 5 Februarij.

D' Heer Raetsfrunt ***Alexander*** *Schimmelpenninck* ***van der*** *Oije* ***lot den*** *Engelenborch*, door de bode ***Gerrit*** *Vierhuijs* versoeckende deser stadts Roeden bij het begraeven van sijn Ed. suster Juffer ***Anna Schimmelpenninck van der*** *Oije*, sijn deselve geaccordeert ende toegestaen (Ferwerda, 11).

Mercurij den 12 Decemb.

De Heer ***Arnoldt van*** *Eck*, Burgmr. der stadt Arnhem, versoeckende deser stadts Roeden voor desselfs schoonvader, den overleden kerkmr. ***Johan ten Bhem,*** sijn deselve sijn Ed. toegestaen.

1681. Mercurij den 15 Junij.

Juffer ***Slingsbye*** alhier in de stadt overleden sijn de Roeden deser stadt toegestaen (denkelijk dochter van ***Joris Slingsby,*** sergeant, en ***Anna Batty).***

1682. Martis den 18 April 1682.

Sijn de Vrou Douagire van *Linteloe* ***tot de Marsch*** op haer Ed. versoeck de roeden toegestaen tot de begraffenisse van haer Ed. olste sone, wijlen de Heer *Assuer Joachim* ***Linteloe tot de Marsch*** (Ridderschap van Zutphen, blz. 135).

1684. Mercurij den 23 Jan.

De Heer Oudt-Burgermr. *van de Wall* alhier overleden sijnde, is aon deselve, op versoeck van desselfs soon deser stadts roeden toegestaen ***(Diederik van den Wall tot Velhorst).***

1695. Sabbathi den 31 Aug. 1695.

D' Heeren ***van*** *Enghuisen* en ***Barlham*** de Roeijen deser stadt versocht hebbende, om daermede t'lijck van d' Hr. Collonell ***Heeckeren*** te begraeven, is haer WelEd. sulx toegostaan ***(Gerrit van Heeckeren,*** *ge*sneuveld voor Namen 21 Augustus 1695, Heraldieke Bibliotheek, 1882, blz. 64).

1713. Veneris den 3 Novemb.

H. E. en A. hebben op het versoeck van *Joh. Opten Oordt,* secret. van de Heeren Gedeputeerden deser Graefschap aen denselven deser stadts roijen geaccordeert tot solemnisatie van de begraefenisse van sijn E. huisvrouwe, ter oorsaecke dat hij bovengemelt sijn vaeder zal.r Burgemr. deser stadt is geweest (*Nalida Verstegen,* gehuwd met Dr. *Johan Op ten Noort,* Wijndelts, het Geslacht Op ten Noort, blz. 79).

1719. Marcurij den 1 Nov.

Op het versoeck van de Secretaris Jan *Haesebroeck* hebben H. E. en A. deser stadts roeijen geaccordeert om deselve bij de begraffenisse van desselffs suster, de weduwe van Dr. *Garr. van Sandtbargen,* als sijnde een dochter van wijlen d' H.r Raadtsvrundt *Haesebroeck,* voor het lijok gedraegen te worden *(Aleida Haesebroeck,* gehuwd met, Dr. *Gerrit van Santbergen).*

1720. Martis den 1 Octob.

Op versoeck van de Secretaris *Jan Haesebroeck* hebben H. E. en A. denselven tot solemnisatie van desselffs vrouwen begraffenisse deser stadts roijen geaccordeert uijt. oirsaecke opgmlte Secretaris sijn vaeder is geweest Burgemeester deser stadt *(Johanna Elisabeth de Bye,* gehuwd met Dr. *Johan Haesebroeck).*

(Wordt vervolgd).

Huwelijksinteekeningen van Predikanten in de Kerkelijke registers te A m s t e r d a m (1680—1811),

medegedeeld door A. B. VAN DER VIES.

(Vervolg van XXXVII, 225).

v = van, o = oud, p = predikant, w = weduwnaar of weduwe, va = vader, m = moeder, b = broeder, z = zuster.

9. 2. 1763.
Isaao *de la Fontaine, v.* p. 's-Gravenzande.
Catharina Dupper, v.
2. 3. 1763.
Nicolaas *Guyking, v.* p. Sloten.
Evertje Waller, v.
16. 3. 1763.
Wilhelmus Bartholomeus van *de Casteele, v.* p. Oud-Beijerland.
Wilhelmina van der Meer, v.
18. 6. 1763.
Johannes *Stoter,* v. p. Balk.
Pieternella Schouten, w. Jan Pullen.
31. 8. 1763.
Henricus *de Haan, v.* p. Arnhem.
Sophia Hooykaas, v. Ophemert.
26. 10. 1763.
Joannes *Lindeman, v.* A'dam, o. 23, p. beroepen de Lier, va. Roelof.
Baukje Braaxma, v. Leeuwarden, o. 18, va. Hans.
9. ll. 1763.
Isaacus *de Waal, v.* p. Sohellingwoude.
Johanna Elisabeth van Gelder, v.
ll. 1. 1764.
Michael *Beckering, v.* Groningen, o. 27, p. St. George Delmina, va. Michael.

Hetronella Elisabet Schram, v. A'dam, o. 26, ouders dood.
26. 1. 1764.
Xerhardus *Croeser,* v. Sappemeer, p. beroepen Kaap de Goede Hoop.
Geertruy Sprakel, v.
26. 4. 1764.
Taco *Sibelius, v.* p. Eemnes Buiten.
Helena Cornelia Bondt, v.
30. 6. 1764.
Elias van *der Souw, v.* p. Zwartsluis.
Lydia ten Hove, v.
7. 6. 1764.
Cornelis *van Bosvelt, v.* Utrecht, o. 26, p. Jutphaas, m. Clementia van Pijlsweert.
Magtelda Rijnvis, v. A'dam, o. 30, m. Elisabeth Bos.
26. 7. 1764.
Jacob *Swart, v.* p. soest.
Clara de Harde, v.
20. 9. 1764.
Michael *Verboom, v.* p. Vuursche.
Petronella Beeke, v.
26. 10. 1764.
Jean Louis *Flournoy, v.* Parijs, o. 32, p. Leiden (Waalsch), ouders dood.
Louissette Delprat, v. A'dam, o. 19, ouders dood.
7. 3. 1765.
Albertus *Hansen, v.* p. Haarlem, w.
Anna Maria Kelderman, w. Albertus van Westerhoff.
23. 5. 1766.
Jan Jacob Ojers, v. p. Kastricum.
Geertruy Pijl, w. Pieter Hondius.
10. 10. 1755.
Franciscus van *Meeteren, v.* p. Overlangbroek.
Maria Cole, v.
24. 10. 1765.
Willem Hendrik 's *Jacob, v.* Wees, p. Bleiswijk.
Anna Vroom, v.
6. ll. 1765.
Henricus *Emilius, v.* p. Moordrecht, w. Barta van den Bogaard.
Johanna Duysberg, v.
7. 11. 1755.
Abraham *van Royen, v.* p. Noordwijk.
Johanna Alida van Hall, v.
23. 1. 1756.
François *Bekius,* v. p. Ilpendam.
Johanna Jacoba Hanoock, v.
16. 4. 1766.
Jacobus van *Geelkerken, v.* p. Kesteren.
Geertruy Camerling, v.
30. 4. 1766.
Henricus *Schouw, v.* p. Heusden.
Maria Joon, v.
30. 4. 1766.
Willem *van Rije, v.* p. St. Pancras.
Maria Catharina Amman, v.
9. 7. 1766.
Lucas *de Vries, v.* p. Ommen.
Catrina Maria Tas, v.
16. 7. 1766.
Jan *Resler, v.* p. Huizen, w. Barber Gildemeester.
Benina Cornelia Stokkers, v.
13. 8. 1766.

Henricus *Cranendonk*, *v.* p. Spanbroek.
Alida Catrina Obrenan, v.
27. 8. 1756.
Didericus Adrianus *Walraven, v.* p. **Randwijk.**
Susanna Maria **Spiering**, v.
12. ll. 1766.
Johannes *Bertling*, *v.* p. Purmerend, w. Jacoba Slijp.
Geertruy **Kruyskerk**, v. w. Casparus de Wolff.
12. ll. 1756.
Johannes *Walvoort*, *v.* **p. Drumpt.**
Angenis van **Eymeren**, v.
31. 12. 1766.
Henricus *Adama*, *v.* p. Huizum, w. Anna Hartog.
Harmina Vos, v.
27. 1. 1767.
Josias *Kramer, v.* p. Colmschate.
Cornelia Sinclnir, v.
4. 3. 1767.
Willem Juriaan *Ondatie*, *v.* p. beroepen Ceylon.
Hermina Quint, v.
26. 3. 1757.
Isaac Louys *Mercier*, *v.* **Latour** (Kanton Bern), p. **Zweibrucken** (Waalsch), ouders dood.
Lucie Dupeyrou, v. Suriname, o. 27, va. Jean.
29. 4. 1767.
Petrus *van Kessel*, *v.* p. Reeuwijk.
Agnetn de **Goyer**, v.
6. 6. 1767.
Casparus **Jansens** *Elinga*, *v.* p. Wormer.
Aagje Mens, v.
17. 6. 1767.
Abraham Jacob *Drijfhout*, v. Deventer, p. Zuilen.
Maria Brouwer, v. A'dam.
26. 8. 1767.
Petrus Harmanus *Hugenholtz*, *v.* Schuttrop, p. Hellevoetsluis.
Maria Broes, v.
2. 9. 1767.
Cornelius *Brinkman*, **v.** p. Alblasserdam.
Christina Engelbregt, v.
9. 9. 1767.
Henricus *van Marwijk*, *v.* p. **Asperen.**
Anna Arnolda van Schoonhoven, v.
21. 10. 1767.
Michael *Rost, v.* p. Schiermonnikoog.
Hendrina van der Houw, v.
28. 10. 1767.
Johannes Andreas *Stree, v.* p. Beverwijk.
Anthonia Berk, v.
18. ll. 1767.
Jan *Cooll*, v. p. Bloemendaal.
Alida Komma, v. Medemblik.
3. 2. 1768.
Henricus *Storm, v.* p. **Uitdam** en Zuiderwoude.
Christina Blom, v.
24. 3. 1768.
Jonas *van Pelersom* *Ramring*, *v.* Vuren, o. 34, p. beroepen Barbice, va. Ds. Samuel.
Margareta Jongh, v. A'dam, o. 29, m. Geertruy van **Petersom**
31. 3. 1768.
Justus *ljeenk, v.* p. **'t** Waal.

Margareta Leuveling, v.
14. 4. 1758.
Stephanus **Samuel** de *Laval*, *v.* Schiedam, o. 29, p. **Heerjansdam**, ouders dood, oom Zacharias La **Febre.**
Jacoba **Golts**, v. A'dam. o. 22. va. Theodorus.
6. 6. 1768.'
Theodorus van *Campen*, v. Zutphen, p. Groot-Ammers,
Elisabeth Balk, v.
21. 7. 1758.
Johannes *Smith, v.* p. Putten.
Anna de **l'Hommel**, v.
18. 8. 1768.
Christiaan *Klaerbout*, *v.* p. **Graft.**
Sara Magdalena Manger, v.
1. 9. 1768.
Andreas *Cochenius, v.* p. Amerongen.
Margareta Strantwijk, v.
8. 9. 1768.
Cornelius *Tappé*, *v.* p. den Helder.
Elisabeth Schelten, v.
13. 10. 1768.
Joannes *Slijp*, v. p. Monster, w.
Elisabeth de Leeuw, v.
10. ll. 1768.
Wilhelmus *van Waenen, v.* Gorinchem, p. Uithoorn.
Johanna Adriana Blankers, v.
8. 12. 1768.
Adrianus *van. Weena*, *v.* p. **Andijk.**
Adriana van der Valk, v.
26. 1. 1769.
Markus *Tim*, *v.* p. Aartswoud.
Maria de Burlett, v.
16. 3. 1769.
Fredrick **Robbert** Evert *Nibbelinck, v.* p. **Dubbeldam**, w.
Anna van **Gennip**, v.
16. 6. 1769.
Joannes *Koek, v,* p. **Kage.**
Maria Schuurman, v.
22. 6. 1769.
Theodorus *Bruinsveld de Blau*, *v.* Leeuwarden, p. Groningen.
Anna Visser, v.
29. 6. 1769.
David **Daniel** *van Vianen, v.* Kockengen, o. 28, p. beroepen Batavia, ouders dood.
Magdalena **Allier**, v. A'dam, o. 28, va. Jacob **Gillis.**
27. 7. 1769.
Pieter *Geersen*, v. p. Ter Borg.
Gesina Uding, v.
10. 8. 1759.
Sebastiaan *Wesselinck*, *v.* p. Velp.
Johanna Everharda van Bommel, v.
10. 8. 1769.
Johannes *Scholten, v.* p. **Beets.**
Maria Peternella Roger, v.
17. 8. 1769.
Johannes Martinus *van der Upwich*, *v.* p. Kampen.
Wijnanda Lambarta Hoogenbergh, v.
11. 1. 1760.
Abraham Bredius *Boonen*, *v.* p. Hattem.
Sara Maria Dusart, v.
29. 2. 1760.

Wilhelmus *Dekker,* v., p. Dalfsen, w. Helena van Gelder, v. 11. 4. 1760.
Willem Hendrik *'s Jacob, v.* p. Bleiswijk, w. Anna Vroom.
Anna Silvius, v. 11. 4. 1760.
Leonart *Humbert, v.* p. Gorinchem (Waalsch).
Marguerite François Naudy, v. 18. 4. 1760.
Adriaan de *Helt, v.* p. Limmen.
Anna Maria du Peyrou, v. 11. 7. 1760.
Laurentius *van der Meer,* v. p. Groet.
Johanna Wilhelmina van Rees, v. 9. 1. 1761.
Al bertus *Snethlage, v.* p. Purmerend.
Magdalena Sas, v. 24. 4. 1761,
Olivier *Porjeere,* v. p. Abcoude.
Clara Jacoba van Santen, v. 1. 6. 1761.
Johannes Harmanus *Schacht, v.* p. Ter Aa.
Helena Maria Gildemeester, v. 29. 6. 1761.
Abraham *van Davervelt, v.* p. An gerlo.
Jacoba Costerus, v. 30. 10. 1761.
Henricus *Rappardus, v.* p. Nederhorst den Berg.
Cornelia van Geffen, v. 13. ll. 1761.
Cornelis *Verlaan, v.* p. Houten.
Eudick van Elst, v. 4. 12. 1761.
Johannes *Joosting, v.* p. Muiden, w. Maria Catoir.
Geertruy Veltman, v. w. Pieter Bolten. 6. 3. 1762.
Louis *de* la *Chaumette, v.* A'dam, o. 27, p. Londen (Waalsch), va. Louis.
Anna Susanne Louise Mieville, v. Vevey, w. François Nataniel Mieville. 7. 5. 1762.
Carel Wilhelm *Gebhart,* v. *Nassau* Dietz, o. 22. p. beroepen Oost-Indië, va. Johan Wilhelm.
Amelia Wilhelmina van Dijk, v. Nassau Dietz, o. 24, va. Jan. 14 5. 1762.
Joan Michael *Posthumus, v.* p. Barsingerhorn.
Catharina Gerarda Verburg, v. 4. 6. 1762.
Johannes Andreas *Eyker, v.* p. Deil en Enspijk.
Johanna Elisabeth Kever, v. 26. 6. 1762.
Eli Pierre Louis *Royere, v.* Plymouth, o. 31, p. beroepen Suriname, m. Maria Judick Dufour.
Anna- Elisabet Voitius, v. A'dam, o. 22, va. Godliep Eerentrijk. 6. 8. 1762.
Petrus de *Kok, v.* p. Kockengen.
Susanna Antonia van Harlingen, v. 17. 12. 1762.
Abraham *Lonthorst, v.* p. Hoedekenskerke.

Cornelia den Appel, v. ll. 3. 1763.
Georgius *van Bleiswijk, v.* p. Lemmer.
Elisabeth Prop, v. 8. 7. 1763.
Adrianus Rudolph de *Roy, v.* p. Aalten.
Sara Wagemans, v. ll. 6. 1764.
Jacobus Gerardus *van Doesburgh, v.* A'dam, o. 27, p. beroepen 's Heer-Abtskerke, va. Hendrik.
Jacoba van den Bergh, v. A'dam, o. 31, m. Elisabeth van den Bergh. 8. 6. 1764.
Hendrik Alexander *Vriesekolk, v.* p. Hall.
Johanna Catharina IJsermans, v. 13. 6. 1764.
Daniel Zacharias *Châtelain, v.* Leiden, o. 40, p. Rotterdam (Waalsch), va. Isaac Samuel.
Johanna Jacoba Smith, v. A'dam, o. 29, m. Johanna Capelle. 3. 8. 1764.
Jacob Paridanus *Holtius, v.* p. Koudekerk.
Maria Christina Roos, v. ll. 4. 1765.
Johannes Abraham *Blanck, v.* p. Waddingsveen.
Johanna de Gojer, v. 26. 7. 1765.
Johannes *Brill, v.* p. Scherpenzeel.
Elisabeth de Marre, v. 16. 8. 1766.
Jean Charles *Collin,* v. Hanau, o. 33, p. Dordrecht, ouders dood.
Eunice Emelie Vernezobre, v. A'dam, o. 28, m. Magdalena Sophia Fizeax. 4. 10. 1765.
Nicolaas *Stauerman,* v. p. Rumpt.
Roelofinn Udinck Verschuyl, v. 16. ll. 1766.
Jaques de *Loches, v.* Leiden, p. Rotterdam, w. Marie Anne Courtonne.
Louissette Delprat, v. A'dam, o. 34, va. Jaques. 23. 5. 1766.
Jacobus *van Lingen, v.* p. Kedichem.
Christina Elisabeth van Laar, v. 30. 6. 1766.
Isaac *van Nuissenburg, v.* p. Buren.
Anna Maria de Bruyn, v. 2. 4. 1767.
Johan Hendrik *Grob,* v. p. Aardenburg.
Geertruyda Elisabeth Sibilla van Dijk, v. 1. 6. 1767.
Jan Arend *Smit, v.* p. Twello.
Anna Petronella *Klad, v.* *28. 8. 1767.*
Charles de *Guiffardiere, v.* p beroepen Londen.
Jeanne Adrienne Peschier, v. 18. 9. 1767.
Harmanus *Janson, v.* p. Abbenbroek, w.
Johanna Louisa Naudy, v. 30. 10. 1767.
Godefridus Wilhelmus *Carp,* v. p. Bommel.
Helena Dusart, v. 6. ll. 1767.

Johannes *Lindeman*, v. A'dam, p. de Lier, w. Johanna Maria Tracy.
Christina Pil, v. A'dam, w. Frederik Woutman.
30. 12. 1767.
Henricus *Muntingh*, v. p. Ede.
Elisabeth Aenis van Hecht, v.
7. 10. 1768.
Hendrik ***Cuylenburg,*** v. p. Alphen.
Sara Caudri, v. w. Aswerus Burghout.
14. 7. 1769.
Joannes *van Varick*, V. p. Weesp.
Anna van de Velde, V. laatst w. Philip Zaal Joostzoon.
14. 7. 1769.
Carolus Boers, v. p. Roosendaal (Gld.).
Lucia Ameshoff, v.
8. 9. 1769.
Henricus *Blankstein*, v. p Huizinge, w. Maria van der Crab.
Catharina Wessels, v.
29. 9. 1769.
Jean Thomas *Griot*, ***v.*** p. Harderwijk (Waals&).
Marie Anne Lacoste, v.
13. 10. 1769.
Elias Petrus *Bonnouvrie*, ***v.*** p. Buren.
Belida Chaigneau, v.
4. 5. 1770.
Frederik Albert *Scheidius*, v. p. Eext, w. Adriana Schmitz.
Maria Sophia Eckolt, w. Gerhardus Schierhout.
27. 9. 1770.
Herman Willem *van Uchelen*, ***v.*** p. Didam.
Margaretha Salm, v.

(Wordt vervolgd).

Het wapen der familie Wendelaar.

(Antwoord aan MR. W. C. WENDELAAR)

door **MR.** F. E. POSTHUMUS MEYJES.

Mijn neef Mr. W. C. Wendelaar neemt mij in het vorige Maandblad onderhanden over de door mij in de genealogie mijner familie gegeven beschrijving van zijn wapen. Hij verwijt mij: 1". onjuiste voorstelling van de kleuren, en 2°. onjuiste definitie van de wapenfiguren. Ten aanzien van het eerste geef ik mij dadelijk gewonnen. Noch mij noch iemand anders was in 1899 (toen ik de genealogie-Meyjes deed verschijnen) een gekleurde afbeelding van een Wendelaar-wapen bekend, en de geachte schrijver geeft toe dat in zulk een geval de keus van de kleuren vrij is. Hij doet trouwens, in zijn nieuwe beschrijving, hetzelfde als ik: hij kiest zilver voor de wapendieren, en blauw voor het veld, terwijl ik blazoeneerde: rood op goud. Zijn bewering dat zilver beter is dan rood omdat schapen wit zijn, hangt samen met de quaestie of de dieren schapen of honden moeten zijn: zijn het honden, dan is rood de kleur die de voorkeur verdient, omdat de natuurlijke kleur bruin is, doch deze alleen in de latere Duitsche heraldiek voorkomt en men van ouds alle dieren die bruin of bruinachtig van kleur zijn (leeuwen bijv.) in wapens als rood afbeeldde. Op het oudste mij bekende zilveren cachet is inderdaad het veld effen, dus zilver, ofschoon men hier en daar aan pointilleering (goud) zou denken. Ik ben dus met Mr. Wendelaar voor het zilveren veld. Over kleur en vorm van de kuip en den hamer bestaat tusschen ons geen verschil.

Maar ten stelligste spreek ik tegen dat de wapendieren schapen moeten zijn, en geen (wind-)honden. Op het cachet dat ik als basis voor mijn beschrijving gebruikte (en ik begrijp niet hoe Mr. W. in staat is de dateering van de andere cachetten tot op een decennium vastte stellen), is van neerhangende staarten, laat staan pluimstaarten, niets te bespeuren: de dieren bezitten dit lichaamsdeel zelfs in het geheel niet. En de „flapooren" en „platte koppen" kunnen, gezien de poovere wijze waarop men in de achttiende eeuw heraldieke figuren placht te typeeren, evengoed aan hazewindhonden als aan schapen behooren. Maar wat m. i. alles afdoet is het feit dat sinds menschenheugenis in de familie Wendelaar de traditie bestond dat zij ***hazewindhonden*** in haar wapen voerde: Mr. W. kan dat van het oudst-levende lid der familie vernemen, die zijn vader en zijn oom (den grootvader van Mr. W.) nooit van schapen maar altijd van hazewindhonden heeft hooren gewagen. Mij dunkt dat dit, bij een familie als deze, die niets anders bezit dan een paar slecht gesneden en afgesleten cachetten, nogal iets beteekent. Ik geef toe dat ik, de hazewindhonden als historisch aannemende, ze voor de sierlijkheid met halsbanden voorzien heb. Maar dit doet aan de soort niets af: er zijn een menigte wapens met honden die ongehalsband zijn.

Mr. W.'s laatste argument voor de schapen contra de houden vind ik allervermakelijkst. Vast staat dat de Wendelaar's van huis uit het kuipers-bedrijf uitoefenden (vandaar de kuip en de hamer); en nu beweert Mr. W. dat, naast dat hoofdbedrijf, ook een andere bron van inkomsten, n.l. de schapenteelt, op het blazoen zou zijn afgebeeld, — maar hij blijft in gebreke ook maar een schaduw van bewijs bij te brengen ter staving van het feit dat de Wendelaar's dat neven-bedrijf (een wonderlijk „neven"-bedrijf trouwens voor een kuiper) uitoefenden. Dan kan ik, ter verdediging van mijn honden, evengoed volhouden dat, zij behalve kuipers, ook hondenfokkers waren!

Waar de wapendieren in casu vandaan komen, zal, daar zij met den familienaam niets schijnen te maken te hebben [1]), wel ten eeuwigen dage een van de vele raadselen van familiewapens blijven, Voor de honden zou, àls men dan aan het verklaren van onnaspeurlijke zaken wil gaan, de overweging pleiten dat de Wendelaar die het eerst een wapen gebruikte, op het denkbeeld kan zijn gekomen zijn vat en zijn hamer, die zijn bedrijf symboliseerden, te doen bewaken en beschermen door een paar dieren die voor dat werk meer in aanmerking komen dan schapen.

Ik houd dus, naar ik meen op goede gronden, vol dat de dieren in het wapen honden, en wel hazewindhonden, zijn. Het helmteeken is dus ook een uitkomende hazewindhond, en geen schaap. Wat de halsbanden en de kleuren betreft, geef ik mij gewonnen: men heeft in de heraldiek ook zilveren en ongehalsbande hazewindhonden, en de fantasie heeft in dit geval vrij spel.

[1]) Als wendelaar = wandelaar = pelgrim, zouden honden waarschijnlijker zijn dan schapen', die men in den regel niet op de „wandeling" meeneemt.

De titel „Graaf van Olo" bestaat niet in Portugal,

door M. G. WILDEMAN.

In „Critiek op het artikel van Mr. R. Th. Valck Lucasseo in „De Nederl. Leeuw" d.d. Mei 1918 over het geslacht Teixeira in het Nederl. Adelsboek" ..... door Jhr. dr. E. Teixeira de Mattos te Heelsum, leest men o.a. op bl. 66: „op grond der bescheiden heeft de koning D. Carlos dan ook niet geaarzeld, voorgelicht door goede en ook fatsoenlijke genealogen, mij de afstamming te erkennen in mijne acte, die ingeschreven is 17 *Mei* 1907 door den Rijksarchivaris Pedro de Azevedo in het *archief der Torre do Tombo* te Lissabon. Ook voor een ander lid aldaar onzer familie — waarvan aan het slot in antwoord op de onbescheiden bewering van den Heer Lucassen — werd op grond dier archivalia de Domtitel, volmaakt kosteloos, bevestigd en door de opvolgende regeering van D. Manoel op diezelfde gronden de titel van *graaf van 010* goedgekeurd".

Was Mr. Valck Lucassen tegenover deze in vage bewoordingen gestelde verklaring van Jhr. dr. Teixeira de Mattos reeds zeer sceptisch gestemd [1]), mij kwam het dienstig voor haar aan de bronnen te toetsen. De twee antwoorden van den Heer Directeur van de *Torre do Tombo* luiden als volgt:

1. Monsieur.

J'ai reçu votre carte postale et j'ai fait examiner les registres du roi Manoel II. On ne rencontre pas un registre quelquonque en raport au comte d'Olo, titre que par consequent n'existe au Portugal. Sur le titre de Dom on ne peut rien dire parcequ'il faudrait savoir le premier nom de l'agracié pour chercher aux catalogues. Agreéz, Monsieur, l'assurance de ma plus haute considération.

(get.) Antonio Baiao
directeur de Torre do Tombo.

(Poststempel Lisboa Centra1 2. 5. 19).

II. Arquivo Nacional
da
Torre do Tombo
Cabinete do Director
le 27 Mai 1919.

Monsieur.

J'ai reçu votre letre et j'ai fait chercher les livres de registre de feu le roi Carlos.

En efet au livre 22 fl 27 on rencontre le registre du fôro de Moço Fidalgo da Casa Real passado a [2]) Dom Eduardo Teixeira de Mattos Sampayo: au livre 19 fl 80 on rencontre le registre de Mercede de todas as honras e prerogativas de que gosam as Moços fidalgos da Cnsa Real passada a [3]) D. Eduardo Teixeira de Mattos Sampayo. La date des actes est celle du 1'7 avril 1907. Agreéz, Monsieur, l'assurance de ma plus haute considération.

(get). Antonio Baiao.

Door deze correspondentie leeren wij dus in de eerste plaats, dat de titel van graaf van 010 niet bestaat en dat bij den op 17 April (*niet 17 Mei*) verleenden titel van *kamerjonker* van het Koninklijk Huis (dus niet *kamerheer* [1])) *wel* gesproken wordt van Dom Eduardo Teixeira de Mattos Sampayo, doch over *het recht* van het voeren van den Dom-titel en den naam Sampayo met geen woord wordt gerept, zoodat van het *erkennen eener afstamming* hierbij evenmin kwestie is.

Als men weet, dat iedere ridder in de orde van de Heilige-Maagd of der Ontvangenis van Villa Viçosa of in die van Jezus Christus den titel van kamerjonker van het Koninklijk Huis kon deelachtig worden, kan aan den vorm van eene dergelijke inschrijving, waarbij dus de afstamming van den gebeneficeerde in 't geheel niet in aanmerking kwam, al heel weinig waarde worden toegekend. Dat eene soortgelijke inschrijving kosteloos zou zijn verkregen lijkt mij geheel in strijd met de Portugeesche gebruiken !

Uit eene correspondentie van derden van omstreeks 1907 met een toenmaals te Lissabon verblijf houdenden Heer J. A. Gerken, zich noemende kanselier van het Nederlandsch Consulaat aldaar, bleek mij, dat de *Domtitel was geweigerd* aan een lid der familie Teixeira de Mattos, toen wonende te Tete (Mozambique, 0. Afrika).

[1]) Maandbl. XXXVII, k. 155.
[2]) Adelsbrief van kamerjonker van het Koninklijk Huis gegeven aan:
[3]) Gunst van alle eer en voorrechten aan hen, die kamerjonker zijn van het Koninklijk Huis gegeven aan:

KORTE MEDEDEELINGEN.

Wie zoekt verder?

Gedurende eenige jaren had ik de gelegenheid in meerdere archieven, bibliotheken, musea en kerken de nrigineele bronnen te doorzoeken en daaruit de wapens, op zegels, lakafdrukken en grafzerken, voorkomende, in beschrijving over te nemen. Het is mij daardoor gelukt, eene vrij aanzienlijke collectie wapenbeschrijvingen van Noord-Nederlandsche families bijeen te brengen, die, gevoegd bij degene, reeds door mij uit bestaande gedrukte of geschreven wapenboeken, genealogieën en derg. overgenomen, thans het niet onbelangrijke aantal van rond 46000 hebben bereikt.

Sedert 1 Februari j.l. echter heeft deze gelegenheid tengevolge van mijne benoeming tot Rijkshavenmeester te Rotterdam opgehouden te bestaan en worden thans mijne fiches aangevuld met de gegevens, welke in verschillende tijdschriften als Navorscher, Wapenheraut etc. etc. te vinden zijn.

De groote waarde van deze wijze van werken, nl. door le *oorspronkelijke* bronnen (brieven en verdere bescheiden) te doorzoeken is mij reeds herhaaldelijk gebleken. Dit systeem toch maakt o.a. controle op eigen werk mogelijk, doordat men, deze brieven en andere stukken in chronologische volgorde doorzoekende, meermalen lakafdrukken, door een zelfden persoon gebezigd, onder de oogen krijgt en daardoor de groote kans heeft, met zekerheid te kunnen vaststellen, of het afgedrukte wapen inderdaad aan den schrijver of onderteekenaar behoort, welke zekerheid men totaal mist, indien men losse (van brieven of andere stukken verwijderde) lakafdrukken overneemt en daarbij aanneemt, dat de daarop vermelde naam daartoe behoort. Fouten tengevolge van de laatst bedoelde

[1]) Zooals *Ned. Adelsboek* 1918, bl. *33* vermeldt.

werkwijze begaan, heb ik reeds legio aantal malen kunnen constateeren.

Mijne bedoeling nu met deze mededeeling is : a n d e re leden van ons genootschap op te wekken op den ingeslagen weg door te gaan, om zoodoende in aansluiting met het reeds door mij bijeengebrachte te geraken tot eene, als het kan, volledige bijeenbrenging van beschrijvingen van alle wapens, die thans nog in de archieven etc van ons land verscholen liggen, en deze, dan met recht unieke, verzameling in ons aller belang onder te brengen in de bibliotheek van ons genootschap.

Om te voorkomen, dat dubbel werk verricht wordt, deel ik hier mede, welke archieven, musea etc. reeds door mij op dit gebied geheel of grootendeels doorzocht zijn.

Dit zijn de navolgende:

De Gemeente-Archieven van Amsterdam, Rotterdam, 's-Gravenhage, Leiden, Delft, Dordrecht, Enkhuizen en Hoorn geheel.

De Gemeente-Archieven van Haarlem, Utrecht, Alkmaar en Medemblik gedeeltelijk.

De Rijksarchieven te Haarlem en Utrecht geheel.

De Rijksarchieven te 's-Gravenhage, Arnhem, Zwolle en Maastricht voor een zeer groot gedeelte, vooral het eerstgenoemde.

Het Economisch archief' te 's Gravenhage.

De musea te Rotterdam, 's-Gravenhage, Arnhem, Nijmegen, Dordrecht, Gouda, Leiden, Zwolle, Enschede, Maastricht, Vlissingen, Alkmaar, Hoorn en Grave.

Het museum Meermanno Westreenianum te 's-Gravenhage.

De Uniyersiteits-bibliotheken te Amsterdam, Utrecht en Delft.

De handschriften-bibliotheek van de Kon. Bibl. te 's Gravenhage.

De kerken te Amsterdam (Oude en Nieuwe), Delft, Delfshaven, Maassluis, Dordrecht, Hoorn, Enkhuizen, Medemblik, Grave en Lobith.

Wie dus de lust gevoelt en de gelegenheid heeft, den begonnen arbeid te vervolgen, late het zoeken in deze bovengenoemde archieven, musea etc. achterwege.

Zooals ik begonnen ben, zoo eindig ik:

Wie zoekt verder?

R. T. MUSCHART.

De oude doop-, trouw- en begraafboeken.

Bij K. B. van 20 Juni 1919 Stbl. no. 389 is bepaald, dat binnen 10 jaren moeten worden overgebracht naar de Rijksarchief-bewaarplaatsen de kerkelijke doop-, trouw- en begraafboeken, en schepentrouwboeken, dagteekenend van voor de invoering van den Burgerlijken Stand, die thans in gemeentelijke bewaarplaatsen berusten. Aan gemeenten echter, die een eigen archivaris hebben en beschikken over doelmatige archieflokalen kunnen deze boeken onder zekere voorwaarden in bewaring gegeven worden.

W. G. FEITH.

VRAGEN EN ANTWOORDEN,

Aleman (XXXVII, 230). Ik acht het niet onwaarschijnlijk, dat met Rhenen bedoeld wordt ***Rheine,*** eene stad in Westfalen aan de Eems.

A. J. S. v. V.

Androuet du Cerceau. *Simon van Walcheren* huwt 2° .... 1772 ***Anna Androuet du Cerceau,*** wed. Daniël Croyé geb. 1718 † Schiedam 3 Mei 1801.

Welk wapen voerde ***Androuet*** (ook A. de Renauchamp) en wie waren hare ouders en grootouders?

R. P. M. v. W.

Bentinck (XXXVII, 231). *Carel* ***Bentinck*** werd gedoopt te Nijkerk 20 Juni 1668.

's-Qravenhage. J. D. WAGNER.

Bleeker. (XXXVII, 231). Eene genealogie van het geslacht Bleeker, dat zoowel aan den Zaan, als in Groningen, in Friesland en ook in Twenthe voorkwam, en veelal doopsgezind was, vindt men in de genealogische nalatenschap van wijlen dr G. ten Cate. Deze evenwel niet geördende papieren zijn thans in het Doopsgezind Archief (Singel tegenover Universiteitsbibliotheek) te Amsterdam te raadplegen van 3—5. Daarin zijn meerdere fragment-genealogieën van doopsgezinde families o. a. ten Cate, Vissering, Hesselink e. a. Contrôle noodzakelijk.

H. M.

Borgh (van der). Gevraagd aanvullingen op de volgende stamreeks *van* der ***Borgh,*** voorkomende met wapen: in goud een roode leeuw.

1. .... ***van der Borgh,*** tr. ... ***van Bentheim.*** [In rood 18 gouden ballen: 3 × 4, 3, 2 en 1].

11. ... ***van der Borgh,*** tr.... ***Reiger van Wermtum,*** dr. v. N. N. en ... *van Moll.* [In zilver een blauwe reiger, bek en pooten rood].

III. ***Beatrix van der Borgh***, tr. . . . van *Aerkel.*

Utrecht. H. W. VAN TRICHT.

Borgo (del). (XXXVII, 233). Indien dit geslacht tot den Spaanschen adel heeft behoord, is het niet onmogelijk, dat de genealogie is opgenomen in een der deeltjes van de *Anales dela Nobleza de España,* door F. Fernandez de Béthencourt waarvan de eerste jaargang in 1880 verscheen te Madrid (Imprenta de Fortanet, calle de la Libertad 29).

's-GT. M. G. W.

Bosch (ten). (XXXVII, 233). ***Dirk van Weede,*** ged. Utrecht Jacobikerk 2 Aug. 1711, was zoon van ***Jacobus*** en ***Deliana van Beest.***

Hij × Utrecht 17 Mei (ondertr. 3 Mei) 1739 door T. F. d. Beveren Geysbarta ***van Blankesteyn,*** ged. Utrecht 6 Maart 1718 (Janskerk), dr. van ***Justus*** en *Christina* van de *Weteringh.*

In denzelfden tijd n.l. 8 Juli 1736 ondertr. Utrecht (geboden naar Jutphaas) ***Willem van Weede*** en ***Geertruyd Cornelia Bartholotti van den Heuvel Beichlingen.***

Willem van Weede was een broeder van *Everard* (zie Ned. Adelsboek 1918 bl. 294 sub XIV).

U. B. v. T. P.

Bosch (ten). (XXXVII, 233). Ingeteekend Amsterdam 20. 3. 1801.

Abraham ten Bosch, pred. Baambrugge.

Margaretha Elisabeth Fabius.

Hij was pred. Ingen 1796, Baambrugge 1'798, Vlaardingen 1803, Emeritaat 1843.

Amsterdam. A. B. VAN DER VIES.

Bosch (ten). (XXXVII, 233). ***Abraham ten Bosch*** huwde te Baambrugge op 13 April 1801 ***M. E. Fabius.***

L. *v.* R.

Calmeyer. (XXXVII, 247). Het eerst bekende lid van onze familie, was, omstreeks 1600, notaris te Gehrde bij Bersenbrüok en in de, nog bestaande, door hem onderteekende oorkonden, schrijft hij den naam reeds ***Callmeyer.*** Zoover mij bekend is, hebben zijn afstammelingen zich altijd Calmeyer of Callmeyer geschreven. De naam ***Kallmeyer*** komt ook in Duitsohland voor, b.v. te Gehrden bij Linden; ***Kalmeyer*** ook in Nederland, o. a. te Gouda. Dit alles doet het mij niet waarschijnlijk voorkomen, dat de in 1787 levende ***Justus Friederich Kallmeyer*** aan mijn familie verwant is.

Hier tegen over staat een (hoewel geringe) overeenkomst van zijn XXXVII, 247, genoemd wapen met dat der familie *Cal(l)meyer*. Dit laatste is n.l.: In rood een zilver springend paard op groen terras, helmtoeken een half uitkomend paard.

Dit deed mij met groote belangstelling van bedoelde mededeeling kennis nemen en doet mij nu vragen:

Wie waren de ouders van ***J. F.*** **Kallmeyer** en is er verder nog iets van hem bekend?

Doesburg. M. R. H. CALMEYER.

Uit het testament van J. F. Kallmeyer, 178'7 in Suriname overleden, blijkt, dat zijne te Halberstadt wonende moeder heet ***Sophia Dorothea Kallmeyer.***

De opmerking van den vrager over de verschillende schrijfwijze van dezen geslachtsnaam nl. al of niet met een „C" of „K" en met enkele of dubbele „l" en zijne gevolgtrekking, dat het hem dus niet waarschijnlijk voorkomt, dat ***Justus Friederich Kallmeyer*** aan zijne familie, die zich reeds van af 1600 ***Callmeyer*** schrijft, verwant is, lijkt ons zeer gewaagd, aangezien de letters „C" en „K" in vorige eeuwen, zoowel in eigennamen als algemeene namen herhaaldelijk met elkaar verwisseld worden. Hoe verder men teruggaat, hoe meer men ziet, dat de „C" in plaats van de „K" gebruikt wordt.

Wij willen niet beweren, dat ***Justus Friederich Kallmeyer*** bovengenoemd een lid is van het geslacht, waartoe de vrager behoort, de bewijzen ontbreken ons daarvoor, doch het komt ons toch wel zeer opmerkelijk voor, dat het wapen der familie ***Calmeyer*** zooveel (niet een geringe) overeenkomst vertoont met het door ons in de collectie testamenten gevondene.

DOC.-BUR.

Chevalier. Waar vind ik een genealogie ***Chevalier,*** tot, welk geslacht o.a. behoorden:

1. ***Pieter Chevalier,*** geb. omstr. 1760.
11. ***Everhardus Chevalier,*** 1° Luitenant van de Garde d'honneur bij den intocht van Napoleon te Dordrecht, geb. te Amsterdam, geh. Dordrecht 19 October 1805 met ***Martina Roest,*** geb. te Dordrecht, dochter van Ary Roest en Adriana Hullenburg.

II. ***Everhardus Martinus Chevalier,*** koopvaardijkapitein, geb. Amsterdam 17 October 1816, overl. Dordrecht 22 Februari 1852, geh. Dordrecht 28 October 1836 met ***Catharina Juriana Gips,*** geb. Dordrecht 24 November 1812, overl. aldaar 27 Januari 1887, weduwe van Dirk van der Koogh, dochter van Cornelis Gips en Adriana Roest.

Wapen ***Chevalier :*** In blauw een markiezenkroon boven een zespuntige ster, alles van goud. Helmteoken: een engel met, uitgespreide armen en vleugels. Dekkleeden : goud en blauw.

's-Gravenhage. J. J. VÜRTHEIM GZ.

Dirkzwager. Bestaat er een genealogie van het geslacht ***Dirkzwager?*** Voert deze familie een wapen ? Zoo ja, waar is een en ander te vinden?

's-Gravenhage. J. J. VÜRTHEIM GZ.

Ons is bekend, dat de familie ***Dirkzwager*** te Maassluis in het bezit is eener genealogie, opgemaakt door Vorsterman van Oyen.

DOC.-BUR.

Ebbenhout. Wie kan genealogische gegevens verschaffen aangaande de familie ***Ebbenhout*** (en *Kuyoer Ebbenhout)* ? Wapen: ged. 1 in goud een halve Friesche adelaar van zwart, II in zilver een zwarte rechterschuinbalk. Helmt.: een zwarte paal tusschen een vlucht.

Utrecht. J. v. LEEUWEN.

Fabius. (XXXVII, 237). ***Cornelia*** van ***Royen,*** geb. 1746, † A'dam 6 Jan. 1819 (Alg. Ned. Fam. XVI blz. 331).

R. P. M. v. W.

Fritsius. ***Margarethn van Walcheren*** (dochter van Simon) huwde .... 1789 ***Gerard Willem Fritsius*** geb. ...., † Schiedam 8 Oct. 1792. Is er iets bekend van zijn herkomst, wapen, betrekking of ouders?

R. P. M. v. W.

Gijselaar (de). (XXXVII, 238). Ingeteekend Amsterdam 1. 1. 1682:

Cornelis de Gijselaar, v. A'dam, koopman, 0.25, ouders dood, b. Adriaen.

Maria Chastelijn, v. A'dam, w. Jacobus van Amstelraet.

Ingeteekend Amsterdam 30. 1. 1722:

Cornelis de Gijselaer, v. A'dam, w. Maria Chastelijn.

Agatha Hartman, v. A'dam, w. Gerrit Kuijt.

Amsterdam. A. B. VAN DER VIES.

Gijselaar (de). (XXXVII, 238). ***Cornelis de Gijselaar*** en ***Agatha Hartman*** overleden kinderloos en vermaakten in hun testament, verleden ***voor*** Notaris de Nijs te Amsterdam 9 Maart 1729, hun geheele vermogen aan neven en nichten de Gijselaar.

Domburg. H. DE BRAUW.

Habbema. Verteld wordt, dat een secretaris ***Habbema*** werkzaam was bij een der tochten van Willem Barends of bij Plancius, welke zich voor deze tochten toch zoo interesseerde.

Inlichtingen over bovengenoemden ***Habbema*** gevraagd.

Amsterdam. H. T. HABBEMA.

Heerdt (van). Kan iemand mij het verband aangeven tusschen de in Ned. Adelsboek voorkomende stamreeks—wan *Heerdt* en

I. ***Willem van Heerde***, tr. vóór 1493 ***Alyt Reygers.***

II. *Gijsbert van Heerde*, in 1493 onmondig met de Voshoeve (onder Duiven) beleend, in 1627 ten behoeve van zijn vrouw met Crachtsweerd, † St. Matthijsdag 1533, begr. in de kerk te Oud-Zevenaar met de kwartieren :

Heerde	Camphuysen
Reygers	Hovelyck.

Hij huwde *Geertruid* ***van Camphuysen,*** dr. van Claes en Aleyd van den Hovelyck.

111. ***Palick van Heerdt (een*** minder betrouwbare bron geeft als zijn ouders op *Jan van Heert* en *Judith* ***van Mom zu Kell***), heer van Babbergen, rechter van de Lijmers, † 1081, werd in 1634 met Voshoeve en Crachtsweerd beleend, tr. ***Christina van Warmeloo,*** dr. van Johan, heer van Westerflier, en Anna Sophia (?) van Ittersum.

IV. *Geertruid* ***van Heerdt***, tr. ***Loef van Egeren Jansz.***, heer van Magerhorst en Loohorst onder Duiven.

Utrecht. H. W. VAN TRICHT.

Hoogeveen. Gevraagd inlichtingen omtrent de afstamming van het volgende echtpaar:

Diderik Willemsz. Hoogheveen, geboren te Leiden, tuinman in 1664, overman der bierdragers bij overl. in 1671, trouwde als wedr. van Januetje Gerrits en Trijntje Ariens van Outshoorn 3" te Voorhout (aant. Leiden 21 Juni) 8 Juli 1668 *Catharijna de Vinck*, ged. Leiden 2ö Dec. 1639, dr. v. ***Pieter*** en *Susanna Vermaes.* (Wapen de *Vinck*?)

Utrecht. H. W. VAN TRICHT.

Iterson (van). Gegevens gevraagd aangaande de voorouders en mogelijke nakomelingen van ***Petrus*** (of ***Pierre) van Iterson, 1764-1774*** notaris te 's-Gravenhage.

L. ***w. v.*** 1.

Jongheer (van). Gevraagd aanvullingen op de volgende stamreeks ***van Jongheer,*** voorkomende met wapen: in hermelijn een zwijnskop, vergez. van 3 liggende wassenaars (= de Joncheere).

1. ***Johan van Jongheer,*** tr. ***Jacqueline Sersander*** [in rood een zilveren liggende wassenaar].

II. *Johan* van ***Jongheer,*** tr. ***Elisabeth v. Kerckhoven***, dr. v. ***Josse, en Maria van Varnewijck*** [in zilver 3 roode meerbladen, 2 en 1].

111. ***Elisabeth van Jongheer,*** tr. ***Johan van Brandt,*** overste en gouverneur van de Willemstad.

Utrecht. H. W. VAN TRICHT.

Loten, (XXXVII, 241). ***Dirk Loten,*** geb. te Bellem tusschen Gent en Brugge, trouwde te Aardenburg met N. N., was daar burgemeester en bierbrouwer, kwam

na 't opbreken van het beleg te Leiden wonen en is aldaar 10 Juni 1626 in 't koor van de St. Pieterskerk begraven.

Zijn zesde kind : ***Margaretha,*** overleden in 1611, huwde ***Klaas Gijsbertsz. de Veer,*** geb. 1683. Zij woonden te Amsterdam, Oude Schans in 't Wapen van Dantzig.

Hij werd krankzinnig op zijne hofstede in de Wormer gelegen en van daar thuis gebracht, stierf hij in 1646.

's-Braveland. JOHN C. VAN LENNEP.

Loten. (XXXVII, 241). ***Margaretha Loten,*** overl. Amsterdam 6 November 1611 (dochter van Dirk Nicolaasz., brouwer, ontvanger en burgemeester van Aardenburg, geb. Hondsoote ong. 1646, ov. Leiden 10 Juni 1623 en diens eerste vrouw .... ***van*** Arssenburgh) huwde Amsterdam 23 Aug. 1603 ***Klaas de Veer.***

's-Gr. C. J. P.

Moor (de)-van de Capelle. In den kunsthandel te Amsterdam bevinden zich portretjes (ca. 30 × 20 cM.) op koper P. D. Pinx. 1630 van ***Bernard de Moor*** en ***Clara van de Capelle,*** waarop in grijs de wapens : de ***Moor:*** van zilver met 3 zwarte moorenkoppen; ***van de Capelle:*** van goud met 3 roode kepers, vergezeld in den schildvoet van een zilveren (2) Fransche lelie.

N. B. D.

Nijhoff. (XXXVII, 241). Een ***Nijhoff*** komt op meerdere plaatsen in Twenthe voor. O.a. vermeldt het Marckenrecht en Wilcoer van Woolde van 1667 in Groot Driene (Oost. van Hengelo) „item Nijhof 1½ waer". In 1768 woonden ***Hendrik Nijhoff*** en ***Hendrina Hasselmans*** op de erve Nijhoff (acte van 8 Juli 1768) Daarnevens was een erve Olthof, naar welke zich schijnbaar een ***Bussemaker*** heeft genoemd. 4 Jan. 1669 wordt gedoopt ***Albert*** zoon van ***Jan Bussemaker*** en ***Fenneke*** (Hendriks uit Usselo), nadat 29 Jan. 1665 reeds een Jan van dezelfde ouders te Hengelo (0.) was gedoopt. De volgende kinderen ***Dietmer*** (ged. 8 April 1672) en ***Fenneke*** (ged. 26 Oct. 1674) hebben tot ouders ***Jan Olthoff Bussemaker*** en ***Fenneke.***

Een deel der *Nijhoff*'s althans was doopsgezind en zij waren verwant aan de, ook doopsgezinde, ***ten Cate***'s blijkens een akte van 4 Aug 1722, waarbij compareeren: „***Berent Daniels Cremer,*** gevolmacht zijner moeder ***Aeltien Lamberts ten Cate;*** voor zich zelf en zijn broeder „***Lambert Nijhoff,*** mitsgaders *Steven Janssen ten Cate* „en de wed. van ***Abraham ten Cate Anneken Nijhoff*** ge„assisteerd van ***Steven ten Cate*** als haeren momber" terwijl ook nog optreedt ***Winold Dietmers Nijhof.***

Ik vond een ***Alef Nijhof***, in Hengelo, die zegelde met de druiven-dragers van Eskol.

H. M.

Nijhoff. (XXXVII, 241). Het kan misschien van nut zijn mede te deelen, dat een geslacht ***van Weseke*** te Deventer inheemsch is geweest en aldaar in de 16e en 17e eeuw voorkomt. ***Lambert van Weseke*** woont in 1668 in de Bergstraat; ***Herman van Weseke*** in 1673 in de Vleeschhouwersteeg ; ***Bernard van Weseke*** is schepen 1690-1621. Zijn wapen is een springende hond.

Deventer. H. KRONENBERG.

Ponten, (XXXVII, 242). *Justus (a) Schalkwijk a Velden* (dictus Velder, lees: Velden, Alb. Stud. Utrecht), zoon v. Justus, kleinzoon v. Justus, geb. Jaarsveld of Kuilenburg 1660, student Utrecht 1681, pred. Ameide 1687, Zalt-Bommel 1692, Goes 1699, † Goes 29 October 1701.

Sebastianus van (of *a) Schalkwijk* (broeder van Justus?), geb. Schoonhoven 1662, student Utrecht 1681, Leiden 1686, pred. Wemeldinge 1688, † Wemeldinge 3 Febr. 1733, huwt (ingeteekend Amsterdam) 28 Juni 1692 *Catharina Ponten* van Amsterdam, wonende te Ameide. (Zie XXXVII, 17).

Amsterdam. A. B. VAN DER VIES.

Putte (van de). (XXXVII, 243). De ijverige geslachtkundige van de familie Fransen van de Putte is Mevrouw Maris--Fransen van de Putte te Arnhem.

Domburg. H. DE BRAUW.

Raalte (van). Kan iemand mij geneal.-biogr. gegevens en vooral het wapen verstrekken van de volgende stamreeks *van Raalte*?

1. *Albert van Raalte,* tr. *Annigje Peters.*

11. *Peter van Raalte,* ged. Zwartsluis 4 Apr. 1738, tr. (ondertr. Zwartsluis 6 Sept. 1766) *Niesje Eppinge,* geb. Eursinge onder Havelte, dr. v. *Roelof,* en *Grietje Beerents.*

111. Ds. *Albertus van Raalte,* ged. Zwartsluis 6 Nov. 1771, predikant achtereenvolgens te Renswoude, Wanneperveen, 's Heer Abtskerke, Rijsoord, Scherpenisse en Fynaart, † aldaar 18 Mrt. 1833, tr. A'dam 1796 *Catharina Christina Harking,* ged. A'dam 9 April 1776, † ald. 16 Apr. 1837, dr. v. *Arent,* en *Johanna Fonck.*

Uit dit huw. 17 kinderen, w. o.

1° *Petrus Johs. Alberti v. R.,* koopman.

2° *Arend Johs. Christiaan v. R.,* koopman.

3° *Johanna Bertha v. R.,* tr. *Dirk Blikman Kikkert.*

4° *Dr. Albertus Christiaan v. R.,* bekend leider der Afgescheidenen, vertrok in 1846 naar Amerika als kolonist.

Utrecht. H. W. v. TRICHT.

Roo (de). (XXXVII, 243). Ingeteekend Amsterdam 6. 4. 1736:

Hendrik Kintsius, v. A'dam, m. Christina Johanna Bakker.

Sara Maria de Roo, v. A'dam, o. 3 8, in de Kalverstraat, ouders dood, geassisteerd met Michael Kintsius.

Amsterdam. A. B. VAN DER VIES.

Schonegevel. (XXXVII, 190, 230). Het wapen dezer familie, thans *van Nymegen Schonegevel,* is volgens lak in mijne verzameling: Ged. I de halve Friesche adelaar; II een huismerk. Helm, wrong en dekkl. Helmt.: een uitk. leeuw. J. F. v. Someren's „Catalogus v. gegraveerde portr''. vermeldt op blz. 662: *F. Schonegevel,* Lid. Nat. Verg. 1796. Silhouet in Rogge „Staatsreg.'' Van het echtpaar *Dionysius van Nymegen Schonegevel-Magdalena Wentholt* werd te Dokkum 8 Dec. 1861 geboren: *Jacobus v. N. S.,* op *30* Juni 1886 te den Helder gehuwd met Jkvr. S. *M. M. S. von Franckenberg* en *Proschlitz.*

Mr. C. v. Nijmegen Schonegevel is thans burgemeester van Weststellingwerf.

Utrecht. J. v. LEEUWEN.

Strijp (van). *Joost van Strijp,* geb. ?, † ?, tr. ? N.N. Uit dit huwelijk zijn mij 2 kinderen bekend:

1. *Catharina van Strijp,* geb. ?, † ?, tr. ? *Gerrit van Romunde,* geb. ?, † Emden 20 Dec. 1642, zoon van Jan v. R. en Margaretha Vos. Hij was ouderling of diaken der toenmalige Fransche hervormde gemeente te Emden; 10 April 1623 door de stad Emden, die tegen den Graaf opgestaan was, aangenomen als stadsmuntmeester, terwijl hij in 1639 lid werd van het stadsbestuur. Hij hertrouwde te Emden Dec. 1637 *Ebbe Tewen.*

Met zijn eerste vrouw testeerde hij 12 Oct. 1635; over hunne nalatenschap zijn processen gevoerd, waarover twee sententiën in de jaren 1666 en 1664.

Uit het eerste huwelijk 3 kinderen bekend, die ongehuwd overleden zijn:

a. Margaretha van Romunde, geb. ?, † ?

b Lucretia van Romunde, geb. ?, † 12 Febr. 1663. Zij testeert te Emden 21 Oct. 1647 voor not. Hesslinok.

c. *Jan van Romunde,* geb. ?, vermoedelijk jong overleden.

2. *Peter van Strijp,* geb. ?, † ? tr. Emden 16 Jan. 1625 *Altjen van Romunde,* geb. ?, † ?, zuster van Gerrit vnd. Zij hertrouwde *Jan Entens* (waar en wanneer ?), geb. ?, † 1649 in Brazilië waar hij luitenant-kolonel was in het regiment van kolonel van den Brande. Wie waren zijne ouders ?

Alle gegevens omtrent dit geslacht, alsmede het *familiewapen* zullen zeer welkom zijn.

Leiden. VAN ROMONDT.

Tricht (van), Paradijs, Labeen, van der Poel. Gevraagd worden inlichtingen omtrent de Dordtsche families *van Tricht, Paradijs, Labeen* en *van der Poel* in de 17de eeuw, voor *van Tricht* ook later en vroeger.

Utrecht. H. W. VAN TRICHT.

Veer (de). (XXXVII, 91). De familie van *Alphen de Veer* zal gesproten zijn uit *Gerrit de Veer,* overl. vóór 1847, huwde *Henderika Johanna van Alphen,* geb. 1770, overl. Arnhem 22 Febr. 1847, begr. te Heelsum.

Hieromtrent zal kunnen inlichten A. H. van Alphen de Veer, geb. 1862, gepd. Kolonel der Infanterie te Bergen (N.-H.).

's-Gr. C. J. P.

Wapen (Onbekend). Op een schilderij c.a. 1746, afkomstig uit de nabijheid van Roermond, bevindt zich het volgende *alliantie-wapen:* helmt. zilv. lelie, *manswapen:* gevierendeeld: 1 van si. met een ziv. kl. leeuw, 2. van go. met 3 (1.2) lelietjes uitkomende uit twee bladen; 3. van go. met 3 (2.1) ziv. hulstbladen; 4. van go. met een si. lelie; *vrouwswapen:* gevierendeeld: 1, 4 van ro. met 3 (2.1) zi. rozen en een vrijkwartier van zi. met een zw. vogel; 2 en 3 van go. met 4 ro. palen met over alles heen een si. keper, verder een go. schildhoofd met een zw. adelaar.

Van wie is dit wapen'?

N. *B.* D.

Wapen (Onbekend). (XXXVII, 246). Gen. en herald. bladen 8ste jaarg. blz. 582 vermeldt het. huwelijk van

Bertram van Eck van *Pantaleon* met Wilhelmina *Glummer* (er staat de Glimmer). Uit het Geld. Leenreg. kwart. v. Nijmegen blijkt verder, dat *Bertram* niet alleen met *Wilhelmina Glummer* in eerste huwelijk vereenigd moet zijn geweest, maar ook nog, dat zij eene d^{r} was van den Raadsheer *Johan Glummer* bij *Johanna de Bijeen* eindelijk dat uit het gevonden huwelijk een zoon *Jan Bertram van Eck van Pantaleon* tot Palmesteijn gesproten is. Deze is in 1670 onmondig en was 19 Juli 1692 dood.

De rechterhelft van het ruitvormig wapenbord nader beschouwende, is het 1ste en 4de kwartier zeker *Eck* en zal het 2de en 3de kwartier vermoedelijk moeten voorstellen het wapen van *Oud-Broeckhuyzen*, terwijl het hartschild met zekerheid het wapen van Bertram's moeder *Maria Justinn von Quadt* is.

Het 2de en 3de kwartier vertoont een wapen doorsneden, boven hermelijn, beneden bezaaid met herkruiste kruisjes met spitsen voet; dit nu is het zegel van die Broeckhuysen's welke Wickradt hebben bezeten. Had men het wapen van Oud-Broeckhuyzen willen aangeven, dan had men beter gedaan met het wapen van de Broeckhuysen's uit het Sticht van Utrecht te nemen; dat waren de oude bezitters van het goed en voerden een geschakeerd kruis.

Het wapenbord moet vervaardigd zijn vóór 1658, want toen verkocht Bertram Oud-Broeckhuyzen aan Samuel de Marez.

's-Gravenhage. J. D. WAGNER.

Wapen (Onbekend). (XXXVII, **246).** In een fragmentgenie. van Eck v. P. in Nav. XVII, 284 komt voor: *Bertram v. E. v. P.*, geb. 10 Nov. 1633, bel. met de ridderhofstad Groenewoude gend. Woudenburg, st. te Weurth 7 Aug. 1680, ald. begr. Tr. 1666 ***Wilhelmina Glimmers,*** hertr. te Nijmegen 4 Aug. 1661 *Elizabeth Leeuwens* wed^{e} *Johan de Glimmer,* dr. *van* Jacob, burgem^{r} van Nijm., en Sibylle van der Linde; zij kocht wed^{e} zijnde de barony van Gendt en st. 21 Dec. 1686.

In het Civ. & Crim. Signaet v. Z. Bommel worden Mei 1668 genoemd *Johanna de Bije* wede *Johan Glummer,* wijlen haar zoon *Johan Glummer,* Raedt-Extraord. van Geld. en haar schoonzoons: Johan de Leeuw en Andries Schade van Westrum; en in Febr. 1658 *Joh^{n} de Bije* wed. *Johan Glummer* J. U. D. en Ord. Raedtt des Furstend. Gelre ende Grs. Zutphen.

N. ***B.*** D.

Wapen (Onbekend). (XXXVII, 246). De veronderstelling, dat ***Elisabeth*** *Leeuwens* zelf geen wapen had, is niet juist, want haar lakafdruk bevindt zich in de akten en bescheiden van de Geldersche Leenkamer op eene volmacht van 7.6. 1686 te Nijmegen gepasseerd, waar zij vermeld wordt als ***Elisabeth Leeuwens*** wede *Bertram* van *Eck* van ***Panthaleon,*** vrouwe van Gendt. Naast haar handteekening vindt men haar zegel, vertoonende een leeuw, volkomen hetzelfde dus als het zegel van ***Jacob*** *Leeuwens*, in 1662 Burgemeester van Nijmegen, te vinden in de coll. schepenzegels in het Museum te Nijmegen en als dat van ***Jacob Leeuwens, 1632*** Burgemeester van Nijmegen, getrouwd met ***Elisabeth*** *Jensons*, te vinden in het archief Sloet o/h Rijksarchief te 's-Gravenhage.

Wat betreft het wapen ***Glimmers, de Glimmer, Glummer*** etc is het volgende zeer opmerkelijk.

In het Rijks-archief te 's-Gravenhage bevindt zich een zegel van ***Jan van Rijswijck G l i m m e r sz.*** dd. 24.2.1452. Dit zegel vertoont 2 verticaal geplaatste afgewende visschen binnen een uitgeschulpte schildzoom. Dit nu is het oorspronkelijke wapen van het uit de heeren van Altena gesproten geslacht ***van Rijswijck***, waaraan eerst later de kruisjes werden toegevoegd en wel eerst 3 nl. voor *Jan van Rijswijck*, ***1622*** schepen van Woudrichem, zooals zijn zegel op het zelfde Rijksarchief vertoont.

In verband met bovengenoemde toevoeging *„Glimmersz"* lijkt mij de afstamming van Glimmers uit ***van Rijswijck***, lettende op de overeenkomst der wapens zeer waarschijnlijk.

Rotterdam. R. T. MUSCHART.

Wapen (Onbekend). (XXXVII, 247). Het door den Heer Hartman gevraagde (vrouwelijke) wapen komt geheel overeen met dat van ***Johannes Pieters, 1798*** Commissaris van den Grooten Excijns te Amsterdam, zijnde gedeeld: 1. doorsneden: a. In blauw een gouden glas op hoogen voet, *b.* in rood 3 zilveren rozen ; 2. in zilver een haan van natuurlijke kleur met roode kam en lel.

DOC.-BUR.

Wapen Cìabels. Welk wapen voerde het geslacht *Gabels*, waartoe o. a. behoorden:

Seyne Gabels, dochter v. Peter G. en van Bertha bd. van Dorth, trouwde *Zweder van Appelthorn* tot den Poll (± 1550), zoon van Peter v. A. en Andrea Kreynck.

Agnes Gabels, dochter van Johan G. en Jutta.. .. tr. ± 1670 ***Johan v. Holthuysen*** Johanez.

's Gr. V. D. H.

Wapen van Ophuijsen. (XXXVII, 246). *Casper van Ophuijsen*, 1689 lid van het St. Eloijgilde te Arnhem en ***Engel Engelen van Ophuisen,*** 17^{e} eeuw, Stadstimmerman en lid van het St. Jozefsgilde te Arnhem, voerden 3 ruitvormige gespen met de tong naar rechts gericht.

Deze wapens zijn te vinden op de beide bekers der bovengenoemde gilden in het Museum te Arnhem.

DOC.-BUR.

Wapen Stavorinus. Kan men mij ook helpen aan het wapen van ***Johan Splinter*** *Stavorinus*, 1780 Schoutbij-Nacht, getrouwd met eene *Cloudoré?*

Velp. VAN OORDT.

Ons is bekend het wapen van *S. Stavorinus*, 27.1. 1773 te Middelburg, Oud Kapitein ter Zee in dienst van de Oost-Ind. Comp. De lakafdruk op zijn brief van dien datum, te vinden in de coll. Wassenaer op het Rijksarchief te 's Hage, vertoont. als wapen een zwarten dwarsbalk op een van zilver en rood doorsneden veld, vergezeld boven van 2 schuin gekruiste schippershaken, beneden van een zilveren ster (8). Op den helm geen helmteeken.

Een losse lakafdruk ***Stacorinus,*** 1791 te Middelburg. vertoont en daarmede overeenkomend wapen.

Het zoude ons niet verwonderen als de bedoelde Schout-bij-Nacht tot ditzelfde geslacht behoorde.

Mogelijk moeten de „schippershaken" de twee gekruiste (bisschops-)*staven* uit het wapen der stad *Stavoren* voorstellen.

DOC.-BUR.

Wapens. Het Zwolsche regeeringsgeslacht ***Huete*** voerde doorsneden : 1. een wereldbol; 2. een hart. Hoe zijn de kleuren? (Het wapen schijnt voor te komen op het orgel in de Groote Kerk te Zwolle. Is het daar nog te zien ?)

Het wapen der Haarlemsche familie *Barnaart* zou zijn afgeleid van ***Oem van Wijngaarden,*** zijnde zilver bezaaid met groene blokken en een roode dwarsbalk met gouden leeuw. *Barnaart* plaatst dezen leeuw in het 2de en 3de kwartier en heeft als 1ste en 4de kwartier geblokt van zilver en groen. Kan iemand deze overeenkomst verklaren? In de collectie-Muschart vond ik een wapen met balk en liggende blokjes (als *Oem*) waarbij stond : *Barnaart*!

's-Gr. v. D. H.

Wapens (Onbekende). (XXXVII, 93). Ter nadere toelichting van mijne vraag kan nog dienen, dat ik dezer dagen de veiling-catalogus Fred. Muller 24.4.1900 raadplegende onder no. 24 vermeld vond: „Portraits d'un seigneur de Cromhuysen et de sa femme". Het mansportret was reeds vermeld in *Moes*, Icon. Bat., bl. 209 zonder verdere aanduiding. De fraaie reproductie in catalogus vertoont op het mansportret het ook door Rietstap in zijn Arm. Gen. aan eene fam. C. toegekend wapen n.l. dat met den Frieschen adelaar en de hertenkoppen. Op het vrouwenportret komt een jonkvrouwelijk schild voor gedeeld: 1. ***drie ruiten in de richting van een rechter schuinbalk, vergezeld van boren van een 6 p. ster en van onderen van een wassenaar;*** 2. gepaald en tegengepaald van 3 stukken (zwart? en goud ?), de zwarte(?) palen beladen met een aanz. gouden leeuwenkop.

Het onder 1. vermelde is geheel conform 1. van het wapen op het portret in mijn bezit. Wie kan mij betrouwbare gegevens ***Cromhuysen*** uit de 16de eeuw aanwijzen? Langs dien weg bestaat er eenige kans ook mijn portret te identifieeren.

's-Gr. M. G. W.

Wapens gevraagd. Wat zijn de wapens van:

Standenmayer (afkomstig uit Wurtemberg) ; *Arrison* (11 Oct. 1801 huwde te Curaçao Jasper Ellis de Veer met Elisabeth A.); ***Deykers*** (.... 1818 huwde te St. Eustatius Johannes de Veer met Anna Catharina Deykers); ***van Genderen***; *Marcial* (St. Eustatius) en *Martins de Clarencieux* (kort na 1800 in W.-Indië).

Doesburg. M. R. H. CALMEYER.

Van de hierboven gevraagde wapens zijn ons slechts bekend *vijf* verschillende wapens ***van Genderen.*** Zonder nadere persoonsaanduidingen is het ons niet mogelijk vast te stellen, welk wapen van *Genderen* verlangd wordt.

DOC.-BUR.

Wijt. Welk wapen voert de familie *Wijt* (Rotterdam en Overijssel)?

Utrecht. J. v. LEEUWEN.

Het eenige wapen *Wijt*, dat ons bekend is, is: in blauw 3 goud-geknopte en -gepunte zilveren rozen. Wij vonden dit in een oud wapenboek van 1669 getiteld „Adelijk Wapenboek" in het Museum Meermanno Westreenianum met de aanduiding „Oude adel in Utrecht."

DOC.-BUR.

Zutphensche geslachten. (XXXVI, 112). Worden gevraagd de geboorteplaatsen, doopdata en namen der ouders van:

Dr. ***Johan Andries Hecking*** (ondertr. te Zutphen 11 Aug. ***1696*** met ***Henrietta Sophia van Essen).***

Elisabeth *Kaldenbach* (geh. te Zutphen 13 Mrt. 1721 met Dr. ***Coenraad*** *van Essen).*

Johan Kaidenbach, bibliothecaris der Franeker Academie (geh. te Gorssel 15 Juni 1684 met ***Helena Catharina van Essen).***

Geertruid *Krull* (geh. op onbekenden datum, maar vóór 27 Mrt. 1799 Mr. *Berent Wildrik,* directeur van het prov. Uitvoerend Bewind 24' Jan-12 Juni 1798).

Thomas van der *Ley*, vaandrig in 't reg. van Burmania (geh. te Zutphen 18 Jan. 1750 met *Petronella* ***Lucretia*** *Wentholt).*

Sebastiaan *Cornelis* ***(van) Meyers*** (ondertr. te Zutphen 25 Dec. 1746 met ***Wilhelmina*** *Gerarda* ***Geertruid*** *Wentholt).*

Jacob de *Roock*, cornet in 't reg. Hop (geh. te Zutphen 3 Jan. 1747 met *Wilhelma Aleida* van ***Hasselt).***

Eva *Alexandrina Suffolk* (ondertr. te Zutphen 30 Dec. 1683 met Dr. ***Johan van Essen).***

Philip Otto *Winkler* (ondertr. te Zutphen 1 April 1787 met ***Judith Sophia*** *Wentholt).*

Philip Zehender (ondertr. te Zutphen 13 Nov. 1768 met ***Conrada Lucretia van Hasselt).***

Warnsveld. RÖELL.

INHOUD **1919, N° 6/8.**

Bestuursberichten. — 40ste Algemeene Vergadering van het Genootschap. — Verslag van de Documentatie-Commissie. — De afstamming van het thans Rotterdamsche geslacht Suermondt, door W. Wijnaendts van Resandt. — Nederland's Adelsboek en de heraldiek, door Mr. E. J. Thomassen à Thuessink van der Hoop. — Naamlijst der te Zutphen „met de stadsroeden" begraven personen, medegedeeld door Jhr. H. H. Röell. — Huwelijksinteekeningen van Predikanten in de Kerkelijke registers te Amsterdam (1680—1811), medegedeeld door A. B. van der Vies. (Vervolg). — Het wapen der familie Wendelaar. (Antwoord aan Mr. W. C. Wendelaar), door Mr. F. E. Posthumus Meyjes. — De titel „Graaf van Olo" bestaat niet in Portugal, door M. G. Wildeman. — Korte mededeelingen: Wie zoekt verder?; De onde doop-, trouw- en begraafboeken. -- Vragen en antwoorden: Aleman; Androuet du Cerceau; Bentinck; Bleeker; Borgh (van der); Borgo (del); Bosch (ten); Calmeyer; Chevalier; Dirkzwager; Ebbenhout; Fnbius; Fritsius; Gijselaar (de); Habbema; Heerdt (vanj; Hoogeveen; Iterson (van); Jongheer (van); Loten; Moor (de)-van de Capelle; Nijhoff; *Ponten;* Putte (van de); Raalte (van); Roo (de); Schonegevel; Strijp (van); Tricht (van), Paradijs, Labeen, van der Poel; Veer (de); Wapen (Onbekend); Wapen Gabels; Wapen van Ophuijsen; Wapen Stavorinus; Wapens; Wapens (Onbekende); Wapens gevraagd; Wijt; Zutphensche geslachten.

De Ned. Boek- en Steendrukkerij, voorh. H. L. SMITS.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldisch Genootschap: „De Nederlandsche Leeuw,"

Dit blad verschijnt **maandelijks en wordt alleen aan de Leden van het Genootschap gezonden. Bij-**, dragen, **correspondentie betreffende de redactie van het-Maandblad, opgaven van adresverandering, opmerkingen in zake de verzending en aanvragen om exemplaren van vroeger versohenen Maandbladen gelieve men te riohten tot den redacteur, Mr. Ta. E. Valck Lucassen,** *Raamweg* **14,** *'s-Gravenhage.*

De jaarlijksche contributie bedraagt *f* 7.50. **Leden te 's-Gravenhage, die de wekelijksohe portefeuille ontvangen, betalen** hiervoor **eene** verhoogde contributie van *f* 10.— per jaar.

Brieven, aanvragen enz. betreffende het Genootschap te richten tot den **secretaris,** Mr. E. J. **Thomassen à Thuessink van der Hoop,** *Sweelinckstraat 8, 's-Gravenhage, en* die betreffende de Bibliotheek tot den bibliothecaris W. baron **Snouckaert van Schauburg,** *Jan van Nassaustraat 96, 's-Gravenhage.*

De **Bibliotheak van het Genootschap, gevestigd** *Heerengracht* 62 (hoek *Princessegracht*), *'s-Gravenhage,* is voor de **Leden geopend iederen Maandag van 2-4 uur.**

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 9. **XXXVIIe Jaargang.** September 1919.

BESTUURSBERICHTEN.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

De Maandelijksche Bijeenkomsten zullen, te beginnen met Maandag 6 October a.s., wederom worden gehouden op den eersten Maandag van iedere maand in Café-Rest. „de Kroon", Spui 10, 's-Gravenhage, des n.m. ten 4½ ure.

Tot lid zijn benoemd:

A. J. Bicker Caarten . . . . . *'s-Gravenhage.* *Bankastraat 44.*

Mr. A. V. M. Bonnike . . . . . *Arnhem.* *Eusebius Buitensingel 44 b.*

N. J. ten Bosch . . . . . *Utrecht.* *Bemuurde Weerd W. z. 4.*

L. L. Ph. Calkoen . . . . . *Groningen.*
Kapt. 12e Reg. Inf. *Damsterdiep Z. z. 15.*

W. A. Frieswijk . . . . . *Harderwijk.*
Luit.-Kol. Veld-Art. *Stationslaan.*

Paul Leendertz . . . . . **Nijmegen.** *„Hoogwijck", Qroesbeekache weg.*

D. G. Montenberg . . . . . **Groesbeek.**

Dr. P. M. van Wulfften Palthe . . *'s-Gravenhage.* *Jan v. Nassaustr. 78.*

G. Rebel . . . . . *'s-Gracenhage.* *Duinroosweg 7.*

H. M. J. E. A. Schoenxaeckers. . . *Maastricht.* *Huize „Withuishof".*

H. P. Schoonenbeek . . . . . *'s-Gravenhage.*
Arts. *Riouwatraat 5.*

Dr. H. de Vries . . . . . *Fribourq (Zw.)* *Rue St. Pierre 19.*

G. S. H. Wendelaar . . . . . *Bergendal.* *Huize „de Wychert."*

Adreswijzigingen.

M. R. H. Calmeyer . . . . . *Doesburg.* *Meipoortstr. 351.*

H. van Wickevoort Crommelin van Berkenrode . . . . . *Heemstede.* *h. Berkenrode.*

H. H. van Dam . . . . . *Rotterdam.* *Oude Binnenweg 129.*

G. B. Ch. van der Feen . . . . . *Rotterdam.* *Weipad 18, Tuindorp Vrêewijk.*

Jhr. Mr. W. G. Feith . . . . . *'s-Gravenhage.* *Jul. v. Stolbergl. 141.*

S. Fontein . . . . . *'s-Gravenhage.* *Willemstraat 73.*

Jhr. G. A. A. Just de la Paisières. *'s-Gravenhage.* *Beukplein 7.*

J. P. de Man . . . . . *Harderwijk.* *Smeepoortstr. 17.*

Jhr. Mr. V. A. Six . . . . . *'s-Gravenhage.* *Louise de Colignystr. 57.*

Ma. H. Waller . . . . . *Utrecht.* *Biltstraat 186.*

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden op 22 Aug. j.l. van het lid van het Genootschap den Heer J. E. Honcoop, in leven Off. v. Gez. 1e kl. bij de Kon. Ned. Marine, te Doorn.

Mededeeling der Redactie.

Ter besparing van veel moeite en tijd acht de Redactie het noodzakelijk haren medewerkers op het hart te drukken hunne copie toch vooral steeds in goed leesbaar **schrift** in te zenden, liefst op vellen, welke slechts aan **één** zijde zijn beschreven.

In gevallen ***van*** onduidelijk schrift, welke helaas geen zeldzaamheid zijn, behoudt de Redactie zich het recht voor aan de opneming van bijdragen de voorwaarde te verbinden, dat deze haar getypt worden toegezonden.

Zij richt tevens tot de medewerkers aan de steeds wassende rubriek **„Vragen en Antwoorden"** het dringend verzoek hunne bijdragen **zoo** beknopt mogelijk te doen zijn. De inzenders der vragen dienen deze slechts van de ***onmisbare*** toelichting te voorzien, terwijl de inzenders der antwoorden zich zooveel mogelijk tot de ***strikte beantwoording*** der gestelde vragen gelieven te

beperken. Op deze wijze zal worden voorkomen, dat de rubriek „ Vragen en Antwoorden" ten koste van den verderen inhoud van het Maandblad overbodig veel plaatsruimte in beslag neemt.

Ook zij er nogmaals aan herinnerd, dat g r a t i s g e e n o v e r d r u k k e n meer worden verstrekt.

Het regis ter op den vorigen jaargang van het Maandblad is ter perse en zal den leden zoo spoedig mogelijk worden toegezonden.

Geschenk Kluppel.

De verzameling handschriften en aanteekeningen betreffenàe verschillende geslachten, onlangs door den heer M. A. R. Kluppel aan het Genootschap geschonken (zie Maandbl. XXXVII, k. 263) is een waardevolle aanvulling gebleken voor de collectie dossiers, die het Genootschap bezit. O.m. bevatte het gegevens over de navolgende& geslachten :

Backer	van der Dussen
Baelde	Enschedé
v. Baerle	van Eyck
Beaumont	van Eyk
Beeldsnijder	de Flines
Besier	Francken
Bicker	de Haes
Blaauw	Hagoort
Boelens *)	van Harencarspel
Boogaert	de Haze
Bosch	Hoeufft
Bosch v. Drakestein	van der Hoeven
Buys	van den Honert
de Bye	van Hoogenhouck
Caan	van der Hoop
Casteleyn	van der Bouve
van Gasteren	de Kempenaer
Cau	Keyser
van Citters	Kieft
Coenen	van der Kun
Coymans *)	van Kuyck
van' Cuyck	van der Laen
Cuyck *van* Mierop	Lestevenon
Dedel	Lockhorst
Deutz	Luchtmans
Doublet	Lynslager.

De eerste generaties van het Rotterdamsche regeeringsgeslacht
van Zuylen van Nyevelt,

door W. Wijnaendts van Resandt.

Toen de heer D. G. van Epen in Adelsarchief jaarg. 1903-1904 zijn opstel *van Zuylen van Nyevelt* deed verschijnen, traden de gissingen en het geschrijf over de afstamming van dit geslacht een nieuw stadium in.

Immers alle te voren door de familie zelf (Mr. Aarnout van Zuylen van Nyevelt in 1775), door J. Gailliard (1863), door A. baron Schimmelpenninck van der Oye (1887) en anderen aangenomen, quasi-bewezen of beweerde aanhechtingen aan het oud-adellijk geslacht *van Zuylen van Nievelt,* vervielen door de publicatie van de huwelijksacte te Zwolle van den oudsten tot dusverre bekenden stamvader der later Rotterdamsche ***van Zuylen***'s *van Nyevelt,* welke acte luidde:

Junius A° 1603. *Gysbert* ***Wilhemsen*** s(alige) *Wilhem Gerrydtsen Nyveldts* n(agelatene) s(oon) end *Barbara de Greve* s(alige) *Harmen de Qreve* n(agelatene) d(ochter) van Cleve.

Uit deze inschrijving was derhalve vast te stellen, dat de afstamming dezer ***van Zuylen***'s *van Nyevelt* in de eerste 3 generaties was:

1. *Gerrit Nyvelt.*
   |
II. Willem *Gerritsen Nyvelt.*
   |
III. *Gijsbert Willemsen Nyvelt,*
tr. Zwolle Juni 1603 ***Barbara de*** *Greve.*

Uit laatstgenoemd huwelijk sproot o.a. een zoon *Herman,* advocaat te 's-Gravenhage, die te Leiden 1 April 1636 huwde met *Christina* ***Malbesy*** en wiens inteeken-acte te Zwolle luidde : ***Februarius*** *1636. Hermanus van Nyevelt, J. U. D. j(ong)m(an)* van Zwolle ***ende*** *Christina Malvesey, j(onge)d(ochter) tot* ***Leijden.*** Het mag bekend verondersteld worden, dat uit dezen Haagschen advocaat het latere Rotterdamsche regeeringsgeslaoht sproot en uit dit laatste de leden van het thans adellijk geslacht, dat in 1822 er k e n d werd te behooren tot den Nederlandschen Adel.

In dit Maandblad, jaarg. 1916, k. 306 en jaarg. 1916 k. 338 kwam het geslacht ***van Zuylen*** van *Nyecelt* opnieuw ter sprake en wel werden daarin door kolonel J. D. Wagner mededeelingen gedaan over een *Adriaan,* bastaardzoon van *Frederik van Zuylen van Nyevelt,* heer van Aartsbergen en Bercoude, welke laatste leefde 1482—1534, terwijl van de hand van den heer Jhr. Mr. W. A. Beelaerts van Blokland in jaarg. 1917, k. 124 van dit Maandblad een artikeltje werd opgenomen, waarin deze aan het slot er de aandacht op vestigde, dat uit niets bleek, dat de Zwolsche — later Rotterdamsche — *van Zuylen*'s *van Nyevelt* uit bovengenoemden bastaard *Adriaan* zouden afstammen. Integendeel gaf hij in een later artikel, k. 207-2 11 van jaarg. 1917 van ons Maandblad, den weg aan, langs welken *volgens hem* het verband met de oude *van Zuylen*'s gezocht moest worden. Hij deed zulks aan de hand van hetgeen omtrent de Rotterdamsche *van Zuylen*'s gevonden *was in* de verzameling van Rhemen — bewaard iu het Rijksarchiefdepot te Arnhem — alwaar de sub II hierboven genoemde *Willem van Nyvelt* bastaard genoemd wordt van een ***capitein*** . . . . . *van Suylen van Nivelt.* Op grond van do Zwolscho acte van 1 603, zou dan — indien van Rhemen's mededeeling juist *was* — gezocht moeten worden naar een kap i t ei n *Gerrit van Zuylen van Nievelt.*

Hierop heeft kolonel Wagner zich in den zelfden jaargang (k. 238-242) de moeite gegeven na te gaan wie van de *Gerrit's* of ***Gerard's van Zuylen,*** die geleefd hebben, in aanmerking kwam om dezelfde te zijn als de *veronderstelde* kapitein Gerrit' ***van*** *Zuylen van Nieuelt,* de stamvader der Rotterdamsche ***van Zuylen***'s.

Ik meen hiermede voldoende te hebben aangegeven hetgeen over de afstamming van deze familie in de laatste jaren is geschreven en wil nu dadelijk beginnen met de mededeeling, dat de artikelen van de heeren Wagner

*) Mede in do vrouwelijke descendentie uitgewerkt.

en Beelaerts, blijkens het hieronder volgende, ons niets verder hebben gebracht, omdat de vader van *Willem (van) Nyvelt*, weliswaar *Gerrit* heette, doch geen kapitein was, maar speldemaker te Zwolle, terwijl *Willem* niet een bastaardzoon was, maar een uit een wettig huwelijk gesproten kind. Alle supposities over de aanhechting van *Willem als* bastaard aan een adellijken Utrechtschen van *Zuylen* vervallen hiermede. De aanhechting moet dus hooger liggen.

Ik moet thans terugkeeren tot het artikel van den heer van Epen in Adelsarchief 1903-1904, waar op blz. 266 letterlijk te lezen staat: „Omtrent de afkomst van dezen Gerrydt Nyvelt werd door ons te vergeefs een onderzoek ingesteld. De Zwolsche archiefstukken uit dien tijd bevatten omtrent hem en zijn voorzaten niets."

Reeds de heer Beelaerts vestigde in k. 208 van jg. 1917 de aandacht op deze mededeeling van den heer van Epen. De heer Beelaerts meende terecht, dat in de eerste plaats naar *Willem Gerritsen Nyvelt* gezocht had moeten worden en veronderstelde dan ook, dat de heer van Epen zich minder gelukkig had uitgedrukt en inderdaad een onderzoek had gedaan èn naar *Gerrit* èn naar diens zoon *Willem*. *Hoe* dit ook zij, de heer van Epen verklaart dat de Zwolsche archiefstukken *niets* over hem bevatten, terwijl het mij gebleken is, *dat èn Gerrit èn Willem in talrijke voor de hand liggende registers van het Zwolsche archief voorkomen*, zoodat de mededeeling van den heer van Epen niet juist is.

Het ligt immers voor de hand, dat wanneer *Gijsbert Willemsen Nyvelt* in 1603 te Zwolle huwt, daar woont en er nog in 1621 een kind laat doopen, er over hem acten zullen zijn te vinden in het gerechtelijk archief (schepenregisters), acten die den weg kunnen wijzen naar bijzonderheden betreffende zijn ouders en door deze weder het spoor hooger op zullen voeren. Het onderzoek te Zwolle had dus in de schepenregisters — waar trouw- en doopboeken zooals de heer van Epen zelf mededeelt ontbreken — omstreeks 1603 moeten aanvangen en had daarin teruggewerkt moeten worden tot bleek dat de naam niet meer te Zwolle voorkwam. Doch zelfs, indien de weg gevolgd was, welken de heer van Epen beweerde vruchteloos bewandeld te hebben, n.l. wanneer hij begonnen was met het onderzoek bij *Gijsbert's* grootvader *Gerrit Nijvelt*, dan nog zou hij in dit geval geslaagd zijn, want zooals ik reeds mededeelde, bevatten de schepenregisters tal van acten hem betreffende en vindt men zelfs in het ten gemeentehuize berustende Burgerboek zijn inschrijving als burger van Zwolle!

Na het vorenstaande kan ik mijn mededeelingen beginnen van hetgeen het Zwolsche archief opleverde over de eerste *Nijvelt's* aldaar en vang ik aan bij *Gijsbert* om via zijn vader *Willem* bij zijn grootvader *Gerrit* te eindigen.

In het Register van transporten van Zwolle vindt men d.d. 20 April 1604 een acte, waarbij *Laurens Kock* en *Alijt* zijn vrouw aan *Ghijsbert Willemszen* (dus zonder *Nyvelt* of *Zuylen*) *en Barbara de Greve*, diens huisvrouw, verkoopen de helft van 2 huizen gelegen aan de Vischmarkt te Zwolle, genaamd de Groene *Draeck*, waarvan den kooper de andere helft toebehoort.

Dit is dus al dadelijk een zeer belangrijke acte: *Gijsbert Willemsen Nijvelt* blijkt eigenaar te zijn van een

huis, waarvan zelfs de naam opgegeven wordt. De vraag rijst: hoe komt hij aan die eene helft?

Nu vindt men in het Boek van momberschappen van Zwolle op 16 Januari 1687 de aanstelling van voogden over *Gijsbert*, onmondig kind van wijlen *Willem Gerritsen Nijvelt* en *Aleijdt* diens vrouw. Het is duidelijk, dat dit onze *Gijsbert* van 1603 en 1604 is; gelooft men dit niet, ziehier het bewijs: in de acte van momberstelling worden de goederen van het onmondige kind vermeld; behalve eenige kapitalen en rentebrieven vindt men daarbij: *de helft van* een *huis aan de Vischmarkt genaamd den Draeck*. Alzoo bedoelde helft — waar hij in 1604 de andere helft bijkoopt — had hij van zijn vader geërfd. De vraag rees, hoe kwam de vader er aan.

Vooraf deel ik eenige andere acten mede. Blijkens hetzelfde boek van momberstelling ontslaat *Gijsbert Willemse Nijvelt* op 14 Maart 1599 zijn voogden *Johan Heckhuis* en *Johan Michiels*, onder dankzegging voor hun goede administratie, van de momberschap. *Gijsbert Nijvelt*, die in 1699 dus meerderjarig is geworden, is dus omstreeks 1678 geboren.

Ik vond nog een veel latere acte, waarin *Gijsbert* voorkomt, n.l. in de Boeken van testamenten van Zwolle komt een testament voor van *Maria Nyvelt*, weduwe *Frans Jansen*, gedateerd 12 Mei 1618; daarin vermeldt zij haar broeder *Evert Nyvelt* en haar zuster *Aeltken Nijvelt* en den zoon *Gijsbert* van haar overleden broeder *Willem Nijvelt*.

Hierdoor leeren wij dus kennen de kinderen van *Gerrit Nijvelt*, immers als *Maria Nyvelt* op 1 Jan. 1094 te Zwolle huwt met *Frans Jansen*, die dan van *Rog* heet, wordt zij vermeld als: *Mariken Gerritsen*, dochter van *Gerrit Nijvelt*. Uit andere acten bleek mij, dat *Frans Janssen* blauwverver was en o.a. 3 kinderen had, *Cutgert, Abraham* en *Isaak*, waarvan alleen de laatste nog in leven was, toen zijn moeder in 1618 als weduwe haar testament maakte.

Wellicht is de zuster *Aeltken*, die zij in dit testament vermeldt, dezelfde als *Alyt* vrouw van *Laurens Kock*, die in 1604 de eene helft van den Groenen Draeck aan *Gijsbert Nijvelt* verkoopt en dus door haar ouders mede gerechtigd was aan dit huis.

Ook *Evert Nijvelt*, de in het testament genoemde broeder, blijkt daarin 2 kinderen te hebben, hij huwde blijkens het trouwboek eerst in 1616 als *Evert Gerritsen;* zijn afstammelingen heb ik niet nagezocht, omdat zulks voor het doel van mijn nasporing van geen belang was.

Willem Gerritsen Nijvelt was 16 Jan. *1587* reeds overleden, omdat toen voogden benoemd werden over zijn eenigen zoon *Gijsbert;* in een acte van 9 Juni 1686 komt hij echter nog voor, zoodat hij in het laatst van 1586 zal zijn gestorven. Hij moet toen hoogstens 36 jaar geweest zijn, zijn weduwe *Aleydt* overleefde hem lang.

Behalve in een acte van 9 Jan. 1586 komt hij voor *met zijn ouders en met zijn vrouw* in een transportacte van 11 Januari 1685. Blijkens deze acte verkoopen *Gerrit Nijvelt* en *Lutgert* zijn vrouw, aan *Willem Nijvelt*, hun zoon en *Aleijdt* diens vrouw, hun huis de Groenen Draeck aan de Vischmarkt te Zwolle. Ik vermeen dat door de overgangen van den Groenen Draeck de stamreeks nu wel deugdelijk bewezen is.

Wij leeren hier ook kennen den naam van de vrouw van *Gerrit Nijvelt* n.l. *Lutgert*. Over Gerrit is het aantal

gevonden acten -- ondanks de bewering in het Adelsarchief — zeer talrijk. Ik wil de belangrijkste in chronologische volgorde mededeelen.

Blijkens het Burgerboek van Zwolle wordt *Gerrit Nijvelt* burger dier stad in 1554 (geen vermelding van plaats van herkomst). Blijkens het Transportregister van Zwolle verkoopt op 9 Februari 1569 *Herman Gijsen* aan *Gerrit Fredericx van Nyvelt* [1]), speldemaker, en *Lutgert* diens vrouw, zijn huis en wehre aan de Vischmarkt genaamd den Draeck en verkoopen de koopers te gelijkertijd aan *Herman Gijsen* het huis in de Dieserstraat aan de Steenen Brugge (dat dan denkelijk van *Lutgert* afkomstig zal zijn geweest). Het huis de Groene Draeck was dus in 1559 in het bezit der familie gekomen en was dit na 3 opeenvolgende generaties nog in 1604.

17 April 1677. *Gerrit Nijvelt* en *Lutgert* zijn vrouw verkoopen aan Henrick Raemaicker, aan Gerrit diens zoon en Griete diens vrouw, een rente van 1 gl. 's jaars uit hun hof in Bruggemans Hoerne.

11 Jan. 1686 de reeds vermelde acte, waarbij zij de Draeck verkoopen aan hun zoon en schoondochter.

29 Maart 1686 verkoopen *Gerrit Nijvelt* en *Lutgert*, zijn vrouw, hun hof in Bruggemans Hoerne en

13 Jan. 1686 verkoopen zij aan *Herman van Haersolte* en diens vrouw hun hof in Bueckemaet.

Blijkens de Gerichtsboeken van Zwolle zat hij in 1685 in financieele moeilijkheden en wegens schuld gevangen op een der poorten, vandaar bovengenoemde verkoopen van land; 10 Juli 1587 koopt hij echter met zijn vrouw weder een huis in de Sassenstraat. Al deze acten — er zijn er nog meer — toonen wel aan, dat de bewering, dat *Gerrit Nijvelt* in het Zwolsche archief niet voorkomt, onwaar is.

Hij overleed in 1687 of 1688; 28 April 1692 werd zijn weduwe *Lutgert* begraven in het graf van *Laurens Cock*, denzelfden dien ik hiervoor noemde als vermoedelijken schoonzoon door zijn huwelijk met *Aleyd Nijvelt*.

Uit het vorenstaande blijkt dus dat *Gerrit Nijvelt* in 1664 te Zwolle kwam, in 1667 als gehuwd voorkomt en in 1687 nog leefde en dus omstreeks 1620 geboren moet zijn. Voorts dat zijn vader *Frederik* heette.

Stamt hij door bastaardij uit de Utrechtsche *van Zuylen*'s, dan kan de in den aanvang genoemde *Frederik van Zuylen van Nyvelt*, heer van Aartsbergen en Bercoude, die leefde 1482-1634, zijn vader wel zijn geweest, tenzij er in dien tijd andere *Frederik*'s in dit geslacht voorkomen. Het onderzoek is dan in die richting voort te zetten.

Ten slotte geef ik de genealogie der eerste generaties, waarvan de personen thans historisch vaststaan.

1. *Frederik van Nijvelt.*

11. Gerrit *(van) Nijvelt*, geb. omstreeks 1620, wordt 1644 burger van Zwolle, speldenmaker aldaar, eigenaar van het huis de Groene Draeck aldaar sedert 1659, † 1687, tr. voor 1659 *Lutgert N.*, begr. Zwolle 28 Apr. 1692.

Uit dit huwelijk:

1. *Maria Nijvelt*, † 1618, tr. Zwolle 1 Jan. 1594 *Frans Jansen van Rog*, blauwverver; bij wien: *Lutgert*, ged. 31 Oct. 1698, *Abraham*, ged. Aug. 1600 en *Isaäk*, leeft nog 1618.
2. *Willem*, volgt III.
3. *Evert Gerrits*, huwt te Zwolle in 1616 en heeft in 1618 twee kinderen.
4. *Aeitgen Nijvelt*, † na 1618, vermoedelijk gehuwd met *Laurens Cock.*

III. *Willem Nijvelt*, geb. omstreeks 1656, eigenaar van de helft van den Groenen Draeck, † in 1686, tr. ± 1577 *Aleydt N.*

IV. *Gijsbert Nijvelt*, geb. Zwolle 1678, eigenaar van het huis den Groenen Draeck aldaar, † tusschen 1621—1631, tr. Zwolle 5 Juli 1603 *Barbara de Greve*, geb. Cleve, dr. van *Herman de Greve.*

enz.

[1]) De naam *van Nijvelt* is in margine der acte bijgeschreven.

De voorouders van het „Vrouwtje van Mechelen",

door Dr. J. P. W. A. SMIT.

Eenige jaren geleden publiceerde de Heer Gommers in zijne Beschrijving van Rijsbergen o. a. genealogische gegevens over een bastaardtak der *Nassau*'s, welke daar ter plaatse goederen bezeten heeft [1]). Onlangs kwamen mij nieuwe bijzonderheden in handen, die niet alleen de onjuistheid van genoemde studie in vele punten aantoonen, maar mij ook in staat stellen eene verbeterde stamlijst te publiceeren. Zij is van meer locaal belang, omdat uit deze familie niet alleen eenige overheidspersonen zijn voortgekomen, maar ook het bekende „Vrouwtje van Mechelen."

Evenwel moet ik beginnen met den Heer J. van der Hammen de prioriteit af te staan van eene niet onbelangrijke vondst, dat namelijk niet *Engelbert II* of *Jan V van Nassau*, beiden heeren van Breda, vader van dezen tak geweest zijn, zooals algemeen werd aangenomen, maar integendeel hun vader *Jan IV*, graaf van Nassau en van Breda [2]).

Deze *Jan IV van Nassau* heeft bij eene juffrouw (van) *Loemel* [3]) een onechten zoon gehad, eveneens *Jan* genaamd, welke, later kastelein van Heusden, den 4den November 1470 huwelijksvoorwaarden maakte met *Adriana van Haestrecht*, dochter van *Pauwels van Haestrecht*, heer van Tilburg en Goirle, en *Catharina van Naaltwijck*, en vóór 16 Juni 1612 overleden is. [4]) Uit het huwelijk van beiden zijn, naar men aanneemt, twee dochters en een zoon *Maria*, *Cymburg* en *Pauwels* ge-

[1]) J. W. A. Gommers. Beschrijving van Rijsbergen. 1909. fol. 233 sea.

[2]) J. van der Hammen, Huwelijksvoorwaarden tusschen *Jan* bastaard *van Nassau en Adriana van Haestrecht*, in Taxandria XXIV pag. 13 seq. Ten overvloede kan men daaraan toevoegen twee acten, waaruit blijkt, dat *Jaa*, bastaard *van Nassau*, van zijn broeder *Engelbert*, graaf *van Nassau*, het kasteel en de heerlijkheden van Corroy en Frasne koopt (29 April 1485) en weder aan den zelfden terugverkoopt (vóór 12 Maart 1491) (1492 n. st.). Archief v. h. Souverein Leenhof v. Brabant te Brussel reg. 125 fol. 350 en reg. 346 fol. 186.

Wie de *Maria* en de *Adriana van Nassau* zijn, door genoemden heer v. Ban der Hammen besproken, kan ook ik niet uitmaken.

[3]) De naam der moeder blijkt uit de kwartieren van hare kleindochter *Maria*, die door Gommers wel gegeven, maar verkeerd geïnterpreteerd worden.

[4]) Alsdan draagt zijne weduwe aan haren zoon *Pauwels*, schout van Breda, 7 bunder land onder Princenhage over, die blijkbaar reeds vroeger uit het domein waren uitgescheiden, en bovendien het goed Hylaer. Reg. v. Schepenvestbrieven der schepenbank van Breda over het jaar 1512 fol. 118.

boren, welke laatste op zijne beurt slechts drie dochters *Adriana, Anna en Catharina* nagelaten heeft. [5])

Maar bovendien moet er een tweede zoon geweest zijn, dezelfde als jonker *Henrick van* **Nassau,** die gedurende de jaren 1613 tot 1517 schepen der stad Breda, in het jaar 1514 keurmeester van den wijn en in de jaren 1516 tot 1517 deken van de vleeschhouderen is. [6]) Wel kwamen mij geene acten in handen, waaruit deze verwantschap direct blijkt, maar anders is het eene onverklaarbare toevalligheid, dat diens drie zonen juist weder *Henrick, Jan.* en *Pauwels* heeten.

Terwijl nu zijne zusters en broeder een goed huwelijk gedaan hebben, schijnt hij zich gemesalliëerd te hebben, volgens Gommers met de dienstmeid zijner moeder. Hij is in het jaar 151'7 althans vóór 28 Februari 1518 overleden, want op dien laatsten datum erkenden twee broeders Willemss vóór schepenen van Breda aan Jan van Ghelchun ten behoeve der weduwe en de erfgenamen van *Henrick van Nassau* 56 Rijnsgulden schuldig te zijn wegens hout, staande te Rijsbergen op De Craen. [7])

Inderdaad bezat *Henrick* van *Nassau* goederen onder dit dorp o. a. twee hoeven de eene Te(n) Craen de andere Den Ossenblock. Zijne weduwe is tusschen 15 Maart 1619 en 27 Maart 1526 overleden, want acten van beide data omschrijven een goed te Rijsbergen eerst als grenzende aan „Henricx van Nassau erfgenamen erve", daarna aan „Henrick van Nassau kynderen erve". [8])

Deze kinderen zijn, in alphabetischc volgorde, *Henrick,* Jan en *Pauwels*; *zij* bezitten de genoemde goederen in onverdeelden eigendom tot het jaar 1533, wanneer al hunne rechten door *Henrick* en *Pauwels* aan *Jan* worden afgestaan. [9]) Verschillende acten van 4 Augustus 1633, 28 September 1535, waarin een heideveld te Caertschot onder Rijsbergen wordt overgedragen, 7 April 1637 en 19 Februari 1538 worden daarna door *Jan* verleden, waarvan de laatste, waarbij hij aan zijnen laat Jacop, zoon van wijlen Jan Jan Witbols eene pacht van een sester rogge uit de hoeve Ten Craen overdraagt, in hare considerans eene aanwijzing bevat, die te denken geeft: „om denselven Armen (van Rijsbergen) om Godswille gedeelt te worden achtervolgende der zoenen, gemaect opt ongevalle, eertijts opten persoen Jan Jan Witbols voirss geboirt". [10])

Jan van Nassau is blijkbaar ongehuwd of zonder wettige nakomelingen gestorven : zijne beide broeders althans erven zijne bezittingen, waarvan *Henrick* zijne helft den 20sten Nov. 1543 aan *Pauwels* cedeert. [11])

[5]) Men zie hiervoor S. van Leeuwen, Batavia illustrata II 976, dit; mede de afstammelingen geeft. Bij acte van 17 Sept. 1539 beschikten de kinderen van ***Cymburg van Nassau over*** de nalatenschap van ***Engelbert van Dielbeke,*** heer van Attenhove en schout van Diest, hunnen vader en eohtgenoot van voornoemde Cymburg. Archief van het Souv. Leenhof van Brabant te Brussel reg. 354 fol. 485. ***Pauwels*** is vóór 17 Febr. 1518 overleden blijkens eene acte van dien datum in het Bredasche register van sohepenvestbrieven.

[6]) Zie de aanteekeningen op de schutbladen van het Bredasche register van schepenvestbrieven der betreffende jaren.

[7]) Register van scheponvestbrievcn als boven. Jan van Ghelchun was ook zaakgelastigde van ***Adriana van Haeatrecht,*** weduwe *van* Nassau.

[8]—[10]) Register van schepenvestbrieven als boven, voor zoover de Eeninge van Rijsbergen betreffende. Het is onnoodig van deze acten verdere bijzonderheden te ***geven;*** Gommers vermeldt er eenige.

[11]) Register van schepenvestbrieven als boven, voor zoover de Eeninge van Rijsbergen betreffende. ***Henrick*** verleed daartoe eene acte van procuratie dd. 2 Sept. 1541 vóór schepenen van Lier.

Henrick was volgens Gommers gehuwd met eene bastaarddochter van *Anthonis de Glimes,* markies van Bergen-op-Zoom, en zou drie kinderen gehad hebben *Anna, Anthonis* en N.N., nor te Bergen. Hij was in 1563 en hoogstens tot 1657 schout van Roozendaal, maar daarna ben ik zijn spoor kwijt geworden. [12])

Van den derden zoon *Pauwels* daarentegen is meer bekend. Hij was schout van Lier van St. Jan 1539 tot Paschen 1543 en daarna sedert 1 Januari 1645 meier van Groot-Zundert en rentmeester van beide Zundert's voor den Heer van Breda. [13]) Hij bezat te Groot-Zundert het Huis Te Laer en zal met meer waarschijnlijkheid dit comfortabel huis bewoond hebben dan het min of meer hypothetisch kasteel van Rijsbergen, waarvan de Heer Gommers op gezag van den 17deeeuwschen Bredaschen geschiedschrijver Havermans gewaagt. [14]) Vreemd is het evenwel, dat, als hij bij acte van 30 Dec. 1646 (1546 n. st.) ten behoeve van Henrick Montens den Jongen eene rente van 25 Karolusgulden vestigt blijkbaar op al zijne bezittingen en ook op goederen bij het Laer, het Huis Te Laer zelf niet wordt genoemd. [15]) De laatste acten van *Pauwels* betreffen zijn land de Coeheining, eveneens aan het Laer gelegen, omtrent welks afsluiting hij met zijn buur Diederick Zeeszijn, rentmeester van den Heer van Breda (en zijn opvolger ?) op 30 Augustus 1547 overeenkwam. [16]) Hij had toen zijn huis Te Laer reeds bij acte van 28 Juli 1547 verkocht. [17])

Pauwels van Nassau is volgens Gommers kanunnik te Lier gweest. Zooveel is zeker, dat hij huwde met *Margarete,* dochter van *Nicolas de Liere,* heer van Berchem, en *Gertrude Noris,* en verschillende dochters en een zoon had, waarvan de oudste Barbara huwde met *Cornelis* van *Mechelen,* uit welk huwelijk onder meer het „vrouwtje van Mechelen" werd geboren. [18])

Naamlijst

der te Zutphen „met de stadsroeden" begraven personen,

medegedeeld door Jhr. H. H. RÖELL.

(Vervolg van XXXVII, 283).

1721. Sabbathi den 20 Septemb.

Op versoeck van de wed. van wijlen d'Heer Burgm. *Derck Schimmelpenninck van der Oeije tot den*

[12]) Zie de Papieren Havermans in de collectie Cuypers van Velthoven, portefeuille Roosendaal, bewaard in het Rijksarchiefdepot in Noord brabant.

[13]) Zie zijne rekeningen in eerstgenoemde kwaliteit in het archief der Rekenkamer te Brussel. Afschrift van een zijner rekeningen in laatstgenoemde kwaliteiten bevindt zich in de collectie Cuypers van Velthoven, portefeuille Zundert.

[14]) Blijkens ***eene*** eerstdaags door professor Mr. H. van der Hoeven te Zundert uit te geven studie over Zundert had *Pauwels* het Huis Te Laer den 2den April 1544 gekocht.

[15]) Zie de grosse in de collectie Cuypers van Velthoven. Zijne Zundertsche goederen zegt hij onlangs door vernadering verkregen te hebben van jonker ***Chaerle van Ymmerselle,*** in welk verband er op gewezen worde, dat *Pauwels* van Nassau de oude gehuwd was met ***Catharina van Haeften,*** dochter van ***Johan,*** heer van Haeften, en ***Derica van Immerseele.***

[16]) Zie het register van schepenvestbrieven als boven, voor zoover de Eeninge van Rijsbergen betreffende.

[17]) Zie de studie van prof. Van der Hoeven als boven.

[18]) Zie hiervoor Butkens, Trophées de Brabant tom. 11 pag. 44, die zonder nader bewijs schrijft, dat ***Pauwels den*** toenaam ***Meruwede*** had, Gommers en in bet bijzonder De Nederlandsche Heraut VII pag. 153 seq.

Blanckena hebben H. E. en A. deselve geaccordeert deser stadts roeijen tot solemnisatie van opgmlte Hr. ***Derck Schimmelpenninck van der Oije sijn*** begraffenisse ***(Derk Schimmelpenninck van der Oye tot den Blanckena***, gehuwd met *Johanna Geertruid van Ingen*).

1723. Marcurij den 26 Aug.

Op versoeck van d'Heer *Timen Bourbeulingen* sijnde een Riddermaetige van de provintie van Overijssel, dogh binnen dese stadt sijn domicilium houdende, hebben H. E. en A. sijn Ed. deser stadts roeijen geaccordeert tot solemnisatie van de begraffenisse van desselffs doghter (denkelijk *Louise* ***Christine Sloet,*** dochter van *Timon* ***Sloet tot Peckedam;*** later ***tot Borgbeuningen,*** en ***Louisa*** *Christina* van *Laer*, Wapenheraut 1913, blz. 438).

1724. Sabbathi den 2 Septemb.

Op versoeck van d'Heer Raadtsfrundt *Garr. Jurr* ***Schimmelpenninck van der Oey*** hebben H. E. en A. aen sijn Ed. deser stadt roeijen tot solemnisatie van desselffs vrouw moeders begraffenisste geaccordeert ***(Assuera*** *Kreijnck*, gehuwd met ***Assueer Schimmelpenninck van der*** *Oije* ***tot Holthuysen***, Ridderschap van Zutphen, blz. 125).

1720. Veneris den 23 Meert.

Op versoeck van de kinderen en erffgenamen van wijlen ***Jan Opten Noorth,*** secretaris van haer Ed Mog. d'Heeren Gedeputeerden deser Graeffschap, hebben H. E. en A. deselve tot solemnisatie van des voorn. secretaris begraffenisse deser stadts roeijen geaccordeert (Dr. ***Johan Op ten Noort,*** Wyn delts, het Geslacht Op ten Noort, blz. 78).

1726. Sabathi den 23 Maert.

Secretaris ***Hasebroeck*** als last hebbende van d'Heren van de Magistraet om het lichaem van den overleden Joncker *Keije* te laten begraven, versoekendte in sijne qualt. dat den voorn. Joncker ***Keye*** met deser stadts roeijen mogte worden begraven; waerop gedelibeert zijnde hebben H.E. en A. het voorn versoeck geaccordeert. ***(Thomas*** *Keije*).

1727. Veneris den 12 September.

Juffer ***ten*** *Broeck*, ***Roedolpha*** gent alhier overleden sijnde en tot de solemnisatie derselver begraevenis deser stadts roeden versogt sijnde, so hebben H. E. en A., inhererende vorige resolutien bovenglte versoeck afgeslagen (haar vader ***Johan ten Broeck*** maakte geen deel uit van de regeering der stad, en werd blijkbaar evenmin geacht tot den adel te behooren).

1728. Dominica den 2 Maij.

Door den Roeidrager ter Meulen uit name van den Heer Raedsheer van ***der Hell*** dezer stads roeden verzogt zijnde, om op morgenavond daermede de begrafenisse van deszelfs zuster Juffer ***Geertruid van der Hell*** te celebreren, hebben H. E. en A. dezelve ten fine als verzogt geaccordeert en toegestaen, gelijk geschiet mits dezen. (Ridderschap van Veluwe, blz. 304).

Veneris den 3 Septemb.

Voor den Heer van ***'t Overlaer*** dezer stads roeden om op morgen de begraffenisse van zijne overledene ehevrouw te celebreren verzogt zijnde, hebben H. E, en A. dezelve geaccordeert **en** toegestaen

(Margriet *Schimmelpenninck* ***van der Oye,*** geh. met *Herman* ***Frederik de Rode van Heeckeren tot*** *Overlaer*, Ridderschap van Zutphen, blz. 166).

Sabbathi den 18 Decemb.

Uit name van vrouwe de weduwe van den Hr. Secretaris ***Hasebroek*** dezer stads roeden tot het celebreren van deszelfs begraefenis tegens aenstaende Maendag zijnde verzogt, hebben H.E. en A. dezelve geaccordeert en toegestaen (Dr. ***Johan Haesebroeck,*** geh. met ***Anna Clara Wentholt).***

1729. Mercurij den 27 Julij.

Namens de Vrouwe douairiere van ***Heekeren tot Netelhorst*** dezer stads roeden om de begrafenis van haeren zoon op morgenavond te celebreren verzogt zijnde, hebben H.E. en A. dezelve ten fine als verzogt geconcedeert en toegestaen ***(Robert*** *Jan Walraven* ***van Heeckeren tot Nettelhorst,*** Ridderschap van Zutphen, blz. 167).

1730. Mercurij den 6 Septemb.

Uit name van den Heer van ***Heekeren tot*** *Campherbeek* dezer stads roeden verzogt zijnde, om op morgen de begraefenis van deszelfs schoonvader, de Heer Raedsvriend *Valck* te celebreren, hebben H. E. en A. dezelve ten fine voorss. geaccordeert en toegestaen (Dr. ***Adriaan Balthasar*** *Valck*).

Mercurij den 13 Septemb.

H. E. en A. hebben op versoeck van Capiteijn ***Moelart*** aan denselven geaccordeert deser stadts roeden tot solemnisatie van de begraefnis van deszelfs vrouw, zijnde een doghter van d'Heer Raedshr. ***Hel*** en dewelke ***een*** Vrijdagavont hier staet begraven te worden (*Lumme* ***Stephanea van der*** *Hell*, geh. met Jan ***Ludolf Mulert tot*** *Bakenhagen,* van Doorninck, Gesl. Aant., blz. 192).

1732. Mercurij den 2 Jan.

Van wegen den Hr. Major *van* ***Keppel*** dezer stads roeden verzogt zijnde om de begraeffenis van zijne overledene ehevrouw te celebreren, hebben H. E. en A. dezelve geaccordeert en toegestaen ***(Agatha van der Capellen,*** geh. met ***Luther Hendrik*** *Walraven van Keppel.* Ridderschap van Zutphen, blz. 122).

1733. Mercurij den 14 Jan.

Tot solemnisatie van de begraffnis van Juffr. *Reinera* ***Anna ten Broek,*** voor eenige dagen alhier overleden, deser stadts roeden versocht zijnde, hebben H. E. en A. met inhaesie van voorige resolutien 't glte versoek affgeslagen (haar vader ***Johan ten*** *Broeck* maakte geen deel uit van de regeering der stad, en werd blijkbaar evenmin geacht tot den adel te behooren).

Veneris den 19 Junij.

Aen de Heer Raadtsvriendt *Verstege* tot solemnisatie van de begraffniss van deszelffs dochter de roeden geaccordeert ***(Judith, of*** *Gerharda Hadewich*, dochter van Dr. ***Goswin Verstege).***

Veneris den 18 Decemb.

Dezer stads roeden verzogt zijnde om dezen avond de begraefenisse van de weduwe van wijlen den Heer Raedsvriend van ***Essen*** te celebreren, hebben H. E. en A. dezelve geaccordeert en toegestaen ***(Eva Alexandrina*** *Suffolk*, wed. Dr. ***Johan van. Essen).***

1734. Mercurij den 14 April.

Door de Hr. Raadtsvriendt *Barthold van Hasselt* naemens de vrouw wede van wijlen de Heer Raadtsvriendt van *Munster* deser stadts roeden, tot solemnisatie van de begraffniss van desselffs soontje., zijnde versocht, hebben H. E. en A. deselve aen Haer Ed. geaccordeert *(Johan,* zn. van *Coenraad van Munster* en *Eva Alexandrina van Essen).*

1735. Jovis den 5 Maij.

de Heer Burgemr. *Tengnagel* deser stadts roeden hebbende versocht tot solemnisatie van de begraffeniss van desselffs suster, hebben H. E. sulks geaccordeert. *(Ida Stephanea,* dochter van *Alard Gansneb gend. Tengnagel tot den Camp* en *Beatrix Schimmelpenninck van* den Oye, van Doorninck, Gesl. Aant. blz. 209).

1736. Sabbathi den 5 Maij.

Op versoek naemens den Heer *van Heekeren tot den Brandtsenburgh* gedaen, zijn aen Sijn Ed. deser stadts roeden tot solemnisatie van de begraffniss van desselfs ehevrouw geaccordeert *(Johanna Sophia von den Bussche,* geh. met *Walraven Robbert van Heeckeren tot Brandsenburg en Barlham,* Ridderschap van Zutphen, blz. 163).

1737. Mercurij den 3 April.

H. E. en A. hebben aen de Hr. N. *H. Olmius* op desselffs versoek tot solennisatie van de begraffniss van desselffs overledene huijsvrouw, naegelatene wed.0 van wijlen de Heer *Conrad van Munster,* in leven geweest Burgemr alhier, deser stadts roeden geaccordeert *(Eva Alexandrina van Essen,* eerst gehuwd met *Coenraad van Munster,* daarna met *Nicolaas Herman Olmius).*

1739. Mercurij den 28 Januarij.

Op voorstel van de Secretaris *Johan Otho van Hasselt,* versoekende namens zijn neef de Heer Raedsvrind *Johan Conraed van Hasselt* deser stadts roeden tot solemnisatie der begraevenisse van wijlen *Johan* van *Hasselt,* eerste Raed en Stadthouder der Lhenen des Furstendoms Gelre en Graefschap Zutphen, vader van welglte Raedsvr., hebben H. E. en A. het voorscr versoek geaccordeert (Ned. Patriciaat. II, blz. 212).

Martis den 3 Maert.

Namens den Heere *Tengnagel tot Bonkenhave* dezer stads roeden tot solemnisatie der begraefenisse van deszelfs oom, wijlen den Heer Burgemeester *Jan Jacob Gansneb gnt Tengnagel* verzogt zijnde, hebben H. E. en A. dezelve geaccordeert en toegestaen *(Alard Jan Gansneb gend. Tengnagel tot Bonkenhave* en zijn oom *Jan Jacob Gansneb gend. Tengnagel,* van Doorninck, Gesl. Aant. blz. 27ö).

1740. Martis den 3 Maij.

Uit naem van Dr. *Arnold Wentholt* dezer stads roeden tot solemnisatie der begraffenisse van zijne overledene ehevrouw verzogt zijnde, hebben H. E. en A. hetzelve geaccordeert en toegestaen *(Swanida Mechteld Geertruid van Munster).*

Lunae den 9 Maij.

Van wegens de Freulin *Schimmelpennink* dezer stads roeden tot solemnisatie der begraffenisse van haere zuster op heden verzogt zijnde, hebben H. E. en A. dezelve geaccordeert en toegestaen (mogelijk *Willemina en Maria Mechteld,* dochters van *Casijn Schimmelpenninck* en *Christina Maria van der Hoevelick).*

1741. Veneris den 22 Septemb.

Op versoek van den Heer *van den* Boedelhoffhebben H. E. en A. de roeden tot solemnisatie van de begraffniss van den Heer Colonel *van Keppel* geaccordeert *(Luther Hendrik Walraven van Keppel,* Ridderschap van Zutphen, blz. 122).

Sabbathi den 7 Octob.

H. E. en A. hebben aen Juffer *Johanna Catharina Schimmelpennink van der Oije* op Haer Ed. versoek de roeden tot solemnisatie van de begraffniss van desselffs moeder geaccordeert *(Johanna* Geertruid *van Ingen,* wed. *Derk Schimmelpenninck van der Oije tot den Blanckena).*

Sabathi den 9 Decemb.

Op versoek van de vrouw wed.e *van Rijsen* hebben H. E. en A., in suppositie dat wijlen haer eheman een Oost Vries edelman is geweest tot solemnisatie van haer soons begraeffenisse, alnu binnen dese stadt overleden, deser stadts roeden geaccordeert. (*Susanna Helena de Nove,* wed. *Benjamin van Honstede tot Rijsum?*)

1742. Mercurij den 18 April.

Uit naem van de Freulin *Anna Theodora van der Capellen* dezer stads roeden tot solemnisatie van de begrafenisse van desselfs zuster Freulin *Elsebeen Margarita van der Capellen* verzogt zijnde, hebben H. E. en A. dezelve geaccordeert en toegestaen (Ridderschap van Zutphen, blz. 122).

Martis den 24 April.

H.E. en A. hebben aen de Heer Raadtsvriend *Verstege* op desselffs versoek tot solemnisatie van de begraffniss van desselffs overledene vrouw deser stadts roeden geaccordeert (Maria *Geertruid Schluiter,* gehuwd met Dr. Goswin *Verstege).*

Mercurij den 8 Aug.

H. E. en A. hebben op versoek namens de wed. van *Derck Joost Wentholt,* als soon van een gewesen Regent dezer stadt, tot solemnisatie van desselffs begraffniss de roeden geaccordeert *(Derk Joost Wentholt,* gehuwd met *Johanna Hadewich Rauwers).*

1743. Veneris den 29 Maert.

Uit naem van de Freulin **Anna** *Theodora van der Capellen* dezer stadts roeden op morgen tot solemnisatie der begraefenisse van haere overledene zuster verzogt zijnde, hebben H. E. en A. dezelve geaccordeert en toegestaen *(Catharina Agnis van der Capellen,* Ridderschap van Zutphen, blz. 122).

Mercurii den 28 Augusti.

H. E. en A. hebben de roeden geaccordeert aen d' Hr. Raedsvr. *B. van Hasselt* tot solemnisatie van de begraeffenis van sijne overledene moeder *(Aleida van Diemen,* gehuwd met Dr. *Willem van Hasselt,* Ned. Patriciaat, 11, blz. 201).

Jovis den 5 Sept.

H. E. en A. hebben aen den Heer *van Enghuijsen* op desselffs versoek tot solemnisatie van de begraffniss vant lijck van sijn Ed. soon op morgen de roeden geaccordeert *(Evert Frans Joachim Assueer van Heeckeren,* Ridderschap van Zutphen, blz. 158).

1744. Jovis den 26 Maert.

Uit naem van de Vrouw van *Goltstein* dezer stads roeden tot solemnisatie de begrafenisse van haeren eheheer den Heer Burgemr. *E. J. B. van Goltstein* verzogt zijnde, hebben H. E. en A. dezelve geaccordeert en toegestaen (*Evert Jan Benjamin van Goltstein*. Ridderschap van Zutphen, blz. 120).

Jovis den 8 Octob:

H.E. en A. hebben de roeijen geaccordeert aen d' Heer Burgemr. *Verstege* tot solemnisatie der begraeffenis van zijn overledene dogter (*Judith,* of *Gerharda Hadewich*, dochter van Dr. *Goswin Verstege).*

1745. Mercurii den 14 Apr.

Uit naem van den Heer Raedsvriend *Couleman* dezer stads roeden op morgen tot solemnisatie der begrafenisse van deszelfs ehevrouw verzogt zijnde, hebben H. E. en A. dezelve geaccordeert en toegestaen (*Paulina Golts*, gehuwd met Mr. *Jan Codeman).*

Martis den 20 Apr.

De Heer Raedsvriend *J.* C. *van Hasselt* uit naem van den Heer Raedsvriend *Sels* verzogt hebbende dezer stads roeden, om de begrafenis van deszelfs vader de Heer *Maurits Sels* te celebreren, hebben H. E. en A. dezelve geaccordeert en toegestaen.

1746. Sabbathi den 22 Jan.

Tot solemnisatie van de begraffenis van wijlen de Hr. Raadsvriend *Hasebroek* hebben H. E. en A. de roeden geaocordeert (Dr. *Herman Haesebroeck* Senior).

Sabbathi den 23 Apr.

Door den Secretaris *Op Gelder* uit naem van de vrouw weduwe van wijlen den Heer Secretaris *Wentholt* dezer stadts roeden tot solemnisatie der begraefenisse van voorn. haeren eheman tegens aenstaende Maendag verzogt zijnde, hebben H. E. en A. dezelve geaccordeert en toegestaen (Dr. *Jan Ludolf ten Behm Wentholt,* gehuwd met *Hendrica Reiniera van Essen).*

Jovis den 7 Julij.

Op versoek naemens den Heer van den *Boedelhoff* gedaen, hebben H. E. en A. de roeden tot solemnisatie der begraffenisse van desselfs moeije, wijlen juffer *Anna Theodora van der Capellen*, op morgen te doen, geaccordeert (Ridderschap van Zutphen, blz. 122).

1747. Sabbathi den 22 Julij.

de Heer Raedsvriend *Sloet* deser stads roeden tot solemnisatie der begraffenisse van wijlen Freulin *van Lintelo* tegens aanstaande Woensedag versogt hebbende, is sulks bij H. E. en A. geaccordeert en toegestaan (waarschijnlijk *Johanna Elisabeth van Lintelo,* Ridderschap van Zutphen, blz. 161).

1748. Veneris den 5 Julij.

Op versoek van de nagelaten kinderen van wijlen de Heer Oud-Burgemeester *Gosewijn* Verstegehebben H. E. en A. tot solemnisatie der begraffenisse van opgemelten Heer Oud-Burgemeester deser stadts roeden geaccordeert.

Mercurii den 17 Julij.

De nagelaten vrienden van de wedw van wijlen de Heer Burgemeester *Barthold Wentholt* tot solemnisatie van de begraffenisse van voornoemde wedw van wijlen voornoemden Heer de roeden versogt sijnde, hebben H. E. en A. sulks geaccordeert *(Martha d'Orville,* wed. Dr. *Barthold Wentholt).*

Sabbathi den 31 A.ug.

H. E. en A. hebben tot solemnisatie der begraffenisse vant lijck van d'overledene vrouw Douairiere *van Goltstein* de roeden geaccordeert *(Charlotta Agnes van Essen,* gehuwd met *Evert Jan Benjamin van Goltstein,* Ridderschap van Zutphen, blz. 120).

1749. Sabathi *3* Maij.

Namens de Heeren Gebroederen *van Heeckeren* deser stads roeden tot solemnisatie der begraffenisse van haren Heer vader, den Oud-Lantdrost van *Heeckeren* versogt zijnde, hebben H. E. en A. dieselve geaccordeert en toegestaan (Jacob *Derk van Heeckeren tot Enghuysen* enz., Ridderschap van Zutphen, blz. 145).

Jovis den 25 September.

H.E. en A. hebben op verzoek van den Heer Raadsvrint *B. van Hasselt* aan zijn Ed. g'accordeert de roeden tot solemnisatie der begrafnis van deszelfs alnu overledene dogter *(Helena Maria,* dochter van Mr. *Barthold van Hasselt).*

1750. Jovis den 16 April.

De Heer Raadsvrind *van Loben Sels* deser stads roeden versogt hebbende ter solemnisatie van de begraffenisse van desselfs soon, hebben H. E. en A. sulks geaccordeert *(Paul Peter,* zoon van Mr. *Ernst van Löben Sels).*

Jovis den 30 Julij.

Namens d'erfgenamen van wijlen den Heer *Jan Adriaan Sloet tot Westerholt,* beschreven in de Ridderschap der Provintie Overijssel, tegens aanstaande Zaturdagverzogt zijnde dezer stads roeden tot solemnisatie van zijn Eds begraafnis, hebben H. E. en A. dezelve mits dezen g'accordeert (Wapenheraut 1913, blz. 69).

Lunae den 26 October.

Tot solemnisatie van de begraafnisse van wijlen Vrouw *Maria Johanna van Heeckeren*, voormaals weduwe van wijlen den Heer *Alexander van der Capellen tot den Boedelhof,* Scholtus binnen en buijten Zutphen, dezer stads roeden verzogt zijnde, hebben H. E. en A. die geaccordeert (in tweede huwelijk getrouwd met Mr. *Joost Sölner,* Ridderschap van Zutphen, blz. 138 en 146).

Veneris den 13 Novemb.

De erfgenamen van wijlen Juffer *Johanna Henrica Rauwerts* deser stads roeden tot solemnisatie van de begraffenis van opgemelte Juffer *J. H. Rauwerds* versogt hebbende, hebben H. E. en A. sulks geaccordeert.

1751. Sabbathi den 13 November.

Op verzoek van den Heer Lantdrost *van Heeckeren tot Enghuisen* zijn tot solemnisatie van de begrafnis van zijn Eds dogter, tegens overmorgen zullende geschieden, dezer stads roeden geaccordeert (*Adriana Stephania van Heeckeren,* Ridderschap van Zutphen, blz. 168).

1763. Martis den 19 Junij.

Voor de nagelatene Heren zonen en verdere familie van wijlen den Heer Burgemeester *Gerhard Jurrien Schimmelpenninck van der Oye* verzogt zijnde dezer stads roeden tot solemnisatie van zijn Edelheids begrafnis, tegens morgen middag staande te geschieden, hebben H. E. en A. dezelve geaccordeert, gelijk accorderen hiermede (Ridderschap van Zutphen, blz. 126).

Sabbathi den 13 October.

Namens den Heer Burgermr. *Couleman* versogt zijnde deser stads roeden tot solemnisatie der begraffenisse van zijn Ed. suster *Joanna* Couleman, als wesende de dogter van wijlen den Heer Raedsvriend *Couleman,* hebben H. E. en A. deselve geacoordeert en toegestaan.

1764. Dominica den 23 Junij.

Op verzoek van den Heere Lantdrost van *Heeckeren tot Enghuisen* zijn aen zijn Edele geaccordeert dezer stads roeden tot solemnisatie den begraefnis van wijlen deszelfs zoon den Heer *Henrik Adolf van Heeckeren tot* Langen, tegens morgen staende te geschieden (Ridderschap van Zutphen, blz. 168).

Sabbathi den 31 Augustus.

De Heer *Joachim Jurrien van Munnik tot Strikveen,* als executeur testamentair van den boedel en naelaetenschap van wijlen Juffer *Johanna Catharina Schimmelpenninck van der Oije tot Blankenae,* zijnde geweest een dogter van de Heer *Derk Schimmelpenninck van der Oije,* in leven Burgemeester dezer stad, verzogt hebbende dezer stads roeden tot solemnisaetie der begraefnis van gez. Juffr. *J. C. Schimmelpenninck van der Oije* tegens aenstaende Dingsdag zullende geschieden, hebben H. E. en A. dezelve geaccordeert.

Veneris den 15 November.

Door den Secretaris *Schomaker* naemens den Secretaris *Couleman* verzogt zijnde dezer stads roeden tot solemnisaetie der begraefnis van wijlen zijn Eds vaeder, den Heer Bùrgemeester *Couleman,* tegens aenstaende Maendag zullende geschieden, hebben H. E. en A. dezelve geaccordeert (Mr. *Jan Couleman).*

(Slot volgt).

Een geslacht van den Bosch, eertijds genaamd van Os,

medegedeeld door W. J. J. C. BIJLEVELD.

Onlangs vond ik onder aanteekeningen van wijlen Mr. C. M. Dozy, archivaris van Leiden, eenige betreffende bovengenoemd geslacht. Voorzoover ik kan nagaan, zijn die nooit uitgegeven. Helaas ontbreekt elke aanwijzing, waar het origineel, vermoedelijk opgeteekend in een familieboek of bijbel, berust. De schrijver was dè in 1618 geboren *Arent van den Bosch.*

Onse hulpe en beginsel zij in de naem des Heeren die Hemel en Aerde gemaeckt heeft, Amen.

Ter eere Gods ende tot gedachtenis onser nakomelinger geschreeven 1649.

In 1643 is mijn grootvader *Arnolt van den Bosch* geboren te 's Bosch; dit blijckt uit zijn grafschrift. Hij

›verleed 11 Mei 1688; volgens S. v. Griethuisen[1]) komt lese van het oudadeliik stamhuis en heerlijkheid Oss in le Meyerye zijnde houtvesters van Braband geweest, soon ran den Edlen Heere

I. *Arnold van Oss,* die naemaels hem zelve *Van den Bosch* liet noemen tot gedachtenis van de wonderbaere verlossinge uit de handen van de vijanden der waerheij t door dewelcke hij (sijn huijs van haer besett zijnde) midden door is heen gegaen in vrouwenkleeding verlaetende huijs en goet om de bekentenis des H. Evangelie ende is na lange omswerven tot Embden in Oostvrieslant koomen woonen en sijne huijsvrouw *Soetien* volgde hem. Kinderen:

1. *Bela* of *Sibilla,* getrout aen een burgerszoon deser stadt en daarnae *Jan Jansen,* een dienaar van h. Vader, die den naem sijner huijsvrouw aannam en sich v. *d. B.* noemde.
2. *Johanna* of *Janneke,* getr. aen *Ubbo Auer,* koopman h. t. stede. Kinderen.
3. *Soetien,* getr. aen *Thomas Joesten,* koopman h. t. stede. Kinderen.
4. *Arnolt,* volgt 11.
6. *Cathrina,* tr. Sr. *Reijnier Nijters,* voornaem coopman h. t. stede, waarvan 8 kinderen: *Grietie* tr. Sr. *Dirc Vormoers,* raedsheer, *Arent* tr. *Clara Arentsdr. Grawers, Jan* jongm. gest., *Soetien* tr. 1°. *Jan Bitter,* coopman tot Norden, 2°. Jhr. *Henrick de Velare* en had vele k., *Dirc* tr. *Anna Koninghs,* kinderen, *Jacus* trouwt, sterft sonder k., *Cathrijna* tr. *Meinart Koningh,* raedsheer tot Norden, kinderen, *Sasanna* tr. *Elyas Larckerts,* coopman tot Embden.

11, *Arnolt (1643-1688)* bezocht jong zijnde Vranckrijck en Engelandt, maar keerde naar Emden terug, trouwt *Hilla,* eenige dochter van *Dirck Builmaecker,* coopman laecken verc. h. t. stede. Zij sterft 10 Sept. 1620, 7 kinderen, 3 jonggest.:

1. *Geeseke* tr. *Roelof Willems van Meppen 23* Jan. 1687, waarvan *Grietie,* hij sterft 23 April 1690; zij hertr. 2 Aug. 1696 *Evert Martens Faber, 6* kinderen, waarvan 2 in leven bleven: *Roelof* († 13 Mrt. 1664) en *Grietie* († 22 Aug. 1649). *Faber* sterft 1 Dec. 1623. Zij hertr. 1624 deurwaerder *Hajo Haytes* en zij st. 1626.
2. *Arent* bezocht Vrancrijck, Duitschland en Pruissen, st. ongetr. 1602, begr. in den Dom te Riga.
3. *Dirck* was geboren te Danzig 21 Sept. 1677 of 1578, tr. aldaer 1" *Jarde* of *Geertruyt.* Van zijne kinderen trouwen :

Arent, tr. *Dorothea,* van zijne kinderen in leven *Daniel,* trouwt aldaar in 1662 en *Regina.*

Bartholt tr. te Danzig *Anna,* van zijne kinderen als ick te Danzig in 1648 woonde niemand meer in leven.

Hilla tr. *Joost,* nog drie k. in leven: *Michael, Maria* en *Arent.*

---

[1]) Sibylle van Griethuysen's spreeckende schilderij afbeeldende een corte verclaringe over het 4e vers des eersten cepittels uyt het Hoge liedt Salomons. Claude Fonteyne Leeuwarden 1646. Daar voorin, een opdracht aan Den Eer en Achtbaren Voorsienighen en de Constrycken Arnoldo van den Bosch schilder etc. ende Phaenix der Oost-Frieseche poeten Gheluck ende Zalicheyt. Achterin, een klinckert aan de Schrijfster door As v. den Bosch en een antwoord door haar getiteld: Bona Dies.

Geeseke tr. en had een zoon *Hans*, in leven, zij hertr. Georg van *Breslau*, heeft nog in leven *Christiaen*, *Maria* en *Dirck*.

Dirck tr. 2° *Engel*. Van zijne kinderen nog in leven *Dirck*, tr. te Livorno 1654 een Fransche dochter en *Maria* trouwt in de Vesting Weysselmunde.

Dirck tr. 3° *Elsabe*. Van zijne kinderen nog in leven *Roelof*, tr. te Danzig eene weduwe in 1655 en *Geert* tot Amsterdam tr. *Beletie* in 1666 Maart. *Geert* is 6 Juli 1651 op zijn const van Embden op Amsterdam verreyst, tr. aldaer *Belitie Ubelmans* en hebben een soon *Pieter*, geb. *16* Juli 1657 en een soon *Dirck*, geb. 1668.

Dirck is overleden 10 Maart 1656.

4. *Roelof*, volgt III.

111. *Roelof* reisde in syn jeugd veel ende was geb. 22 Maart 1585, heeft het schilderen geleert en besocht Engeland, Holland, Vriesland, Overijssel, Holstein, Sassen, Meklenburg, Pruisen, Casuben en Denemarcken. Hij trouwde in de Gasthuiskerk van Embden 15 April 1610 *Anneken*, *dr.* van *Goossen Hendricks Bruggeman*. *Zij was* ged. in de Geref. Gem. en Kercke tot Twello in Gelderlant 27 Aug. 1609 op belijdenisse. *Roelof* is gest. 7 Mei 1653 en *Anneke* 1 Maart 1653 ; 5 kinderen :

Arend geb. 25 Maart 1611 † na zes weeken.
Elisabeth geb. 19 Sept. 1613 † 21 Sept. 1617.
Arent geb. 15 Jan. 1615 † Febr. 1616.
Hilla geb. 24 Dec. 1616 † Mei 1617.
Arent geb. 8 Oct. 1618 volgt IV.

IV. 8 Oct. 1618 ben ick *Arent* geb. en heb in 1634 by Martijn Faber het teyckenen geleert en in 1636 by Mr Andries Andriessen voluit geleerd.

28 Febr. 1.639 op mijne const oefening naer Engelant gereisd, op het laetst van April teruggereyst over Rotterdam en Amsterdam en op verzoek van Reynier Berchhouwer naar Zwolle in dienst van ende by Everard Meurtmans geb. van Antwerp, waer gebleven 13 maenden en besocht vrienden van moeders zyde tot Deventer:

Margarethe Lodincks wed. Bernard Berents met hare dochters *Gerretie* vrouw van Sr *Nicolaes van Boekholt* voornaem coopman tot Deventer, *Elysabeth* vrouw van Ds *Eylardus Daems* predikant tot Velp in Gelderlant en *Aleyda wede* van *Nicolaes Niese* secretaris van Zwolle en nu vrouw van *Joannes Wicherlinck* burgemr. van Zwolle.

Gerretie heeft *Willemyne, Bernhart en Johanna* getr. aen *Elyas Helt* in den Hage.

Elysabeth heeft *Bernard, Henrich, Antony, Margaretha en Daem*.

Aleyda van eerste huwelijk *Bernard*, is ontf. gen. geworden van Bergen op Zoom en *Eva* tr. in Deventer een soon van den ontf. *Marienborch;* van 2° huwlijk *Wilhelm* en *Adolph*.

In eind 1640 vertrekt hij van Zwolle naar Amsterdam, „hebbende mij verdongen by Sr Thomas de Keyser tot beter voortsettinge van mijn const kennisse voor den tijt van 12 maenden ; in het jaer van 41 en 42 heb my nog daer opgehouden voorts in volgend jaer naer Embden gereisd en gebleven tot April 1644, doen naer Hamborch

gevaren en opgehouden tot 1646, doen naar Danzig gegaen en my van daer 27 Nov. 1648 te scheep begeven op Embden 14 Febr. 1661 ben ik voor d'eerste mael by *Susanna* geweest om mijn vryagie aen te stellen.

Den 7 Maart heb ik vier goede mannen tot houlijksversoeck gesonden, den 28 Maert ben ick bruigom geworden en den 31 is ons loovalbier gehouden in tegenwoordigheid van mijn bruids oom *Jacob Noll* († *26* Feb. 1667) haar broeder *Boudewijn* († *29* April 1658), haar zwager Georg *Hesling* en haer suster *Petercke* ten huyse van gedachte haer swager in de Hoffstraet. Op den 15 May 1651 ben ick met mijn verloofde bruyt oopentlijk in den houlijcken staet besteedigt door Dom. Johannes Penon op een Donderdagh in de Gasthuyskercke ende was zij *Susanna Nolling*, wijlen *Johan Noll*'s jongste dochter ende is ons bruiloft gehouden in het groote huis naest hopman Comphort Webbe in de Bruggestraet.

1669 benoemd tot commissaris of ontf. deser stadstolle 16 Dec. 1670 ouderlingh in de fransche gemeente.

Kinderen :

Anneke, geb. 28 Feb. 1662, †, 28 Juli 1662;
Joan, geb. 11 Sept. 1663 ;
Roelof, geb. 16 Feb. 1666;
Thamar, geb. 16 Juli 1657, † 12 Sept. 1657;
Anna, deb. 7 Jan. 1669;
Arent, geb. 11 Jan. 1662, † 14 Aug. 1662;
Thamar, geb. 30 Dec. 1664, † Mrt. 1666;
Thamar, geb. 29 Mrt. 1666;
Arnold, geb. 24 Aug. 1668.

Susanna Nollings onse moeder † 3 Sept. 1668, anno 1672 den 1 Juny is ons lief vader ontslapen oud 54 jaar. Dit stamboek is door my *Jan van den Bosch* gecontinueert 1672 den 1 July, later door *Arnold* sijn broeder. Arnold leerde voor bakker, doch verwisselde, Jan was boekbinder, ging 1673 naar Amsterdam en toen naar Indië, maar stierf ter Kaap.

Roelof was chirurgijn diende de Staten van Holland 5 jaar ter zee en 18 jaar te land, tr. 1° een brouwersdr van Maseyk, 2° eene dochter van *W. Martens* schipper en coopman tot Emden en coopmansweduwe en hadde van haer *Susanna* en Frouwe Maria *Anna* tr. 1686 *Jacop Poppen Hagius* zoon van een coopman tot Winschoten.

A° 1669 den 1 Augusty is een seemonster ter Dollart gefanghen 7 voet 2 duim lank.

A° 1666 21-24 Juni hebben der Staten oorloghschepen verscheyden schepen op de rivier vant ouden en het eylant Chapseyde inghenomen met het fort Chernesse.

A° 1647 is de nye keroke verveerdight op Noort Valderen, van haer grontslag tot de laeste spycker toe kostet in alles f 94320 4 stv. 6½ witte; in 1642 daer toe besloten, in 1643 fondament angefanghen door meester Jan Beerens Bulder.

Huwelijksinteekeningen van Predikanten in de Kerkelijke registers te Amsterdam (1680—1811),

medegedeeld door A. B. VAN DER VIES.

(Vervolg van XXXVII, 289).

v = van, o = oud, p = predikant, w = weduwnaar

of weduwe, va = vader, m = moeder, b = broeder, z = zuster.

26. 4. 1771.
Albertus Eggen, v. p. Witmarsum.
Maria van den Kommer, v.
17. 5. 1771.
Petrus *Ameshoff*, v. **p.** Gorinchem.
Philipina Johanna Freher, v.
30. 6. 1771.
Jean Samuel *Robert, v.* Leiden, o. 25, p. Leiden (Waalsch va. Jean.
Anna Magdalena des Ormeaux, v. Haarlem, o. 20, ouders dood.
23. 8. 1771.
Nicolaus Nannings *Berlage, v.* p. Oudendijk.
Jetske Thomas, v.
ll. 10. 1771.
lsaacus de ***Waal, v.*** p. Sloten, w. Johanna Elisabeth van Gelder.
Maria Schagen, v.
8. ll. 1771.
Petrus Jacobus *Montanus*, *v.* p. Sprundel.
Margaretha Elisabeth Hoffius. v.
15. ll. 1771.
Petrus *Rietveld, v.* A'dam, p. Delft, va. Hermanus.
Jkvr. Anna Maria Farret, v. A'dam, o. 26, va. Dirk.
3. 1. 1772.
Wiardus *Wiardi, v.* p. Leimuiden.
Maria Henrina van Engbrink, v.
24. 1. 1772.
Dirk *Liedermooy*, v. p. Eemnes Binnen.
Christina Baerselman, v.
6. 6. 1772.
Harmanus *Wachter, v.* A'dam, p. beroepen Oost-Indië, w. Catharina Beek.
Maria Anna Paupie, v. den Haag, o. 26, m. Maria Anna Palairet.
20. 8. 1772.
Joan Michel *Posthumus, v.* p. Darsingerhorn, w. Maria Marcus, v.
2. 10. 1772.
Wijnand *Kruyskerk*, *v.* A'dam, o. 50, p. Harderwijk, ouders dood, zwager Paulus van Driest.
Abigael Brouwer, v. A'dam, o. 37, va. Pieter.
22. 10. 1772.
Theodorus *Sandman, v.* p. Tienhoven.
Maria Victor, v.
19. 2. 1773.
Jacobus *'t Hooft, v.* **p.** Wadenoyen.
Maria Henrietta Momma, v. w. Pieter Uberveld.
26. 3. 1773.
Petrus de *Cock*, *v.* p. Kockengen, w. Susanna Antonia van Harlingen.
Maria de Vlieger, v.
16. 7. 1773.
Jacobus Johannes van. *Doorne*, v. p. Kastricum.
Petronella Maria Caudri, v.
16. 7. 1773.
Nicolaas Adrianus *van Velsen, v.* p. Ankeveen.
Anna Mackina Verschuyl, v.
10. 9. 1773.
Johannes *van* der *Frans, v.* **p. Hummelo.**

Sara Egbertina Quint, v.
12. ll. 1773.
Bernardus *Bosch, v.* p. Spanbroek.
Elisabet Struys, v.
ll. 3. 1774.
Harmanus Arnoldus *Idema*, *v.* Oldenzijl, o. 23, p. beroepen Maurik, m. Anna Margareta Abbring.
Maria Josina Gijbel, v. A'dam, o. 21, ouders dood.
1. 4. 1774.
Johannes *Sluyter, v.* **p.** Garderen.
Eva Dermont, v. Leiden.
8. 4. 1774.
Daniel *van Diepen, v.* **p. Velzen.**
Jonkvrouwe Jacoba Bregitta van de Poll, v.
3. 6. 1774.
Huybert Gerhard *Keer, v.* **p.** Diemen, w. Jacoba van den Oldenbarneveld gen. Tullingh.
Margaretha Geertruy Slegt, w. Johannes de Wit.
1. 7. 1774.
Johann Willem *Ingolt*, *v.* Simmeren, p. beroepen Pensylvanië, va. Ds Johann Wilhelm.
Catharina Barbara Tresszing, v. Tiedesheim, o. 25, ouders dood.
8. 7. 1774.
Johan Hendrik *Schadd*, *v.* p. Zandvoort.
Maria Fabritius, v.
8. 7. 1774.
Hendrik *Muilman, v.* p. Winkel.
Adriana Wagemans, v.
8. 9. 1774.
Jacobus de *Visscher, v.* **p.** Buiksloot, w. Geertruy Hondius.
Wilhelmina Steyger, v. w. Hendrik Schepper.
17. 3. 1775.
Jacobus *Mensinga*, v. p. Franeker.
Agneta Regina van Heyst, v.
29. 9. 1775.
Cornelius Maats *Boumeester, v.* p. Zunderdorp.
Willemina van Maastricht, v.
16. ll. 1776.
Jonathan *Pasquier*, v. Leiden, p. Maastricht (Waalsch) **w. Anne Judith 'Robert.**
Marie Susanne Voute, v. A'dam, o. 27, va. Jan Jacob.
29. 12. 1775.
Jaques George *Chantepie* de la *Saussaye,* v.
p. Londen (Waalsch), w. Marie Elisabeth Chevallier.
Madelaine Elisabeth Courtonnes, v. Goes, o. 35, m. Elisabeth Monnier.
26. 4. 1776.
Harmanus Wilhelmus *Uchelen*, *v.* **p.** Didam w. Margaretha Salm.
Johanna Dorothea Kelger, v.
21. 6. 1776.
Henricus van *Itterson*, v. **p.** Otterloo.
Sophia Cornelia Rijcken, v.
15. ll. 1776.
Johannes *Henry, v.* p. Hasselt.
Diena Diepenhorst, v.
16. ll. 1776.
Georgius *Tresling*, *v.* **p.** Ameland.
Frena Folleweider, v. Leeuwarden.
20. 2. 1777.
Abraham *Reaud*, **v.** p. Bern.

Johanna Lucia Meyer, v.
28. 2. 1777.
Willem *Snep*, v. p. Wilsveen.
Johanna Bouman, v.
7. 3. 1777.
Daniel *van Diepen, v.* p. Velzen, w.
Geertruy van Veen, v.
ll. 4. 1777.
Diedericus Harmanus *van Rossum*, v. p. Gorssel.
Anna Maria Elisabeth Titsingh, v.
24. 4. 1777.
Georg *Swijghman Wildervanck*, v. p. Rozendaal (G).
Alida Koning, v.
9. 5. 1777.
Hendricus *Strik, v.* p. Nordhorn.
Elisabeth Noordbeek, v.
30. 5. 1777.
Johan Wilhelm *Greeber, v.* p. Weerdenbroek.
Femmetje Beyer, v.
26. 6. 1777.
Dirk *Cleuven*, v. p. Oosterleek.
Helena Kruimel, v.
ll. 7. 1777.
Henricus *Trijp, v.* p. Berkhout.
Alyda Anna Dannenbargh, v.
3. 10. 1777.
Jacobus *Klugten, v.* p. de Bildt, w. Johanna van Kakum.
Femmetje de Vries, v. w. Hendrik Brandtligt.
10. 10. 1777.
Joannes *Aalstius* den *Appel, v.* p. Zoetermeer, w. Johanna van Thiel.
Theodora Berk? v.
23. 1. 1778.
Henricus *Meescima*, v. p. Voorthuizen.
Dorothea Hajolina Andrea, v.
6. 3. 1778.
Abraham *van der Vies, v.* p. Durgerdam.
Sara Elisabeth Kerfbijl, v.
17. 4. 1778.
Georgius Jacobus *Huther*, v. Tweebrug, o. 25, p. beroepen Batavia, ouders dood.
Alberdina Koedijk, v. Rijssen, o. 23, va. Hermanus.
15. 5. 1778.
Petrus de **Cassemajor, v.** p. Heumen.
Susanna Wessels, v.
15. 5. 1778.
Willem Fredrik *Hachenberg*, v. p. Rheden.
Anna Alida Lohuys, v.
ll. 6. 1778.
Dirk Hendrik *Rutgers*, v. p. Kalantsoog, w. Anna Maria Marda.
Clasina Catharina Susanna van der Gronden, v.
4. 9. 1778.
Mr. Robertus Alberthoma *Chevallier*, v. Groningen, 0.23, p. beroepen Blaricum, va. Prof. Paulus.
Bartha Anna van Rensselaar, v. A'dam, o. 23, va. Willem
25. 9. 1778.
Adrianus de *Bie, v.* p. Kalslagen, w. Anthonita Wonenberg.
Hester Johanna des Pommare.
1. 10. 1778.
Joannes Diedericus *van Dorp, v.* p. Oostvoorne.

Anna Catharina Pothold, v.
9. 10. 1778.
A. J. *Perizonius*, v. p. Ilpendam.
Cornelia Maria van Marwijk, v.
6. ll. 1778.
Jacobus Johannes van *Doorne,* v. p. Elburg, w. Petronella Maria Caudri.
Cornelia Koning, v.
2. 4. 1779.
Diderikus *Tjeenk*, v. p. Rekken.
Maria Bos, v.
4. 6. 1779.
Joannes Cornelis *ten Ham, v.* p. Jaarsveld.
Sara Cornelia van Heycop, v.
3. 9. 1779.
Joseph *François*, v. p. Aardenburg (Waalsch).
Margaretha Dorothea Marssenier, v.
17. 12. 1779.
Arent Gerard *Wakker, v.* p. Eemnes Buiten.
Petronella Haverkamp, v. w. Willem Antony de Roller.
7. 1. 1780.
Huibert van *den Bijllardt*, v. p. Harmelen.
Gerardina Debora Cotius, v.
23. 3. 1780.
Willem Jacobus *ten Cate, v.* p. Grosthuizen.
Anna Dorothea Timmerman, v.
7. 4. **1780.**
Louis *Serrurier*, v. p. Jutphaas.
Roselina Budde, v.
18. 8. 1780.
Joannes *Nieuwoud*, v. p. Amerongen.
Maria Brest, v.
7. 9. 1780.
Joannes *Steenmeyer, v.* p. Vollenhove.
Johanna Otter, v.
22. 9. 1780.
Wolff Frederik *Sibmacher, v. o. 27,* p. beroepen Vurem en Dalem, va. Jan Frederik.
Petronella Ockers, v. A'dam, o. 29, va. Bartold woont te Emmerich.
26. 10. 1780.
Johannes Henricus *Schmidt*, v. Burgsteinfurt, p. beroepen Urk, va. Johann Fredrik.
Elisabeth ten Broek, v. A'dam, o. 23, va. Johannes.

(Wordt vervolgd).

KORTE MEDEDEELINGEN.

Fewen.

Van ons lid, den heer H. T. Habbema, ontving ik aanteekeningen betreffende dit Emder geslacht, die verwerkt zijn met gegevens uit andere bron verkregen.

Habbo Fewen, raadsheer te Emden 1614 (Beninga 1723 blz. 803) Schaffer in het gild 1.657 (id. blz. 406) tr. den? *N.N.*

Hij had *vermoedelijk* de volgende drie kinderen:

1. *Fewe Fewen,* vertegenwoordiger Emden 1638 (Breuneisen II 699).

2. *Ebbe Fewen,* (in Maandbl. XXXVII, 300 r. 10 v.b. abusievelijk *Tewen* genoemd). Ik vermoed, dat zij dezelfde is, die te Emden Dec. 163'7 huwde met den muntmeester

Gerrit van Romunde weduwnaar van Catharina van Strijp. Volgens schrijven van Dr. F. Ritter bevindt zich in de Groote Kerk te Emden haar grafsteen, waarop voorkomt, dat zij 6 April 1606 geboren was en als zijne weduwe in 1675 stierf. Hunne dochter *Anna* van *Romunde,* overleden op 21-jarigen leeftijd, is onder denzelfden steen begraven. Op dezen steen is het navolgende wapen gebeiteld: Gedeeld: 1. twee versmalde kepers vergezeld in schildhoofd en voet van een roos, 2. twee versmalde dwarsbalken, waartusschen een zespuntige ster. — Welke zijn de kleuren ?

Zij testeeren te Emben Maart 1642 (codicil 6 Oct. 1642) in hun huis in de Groszen Leichstrasse. Hij was toen ziek en had uit zijn eerste huwelijk een zoon en dochters, uit zijn tweede eene dochter. Zijn zoon *Jan van Romunde* krijgt den zilveren beker hem door zijn grootvader, *Margaretha van Romunde de* zilveren schalen haar door Henrich Hornig vereerd. Margaretha wordt genoemd : „liebes unnoseles Tochterlein" en zal door Ebbe Fewen verzorgd worden, waarvoor haar 160 gulden jaarlijks worden toebedacht. Als voogden worden vermeld Hauptman Jan Laubegois, muntmeester Diederik van Romunde (zijn broer) en Wolter Dirx. (Archief Enkhuizen inv. 705 nº 1721).

Anna van *Romunde* testeert Emden 4 Oct. 1664 ten overstaan van notaris Hermanus Hajunga; zij sluit hare zuster Lucretia v. R. uit; erfgenaam is hare moeder bij wie zij op de Nieuwe Markt woonde. (Archief Enkhuizen Inv. 699 nº. 1717.)

3. *Leonhard Fewen,* vertegenwoordiger te Emden (1662), burgemeester aldaar 1670-72, vorstelijk Kamerrat, † 3 Juli 1681 op zijne bezitting bij Twixlum. Hij huwde te Leiden 14 Juni 1633 *Susanna Mamuchet,* geb. te Utrecht, dochter van Marcus M. (Vgl. XXXI.)

Zij hadden drie kinderen:

a. *Isabella Cornelia Fewen,* geb. 1662, †.... 1723. Zij trouwde in 1673 *Alexander Hume of Manderstone (earl of Dunbar)* geb. 1651, † Aurich 4 Jan. 1720, zoon van George, kapitein in Nederlandschen dienst en Hester van Loo. Hij was in Oostfrieschen dienst, sedert 26 Juli 1676 drost van Gretsiel, 1692-1716 drost van Aurich, 5 Jan. 1693 benoemd tot geheimraad. Hem werden meerdere malen diplomatieke zendingen opgedragen, o.a. naar Engeland.

Uit dit huwelijk negen kinderen. Zie verder de uitvoerige beschrijving van dit echtpaar *en* hunne kinderen door Karl Herquet in zijn: Miscellen zur Geschichte Ost-frieslands.

Het derde kind: *Susanna Hume of Manderstone,* geb. 23 Oct. 1677, † 7 Maart 1726, tr. 2 Juli 1710 *Julius Anton van Capelle.* Vgl. Ncderland's Adelsboek 1913 blz. 23, alwaar hare moeder ten onrechte *van Fiwen* wordt genoemd.

b. *Agathe Fewen,* tr. den Emder predikant Johan *Alardin,* † 1707.

c. *Susanna Fewen,* tr. *Johan Pottgieter.*

In het album studiosorum van Utrecht wordt vermeld : *Habbo Feuwen* Embda-Ostfrisius. 1649.

Sicke Fewen. gehuwd met *Gese Aeldrix was* veertiger en raadsheer (1595) in Emden.

In de Navorscher, jrg. 40 worden op een penning vermeld de namen: *Lenart Feuwen, Feuwe Feuwen, Habbe Feuwen* en *Obbe Riemes.*

Aanvullingen vriendelijk verzocht,.

VAN ROMONDT.

Het wapen der familie Wendelaar. (XXXVII, 225/27, 289/90). Nog een bescheiden opmerking inzake het geschil „windhonden" of „schapen", zonder daarmede iets te willen beweren omtrent de afbeeldingen der wapendieren op de mij niet bekende cachetten: waarom schrijft Mr. Posthumus Meyes, dat de dieren „met den familienaam niets schijnen te maken te hebben"? Wordt niet door ettelijke geslachten, in wier naam het woord „wind" of „wend" voorkomt, de *windhond* gevoerd ? Zoo ver behoeft men dus de beteekenis der figuur, waarvoor Mr. P. M. juist het meest gevoelt, waarlijk niet te zoeken. Ons medelid, de heer Muschart, zal zeker tal van Nederlandsche voorbeelden ter beschikking hebben ; ik vermeld slechts *Wendorp, Wentzel* **(Wend),** *Wintgens, de Windt.* Het ontbreken van een staart zal dan echter aan misteekening moeten worden toegeschreven.

VAN DEB HOOP.

Op een lak uit de 18e eeuw in mijn collectie zijn de dieren niet twijfelachtig *schapen;* hun staart is niet omgekruld zooals windhonden in de heraldiek dien hebben, doch *omlaag* gebogen. Hunne *koppen* zijn ook typische schapenkoppen in het bijzonder van het dier in het helmteeken, welke schaap echter géén staart heeft.

STEENKAMP.

Suermondt. (XXXVII, *260 e.* v.) *Zou* het niet mogelijk zijn, dat dit geslacht oorspronkelijk stamt uit het dorp „Zoelmond", gelegen tusschen Culemborg en Buren? De naam van dit plaatsje immers wordt door het volk in de Betuwe uitgesproken als „Sermont". Het nabijgelegen Buren voert, evenals Suermondt, een dubbelgekanteelden dwarsbalk van zilver; alleen is het veld bij „Buren" rood, bij „Suermondt" zwart !

J. v. LEEUWEN.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Androuet du Cerceau. (XXXVII, 294). Zelfs aan den uitgever van den *Etat présent de la Noblesse Française* (Bachelin-Doflorenne) 1884 bleef het wapen onbekend. Hij zegt in voce: „Cette famille existait encore à Paris il y .a peu d'années. Nous ignorons les armes de cette famille illustrée par le célèbre architecte Jacques Androuet du Cerceau, né à Orléans, † à Turin en 1693, et auquel on doit les plans du Pont-Neuf et la continuation de l'hôtel Carnavalet, commencée par Jean Goujon".

's-GT. M. G. W.

Aschat. Onder Leusden (Utrecht) lag vroeger de heerlijkheid *Aschat.* Thans bestaat deze niet meer als zoodanig. Kan iemand soms opgeven hoe het wapen dier heerlijkheid was, met opgave der bron?

Ginneken. STEENKAMP.

Brande (van der). Onlangs vroeg ik in deze rubriek 1919, Nº. 1, gegevens over een geslacht *van Brandt,* welks eerste generaties luidden :

I. *Goose van Brandt,* Groot-Bailliuw *van* Gent en Kon. Spaansche Raad, tr. *Catharina van Bluesveld.*

11. *Johan van Brandt,* Koninklijk Spaansche Raad, tr. *Christina van Kerckhoven.*

Met hetzelde wapen (in zwart drie rechterschuinbalken van zilver) geeft l'Espinoy op, in zijn „Recherche des antiquitez et noblesse de Flandres" (1631):

„Eschevins du deuxiesme bancq, dits Parchons, renouvelé ladiote année 1515 — — Le quatriesme Eschevin estoit *Maistre François van der Brande,* famille noble en ce pays de Flandres".

„Eschevins du premier bancq, dit de la Keure, creez et establis l'an 1517 — — Le quatriesme Echevin estoit *François van der Brande".* In 1521 idem. In 1528: *Jean van der Brande,* in 1541 idem.

Zou een der leden mij thans over deze Gentsche familie *Van der Brande* (ou *de la Brande,* zegt Rietstap) meer kunnen meedeelen, of althans mij verwijzen naar werken die licht zouden kunnen ontsteken?

Utrecht. H. W. VAN TRICHT.

Brouwer, te Epe. Hoe is het wapen dezer familie?

Utrecht. J. v. LEEUWEN.

Hendrik *Lubberts Brouwer,* 18. ll. 1741 te Epe, voerde blijkens den lakafdruk naast zijne handteekenmg in de akten en bescheiden van de Geldersche Leenkamer op het Rijks-archief te Arnhem: een dwarsbalk vergezeld boven van een roos, beneden van een lelie.

DOC.-BUR.

Bunschoten (Onbekende wapens te). In de Dorpsstraat te Bunschoten staan twee woningen (N^os^ A **160 en** A 161), waarschijnlijk vroeger één perceel vormend, op de dakomlijsting prijkende met twee schilddragende leeuwen. Het eene schild vertoont : in blauw een gouden achtpuntige ster, vergezeld boven van 3 naast elkaar geplaatste gouden lelies (met afgesneden voet), beneden van 3 lelies, geplaatst 2.1.

Het andere : in blauw een rood omgewend klimmend schaap (3). De kleuren kunnen natuurlijk later wel zijn aangebracht.

Bij navraag werd mij verteld dat het huis door Hugenoten bewoond is geweest.

Aan welke geslachten kunnen deze wapens toebehoord hebben ?

Utrecht. J. v. LEEUWEN.

Het eenige, wat wij hierop kunnen antwoorden, is, dat het eerstgenoemde wapen eenige overeenkomst vertoont met dat van *J. van Snell,* die 31.3.1638 secretaris van Lopik was. Zijn wapen, voorkomende in een portefeuille 230 ˣ M. met brieven aan St. Pieter te Utrecht in het Rijksarchief aldaar, vertoont: „een ster vergezeld boven en beneden van 3 lelies". Helmteeken : een ster tusschen een vlucht.

DOC.-BUR.

Crull—Krull. Wie kan en wil onderstaand fragment aanvullen of deelt eenige meerdere bijzonderheden mede omtrent de als „los" staande vermelde personen?

1. *N. N. Crull,* burgem. v. Leeuwarden (wapen ?), tr. *N. N.*

11. *Arent Crull,* poëet, tr. *Anske Bannier,* dr. van *Arent* en *Aeltje Heymans.* Uit hen: 1. *Harmen,* 2. *Aeltje,*

3. *Jan,* volgt III; 4. *Trijntje,* tr. *Ras Barbier.* 4. *Baukje.*

111. *Jan Crull,* J. U. D., adv. v. d. Hove van Friesl., † 1680, tr. *Hendrikje Hendrik&. Bannier.*

Uit hen: 1. *Christina, 2. Adrianus,* J. U. D., 3. ...., geestelijke maagd, 4. ...., tr.. ...*Vollinga,* schout te Kamperveen.

Christina Crull, tr. 1° Velsen in 1604 *Jan Donckel,* † *vóór 1625;* tr. 2° vóór 1629 Marten Maes.

Arent Krul, richter te Hardenberg, wiens zoon *Albert* 30 Dec. 1606 (of 1616) te Deventer ondertr. met *Henrica Splinters,* wed. van *Adriaen v. Marckel.*

Bijzonderheden gevraagd omtrent de alliantiën *J. Crul -C. Lieftinck, Bern. Vollenhoven—Hendrina Krul, Krul-v. Romondt.*

's-Gr. *v.* E.

Ebbenhout. (XXXQII, 296). Protocol Not. P. Visser Enkhuizen 22 Aug. 1753 N°. 57.

Niesjen Ebbenhout was gehuwd met *Meyndert Proost.*

Idem 2 Mey 1750 N°. 29 *Meeuwis Ebbenhout,* coopman te Enkhuyzen.

Idem 13 Febr. 1756 N°. 3.

Meeuwsen Ebbenhout oud president schepen, *Neisjen Ebbenhout,* weduwe de Heer *Meynard Proost, Aaltje Ebbenhout,* weduwe de Heer *Pieter Francx,* alle kinderen van wijlen suster *Rooleeuw* in huwelijk verwekt door wijlen *Pieter Ebbenhout, Wouter Blok als* in huwelijk hebbende Suster *Statyn* en *Cornelia Statyn* meerderj. dogters beide eenige nagelaten kinderen van wijlen *Jan Statyn* in huwelijk verwekt bij wijlen *Grietje Ebbenhout* die mede een dogter is geweest van suster *Roleeuw* voornoemt enz.

Not. van der Willige Enkhuizen 20 April 1770 N°. 8. *Pieter Ebbenhout,* schepen van Enkhuyzen.

Not. Mr. P. Visser Enkhuizen N°. 10 18 Febr. 1760. Testament van *Meeuwis Ebbenhout* oud pres. schepen en Mej. *Tryntje Brouwer* echtelieden, hun zoon heet *Pieter* enz.

Idem 20 Sept. 1760 N°. 63 Testament van *Pieter Ebbenhout* en juffr. *Tryntjen Kuyper* enz.

De Enkhuizer protocollen bevatten omtrent dit geslacht zooveel dat het mij niet doenlijk was meer te noteeren.

Heemstede. JOH^s^. RUYS.

Ebbenhout. (XXXQII, 296). *Meeuwes Ebbenhout, 1745* Schepen van Enkhuizen. Zijn zegel, vertoonende volmaakt hetzelfde wapen als door den Heer van Leeuwen beschreven, hangt aan een schepenacte in het weeskamerarchief in het Stadhuis te Enkhuizen.

Rotterdam. R. T. MUSCHART.

Fronten. Volgens de geslachtkundige aanteekeningen ten aanzien van de gecommitteerden ten landdage van Overijssel was Gerard *Rome,* als luit.-generaal †, 78 jaar oud, in Mei 1763, gehuwd in 1719 met *Johanna Maria Fronten,* gedoopt te Zwolle 21 Oct. 1694, begraven in de Michaelikerk aldaar 12 Feb. 1778, dochter van *Lucas Fronten* en van *Gesina Engelen.* De naam *Fronten* kwam mij in Overijssel een enkele maal meer voor. *Elias de Vries,* predikant te Ommen, † 1747, was gehuwd met *Catharina Fronten.* (Nederland's Patriciaat 1919, pag. 86, noemt haar verkeerdelijk *Franken).* Wie

weet iets meer aangaande dit geslacht en is soms een wapen bekend ?

Deventer. H. KRONENBERG.

Gabels (Wapen). (XXXVII, *302). Ons* is wel een wapen *Babel* bekend van eene familie te Dalfsen in het einde der 18e eeuw. Stelt de vrager hierin belang, dan zullen wij het hem gaarne mededeelen. DOC.-BUR.

Glimmer, Glummer. (XXXVII, 246, 301). Gen. Her. Bl. VI, 330, 347 vermeldt, dat aantt. *Glimmer* bij den Hoogen Raad van Adel zouden berusten.

N.-B. D.

Haagsma. Hoe is het wapen der familie *Haagsma*?

Utrecht. J. v. LEEUWEN.

Ons is slechts één wapen *Haagsma* bekend nl gedeeld: 1. de Friesche adelaar, 2. een hand met de vingers omhoog en den duim naar rechts. Helmteeken: eenzwaan.

Wij vonden dit op een lakafdruk van iemand van dien naam op een brief van 1918 uit Bosch en Duin (Utrecht.) Verdere aanwijzingen zijn ons onbekend.

DOC.-BUR.

Hamming (XXXVII, 127-). Jan *Hamming* „houder v. d. groote tol" huwde *Gijsberta Johanna van Schaick*; zij woonden te Arnhem, waar geboren werd:

Geurt Hamming, geb. te Arnhem 1800, Rector van de Latijnsche School te Bolsward, overleden te Leeuwarden 1876.; hij was gehuwd te Utrecht 29 October 1824 met *Louise Marianne Sigal*, geboren te Utrecht 24 Juli, aldaar gedoopt 14 Augustus 1796, overleden te Bolsward 1861 (dochter van ***David Sigal*** en ***Marie Mariannne Séguy).***

Uit hun huwelijk werden geboren:

1. *Jan Hamming*, geb. te Bolsward, aldaar jong overleden.
2. ***David Hamming***, geb. te Bolsward 19 Mei 1836, overleden te Talbot, Victoria, Australië 20 October 1897, huwde ***Cecilia Margaretha Nanning,*** geb. Post Phillip Bay, Melbourne, Victoria, Australië (dochter van *James Nanning* en Cecilia ***Elisabeth,*** .....). Uit dit huwelijk vele afstammelingen in Australië.
3. ***Marianne Marie Louise Hammina,*** geb. Bolsward 28 Februari 1826, overleden te Leeuwarden 1 April 1901; zij huwde te Leeuwarden 2 Juli 1862 ***Aeds Plantenga,*** koopman, geb. te Leeuwarden 22 November 1821 en aldaar overleden 6 Januari 1877 (zoon van *Tjalling Broerzoon Plantenga* en *Petronella Petrus Waller*). Hij was weduwnaar van ***Calharina Wijnanda Krak.***
4. ***Marie Françoise Hamming***, geboren te Bolsward 28 Januari 1829, overleden te Apeldoorn 14 Mei 1906; zij huwde te Bolsward 31 Augustus 1865 ***Gerrit van der Wielen***, koopman ***en*** fabrikant, geboren te Leeuwarden 5 Juli 1828, overleden te Apeldoorn 14 Januari 1906 (zoon van ***Jane van der Wielen*** en ***1 eakje van Lon).***
5. ***Leendert Hamming***, geboren te Bolsward 6 April 1841, overleden te Amsterdam 10 Maart 1901; hij huwde te Amsterdam 24 September 1891 met ***Maria Magdalena van der Linde***, geboren te Emden 21 December 1834, overleden te Amsterdam 31 October 1913, weduwe van ***Jan Siegers Meinardi.***

Genoemde G Hamming en G. J. van Schaick hadden een groot gezin, waarschijnlijk is er te Arnhem meer over te vinden.

Eenige zoons gingen in militairen dienst, een er van was jaren terug te Utrecht in garnizoen en was daar, naar ik mij herinner te hebben gelezen, plaatselijk Commandant.

Van een dier zoons stamt — waarschijnlijk — af ***Elisabeth Catharina Hamming***, eerste echtgenoote van Jonkheer ***Diederic Jacob Herman Nicolaas den Beer Poortugael,*** wier dochter Jonkvrouwe ***Susanne Hedwig den Beer Poortugael,*** geboren te 's Gravenhage 9 December 1868, te Nijmegen 23 Maart 1898 huwde met ***Janus van der Wielen***, med. doctor, geboren te Leeuwarden 2 December 1868, overleden te Urk 23 Juli 1906, zoon van de onder 4 genoemde ***Gerrit van der Wielen*** en ***Marie Françoise Hamming.***

Vlaardingen. M. C. SIGAL JR.

Hamming. (XXXVII, 238). In de collectie Steenkamp bevinden zich twee lakafdrukken *Hamming*, verschillend van grootte, doch beide eender en, zooals de Hr. Vürtheim opgeeft, met hartschild. Op het eene is het onduidelijk en lijkt de figuur op een sch. r. gepl. ***droogscheerderschaar.*** Op het andere is het beslist een ***posthoorn,*** paalsgewijs geplaatst, monding omlaag. In kol. 127 staat 3 kammen, dit is een drukfout voor hammen.

DOC.-BUR.

Haringa. Wie kan genealogische gegevens verschaffen aangaande de familie ***Haringa*** (Friesland).

Leiden. W. J. P. SURINGAR.

Jager (de). Wie kan het volgende aanvullen: ***Matthëus de Jager*** (zn. v. .... .) huwde 1° *Catharina Calkoen*, 2° A'dam 23.5.1720 *Antonia de Veer* (dr. v.: Pieter en Hendrina van den Brande). Voerde hij een wapen, zoo ja, welk?

Doesburg. M. R. H. CALMEYER.

Kelderman. Wie kan mij aanwijzen eene genealogie der familie ***Kelderman ?***

L. Bd.

Keppel uit Herwijnen. Hoe heetten de ouders van ***Elisabeth Keppel,*** geboren te Herwijnen, geh. 1°. met ***Pieter van*** Sckayck, geh. 2°. te Leerdam 4 Feb. 1734 met ***Pieter van*** *Cleeff*, wonende op Klein Oosterwijk te Leerdam.

Velp. VAN OORDT.

Meyer Cluwen. Gaarne ontvang ik genealogische gegevens betreffende dit geslacht.

Vlaardingen. M. C. SIGAL JR.

Milet de St. Aubin-van Bungen. In het Doopboek der Ned. Herv. Gem. te Asch (Betuwe) komt de volgende inschrijving voor (gedoopt door Ds. E. P. Bonnouvrié): Ao 1777. Den 29 Juni een kind van ***Jean André Milet*** „Baron" de St Aubin en ***Sophia Louisa*** „Freule" *van Bungen* gen. ***Jean André.*** Get. Jacomina Hack, geb. Boek. Wie weet iets van dit echtpaar en voerden zij hun adellijke titels terecht? Rietstap vermeldt hun wapens niet.

Utrecht. J. v. LEEUWEN.

Moleschot. Kan iemand ook meer bijzonderheden geven over de voorvaders van den geleerden Prof. Dr. ***Jacobus Moleschot,*** geb. 9 Aug. 1822, als de volgende? Aan het eenige mannelijke lid der familie: Ingenieur-Consul C. M. te Rome zijn geen bescheiden daaromtrent bekend. Wel moet notaris D. Sassen te Helmond hierover notities hebben gehad.

Johanna Erancisca Moleschot uit Geertruidenberg,

huwde 31 Mei 1739 *Johannes Proot* uit Delft. Zij † te R'dam Feb. 1791.

Jacobus Adrianus Franciscus Moleschot, geb. 20 Dec. 1764 te Geertruidenberg, was apotheker te Leiden. Hij huwde in 1787 in Den Haag *Anna Maria Stas* † te Leiden 13 Mei 1839. Hun kinderen waren: a. Dr. *Johannes Franciscus Gabriel Moleschot,* geb. te Leiden in 1796 † in Den Bosch in 1867, gehuwd met? Zijn zoon ***was*** Prof. Dr. *Jac. Moleschot,* geb. 9 Aug 1822 in Den Bosch. *b. Sophia Moleschot,* geb. te Leiden in 1788, geh. met *Laurentius Franciscus Proot, † 1854. c.* een zoon genaamd ? gehuwd met ..... *Verwey,* die begraven werd te Leiden in 1855 in hetzelfde graf als *b.* op de R. C. Begraafplaats aldaar.

Heemstede. JA. MA. STERCK-PROOT.

Muysken. (XXXV, 148, 176, 199.) Leiden. Raadhuis Inteek: reg: — 19 Augustus 1649 — *Johannes Muysken,* lakenkooper v. Osnabruck en *Maria Oosters,* weduwe van *Crijn Huybertsz. van Eyck.* Geassis[t] met Grietgen Henricxd[r] h. moeder.

idem — 17 September 1666 -Jan *Heyndrick Muysken,* koopman v. Osnabruck, geassis[t] met Jan Muysken zijn oom, wonende te Amsterdam en *Catharina van hyck v.* Bodegraven, geassis[d] met Margarita Oosters, haar grootmoeder. Getrouwd 9 October 1666.

idem — 11 Mei 1702 — *Joan Muysken' v.* Leiden, koopman en Clara *Geertruyt van Lengerken.* (Getrouwd te Osnabruck.)

Amsterdam — 18 September 1666 — *Jan Rendrik Muysken* van Osnabruck, koopman 27 jaar, met acte van ouders consent, op 't Rokin en *Catrina van Eyck* van Leiden.

Uit het huwelijk van *Joan 'Muysken, † 26* Mei 1709 en Clara *Geertruyt van Leng(g)erken* (dr. van Jan Joost v. L. en Anna Margaretha Muysken) werd te Leiden ± 1705 de zoon *Joan M.* geboren die met *Catharina Regina van Romont* trouwde.

Catharina Elisabeth Muysken (geb. Amsterdam ± 1678) die 1706 huwde met *Diderik Jan van Romont was* eene dochter van *Jan Hendrik M.,* geb. Osnabruck 22 April 1641, begraven Amsterdam in de Nieuwe Luth. Kerk 24 Jan. 1703 en *Catharina van Eyck.*

's-Gravenhage. A. W. J. MUYSKEN.

Ophuijsen (van). (XXXVII, 245). Het wapen van Op*huysen,* voorkomende in de genealogie van *Vlierden,* is: Gevierend. : (1-4) ro. m. 2 rozen v. zi., boven elkaar. (2-3) bl. m. e. stralende zon v. go. Ht?

Ginneken. STEENKAMP.

Péronneau van Leyden. Welk wapen voerde het (uitgestorven) geslacht *Péronneau van Leyden?*

Gr. A. A. B.

B. J. Peronneau' van Leijden, 7.6.1803 Commissaris over de notarissen te 's-Gravenhage, voert het volgende wapen: gevierendeeld: 1 en 4 doorsneden: a. in blauw een gaande leeuw; *b.* in zilver *een* keper; 2 en 3 in rood een verticaal geplaatst zwaard met de punt omhoog en een slang rond het lemmet gekronkeld. Het komt aldus voor in het protocol 4210 van notaris Mattheus Hendrik van Son in het gemeente-archief te 's-Gravenhage. DOC.-BUR.

Polder (van de)-de Cordua. (XXXVII, 131). Het is voor den vrager wellicht van belang, dat ik in de Rotterdamsche Courant van 25 Januari 1814 de navolgende annonce vond.

„Onze hartelijk geliefde, Moeder, Vrouwe *Cornelia Margaretha de* Cordua, weduwe van wijlen den Heer *Jan van de Polder,* overleed in den gepasseerden nagt, aan een langdurig verval van krachten, op haar landgoed den Zwaluwenburg onder deze Gemeente, in den ouderdom van twee-en-zeventig jaren; waarvan aan de Vrienden en Bekenden van de Overledene door den Ondergeteekenden wordt kennis gegeven.

Oldebroek D. C. VAN DE POLDER.
den 19 Januarij 1814. Mede uit naam van mijne Broeders en Zusters."

Rotterdam. R. T. MUSCHART.

Sart (du). Wie zijn de voorouders van. ....*du Sart,* baljuw van Acquoy 1781? Waar was hij geboren, en wanneer ?

Velp. VAN OORDT.

Schenk-Zwanenburg. Gezocht worden wapens en ouders van *Dirk Cornelisz. Schenk* en zijn echtgenoote *Maartje Maartens Zwanenburg,* te Wormerveer ± 1760. Waarschijnlijk was deze D.Cz. Schenk in 1[e] huw. verbonden te Wormerveer 1742 met *Guurtje Dirks Schenk.*

Utrecht. H. W. VAN TRICHT.

Schonegevel. (XXXVH, 190, 230, 299). De Heer van Leeuwen beschrijft in kolom 299 het wapen van de familie van Nijmegen *Schonegevel* als gedeeld met den Frieschen adelaar rechts en een merk links. Dit klopt ook met mijne collectie.

Ik vermoed, dat dit het wapen van de familie *Schonegevel* zelf zal zijn, daar ik voor eene familie van *Nijmegen* (van Nimwegen) vond „in goud een roode tau", zooals gevoerd o.a. door *Gerard van Nijmegen,* 105.1798 te Rotterdam en *Elias van Nijmegen,* wiens weduwe *Maartje Kuijper* 17.9.1801 te Rotterdam woont, voorkomende in de protocollen 34 en 42 van notaris Isaac Valeton in het archief te Rotterdam.

Rotterdam. R. T. MUSCHART.

Sluys (van der). Welk wapen voerde het geslacht *van* der *Sluys,* waartoe de navolgende personen waarschijnlijk allen behoorden ?

Mattheus Cornelisz. van der Sluys, welgeboren man te Oudshoorn 1609/1618.

Willem Hieronymusx. van der Sluys, welgeboren man te Leiderdorp 1654/1655.

Ary van der Sluys, gehuwd met Maartje Kop, ged. te Zoeterwoude 10 Dec. 1666, zuster van Willem Lourisz. Kop, burgemeester van Zoeterwoude en dochter van Louris Willemsz. Kop, welgeb. man 1657/1658 (gen. II van het geslacht, dat zich later „van der Kop" ging noemen. Zie Ned. Patr. IX).

Jan Jansz. van der Sluys, huwt te Aarlanderveen 24 Febr. 1702 Cornelia Kop.

Annetje Jansdr. van der Sluys, geb. 16 Dec. 1640, † 1 Dec. 1712, huwt 11 Febr. 1660 Symon Willemsz. van Leeuwen., gest. voor 1679, die als borg wordt vermeld van *Pieter Jansz. van der Sluys* (4 Febr. 1672 voor f 3200) en voor *Jan Hendriksz. van der Sluys* (welke in 1672 ‡ 2000 schuldig was aan zijn neef

Gijsbert Jacobsz. van Heyningen). Zij hertr. 8 Febr. 1679 met Anthony Maartensz. Kop, molenmeester te Alphen (gest. aldaar 2 Nov. 1706) en deed 9 Febr. 1679 vele goederen over aan haar neef Jacob Mattheusz. van Heyningen.

Utrecht. J. v. LEEUWEN.

Soete(n) (de), Gevraagd het wapen van de familie de *Soete(n)*, in de 18de eeuw te Leiden zetelend (herkomstig uit Rotterdam), waartoe o.m. behoorde *Joannes de Soete(n)*, apotheker te Leiden ± 1700, gehuwd met *Judith van der Steen. Hij was* zoon van *Pieter,* en *Petronella van Cingelshoek.*

Utrecht. H. W. VAN TRICHT.

Ons is slechts het wapen bekend van Mr. *Erasmus de Soete,* in 1587 Pensionaris van Schiedam, zijnde: in goud 3 bijen van natuurlijke kleur.

DOC.-BUR.

Strijp (van). (XXXVII, 300). Behalve het wapen van *Strijp,* vermeld in het Armorial Général, is ons het volgend wapen bekend :

doorsneden : *a.* 2 bollen (vermoedelijk), *b.* 3 vogels (de afdruk is niet volkomen duidelijk). Dit wapen wordt gevoerd door *Godart van Strijp, 19.3.1732* te Hasselt (Overijssel), leenman van Gelderland, en is te vinden in de Akten en Bescheiden van de Leenkamer van Gelderland. DOC.-BUR.

Suringar. Gevraagd aanvulling van het ontbrekende: *Gouke Gerrits* Suringar, vroedsman van Harlingen, zoon van *Gerrit Suringar* en van , geb. te Harlingen overl. aldaar 18 Mei 1715, gehuwd te Harlingen 9' Augs. 1684 met *Antie Eelcoma,* dochter van Elco Rienderts Eelcoma en van , geb. te Oosthem , overl. te Harlingen ; gehuwd 2" te Harlingen 22 Augs. 1711 met *Baukje Haringa,* wede Frans Cl. Oldersma, dochter van en van , geb. te 1676, overl. te Stiens 27 Juni 1768.

Maria Gerrits Suringar, geb. te Harlingen , overl. te 26 Mei 1744, gehuwd te met *Justus Voorda,* fiscaal der stad Harlingen, zoon van Jacob Voorda en van Aafke Annes Algera, geb. te Harlingen 19 Juli 1669, overl. aldaar 9 Nov. 1731.

Amelia Gerrits Suringar, geb. te Harlingen , overl. te , gehuwd te Harlingen met *Johannes Kuyck,* zoon van en , geb. te , overl. te

Anna Gerrits Suringar, geb. te Harlingen , overl. aldaar , gehuwd te Harlingen 27 Nov. 1697 met *Cornelis Bonck,* zoon van en geb. te , overl. te

Reinoucke Gerrits Suringar, geb. te Harlingen , overl. aldaar , gehuwd te Harlingen 12 April 1679 met Jan *Pyters Leijenaar,* zoon van geb. te , overl. te

Hessel Gerrits Suringar, Med. Dr. te Harlingen 1707—1729, geb. te Harlingen , overl. aldaar , gehuwd te met *Tjaetske Everts Oosterbaen,* dochter van en , geb. , overl. te

Johanna Elisabeth Suringar, geb. te Harlingen 10 Mei 1716, overl. te , gehuwd te met *Jarich Idema,* J. U. Dr., zoon van en , geb. te , overl. te

Elisabeth Anna Suringar, geb. te Harlingen , overl. te , geh. te met *Pieter Edo Frieswijk,* J. U. D., (weduwnaar van Johanna Wendelina van Beucker), zoon van Hendrik Frieswijk, Burgemeester van Leeuwarden, en van Rinske Backer, geb. te 1722, overl. te Leeuwarden 24 Februari 1760 en begraven te Sneek.

Leiden. W. J. P. SURINGAR.

Swartwolt. (XXXVII, 34). Na informatie bij deze, ook thans nog voortlevende familie bleek mij, dat haar wapen is: *een hert, vluchtend uit en omziend naar een bosch.* Kleuren niet meer bekend.

Reeds in de zestiende eeuw kwamen leden van dit geslacht voor onder de regeeringspersonen der stad Groningen. Abel Eppens tho Equart vermeldt in zijn Kroniek (op blz. 51/52 van de door Jhr. Mr. J. A. Feith en Dr. H. Brugmans bewerkte uitgaaf : Werken Hist. Gen. Serie III No. 27) onder de „gesworen meente" van 1580: *Johan Swartewolt;* onder de „voerers": *Hermen Swartwolt* en onder de „veltweyffelers" (= feldwebels) : *Frerk Swartwolt.*

Ook boven den ingang van het Pepergasthuis te Groningen en in een raam van de Martinikerk komt of kwam de naam „Swartwolt" voor.

Utrecht. J. v. LEEUWEN.

Veer (de). Van *Pieter de Veer* (zie zijn ouders XXXVII, 91) ontbreekt mij de plaats waar hij 18. 9. 1814 is overleden. Hij *was* kpt. ter zee in 's lands dienst. Gaarne ontving ik gegevens over zijn loopbaan. Van zijn echtgenoote *Hermina van der Keere* mis ik de voornamen van haar ouders (A. v. d. K. en M. Stegman), haar geb.plaats en datum, datum van overlijden (Westerhout 1792) en wapen.

Doesburg. M. R. H. CALMEYER.

Vellner (Vellenaar). Inlichtingen worden verzocht over dit Overijsselsch geslacht voornamelijk 16e en 17e eeuw. Vermoedelijk zijn leden van dit geslacht omstreeks 1650 naar Mecklenburg vertrokken. Welk wapen voerde dit geslacht?

In Zalland bestond eertijds de riddermatige havezate *den Vellener, den Vellenaar* of *den Vellner.* Zie Aardrijkskundig woordenboek der Nederlanden door v. d. Aa.

Leiden. VAN ROMONDT.

Verdam. Gevraagd gegevens omtrent deze familie, die zich in het midden der achttiende eeuw te Mijdrecht vestigde. Hoe was het wapen van dit geslacht? Wie waren de ouders en de grootouders van *Jacob Verdam,* geb. Mijdrecht 22 Dec. 1772, overl. aldaar 10 Dec. 1865, schout en later burgemeester in zijn geboorteplaats ? In welk verband stond hij tot den Leidschen hoogleeraar *Gedeon Jan Verdam,* die ook te Mijdrecht geboren was? De onlangs overleden Leidsche hoogleeraar *Jacob Verdam was* een kleinzoon van den Mijdrechtschen burgemeester.

Leiden. C. C. UHLENBECK.

Op zegelringen in bezit van leden van dit geslacht, welke ringen hoogstwaarschijnlijk door de bekende fabriek van J. M. van Kempen en Zoon te Voorschoten zijn gesneden, komt het wapen *Verdam* aldus voor: een sprin-

gende windhond, ondersteund door een smal los grondje en vergezeld boven van 3 lelies (1-2) beneden van een horizontaal geplaatste pijl met de punt naar rechts."

In de Missiven aan Baljuw, Schepenen en Welgeboren Mannen van Schieland, berustendein he t Gemeente-Archief te Rotterdam vonden wij echter eenen brief van *A. Verdam*, Voorzitter van het Committee van Crimineele Justitie van Mijdrecht, Wilnis, Thamen en Uithoorn, gedateerd 18.b. 1797, waarop diens wapen op lakafdruk, vertoonende: „3 verlaagde dwarsbalken vergezeld boven van een op den bovensten balk rustenden springenden hond boven wiens rug 3 rozen (1-2 gerangschikt)."

Van een pijl is hier geen spoor te vinden.

Doc.-Bur.

Wapen (Onbekend). Op een grafzerk in de kerk te Harderwijk komt het volgende wapen voor (Navorscher 1876, blz. 347): gedeeld: rechts: gepaald van drie palen met een vrijkwartier, dit gevierendeeld en beladen met 4 elkaar aanziende luipaarden ; links : een smalle paal bij de scheidingslijn, het verdere veld beladen met 3 beenderen (ribben) ongeveer horizontaal boven elkaar geplaatst, de punten links en de bolle zijde omlaag. Helmteeken: twee afwaarts gestelde credensmessen. Initialen: H. V. D. H. en M. D. R.

Amersfoort. W. Croockewit WA.zn.

Aan welk geslacht de rechterhelft van het schild (blijkbaar het mannelijk wapen) toebehoorde konden wij niet uitmaken. Het vrouwelijk wapen, voorstellende 3 horizontaal geplaatste ribben, komt overeen met dat van ***Henricus Ribbius,*** 1683 Regent van de Aalmoezenierskamer te Utrecht. Hiermede kloppen ds initialen M. D. R. Op de wapens van andere personen van den naam ***Ribbius*** troffen wij de ribben verticaal geplaatst aan.

Doc.-Bur.

Wapen (Onbekend). (XXXVII, 247-248). In het museum te Vlissingen bevindt zich een beker zonder voet van het gilde der Scheepstimmerlieden. Daarop komt o.m. het wapen voor als beschreven op kol, 247 doch met een ***schelp.*** Het is van den heer ***van Goch*** met het devies : Quis ***sicut Deus.*** De griffioen heeft géén vleugels. Het helmt. is een uitkomende engel, de rechterhand omhoog en wijzend met een vinger.

Ongeveer hetzelfde wapen doch de griffioen ***met*** vleugels en inplaats van de schelp een figuur die meer op een lus lijkt, wellicht een z.g. *zeeschelp*, komt voor op den beker van het Metselaarsgilde. Het helmt. is een uitkomende griffioen en het wapen is van Mr. ***Adriaan van Goch***, Oud-Burgemeester en Overdeken van dat gilde.

Qinneken. Steenkamp.

Wapen (Onbekend). Welk geslacht voert het volgende wapen : gedeeld : 1. doorsneden a. een leeuw; b. een schaap op een grondje. 11. 3 vairpalen, met een wassenden leeuw (v. Hemert of de Cocq van Opijnen?)

Ht. uitkomende leeuw in front.

Ginneken. Steenkamp.

Wapen (Onbekend). Welk geslacht voerde in goud negen eikels 3, 2, 3, 1 geplaatst (mogelijk ook bezaaid met eikels), de stelen omhoog. Helmteeken een bijenkorf waarboven 3 vijfpuntige sterren.

's-Gravenhage. Valck Lucassen.

Wapen (Onbekend). Welk geslacht' voert: Gedeeld : 1. in blauw een gouden berg, vergezeld boven van een gouden ster. 2. in rood drie gouden hazewinden?

Z. S. v. R.

Wapen gevraagd. Bestaan er ook genealogieën of kwartierstaten van het gesl. ***Hope,*** waarin het wapen wordt beschreven of afgebeeld van : ***Maria van Vlierden,*** dr. v. Olivier en ***Lucia*** Dickland, die 22 Nov. 1730 te Rotterdam huwde met ***Isaäc Hope, z. v. Archibald*** en ***Anna Claus***?

Uit dit huw. werd 12 Sept. 1731 te R. een zoon *Olivier* geb. ; zijne moeder overl. in het kraambed.

De zoon nam later den naam zijner moeder bij den zijne aan en noemde en schreef zich toen *Olivier* van ***Vlieden Hope.*** Onder dien naam test. hij 11 Juli 1767 voor Not. J. Th. Frescarode te Rotterdam (protocol 22, acte 193.) Hij overl. ongeh. te R. in de week van 14-20 Sept. 1783 en werd in de Fransche kerk aldaar begraven in het familiegraf der ***Hope's.***

Arnhem. *C.* Ph. J. van Vlierden.

Wapen gevraagd. Welk geslacht voert: in blauw 2 schuingekruiste zwaarden, met de gevesten omlaag, vergezeld van 3 zespuntige sterren. Helmt. de ster tusschen een vlucht.

Driebergen. *C. W.* H. Verster.

In de akten en bescheiden van de Geldersche Leenkamer vonden wij een wapen, dat met het gevraagde volkomen overeenkomt, zijnde : „2 schuingekruiste zwaarden met de punten omhoog, vergezeld rechts, boven en links van een ster" (Helmteeken niet aangegeven).

Dit wapen komt voor op een volmacht dd. 23.7 1716 te Groenlo. De lakafdruk, waarop dit wapen voorkomt, is ten opzichte van de handteekeningen der onderteekenaars zoodanig geplaatst, dat wij niet zeker zijn aan wien het wapen behoort, aan Ds. ***Theodorus Schepman, ge***trouwd met *Anna Verwit*, of aan *Johann Casimir*, beiden onderteekenaars. Wij vermoeden, dat het wapen aan eerstgenoemde toebehoorde.

In dezelfde collectie nl., vonden wij het wapen van ***Theodorus*** Schepman, getrouwd met *Adriana van Maren*, ***29.6 1698*** te ..... (vermoedelijk Wadenoijen). Wellicht is dit dezelfde predikant als de eerstgenoemde, die dan 2 maal getrouwd is geweest. Het wapen van dezen Theodorus Schepman is : „2 schuingekruiste ankers vergezeld rechts, boven en links van een ster. Helmteeken: een antieke vlucht."

Voorts vonden wij in een bundel stukken gediend hebbende in proceduren in het archief van Kralingen het wapen van Mr. ***Hendrik*** Schepman, 24.6. 1785 advocaat te 's-Gravenhage, zijnde : „2 schuingekruiste ***ankers*** vergezeld van 4 sterren." Helmteeken : een ster tusschen een vlucht.

Nu zal men kunnen opmerken, dat een anker toch geen zwaard is. De juistheid van deze opmerking erkennende, lijkt het ons toch niet onmogelijk, dat men op een slecht uitgevoerden stempelafdruk 2 schuingekruiste zwaarden met de gevesten omlaag zoude kunnen aanzien voor ankers of omgekeerd en dat dus tengevolge daarvan de wapens *Schepman* met ankers en met zwaarden in de wereld zijn gekomen.

Doc.-Bur.

Wapens (Onbekende). Op een porceleinen schaal is, in Louis XV stijl, afgebeeld het volgende alliantie-wapen. Manswapen: in zilver(?) een groene boom beladen met oranje-appels. De stam wordt omvat door twee na elkaar toegewende klimmende dieren in natuurlijke kleur (dieren met korten staart, beren?), staande op een grasgrond.

Vrouwswapen: doorsneden : 1 in? een springend paard in natuurlijke kleur; II in goud een zwarte duif op een groenen tak? Van wie zijn deze wapens?

B. ***v. s.***

Wapens (Onbekende). Hoe is het wapen van *Ter Swaak*, een familie uit Goor of daaromtrent, die aldaar in de regeering heeft gezeten in de 18e eeuw.

Idem van het geslacht Dekker uit Overijssel. Een balk beladen met 3 eikels?

Idem ***van Deventer (Henricus v. D. × Maria Christina Mannes***, geb. 1766 Noordwijk-binnen).

Ginneken. STEENKAMP.

Wapens (Onbekende). (XXXVII, 93). Eene photographie van de bewuste schouw toont dat deze behoort tot de stijl Louis treize, style oriculaire, in Nederland voorkomende van ± 1640 tot 1660.

In het midden der schouw twee geaccoleerde schilden, ieder met helmteeken. Het mannelijk wapen: een op 3 rijen geschakeerde dwarsbalk, boven dezen 3 leliën naast elkander; gekroonde helm en tot helmteeken eene lelie. Het vrouwelijk wapen : 3 kannen, 2 en 1 (deze kannen of flesschen, vanwege haar geëlanceerden vorm, zijn van boven schuin afgesneden, ook zou men kunnen zeggen dat er een kleine tuit aan is. Deze wapenfiguur heb ik nergens kunnen vinden, niet bij Palliot of Rietstap, het zijn geen pignates, aiguières, schenkkannen, pots of vases) ; helmteeken een moorenborstbeeld naar rechts gewend, omwonden met een hoofdwrong, de kleeding met knoopen gesloten.

Het eerste wapen is kennelijk *Woldenborch*; in Rietstap beschreven onder *Waldenburch*. Hollande. De heer Hofman in Geld. volksalmanak 1904 blz. 222 zegt dat W. zegelde met een gedeeld (lees : doorsneden) schild, boven op zi. 3 ro. leliën, beneden een schaakbord van zi. en blauw, gekr. helm en helmteeken een roode roos; dit wapen komt vrijwel overeen met dat op het „pitcier" en met een in Fahne's Momm III Band: quer getheilt, oben iu Silber drei rothe Gleven ncbeneinander, unten in Gold 9 (4, 3 und 2) rothe Steine.

Mijne meening is dat de uitbreiding van den geschakeerden dwarsbalk tot het geschakeerde veld aan een fout van den stempelsnijder moet worden toegeschreven en dat W. den balk (zooals op de schouw) tot wapen gevoerd heeft. Ook ***Mom, Loel*** (komt ook met rechterschuinbalk voor), ***Kalle, van der Marck***, enz. in dezelfde streek als de Woldenborchen gegoed, voeren den geschakeerden dwarsbalk. [1])

En nu het vrouwelijk wapen met de drie kannen, hoogst waarschijnlijk zal het ***Gommersbach*** zijn. Het is maar

[1]) Op een kwartierbord, onlangs door Mr. J. A. baron de Vos van Steenwijk verworven, treft men ook het wapen *Woldenborch* aan. Het is gelijk aan dat op de schouw, doch de dwarsbalk is in vier rijen geschaakt.

eene veronderstelling, doch die voor de hand ligt naar aanleiding van het volgende.

Herman van Woldenborch, zoon van ***Engelbert*** tot de Manhorst en ***Mechteld van Woldenborch,*** trouwde 13 Dec. 1622 ***Joanna wan Gommersbnch,*** Dirksdochtor bij ***M echteld van Rijswijck.*** Zij had hem Gommersbachs goed te Netterden ten huwelijk gebracht; op de plaats daarvan bouwde Herman omstreeks 1639 een nieuw kasteel en noemde dat Woldenborch.

Op de schouw bevinden zich rechts en links van het hoofdwapen in twee cartouches ook wapens? Beschrijving daarvan gewenscht.

's-Gravenhage. J. D. WAGNEH.

Wapens (Onbekende), (XXXVII, 93, 303). Toen de Heer M. G. W(ildeman) in kolom 93 inlichtingen vroeg betreffende een wapen op een 16e eeuwsch portret, waren wij niet in staat, dit wapen te identificeeren. Zijne toelichting in kolom 303 evenwel stelt ons in staat, hem op weg te helpen.

In deze toelichting nl. is sprake van een wapen van de vrouw van eenen *van Cromhuijsen*, zijnde gedeeld: 1 drie ruiten als rechterschuinbalk gerangschikt, vergezeld links van een ster, rechts van een wassenaar; 2 gepaald en tegengepaald van 3 stukken, waarvan het 1e, 3e en 5e stuk beladen met een aanzienden leeuwenkop.

Welnu de linkerhelft van dit wapen komt volmaakt overeen met dat der geslachten *Nuits* en ***Timmermans.***

Een verder onderzoek om aansluiting te krijgen met een geslacht, dat als wapen de rechterhelft voert, had voor Nuits geen resultaat, doch voor Timmermans wel.

In de Batavia Xllustrata immers komt op pag. 1121 eene korte genealogie van het geslacht Timmermans voor en lezen wij daar, dat ***Paulus limmermans,*** met zijne beide broeders Godschalk en Laurens door Karel V in 1550 geadeld, ten huwelijk nam ***Maria de Coelkies*** „uijt den laude van Artois". En slaan wij nu het Armorial Général op, dan vinden wij daar in voce ***de Coelkies*** (Artois, Braband) : „in blauw 3 als schuinbalk gerangschikte aanstootende zilveren ruiten, vergezeld links van een gouden ster, rechts van een omgewende gouden gezichtswassenaar," m. a. w. volkomen hetzelfde als de rechterhelít van het wapen op het portret.

Dat het wapen van deze vrouw dus de combinatie is der wapens de *Coelkies* en *Timmermans* is, dunkt ons, vrij zeker, en dat zij eene ***Timmermans*** zal zijn, eveneens. Alleen dient hierbij opgemerkt te worden, dat het wapen van den man nl. *Timmermans* in de linker, dat der vrouw nl. ***de Coelkies*** in de rechterhelft gesteld is, in strijd dus met den algemeenen regel in derg. combinaties, dat het manswapen de voornaamste, dus rechterhelft inneemt.

Derg. uitzonderingen echter komen meer voor en behoeft dit dus niet te bevreemden.

Naar aanleiding van het bovenstaande mogen wij dus wel als zeker aannemen, dat het wapen met de ruiten etc. dat van ***de Coelkies*** is. Blijft thans te onderzoeken van wie het wapen is, dat in de linkerhelft voorkomt van het in kolom 93 beschreven wapen, om zoodoende ook dit vast te stellen. Daartoe ontbreken ons thans nog de gegevens. Wij zullen daartoe wellicht in de genealogie ***de Coelkies*** moeten zoeken.

DOC.-BUR.

Wernink. Gevraagd wapen en geneal. gegevens omtrent het geslacht *Wernink* of *Warnenck*, zetelend te Gildehaus in de 1e helft der 18de eeuw. Speciaal ouders en echtgenoote van *Berent Wernink,* wiens dochter *Metije*, geboren 1726 of 1727, huwde met *Joannes ter Haar,* koopman te Amsterdam.

Utrecht. H. W. VAN TRICHT.

Het eenige wapen *Warninck*, ons bekend, is dat van Dr. *Herman W.,* 17.12. 1714 te Doesburg, leenman van het Huis Keppel, vertoonende een merk.

DOC.-BUR.

Westerhout. Van deze buitenplaats nabij Beverwijk geeft de heer J. E. Elias in „De Vroedschap van Amsterdam" de geschiedenis tot 1781.20 April 1781 verkoopt de wede. van Mr. G. N. Hasselaer het buiten. Vermoedelijk in 1781, zeker in 1786 is Pieter de Veer, kap. ter zee, geh. met H. van de Keere, wede. A. Scharff, eigenaar. Hoe is de geschiedenis van Westerhout na 20. 4. 1781? Bestaat er een afbeelding van?

Doesburg. M. R. H. CALMEYER.

Wolff (de). *Wolter de Wolff*, geb. 1572, † 1616, begr. Wilp, tr. *Agnes van Keppel,* †1601, dr. van Hendrik en Gerarda van Oldeneel.

Reinier de Wolff, † *1635,* tr. (1°) *Elisabeth van Heerdt,* † *1634,* dr. van Bernt en Anna van Coeverden.

Wolter de Wolff, † 1637, tr. *Fenna Elisabeth van Munster,* dr. van Christoffel en Maria de Percy.

Reinier Christoffel de Wolf, tr. (1°) nà April 1649 *Agnes Margareta van Hardenberg,* Johans dr. en Catharina van Munster.

Nadere opgaven aangaande bovenstaande echtparen worden gaarne ingewacht door

's-Gr. v. E.

Woudenberg (van). Gevraagd gegevens omtrent het geslacht *van Woudenberg,* dat in de 1e helft der 18de eeuw te Leersum zetelde en waarvan zich een lid te 's Graveland vestigde : *Hendrik van Woudenberg,* tr. ± 1775 *Gijsberte Geurtse (van Dijk),* herkomstig van? ?, uit welk huwelijk te 's Graveland geboren Ds. *Hubertus van Woudenberg*, predikant te Culemborg, Kampen, 's Gravenhage, gehuwd met Debora Cathrina *Schutstal,* van Amsterdam. Uit dit laatste huwelijk sproten de familiën *Schutstal van Woudenberg* en *van Woudenberg Hamstra.*

Wapen van *Woudenberg* : een berg, aan de voet beladen met een rij boomen. Kleuren niet aangegeven.

Utrecht. H. W. VAN TRICHT.

Yserlooy (van). Gevraagd ouders en wapens van *Jacobus van Yserlooy* (geb. Willemstad) en zijn vrouw *Adriana Denisse* (geb. Steenbergen), te Steenbergen ± 1780.

Utrecht. H. W. VAN TRICHT.

Ons zijn drie wapens *Yserloo (Iserloo, Iserloe)* bekend. Daar wij echter iedere aansluiting aan de gegevens van den vrager missen, blijven zij hier onvermeld.

DOC.-BUR.

Zutphensche geslachten. (XXXVI, 112). Worden gevraagd de doopdatum en de namen der ouders van *Jan Valckenier* (geh. te Zutphen 6 Jan. 1772 met *Hermanna Wilhelmina de Bruyn*). Hij wordt grootburger van Zutphen 8 Sept. 1783, en heet in de betreffende acte geboortig van Uelsen, maar wordt als student te Harderwijk ingeschreven 16 Juni 1766 als Elburgo-Gelrus en 2 Mei 1768 als Brummelia-Gelrus. In beide laatstgenoemde plaatsen is hij echter omstreeks 1748 niet gedoopt.

Warnsveld. RÖELL.

Zutphensche Geslachten. (XXXVII, 304). *De Roock. Jacob de Roock*, zoon van *Peter de Roock*, burgem. v. Zaltbommel en *Anna Schoock,* geb. te Zaltbommel 11, ged. 13 Juni 1720, † Vianen 17 Oct. 1784, begr. Ze. der kerk no. 399, huwt Zutphen (Waalsche Kerk) 3 Jan. 1747 *Wilhelmina (Wilhelma?) Aleida van Hasselt,* dr. van *Barthold van Hasselt,* burgem. van Zutphen en *Maria Theodora van Essen,* geb. ?, ged. Zutphen (Fr. k.) 1 Sept. 1724, † te ? 1 Dec. 1789 (Mei ?). Uit dit huwelijk 9 kk.

Hij komt voor als Cornet i/h. Regt. van Hop, als luit. kol. der Cavalerie i/h. Regt. van Regteren, idem van zijne moeders zwager Jacob Elsevier. Voor de in bewerking zijnde genie. de *Roock* (Bommel's Patriciaat) zal ondergeteekende gaarne gegevens ontvangen.

N.-B. D.

Zutphensche geslachten. (XXXVII, **304).** Van de familie *van Essen* verschijnt binnenkort een geslachtslijst, waarmee een bekend genealoog bezig is. Mr. *Johan van Essen,* die te Zutfen ondertrouwde 30 Dec. 1683 met *Eva Al. Suffolk*, was een zoon van Mr. *Jan* van *Essen en Margaretha ten Broeck,* en geboren te Zutfen in 1644, overleden te 's-Gravenhage in 1724.

Domburg. H. DE BRAUW.

Zutphensche geslachten. (XXXVI, *304). Johan Kaldenbach* (tr. H. C. van Essen) was een zoon van *Gerhard K.* en *Ida Verhel.*

DOC.-BUR.

INHOUD 1919, N° 9.

Bestuursberichten. — De eerste generaties van het Rotterdamsche egeeringsgeslacht van Zuylen van Nyevelt, door W. Wijnaendts van Resandt. — De voorouders van het „Vrouwtje van Mechelen", door Dr. J. P. W. A. Smit. — Naamlijst der te Zutphen „met de stadsroeden" begraven personen, medegedeeld door Jhr. H. H. Röell. (Vervolg). — Een geslaoht van den Bosch, eertijds genaamd van Os, medegedeeld door W. J. J. C. Bijleveld. — Huwelijksinteekeningen van Prelikanten in de Kerkelijke registers te Amsterdam (1680—1811), medegedeeld door A. B. van der Vies. (Vervolg). — Korte mededeelingen: Tewen; Het wapen der familie Wendelaar; Suermondt. — Vragen en antwoorden: Androuet du Cerceau; Aschat; Brande (van der); Brouwer, te Epe; Bunschoten (Onbekende wapens te); Crull—Krull; Ebbenhout; Fronten; Gabels (Wapen); Glimmer, Glummer; Haagsma; Hamming; Haringa; Jager (de); Kelderman; Keppel uit Herwijnen; Meyer Cluwen; Milet de St. Aubin-ven Bungen; Moleschot; Muysken ; Ophuysen (van); Péronneau van Leyden; Polder (van de)- de Cordua; Sart (du); Schenk-Zwanenburg; Schonegevel; Sluys (van der); Soete(n) (de); Strijp (van); Suringar; Swartwolt; Veer (de); Vellner Vellenaar); Verdam; Wapen (Onbekend); Wapen gevraagd; Wapens Onbekende); Wernink; Westerhout; Wolff (dej; Woudenberg (van); Yserlooy (van) ; Zutphensche geslachten.

DE NED. BOEK- EN STEENDRUKKERIJ, V/H H. L. SMITS.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldisch Genootschap: „De Nederlandsche Leeuw,"

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt alleen aan de Leden van het Genootsohap gezonden. Bijdragen, correspondentie betreffende de redactie van het Maandblad, opgaven van adresverandering, opmerkingen in zake de verzending en aanvragen om exemplaren van vroeger versohenen Maandbladen gelieve men te richten tot den redacteur, Mr. Ta. B. VALCK LUCASSEN, *Raamweg* 14, *'s-Gravenhage.*

De jaarlijksohe contributie bedraagt *f* 7.50. Leden te 's-Gravenhage, die de wekelijksohe portefeuille ontvangen, betalen hiervoor eene verhoogde contribntie van *f* 10.— per jaar.

Brieven, aanvragen enz. betreffende het Genootschap te richten tot den secretaris, Mr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP, *Sweelinckstraat* 8, *'s-Gravenhage, en* die betreffende de Bibliotheek tot den bibliothecaris W. baron SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG, Jan van. *Nassaustraat 96, 's-Gravenhage.*

De Bibliotheek van het Genootsohap, gevestigd *Heerengracht 62 (hoek Princessegracht), 's-Gravenhage,* is voor de Leden geopend iederen Maandag van 2—4 uur.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 10/11. XXXVII° Jaargang. November 19 19.

BESTUURSRERICHTEN.

Het Bestuur maakt bekend, dat op 11 October j.l. de Koninklijke goedkeuring is verkregen op de Statutenwijziging, waartoe op 28 Mei t.v. was besloten.

In verband hiermede roept het Bestuur de Leden op tot een Buitengewone Algemeene Vergadering, op Maandag 1 December a s., in Café-Rest. „de Kroon", Spui 10, te 's-Gravenhage, des n.m. ten 4½ ure.

Punt van behandeling : vaststelling van de contributie overeenkomstig het Bestuursvoorstel van 28 Mei 1919. (Zie het verslag der 40ste Algem. Verg., Maandbl. n°. 6/8, kol. 264).

Tot lid zijn benoemd:

Mr. J. TH. ENDTZ ..... *Utrecht.*
Lid Centr. Raad v. Ber. (0.) *Drift 14.*

TH. J. G. VAN EVERDINQEN. . . . . *'s-ffravenhage.*
van *Aerssenstr.* 248.

J. H. W. VAN OPHUIJSEN . . . . . *'s-Gratienhage.*
Arts. *Prinsevinkenpark 5.*

A. J. SWAVING . . . . . *'s-Gravenhage.*
Nassauplein 5.

P. D. DE VOS . . . . . Zierikzee.
Comm.-griff. Gem.-secr. *Havenplein.*

Adreswijzigingen.

Jhr. Mr. F. BEELAERTS VAN BLOKLAND *'s-Gravenhage.*
Bazarstr. 1e.

J. M. BENTEYN . . . . . *'s-Gravenhage.*
Amaliastr. 2.

Prof. Dr. E. DOEPLER . . . . . Berlijn (W. 15).
Uhlandstr. 163.

Dr. TE. F. EGIDIUS . . . . . *Utrecht.*
Servaas Bolwerk 10.

G. F. E. GONGGRIJP. *Sawahloento (Res. Sumatra's W.K.)*

W. F. HARTMAN . . . . . *Rotterdam.*
Nieuwe *Binnenweg 2136,*

Mr. P. C. BLOYS VAN TRESLONG PRINS *Weltevreden.*
Hotel der Nederlanden.

A. E. ROEST VAN LIMBURG . . . . . Kampen.
Oudestr. 57.

J. PH. SCHADEE. . . . . (tijd.) *Scheveningen.*
Luiksche str. 5.

Dr. A. W. SLOTEMAKER . . . . . *'s-Gravenhage.*
Nassaupl. 6.

E. L. VAN SWIETEN . . . . . *Bandoeng.*
p/a. Ned. *Ind.* Handelsbank.

C. A. VAN WOELDEREN . . . . . *Vlissingen.*
Villa „Louisa", Boulevard Evertsen.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden op 13 October j.l. van het lid Mevrouw de Wed. J. E. Waterman-Bouman, te Scheveningen.

Aanwinsten.

In dank ontvangen van den Heer P. J. von Stein Callenfels:

Een boekje, waarin door *Mich. Heemskerck van Beest* in 1684 zijn afgeschreven eenige brieven over een studiebeurs voor theologen in 1598 bij testament (codicil 1602 en 1610) ingesteld door *Clara Jansdochter van Sparwou* weduwe Mr. *Arent Franck van der Meer,* hoogheemraad van Delfland, secretaris van Delft. Hierbij zijn afschriften van haar testamenten en van de ordonnantiën van de Weeskamer van Delft van 1693 en later.

Van ons correspondeerend lid Pro f. Dr. E. Doepler te Berlijn:

„Der Reichsadler" en „Das Reichswappen", zooals deze volgens het ontwerp van den schenker onlangs zijn vastgesteld, in kleurendruk.

Documentatie-bureau.

Door aankoop is het Doc.-Bur. in het bezit gekomen van een uitgebreide collectie genealogische gegevens uit de 15de—18de eeuw, eertijds door den heer P. Berends,

hoofdcommies aan het Alg. Rijksarchief aangeteekend uit rechterlijke en andere archieven van Overijssel, Gelderland en Holland, inzonderheid van Deventer en Vianen. De verzameling bestaat uit 1864 fiches, waarop een uitvoerige index is gemaakt.

De stamvader van het geslacht van Verschuer,

door JER. MR. W. A. BEELAERTS VAN BLOKLAND.

In 1915 leverde ik, kolom 257-264, eene bijdrage voor eene genealogie *van der Schuer—van Verschuer.* Daarin merkte ik naar aanleiding van de door mij gevonden huwelijksafkondiging van ***Nicolaas van der Schuer*** en ***Anna Beatrix Trott***, d.d. 8 Mei 1639, op, dat het een eerste eisch was de wettige afstamming van ***Petrus Verschuer,*** ritmeester in Munsterschen dienst, overleden omstreeks 1635, — zie Ned. Adelsb. 1910 — van dezen *Nicolaas* ***van der Schuer*** te bewijzen.

Tot heden zijn de bewijzen daarvoor niet bijgebracht,, maar wel is in Ned. Adelsb. 1918 de stamreeks van het geslacht van ***Verschuer*** nog vier generatiën opgevoerd, hetgeen mij op kolom 81 van jaargang 1918 van ons Maandblad deed schrijven, dat die opvoering ons koud moet laten, zoolang het onomstootelijk bewijs niet is geleverd, dat ***Peter een wettige*** zoon is geweest van Nicolaas *van der Schuer. Nog* voegde ik daaraan toe het te bejammeren, dat de redactie van Ned. Adelsb. er zoo zelden toe overgaat de bewijzen voor de belangrijke nieuwe ontdekkingen door haar op genealogisch gebied gedaan, te publiceeren, en dat ik thans verlangend uitzag naar die in zake het geslacht ***van Verschuer.***

Het een nog het ander heeft mogen baten, zoodat wij wat dit geslacht betreft, nog steeds even ver zijn en als bewezen stamvader niemand anders mogen aannemen dan den ritmeester ***Peter*** omstreeks het midden der zeventiende eeuw.

Nu ik evenwel eene acte vond, welke in verband met de door Ned. Adelsb. opgegeven hoogere afstamming van belang is, meen ik de aandacht daarop toch ook eens te moeten vestigen.

In het hoofdje staat te lezen: „De geregelde stamreeks vangt aan met ***Claes van der Schuer,*** geboren omstreeks 1460, wiens zoon ***Gaert*** in het tijnsboek van Barneveld vermeld wordt als eigenaar van tijnslanden aldaar afkomstig van ***Jutta Brants van der Schuer*** en ***Henrick Gairts.***"

De eerste twee generatiën worden aldus opgegeven:

1 ***Claes van der Schuer***, geb. omstreeks 1460, hierboven vermeld.

11 ***Gaert (Goert) Claessen van der Schuer,*** geb. omstreeks 1490, bezit tiendlanden in Appelrebroek onder Voorthuizen. welke voorheen in bezit waren van ***Brant*** van der ***Schuer*** en van ***Jutta Brantz*** en ***Henrick van*** der ***Schuer,*** komt als eigenaar nog voor in 1549, tr. vermoedelijk N. van ***Estvelt.***

Alvorens nu de acte mede te deelen, welke omtrent deze generatiën nader licht verspreidt, wensch ik een oogenblik stil te staan bij deze opgaven.

De verwijzing „***hierboven vermeld***" bij de eerste generatie had m.i. gevoeglijk weg kunnen blijven, daar omtrent dezen *Claes van* der ***Schuer*** in het hoofdje evenveel of liever evenweinig wordt gezegd als in de stamreeks. Blijkbaar is

omtrent hem niet s bekend, hetgeen de toevoeging „hierboven vermeld" op het eerste gezicht niet zou doen denken.

Zijn zoon ***Gaert (Goert) Claessen van der*** Schuer bezat volgens stamreeks en hoofdje beide tiend- of tijnslanden. Het hoofdje geeft aanleiding die onder Barneveld te zoeken, maar de stamreeks vermeldt de nadere ligging onder Voorthuizen, hetgeen evenwel geen verschil van beteekenis uitmaakt. Minder goed te verklaren, is echter, dat de namen der vroegere bezitters dier landen verschillend worden opgegeven, In het hoofdje is sprake van ***Jutta Brants*** van der *Schuer* en ***Henrick Gairts,*** maar in de stamreeks heeten zij ***Brant van der Schuer, Jutta Brantz*** en ***Henrick van der Schuer.*** Ook dit verschil is oogenschijnlijk niet groot, maar doet ons toch vragen, wat staat er nu feitelijk in het bedoelde tijnsboek en waarom stemmen deze opgaven, die beide teruggaan op dezelfde bron, niet 0 vereen ?

Thans laat ik de dezer dagen door mij gevonden acte volgen, te vinden fol. 153^{vso} van het leenregister van IJsselstein (Nassau's Domeinarchief n°. 8374) :

> Wy Floris etc. [1]) doen condt ind bekennen, dat voir ons ende onse mannen van leen hiernae bescreven gekomen is ***Jan Heynrickz. van der Schuyr*** ende heeft ons opgedragen alle alsulken thienden van den Ouden Barnevelt, soe hy ende ziin voirsaten van ons ind onsen voirheren beseten ind van onser heerlickheyt van Yselsteyn die gehouden hebben. Endo terstont om beden wil des selven ***Jan Heynrickz.*** voirgen. hebben wy voir mannen voirgen. dieselve thiende voirgeruert alsoe wederom verliit ende verleent ***Margriet Heynrix dochter van der Schuyr,*** ziin suster, ende haren erven ind nacomelingen dieselve thienden toe houden ende te gebruycken tot allen alsulken leen ende rechten als haer voirsaten die te houden pleghen ende die oude hantvesten dat uuytwysen, te weten tot eenen onversterffelicken erffleen the verheergewaden alst verschiint mit XXV oude groten coninx tornoysen. Ende hiervan heeft *Godert Claess.*, echte man ***Margriet Heynrix dochter*** voirgen. ons huld ende eydt van trouwen gedaen; beheldelick hieraen ons ende een yegelick ziin goetz rechts. Hier waren over ende aen als mannen van leen Cornelis Jacobss., schout, ende Goert Both met meer goeder luden, des t oirconde hebben wy grave van Buren ende heer van Yselsteyn voirgen. onsen zegel1 van den leenen hieraen heyten hanghen. Gegheven sanderen daeghs nae sinte Jacob Apostel1 int jaer ons lieffs Heeren XV^{c} viiff ende twintich.

De *Godert Claess.* in deze acte is identiek met den in de stamreeks sub II genoemden ***Gaert (Boert) Claessen van der Schuer.*** Diens vrouw is dus niet eene ***van Estvelt*** geweest, zooals Ned. Adelsb. 1918 op onbekende gronden vermoedt, maar ***Margriet van der Schuyr Heynrix dochter.***

Met te meer nadruk vraag ik thans: wat staat er precies in het tynsboek van Barneveld? Komt daarin inderdaad *Gaert (Goert)* Claessen ***van der Schuer*** voor, of heet deze persoon bijgeval ook daar eenvoudig ***Gaert*** (*Goert*) ***Claessen*** zonder meer?

Doch zelfs al zoude blijken, dat deze ***Gaert (Goert)***

[1]) t. w. Floris van Egmond.

Claessen te eeniger plaatse *van der Schuer* is toegenaamd, dan nog dringt de vraag zich op, of zijn vader wel dien naam heeft gedragen, zooals in Ned. Adelsb. 1918 wordt gezegd. Dien *Claes van der Schuer* toch vond ik nergens vermeld en nu vaststaat, dat zijn zoon *Gaert* (*Goert*) getrouwd was met, eene dochter uit het geslacht *van der Schuer*, schijnt het mij niet onmogelijk, dat de kinderen uit dit huwelijk den geslachtsnaam hunner moeder hebben aangenomen.

Niet alleen is dus nog te bewijzen, dat *Peter van der Schuer* (Verschuer) een wettige zoon is geweest van *Nicolaas*, maar ook dat laatstgenoemde per mans tam van de vijftiende-eeuwsche van der *Schuer*'s afstamt.

De eerste generaties van het geslacht van Asbeck,

door H. H. K. LANGENMAYR.

In het Maandblad N°. 3 van Maart 19 19 las ik een artikel „Oorkonden betreffende het geslacht van Asbeck", medegedeeld door den Heer M. G. Wildeman.

Daar de Heer Wildeman schreef geen afdoende bewijzen te hebben, welke hem overtuigen konden, dat de in het Adelsboek 1919 genoemde Bernhard en Bruno, de grootvader en vader van den onder III genoemden Bernd waren, zoo zocht ik de oorkonden over het geslacht *van Asbeck* uit de 12e, 13e en 14e eeuw, voor zoover ze voor mij bereikbaar waren, bij elkaar en mocht het' mij gelukken de bewijsbare stamreeks van den in het Adelsboek onder 11 genoemden Bruno tot den onder Q genoemden Ludeken te vinden. [1]) Ik laat hieronder de door mij samengestelde stamreeks met eenige ten bewijze noodige regesten volgen. In mijn stamreeks voegde ik de in de oorkonden van den Heer Wildeman onder N°. 1 en 2 genoemde data en personen, voor zoover ze niet reeds in mijn stamreeks waren genoemd, cursief in. De in mijn stamreeks genoemde leden van het geslacht *van Asheck* komen in de 12e, 13e en 14e eeuw nog in een 100-tal mij bekende oorkonden voor. Daar het, echter niet in mijn bedoeling lag een lang en uitgebreid artikel te schrijven zoo liet, ik hieronder de niet voor de bewijsvoering noodige oorkonden achterwege.

Verder zij nog vermeld, dat de onderstaande regesten gedeeltelijk'iets uitvoeriger zijn te vinden in „Veröffentlichungen der historischen Kommission der Provinz Westfalen".

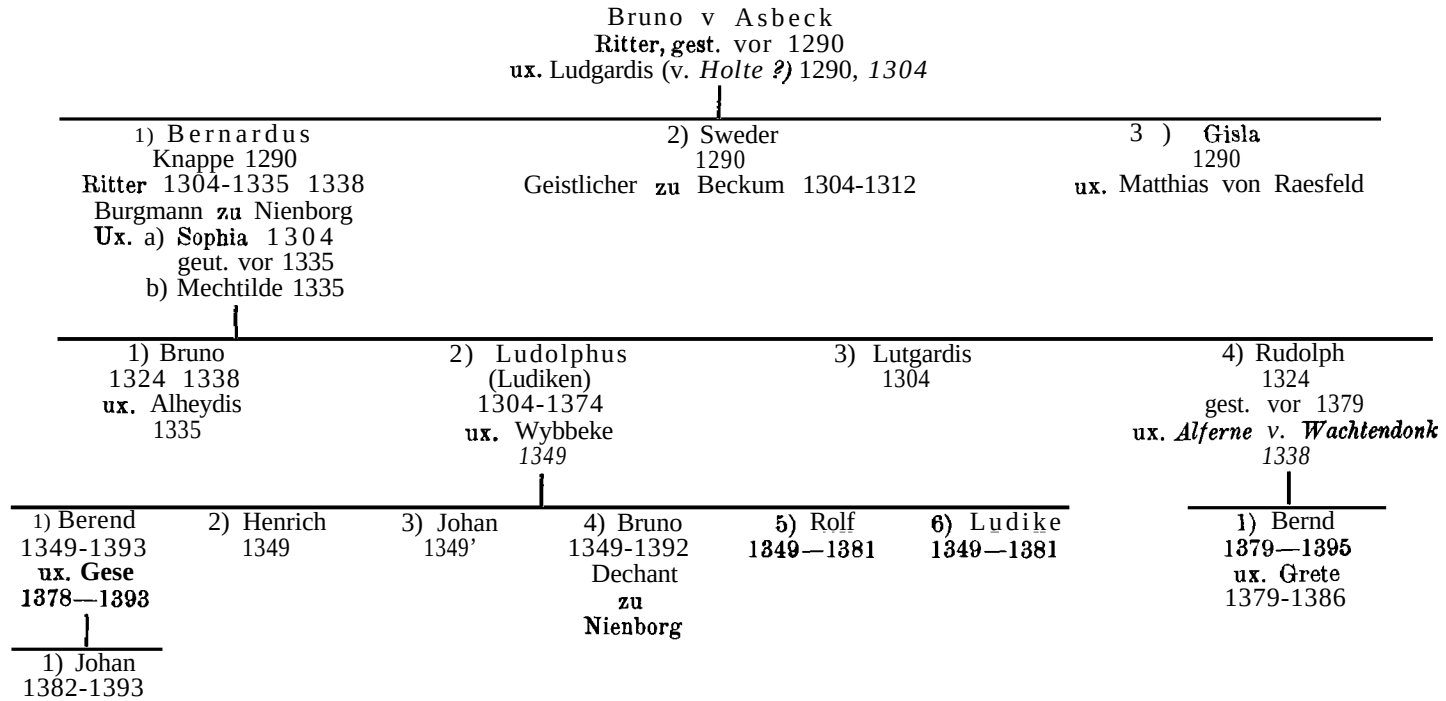

1. 1290 Oktober 1.
Bisohof Everhard von Miinster bekundet, dass der Knappe *Bernardus de Asbeke* mit Zustimmung seines Bruders Sweder und seiner Schwester *Gisla*, der Frau des Mathias von Raesfeld, und seine (des Bernardus) Mutter domina *Ludgardis*, Wittwe des Ritters *Bruno von Asbeck*, den Hof Schwederinghoff dem Kloster Qarlar verkauf t haben.
(Kopie im Qarlarer Kopiar S. 66/67, Archiv Qarlar im fürstl. Salm- Horstmarschen Archiv in Coesfeld).

2. 1304 Dezember ll.
Der Ritter *Bernardus de Asbeke*, castrensis in Nyenborch, seine Frau *Sophya* und ihre Kinder *Lwdolfus* und *Lutgardis* verkaufen mit Zustimmung der Mutter (des Bernardus) *Lutgardis* und des Swederi thesaurarii Bechemmensis ecclesie seines (des Bernard) Bruders, das Raus Rothardinch dem Stifte Asbeck.
(Original Arch. Stift Asbeck, im fürstl. Salm-Horstm. Archiv in Coesfeld).

3. 1324 Februar 3.
Bernardus de Asbeke, Ritter, Burgmann au Nienborg, schenkt mit Zustimmung seiner Frau und seiner Erben

[1]) De afstamming van den in Ned. Adelsb. 1919 onder II vermelden ***Bruno von Asbecke*** uit Bernard (I) blijft dus voorloopig onbewezen, die van ***Ludolph*** (IV) uit ***Bernd*** (III) ***was reeds*** door den heer Wildeman aan de hand van oorkonden aangetoond.

RED.

Bruno, Ludolf und Rudolf dem Rektor des Altars in Nienborg eine Rente.

(Orig. im Archiv der Vicaria ad S. Annam in Nienborg).

4. 1335 März 12.

Ritter *Berent van Asbeke* giebt mit Willen seines altesten Sohnes *Brunes* und dessen Frau *Alheydis* 1 Malt Roggen aus seinem Gute dat Nygehus in Asbeck an das Kloster Asbeck. Der jedesmalige Kirchherr zu Asbeck soll dieses Malt einnehmen am Tage nach sunte Mertens und davon des Ausstellers Jahrzeit halten und ebenso die seiner ersten Frau *Sophygen* und der zweiten *Mechtolde*.

(Orig. im Archiv Asbeck auf Schloss Darfeld).

6. 1335 April 9.

Hermannus de Boderke, Archidiakon in Nienborg, bekundet, dass der Ritter Bernardus de *Asbeke* und sein Sohn *Ludolfus* 1 Malt Weizen aus dem Erbe dicta thon Scarpensele im Kspl. Asbeck dem Dechant von Nienborg gegeben haben. Der Dechant ist unter anderem aber verpflichtet jährlich das Anniversar des genannten Ritters, seiner Eltern und Erben und ferner seiner Frauen *Sophye* et *Mechtildis* am Montag vor Palmsonntag zu halten.

(Orig. im Archiv Asbeck auf Schloss Darfeld).

6. 1346 August 27.

Ludwig, Bischof zu Münster, belehnt *Ludolve* van *Asbeke,* Sohn des Ritters *Fernardus* de *Asbeke* mit dem Zehnten van brokelande, in der Bschft. Asbeck, als Mann- und Dienstmann-gut.

(Orig. im Archiv Asbeck auf Schloss Darfeld).

'7. 1349 Mai 23.

Ludike van Asbeke, Knappe, seine Frau *Wybbeke* und ihre Söhne *Berend, Henrich, Johan, Brun, Rolf* und *Ludike* verkaufen dem Edelmann Ludolve Herrn von Steynvorde das Erbe tor Steghe, Kspl. Borghorst.

(Orig. Archiv Stift Borghorst, fürstl. Salm-Horstmar'sches Archiv in Coesfeld).

8. 1378 Februar 8.

Bernd Asbeke, Knappe und seine Frau Qese verkaufen dem Propste und Konvente zu Varlar das Erbe Wiggering.

Unter den Zeugen : *Roloff* und *Ludike* van Asbeke, Brüder.

Währschaft leisten: *Bernd* van Asbeke, *Brun* Dechant van der Nienborg, *Roleff* und *Ludike* Brüder von Berend.

(Kopie im Varlarer Kopiar S. 201/203. im Archiv Stift Varlar, fürstl. Salm-Horstmar'sches Archiv in Coesfeld).

9. 1379 November 12.

Klage, dass unter Anderen auch *Bernhardus* und *Ludolphus*, Brüder de Asbeke, Söhne *Ludolphi de Asbeke* am 25 Juli 13'78 von den Weiden des Dorfes Metelen der Äbtissin des Stifts Metelen 3 Rinder weggeschlept hätten.

(Orig. im Archiv Stift Metelen, fürstl. Salm-Horstmar'sches Archiv in Coesfeld).

10. 1379 Juli 29.

Lubbert, Rolf und Bertolt Brüder van Langhen und *Berent van Asbeke*, Sohn des verstorbenen *Rolves van Asbeke* und dessen Frau *Grete* verpfänden einige Güter.

(Orig. im Archiv des Hauses Diepenbrock bei Bocholt).

ll. 1381 Dezember 21.

Bernd van Asbeke, Sohn des verstorbenen *Rolves,* Knappe, und seine Frau *Qrete* verkaufen dem *Bernde van Asbelce,* des olden *Ludekens* Sohn van Asbuke, das Gut Nyghehus zu Asbeck und verschiedene andere Güter.

(Orig. im Archiv Asbeck auf Schloss Darfeld.)

12. 1382 Januar 5.

Bernd van Asbeke, des alten *Ludikens* Sohn, Knappe, seine Frau *Ghese* und ihr Sohn *Johan* verkaufen erblich einige Güter dem *Bernd van Asbeke* des verstorbenen *Rolves* Sohn.

(Orig. im Archiv Asbeck auf Schloss Darfeld.)

Ten slotte laat ik nog eenige fragmenten voor een volledige genealogie van het geslacht van Asbeck volgen. Voor de in deze fragmenten genoemde leden van het geslacht van Asbeck heb ik tot nu toe geen bewezen samenhang met mijn bovengenoemde stamreeks kunnen vinden. Wel zijn enkele leden met groote waarschijnlijkheid in mijn stamreeks in te voegen, echter wilde ik mij niet met waarschijnlijkheden afgeven en is een ander misschien zoo gelukkig, om met mij onbekende oorkonden de leemten aan te vullen. Van de hieronder volgende fragmenten heb ik, als zijnde in deze onnoodig, de bronnen niet vermeld, ben echter gaarne genegen, op verzoek, deze mede te deelen.

Lubertus de Assbeke 1175.
Albertus de Asbeke 1175.
Ludolf v. Asbeke 1285 Dezember 8, Gograf in Santwelle.
Johan, Fabius und Scogen de Assbecke 1286 Mai 16.
Ludolphus de Assbeck, Ritter, Macarius und Lubertus de Asbeke 1312 (1311) Februar 25.

Aegidius v. Asbeck, Ritter,
gestorben vor 1313
ux. Heilwigis 1313

Ludolphus	Lubertus
Ritter 1313	Knappe 1313-1346
ux. Beatrice	ux. Aleid 1346
1313	

Ludike	Elies	Heil-	Wie-	Ode	Aleid	Rec-
1346	1346	wich	borch	1346	1346	kence
		1346	1346			1346

Egidius v. Asbeck, ux. Cunegunde 1351
Bruno v. Asbeck 1355, ux. Pernette

Lubbert v. Asbeck 1393, 1397
ux. Jutta

Johan	Daliges
1393	1393
1397	1397

Bruno v. Asbeck

Rolf 1400
ux. Aleken

Heinrich	Ludiken	Jutta

Hutschenruyter,
een geslacht van Nederlandsche musici,

door A. Hoynck van Papendrecht.

Na lezing van een feuilleton in de Nieuwe Rotterdamsche Courant van 5 Aug. 1919, waarin de heer *Wouter Hutschen-*

ruyter inlichtingen vraagt over het muzikale leven te Rotterdam in vroegere eeuwen, doorliep ik eenige, vele jaren geleden door mij gemaakte, notitiën. Daarbij vond ik de trouwakte van *W. G. Hutschenruyter* van het jaar 1783. Uitgaande van dit stuk, gelukte het van dit geslacht, welks leden sedert honderd jaar een belangrijke rol hebben gespeeld in het muzikale leven in Nederland, eene fragment-genealogie samen te stellen, beginnende in de eerste helft der 18de eeuw.

Van waar het geslacht *Hutschenruyter* afkomstig is, valt niet met zekerheid te zeggen. In de bovenvermelde trouwakte staat, dat *W. G. Hutschenruyter* te Tillenburg geboren zou zijn; daar de naam een Duitschen klank heeft, vermoedde ik dat daarmede de stad Dillenburg in Nassau bedoeld was, maar een nader onderzoek bracht spoedig aan het licht, dat Tilburg (N.B.) de bakermat is geweest van de sedert 1766 te Rotterdam gevestigde familie. Dat de naam oudtijds op Hoogduitsohe wijze uitgesproken werd, dus de *u* in de eerste lettergreep als de Hollandsche oe, blijkt uit eene inschrijving in het register der „finale admissie" te Rotterdam van 22 Juli 1767 waar hij *Hoetschenrijder* gespeld staat. In sommige streken van Midden-Duitschland moet de naam *Hutschenruyter* veelvoorkomen. Indertijd deelde een burgemeester van Minden aan den thans levenden heer *Wouter Hutschenruyter* mede, dat *Hutschen* in sommige gedeelten van Westfalen de populaire naam voor een voetenbankje is. *Wouter Hutschenruyter* (1796—1878) vertelde zijnen kleinkinderen meermalen, dat hij van Zwitserache afkomst was en dat een van zijne voorvaderen in een regiment Zwitsers van het leger van de Republiek der Vereenigde Nederlanden gediend had. Misschien zullen verdere nasporingen de waarheid hiervan kunnen bevestigen; voor het oogenblik kan ik de geslachtslijst eerst doen aanvangen met

1. *Gabriël Hutschenruyter,* geb. te den . Woonde te Tilburg. Overleden tusschen 22 Aug. 1746 en 3 Oct. 1749. Op laatstgenoemden datum komt zijne vrouw, weduwe van *W. G. Hutschenruyter,* als doopgetuige voor. Hij trouwt te den met *Soetyna Perduyn,* dochter van *Wouter Verduyn,* doodgraver te Tilburg, en van diens tweede vrouw, Anna *Boswagter.* Te Tilburg is slechts één kind uit Gabriel's huwelijk gedoopt, namelijk :

II. *Wouter Godfried Hutschenruyter,* gedoopt Hervormd te Tilburg 22 Aug. 1746 (Wouterus Godfried); „ten doop geheven door de wedue *Wouterus Verduyn,* zijnde de grootmoeder van moederszijde". Overleden te Rotterdam 26 Januari 1817 aan de Korte Hoofdstraat (thans Korte Hoofdsteeg) oostzijde, protocol N° 279; begraven Woensd. 29 Januari in de Oosterkerk, huurgraf N° 61. Hij woont in 1766 aan den Haringvliet te Rotterdam als jongman, teekent 27 April 1766 aan en trouwt 11 Mei met *Maria Rollock,* jongedochter, wonende Korte Hoofdstraat, overleden oud 41 jaar aldaar 20 Aug. 1782 (aangifte) en begraven Woensd. 21 Aug. in de Oosterkerk, huurgraf N° 9. Zij was eenige dochter van Willem *Rollock,* mattenmaker, en van *Jacoba Coepen* (ook: Koepers) (Trouwboek 22 pag. 113 verso ; gifteboek 29 Dec. 1767 ; notaris P. C. van Rijp 1 Oct. 1769 en 6 Febr. 1771). *Wouter G. Hutschenruyter* krijgt 22 Juli1767 te Rotterdam „finale admissie onder acte van indemniteit van Tilburg van 23 Juni 1766." (Reg. 4 pag. 67). Voor notaris Adr. Schadee compareeren 29 Januari 1767 „*Wouterus Gotfriet Hutschenruyter,* winkelier, en *Maria Rollock,* egteluiden, wonende in de Korte Hoofdstraat" en maken mutueel testament. Het huis, protocol N° 279, dat 7 Mei 1766 voor 4260 gulden eigendom was geworden van *Maria Rollock,* weduwe van *Kornelis Kop,* daarna bij giftbrief van 29 Dec. 1767 overgegaan op *Willem Rollock,* komt na diens dood (Nov. 1770) aan *Maria Hutschenruyter,* geboren *Rollock,* volgens testament 6 Oct. 1769 en scheiding 5 Febr. 1771, beide voor notaris P. C. van Rijp. *Wouter Godfried Hutschenruyter* hertrouwt 16 Febr. 1783 te Rotterdam als „weduwnaar, geboren te Tillenburg, wonende in de Korte Hoofdsteeg" met *Jannetje Louwe,* jongedochter, geboren te Rotterdam en wonende in de Princestraat.

Volgens bovengenoemde akte van 29 Januari 1767 en volgens het register der „Dooden die betalen", 20 Aug. 1782, was *Wouter Godfried Hutschenruyter* winkelier; het adresboek van 1808 noemt hem winkelier in Neurenberger waren, aan de Korte Hoofdsteeg, Wijk I N° 392. Hij schijnt ook een zaak gedreven te hebben op N° 397. (Oproeping Rotterd. Courant van 6 Febr. 1817, N° 16). Uit zijn eerste huwelijk zijn geboren:

III*a*. *Qaberdina Hutschenruyter,* gedoopt Hervormd 22 Febr. 1767.

III*b*. *Willem Hutschewuyter,* gedoopt Herv. 16 Oct. 1768. Jong overleden.

III*c*. *Willem Hutschenruyter,* gedoopt Herv. 26 Mei 1771 te Rotterdam. Overleden aldaar 31 Juli 1836 oud ruim 66 jaar. Hij teekent 16 Juli aan en trouwt 31 Juli 1796 ten overstaan van Wethouders van Rotterdam, wonende als jongman aan de Korte Hoofdstraat, met *Catharina Johanna Zuijdmulder,* eene R. K. jongedochter, aldaar geboren en wonende aan het Haagsche Veer. Hij was „fabrikant in koffers en valiesen" (Adresboek 1817), „koffermaker, Korte Hoofdsteeg 1397" (Adresboek 1821), „slijter, Korte Hoofdsteeg K 6" (Adresboek 1834). Hij beoefende als dilettant de muziek ; blies hoorn. Hij maakte zelf arrangementen voor een ensemble van blaasinstrumenten dat te zijnen huize kwam musiceeren. De partituur van zijne bewerking van de 2de symphonie van Beethoven berust in de bibliotheek der Nederl. Toonkunstenaars-vereeniging.

Uit hun huwelijk zijn zes kinderen geboren, allen te Rotterdam gedoopt in de R. K. kerk aan de Slikvaart, te weten :

Wouter Hutschenruyter, volgt IV.

Maria Johanna Hutschenruyter, gedoopt 22 Sept. 1798. Trouwt C. *Brons.*

Franciscus Henricus Hutschenruyter, gedoopt 13 Aug. 1803. Overleden 17 Januari 1810.

Hendrik Gijsbertus Hutschenruyter, gedoopt 26 April 1806.

Catharina Gijsberta Hutschenruyter, gedoopt 16 Mei 1808.

Hendrina Hutschenruyter, gedoopt 17 Juni 1810.

I *Wouter Hutschenruyter,* gedoopt te Rotterdam in de R K. kerk aan de Slikvaart 28 Dec. 1796. Overleden te Rotterdam 8 Nov. 1878. Reeds op zeer jeugdigen

leeftijd bespeelde hij den triangel bij het korps muzikanten van de voormalige 6de halve brigade der Gewapende Burgermacht. In 1807, dus eerst elf jaar oud zijnde, werd hij voorgoed aan dat muziekkorps verbonden. In 1817 werd hij onderkapelmeester van dit korps, dat inmiddels het muziekkorps der Schutterij was geworden. In 1821 werd hij kapelmeester en ontving 3 Oct. 1860 zijne aanstelling als kapelmeester van het korps muzikanten der afd. dienstdoende Schutterij. In 1846 vierde hij zijn 25-jarig jubileum als kapelmeester, in 1867 zijn gouden feest bij de Schutterij, nadat hij in 1852 het Eereteeken voor langdurige dienst bij Schutterijen bij Kon. Besl. had ontvangen. Bij zijn gouden feest werd hij benoemd tot ridder in de orde van de Eikenkroon. In Dec. 1860 begiftigde koning Leopold 1 van België hem met de Gouden medaille voor verdienste. Hij blies hoorn ; schreef voor militaire korpsen ; componeerde ouvertures, symphonieën, liederen, ook de opera „Le roi de Bohème". Van 1844 tot 1867 was hij leeraar aan de muziekschool te Rotterdam. In 1864 werd hij op zijn verzoek eervol ontslagen als kapelmeester der Schutterij en als zoodanig door zijn eenigen zoon opgevolgd. Hij was eerelid van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, van „Amicitia Musica", van het Leidsche Studenten-muziekgezelschap „Sempre Crescendo", van het muziekgezelschap „Euterpe" te Dordrecht; honorair lid van de Rotterdamsche liedertafel; lid van verdienste van de Maatschappij tot bevordering der toonkunst; oprichter en directeur van het „Donderdagsche Concert", later „Eruditio Musica".

Hij trouwt 26 Nov. 1822, wonende als jongman aan de Korte Hoofdstraat, met *Huberdina de Haas*, jongedochter, wonende aan de Gelderschekade. Uit dit huwelijk zijn geboren :

Charlotta Antonia Hutschenruyter, geboren in 1823 (Volkstelling van 1839). Trouwt *L. Wigman*, weduwnaar, apotheker te Rotterdam.

Wilhelmina Hutschenruyter, geb. in 1826.

Willem ***Jacob Hutschewuyter,*** volgt V.

Helena Margaretha Hutschenruyter, geboren in 1830, was een veelbelovend zangtalent. Stierf betrekkelijk jong.

Huberdina Hutschenruyter, geboren in 1832 Was pianiste. Stierf betrekkelijk jong.

V. ***Willem Jacob Hutschenruyter. (W. J. Hu tschenruyter Wzn.),*** geboren te Rotterdam den 20 Maart 1828. Overleden aldaar 19 Januari 1889. Kapelmeester van het korps stafmuzikanten van het regiment Schutterij te Rotterdam van 1864 tot 1887. Hij trouwt *Johanna Francisca Maassen.* Uit dit huwelijk zijn geboren :

Vla. ***Huberdina Aletta Maria Hutschenruyter***, geboren 25 Aug. 1863.

VI*b*. ***Josephine Aletta Christina Hutschenruyter,*** geboren 13 Febr. 1856 ; overleden Febr. 1903. Getrouwd met ***H. W. G. Kortman.***

VIC. ***Charlotte Hutschenruyter,*** geboren 1867 ; zeer jong overleden.

VI*d*. ***Wouter Hutschenruyter,*** geboren te Rotterdam 16 Aug. 1859. Officier in de orde van Oranje-Nassau, 1902. Tweede kapelmeester bij de stafmuziek van het

regiment Schutterij te Rotterdam. Leeraar aan de muziekschool aldaar. Directeur van de zangvereeniging „Euphonia". Daarna, in 1892, directeur van het Utrechtsch stedelijk orkest. Thans directeur der muziekschool te Rotterdam. Trouwt in 1883 met *Maria Stronck.* Uit hun huwelijk :

Willem ***Jacob Hu tschenruyter,*** geboren 26 Feb. 1884.

Franciscus Johannes Butschenruyter, geb. 2 Sept. 1886.

Maria ***Hutschenruyter,*** geb. 20 Mei 1887. Trouwt *P. Jörg.*

VI*e*. ***Willem Hutschenruyter,*** geb. 1861; overleden Sept. 1863.

VI*f*. ***Johan Willem. Jacob Hutschenruyter*** (Willem), geboren te Rotterdam 22 Sept. 1863. Aanvankelijk dilettant. Blaast hoorn. Van 1889-1898 lid van het orkest van het Amsterd. Concertgebouw. 1892 Adjunct-administrateur van het Concertgebouw. 1894 1e voorzitter van de Amsterd. Toonkunstenaarsvereeniging. Hij trouwt *Gertrud Pauline Selma Winzer*, geboren te Brieg bij Breslau 26 Juni 1864. Zij was 1882—1884 harpiste bij de Hoogduitsche Opera te Rotterdam. Uit hun huwelijk twee zoons: *Willem* ***Hutschenruyter.***

Paul ***Hutschenruyter.***

VI*g*. *Christina* ***Charlotte Hutschenruyter,*** geboren 9 October 1866.

VI*h*. ***Aletta Hutschenruyter,*** geboren 16 Aug. 1867. Overleden in 1868.

De titel „Graaf van Olo" bestaat niet in Portugal.

Wij ontvingen zonder begeleidend schrijven van een ons onbekenden heer Easton te Amsterdam onderstaand antwoord van Jhr. Dr. E. Teixeira de Mattos te Heelsum op het artikeltje van den heer M. G. Wildeman, in het Augustus-nummer van dezen jaargang onder bovenstaanden titel verschenen.

Hoewel wij ten volle gerechtigd zouden zijn voor bijdragen, ons op dergelijke wijze door niet-ledentoegezonden, geen plaatsruimte in het Maandblad af te staan, willen wij niettemin den heer Teixeira de Mattos de gelegenheid niet onthouden een woord van verweer te plaatsen Wij betreuren het slechts, dat hij hiervoor niet *een* beknopteren en minder vagen vorm gekozen heeft en aangaande de kern der zaak — of n.l. de titel „graaf van 010" al dan niet bestaat in Portugal — geen enkel positief gegeven verstrekt.

De heer Teixeira de Mattos schrijft :

Het stukje van den Heer M. G. Wildeman tegen enkele mededeelingen op pag. 66 mijner critiek en studie van Juli 1918 [op het artikel van Mei 1918 van Mr. R. Th. Valck Lucassen] werd mij, blijkbaar uit Uw Maandblad, door den Heer Wildeman den 22 Aug. 1.1. toegezonden [1]).

Het bevat eenige antwoorden d.d°. Mei 1919 van den Heer Rijksarchivaris te Lissabon, en gevolgtrekkingen van den Heer Wildeman ; ik wensch daarop voor zoover

[1]) Niet „blijkbaar" maar met volstrekte zekerheid, aangezien op de overdrukken de naam van het Maandblad steeds voluit vermeld staat. RED.

het mijzelf betreft en het tegenbewijs *hier voor de hand ligt*, alvast te antwoorden:

1°. In de koninklijke acten van 17 April 1907 komt om te beginnen voor: „Moço fidalgo em *exercicio* da Casa Real", en dus *niet* Moço fidalgo da Casa Real alleen, zooals in het stukje van den Heer Wildeman staat, hetgeen iets anders is. [*Zie* 3°.].

De koning verleent daarin dien rang, „attendo as circumstancias que concorrem em Dom Eduardo Teixeira de Mattos Sampayo" — gezien de omstandigheden betreffende Dom Eduardo, hem vermeldende als „fillio legitimo", en „descendente directo de Dom Diego", welke afstamming namens *den Koning* reeds vroeger in 2 acten d.d°. September 1906 en laatstens Maart 1907, door den Raad van Adel aldaar erkend werd, op grond der overgelegde bescheiden, te weten :

a. bewijs van de Port. Israelitische Kerk te Amsterdam, erkennende de directe afstamming mijns vaders van genoemden D. Diego Teixeira de Sampayo.

b. bewijs van den Ned. Raad v. Adel, ter aanvulling mijner afstamming, bij gebreke van geboorte-bewijs uit Soerabaya, dat pas later werd overgelegd.

c. resp. d. & e. samenvattende verklaring van den Rijksarchivaris te Lissabon, behelzende mededeelingen betreffende in het Rijksarchief aanwezige bescheiden; verband met de huwelijksacte dd°. 1618 uit de Paroisse St. George te Antwerpen, dan Wapenbrief dd". 1643 etc; — benevens uitvoerige schriftelijke conclusies van het onderzoek der authentieke documenten uit de Portugeesche Rijksarchieven alsook van Madrid, Antwerpen, Hamburg, door niemand minder dan den Visconde Julio de Castilho.

De verklaring van den Ned. Raad van Adel kostte f 1,—; die van den Port. Raad van Adel kostten *niets*; beide bewijzen liggen naast mij.

Ook het nauwgezette onderzoek der documen ten, behoef ik het hier te zeggen, was volmaakt kosteloos, direct en indirect.

Z. M. D. Carlos verleent bovengenoemden rang als speciale gratie „attendo pela SUR maior idade nâo pode ter o exercicio do *seu foro como lhe competia*" — omdat, gezien zijn lateren leeftijd (D. Eduardo) dien rang (vergl. 3°) niet kon innemen volgens zijn recht, zooals hem toekwam.

Derhalve:

In deze acten van 17 April 1907 *is* eoowel *kwestie* van afstamming als van *recht* tot het voeren van den rang, benevens implicite *bevestiging* van den Dom *titel* en van den naam *Sampago* door Zijne Allergetrouwste Majesteit zelve. *Dit* in *flagrante tegenstelling nu* tot de *halve mededeelingen van den Heer M. G. Wildeman en diens conclusies;* — en *blijvende* in *volmaakte overeenstemming met mijne woorden* op pag. 66.

2°. Door mij *isterecht* daargenoemd *17 Mei 1907* als datum van inschrijving dezer Koninklijke acten in het Rijksarchief te Lissabon door den Rijksarchivaris. De cursief gedrukte *ontkenning* van dien datum door den Heer Wildeman is dus *onjuist* en zijne *tegenstelling* tot 17 April 1907 is *gezocht* en *bestaat niet,* terwijl hij n.b. zelf de grootste waarde aan inschrijving in het Rijksarchief blijkt te hechten.

3°. De vertaling van Moço fidalgo da Casa Real als *kamerjonker* door den Heer Wildeman is ook *onjuist.* In de „*Annuario da Corte Portugueza 1895*" vindt men pag. 252 de rangen duidelijk aangegeven.

De Moço fidalgo com exercicio volgt onmiddelijk op den hoogen adel, de hooge geestelijkheid en de titulares (titels worden in Portugal slechts door eén lid der familie gevoerd ; ook als zij erfelijken adel betreffen moesten zij bij iedere generatie op nieuw door den Koning bevestigd worden tegen betaling der leges, hetgeen veel verzuimd werd).

De Moço fidalgo com exercicio bevindt zich op de eerste plaats van den niet getituleerden adel van eersten rang; — hij bezit erfelijk recht, aanfamilieadelgebonden.

Het ranglijstje luidt woordelijk, l.c.

Fidalgos.

Nobreza de prim eira ordem
moço fidalgo com exercicio
fidalgo-cavalleiro
fidalgo-escudeiro
moço-fidalgo

Nobreza de secundrr ordem
cavalleiro-fidalgo
escudeiro-fidalgo
moço da Camara.

Bij het stuivertje wisselen, dat in dit lijstje de fidalgos blijkbaar doen, maakt de Heer Wildeman het nog een beetje bonter, door op de derde plaats in den tweeden rang te vertalen wat aan het Portugeesche Hof zelf op de eerste plaats in den eersten rang stond [2]).

4°. De Heer Wildeman verwisselt met deze adelsrangen zelfs de moderne *ridderorden* voor burgers en militairen, die echter aan het Hof zonder *rangorde* voorkomen als „cavalleiros das ordens militares" etc. waarbij dus de afstamming evenmin een rol speelt als bij de Ned. Leeuw, Oranje Nassau, doctors of meesters bullen. De *Annuario* da *Corte bewijst weder het tegendeel zijner bewering.*

Hoewel de *dooreenmenging* zulker zaken al zeer onbelangrijk is, te meer omdat dit alles *out of time* en meer *dan volmaakt verleden is,* moest ik hierop terug komen, daar de Heer Wildeman mijne woorden in twijfel brengt, *voorgevende* het te weten, ja dat ieder dit weet, terwijl ik aanneem, dat de meeste menschen zelfs nooit van deze dingen gedroomd hebben.

De verdere insinuaties over „Portugeesche gebruiken" en over de kosten bij inschrijving doen wat wonderlijk aan; gewone leges moeten natuurlijk, zooals ook in Nederland en overal betaald worden. Zij moesten zelfs, zooals ik zeide en *dat wist iedereen* in Portugal, bij iedere generatie opnieuw betaald worden. Het bedrag staat steeds achter op het document.

Iets geheel anders is natuurlijk de voorafgaande gedocumenteerde erkenning, die geheel kosteloos was, zooals ik terecht verklaren mocht.

5°. De titel van *Braaf van 010,* of liever *Conde* de 010 werd *in Portugal voor een* lid der familie *Teixeira de Mattos goedgekeurd door de regeering van Koning Manuel.* De officieele toestemming op het verzoek om den titel van *eersten Conde de Olo* te voeren is verleend en *ge-*

[2]) **Aangezien moço = jong, lijkt ons de vertaling van *moço*-fidalgo (com exercicio) in kamerjonker in ieder geval juister dan die in kamerheer, zooals Ned. Adelsb. 1918, p. 32, volgens opgaven van Jhr. Teixeira de Mattos vermeldde.** RED.

teekend door het *betreffende ministerie;* zoowel wegens de overgelegde oude Portugeesche afstamming als wegens de verdiensten op Portugeesch koloniaal gebied. Zij was in het bezit van dat familielid in 1912 in Lissabon en zal het nog moeten zijn.

De titel van *eersten Conde de Olo werd* hier gekozen, omdat er reeds een Conde de Sampaio was uit het geslacht Moniz de Lusinhano, gecreëerd onder Pombal (de Carvalho) omstreeks 1769, voor diens schoonzoon, heer van Villa Flor. Deze beiden bezaten eveneens Sampaio stamdeelen [zie over den eersten Markies Pombal diens Sampaio en Nieuw-Christenstam, mijn pag. 15 en 16, resp. noot 18. [3])].

Het ons interesseerende Sampaio ligt bij 010 en Teixeira [zie Wapenbrief 1643 en 17de eeuwsche kaart], ressorteerende onder Braga tot 1882, eveneens in het Noorden van Portugal, maar in het binnenland; en niet zooals het Sampaio bij Villa Flor in de buurt van Miranda aan de grenzen [4]).

Of de zesde Conde de Sampaio, Manuel Moniz, de oudste van een niet gefortuneerd gezin van 11 kinderen, nog de leges betaald heeft naar Portugeesche Wet, heeft hij mij niet verteld. Het doet er voor de erkenning van oud-Portugeesche afkomst niet toe; evenmin echter de inschrijving van den titel van eersten Conde de 010, na de officieele erkenning der Sampaio stamdeelen volgens onze acten [5]). Het ostentatieve opschrift van den Heer Wildeman valt *naast* mijne woorden; de door hem gewilde tegenstelling *bestaat niet.*

6°. Met een zeer vaag verhaal van eene correspondentie van derden met den Heer J. A. Gerken, zich; volgens den Heer Wildeman, noemende kanselier, waarmede hij ten slotte nog aankomt, zal ik mij maar niet ophouden.

Het zou betreffen de weigering om den domtitel te erkennen voor een lid der familie in Afrika in 1907.

Na het voorafgaande zal den lezer de onwaarschijnlijkheid dezer mededeeling in het oog springen; er zijn verscheidene andere redenen die dit verhaal onbetrouwbaar maken.

Het recht erfelijk den *Dom titel* te voeren *staat vast door mijne acten.*

Over de beteekenis intusschen van verschillende oude en nieuwe *Dom titels,* wereldlijk en ook geestelijk; over het vastgestelde verband der ons betreffende Nieuw-Christen geslachten met de 16de eeuwsche *Dom-matige afstammelingen* der Middeleeuwsche Portugeesche vasallen [iets anders nog dan de oude Sampaio's, zie mijne studie] is discussie mogelijk. Conditie sine qua non is dat de authentieke acten zelf spreken, niet alleen correspondentie.

---

[3]) Alwaar men noch over de Sampaio-afstamming noch over de Nieuw-Christelijke origine van den markies de Pombal een enkel positief gegeven zal aantreffen. RED.

[4]) De *Sampaio's,* heeren van Villa-Flor, Sampaio en andere plaatsjes in Traz os Montes (N. 0. Portugal), waarvan de *authentieke* graven van Sampaio in Portugal (diploma van Koning Joseph dd. *18 Dec.* 1764) afstammen, behooren tot de nakomelingen van den uit *Olo* afkomstigen *Vasco Pirez de Sampaio* en voeren het bekende Sampaio-wapen. Tusschen het plaatsje Sampaio, hier bovengenoemd, en de kapel van dien naam bij 010 zal dus waarschijnlijk wèl eenig verband bestaan hebben. RED.

[5]) Uit hetgeen hierboven is medegedeeld blijkt van eene officieele erkenning der Sampaio-stamdeelen niets. RED.

De Heer Redacteur had de beleefdheid mij van bovenstaand ingezonden stuk vóór het afdrukken inzage te geven, teneinde mij in de gelegenheid te stellen van antwoord te dienen.

Qaarne hiervan gebruik makende, moge er in de eerste plaats op gewezen worden, dat door niemand ooit twijfel is uitgesproken aangaande de afstamming van Jhr. dr. E. Teixeira de Mattos uit Don Diego, den pagador van den Koning van Spanje, maar wèl wat betreft de beweerde afstamming uit de oude Sampayo's waarvan het *bewijs* steeds zoek is en wel zal blijven, terwijl dit volgens de door ons gehuldigde opvattingen niet kan worden goedgemaakt door „samenvattende verklaringen" en „uitvoerige conclusies" van wien dan ook.

Voorts moge dienen, dat ik in Maandblad 6/8 kolom 291, eene woordelijke gelijkluidende copie gaf van de door mij ontvangen mededeelingen van den Director da Torre do Tombo, den bewaarder der *officieele* registers.

Daaruit blijkt, dat bij die *officieele* inschrijving sprake is van *Moço* fidalgo da *Casa Real,* zonder de toevoeging em *exercicio* door den Heer Teixeira de Mattos vermeld. Het is evenwel moeielijk aan te nemen, dat de hooge ambtenaar, uit den aard der zaak geheel op de hoogte met de finesses van de verschillende graden van adeldom, iets zou hebben weggelaten datjuist voor de rangbepaling een kardinaal punt uitmaakt.

Vanwaar dus dit verschil tusschen *officieele* inschrijving en de *expeditie* in het bezit van den Heer T. de M. ?

In geen geval mag *mij* dit worden verweten, zooals de Heer T. de. M. ingang tracht te doen vinden.

Wat het opschrift van mijn artikel aangaat — dit is niets meer en ook niets minder dan de getrouwe copie der mededeeling van meergenoemden Director (Vgl. diens briefkaart, afgedrukt in kolom 291, Maandblad 6/8). Toch blijft de Heer T. d. M. volhouden „dat de titel van *Graaf van 010 of* liever *Conde de 010* in Portugal voor een lid der familie Teixeira de Mattos werd *goedgekeurd door de regeering van Koning Manoel,* en dat de officieele toestemming op het verzoek om den titel van eersten Conde de 010 te voeren *is* verleend en *geteekend* door het *betreffende ministerie*".

Kan soms in het feit, dat die titel niet verleend werd door den Koning maar — wellicht buiten diens medeweten — door een „ministerie", de reden te zoekenzijn, dat de registratie van dien titel achterwege bleef en dus ook de *leges niet afgedragen werden aan de schatkist?* In een land als Portugal kan zulks zeer wel mogelijk zijn geweest. In ieder geval bestaat *officieel* de titel van Conde de 010 *niet,* als zijnde *niet geregistreerd.*

Eene gedachtenwisseling over de andere punten zou hier te ver voeren en is ook van minder belang.

De mij door den Heer Directeur der Torre do Tombo toegezonden mededeelingen deponeerde ik bij den Voorzitter van ons Genootschap, teneinde alle belangstellenden in de gelegenheid te stellen zich te overtuigen dat ik daarvan de getrouwe copieën publiceerde.

M. G. WILDEMAN.

Alvorens het debat over dezequaestiedefinitieftesluiten, willen wij nog even een vraag bespreken, die ongetwijfeld bij vele lezers zal zijn opgekomen.

Mocht Jhr. Teixeira de Mattos in zijne hoedanigheid

van Nederlander wel Portugeeschen adeldom met de daaraan verbonden „ honras et prerogativas" aanvaarden ? Volgens art. 66 al. 2 van onze Grondwet niet, hetwelk luidt: Vreemde adeldom kan. door geen Nederlander worden aangenomen.

Nu is het echter eene opmerkelijke lacune in onze wetgeving, dat aan dit grondwettelijk voorschrift geen poenale sanctie is gegeven. Want art. 435 Wbk. v. Str. bedoelt de wel, volgens de Memorie van Toelichting op dit artikel, aan de Grondw. art. 63-66 (thans 66-67) die sanctie te verleenen, inderdaad is dit niet het geval.

Art. 435 Wbk. v. Str. 1° bedreigt slechts met geldboete van ten hoogste honderd vijftig gulden: „hij die zonder daartoe gerechtigd te zijn een Nederlandschen adellijken titel voert of een Nederlandsch ordeteeken draagt". Moge wellicht omtrent hetgeen onder een "Nederlandschen" adellijken titel moet worden verstaan in sommige gevallen verschil van meening bestaan, vast staat, dat als zoodanig zeker niet de qualiteit van ‚moço-fidalgo da Casa Real" (al of niet „com exercicio") van den Koning van Portugal beschouwd kan worden.

Deze lacune'valt te meer op, waar hetzelfde art. 436 sub 2° wèl poenale sanctie verleent aan art. 67 Grondw., hetwelk bepaalt, dat Nederlanders (niet-leden van het Koninklijk Huis) zonder bijzonder verlof van den Koning geen vreemde ordeteekenen, titels, rang of waardigheid mogen aannemen. (Met „titels" zijn hier natuurlijk geen adellijke titels bedoeld omdat deze zelfs niet met Koninklijke bewilliging mogen worden aangenomen). Voorwaar eene zonderlinge inconsequentie ! Degeen, die een daad verricht, welke de Grondwet *onvoorwaardelijk* verbiedt, gaat vrij uit, terwijl hij, die eene handeling pleegt, welke ongeoorloofd is doordat aan zekere formaliteiten niet is voldaan, door eene hooge boete wordt getroffen.

Moet „moço-fidalgo da Casa Real (com exercicio)" als een „ waardigheid" worden opgevat — de vertaling in „kamerheer" zou hiervoor kunnen pleiten — 'dan valt het aannemen dier waardigheid natuurlijk wèl onder art. 436 W. v. Str.; echter niet, wanneer dit „aannemen" in het buitenland geschiedde. Immers, geen overtreding, door Nederlanders buiten het Rijk in Europa gepleegd, valt binnen het bereik van de Nederlandsche strafwet.

Dat het aannemen van vreemden adeldom verlies van het Nederlanderschap ten gevolge zou hebben — zooals wel door sommige schrijvers is beweerd -is niet juist. Art. 7 van de wet van 12 Dec. 1892 (Stbl. 268), op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (Stbl. 177), geeft eene opsomming van de gevallen, waarin het Nederlanderschap verloren gaat en hiertoe behoort — o. i. ten onrechte — het aannemen van vreemden adeldom niet.

Men zal ons misschien nog tegenwerpen, dat onder den term „aannemen van vreemden adeldom" het in den vreemde doen erkennen van ouden adel niet begrepen is en dit laatste door de Grondwet dan ook niet is verboden. Wij gelooven, dat deze opvatting niet juist zou zijn. Zij ware in strijd met de „ratio legis," welke tegen verzwakking van het onderdanenverband beoogde te waken en derhalve evenmin kon toelaten, dat een Nederlander door erkenning als door verheffing in den vreemde adellijke rechten en prerogatieven verwierf. Bovendien ligt het voor de hand,

dat, waar het 1° lid van art. 66 van de Grondw. het verleenen van adeldom aan Nederlanders, zoowel in den vorm van verheffing als in dien van inlijving of erkenning, tot een attribuut maakte van onzen Koning, het ook de bedoeling moet zijn geweest van het 2e lid, dat van het vorige de logische consequentie vormt, om het verleenen van adeldom aan Nederlanders — *in welken vorm ook* — door souvereiuen van vreemde natiën tegen te gaan.

RED.

Een belasting op geslachtswapens?

door MR. TE. R. VALCK LUCASSEN.

Onlangs verscheen bij van Holkema & Warendorf te Amsterdam eene brochure getiteld „Belasting op Geslachtswapens" (prijs 60 cent) van de hand van den heer P. C. Labrijn, ontvanger der Directe Belastingen te Goes. Reeds in een ingezonden stuk in de Nieuwe Rotterdamsche Courant van 19 Dec. 1918 had de Schrijver een pleidooi gehouden voor eene belasting op hetgeen hij eene "Spielerei der aanzienlijke kringen" noemt. In de brochure, die thans voor ons ligt, zet hij zijne denkbeelden over dit onderwerp nader uiteen en ontvouwt hij een „schets van een ontwerp van wet," die de lijnen aangeeft, langs welke z. i. een wetgeving op wapenbelasting zich zou kunnen bewegen.

„ Met verwondering" — zegt de heer Labrijn in zijn inleidend woord — „ziet men hoe de onverzadelijke, speurende Fiscus wel zijn aandeel vraagt in het kopje thee en koffie, de pijp tabak van den arme, doch het geslachtswapen van den gegoede hooghartig voorbij gaat" en hij eindigt zijne inleiding met de vraag te stellen : „heeft men het recht, de schatkist nog langer de millioenen te doen derven, welke in dezen moeilijken tijd gemakkelijk en vrijwillig zouden worden geofferd ?"

De mogelijkheid is niet uitgesloten, dat woorden als de hier aangehaalde in den tijd, dien wij beleven, hun uitwerking niet zullen missen, reden waarom wij het niet ongewenscht achten te dezer plaatse tegen de denkbeelden van den heer Labrijn en zijn schets-ontwerp van wet onze ernstige bedenkingen in het midden te brengen. Weliswaar zegt de Schrijver zelf overtuigd te zijn van het gebrekkige en onvolledige der ontworpen regeling, waarin het er hem alleen om te doen was zijn „bedoeling" weer te geven. Hoe goed deze laatste echter ook moge zijn — wie zal het streven van den heer Labrijn om den financieelen nood van zijn land te helpen leenigen niet lofwaardig achten? — dit belet niet, dat de wijze waarop zij tot uiting komt onze sympathie niet heeft. Wij zijn het in deze volkomen eens met den Hoefijzer-correspondent van het Algem. Handelsblad, die er in zijn geestige critiek op het ontwerp des heeren Labrijn [1]) op wijst, dat diens belasting een eigenaardige bevrediging zou schenken aan de nivelleerende *afgunst*-neigingen der neo-democraten. „Men gunt zijn buurman niet" — aldus genoemde correspondent — „dat hij iets meer *heeft,* dat hij iets meer is, dat hij iets meer *kan,* dat hij iets meer *beteekent.* Men zal hem nu ook niet meer gunnen, dat zijn familie iets meer *geweest* is."

[1]) „Een Voornámenbelasting". Algem. Handelsbl. van 9 Oot. 1919. Avondbl. 1e bl.

De „schets" van den heer Labrijn omvat 34 artikelen, waarvan de eerste 13 tot de wapenbelasting slechts in indirect verband staan en betrekking hebben op de instelling en regeling van een nieuw instituut: de officieele verleening, wijziging en erkenning van wapens van burgerlijke geslachten en hunne inschrijving in een daartoe bestemd register bij den Hoogen Raad van Adel.

Men zal moeten toegeven, dat het voorstel tot de invoering van een dergelijk instituut een reactionnairen indruk maakt, welke kwalijk past in een ontwerp, dat ten doel heeft in „de overtolligste der overtollige zaken" [2]), het blazoen van den „gegoede," het fiscale mes te zetten. Deze tegenstrijdigheid leidt dan ook noodzakelijkerwijs tot verdere inconsequenties. Zoodaniginstituut zou — hoewel uit den tijd — reden van bestaan kunnen hebben, wanneer het voeren van een niet-geregistreerd wapen dan ook tevens strafbaar was gesteld. In verschillende landen was dit oudtijds het geval. Men denke bijv. aan de bekende Herald's Visitations in Engeland. Ook in den modernen tijd zou volgens Rietstap [3]) in laatstgenoemd land het voeren van een niet officieel-geregistreerd wapen als een overtreding worden beschouwd. Niet aldus in het tweeslachtige ontwerp van den heer Labrijn. Hier brengt het belang van den staat juist mede, dat een zoo groot mogelijk aantal personen -- bevoegd of onbevoegd — zich van een wapen bedient en hierdoor belastingplichtig wordt. Het voeren van een niet-geregistreerd wapen laat het ontwerp-Labrijn dan ook ongestraft. Slechts degeen, die een wapen bezigt van hetwelk hij geen eigenaar is en. *dat aan anderen op wettige wijze is toegekend* (art. 32 § 1) komt met den strafrechter in aanraking.

In die omstandigheden kunnen wij bezwaarlijk aannemen, dat het bezit van een officieel-geregistreerd wapen „aantrekkelijk" zal worden gemaakt, zooals de heer Labrijn verwacht, zelfs al wordt dit jaarlijks vermeld in een door den Hoogen Raad van Adel uit te geven wapenboek (tevens een soort adresboek, art. 13). Integendeel, o. i. zal van de officieele registratie, waarvoor bovendien aan leges *f* 400, *f* 300 of *f* 200 zouden moeten worden betaald (al naar gelang a a n n e m e 1 ij k [4]) is gemaakt, dat iemands geslacht langer dan een, twee of drie eeuwen vóór het tijdstip der aanvraag een geslachtswapen heeft gebezigd) slechts sporadisch gebruik worden gemaakt en zeker zal dit instituut niet inslaan, wanneer de wapenverleening geschiedt „op ruime schaal aan ieder die haar aanvraagt," zooals de heer Labrijn natuurlijk op grond van fiscale overwegingen wenscht. [5]) De ijdelheid der menschen, waarop deze instelling speculeert, pleegt zich nu eenmaal niet tevreden te stellen met hetgeen voor iedereen gemakkelijk te bereiken is.

Aangezien wij de kansen van het tot stand komen van dit instituut op grond van het voorgaande uiterst gering achten, kunnen wij eene verdere bespreking van de artikelen, aan zijn regeling gewijd, gevoeglijk achterwege laten. Dat de heer Labrijn zelf van een fiscaal standpunt hiervan geen al te groote verwachtingen koestert, blijkt wel uit zijn raming van de opbrengst

[2]) Labrijn, p. 32.
[3]) Handb. d. Wapenk. p. 37.
[4]) Wij zouden hiervoor liever het b ewij s geleverd zien.
[5]) Labrijn, p. 21.

der leges-gelden op *f* 60.000, zijnde iets meer dan $\frac{1}{35}$ van de totale geschatte opbrengst der wapenbelasting!

De eigenlijke wapenbelasting behandelt de heer Labrijn in de art. 14-34 van zijn ontwerp. Zij zal jaarlijks geheven moeten worden overeenkomstig een tarief, vermeld in art. 16, dat met de draagkracht der belastingplichtigen rekening houdt *en vier* rubrieken onderscheidt volgens welke men kan worden aangeslagen:

A. Wegens het bezit van stempels, ringen en andere lijfsieraden, briefpapier, sluitzegels en ex-libris, met wapens versierd. (*f* 16 — *f* 60.)
B. Wegens het bezit van tafelzilver, serviezen, porselein, aardewerk, linnengoed, meubelen en andere met wapens versierde gebruiksvoorwerpen. (*f* 25— *f* 75.)
C. Wegens het bezigen van met wapens versierde automobielen, rijtuigen, paardetuigen en pleizier-vaartuigen. Wegens het in dienst hebben van personen, gekleed in livrei of getooid met livreiteeken (*f* 60 — *f* 160.)
D. Wegens wapens op gevels, ingangen, afsluitingen en grenspalen van landgoederen, buitenplaatsen en andere terreinen, op grafsteenen, grafkelders, binnen- en buitenmuren van gebouwen, in of op ramen, schoorsteenmantels of andere vaste onderdeelen van een gebouw of zijne aanhoorigheden. (*f* 150 per wapen.)

Men houde wel in hét oog, dat niet alleen het voeren van een wapen wordt belast, maar reeds het bezit hiervan iemand met den fiscus in aanraking brengt. Wie dus, zonder er een eigen wapen op na te houden, b. v. een cachet of porselein bezit, waarop een v r e e m d wapen is afgebeeld, zal hiervoor moeten betalen. Voor de ijdelheid van het voorgeslacht, dat voorwerpen van kunst en kunstnijverheid zoo vaak met wapens versierde, moeten dus de tegenwoordige eigenaren boeten.

In familieportretten, waarop een wapen voorkomt, ziet de heer Labrijn „suggestieve getuigen van vroegere voornaamheid eener familie" [6]), ergo moeten zij worden belast. Men kan derhalve eene galerij „ahnenbilder" bezitten, geharnaste ridders en edelvrouwen in kostbarekleedij, zonder een cent belasting te betalen, mits niet ergens in een hoekje een wapen, „het onmisbare attribuut van Nederlandsche deftigheid" [7]), is aangebracht. Komt dit daarentegen op het portret van iemand, wiens gelaatstrekken en kleeding het tegendeel van voornaamheid suggereeren, wèl voor, dan is de fiscus onverbiddelijk, zelfs al behoort het wapen in quaestie niet aan den eigenaar van het portret. Men gevoelt, tot welke absurditeiten de ontworpen belasting kan leiden!

Slechts wapens op portretten van vorstelijke en beroemde personen zijn van belasting vrijgesteld. (art. 19, 5°). Wij vreezen, dat deze bepaling een vruchtbaar terrein voor chicanes zal scheppen. Wie zal n.l. met juistheid kunnen uitmaken, wie „ beroemd" is en wie niet? Menige „beroemdheid" in den eenen kring is een „beruchtheid" in den anderen, of hoogstens een onbelangrijk personage. Het ware beter geweest, indien de heer Labrijn de wapens op familieportretten had begrepen in de vrijstelling van belasting, die hij ontworpen heeft ten aanzien van wapens

[6]) Labrijn, p. 26.
[7]) Labrijn, p. 20.

op schilderijen, platen en andere voorstellingen, deel uitmakend van de stoffeering van een perceel, voorzoover die wapens een bijkomstig onderdeel van de voorstelling vormen (art. 19, 5e).[8])

Ten aanzien van blazoenen op automobielen, rij tuigen, pleiziervaartuigen enz. is de heer Labrijn milder gestemd dan tegenover wapens op de hierboven onder A. en B. aangeduide voorwerpen. Hier laat hij het "bezit" van het wapen vrij en treedt de ficus eerst op wegens het bezig en van genoemde vervoermiddelen. Van waar deze plotselinge bevoorrechting van de weelderigste uiting van „heraldischen pronk"[9])? Want dat ook personen, wier aanslag in de Rijksinkomstenbelasting naar een belastbaar inkomen van minder dan f 6000 is vastgesteld, van deze gunstige bepaling zouden profiteeren, is niet waarschijnlijk, al rekent de heer Labrijn ons met bureaucratische nauwgezetheid voor, hoeveel deze minstgeprivilegieerde groep van belastingbetalers wegens het bezigen van gearmorieerde automobielen en pleiziervaartuigen zal hebben op te brengen.

De voorgestelde belasting is wat de rubrieken A-C betreft betrekkelijk niet zwaar (f 15—f 160). Zij treft gelijkelijk alle personen, die onder dezelfde rubriek vallen, zonder onderscheid of men één of meer met wapens versierde voorwerpen bezit. Onevenredig zwaar drukt de belasting daarentegen op de belastingplichtigen volgens letter D, die f 150 per wapen moeten betalen. Indien niet een zeer ruim gebruik gemaakt wordt van de bevoegdheid, welke art. 18 van het ontwerp aan de Kroon wil toekennen, om de volgens die rubriek verschuldigde belasting geheel of ten deele kwijt te schelden voor wapens met historische of kunstwaarde, dan vreezen wij, dat menig eerbiedwaardig en interessant monument onherroepelijk zal worden geschonden. Want wij meenen niet te overdrijven, wanneer wij het aantal eigenaren van gedenkteekenen met geschiedkundige waarde, die om de heraldiek niets geven en zelfs zonder zich de moeite van een beroep op de Kroon te getroosten hun eigendom van zijn heraldische versierselen zullen ontdoen, niet gering achten.

Het beroep op de Kroon staat de heer Labrijn niet toe aan eigenaren van voorwerpen van kunst of kunstnijverheid, vallende onder letters A-B. Voor hen heeft hij een ander middel bedacht om aan den greep van den fiscus te ontkomen. Art. 20 van zijn ontwerp bepaalt, dat aan de hier bedoelde belastingplichtigen vrijstelling zal worden verleend, indien de wapens ten genoege van den ontvanger der directe belastingen *onzichtbaar* worden gemaakt. of de voorwerpen, waarop zij zijn aangebracht, onder verzegeling worden bewaard. Degenen, die de belasting niet willen betalen en bedoelde voorwerpen niet willen of kunnen missen, zullen derhalve hun toevlucht moeten nemen tot het onzichtbaar maken of verwijderen der wapenfiguren. Ieder rechtgeaard heraldicus houdt zijn hart vast bij de gedachte aan de belangrijke gegevens op wapenkundig gebied, die hierdoor verloren dreigen te gaan. Het zijn toch niet steeds de „gegoeden" en „ aanzienlij ken" van heden, die herinneringen aan vroegeren welstand bewaren. Integendeel, menigeen die het thans niet breed heeft, is nog in het bezit van familie-

[8]) Ook reclame- en ambtswapens vallen volgens het ontwerp niet onder de belasting (art. 19, 1e—4e).

[9]) Labrijn, p. 8.

stukken, die voor hem slechts ideëele waarde hebben. Wanneer de fiscus ook deze uitgebreide groep van personen niet tegemoet komt, zullen velen er toe komen òf hun bezit van de hand te doen òf dit volgens het advies van den heer Labrijn[10]) te ontsieren door de wapens met strooken gekleurd linnen of papier te overplakken òf — wat het ergste zijn zou — dit van de heraldische figuren te ontdoen. Vooral ten opzichte van familieportretten zal — vreezen wij — de verfkwast wonderen verrichten.

De heer Labrijn ziet een bijzondere aantrekkelijkheid van zijn belastingontwerp in de volkomen vrijheid, welke een ieder bezit, haar al dan niet op te brengen: „wien zij", — zegt hij — „om welke reden ook, hinderlijk is, die kan haar ten allen tijde ontgaan"[11]). Wij van onzen kant zien juist in deze aantrekkelijkheid het zwakke punt van het ontwerp uit een fiscaal oogpunt. Juist de omstandigheid, dat allen, die zulks willen, zich gemakkelijk aan deze belasting zullen kunnen onttrekken, ontneemt haar o. i. alle levensvatbaarheid. De staat heeft in den tegenwoordigen tijd voor zijne financieele politiek hechtere steunpunten noodig dan een belasting, die a. h. w. op drijfzand zou zijn gebouwd. De heer Labrijn raamt haar opbrengst op zijn laagst op f 1.772.500.—, doch meent, dat zij zeker 2 à 3 millioen zal bedragen. Wij vreezen, dat hij bij deze becijfering juist met de "aantrekkelijke" zijde van het ontwerp al te weinig rekening heeft gehouden !

"Tegenover de ontvangsten staan geringe uitgaven. Nieuwe belastingambtenaren zijn voor de uitvoering der wet niet noodig en de dienst der tegenwoordige zal er niet noemenswaard door worden verzwaard", meent de schrijver der brochure. Is dit wel zoo? Iedere belasting, die gemakkelijk ontdoken kan worden, vereischt strenge controle. Wij zien integendeel een drukken tijd aanbreken voor de ambtenaren, die tot taak zullen hebben ten huize van de particulieren het toezicht uit te oefenen op den staat, waarin zich de verzegeling der met wapens versierde voorwerpen, of de onzichtbaarmaking dier wapens zal bevinden (art. 20 en 30). Hetzelfde geldt voor hun confraters, die de opening zullen hebben te eischen van kasten, kisten, laden en andere afgesloten ruimten in privé-woningen, teneinde zich te overtuigen of daarin ook voorwerpen aanwezig zijn, waarop of waarin wapens zijn aangebracht (art. 30). En zullen de ambtenaren der directe belastingen enz. niet tijd te kort komen, die in hun jacht op heraldiek het publiek op den openbaren weg en in openbare vervoermiddelen en lokaliteiten aan den lijve zullen hebben te onderzoeken teneinde zich er van te vergewissen of op zichtbaar gedragen lijfsieraden wapens zijn aangebracht? (art. 29). Het meest zal echter de reeds ontredderde dienst der Posterijen van de wet-Labrijn te lijden hebben. Wie zich wel eens van de omvangrijkheid van den inwendigen dienst in een postkantoor van een groote stad op de hoogte gesteld heeft, zal zich rekenschap kunnen geven van de stagnatie, die in het bedrijf ontstaan zal, wanneer de postambtenaren, op het verzoek der ontvangers der directe belastingen enz., verplicht zullen zijn aanteekening te

[10]) Labrijn, p. 27.

[11]) Labrijn, p. 4.

houden van alle aangeboden brieven, pakketten en andere stukken, waarop een afdruk of eene afbeelding van een geslachtswapen voorkomt (art. 28).

Wij hebben den inhoud der brochure thans genoeg besproken. De heer Labrijn zegt, dat de voorgestelde belasting in andere landen van Europa bestaat of reeds voor eeuwen bestond. Wij missen de gegevens om dit te beoordeelen. In ieder geval hopen wij, dat ons land gespaard moge blijven voor een wet als deze, die o.i. niet alleen een gevaar zou opleveren voor de beoefening der heraldiek, maar ook voor de ongerepte instandhouding van menig belangrijk erf. tuk uit het verleden.

Naamlijst

der te Zutphen „met de stadsroeden" begraven personen,

medegedeeld door Jhr. H. H. RÖELL.

(Vervolg van XXXVII, 321).

1764. Veneris den 6 December.
Door den Secrets *Toe Water* namens de gebroederen van wijlen den Heer Raedsvriend ***Huinink*** zijnde versogt deser stads roeden tot solennisatie der begraffenisse van welglten Heer *Huinink* op morgen sullende geschieden, hebben H. E. en A. deselve geaccordeert en toegestaan (Mr. ***Bernard Huinink).***

1765. Jovis den 22 May.
Door de Heer Raedsvriend ***Sloet*** namens den Heer Generaal Major en Commandeur deser stad ***van Lintelo*** versogt zijnde deser stads roeden tot solennisatie van de begraffenisse van sijn Ed. soon Jonkheer ***Johan Everhard August van Lintelo tot de Marsch,*** op morgen sullende geschieden, hebben H. E. en A. deselve geaccordeert. (Ridderschap van Zutphen, blz. 181).
Mercurii den 31 December.
Den Secretaris *Schomaker* uit naem van zijn broeder, den Heere Raedsvrind ***Philip Carel*** *Schomaker* verzocht hebbende dezer stads roeden tot solemnizatie der begraeffenis van wijlen zijn Ed. ehevrouw, tegens overmorgen staende te geschieden, hebben H. E. en A. dezelve geaccordeert. (*1da Wardenier*).

1766. Mercurii den 1 December.
Door den Raedsvrind ***van*** *Lathum* namens den Heer Burgemeester van ***Heeckeren*** versogt zijnde deser stads roeden tot solemnisatie van de begraffenisse van desselfs ehevrouw, so op aanstaende Zaterdag staat te geschieden, hebben H. E. en A. zulks geaccordeert ***(Henrietta Johanna Elisabeth Agatha*** *Walrave* **van** *Laer*, gehuwd met Assueervan *Heeckeren tot Roderlo,* Ridderschap van Zutphen, blz. 164).

1767. Sabbathi den 22 Januarij.
De Heer Raedsvrind ***de Bruin,*** namens den Secretaris 2 ***oewater*** versogt hebbende dezer stads roeden tot solemnisatie van de begraffenisse van de ehevrouw van opgemelten Secretaris ***Toewater, so*** op aanstaende Maendag staat te geschieden, hebben H. E. en A. dezelve g'accordeert (*1 heodora Susanna van Lathum*, gehuwd met Mr. *Herman* ***Albert Toewater).***

Sabbathi den 9 Julij.
Namens de Heer Landrost ***van Heeckeren*** versogt zijnde dezer stads roeden tot solemnisatie van de Degraffenis van deszelfs ehevrouwe, so op Maendag staet te geschieden , hebben H. E. en A. diezelve geaccordeert (*Transisalana Charloita Juliana Agnes Aleida* des H. R. Rijksgravin van ***Rechteren,*** gehuwd met ***Frans Jan van Heeckeren tot*** *Enghuijsen* enz., Ridderschap van Zutphen, blz. 168).
Mercurii den 28 December.
Door den Heer Raedsvrind ***J. C. van Hasselt*** namens den Capitein *Mosburger* versogt zijnde dezer stads roeden tot solemnisatie van de begraffenisse van deszelfs schoonmoeder, vrouw ***Anna*** *Clara* ***Wentholt,*** weduwe van wijlen den Secretaris ***Johan Hasebroek, so*** op aanstaende Saterdag staat te geschieden, hebben H. E. en A. dieselve g'accordeert.

1768. Sabbathi den 14 Januari.
Den Secretaris ***Toe Water*** namens den Heer Raedsvriend Verstegehebbendeversogt deser stads roeden tot solennisatie der begraffenisse van sijne ehevrou ***Joanna Catharina Zaal,*** overmorgen sullende geschieden, zijn dieselve geaccordeert en toegestaan (*Joanna* Catharina Zaal, gehuwd met Mr. ***Bernard Joost*** *Versteye*).
Veneris den 29 December.
Op verzoek van den Heer Raedsvrind ***van Löben Sels*** naemens zijn zwaeger, den Heer Oud-Raedsvrind ***Op ten Noorth,*** zijn dezer stads roeden geaccordeert tot solemnisatie der begraeffenis van de ehevrouw van welgemelden Heer Op ***ten*** *Noorth*, tegens aenstaende Dingsdag te geschieden (*Geertruid Margaretha Daendels*, gehuwd met Mr. ***Joost Jan Op ten*** *Noort*, Wijndelts, het Geslacht Op ten Noort, blz. 87).

1769. Veneris den 10 Augustus.
De heer Raedsvrind *Sloet* uit naam van den Heer ***Heylwig Derk van Lynden*** tot solemnisatie der begraffenisse van wijlen Eds ehevrouw tegens morgen avond staende te geschieden, hebben H. E. en A. dezelve g'accordeert (***Assuera Henrietta*** van ***Heeckeren,*** Ridderschap van Zutphen, bl. 167).
Sabbathi den 18 Augusti.
Namens den Heer Burgermr. ***B. van Hasselt*** wesende versogt deser stads roeden tot solennisatie der begraffenisse van sijn E. dogter ***Petronella Helena van Hasselt,*** so aenstaande Dingsdag staat te geschieden, hebben H. E. en A. deselve geaccordeert (*Petronella* ***Helena,*** dochter van Mr. ***Barthold van Hasselt).***
Sabbathi den 24 November.
Door den Heer Raedsvrind ***De Bruyn*** naemens de vrouw weduwe van wijlen den Heer Raedsvrind ***van*** *Lathum* versogt zijnde dezer stads roeden tot solemnizatie van zijn Ed.8 begraeffenis, zoo tegens aenstaende Dingsdag, zullende wezen den 27on dezer lopende maend, staet te geschieden, hebben H. E. en A. dezelve geaccordeert (Mr. ***Frederik*** *Robbert* ***van*** *Lathum*, gehuwd met *Susanna* ***van de*** *Wall*).

1760. Mercurii den 11 Junij.
Door den secretaris ***Schomaker*** naemens de vrouwe weduwe van wijlen den Heer Raedsvrind ***Martinus de Leeu van*** *Coolwijk* verzocht zijnde dezer stads roeden tot solemnisatie van zijn Eds begraefnis,

zoo aenstaende Vrijdag staet te geschieden, hebben H. E. en A. dezelve geaccordeert (Mr. ***Martinus de Leeuw van Coolwijk,*** gehuwd met ***Johanna van Egum).***

Veneris den 19 September.

Door den secretaris ***Schomaker*** naemens den secretaris Couleman verzocht zijnde dezer stads roeden tot solennizatie der begraeffenis van deszelfs overledene zuster, als wezende een dochter van een gewezen Regent dezer stad, hebben H. E. en A. dezelve geaccordeert (***Lamberta Petronella,*** dochter van Mr. Jan Couleman).

Sabbathi den 27 December.

Door den secretaris ***Couleman*** versogt zijnde deser stads roeden tot solemnisatie van de begraffenisse van wijlen desselfs moeije Juffer ***Helena Couleman,*** hebben H. E. en A. sulks g'accordeert.

1761. Jovis den 6 Maert.

Door den Secretaris ***Schomaker*** naemens de erfgenaemen van Juffer ***Isabella Geertruid Schimmelpenninck van der Oije*** verzogt zijnde dezer stads roeden tot solemnizatie van H. Ed^{s}. begraefnis tegens aenstaende Zaeterdag, hebben H. E. ***en*** A. dezelve geaccordeert ***(Isabella Qeertruid,*** dochter van ***Gerhard Jurrien Schimmelpenninck van der Oye).***

Veneris den 3 December.

Namens de gebroederen ***Abraham*** en ***Herman de Leeu van Coolwijk*** J. U. D^{res}. versogt zijnde deser stads roeden tot solennisatie der begraffenisse van haar moeder, de weduwe van wijlen den Heer Raadsvriend de Leeu van ***Coolwijk,*** op Maandag sullende geschieden, is sulks bij H. E. en A. geaccordeert ***(Johanna van Egum,*** gehuwd met M^{r}. ***Martinus de Leeuw van Coolwijk).***

1762. Sabbathi 10 April.

Den Heer Burgermr. ***B. van Hasselt*** hebbende laten versoeken deser stads roeden tot solennisatie der begraffenisse van sijn ehevrou, so aenstaande Donderdag staat te geschieden, zijn deselve aen sijn Ed. geaccordeert ***(Maria Theodora van Essen,*** gehuwd met Mr. ***Barthold van Hasselt,*** Ned. Patriciaat, 11, blz. 201).

Jovis den 30 September.

Den secretaris Schomaker naemens de weduwe van wijlen den secretaris ***Couleman*** verzocht hebbende dezer stads roeden tot solemnizatie van zijn Ed^{s}. begraetnis, op morgen staende te geschieden, hebben H. E. en A. dezelve geaccordeert (***Gerhard Jan Couleman,*** gehuwd met ***Hadewich van Santbergen).***

Mercurii den 10 November.

Door de Heer Raadsvriend ***Sloet*** namens de vrou Douariere van ***Heeckeren*** geboren ***van Wijhe*** versogt zijnde dezer stads roeden tot solennisatie der begraffenisse van haren eheheer ***Lxdolph Hendrik Borghard Silvius van Heeckeren tot de Kemnade, zo*** tegens aanstaande Saturdag avont, sullende wesen den 13 deses, staat te geschieden, hebben H. E en A. deselve geaccordeert ***(Ludolph Hendrik Borchard Sylvius van Heeckeren tot de Kemnade,*** gehuwd met ***Wilhelmina Frederica van Wyhe.*** Ridderschap van Zutphen, blz. 167).

Mercurii den 22 Deoember.

Namens de Heer ***Evert Ludolph van Heeckeren tot Walien*** versogt zijnde deser stads roeden tot solennisatie der begraffenisse van sijn ehevrou, so morgen staat te geschieden, hebben H. E. en A deselve geaccordeert ***(Agnes Adriana Lubbertina van Heeckeren,*** Ridderschap van Zutphen, blz. 167).

1763. Mercurii den 31 Augustus.

De Heer ***W. H. van Broekhuisen*** hebbende laten versoeken deser stads roeden tot solemnisatie der begraffenis van zijne ehevrouw, op morgen staande te geschieden, hebben H. E. en A, deselve geaccordeert ***(Scheltina Anna Ida*** Lauta ***van Aysma,*** gehuwd met ***Wilt Hendrik van Broeckhuijsen,*** Ridderschap van Veluwe, blz. 424).

1767. Veneris den 4 September.

Op verzoek van den Heere Raadsvrind van ***Hasselt,*** namens de nagelatene kinderen en ervgenamen van wijlen den Heere Burgemeester ***Barthold van Hasselt,*** zijn aan dezelve geaccordeert dezer stads roeden tot solemnizatie van zijn Ed^{s} begravenis, op morgon zullende geschieden (Ned. Patriciaat, II, blz. 201).

Veneris den 16 October.

Door de Secretaris ***Schomaker*** naemens deszelfs schoonzuster, de vrouwe weduwe van de Heer Raadsvrind *Schomaker* dezer stads roeden tot solemnisatie der begraffenis van welglten haeren eheman, tegens aanstaande Maandagh verzogt zijnde, hebben H. E. en A. dezelve geaocordeert (Mr. ***Wolter Statius Schomaker,*** gehuwd met ***Geertruid Anna Helena van Dam).***

Sabbathi den 19 December.

Namens den Heer ***van Heeckeren van Enghuijsen,*** Raad en Rekenmeester deser provintie versogt zijnde deser stads roeden tot solemnisatie der begraffenisse van sijn Ed. suster ***Wilhelmina van Heeckeren tot Enghuijsen,*** zijn deselve geaccordeert en toegestaan ***(Wilhelmina Carolina Christina van Heeckeren,*** Ridderschap van Zutphen, blz. 168).

1768. Veneris den 11 Maart.

Tot solennisatie der begraffenisse van wijlen den Heer Burgermeester ***J. A. J. Sloet*** namens desselfs vrouwe weduwe versogt zijnde deser stad roeden, hebben H. E. en A. deselve geaccordeert ***(Jan Adriaan Joost Sloet tot Diepenbroeck en Oye,*** gehuwd met ***Wilhelmina Agnes Elbertina van Heeckeren tot Nettelhorst,*** Wapenheraut 1913, blz. 62).

Mercurii den 10 Augustus.

Door den Heere Raadsvriend ***De Bruijn*** namens den secretaris *Toewater* verzocht zijnde de roeden tot solemnizatie der begravenis van zijn schoonmoeder, de vrouwe weduwe van wijlen den Heere Raadsvriend ***van Lathum,*** tegens overmorgen, hebben H. E. en A. dezelve geaccordeert (*Susanna van de Wall,* wed. Mr. ***Frederik Robbert van Lathum***).

Mercurii den 14 September.

Door den Heere Burgemeester ***van Löben Sels*** namens zijne schoonzuster, de vrouwe weduwe van wijlen den Heere Oudraadsvriend ***Joost Jan Opten Noort,*** verzocht zijnde dezer stads roeden tot solennizatie van zijn Ed.^{s} begravenis tegens morgen nademiddag , zijn dezelve geaccordeert (Mr. Joost ***Jan Opten Noort,*** gehuwd met *Sina Jordens,* Wijndelta, het Geslacht Op ten Noort , blz. 86).

1769. Sabbathi den 21 Januarij.
Door de Heer Raadsvrind ***Sloet*** naemens d'erfgenaemen van wijlen de **Heer** Lt.Collonel ***van Heeckeren tot de Clouse*** dezer stads roeden tot solemnisatie der begraevenis van welglten Heer ***van Heeckeren*** verzogt zijnde, hebben H.. E. en A. dezelve geaccordeert ***(Frederik Walraven Reinhard Borchard Adolf van Heeckeren tot de Cloese,*** Ridderschap van Zutphen, blz. 168).

1772. Sabbathi den '7 Maart.
Door den sekretaris ***Schomaker*** in den naam der Heeren zoonen van wijlen vrouwe **Reinira** *Charlotta van Goltstein,* Douariere van wijlen den Heere *Alhard Philips* van ***der Borch,*** Heere van Verwoolde, beschreven in de Ridderschap van dit Graavschap en Raad en eersten Rekenmeester dezer Provincie, verzocht zijnde dezer stads roeden tot solennizatie der begravenis van wijlen de welgedachte haare vrouwe moeder, tegens overmorgen alhier staande te geschieden, hebben H. E. en A. dezelve geaccordeert (Ridderschap van Zutphen, blz. 171).
Sabbathi den 31 October.
Op verzoek van den Heere Raadsvriend van ***bantbergen*** namens de vrouwe weduwe van wijlen den Heere Raadsvriend ***Haesebroeck*** verzocht zijnde dezer stads roeden tot solennizatie van de begravenis van deszelfs lijk, tegens aanstaande Dingsdag zullende geschieden, hebben H. E. en A. die geaccordeert (Mr. ***Gerhard Haesebroeck,*** gehuwd met ***Catharina Veldman).***
Mercurii den 9 December.
Naemens den Heer Burgemr. van ***Löben Sels*** verzogt zijnde dezer stads roeden tot solennizatie van deszelfs ehevrouw, op morgen zullende geschieden, hebben H. E. en A. dezelve geaccordeert ***(Petronella Cunira Op ten Noort,*** gehuwd met Mr. ***Ernst van Löben Sels***, Wijndelts, het Geslacht Op ten Noort , blz. 92).

1774. Sabbathi den 15 Januarij.
Naemens de broeder en zuster van wijlen de Heer Raadsvrind ***Huininck*** verzogt zijnde dezer stads roeden tot solemnisatie van zijn Ed^s^ begravenisse, op aanstaande Dingsdag zullende geschieden, hebben H. E. en A. dezelve geaccordeert (Mr. ***Abraham Huinink).***

1776. Mercurii den 9 Augustus.
Op het verzoek van den Heere Burgemeester ***van Löben Sels*** namens den Heere Raadsvriend ***De Bruijn***, worden aan denzelven geaccordeert dezer stads roeden tot solemnizatie van de begravenis van wijlen zijn zoon, Mr. ***Jan Hendrik de Bruijn,*** kommies ter posterij dezer stad.
Dominioa den 26 November.
Tot solemnisatie der begravenis van wijlen den Raadsvrind ***Gerhard Jan van Sandbergen*** en desselfs ehevrouw, op naastkomende Vrijdag tegelijk sullende geschieden, hebben H. E. en A. op verzoek namens derselver kinderen, heden door den Heer Presiderende gedaan, deser stads roeden geaccordeert ***(Gerhard Jan van Santbergen*** en ***Maria van Dompseler).***

1776. Veneris den 27 September.
Tot solemnisatie der begravenis van wijlen de vrouw

van Dorth tot Velde, op morgen sullende geschieden, hebben H. E. en A.. op versoek namens den Heer ***van Dorth tot Velde*** door den secretaris ***Plegher*** in den Raade gedaan, deser stads roeden geaccordeert ***(Jacoba Schimmelpenninck*** van ***der Oye,*** gehuwd met ***Johan Adolph Hendrik Sigismund van Dorth tot Velde,*** Ridderschap van Zutphen, blz. 174).
Sabbathi den 26 October.
Naemens de vrouw weduwe van den Heer Burgemr. ***Sloet*** verzogt zijnde dezer stads roeden tot solemnisatie der begravenis van haere overledene dogter, tegens aanstaande Woensdag, hebben H. E. en A. dezelve geaccordeert ***(Agnes Reiniera Arnoldina Willemina,*** dochter van Jan ***Adriaan Joost Sloet tot Diepenbroeck en Oye,*** Wapenheraut 1913, blz. 62).

1779. Veneris den 16 April.
Op het verzoek van den sekretaris ***Schomaker*** namens de beide nagelatene zonen van wijlen de weduwe van den sekretaris ***Johan Otho van Hasselt,*** worden tot solennizatie van de begravenis van dezelve, als zijnde geweest eene dochter van wijlen den Heere Raadsvriend ***Koenraad van Munster,*** tegens aanstaanden Maandags nademiddag zullende geschieden, dezer stads roeden hiermede geaccordeert ***(Theodora Margaretha van Munster,*** gehuwd met Dr. ***Johan Otto van Hasselt).***

1780. Veneris den 11 Februarij.
Op verzoek van den Heere Burgemeester *Verstege* worden hiermede geaccordeert dezer stads roeden tot solemnizatie der begravenis op morgen van wijlen zijnezuster, vrouwe ***Catharina Agata Verstege,*** weduwe van den Heere ***Nikolaas Herman Olmius,*** Burgemeester der stad Lochem, als zijnde geweest eene dochter van een overleden Regent dezer stad.
Sabbathi den 16 September.
Door den sekretaris ***Schomaker*** in den naam van de vrouwe weduwe van den Heere Burgemeester ***De Bruijn*** verzocht zijnde dezer stads roeden tot solennizatie van zijn Ed^s^. begraavnis, tegens aanstaanden Maandag, worden dezelve hiermede geaccordeert (Mr. ***Isaäc de Bruyn,*** gehuwd met ***Bernhardina Aleida Lulofs*).**

1786. Lunae den 9 Meij.
Namens de erfgenamen van wijlen de vrouw Douariere ***van der Capellen tot den Boedelhof*** verzocht zijnde dezer stads roeden tot solennisatie van haar Ed^s^. begravenis, worden dezelve hiermede geaccordeerd ***(Anna Margaretha Elisabeth van Lynden d' Aspremont,*** gehuwd met ***Federik Robbert Evert van der Capellen tot den Boedelhof, enz.,*** Ridderschap van Zutphen, blz. 169).

Ter plaatse invoegen :

1626. Sabbati 20 Augusti.
Op 't versueck der weduwen ***Leydeckers*** then reguarde dat haar zal. respective vader end broeder Mr. *Alphardt* van *Till* end ***Henrick van Til*** des Raadts alhier gewest, sijn haer vergunnet die roeden upte begraevenisse van haeren soone.

Huwelijksinteekeningen van Predikanten in de Kerkelijke registers te Amsterdam (1680—1811),

medegedeeld door A. B. VAN DER VIES.

(Vervolg van XXXVII, 328).

v = van, o = oud, p = predikant, w = weduwnaar of weduwe, va = vader, m = moeder, b = broeder, z = zuster.

6. 4. 1781.
Jacob Hendrik *Vernede*, v. Maastricht, p. Den Haag (Waalsch) m. Jacoba Anna van den Heuvel.
Jonkvr. Petronella Johanna du Peyrou, v. A'dam o. 21, va. Jan Benjamin.
13. 4. 1781.
Paulus *van Hemert, v.* p. Baarn.
Magdalena Maria van Dam, v.
20. 4. 1781.
Fredricus *Baarslag, v.* p. Polsbroek.
Maria Tersteeg, v.
25. 6. 1781.
Jacob Charles *Souchay, v.* p. Naarden (Waalsch).
Jonkvr. Marrianne Aimée Crommelin, v.
9. 8. 1781.
Joannes *Philippo, v. o. 26,* p. beroepen Uitwijk, va. Lodewijk.
Elisabeth Geudeke, v. A'dam, o. 24, va. Philip.
9. 8. 1781.
Ema *Vedder*, v. p. Tjerkgaast.
Maria Bincken, v.
17. 8. 1781.
Gerrit *Berkhoff, v.* p. Oegstgeest.
Maria Wilhelmina Rijgerbos, v.
31. 8. 1781.
Lambertus van Maas, v. p. Zunderdorp.
Johanna Adriana Doude, v.
14. 9. 1781.
Johannes *Rosier, v.* p. Lopiker-Kapel.
Catharina Graves, v.
3. 1. 1782.
Dirk *Munting, v.* p. W armenhuizen.
Ida Sophia Pot, v.
12. 4. 1782.
Jan Louis *Verster, v.* den Bosch, p. Rotterdam. w. Frederica Wilhelmina Proebentau van Wilmsdorft.
Jonkvr. Cornelia Karsseboom, van A'dam, o. 41, ouders dood.
30. 6. 1782.
Rudolph van der *Poll, v.* p. Groot-Ammers.
Aletta Catharina van Thiel, v.
6. 6. 1782.
Simon van *Thiel, v.* p. Heemstede, w. Maria Smit.
Elisabeth Theodora Blank, v.
24. 10. 1782.
Cornelis *Dijkman, v.* p. Wijdenis.
Johanna Mast, v.
7. 11. 1782.
Arent *ten Woude, v.* p. Heeg.
Elisabeth Duyts, v.
7. 2. 1783.
Jacobus *Kantelaar, v.* p. Westwoud.
Johanna Dusart, v.
21. 2. 1783.
Johannes *Roghair, v.* p. Bunnik.
Anna Maria Frank, v.
6. 6. 1783.
Claude Antoine *Bourdon*, v. Goes, o. 27, p. Aardenburg (Waalsoh), va. Jaques Antoine te Vlissingen.
Elisabeth Marie Lamarque, v. A'dam, o. 38, m. Rachel Elisabeth Monier.
18. 7. 1783.
Henricus Johannes *van Wijck, v.* p. 's Graveland.
Maria Twisk, v.
23. 1. 1784.
Ernst Willem *Fabritius, v.* p. Oostwoud.
Johanna Christina van Zomeren, v.
6. 3. 1784.
Georg *Swijghman Wildervanck, v.* p. Rozendaal (G) w. Alida Koning.
Maria Elisabeth van den Brink, v.
23. 4. 1784.
Everhardus *Chevalier, v.* p. Wervershoof.
Maria van Papendorp, v.
ll. 6. 1784.
Meinardus *Meiners*, v. p. Graft.
Janke Annes Visser, v.
21. 10. 1784.
Didericus *van Ketwich, v.* p. Kamperveen w. Berta Johanna van Toever.
Geertruijda van Papendorp, v.
21. 10. 1784.
Petrus van *Vlierden, v.* p. Waardenburg, w. Johanna Wilhelmina Wildeman.
Maria Magdalena Houtkooper, v.
13. 6. 178ö.
Frederik Willem *Hugenholtz, v.* p. Wassenaar.
Regina van der Biet, v.
13. 6. 1786.
Johannes *van Engen*, v. p. Noordwijkerhout.
Alida Sprakel, v.
24. 6. 1785.
Jacobus *Mensinga, v.* p. Barneveld, w. Agneta Regina van Heyst.
Elisabeth van Beek, v.
26. 8. 1786.
Hermanus Henricus *Groet, v.* p. Kamerik.
Susanna Esther Tabois, v.
16. 9. 1786.
Jacobus Johannes de *Jonge, v.* Schoonhoven, o. 26, p. Nieuwland, va. Christiaan.
Margaretha Johanna Christina Woesthoven, v. Wageningen, o. 23, va. Adolf.
29. 9. 1786.
Mattheus *van Haksvoort, v.* p. Blokzijl, w. Catharina Schagen.
Clara Johanna Kinkeed, v. w. Hendrik Lussing Matthyszoon.
28. 10. 1786.
Johannes Lambertus *Hoffman, v.* Ceylon, o. 26, p. beroepen Ceylon, m. Maria Bijl te Ceylon.
Catharina Helena Jungius, v. Amersfoort, o. 26, va. Mr. Coenradus Ludevicus.
13. 1. 1786.
Evert Johan *Post, v.* p. Arnhem.
Olympia Maria La Coudré, v.

10. 3. 1786.
Jaques *Dozy*, v. p. Broek in Waterland.
Maria Sara Poorte, v.
17. 3. 1786.
Henricus Wilhelmus *Benier*, v. p. Garderen.
Aaltje Lastdrager, v.
24. 3. 1786.
Jan Geugjes *Bakker v.* p. Purmerland, laatst w. Alida Schernink.
Ester Uzuret, v.
29. 6. 1786.
Reynier van *Oosterhout, v.* A'dam, o. 24, p. beroepen Harmelen, va. Johannes.
Johanna Ligthart, v. A'dam, o. 20, ouders dood.
14. 7. 1786.
Antonie Johannes *van der Bell*, *v.* p. Schermerhorn, w. Catharina Verreeken.
Maria Magdalena Scheurleer, v.
29. 9. 1786.
Maximiliaan den *Appel, v.* *p.* Bennebroek.
Antoinetta Fernandina Hendrica Cuncell.
12. 4. 1787.
Qabriel *Rijk*, *v.* p. Renswoude.
Veronica Petronella Nierop, v.
13. 7. 1787.
Bernardus *Meulman, v.* p. Obdam.
Klaasje Boor, v.
9. 8. 1787.
Cornelis *Fransen van Eck*, *v.* p. Hemmen.
Gerarda Cornelia Allard, v.
9. 6. 1788.
Reinier *Sweigholt, v.* A'dam, o. 26, p. Voorst, va. Leffert Henric.
Geesje de Ruyter, v. A'dam, o. 24, m. Steyntje Apperloo.
5. 9. 1788.
Louis Corneille *Mazel, v.* Vlissingen, o. 29, p. beroepen Tholen (Waalsch), ouders dood.
Elisabeth Johanna Tabois, v. A'dam, o. 27, va. Zacharias.
3. 4. 1789.
Guillaume *van der Bank, v.* Dordrecht, o. 42, p. Dordrecht (Waalsch), m. Margaretha Johanna van Nievelt.
Johanna Maria Muiden. v. A'dam. o. 36. ouders dood.
3. 4. 1789.
Abraham *Campen, v.* p. beroepen Uithoorn.
Hendrica Drost, v.
24. 4. 1789.
Joseph *François*, *v.* Muisdamoer, p. L'Olive (Waalsch), w. Margaretha Dorothea Marsenier.
Catharina Rebecca Texier, v. A'dam, o. 30, va. Jean.
10. *7.* 1789.
Lodewijk *Bokkel*, *v.* Leeuwarden, o. 26, p. beroepen Sybrandaburen, ouders dood.
Johanna Wilhelmina Akerboom, v. A'dam o. 24, va. Johannes.
7. 1. 1790.
Willem *Boomkamp, v.* p. Schellinkhout.
Anna Christina Koster, v.
19. 4. 1790.
Gerhardus van *Kroon, v.* p. Hummelo.
Anna Maria Blasius, v.
2. 4. 1790.
Louis *Uri*, v. p. beroepen Vlissingen (Waalsch).
Anne Marie Châtelain, v.

17. 6. 1790.
Henry Abraham *Certon, v.* Rotterdam, p. Rotterdam (Waalsch), w. Madelaine Françoise Cantier.
Catharine Elisabeth Metayer, v. A'dam, w. Mr. Pieter Adrianus Vlacq.
18. 3. 1791.
Johannes Henricus de *Roode, v.* Delft, p. Bleskensgraaf.
Helena Cornelia Scalogne, v.
27. 5. 1791.
Johannes Augustus *Schütz*, *v.* Herburg, p. beroepen Everdingen.
Johanna Blekkingh, v. A'dam, o. 22, ouders dood.
10. 6. 1791.
Jean Frederic *Faurevan der Wilt, v.* p. Arnhem (Waalsch).
Catherine Pauline Gavanon, v.
1. 7. 1791.
Paulus van der *Ven, v.* A'dam, o. 26, p. Hal, ouders dood.
Susanna Christina van Essen, v. A'dam, o. 20, va. Harmanus Anthonius.
2. 9. 1791.
Henricus *Ryninks, v.* A'dam, o. 23, p. Kockengen, va. Jan François.
Elisabeth Pas, v. Embden, o. 19, m. Rijntje Gerrits Klas.
7. 10. 1791.
Petrus *Guldenarm*, *v.* p. Hattem, w. Maria Jacoba Coelman.
Maria Klyweg, v. w. Pieter Brinkel.
11. 11. 1791.
Joannes *Waller*, *v.* p. Watergang.
Maria Anna Biesterbos, v.
6. 1. 1792.
Matheus *Portielje*, *v. o.* 36, p. Westmaas, ouders dood.
Maria Rocker, v. A'dam, w. Abraham Groenewoud.
30. 3. 1792.
Carel *Pull*, v. Amersfoort, o. 32, p. Purmerend, va. Cornelis.
Catharina Maria Nvhoff, v. A'dam, o. 29, ouders dood.
30. 3. 1792.
Adrianus *Cremer*, v. Scherpenzeel, p. Hulst, gedivorceerd van Ida Sophia Susanna van Seest.
Maria Alida Swavinck, v. A'dam, laatst w. Abraham Hennebo.
20. 4. 1792.
Adriaan *Uyttenhoven, v.* Naarden, o. 33, p. Aardenburg, va. Dirk.
Ida van Cuylenborch, v. Utrecht, o. 29, m. Ida Dons.
4. 5. 1792.
Cornelis *van der Velde, v.* p. beroepen Nijkerk.
Clara Maria van Asperen, v.
26. 6. 1792.
Joannes *Meyer Cluwen*, *v.* A'dam, o. 36, p. Noord Gouwe, va. Harmanus.
Agneta Gerarda van Haaften, v. A'dam, o. 36, va. Adrianus.
16. 6. 1792.
Jacob *Roeloffs, v.* p. Voorhout.
Hendrica Roeloffs, v.
6. 7. 1792.
Joannis Antonie *Lotze*, v. p. Maartensdijk.
Antje Siblesz, v.
20. 7. 1792.
Christiaan *Heystek, v.* p. beroepen Haaften.
Dingena Pikmans, v.
27. 7. 1792.

Michael *Rensen*, *v.* p. Ter Borg.
Alida Meyerink, v.
5. 10. 1792.

Lambertus *Twisker, v.* p. geweest Erommenie, w.
Gesina Woudenberg, v. w.
12. 10. 1792.

Johan Christiaan *Kirchhoff*, *v.* Bremen, p. Gendt, w. Anna Conradina Eylerd, v.

Johanna Volkers, v. A'dam, w. Reijnder van Coeverden.
26. 10. 1792.

Johannes *Slotemaker*, *v.* p. Moercapelle.
Maria Martina Wynoxbergen, v.
26. 10. 1792.

Roelof *Schouwenburgh, v.* Kampen, o. 32, p. Oostvoorne, ouders dood.

Maria Hermanna Broes, v. A'dam, o. 24, m. Susanna Johanna van der Hoolck.
30. ll. 1792.

Isaac Arnold *van Beuningen van Helsdingen*, *v.* A'dam, o. 23, p. beroepen Terheijde, va. Jacob.

Trijntje Mijjes, v. A'dam, o. 26, va. Jeremias.
6. 4. 1793.

Joannes de *Leeuw, v.* Rotterdam, o. 27, p. Oosterleek, va. Isaac, Rector te Alkmaar.

Maria Jacoba de Leeuw, v. A'dam, o. 19, va. Dirk.
19. 4. 1793.

Tymen *Slot, v.* p. Oude-Niedorp.
Anna Lindeman, v.
17. 6. 1793.

Juliaan Jacob Remisius *Walree*, *v.* Nieuw Helvoet, o. 29, p. Grosthuizen, va. Ds. Diedericus.

Anna Maria Lestevenon, v. A'dam, o. 31, ouders dood.
26. 7. 1793.

Anthony *Koppen, v.* p. ter Aa.
Huybarta van Kyserswaart, v.
1. 8. 1793.

Gerhard Jan *Hulsewe, v.* p. Stitswert.
Geertruida Peer, v.
13. 9. 1793.

Jan Isaac Josua *Stammeyer, v.* Dusseldorp, o. 25, p. Overcassel, va. Jan George.

Aaltje Floors, v. A'dam, o. 24, va. Lucas.
18. 10. 1793.

Gerrit *Mettengang*, *v.* p. Oude Tonge.
Johanna Elisabeth Steefning, v.
1. ll. 1793.

Johannes *Wildt*, *v.* den Haag, o. 23, p. beroepen Abbenbroek, m. Johanna Elisabeth van Aalsloot.

Trijntje Styne, v. A'dam, o. 21, va. Marten.
4. 4. 1794.

Joannes *Clarisse*, *v.* p. Doorn.
Catharina Cornelia van Eck, v.
18. 4. 1794.

Adrianus de *Bie, v.* Utrecht, p. Em. Kalslagen, w. Hester Johanna Pommare.

Maria Beuker, v. Hoogeveen, o. 38, ouders dood.
16. 6. 1794.

Sytse *Roorda van Eysinga*, *v.* *o.* 21, p. beroepen Kuinre, m. Emke van der Velde.

Eyda Catharina Piers, v. A'dam, o. 20, m. Alida Dijk
11. 7. 1794.

Hermanus *Weddelink*, *v.* Enschede, o. 30, p. Nieuwland, va. Ds. Albertus.

Maria Bal, v. A'dam, o. 27, va. Pieter.
8. 8. 1794.

Johannes *Verkerk*, *v.* A'dam, p. Werkhoven, ouders dood.

Elisabeth Cornelia van Leeuwen, v. A'dam, o. 21, va. Antonie.
26. 9. 1794.

Albertus *Bruining*, v. p. Pietersbierum.
Joa Mecima, v.
2. 10. 1794.

Cornelis van *der Leeuw, v.* p. Hoorn.
Constantia Petronella van Beem, v.
9. 4. 1796.

Hendrik *Oudenhoff*, *v.* Broek in Waterland, o. 26, p. Hippolytushoef, va. Hendrik.

Margaretha Amelia Canne, v. A'dam, o. 21, va. Coert Daniel.
16. 6. 1796.

Johannes *Duym, v.* Arnhem, o. 24, p. Hauwert, ouders dood, z. Helena Maria.

Tryntje Palmboom, v. A'dam, o. 22, va. Jan.
28. 8. 1795.

Mattheus *Hillebrand, v.* A'dam, o. 26, p. beroepen Deventer (Luth.), va. Jan Hendrik.

Dorothea Kerkhoff, v. A'dam, o. 20, ouders dood, oom Jan.
2. 10. 1796.

Joachim *van Broekhuysen, v.* Veenendaal, o. 30, p. Ingen, m. Wilhelmina Wildeman.

Barendina Maria Wilmerink, v. A'dam, o. 23, m. Jannetje Borwinkel.
16. 10. 1796.

Albertus *van Raalte, v.* Zwartsluis, o. 23, p. Renswoude, va. Pieter.

Catharina Christina Harking, v. A'dam, o. 20, va. Arend.
6. ll. 1796.

Johannes Fredericus *Barends*, v. p. Schoonrewoerd.
Elisabeth Meyer, v.
4. 3. 1796.

Otto Conradus *Wolterbeek, v.* p. Buiksloot.
Geertruy Budde, v.
29. *4.* 1796.

Cornelis Johannes de Beer, v. p. Bunschoten.
Catharina Stoll, v.
28. 10. 1796.

Godfried *Lehman de Lehnsveld*, *v.* p. Westmaas.
Dingena Martina van de Laar, v.
17. 2. 1797.

Henricus *Breyl, v.* A'dam, o. 24, p. Wijdenes, va. Andries.

Machteld Geertruy Lenaertz, v. A'dam, o. 23, ouders dood.
7. 4. 1797.

Cornelis *van der Ven, v.* A'dam, o. 22, p. beroepen Egmond aan Zee, ouders dood.

Christina Cornelia van Seldam, v. A'dam, o. 19, ouders dood, voogd Jan van Seldam.
4. 8. 1797.

Johan Georg *Berger, v.* p. Leeuwarden (Luth.).
Catharina Hulman, v. w. Johannes Troost.
8. 12. 1797.

Huibert *van Woudenberg, v.* p. Abcoude.
Debora Catharina Schutstal, v.
16. 2. 1798.

Hermanus *van Hall, v.* p. Sloterdijk.
Christina Assink, v.
11. 6. 1798.

Hendrik Rutger Schutte *Repelius*, *v.* p. Nieuwveen.
Francina Geertruyd van Homrigh, v. 30. ll. 1798.
Henricus Lodewijk *Munnekebelt*, *v.* *0. 22,* p. Eiland Marken, va. Harmen.
Alida Hondorp, v. A'dam, w. Jan Jacob Philips. 16. *2.* 1799.
Cornelis Maats *Bouwmeester*, *v.* Beets, p. Sloten, w. Willemina van Mastricht.
Geertruyda Schreurs, v. Breukelen, laatst w. Hendrik de Hoogh. 21. 3. 1800.
Andreas *Jentink*, *v.* Zutphen, o. 26, p. Ankeveen, m. Roelofje Stuykers.
Margaretha Dingena van Velsen, v. Ankeveen, o. 24, m. Anna Mackina Verschuyl. 18. 4. 1800.
Jacques Henry *Payen*, *v.* Lausanne, o. 36, p. Nymegen (Waalsch), ouders dood.
Pauline Prades, v. Lausanne, o. 30, va. Jean Jacques Jacob Prades.

(Slot volgt).

KORTE MEDEDEELINGEN.

Het Nederlandsche Archiefwezen.

Heeft reeds altijd het Nederlandsche Archiefweien een goeden naam gehad en het buitenland bij herhaling tot voorbeeld gestrekt, thans geven de archiefwet 1918 en de hieruit voortvloeiende algemeene maatregelen van bestuur waarborgen, dat deze goede naam bestendigd zal blijven. Ingevolge art. 3 der genoemde wet zijn bij K.B. dd. 2 Sept. 1919 N° 651 de vereischten voor benoembaarheid van het archiefpersoneel vastgesteld. Tot archivaris bij het Rijk of een der grootere gemeenten is slechts hij benoembaar, die gepromoveerd in rechten of letteren, één jaar stage heeft en ín het bezit is *van* het diploma van het bij dezen ingesteld archiefexamen. Dit examen omvat de vakken: archiveconomie, palaeographie, diplomatiek, chronologie, kennis der Nederlandsche staats- en rechtsinstellingen in de Middeleeuwen, kennis der vaderlandsche staatsinstellingen onder de Republiek en later, en kennis der middeleeuwsche kerkelijke instellingen. In den Haag zal de archiefschool gevestigd zijn, om zich voor dit examen te bekwamen, zoodat men niet meer naar het buitenland (Parijs, Marburg, Rome e.a.) behoeft te gaan. De gemeenten boven bedoeld zijn : Amsterdam, Arnhem, Delft, Deventer, Dordrecht, Gouda, 's-Gravenhage, Groningen, Haarlem, 's-Hertogenbosch, Kampen, Leeuwarden, Leiden, Maastricht, Middelburg, Nijmegen, Roermond, Rotterdam, Utrecht, Zutten en Zwolle. De overige gemeenten, waterschappen etc., die willen overgaan tot het aanstellen van een archivaris kunnen daartoe slechts benoemen een persoon, die een eenvoudiger examen heeft afgelegd en een half jaar stage heeft. Voor dit examen zullen gevraagd worden de beginselen der archiveconomie, kennis van het oude schrift en de hoofdtrekken der Vaderlandsche geschiedenis en staatsinstellingen. De tijd is dus voorbij, dat een gepensionneerd officier, een emeritus-predikant, een leeraar in de exacte wetenschappen, om van de minder ontwikkelden maar niet te spreken, archivaris kunnen worden zonder eenige kennis der archiefwetenschap, hoezeer zij ook belangstelling hebben voor of blijk gegeven hebben thuis te zijn in het verleden van de plaats hunner inwoning.

De uitvoering van de archiefwet (art. 1 lid 3) heeft tevens nieuwe bepalingen (K. B. dd. 2 Sept. 1919 N° 550) gebracht betreffende de uitleening van archiefstukken. Voorop staat, dat de raadpleging kosteloos is. Uitleening naar andere archiefbewaarplaatsen, bibliotheken en dergelijke kan slechts gemotiveerd geweigerd worden met beroep op den onmiddellijken chef'; zelfs kunnen met diens machtiging stukken aan particulieren uitgeleend worden.

Nu door deze besluiten de archieven beter nog dan vroeger toegankelijk [1]) zijn en deskundig zullen worden beheerd, ware het te wenschen, dat de bezitters van oude archieven er toe konden overgaan — zooals verscheidene reeds deden — hun verzameling familiepapieren af te staan aan de gemeenschap, mede om daardoor te voorkomen, dat hun erfgenamen met minder belangstelling hiervoor ze opruimen of vernietigen. Oude rechten of anderszins, die men meent te eeniger tijd te moeten kunnen bewijzen, zullen eerder nagespeurd kunnen worden in een door geschoold personeel geordend archief dan in de, meestal chronologisch opgeborgen, papieren in een kist op zolder, terwijl het wel geen betoog behoeft, hoezeer de geschiedvorsching gebaat wordt door een dergelijke overdracht en publiceering, vooral doordat herhaaldelijk blijkt, hoe tusschen familiepapieren verzeild zijn geraakt stukken uit de archieven van het college, waarin een voorzaat zitting had, heerlijkheidsarchieven en andere.

W. G. F.

Wapenoogst.

Bij een bezoek aan Harlingen ontdekte ik in een der gangen van het raadhuis een drietal buitengewoon groote wapen-doeken waarop afgebeeld waren de wapens der H. H. officieren der schutterij. 't Was mij onmogelijk, wegens tijdgebrek, deze, dik werf *allerzonderlingste*, wapens in beschrijving over te nemen ; ik nam evenwel de familienamen op en doe deze hier volgen. De meeste wapens zijn volledig afgebeeld, t.w. schild, helm, helmteeken en dekkleeden. Op de doeken komen meermalen *dezelfde* wapens voor, al brengen zij dan ook de wapens van *verschillende* leden van een geslacht ; ik noteerde dan slechts eenmaal den naam. Onder elk wapen staat een geslachtsnaam met voorletter en qualiteit van den betrokkene.

Doek 1. „Namen en wapens v. d. Heeren bevelhebbers der stad Harlingen 't jaar 1766" [2]). De namen zijn: de Reus, van de Velde, Ratsma, van Hasenbroek, v. Plettenberg, Jelgersma, Schoonebeek, van 't Vlie, Bretton, Nauta, Noordga, Buma [3]), Wijngaarden, Dronrijp, Clamstra, van der Meulen, Spannenburg, Rienstra, Faber, Westra, Vettevogel, de Waardt, Hoornstra, Bakker, Mollema, Sijlstra, Bierma, Wijma, Heijns, van der Burgh, Miedema, Olinjus, Feddema, Bakker [4]), Videlius, Harkenroth, de Haas, Gonggrijp.

[1]) Het Algemeen Rijksarchief is tevens geopend des avonds van 7½—10 uur (behalve Zaterd.)
[2]) 't Eerste wapen heeft achter den naam 1760, 't laatste 1773.
[3]) Niet het bekende wapen Buma.
[4]) Een ander dan 't voorgaande.

Doek **II.** 1814-56. Zijlstra, Rodenhuis, Siersma, Ruitenga, Houtsma, Posthuma, Blok, de Jong, van der Plaats, Hannema, Feersma, Pettenga, Agema, Hoekbent, Harmens, Fontein, Hoekstra, van der Veen, Ledeboer, Zeilmaker, Knorre, Nauta Peters, Merkelbach, Hillebrandt, Pottinga, Hettinga, Voerman, Appeldoorn, Snijder, Massé, Valckenier, Roos, van Loon, van Dompseler, Tjallingh, Wierda, Leemkoel.

Doek **III.** 1851-81. Trip, Harmens, Wentholt, Stroband, Rodenhuis, Hoogmolen (geen wapen), Posthuma (geen wapen), Zijlstra, Prins, Meinesz, Fontein, Brandsma *(geen wapen),* Snijder (geen *wapen),* Schaafsma (geen wapen), Hulst,, Kuipers, de Stoppelaar (geen *wapen* !) Houwing, Huizinga, van Slooten, Murray Backer, Bos, van Duinen (geen *wapen),* Grotendorst, Foekens, Simonsz, Selhorst (*geen wapen).*

Voorwaar een oogst om onze Leeuw-heraldici Musschart en Steenkamp te doen watertanden; de beschrijvingen hoop ik eens in de verzamelingen van ons D.-B. aan te treffen. D. G. v. E.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Bleeker-Zoutman. (XXXVIT, 231). Over het geslacht *Zoutman* is zeer ceel te vinden in het Gemeentearchief van Nieuwkoop (Z.H.).

Vtrecht. J. v. LEEUWEN.

Bosch (van den). Uit het huwelijksregister van Utrecht (Janskerk) blijkt:

1741 den 9en Oct. get. in de Janskerk met gesloten deuren door S.S. — ***Justus van den Bosch en*** *Adriana Aletta van* ***Romondt.*** *(Zij* †18 Dec. 1766, begr. Utrecht 30 Dec. d.a.v.).

Ondertr. 30 Maart 1766, getr. 13 April 1766 door H. v. Kortenhoef — Doctr *Justus van den Bosch* en *Petronella aan Scherpenzeel.*

Gevraagd worden alle gegevens omtrent hem en zijn familiewapen. Behoorde hij tot hetzelfde geslacht als vermeld in : De Navorscher, jrg. 1909?

Leiden. VAN ROMONDT.

Both. Wie waren de ouders van *Folkert Both,* geb. Amsterdam in 1706 en van diens echtgenoote Qoswina ***Maria Both***, ged. Utrecht (Buurkerk) 16 April 17 19 ? Was dit echtpaar verwant aan den gouverneur-generael van N.-I. *Pieter Both* en aan de bekende schilders van dien naam ?

Riom. Cte DU CHASTEL DE LA HOWABDEBIE.

Brande (van der). (XXXVII, 330). In Le *Nobiliaire de* ***Gand*** van Gustave van Hoorebeeke komt deze naam niet voor. — Voor *van den Brande* en *Brandt,* zie *Indicateur van Goethals,* p. 103. — Eene familie De (vermoedelijk oorspronkelijk van) *Brandt,* voerende in blauw drie gouden (alias zilveren) van rood geschaduwde vlammen, komt in de 16de eeuw in Artois en Picardië voor, en later in de Zuidelijke Nederlanden, — In 1884 was hoofd van het geslacht (behoorende tot den Franschen Adel) : ***Rodolphe*** *Marie Théodore* ***comte de Brandt de Gala-Metz,*** wonende te Abbeville (Somme), gehuwd met ***Marie Adèle*** *du Passage.* — Dit huw. was kinderloos. — Voor verdere leden van het geslacht raadplege men : *Etatprésent de la* ***Noblesse française*** van 't jaar 1884.

's-Gr. M. G. W.

Brouwer, te Epe, (XXXVII, 331). Het aldaar beschreven wapen komt overeen met dat op het rouwbord van ***N. ten*** *Holte* † *1664* en dat van *Josina ten Holte* geb. *Markolff,* in 1893 hangende in de kerk te Oene *bij Epe* (Geld. Volksalmanak 1893, afb., tekst 106, 113.)

N.B. D.

Commerstein-Reael? Op het rijkgesneden gestoelte in de kerk van Oldehove in Humsterland bevindt zich een alliantie-wapen van ***Johan Willem,*** hertog *van Ripperda,* grande van Spanje etc., jonker op Jensema etc. en zijn echtgenoote ***Alida van Schellingwoude,*** vrouwe van Koudekerk. De wapens zijn gekwartileerd en met een hartschild. Hij voert 1. ***Ripperda. 2. van Diest, 3.*** en 4. ***Heerma*** *van Holwinde,* 5. ***Jensema.*** *Zij:* 1. ***Schellingwoude,*** *2. Commerstein, 3.* ***Backer,*** *4.* waarschijnlijk ***Reael, 6. Poelgeest.*** Aangezien het voornemen bestaat deze wapens weder van de heraldische kleuren te voorzien, zou ik gaarne zekerheid hebben omtrent het vierde wapen. Het is gekwartileerd 1 en 4: 3 pijlen (2, 1), de spits omhoog, 2 en 3 een aanziende hertekop. Aangezien Poelgeest ook een kleine afwijking vertoont — de faas is afgekort --, is het mogelijk, dat in de anders zoo goed gesneden wapens bij *Reael* de kroon veronachtzaamd is. Haar ouders zijn *Nicolaas* ***v. Schellingwou*** en *Maria* ***Commerstein.*** Wie is dus de moeder van deze laatste?

's-Gr. W. G. F.

Hoewel de vraag, wie de moeder van *Maria* ***Commerstein*** *was* hiermede niet is beantwoord, vestigen wij er de aandacht op, dat volgens Elias, De Vroedschap van Amsterdam, p. 290/291, Dr. ***Joannes Commersteyn,*** med. doct. te Amsterdam, 10. 3. 1664 in 2o huwelijk verbonden werd met ***Alida Reael.***

Doc.-Bur.

Crull—Krull. (XXXVII, 331.) In „Geslachtkundige aanteekeningen enz." door Mr. J. van Doorninck zijn vele bijzonderheden te vinden, aansluitingen echter niet.

Onder de processtukken berustende op het Rijksarchief te Zwolle bevindt er zich een betreffende ***Arent Krull Lubertssoene*** (1591).

Johan Hendrik ***Krull,*** burgemeester van Zwolle 1657—1693, cameraar aldaar, lid van het college van gedeputeerden 1669-1676, gecommitteerde wegens Zwolle naar de Staten-Generaal (1675—1693), ged. te ? den ?, zoon van ? en ?, begr. 's-Gravenhage (Nieuwe Kerk) 26 Sept. 1693, tr. 1o *Elisabeth Greuen,* dr. van Albert Arendts Gerritsen en Willemken Goerd Willems Greve. (Vgl. Ned. Adelsboek); tr. 2o (ingeschr. Zwolle 13 Mei 1693, att. op elders den 28e Mey 1693) ***Anna*** *van* ***Romunde,*** geb. Emden 13 Juni 1641, dr. van den muntmeester Diederik v. R. en Pietertgen Schuirmans. (Wie vult de ?? in?) Uit het 1o huwelijk vijf, uit het tweede geen kinderen. Zie aangehaalde bron.

Verder heb ik nog enkele losse aanteekeningen, v.n.l. uit Zwolle.

L. v. R.

Dussen (van der). (XXXVII, 236). Uit het huwelijk *van* Mr. ***Abraham van der Dussen*** met Jacqueline Cornelia de Geer, die eerst met Jan Sadelijn, heer van Voorne, gehuwd geweest was, sproten behalve Mr. ***Jan Bruno,*** de jong overleden ***Lucretia Elisabeth,*** geb. ***28*** Juli 1744, ***Jacqueline Cornelia, Charlotte Vlrica,*** en een tweede ***Lucretia Elisabeth,*** zie Genealogische en Heraldische bladen 1914, bl. 40, 41 en 42.

Wie kan mij mededeelen, hoe Mr. Abraham ***heer van Darthuysen*** werd, of liever waarom dit aan hem kwam bij den kinderloozen dood in 1760 van ***Frederik van den Honert***, zoon van Frederik († 1710) bij diens 2de vrouw Maria Brinkhuys ?

's-Gr. C. S. B. B.

Eck van Panthaleon (van). Wie waren de ouders en grootouders van ***Henriette van Eck van Panthaleon,*** die 1 April 1694 te Nijmegen in het huwelijk trad met ***Pieter Cornelis Beeckman,*** schepen en raad aldaar. Verdere data omtrent dit echtpaar en hunne kwartieren worden eveneens op hooge prijs gesteld.

Rotterdam. H. H. VAN DAM.

Egmond (van). Wie waren de ouders van ***Jacobus van Egmond*** (Egmont?), geb. te? den? 4 Nov. 1749, overl. Rotterdam 16 Nov. 1821, gehuwd ald. (2) 27 Febr. 1774 met Margaretha Johanna Buys. Waren dit wellicht ***Anthony van Egmond*** en ***Catharina Manneken,*** welke Anthony (zie Ned. Leeuw 1898, kol. 21) hertrouwde met ***Adriana Buys,*** zuster van Margaretha Johanna's vader? En welk wapen voerde dit geslacht ***van Egmond (Egmont) ?***

's-Gr. C. S. B. B.

Fewen. (XXXVII, 329). ***Sicke Fewen,*** aldaar genoemd, had twee broers n.l. *Gerlich*, ook genoemd *Garrelt* en ***Luppe;*** zie „Geschichte der stad Emden von Helias Loesing, Emden 1843", blz. 196 en 216, waar „*Gerlich, Luppe* und ***Sicke Feuwen*** Gebrueder" met vele anderen uit naam der burgers v. Emden in Mei 1589 een verklaring voor den Graaf Edzard onderschrijven. Verder is *Garrelt* ***Feuwen*** 1689 „Veertiger" te Emden.

Amsterdam. H. T. HABBEMA.

„Fouine." Wat is de beteekenis van het woord „fouine" in : Rietstap : du Fay de La Tour-Maubourg (Vivarais) : De gu à la bande d'or, ch. d'une ***fouine*** d'azur (en patois: *fayne)*. Beteekent het hier „hooivork, elger, gaffel of bunsing ?

Utrecht. E. C. VAN RIJSSEL.

Grasveld (van). Hoe is het wapen dezer familie (o.a. verwant aan de ***Lannoy, Vitringa,*** etc.)?

Utrecht. J. v. LEEUWEN.

Hagen-Ploos van Amstel. (XXXVII, 37). *Aletta* ***Ploos van Amstel,*** vrouw van Jacob Hagen, was eene dochter van ***Cornelis Ploos van Amstel,*** Jacobszoon ex Margaretha Tol, en van ***Margaretha Maqdalena Nessing***, Jansdr. ex Anna van Breda.

's-Gr. C. S. B. B.

Heel (van). Aanvulling en opvoering der stamreeks gevraagd van het geslacht ***van Heel,*** dat tot wapen voert : in zilver op groen terras een groene boom, vastgehouden door een naakten arm, komend uit een wolk, uitgaande van den linker schildrand, rechts vergezeld van een tegen den boom klimmenden leeuw, het terras beladen met een zilveren pen, de punt naar rechts, geplaatst in schuinlinksche richting. Helmt. : de boom tusschen een vlucht. Het geslacht is thans verwant aan de ***Bruyne, van Overzee, van Tienhoven,*** etc.

1. ***Mattys Arie Janus*** van Heel, gest. 9 Juli 1809, huwt 16 Juni 1766 *Ariaantje* ***Gerritsen Donker,*** gest. 10 Oct. 1808, waaruit 12 k., waarvan verscheidene vroeg overleden en o.a.

11. ***Jan van Heel,*** geb. 27 Febr. 1778, huwt te Delfshaven 12 Febr. 1816 met ***Baartje Rollof***, geb. 15 April 1776.

111. ***Teunis van Heel,*** geb. 15 Nov. 1817.

Utrecht. J. v. LEEUWEN.

Heelsum (van). Is er een wapen ***van Heelsum*** bekend ?

Utrecht. J. v. LEEUWEN.

Heuckelom (van). Wie kan mij de acht kwartieren volledig opgeven van ***Wilhelm van Heuckelom,*** burgemeester van Nijmegen, gecomm. ter Admiraliteit op de Maas en ter Staten-Generaal (zoon van Mr. Frederik, secretaris van Nijmegen en Margarita Rerinck) geb. Nijmegen 21 Mei 1602, † ...., getr. te? 2 Aug. 1635 met ***Agnieta*** *Fagel*, geb? overl.?

Arnhem. B. F. VAN VERSCHUER.

Zie over het echtpaar van *Heuckelom-Fagel* Gen.-Herald. Bladen 1 (1906), p. 68.

DOC.-BUR.

Hof (van der). Worden gevraagd de ouders en grootouders van Adriaan. van der Hof, j. m. van Leur, die gehuwd was (wanneer en waar?) met ***Johanna Brand,*** geb. te Bergen op Zoom 5 December 1745, d. v. Hendrik Jan en Johanna de Bel. (De doop- en trouwboeken van Etten en Leur gaven geen licht in deze.)

Utrecht. E. C. VAN RIJSSEL.

Horn(e) (de). Wie kan de ontbrekende plaatsen en data opgeven ?

Elisabeth de Born(e), geb. te? (Middelburg?). .., † Utrecht 21-4-1781, huwde 1° te A'dam den 16 Sept. 1720 ***Daniël*** Romane, geboortig van? (Mirrendael). .. 17 .., † A'dam .... 2° ***Pierre Sigal*** te A'dam. . Juni 1743.

Vlaardingen. M. C. SIGAL JR.

Houken-Peulaar. Gevraagd de kwartieren (met genealogische gegevens en event. wapens) van ***Margaretha Peulaar***, dochter van Jan Caeper Peulaar en Willemina Schaap, ged. te Amsterdam (Ev. Luth. Kerk) 9 Augustus 1746, en van haar echtgenoot (ondertr. te Amsterdam 1 Juni 1770) ***Dirk Houken***, geb. in Noorwegen ± 1744.

's-Gravenhage. J. J. VÜRTHEIM GZ.

Kemp (de)-van Heukelom-Kloppenburg. (XXXVII, 128, 240). ***Arie de Kemp***, uit Rotterdam (?) zn. van? huwt ***Wilhelmina Buys*** (met het wapen, waarin de drie gekaakte haringen), dochter van Pieter en van diens tweede vrouw Josina Meyers, geb. Klundert (ged. 9

Mei) 1706, halve zuster van Catharina Buys (Patriciaat 1917 bl. 384), dia uit Pieters' eerste huwelijk met Willemina Adriaans sproot, en verwekte bij haar: Agatha de *Kemp,* geb. Rotterdam (?) den? geh. te? den? met *Nicolaas van Heukelom,* en *Pieter de Kemp,* geb. Rotterdam (?) den? geh. te? den? met *Jannetje Glavimans*, zie Wapenheraut 1906 bl. 492-494, waar ook een *Adriaan de Kemp,* gehuwd met *Maria Speeleveid* en eene Willemina Bruining, geb. de Kemp, nl. *Willemina de Kemp,* vrouw van ds. *Gerbrand Bruining* (Wapenheraut 1898 bl. 113) vermeld worden. Willemina was vermoedelijk eene dochter van Pieter v^d^, die ook een zoon had.

Vraag. Behoorde ook deze *Arie de Kemp* tot het XXXVII, 128 behandelde geslacht? dan wel tot welk der daar vermelde vier andere geslachten van dien naam? en wat is er verder van hem bekend? en voorts: wie waren de ouders van *Nicolaas van Heukelom,* die, naar ik vermoed, tot het in Patriciaat 1913 bl. 174 behandelde geslacht behoorde? *Frans van Heukelom* toch huwde (zie bl. 177) *Catharina Kloppenburg,* dochter van Walraven en Susanna van Reesema (volgens Wapenheraut 1901 bl. 267 echter van Walraven en Wynanda de Schregel) en op 4 November 1784 huwde te Rotterdam *Johannes Kloppenburg,* geb. te? 29 April 1766, met *Josina Adriana Buys*, dochter van Anthony (wiens vader een volle broeder van Wilhelmina voormeld) en van Anna van der Dorst.

Johannes Kloppenburg voerde blijkens een cachet in mijn bezit: in rood een gouden keper, vergezeld van drie sterren. Wie waren zijne ouders?

's-Gr. C. S. B. B.

Kuiper. (XXXV, 286). *Catharina Annette Kuiper,* geb. te ? 10 Sept. 1831, was dochter van *Rente* en *Jacoba Bronsema.*

's-Gr. *v.* E.

Latenstein. Gevraagd bijzonderheden betreffende de Huize of Heerlijkheid Latenstein bij Echteld (bij Tiel). Kan iemand mij het wapen verschaffen, met opgave der bron? Wie waren de opeenvolgende bezitters? (Op Victoris 1691 was dit Rutger Corneliss. van Kessel en op op 26 Januari 1759 zijn kleinzoon Rutger de Haas.) Bestaat er een afbeelding van?

's-Gravenhage. J. J. Vürtheim Gz.

Laverge. Genealogische gegevens gevraagd over dit geslacht, afkomstig uit Lyon en voerend: in zilver 3 hulstbladeren (2. 1.), de stelen omlaag; het schild gedekt door een markiezenkroon; schildhouders: twee kl. leeuwen.

Het volgende is mij bekend:

1. Ds. *Laverge* te Heinenoord.

II. Ds. *Laoerge* te Abbenbroek (1779—1870), waaruit

111. *J. Laverge,* koopman te Rotterdam en IIIbis Dr. *Laverge* te Schiedam, waaruit

IV. Dr. *H. J. Laverge* te Amstordam.

Utrecht. J. v. Leeuwen.

Leeuwens. Welke zijn de kwartieren van *Jacob Leeuwens*, Burgemeester van Nijmegen en van diens echtgenoote *Sybille van der Linden ?* Hunne dochter *Elisabeth,* gehuwd 1° met *Johan de Glimmer*, 2° met

Bertram van Eck van Panthaleon, Heer van Groenewoude en Oud-Broeckhuysen, stierf 21 Dec. 1686.

Arnhem. B. F. van Verschuer.

Liegnite (von). Kan een mijner Duitsche medeleden mij misschien het *nauwkeurige wapen* opgeven, gevoerd door *Sophia von Liegnitz,* eerste cchtgenoote van Keurvorst *Johann Geory* van *Brandenburg* (1526-1598) ?

's-Gravenhage. Valck Lucassen.

Loten. (XXXVII, 298). Het huwelijk de *Veer-Loten* Amsterdam 23 Aug. 1603 heb ik niet gevonden. Is dat wel juist?

Amsterdam. A. B. van der Vies.

Mees. Bestaat er een portretvan *Gregorius Mees,* Rotterdam 1697-1763, gehuwd 1° met *Cornelia de Sterke* en 2° met *Johanna van den Berg?*

's-Gravenhage. Carl Köffler.

Naasthoven (van). Gevraagd de 4 kwartieren van *Maria Jacoba van* Naasthoven, geb. Hulst 12 Mei 1726, tr. aldaar 13 Mei 1748 *Cornelis Jacobus Versluys.* Haar ouders, *Cornelis v. N.* en *Cornelia Jacoba van Mekeren* zijn getr. te Hulst 23 Mei 1718 (verder niets van bekend).

's-Gravenhage. A. P. M. A. Storm de Grave.

Poppenhuizen (van). (XXXVII, 242). De vrager raadplege hierover Nav. 1900, p. 606.

's-Gr. C. S. B. B.

Prill (de). Wie waren de ouders van *Woutherus de Prill,* notaris te Rotterdam, geb. te? 29 October 1767, overl. Rotterdam (?) 8 Mei 1834, echtgenoot van *Jacoba Geertruida Buys*, na wier dood hij te Rotterdam (?) in Oct. of Nov. 1800 hertrouwde met *Cornelia Schuller,* dochter van? geb? overl. ? Den brief, waarbij zij van dit laatste voorgenomen huwelijk kennis geven, zegelt *Woutherus de Pril1* met een wapen, waarop drie met elkander verbonden paar bollen als gymnastiekhalters, waarboven drie vogels naast elkander, *Cornelia Schuller* met het in Patriciaat 1913 bl. 344 beschreven wapen.

Was Woutherus misschien een zoon van *Jacob de Pril1* en *Johanna Carolina Jacobi* (Patriciaat 1911, bl. 349)?

's-Gr. C. S. B. B.

Bovenstaande beschrijving van het wapen *de Pril1* is niet juist. Het Rotterdamsche geslacht de Pril1 voerde 3 *brillen* en in een schildhoofd drie vogels naast elkaar. Helmt. een vogel uit het schild. Aldus gevoerd door *Woutherus de Prill*, van 1776 tot 1834 notaris te Rotterdam, volgens lakafdrukken in zijne protocollen, en door *Jacob de Prill, 27.6.1797* koopman te Rotterdam, volgens zijn lakafdruk in het protoc. n°. 32 van Not. Isaac Valeton te Rotterdam.

Volgens een oud handschrift (1767) zou het wapen ook doorsneden voorkomen met een gouden balk op de snijdingslijn en boven in blauw 3 zilveren vogels, beneden in groen 3 gouden brillen.

Doc.-Bur.

Reede (van). Wie kan mij mededeelen de data van geboorte en overlijden van *Reinoud Abraham van Reede*

(Bheede), zoon van *F. G.* **van** *Reede tot de Parkelaer?*

In de mij bekende genealogieën v. R. vond ik *Reinoud Abraham* niet vermeld.

Vlaardingen. M. C. SIGAL JR.

Royen (van). (XXXVII, *237, 296.)* Naar aanleiding van door den Heer W. J. J. C. Bijleveld welwillend verstrekte gegevens uit Leiden en aanteekeningen uit het oud-archief van Amsterdam, kan onderstaande fragment-genealogie worden opgemaakt :

1. *Abraham Adriaensz. van Royen,* passementier, j. m. van Utrecht, wonende Rotterdam, tr. Leiden (Hoogl. Kerk) 4 Mei 1638 *Francijntje Fransdr. van Pijbroeck.* Hij hertr. (aanget. Leiden 7 April 1654, attest. op Soeterwoude 26 April d. a. v.) *Maertgen Pieter&. van Hoogeveen,* geb. Leiden. [Abraham had een broeder *Willem van Royen,* bode met de roede te Leiden, die aldaar 1632 poorter werd en later trouwde met *Magdalena van Pijbroeck,* zuster van Francijntje. Vermoedelijk hebben zij niets te maken met het regeeringsgeslacht uit Yperen, vermeld in Ned. Patriciaat 1912.1

Uit het tweede huwelijk:

11. ***Abraham van Royen***, ged. Leiden (Hoogl. Kerk) 26 April 1666, tr. aldaar (Hoogduitsche Kerk) 29 April 1696 Rachel van *den Bos, j.* d. van Leiden. Hieruit :

III. ***Abraham van Royen,*** ged. Leiden (Hoogl. Kerk) 26 Jan. 1698, tr. (aanget. Amsterdam 12 Mei 1729) *Hester van der Winde,* geboren Amsterdam ± 1704 (ex matre *Hester Kloot).* Hieruit :

IV. *Cornelia van Royen,* geb. **26** Mei 1746, ged. Amsterdam 29 Mei d. a. v., tr. (aanget. aldaar 6 Jan. 1770) *Nicolaas Jacobus Fabius.*

[Volgens „De Navorscher", deel 40, huwde *Hester van Royen,* geb. 29 April 1733, zuster van Cornelia vnd., op 24 April 1763 Mr. *Johan Seba Marcus. Abraham van* Royen en *Hester van der Winde* hadden nog tot zoon: Ds. ***Abraham van Royen,*** predikant te Noordwijk aan Zee. Zie over hem en zijne nakomelingen Alg. Ned. Familiebl. XVIe jrg. blz. 330].

Is wellicht uit deze meerdere gegevens het wapen van ***Royen*** te bepalen ? Hoe is het wapen ***van der Winde?***

Leiden. VAN ROMONDT.

Rijssel (van). Aanvulling wordt gevraagd van het volgende : ***Nicolaas van Rijssel,*** ged. Vianen ... April 1713, overl.? zn. van Barent Willemse (ged. 1-2- 1680 als zn. v. Willem Barentsz. van Rijssel × Margriet Beerents van Luynen) en Aletta van der Goot (d. van Nicolaas Aertz van der Goot × Anna (van) Dortmont), van beroep?, huwt te? den? ± 1737 ***Margaretha van E(c)k,*** dr. v. ?, geb. te?, overl. Leerdam 9 Dec. 1796. Zij woonden eerst te Meerkerk, alwaar 3 kinderen gedoopt werden :

1. *Willem*, ged. Meerkerk 29 Sept. 1737, overl. te? den? van beroep ?, tr. Leerdam 6 Augustus 1760 als j.m. v. Meerkerk ***Corneiia Johanna de Villeneuve***, geb. Bergen op Zoom 11 Jan. 1737 en overl. Leerdam 22 November 1817, dr. v. ds. Josias en Jeanne Gerdina Dreves.

II. *Geertruy*, ged. Meerkerk 18 Sept. 1740 en overl. **1776.**

111. *Barent*, ged. Meerkerk. 1 Nov. 1744. overl. Rotterdam 13 Aug. 1803, nalatende één dochter genaamd.. .., verwekt bij ***Maria Pouwe,*** met wie hij in 1771 was gehuwd.

Utrecht. E. C. VAN RIJSSEL.

Schuak : Rietstap geeft in zijn Arm. Gen. het wapen dezer familie op als: 3 schelpen ; schildhouders : 2 omziende leeuwen. Doch ik **trof een** notaris van dezen naam aan, zegelend met 3 klaverbladen (19e eeuw). Welk dezer 2 wapens **is het** juiste?

Utrecht. J. V. LEEUWEN.

Sevenaer (van)-Pergens. Welke zijn de kwartieren van ***Berent van Sevenaer,*** Heer van Wolferen en van zijne **vrouw *Constantia Pergens?*** Hun zoon ***Jacob van Sevenaer***, Heer van Zevenaar, werd geb. te.. .. 1678, † Nijmegen 27 Juni 1705, en trouwde 20 Maart 1701 ***Henriette Joanna Munter***, geb. den Haag 16 Nov. 1676, †....

Bestaan er genealogieën van de families *van* Sevenaer en ***Pergens ?***

Arnhem. B. F. VAN VERSCHUER.

Sigal. Wie kan mij mededeelen plaats en datum v. h. huwelijk van ***Jean François Sigal***, gedoopt te Utrecht 12 Maart 1747 en gehuwd met: ***Julie Mottet,*** waarschijnlijk geboortig van Morât, Murten, Zwitserland, dochter v. d. kapitein Louis François Mottet en Julie Petitpierre. Ook de overlijdensdata van genoemde J. F. S. en J. M. zijn onbekend. Niet onmogelijk is het, dat zij in Paramaribo gehuwd en overleden zijn.

Vlaardingen. M. C. SIGAL JR.

Thijssen. In de Navorscher van 1864 en 1856 treft men eenige bijzonderheden aan over den Zweedschen Admiraal *Maerten Thijssen,* wiens portret zich langen tijd in de familie de ***Feyter*** te Vlissingen en Middelburg bevond. Mijn grootvader ***Evert Cornelis van Rijssel***, geneesheer te Poortvliet, gehuwd met *Johanna* **Cornelia de *Feyter,*** dr. v. Cornelis (Middelburg) en Johanna Elizabeth van der Hof, verkooht dit portret met den daarbij aanwezigen adelsbrief (gegeven door Christina van Zweden) aan ***Daniël Thijssen*** van Brighton, die meende of kon bewijzen, dat hij een afstammeling van den Admiraal was.

Uit onderzoek in de archieven te Vlissingen en Middelburg bleek, dat bovengenoemde *Cornelis* de ***Feyter*** een zoon was van ***Jan de Feyter*** en ***Clara Verplaatse*** en een kleinzoon van ***Jan de Feyter*** en diens 2e echtgenoote Francina *Thijssen.*

Over Francina Thijssen is slechts bekend, dat zij bij haar huwelijk vermeld werd als j.d. van Amsterdam en 16 Juni 1797 te Vlissingen overleed. Beleefd gevraagd om inlichtingen omtrent baar ouders enz. en eventueel haar verhouding tot ***Maerten Thijssen,*** den Zweedschen Admiraal.

Nog zij vermeld, dat ik uit de overlijdensregisters te Vlissingen aanteekende: overl. 26 Februari 1724 *Elizabeth* wed. Capn ***François Thijssen.***

Utrecht. E. C. VAN RIJSSEL.

Veer (de). (XXXVII, 91). Volgens de genealogie van dit geslacht in het Stam- en Wapenboek van aanzienlijke Nederlandsche familiën 111 bl. 263 werd ***Abraham de Veer*** sub V op 14 Nov. 1703 ged. en was hij een

zoon van Abraham en *Johanna Letteur.* Ook met het oog op het in kol. 198 medegedeelde neem ik aan dat dit onjuist is; maar zag nu gaarne opgehelderd of wel juist is, dat zijn zoon *Johannes* Directeur van Curaçao, aldaar 1° op 26 December 1763 *Gysbertha Vos,* overl. aldaar 6 Mei 1781, 2° op 3 Sept. 1781 *Jannetje Martha Ellis*, overl. aldaar 8 September 1802 huwde.

Deze Johannes Abz. was blijkens „de Nederlanders op de West-Indische eilanden" door J. H. J. Hamelberg, 11 bl. 191 op 8 Sept. 1758 tot Secretaris van den Grooten Raad en bij Resolutie der X-mannen van 18 April 1782 tot Directeur benoemd en den 15den Augustus 1782 als zoodanig geinstalleerd. Ik heb hem nu altijd gehouden voor den echtgenoot der te Curaçao op 1 December 1733 geboren, en op 7 Februari 1799 overledene *Willemina Lix* ***Raaven,*** eene dochter van Gabriel en Catharina de Wit (Ned. Leeuw XXXVI, kol. 336) bij wie hij volgens mijne genealogie Lix Raaven, den te Curaçao op 8 Juli 1763 geboren *Gabriel* ***de Veer*** verwekte, en dat wel omdat hij de opvolger werd van den bij dezelfde resolutie van 18 April 1782 eervol ontslagen Jan Lix Raaven, mede een kind van Gabriel en Cathariua de Wit.

Deze ***Catharina de Wit*** behoorde hoogst waarschijnlijk tot hetzelfde geslacht als de man van *Peggy* ***de Veer,*** dochter van Johannes' broeder Jacobus (kol. 91). Welk wapen zij voerde kon ik nog niet te weten komen. Zie Wapenheraut 1908 bl. 67.

's-Gr. C. S. B. B.

Veer (de) - van der Keere(n). Maandblad XIX, kol. 175 geeft een beschrijving van twee zerken op een graf in de P. K. te Beverwijk. Rechts: ***de Veer*** (schuit en boomen), links: doorsneden, 1. een uitkomend hert, 2. een keper vergezeld van drie ringen. Dit laatste wapen komt, zooals wordt opgemerkt, overeen met dat der fam. *Reessen.* Evenwel draagt ieder der zerken tot opschrift: „Westerhout 1792". In dat jaar — 1. 1.1792 — stierf *Hermina* van ***der Keere(n),*** echtgenoote van ***Pieter de Veer,*** eigenaar van het buiten Westerhout. Het linker wapen is dus h.w. ***van der Keere(n).*** Rietstap geeft onder ***van der Keeren*** evenwel een geheel ander wapen. Kan iemand dit ophelderen ?

Verder geeft Rietstap onder de Veer (Maastricht) het hiervoor bedoelde wapen, onder id. (A'dam): „In bl. 2 dooreengevlochten verkorte kepers van goud, de eene omgekeerd". Dit laatste wapen vond ik slechts bij één persoon vermeld n.l.: ***Margaretha de Veer (1770*** —1847), een nicht van ***Pieter*** voornoemd (Ned. Leeuw XXXVII, 91 onder Peggy), in Geslachtsreg. de Wit door L. J. C. A. de Vogel.

Heeft iemand nog een ***de Veer*** aangetroffen, die dit laatste wapen voerde?

Doesburg. M. R. H. CALMEYER.

Verbolt-le Maire. Welke zijn de acht kwartieren van ***François Verbolt***, Burgemeester v. Nijmegen, Gecomm. ad vitam in de Vergadering v. d. St. Gen., Postmeester-Generaal van Gelderland, geb. ...., † .... (zoon van Nicolaas, Burgemeester v. Nijmegen, Gedep. in de St. Gen., Raad v. Zijne Hoogheid Frederik Hendrik Prins van Oranje en van N. Criep) en van zijne echtgenoote ***Maria le Maire*** (dochter van Maximiliaan en van Margriet Lamme Geertruid van Mierop, begr. Alkmaar (Gr. Kerk) 27 Juni 1673)?

Arnhem. B. F. VAN VERSCHUER.

Verplaatse. Worden gevraagd de ouders en grootouders van *Cornelis Verplaatse, j.* m. van Ritthem (bij Vlissingen), die 16 Augustus 1748 te Vlissingen huwde met ***Catharina Bout*** van Rotterdam, d. v. Cornelis en Clara de Haas. Is er een wapen van hem bekend ?

Utrecht. E. C. VAN RIJSSEL.

Wapen (Onbekend). Op oud tafelzilver staat het onderstaande wapen in 18e-eeuwschen stijl. Doorsneden: 1 gedeeld. a. een roos, b. een zwart hart. 11 een stappend lam of schaap op een grasgrond. Er boven een bladerkroon. Weet iemand soms van welke familie dat zijn kan?

Ginneken. STEENKAMP.

Wapen (Onbekend). In servetten van de familie *van Citters*, door annhuwelijking of erfenis daarin gekomen, is het volgende wapen geweven: Gevierendeeld: 1-4 een leeuw (omgewend), overdekt door 2 dwarsbalken elk beladen met 3 leliën (of pijlpunten?); 2-3 twee dwarsbalken met een schildje in het hart beladen met een keper. Parelkroon. Van wie is dat?

Ginneken. STEENKAMP.

Wapen (Onbekend). Van wie kan het onderstaande wapen zijn?

Doorsneden: 1, zilver met 3 Moorenkoppen (2-1); 11. groen met 3 *krakelingen* van zilver (2-1). Helmt. een Moorenkop, 18e-eeuwsche randversiering, schildhouder links een leeuw. Er zijn mij maar 2 wapens met krakelingen bekend, ***Künzli*** en ***Lang,*** maar daarmede klopt het niet.

Ginneken. STEENKAMP.

Wapen (Onbekend). Van wie is het volgende alliantiewapen op perkament geschilderd? Manswapen: van rood met 2 gekruiste harken (blauwe hark met 4 rechte tanden aan houten steel), gedekt door een bijenkorf (?, hier van meer gerekten vorm) van natuurlijke kleur. Vrouwewapen: van groen met 3 (2.1) gouden (? bruine) molenijzers. Helmteeken: de gekruiste harken.

N B. D.

Wapen (Onbekend). Veiling Mak, Sept. 1919. n°. 16. Een kop, door Key van 1683, in den trant van af beeldingen van Prins Willem, met pijpkraag en kalotje, heeft op den achtergrond een gevierendeeld wapen: 1 en 4 van si. met een zw. dwarsbalk; 2 en 3 van zw. (bruingrijs!) met een zw. kruis, gezoomd van zilver. Ht. een hondenkop (met hals). Wien kan dit voorstellen?

N.B. D.

Wapen (Onbekend). (XXXVII, 93, 303, 342). We hebben hier blijkbaar te doen, òf met ***Maria de Coelkies,*** (later?) gehuwd met Paulus *Marinusz.* ***Timmermans*** en dan dezelfde als die als wed. is afgebeeld op

het schilderij van de veiling Fred. Muller 24.4.1900 nº. 24 (verkeerdelijk met een *van Cromhuysen* als pendant verkocht), òf met haar moeder *Johanna Mechelmans,* gehuwd met *Cornelis de C.,* Raad Secr. van Karel V. Zulks blijkt uit Herald. Bibl. 18'76 341/2, waar fragmenten T. zijn gegeven en de afstamming van *Maria de C.*: *Jan Mechelmans* 1476 (voert gevierend. 1 & 4 in ro. een zi. windhond, 2 & 3 in go. 3 zw. molenijzers) huwt *Catharina Hendrik&. van Stakenburch* (in ei. 3 ro. burchten), waaruit *Paulus Mechelmans* huwt *Elisabeth Klaesdr. Hose* (in zi. 3 zw. horens met ro. snoeren), waaruit *Johanna Mechelmans* (voert *Mechelmans* met surtout van *Hose)* huwt *Cornelis de Coelkies*, waaruit *Maria* gest. 1592 Riga. De combinatie geeft het gevraagde wapen.

De naam en het wapen schijnen ook voor te komen op portretten der families *Timmerman* en *Mathias* ten huize „de Griffioen" te Middelburg (1876).

Ten slotte een vraag: is het schild wel een jonkvrouwelijk wapen?

N.B. D.

Wapens (Onbekende). Op welk echtpaar hadden onderstaande wapens betrekking, geaccoleerd voorkomende op oud. glas in lood:

Rechts: in goud een groene dwarsbalk beladen met drie gouden klaverbladen, vergezeld in het hoofd van een zilveren ossekop en in de punt van een zilveren wassenaar.

Links : gevierendeeld : 1 en 4 in zilver zeven zwarte versmalde dwarsbalken, over alles heen een gouden keper ; 2 en 3 in blauw een zilveren jachthoorn, gebonden, beslagen en gemond van goud; hartschild : in zilver een roode leeuw.

Gekroonde helm. Helmteeken: een gouden klaverblad. tusschen twee gouden olifantstrompen. Dekkleeden : zilver en blauw. Spreuk: Pro veritate et libertate. Anno 1671.

's-Gravenhage. W. F. LOUDON.

Wolff (de). (XXXVII, 343). *Wolter* de *Wolff,* geb.?., † 1601, begr. te Wilp. Ux: *Agnes van Keppel,* dr. van Hendrik tot Dingshof, Heer van de Oije en de Pol en Gerardina van Oldeneel toe Haer en Engvorden.

Zij Vrouwe tot Oije huwde 2º 1607 *Hendrik van Murwe.. Zij* weduwe vóór 11 Mei 1612. Zij leeft nog als wed.. van Marwe 28 Dec. 1616, overl. waarsch. 1616.

11 Mei 1612. Gerrit van Vieracker en Wenneme ther Bruggen, echtelieden, geven volmacht in hun zaak tegen *Agnes van Keppel* wed. van *Henrick van Merve* en Emerentia van Keppel, huisvrouw van Derrick van den Harden bergh.

'28 Dec. 1615. Burgemeester Gerrit van Vieracker geeft volmacht in zijn zaak contra *Agnes van Keppel, wed.* van *Merve* en Emerentia van Keppel, huisvrouw van Derrick van Hardenberoh.

Agnes en Emerentia waren zusters.

Gerrit van Vieracker was gehuwd met *Wiviana ter Bruggen* en *Hendrik van Keppel* huwde 2º H. V. 26 Jan., 1588 met *Judith ter Bruggen,* zuster, van Wiviana.

Agnes van Keppel was toen (in 1688) reeds gehuwd

met *Wolter Wolffs* en bij hunne huwl. voorw. was bepaald, dat zij en haar zuster de Oije zouden krijgen.

Waarschijnlijk huwde zij in 1586 omdat zij toen de Oije bij het Huis te Wilp gelegen van haar vader ontving.

Wolter de Wolf van Westenrade (of Wulffs van Westerroode) was zoon van *Reynier* en *Jacoba Vaeck.* Hij was in de Ridd^{p}. van Veluwe 1691 en † 1601.

Uit dit huwelijk eene dochter *Gerharda Wolffs*, die de derde vrouw wordt van *Gerrit van Heerdt*, richter van 't Nybroek en later hertrouwt met *Wibbold Gansneb yen. Tengnagel.*

Wolter de Wolff moet eerder geboren zijn dan 1672, daar hij anders slechts 14 jaar zou geweest zijn toen hij trouwde. Misschien is 1672 het geboortejaar van zijne vrouw.

Apeldoorn. J. R. VAN KEPPEL.

Wolff (de). (XXXVII, 343). *Reinier de Wolff van Voirde,* wonende te *Hengelo* (zoon van *Wolter* en van *Agnes van Keppel*) overleden in *1635,* huwde 1º 21 Dec. 1614 *Elisabeth van Heerdt* (dochter van *Berndt* en van *Anna van Coeverden*), overleden 1624, niet 1634 ; 2º *vóór* 1630 *Geertruid Gevecoten* (dochter van *Rave en van Magdalena van Bulo*) die kinder loos stierf, na hertrouwd te zijn met *Daem van Heerdt tot Scherpenhoff*, zoon van *Johan* en van *Catharina Gelmers.*

In Ned. Heraut wordt onder nº 266 vermeld het volgende grafschrift *Hengeloo* (*Gelderland*).Gewoon schild. *Munster* Obiit 17 July A. D. MDCC. Met 4 kwartieren. Rechts: 1. *Munster. 2 len Toorne;* Links 3. *Wolff. 4. Clant.* Dit grafschrift heeft betrekking op een kleinzoon van *Reinier de Wolff* en *Elisabeth van Heerdt*; maar voor *van Toorne en Clant* moet worden gelezen *Stenderingh* en van *Heerdt.*

Assen. J. A. R. KYMYELL.

INHOUD 1919, Nº 10/11.

Bestuursberichten. — De stamvader van het geslacht van Versohuer, door Jhr. Mr. W. A. Beelaerts van Blokland. — De eerste generaties van het geslacht van Asbeok, door H. H. K. Langenmayr. — Hutschenruyter, een geslacht van Nederlandsche musici, door A. Hoynck van Papendreoht. — De titel „graaf van Olo" bestaat niet in Portugal. Antwoord van Jhr. Dr. E. Teixeira de Mattoa aan M. G. Wildeman, met naschriften van M. G. Wildeman en de Redactie. — Een belasting op geslachtswapens?, door Mr. Th. R. Valok Lucassen. — Naamlijst der te Zutphen „met de stadsroeden" begraven peronen, medegedeeld door Jhr. H. H Röell. (Slot). — Huwelijksinteekeningen van Predikanten in de Kerkelijke registers tc Amsterdam (1680—1811), medegedeeld door A. B. van der Vies. (Vervolg). — Korte mededeelingen: Het Nederlandsohe Archiefwezen; Wapenoogst. — Vragen en antwoorden: Bleeker-Zoutman; Bosch (van den); Both; Brande (van der); Brouwer, te Epe; Commerstein-Reael?; Crull-Krull; Dussen (van der); Eck van Panthaleon (van); Egmond (van); Fewen; „Fouine"; Grasveld (van); Hagen-Ploos van Amstel; Heel (van); Heelsum (van); Heuckelom (van); Hof (van der); Horn(e) (de); Houken–Peulaar; Kemp (de) – van Heukelom-Kloppenburg; Kuiper; Latenstein; Laverge; Leeuwens ; Liegnite (von) ; Loten; Mees ; Naasthoven (van); Poppenhuizen (van) ; Pril1 (de) ; Reede (van); Royen (van): Rijssel (van); Schuak; Sevenaer (van) – Pergens; Sigal; Thijssen; Veer (de); Veer (de) – van der Keere(n); Verbolt – le Maire; Verplaatse; Wapens (Onbekende) ; Wolff (de).

De Ned. Boek- en Steendrukkerij, voorh. H. L. SMITS.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch- heraldisch Genootschap : „ De Nederlandsche Leeuw."

Dit blad **verschijnt** maandelijks en wordt alleen aan de Leden van het Genootschap gezonden. Bijdragen, correspondentie betreffende de redactie van het Maandblad, opgaven van adresverandering, opmerkingen in zake de verzending en aanvragen om exemplaren van vroeger versohenen Maandbladen gelieve men te riohten tot den **redacteur,** Mr. TH. B. **VALCK LUCASSEN,** *Raamweg 14, 's-Gravenhage.*

De jaarlijksohe contributie bedraagt *f* 7.50. Leden **te** 's-Gravenhage, die de **wekelijksche** portefeuille ontvangen, betalen hiervoor **eene** verhoogde **contributie** van *f* 10.— per jaar.

Brieven, aanvragen enz. betreffende het Genootschap te riohten tot den secretaris, Mr. E. J. **THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP,** *Sweelinckstraat* 8, *'s-Gravenhage, en* die betreffende **de Bibliotheek** tot den **bibliothecaris** W. baron **SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG, Jan** *van Nassaustraat 96, 's-Gravenhage.*

De **Bibliotheek** van het **Genootschap,** gevestigd *Heerengracht 62 (hoek Princessegracht), 's-Gravenhage,* is voor de Leden geopend **iederen** Maandag van 2-4 nar.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der **onderteekende** stukken.

N°. 12. **XXXVIIe Jaargang.** **December 1919.**

BESTUURSBERICHTEN.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

De eerstvolgende bijeenkomst zal niet plaats hebben op Maandag 5 Januari 1920, doch op Dinsdag 6 Januari a. s. ten 4½ ure in Café-Rest. „de Kroon", Spui 10, 's-Gravenhage.

Contributie.

Op de buitengewone algemeene Ledenvergadering van 1 December j.l. werd met algemeene stemmen de **jaarlijksche** contributie voor de gewone leden, ingaande op 1 Januari a. s., als volgt vastgesteld :

f 5.— *voor* hen, die sedert de oprichting van het Genootschap (1883) lid zijn.

f 10.— voor de overige leden, die de portefeuille van het Genootschap *niet* ontvangen.

f 16. — voor de leden (te 's-Gravenhage), die de portefeuille *wel* ontvangen.

Register.

Tegelijk met dit nummer worden titel, inhoud en register verzonden, behoorende bij den vorigen (36sten) jaargang.

Het register enz. van den 37sten jaargang, waarvau het Bestuurslid Jhr. Mr. Th. van Rheineck Leyssius welwillend de samenstelling op zich genomen heeft, is in bewerking.

Adreswijzigingen.

W. L. VAN DEN AKKER ..... *Soerabaja (N.I.)*
Embang Mawar 17.

W. J. FONTEIN ..... *Genua (Italië)*
Palazzo Nuova *Borsa 1°* Piano.

JHR. A. F. K. GRASWINCKEL .... *Breda.*
Wilhelminastr. 41.

B. H. GRIJSEELS ..... *Amsterdam.*
v. Breestr. 50.

TE. H. L. C. KUNTZE. ..... *Tjepoe* (Java).
D. P. M. Boulevard 34.

JHR. MR. F. K. VAN LENNEP .... *Vorden.*
„Het Enzerinck."

W. VAN MAANEN ..... *Hoorn.*
Appelhaven 13.

MR. N. C. VAN MASTRIGT ..... *Overschie.*

M. J. D. MERENS ..... Arnhem.

A. W. J. MUYSKEN ..... *Gravenhage.*
Delistraat 55.

JHR. E. 0. M. VAN NISPEN TOT SEVENAER. *Utrecht.*
Kromme Nieuwe Gracht 12.

MR. J. NOLEN ..... *Amsterdam.*
Valeriusplein 24.

PH. F. W. VAN ROYONDT ..... *'s-Gravenhage.*
Regentesselaan 47.

MR. J. W. SURINGAR ..... *Leeuwarden.*
Tweebaksmarkt 38.

JHR. C. H. C. A. VAN SYPESTEYN .. *'s-Gravenhage.*
Bilderdijkstr. 62.

J. C. SWAVING ..... *Arnhem.*
Hotel des Pays-Bas.

De stamreeks van het Rotterdamsche geslacht Suermondt,

door W. WIJNAENDTS VAN RESANDT.

Hebben wij in een vorig artikel medegedeeld hetgeen bij een ingesteld archief-onderzoek gevonden was over de afkomst van het geslacht *Suermondt,* dat sedert 1730 te Rotterdam is gevestigd, thans rest ons nog een overzicht te geven van de stamreeks — de rechte voorouders — van dien eersten Rotterdammer tot op **zijn** voorvader die zich *Geddesen* noemde.

Op 16 Mei 1730 wordt tot poorter der stad Rotterdam aangenomen : *Evert Suirmond geboren te Wageningen* en betaalt hij 12 gl. voor zijn burgerschap na aflegging van den eed als poorter. Negen jaar later, den 31 Mei

1739, huwde hij als ***Evert Zuurmont,*** *jongman van Ede in Gelderland,* wonende „op 't Wolfshoek,' met ***Helena Boel,*** jongedochter, wonende op de Wijnhaven. Zijnvrouw was te Rotterdam gedoopt ***16*** Februari 1717 als dochter van ***Yman Boel*** en ***Jacoba van Doorn.*** Hij won bij haar 4 zoons en 1 dochter.

Uit de poorteracte en de huwelijksacte is op te maken, dat ***Evert*** te Wageningen was geboren, doch bij zijn komst te Rotterdam laatstelijk te Ede gewoond had; straks zal dan ook blijken, dat zijn vader zoowel te Wageningen als te Ede verblijf hield. Volgens familie-aanteekeninpen was hij — ***Evert*** — 3 April 1703 geboren; daar de doopboeken van Wageningen eerst met 1737 aanvangen is zijn doopacte niet te vinden.

In het protocol van Ede, deel 1733-1746, vindt men een groote en belangrijke acte van 23 October 1737, waarin ***Evert Suermondt*** in familie-verband voorkomt. Hij had al. een broeder, die 1 November 1731 als *Barthold* ***Suurmont*** *Willemszoon* van het Hof van Gelderland commissie bekwam als scholtis'van het ambt Nijkerk, waartoe hij bij resolutie van het Quartier van Veluwe van 18 Oct. t. v. was benoemd [1]). Die broeder — die 27 Aug. 1767 te Nijkerk overleed — was in 1737 tevens benoemd tot ontvanger van de verpondingen in genoemd ambt en had daarvoor goede borgen moeten stellen. De hiervoor genoemde Ede'sche acte houdt nu die borgstelling in, en wel dat zijn vader ***Willem*** *Suermondt* met diens zonen ***Evert*** Suermondt en ***Jan Suermondt*** en zijn schoonzoon en dochter *Antony van der Hart* en ***Maria Elisabeth Suermondt*** te zamen en persoonlijk zich borgstellen „voor de trouwe bedieninge van den voornoemden geheelen ontfank" en daarvoor verbinden hun personen en gereede en ongereede goederen. Laatstbedoelde goederen worden in de acte uitvoerig gespecificeerd en blijkt er uit, dat de vader ***Willem*** Suermondt 22 goederen te en onder Ede als waarborg stelt en de broeders en zuster 13 goederen onder het ambt van Barneveld. Blijkt hieruit, dat het gezin in 1737 tot de zeer vermogenden dezer streek behoorde, ook de omsohrijving dier goederen bewijst zulks.

Zoo behoorde er toe de helft van het goed Groot-Ginckel, bestaande uit „huys, hoven en bergh, schuur en „schaapschoten met die daartoe gehorende bouwlanden, „geregtigheydt in veldt, wallen, sloten en houtgewassen", (de andere helft van Groot-Ginckel behoorde toen aan de familie ***Brantsen*** te Arnhem, eveneens uit Ede afkomstig); voorts bezaten de kinderen Suermondt blijkens diezelfde acte o. a. het goed Esveld onder Barneveld.

Vermelden wij nog dat de hiervoor genoemde broeder *Jan Suermondt*, ongehuwd te Wageningen, waar hij als hopman voorkomt, op 30 Aug. 1781 overleed en dat de zwager en schoonzuster daar resp. 16 Juli 1786 en 8 Juli 1785 (hij was er burgemeester) stierven, dan gaan wij thans over tot den vader, den hierboven genoemden *Willem* ***Suermondt.***

Deze was omstreeks 1672 te Ede geboren, woonde daar tot 1722, vestigde zich toen te Wageningen, waar hij als hopman vermeld wordt en overleed er kort na 1744. Het was eenigszins moeilijk bij het onderzoek niet in de war te komen met zijn gelijknamigen neef ***Willem Suermondt*** [1]), die eveneens te Wageningen woonde, van 1681 tot 1767 leefde en er schepen en burgemeester was.

Meestal — doch niet steeds — komt de eerste ***Willem*** na zijn vestiging te Wageningen voor in acten met de bijvoeging „*B.zoon*", terwijl laatstgenoemde steeds (hij was schepen sedert 1707) vermeld wordt als „burgemeester Willem Suermondt".

De ***Willem,*** die vader was van den lateren Rotterdammer ***Evert,*** was 2 Juni 1700 te Barneveld gehuwd met ***Anna Elisabeth van Dompeelaer.*** De inteekenacte aldaar luidt. :

„11 May 1700. Willem Zuermondt, j.m., soon van de „E. Bartel Zuermondt tot Ede, ende Anna van Dompzeler, j d., dochter van de E. Jan van Dompzeler Diricks „tot Barneveld. Getrouwt den 2 Juni."

Anna Elisabeth van Dompseler was te Barneveld gedoopt 18 Sept. 1681 en was dochter van ***Jan van Dompseler Dirkszn.*** en *Alberta van Dompseler Wijnantsdr.* [2]) ***Na*** haar man de 4 hiervoor genoemde kinderen gesohonken te hebben, overleed zij en hertrouwde ***Willem Suermondt 21*** Mei 1713 te Lunteren met ***Maria van den Eng.***

Deze inteekenacte luidt in het trouwboek aldaar (deel 1700-1772) „1713. Willem Suirmond wedr. van Anna ,,Elisabeth van Domselaer, woonende tot Ede, en Maria „van den Eng, jd. van Nijkerck; sijn getrouwt den 21 „Meij met attestatie van Ede en Nijkerck."

Ook te laatstgenoemder plaats komt de inteekenacte d.d. 28 Apr. 1713 in het trouwregisfer voor.

Deze tweede echtgenoote schijnt eveneens spoedig te zijn overleden, althans in het oudste lidmatenregister der Hervormde gemeente te Ede, dat met het jaar 1721 aanvangt, komt haar naam niet meer voor, wel die van haar man. Op de lijst der lidmaten van 1722 komt ***Willem Suermondt*** nog voor, daarna niet meer, terwijl hij in de acten van den kerkeraad te Ede in 1718 en 1719 voorkomt als soriba van den kerkeraad en in 1722 als ouderling, doch van af 1722 niet meer, zoodat hij in dit jaar naar Wageningen verhuisd zal zijn, waar, zooals verder zal blijken, zijn vader toen nog woonde.

Blijkens de gerichtssignaten der Veluwe, ambt van Ede, was hij voorts bouwmeester van 'Ede o. a. in 1713.

Als ***Willem*** *Suermond Bzn.* komt hij nog voor in Wageningsche acten van Nov. 1743 en Mei 1744, in laatstbedoelde tevens als hopman, doch zal hij kort daarna zijn overleden.

Uit de hierboven medegedeelde huwelijksacte van 1700 bleek reeds, dat zijn vader ***Barthold*** *Suermondt* heette en toen te Ede woonde.

Dat hij voorts de eenige zoon was, blijkt uit een klacht van het Landgerioht der Veluwe d.d. 16 Oct. 1697 [3]) van ***Johan Otters,*** scholtis van Ede, tegen ***Elis Timmer,*** wonende aldaar, waarbij o.a. getuigenis afgelegd wordt door ***„de soon van Bartolt Suirmont"*** (geen voornaam genoemd); had ***Bartold*** méér zonen gehad, dan had niet gesproken kunnen worden van den zoon.

---

[1]) Commissieboek van het Hof van Gelderland, dl. 1718—1744.

[1]) ***Willem Suermondt,*** gehuwd met ***Cornelia*** van ***Setten, zoon*** van ***Dirk Suermondt en Aeltje Noeij.***

[2]) Zij teekenden te Barneveld in op 19 Nov. 1680. Een andere Jan van Dompseler, doch ***zoon*** van Wynant v. D. teekende er in op 13 Febr. 1676 met Geertruid van Dasselaer Evertsdr., uit Nijkerk.

[3]) Gerichtssignaat der Veluwe — ambt Ede — 1697.

Barthold Suermondt, met wien in de tot dusver gedrukte werken de stamreeks begon, en die niet meer voorkomt in het oudste lidmatenregister te Ede, dat met 1721 aanvangt, en dus vóór dit jaar dit dorp metterwoon verlaten heeft, vindt men terug in het Actenboek van den kerkeraad te Wageningen In deel 1655—1687 daarvan, vindt men een lidmatenlijst, aangelegd in 1663 en vervolgd tot 1687. Daarin leest men dat Pinksteren 1663 is aangenomen *Bartholdt Surmont.* Namen vroegere schrijvers — zie Nederl. Patriciaat — aan, dat *Bartholdt* omstreeks 1660 geboren zou zijn, in verband met het jaar zijner bevestiging als lidmaat is het geboortejaar vroeger, omstreeks 1645, te stellen. Achter zijn naam is daarna het volgende bijgeschreven: *„van hier nae Ede vertrocken aldar getroud sijnde a° 1670".*

Hieruit zien wij dus, dat *Barthold Suermondt* in 1670 te Ede huwde (met *Luytje Roest),* terwijl uit het kerkeraadsactenboek van Wageningen dl. 1707-1760 een inschrijving gevonden werd van 29 *Juni 1708* luidende: *„met attestatie ingekomen, Barthold Suurmont en Luylje Roest, van Ede."* Alzoo woonde *Barthold* — van wien tot dusver niets anders bekend was dan de naam zijner vrouw — van zijn geboorte tot 1670 te Wageningen, van 1670-1708 te Ede en daarna weder te Wageningen.

Hij komt in de Gerichtssignaten der Veluwe slechts in acten in 1671, 1678 en 1697 voor, doch bezat blijkens andere gevonden acten ook goederen te Herveld en te Opheusden in de Betuwe.

8 Sept. 1694 [1]) verkoopen *Bartolt Zuermont* voor hem zelf en voor zijn absente huisvrouw *Luytje Roest,* en *Gerrit van Ede,* ieder voor de helft, voor 700 gld. een weiland onder het kerspel van Hervelt, en 11 Mei 1709 [2]) transporteeren *Bartholt Suermont* en *Luyttien Roest,* echtelieden, aan *Jacob* van *Ommeren* en Gerritjen *Roest,* toekomende echtelieden, een huis, hof en boomgaard en ⅔ van 3 morgen land in de buurschap Gesperden onder Hien (het overige ⅓ deel behoorde aan *Gerrit Haalboom* [3])), een en ander op afbetaling in termijnen. 28 Juni 1714 [2]) is alles afbetaald en wordt het bezit door *Bartolt* Suermont, die dan *weduwnaar* heet van *Luitje Roest,* aan de koopers definitief overgedragen.

Zijn echtgenoote overleed dus tusschen Mei 1709 en Juni" 1714.

Te Wageningen teruggekeerd, leefde hij er nog lange jaren tot 1730 en is dus omstreeks 86 jaar oud gestorven. Sedert 1717 komt hij voor als schepen van Wageningen (tot 1730) en in 1719, 1721, 1724, 1726, 1727, 1728, 1730 ook als burgemeester aldaar. Het is wel opmerkelijk, dat van *Barthold Suermondt,* den tot dusver bekenden stamvader, die overleed in het jaar dat zijn kleinzoon zich te Rotterdam vestigde, tot nu toe niets bekend was, terwijl thans blijkt, dat hij hoogbejaard als schepen en burgemeester van Wageningen is overleden. Ook op kerkelijk terrein vervulde hij functies.

[1]) Protocol van bezwaar van Valburg, dl. 1676—1701 f°. 164.

[2]) Protocol van bezwaar van Hien en Dodewaard, dl. 1660-1739, f°. 198 en f°. 214.

[3]) Gerrit Haalboom was gehuwd met Stijntje Roest, weduwe van Cornelis Timmer, te Ede, vermoedelijk een zuster van Luitje. De moeder van Luijtje Roest, zou volgens familie-aanteekeningen van *Ede* zijn geheeten; denkelijk is dit juist, daar blijkens de acte van 1694 Gerrit van Ede voor de helft mede-eigenaar is met Luijtje Roest in het land onder Herveld.

20 Dec. 1720 vermeldt het kerkeraads-actenboek, dat hij *uit de magistraat* tot lid van den kerkeraad werd verkozen; 10 Dec. 1728 wordt hij gekozen tot ouderling.

23 Augustus 1730 koopt hij nog land te Wageningen, doch daarna komt hij niet meer in acten voor.

Het veelvuldigst komt *Barthold Suermondt,* sedert 1686 — tot 1707 met zijn vrouw — voor als kooper van verschillende huizen en landen te Wageningen en in acten in familie-verband met de van *Daetselaer's.* Aangezien laatstbedoelde acten ons aanwezen wie zijn vader was, zullen wij bij die relatie wat uitvoeriger stilstaan.

In eenige dier acten, b.v. een van 10 Juli 1693 [1]), komt Ds. *Bartholdus* van *Daetselaer* voor als *neef* van *Bartholt Suermondt* ; blijkens diezelfde verschillende acten was Ds. *Bartholdus van Daetselaer* predikant te Wolagda in Rusland, en had hij een broeder *Dirk van Daetselaer* te Wageningen en een zuster *Ulandt van Daetselaer* te Londen. Een acte van 17 November 1676 [2]) leert ons, dat *Johanna Wolters,* weduwe van den burgemeester *Diederik van Daetselaer,* toenmaals behalve eenige onmondige kinderen een mondigen zoon *Jan* en 2 dochters *Lucretia* en *Ulant van Daetselaer* had, welke laatsten tot voogd hadden *hun oom Willem Suermondt.* Alzoo als die kinderen *van Daetselaer* [3]) *oom* zeggen tegen *Willem Suermondt* en *Barthold Suermondt* 17 jaar later hun *neef* genoemd wordt, kan zulks alleen indien *Barthold* de zoon is van *Willem Suermondt.*

Dezen *Willem Suermondt* vindt men in de eerste plaats sedert 1650 in de schepenregisters van Wageningen terug (de deelen tusschen 1626-1648 ontbreken helaas); hij is dan reeds gehuwd met *Maria Vermeer en* koopt met haar herhaaldelijk huizen en land te Wageningen ; óók op 8 Maart 1665 land te Opheusden in de Betuwe, naast land dat hij daar reeds bezat.

In de oudste lidmatenlijst van Wageningen van 1663 staat ingeschreven zijn gezin als: *Wilhem Suermonb, Maria Vermeer, syn huysvrouw, Francin Suermont, haer dochter, Derrick Suermont* en *Claes Suermont haer soons.* De zoon *Barthold,* die blijkens het vorige in 1663 werd aangenomen, woonde toen blijkbaar niet meer bij hen in. Achter *Maria Vermeer* staat bijgeschreven: obiit 10 Dec. 1673, achter den zoon *Claes* staat bijgeschreven : obiit 10 Jan. 1667. [4])

In het oudste kerkeraads-actenboek komt *Willem Suermont* reeds in 1667 voor als ouderling; 23 Dec. 1664 wordt hij *uit de magistrature* verkozen tot ouderling, als zoodanig komt hij daarin steeds voor.

[1]) Protocol van opdrachten der stad Wageningen, deel 1702-1730.

[2]) Idem, deel 1660-1706.

[3]) Blijkens de Wageningsche schepenregisters moeten Diederik van Daetselaer, burgemeester, † na 1664, en Johanna Wolters, o. a. de volgende kinderen hebben gehad: 1. Jan v. Daetselaer, woont later te Londen, gehuwd met Maria Demetrius; 2. Dirk v. D. te Wageningen; 3. Ds. Barthold v. D., predikant te Wolagda, † voor 1723, nalatende 1 kind; 3. Lucretia; 4. Ulandt v. D. te Londen, nog in 1719; 5. Johanna v. D. tr. Jan Weecks; 6. Margaretha v. D. tr. Denis (Dionis) Machillicude, majoor te Londen nog in 1724. Bestaat er een genealogie dezer familie van Daetselaer?

[4]) De andere zoon Dirk Suermondt huwde omstreeks 1677 Aaltje Noey Petersdr., uit welk huwelijk stamt een in 1850 uitgestorven tak te Wageningen, Rheden, op de Veluwe, Deventer en Maastricht., aangehuwd aan van Setten, van Steenler, Jacobson, Jordens, Claeszen, Koninck, Habbe, Graatsma en Wesseling; de dochter Francina of Fransje huwde met Jacob van Crugten.

In October 1688 vermeldt het boek: „*is broeder Suermont in den Heere ontslapen.*"

Blijkens het resolutieboek van Wageningen (deel 1671-1677) werd *Willem Suermont 18* Aug. 1675 gecommitteerd om met de commissarissen van den heer van Amerongen de scheiding na te gaan van den Grebbedijk.

Blijkens de gerichtelijke informatiën dier stad legt *Wylhem Surmont 15* Febr. 1669 een verklaring af ten verzoeke van Johanna *Wolters*, weduwe *Diederik van Daetselaer,* over een in 1649 gemaakte schuld, in welk stuk hij *Diederik* voornd. zijn *broeder* noemt; hiermede is geheel in overeenstemming de hiervoorgenoemde acte van 17 Nov. 1676, waarin de kinderen *van* Daetselaer, *Willem S. hun oom* noemen.

Ten slotte vindt men een stuk van 18 Juni 1686 waarin *Willem Suermondt,* oud omtrent 85 jaar, „blindt van gesicht doch sijn verstandt machtich en sittende op een stoel" eene verklaring aflegt. Alzoo volgt uit dit alles dat *Willem buermondt* in 1601 geboren moet zijn, in Oct. 1688 te Wageningen overleed en omstreeks 1638 huwde met *Maria Vermeer,* die 10 December 1673 te Wageningen overleed. Behalve voogd over de onmondige kinderen van burgemeester *D. van Daetselaer,* komt hij het meest in schepenacten voor als bloedmomber, d. i. voogd in den bloede, van de kinderen van burgemeester *Jr. Rudolph de Ruyter.* Blijkens tal van Wageningsche acten warenzijn medemombers -ook bloedmombers genaamd — *Barthold Huygens*, luitenant, en *Peter Noey. Nu* heette de moeder van de onmondige kinderen van jr. *Rudolph de Ruyter* [1]), Anna *van Stralen* ; de voogd *Barthold Huyghens was* gehuwd met de oudste dochter *Johanna de Ruyter,* de andere voogd *Peter Noey* was gehuwd met *Gerritjen van Stralen;* wil *Willem Suermondt* dus bloedmomber zijn van de kinderen *de Ruyter,* dan moet zijn *moeder* eene *van Stralen zijn* geweest. Wanneer wij nu nog letten op de hiervoor vermelde bijzonderheid, dat *Willem Suermondt* en *Diederik van Daetselaer* zich *broeders* noemen en als wij weten, dat de ouders van dezen *Diederik* waren *Christoffer van Daetselaer* en *Ulandt van Stralen,* dan kan het bijna niet anders of laatstgenoemd0 *Ulandt* moet eerst met een *Suermondt* en wel met *Willem's* vader gehuwd zijn ; boven omschreven bloedverwantschappen maken dit niet anders mogelijk.

Dan moet de vader van *Willem Suermondt* zijn geweest de *Frans Suermondt,* die gehuwd was met *Vlandt Everts* en zou dan *Vlandt Everts* en *Vlandt van Stralen* dezelfde persoon zijn geweest. Beslist bewezen is zulks nog niet, want de schepenregisters van Wageningen, waaruit een en ander ware te bewijzen, ontbreken van 1697-1617 en van 1626-1648, doch er voor pleit 0. a., dat de oudste dochter van *Willem Suermondt , Fransje* of *Francina* heette (zie hiervoor) [2]) en dus genoemd is naar *Willem's* vader *Frans.*

Frans Suermondt, die in Juni 1626 nog leefde en in een verklaring van dit jaar zegt alsdan 73 jaar oud te zijn, was dan geboren in 1663 en is *voor* 1592 gehuwd met *Ulandt Everts*; *Willem,* geboren in 1601 kan dus zeer wel hun zoon zijn geweest.

Hij wordt vermeld in Wageningsche acten van 1684, 1692, 1699, 1601 en 1626; door het ontbreken van de schepenregisters, hierboven vermeld, is minder van hem te vinden, dan gewenscht is. In de acte van Aug. 1684 komt hij als ongehuwd voor, in die van 4 Dec. 1592 koopt hij met zijn vrouw voornoemd, één morgenland tusschen de Groote en de Kleine Gravenhoef te Wageningen. In 1699 en 1601 heeft hij een proces contra den Richter van Wageningen.

In een copie van een transportacte van Wageningen d.d. 20 Juni 1601 , liggende in een bundel processtukken van 1628, draagt heer *Jan Suermondt,* geassisteerd met *Frans Suermondt, zijn neef,* op aan *Christoffel Suermondt!* en *Maria buermondt , Jan's* kinderen, een uiterwaard te Wageningen, terwijl blijkens een brief van 8 Mei 1626, liggende bij dezelfde processtukken, *Henrick Noy* (die gehuwd was met *Hermanna Suermondt) Frans Suermondt* zijn *zwager* noemt (zwager hier in de beteekenis van aangehuwden neef).

Nu waren heer *Jan Suermondt* en *Hermanna Suermondt* (gehuwd met *Hendrik Noy)* broeder en zuster; zij waren geboren circa 1646 (zie het artikel over de afstamming van het geslacht Suermondt); *Frans*, hun neef, geboren in 1661, moet dus een zoon zijn van een oom van *Jan* en *Hermanna.* Deze laatsten waren mèt *Dirk, Jacob en Jasper Suermondt,* kinderen van *Hendrik Beddesen* en van *Maria van Sallant; Frans* moet dus een zoon zijn van een broeder van *Hendrik Beddesen;* de eenige gehuwd0 broeder, die deze had, was (zie vorenbedoeld opstel) *Peter Qeddesen,* gehuwd met ***Barbara** van **Daetselaer*** ; alzoo moeten dit de ouders zijn van *Frans Suermondt.* Wel was er nbg een gehuwde broeder, n.l *Willem Suermondt,* maar deze overleed blijkens de vroeger medegedeelde acten wel. gehuwd, maar kinderloos, te Amersfoort in 1684.

En hiermede zijn wij met onze mededeelingen beland bij de personen reeds beschreven in ons voorgaand artikel en kan de stamreeks on grond van al het daarin en hiervoor medegedeeldu, ais volgt gereconstrueerd worden :

1. *Dirk Geddess*, geb. omstreeks 1460, vermoedelijk te Culenborg en dan aldaar vermeld in 1502.

11. *Dirk Dirkzn. Qeddesen,* geb. omstreeks 1490, burger te Wageningen, aldaar vermeld 1527, 48, 63, 64, 57, 68, 62, tr. *Mechteld van der Bruggen,* uit Wageningen.

Uit dit huwelijk o. a.:

1. *Hendrik Dirksz. Geddesen*, later *Suermondt*, tr. Maria van *Sallant*, waaruit een Katholieke tak te Nijmegen, Emmerik, Cleve, Munster enz. [1]), uitgestorven omstreeks 1680.
2. *Peter,* volgt III.

III. *Peter Dirksz. Geddesen*, later *Suermondt,* geb. omstreeks 1520, vermeld te Wageningen 1648-1596, toegevoegd aan schepenen aldaar in 1678, tr. Wageningen 26 Aug. 1648 *Barbara van Daetselaer,* dr.

[1]) Jr. Rudolph de Ruyter, burgemeester van Wageningen, overleden 3 Maart 1665, zoon van Jr. Frederik, de Ruyter, richter en dijkgraaf van Wageningen, en van Maria van Ommeren, huwde 1°. Anna van Stralen, en 2°. op 1 September 1664 Maria van Lawiok, dochter van Johan van Lawick, kapitein en commandeur te Oostburg, en van Elisabeth Judith van Middachten.

[2]) De hiervoor genoemde zoon Claes Suermondt is dan genoemd naar zijn oom Claes Pels, gehuwd met Willem's zuster Jenneken Suermondt.

[1]) Aangehuwd aan de families Noot, van Duren, van Wichen, van Aelst, Verheijen, Stips, van Triest, van Zeller, van Haeften, Viervant, Reijers, Rijckwijn en Sickmann.

van *N.* en *Susanna Dirk Gijsbertsdr.*, † aldaar 1620.

IV. *Frans Suermondt, geb.* in 1553, burger te Wageningen, aldaar vermeld 1584-1626, tr. kort voor 1592 *Ulandt Everts (van Stralen).*

V. *Willem Suermondt,* geb. in 1601, schepen van Wageningen, ouderling aldaar, gegoed te Wageningen en te Opheusden, † Wageningen Oct. 1688, tr. omstreeks 1638 *Maria Vermeer,* † Wageningen 10 Dec. 1673.

VI. *Barthold Suermondt,* geb. omstreeks 1645, woont 1670—1708 te Ede, gegoed aldaar en te Opheusden en te Herveld, schepen van Wageningen 1717-30, burgemeester aldaar tusschen 1719 en 1730, † in 1730, tr. Ede in 1670 *Luijtje Roest (ex* matre *van Ede),* † tusschcn 1709 en 1714.

VII. *Willem Suermondt,* geb. Ede omstreeks 1672, woont aldaar tot 1722, buurmeester aldaar, daarna te Wageningen, hopman aldaar, † kort na 1744, tr. 1° Barneveld 2 Juni 1700 *Anna Elisabeth van Dompseler, ged.* aldaar 18 Sept 1681, † voor 1713, dr. van Jan en Albertje van Dompseler; tr. 2" Lnnteren 21 Mei 1713 *Maria van den Eng,* geb. Nijkerk, † voor 1722.

Uit het eerste huwelijk **o.a.:**

VIII. *Evert Suermondt,* geb. Wageningen 3 Apr. 1703, wordt poorter van Rotterdam 15 Mei 1730. (Zie verder Nederland's Patriciaat jg. II).

Ten slotte acht ik het niet ondienstig nog op te merken, dat toen *Evert Suermont* zich in 1730 te Rotterdam vestigde, deze naam daar ter plaatse reeds vroeger was voorgekomen.

22 Nov. 1598 huwden te Rotterdam jonkheer *Eustachius Suyrmont, j.g.* uit het land van Ravestein, met *Martijntje Adriaens van der Leck,* j.d. van Rotterdam, en 2 Sept. 1601 huwden er Jonkheer Willem *Suyrmont,* van Ravestein, wonende in de Princesstraat te 'Rotterdam, met *Machtelt Coninck,* j.d. van Utrecht, wonende in de Hoogstraat.

Deze twee *Suermondt's* waren zee-officier en in dienst van de Admiraliteit van Rotterdam. Zij waren Katholiek en behoorden tot het Brabantsche geslacht *Suermondt,* waarvan een genealogie verscheen in Taxandria 1914 ; op blz. 37 en 38 daarvan vindt men deze *Willem* en *Eustacius* terug en staan zij dus in geen verband tot de Wageningsche Suermondt's.

Zutphensche Geslachten.

Bijdrage tot de genealogie van Essen,

door JHR. H. H. RÖELL.

Wapen: In goud twee elkander aanziende bokken in natuurlijke kleur, klimmende tegen een groenen wijnstok, alles ondersteund door een grasgrond. Helmteeken: de bok, rechtsgewend, uitkomende ten halven lijve.

I. *Jan van Essen,* burger van Zutphen, „opten Maendach nae Conceptionis Mariae Virginis" 1566, overl. vóór 26 Sept. 1598, gehuwd met *Margrieta Stakebrandt,* overl. vóór *26* Sept. 1598. Hij en zijn vrouw koopen 1668 de wahre N° 127.

Uit dit huwelijk 4 kinderen:

1. *Jan,* die volgt II.

2. *Willem,* huwde 1° (o. te Zutphen 3 Juni 1604): *Eefse Lanssinck.* Hij huwde 2° (o. te Zutphen 16 Mrt. 1606, naar buiten geatt.) : *Maria van- Lunenburch,* dr. van *Geert Hubertsz. van Lunenburch,* van Arnhem.

Uit dit huwelijk kinderen, van wie nog niet alles bekend is.

3. *Sophia,* overl. 6 Dec. 1641, gehuwd met *Peter van Albada,* zn van *Hette van Albada tot Poppingawier en Tjets Jelles,* geb. 1562, overl. 12 Dec. 1623.

4. *Derricksken,* gehuwd met *Engelbertus Engelen.*

II. *Jan van Essen,* erft de wahre N° 127, rentmeester der St. Walburgskerk te Zutphen 28 Dec. 1604, onderrentmeester 1 Mrt. 1622-1 Mrt. 1624, beleend met die Lakeke in de buurtschap Vierakker 10 Juni 1637 als erfgenaam van zijn schoonmoeder, overl. te Doetinchem 3 Febr. 1659, huwde (o. te Zutphen 11 Mei 1600) : *Hendersken Raldenbach,* dr. van Adam *Kaldenbach* en *Margrieta in de Wuest.*

Uit dit huwelijk 6 kinderen:

1. *Margaretha,* overl. *10* Jan. 1634, huwde te Zutphen 23 Sept. 1632 (o. aldaar 26 Aug., te Deventer 1 Sept.) : *Jan Strockel,* zn. van *Jan Egbertsz. Strockel* en *Mechteld Frans&.,* ged. te Deventer 4 Nov. 1610, commies van 's Lands Magazijn aldaar, overl. 1661. Hij hertr. met *Anna van Apeldoorn,* wed. van *Dirk van Bommel.*

2. *Agatha,* geb. 1606, overl. 19 Oct. 1687, huwde 1° te Zutphen 15 Juni 1634 (0.18 Mei): Dr. *Joachim Weeninck,* zn. van *Berend Weeninck* en *Anneken Pothoff,* geb. te Zutphen, ingeschr. als student te Leiden 2 Oct. 1626. Zij wordt beleend met de Rieverhorst in Vierakker 29 Febr. 1676 als erfgenaam van haar zoon *Hendrik Weeninck,* en huwde 2° te Zutphen 25 Juni 1637 (o. 4 Juni): *Coenraad van Munster,* wed. van *Geertruid van der Graeff,* zn. van *Johan van Munster* en *Willemina van Camphuijsen* (?), geb te Winterswijk 1694, ingeschr. als student te Leiden 26 Mei 1616, procureur-fiscaal der stad Zutphen 22 Mei 1623, burger van Zutphen 6 Juni 1623, rentmeester der Geestelijke Goederen in 'trentambt Zutphen 9 Jan. 1629-22 April 1661, stadhouder van den Landdrost 21 Nov. 1643, overl. 28 April 1666.

3. *Jan,* ged. te Zutphen 10 Juli 1608, jong. overl.

4. *Aleida,* ged. te Zutphen 26 Juni 1611, overl. 26 Jan. 1677, huwde te Zutphen 7 Mei 1637 (0.16 April) : *Theodorus Cremer,* zn. van *Jacques Hendriksz. Cremer* en *Elisabeth van Elsbroeck,* geb. te Zutphen 1612, ingeschr. als student te Leiden 23 Febr. 1633, te Groningen 26 Aug. 1634, secretaris van Zutphen 25 Febr. 1637, overl. 19 Sept. 1662.

5. *Agnes,* ged. te Zutphen 23 Juni 1616, jong overl.

6. *Jan,* die volgt III.

III. *Jan van Essen,* ged. te Zutphen 7 Mrt. 1619, student te Orleans, erft de wahre N° 127, landschrijver der Graafschap Zutphen 4 Jan. 1649 (herbenoemd 30 April 1675)—28 Oct. 1686, gecommitteerde ter Weeskamer 1662, 63, 64, 66, rentmeester der St. Walburgskerk 21 Febr. 1669 (in plaats van zijn vader) — 1 Mrt. 1695, provisor Bur-

gerweeshuis 29 Febr. 1660, gemeensman, beleend met die Lakeke 26 Mrt. 1669 als erfgenaam van zijn vader, overl. vóór 27 Mrt. 1696 (magescheid 27 Mrt. 1696), huwde te Zutphen 98 Jan. 1644 (o. 17 Dec. 1643): *Margaretha* ten *Broeck*, dr. van ***Hendrik ten Broeck*** en **Reiniera** *Leusinck*, ged. te Zutphen 18 Febr. 1616, overl. vóór 1682.

Uit dit huwelijk 8 kinderen:

1. Dr. ***Johan,*** geb. 23, ged. te Zutphen 26 Oct. 1644, ingeschr. als student te Harderwijk 8 Sept. 1664, te Leiden 10 Sept. 1666, erft de wahre N° 127, raadsvriend te Zutphen 11/21 Febr. 1676, gecommitteerde ter Weeskamer 1677, 78, 79, 84, 85, 93, 94, hopman der Marschpoortcompagnie 1 Mrt. 1676-1 Maart 1686, gedeputeerde, curator der Geldersche Academie 1700, gedeputeerde tot de zaken der Meijerij van 's-Hertogenbosch, raadordinaris en rekenmeester van de domeinen van den Koning-Stadhouder, kanunnik van het Kapittel van Oud-Munster te Utrecht, burgemeester van Zutphen en scholarch der Latijnsche School 6 Mrt. 1706, gecommitteerde ter Staten-Generaal, olderman der St. Anthony Groote Broederschap 24 Febr. 1722, overl. te 's-Gravenhage 19 Juni, uitgevoerd naar Zutphen 21 Juni 1724, huwde (o. te Zutphen 30 Dec. 1683, naar buiten geatt. 13 Jan. 1684): ***Eva Alexandrina*** *Suffolk*, overl. 12, de Zutphensche stadsroeden toegestaan 18 Dec. 1733 en de wahre N° 127 verkocht.

   Uit dit huwelijk geen kinderen.
2. ***Margaretha,*** ged. te Zutphen 19 April 1647, erft die Lakeke van haar vader 27 Mrt. 1696, overl. vóór 26 Sept. 1712, ongeh.
3. ***Adam,*** ged. te Zutphen 26 Oct. 1648, jong overl.
4. ***Hendrik,*** die volgt IV.
6. ***Henrietta Sophia,*** ged. te Zutphen 12 Oct. 1663, huwde (o. te Zutphen 11 Aug. naar Voorst geatt. 28 Aug. 1696) : Dr. ***Johan Andries*** Hecking, wed. van ***Johanna Catharina van Rijswijck***, gecommitteerde ter Weeskamer 1697, 98, 99, burger van Zutphen 16 Dec. 1699, overrentmeester 1 Mrt. 1717-1 Mrt. 1723, stads med. doctor 1 Mrt. 1721, overl. vóór 1 Mrt. 1736.
6. ***Joanna Margaretha,*** ged. te Zutphen 12 Oct. 1663, jong overl.
7. Dr. ***Philip,*** ged. te Zutphen 24 Nov. 1664, ingeschr. als student te Leiden 4 Oct. 1677, koopt 13 Febr. 1688 de wahre N° 246, ontvanger' van Steenderen en **Bronckhorst ,** gecommitteerde ter Weeskamer 1687, 88, 89, kanunnik van het kapittel van St. Marie te Utrecht, secretaris van Zutphen 22 Febr. 1693, huwde te Gorssel 26 Dec. 1687 (o. te Zutphen 11 Dec.): ***Theodora Margaretha van Diemen,*** dr. van Dr. ***Peter van Diemen*** en *Geertruid* van ***Munster*** ged. te Zutphen 23 Sept. 1664.

   Uit dit huwelijk 2 kinderen:

a. ***Geertruid,*** ged. te Zutphen 26 Mei 1689, jong overl.

b. ***Eva Alexandrina***, ged. te Zutphen 14 Juni 1691, de Zutphensche stadsroeden toegestaan 3 April 1737, huwde 1° te Warnsveld 14 Oct. 1709 (o. te Zutphen 29 Sept., naar buiten geatt. 14 Oct.): *Coenraad* ***van Munster,*** zn. van Dr. ***Johan van Munster*** en *Swanida* ***van Boeckholt***, ged. te Zutphon 13 Juni

1683, ingeschr. als student te Leiden 8 Oct. 1700, landrentmeester der Graafschap Zutphen 18 April 1711, kerkmeester der St. Walburgskerk en provisor Oude en Nieuwe Gasthuis 12 April 1712, raadsvriend te Zutphen 17 Febr. 1714, hopman der Laarpoortcompagnie 1 Mrt. 1714-29 Febr. 1724, gedeputeerde, gecommitteerde ter Weeskamer 1718, 19, 26, 26, overl. 10 Mrt. 1733.

Zij huwde 2° te Lochem 6 Juli 1736 (o. te Zutphen 19 Juni, naar Lochem geatt. 3 Juli): ***Nicolaas*** *Herman Olmius*, zn. van ***Gerhard Olmius*** en ***Johanna van Dam,*** ged. te Lochem 18 Sept. 1697, burgemeester van Lochem, grootburger van Zutphen 13 Febr. 1769, begr. te Zutphen 22 Juni 1776. Hij hertr. met ***Catharina Agatha Perstege.***

8. ***Helena Catharina,*** ged. te Zutphen 18 Juni 1656, huwde te Gorssel 16 Juni 1684 (o. te Zutphen 1 Juni): ***Johan Kaldenbach,*** zn. van Dr. *Gerhard Kaldenbach* en ***Ida Verhel,*** bibliothecaris der Franeker Academie.

IV. ***Hendrik van Essen,*** ged. te Zutphen 14 Sept. 1661, adjunct-landschrijver der Graafschap Zutphen 1681, landschrijver bij afstand van zijn vader 28 Oct. 1685, koopt 30 Oct. 1686 de wahre N°. 102, gecommitteerde ter Weeskamer 1682,83,84, stadhouder van den Landdrost 10 Mrt. 1699, subst. ontvanger-generaal der Graafschap Zutphen 1704, ontvanger-generaal 1708, gecommitteerde ter Generaliteitsrekenkamer 1716, kerkmeester der St. Walburgskerk en provisor Oude en Nieuwe Gasthuis 1 Mrt. 1689 en 1 Mrt. 1.718, burgemeester van Lochem, beleend met die Lakeke 13 Mrt. 1713 als erfgenaam van zijn zuster ***Margaretha,*** beleend met Menongh te Hengelo 12 Nov. 1687, met Averenck aldaar 29 Mrt. 1708, overl. 29 Nov. 1722 (magescheid 12 Mrt. 1723), huwde 1° (o. te Zutphen 12 Nov. 1682): ***Johanna Willemina Huyghen,*** van Doesburg (huw. v.w. Doesburg 9 Nov. 1682).

Hij huwde 2° te Bredevoort 20 April 1686 (o. te Zutphen 6 April, huw. v.w. Zutphen 1 April): ***Helena Catharina van Diemen,*** dr. van Dr. ***Peter*** van ***Diemen*** en *Geertruid* ***van Munster,*** ged. te Zutphen Dec. 1662, beleend met Bruinink te Hengelo 7 Mei 1696, overl. vóór 10 Juni 1720.

Bij Res. van 27 Mrt. 1686 worden ***Hendrik Johan Nies,*** drossaard der Hoogheid Wisch en Lucas ***Adam Huyghen,*** benoemd tot momberen over de onmondige dochter van ***Hendrik van Essen*** bij wijlen ***Johanna Willemina Huyghen.***

Uit het eerste huwelijk één dochter:

1 ***Margaredha,*** ged. te Zutphen 9 Sept. 1683, overl. 3 Dec. 1708, huwde te Warnsveld 7 Aug. 1707 (o. te Zutphen 24 Juli, naar buiten geatt. 31 Juli, huw. v.w. Zutphen 21 Juli): Dr ***Johan van Hasselt,*** wed. van *Catharina* ***Engelen,*** zn. van ***Johan van Hasselt*** en ***Helena*** van ***Munster,*** geb. 3, ged. te Zutphen 5 Juli 1668, ingeschr. als student te Harderwijk 20 Sept. 1696, raadsvriend te Zutphen 24 Febr. 1707, gedeputeerde, raadsheer in den Hove van Gelderland 18 April 1711, president 1737, overl. te Arnhem 24 Jan., uitgev. naar

Zutphen 29 Jan., de Zutphensche stadsroeden toegestaan 28 Jan. 1739.

Uit het tweede huwelijk 9 kinderen:

2. *Johanna Willemina,* ged. te Zutphen 7 Mrt. 1686, beleend met die Lakeke 26 Oct. 1729, als erfgenaam van haar vader, overl. 9, begr. te Zutphen 13 Jan. 1751, huwde te Hengelo 10 Juli 1720 (o. te Zutphen 23 Juni, naar Hengelo geatt. 8 Juli, huw. v.w. Zutphen 10 Juni): *Adriaan Schas,* zn. van Dr. *Albertus Schas* en *Maria Bender,* ged. te 's-Gravenhage in de N. kerk 28 Mrt. 1686, luit.-kolonel in 't regiment *van Huffel,* commandeur van Brielle en Hellevoetsluis 24 Nov. 1726, overl. 2, begr. te Brielle 11 Jan. 1729.
3. *Agatha Geertruid,* ged. te Zutphen 3 Febr. 1689, overl. 1 Nov. 1717, ongeh.
4. *Jan,* die volgt V.
5. *Henrica Reiniera,* ged. te Zutphen 9 April 1693, overl. 21, begr. te Zutphen 26 Febr. 1767, huwde (o. te Zutphen 4 Juni, naar buiten geatt. 19 Juni, hw. v.w. Zutphen 1 Juni 1713): Dr. *Jan Ludolph ten Behm Wentholt,* zn. van Dr. *Arnold Wentholt en Elisabeth ten Behm,* geb. 31 Dec. 1688, ged. te Zutphen 1 Jan. 1689, ingeschr. als student te Leiden 19 Sept. 1707, secretaris van Zutphen 1 Mrt. 1713, secretaris van gedeputeerden 1 Juni 1725, burgemeester van Groenlo, kerkmeester der St. Walburgskerk en provisor Oude en Nieuwe Gasthuis 1 Mrt. 1743, de Zutphensche stadsroeden toegestaan 23 April 1746.
6. *Peter,* ged. te Zutphen 11 Dec. 1696, jong overl.
7. Dr. *Coenraad, ged.* te Zutphen 13 Jan. 1698, ingeschr. als student te Leiden 22 Sept. 1716, te Harderwijk 16 April 1718, burgemeester van Lochem, rentmeester der St. Walburgskerk 1 Mrt. 1733, ontvanger-generaal der Graafschap Zutphen 19 April 1723, rentmeester der St. Anna Broederschap, overl. vóór 31 Jan. 1724, huwde te Hummelo 8 April 1721 (o. te Zutphen 13 Mrt., naar buiten geatt. 7 April): *Elisabeth Kaldenbach,* dr. van Dr. *Gerhard Hendrik Kaldenbach.*

   Uit dit huwelijk geen kinderen.
8. *Helena Catharina,* geb. 3, ged. te Zutphen 3 Mrt. 1699, overl. op 't Holtslag bij Steenderen 31 Mei, begr. te Zutphen 4 Juni 1771, beleend met Menongh te Hengelo 3 Dec. 1734 als erfgenaam harer ouders, huwde te Rijswijk 26 Mrt. 1722 (o. te Zutphen 8 Mrt., huw. v.w. Zutphen 16 Mrt.): Ds. *Pierre van Eijs,* zn. van *Gilles van Eijs* en *Madeleine Hamal,* geb. 4, ged. te Amsterdam in de Kl. Waalsche Kerk 6 Aug. 1693, ingeschr. als student te Leiden 4 April 1716, predikant bij de Waalschegemeente te Zutphen 19 Mrt. 1719, overl. 4 Juni 1747.
9. *Hendrik,* ged. te Zutphen 23 Juli 1700, jong overl.
10. *Maria Theodora,* ged. te Zutphen 30 Juli 1702, overl. 8, begr. te Zutphen 16 April 1762, huwde te Voorst 3 Juni 1723 (o. te Zutphen 16 Mei, naar Voorst geatt. 3 Juni): Mr. *Barthold van Hasselt,* zn. van Dr. *Willem* van *Hasselt* en *Aleida van Diemen,* ged. te Zutphen 16 Jan. 1700, raadsvriend te Zutphen 10 Sept. 1723, hopman der Laarpoortcompagnie 29 Febr. 1724-12 Mrt. 1733, gecommitteerde ter Weeskamer 1728, 29, 41, 42, 51, 52,

66, 66, 67, commandeur der stad 2 Mrt. 1739-30 Mei 1749, gedeputeerde, bewindhebber der W. I. C. 1 Mei 1738, tweede burgemeester 22 Febr. 1766, gecommitteerde ter Admiraliteit op de Maze 10 Jan. 1769, overl. 1, begr. te Zutphen 5 Sept. 1767.

V. Mr. *Jan van Essen,* ged. te Zutphen 16 Nov. 1690, erft de wahre N° 102, ingeschr. als student te Leiden 27 Sept. 1710, kanunnik van St. Pieter te Oirschot 1700, secretaris van Etten, Leur en Sprundel, subst.-griffier van den Hove van Gelderland 17 Oct. 1716, griffier en eerste secretaris van de Kanselarij 7 Mei 1736, lid der Broederschap van St. Nicolaas te Arnhem 24 Dec. 1740, gecommitteerde ter Admiraliteit in Westvriesland en 't Noorderkwartier 26 April 1768, burgemeester van Groenlo, beleend met Menningh te Hengelo 16 Mei 1719, met Mentinck Sonderkamp 7 Oct. 1727, met Bruinink en Averenck 18 Oct. 1727, overl. 21, begr. te Arnhem 27 Oct. 1760, huwde (o. te Arnhem 14 Mrt., te Zutphen 15 Mrt., van Arnhem naar buiten geatt. 31 Mrt., huw. v.w. Arnhem 13 Mrt. 1716): *Roelanda van Eck,* dr. van Dr. *Arnold van Eck* en *Anna Catharina ten Behm,* ged. te Arnhem 19 April 1678, begr. aldaar 19 April 1736.

   Uit dit huwelijk 3 kinderen:
1. *Henrica Helena Catharina,* geb. 28, ged. te Arnhem 31 Oct. 1717, overl. 8, begr. te Nijmegen 13 Mrt. 1800, huwde te Hengelo 2 Sept. 1743 (o. te Arnhem 16 Aug., te Nijmegen 18 Aug., **naar buiten geatt.** 2 Sept., huw. v.w. Arnhem 16 Aug.): *Arnold Engelen,* zn. van *Willem Engelen* en *Christina Verstegen,* geb. 26, ged. te Nijmegen 27 April 1712, houtvester des kwartiers van Nijmegen en ontvanger der middelen van 't Nijmeegsch comptoir, begr. te Nijmegen 10 Mrt. 1794.
2. *Arnolda Anna Catharina,* geb. 20, ged. te Arnhem 23 Mrt. 1719, over1 26 Juni 1719.
3. *Johan,* die volgt VI.

VI. Mr. *Johan van Essen,* geb. 18, ged. te Arnhem 20 Nov. 1721, erft de wahre N". 102, ingeschr. als student te Harderwijk 17 Sept. 1739 en 6 Nov. 1743, grootburger van Zutphen 29 Oct. 1737, doet meerderjarig den eed 27 Dec. 1741, landdrost der Graafschap Bergh 6 Nov. 1760, burgemeester van Groenlo, beleend met Bruinink, Menningh, Mentinck Sonderkamp en Averenck 4 Aug. 1761, overl. 16, begr. te Deventer 21 April 1762, huwde te Deventer 8 Oct. 1744 (o. aldaar en te Arnhem 19 Sept., naar Deventer geatt. 6 Oct., huw. v.w. Deventer 17 Sept.): *Elisabeth Helena van der Lith,* dr. van *Tido Hendrik van der Lith* en *Mechteld Theodora Yssel,* geb. *30* Sept., ged. te Deventer 3 Oct. 1727, over1 te Hengelo 18 Mrt. 1800.

   Uit dit huwelijk 2 kinderen:
1. Mr. *Jan,* geb. 10, ged. te Deventer 13 Mrt. 1748, erft de wahre N°. 102, ingeschr als student te Harderwijk 24 Mei 1766, landdrost der Graafschap Bergh na doode zijns vaders, grootburger van Zutphen 26 Ang. 1768, kleinburger van Deventer 14 Febr. 1787, beleend met Bruinink, Menningh, Mentinck Sonderkamp en Averenck 19 Oct. 1762, vernieuwt meerderjarig den eed 6 Oct. 1768, over1.4,

begr. te Deventer 8 Jan. 1798, huwde te Deventer 8 Jan. 1778 (o. aldaar 18, te 's-Heerenberg en te Zutphen 21 Dec. 1777, naar Deventer geatt. 5 Jan. d.a.v., huw. v.w. Deventer 18 Dec.) : ***Maria Bernhardina Dumbar***, dr. van Mr. Hendrik *Willem* ***Dumbar*** en ***Maria Elisabeth Dapper,*** geb. 2, ged. te Deventer 6 Nov. 1767, overl. 9, begr. te Deventer 13 Febr. 1797.

Uit dit huwelijk geen kinderen.

2. *Tido* ***Hendrik,*** die volgt VII.

VII. *Tido* ***Hendrik van Essen,*** geb. 24, ged. te Deventer 26 Dec. 1761, ingeschr. als student te Leiden 8 Oct. 1769, grootburger van Zutphen 8 Aug. 1772, op dat tijdstip vaandrig in 't regiment ***Onderwater,*** gecommitteerde ter Weeskamer 1786, 87, van die functie vervallen verklaard bij Res. van 10 Nov. 1787, „hebbende zich, strijdig met s'Magistraats Resolutie en s'Hoves Publicatie, respective van den 7 Februarij en 6 Julij laatstleden van hier naar andere steden of provincien, 't zij als auxiliair, of anders in krijgsdienst, begeven", beleend met Menningh 22 Mrt. 1774, overl. 4 Mei, begr. te Doesburg 8 Mei 1806, huwde te Hengelo 16 Febr. 1776 (o. te Zutphen 29 Jan., naar Hengelo geatt. 16 Febr., huw. v.w. Zutphen 27 Jan.) : ***Petronella Johanna Helena van Eijs***, dr. van ***Isaäc van Eijs*** en ***Anna Cornelia van Sonsbeeck***, geb. 7, ged. te Zutphen 12 Juni 1764, overl. te Hengelo 25 Febr. 1829.

Uit dit huwelijk één zoon:

VIII. ***Johan van Essen,*** geb. 12, ged. te Zutphen 14 Nov. 1776, vaandrig in 't regiment ***van Welderen*** 11 Dec. 1792, 1e luit. bij de 3e Halve Brigade 1 Juli 1796, kapitein bij het 7e Bataillon Infanterie 8 Nov. 1803, overgeplaatst bij de Grenadiers van de Garde van den Raadpensionaris, later van den Koning van Holland, uit den dienst getreden 1806, overl. te Hengelo 6 Oct. 1812, huwde te Zutphen, kerkelijk 6 en voor schepenen 7 Aug. 1800 (o. 18 Juli, huw. v.w. Zutphen 18 Juli): ***Anna Maria Adolphina Arentz,*** dr. van ***Johan Qeorge Arentz*** en ***Anna Maria Kleinschmitx,*** geb. 6, ged. te 's-Hertogenbosch 8 Mei 1781, overl. te Zutphen 27 Aug. 1866.

Uit dit huwelijk 2 kinderen:

1. ***Jan Leonard Cornelis,*** di6 volgt IX.
2. ***Anna Maria Henrietta Georgina***, geb. 7, ged. te Zutphen 18 Dec. 1804, overl. te Nijmegen 4 Dec. 1863, huwde te Zutphen 5 Mrt. 1827: Jhr. Jan ***Anne van Brienan van Ramerus,*** zn. van Jhr, *Gysbert Carel* ***Rutger Rsinier van Brienen van Ramerus,*** en *Geertruida* ***Elisabeth de Graeff***, geb. 26 Oct., ged. te Amsterdam in de Westerkerk 21 Nov. 1800, 2e luit. der Genie 2 Juli 1818, 1e luit. 11 Mrt. 1826, kapitein 20 Mrt. 1831, majoor 16 April 1853, overl. te Nijmegen 21 Juni 1864.

1x. Mr. Jan ***Leonard Cornelis van Essen,*** geb. 8, ged. te Zutphen 20 Mei 180 1, achtereenvolgens beëdigd klerk, fungeerend commies-griffier en 1831 griffier aan de arr. rechtbank te Zutphen, overl. te Zutphen 23 Mrt. 1842, huwde te Zutphen 20 Juni 1827: *Johanna* ***Op ten Noort,*** dr. van Mr. ***Willem*** *Reinier* ***Op ten Noort*** en ***Elisabeth Maria*** *Graswinckel*, geb. 4, ged. te Zutphen 7 Mrt. 1802, overl. aldaar 25 Jan. 1866.

Uit dit huwelijk 6 kinderen:

1. Johan ***Hendrik Adolph,*** geb. te Zutphen 13 Juni 1828, student aan de Kon. Academie te Delft, overl. aldaar 13 Jan. 1847.
2. ***Maria Elisabeth Catharina,*** geb. te Zutphen 19 Mrt. 1830, overl. aldaar 9 Jan. 1896, huwde te Zutphen 14 Dec. 1866: Mr. ***Jacobus*** *Thooft*, zn. van Mr. *Hendrik* ***Jan Thooft en Louise Julie Balthazarine Valentine von Rosenthal,*** geb. te Zutphen 30 Sept. 1825, rechter, later president der arr. rechtbank te Zutphen, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal en der Prov. Staten van Gelderland, overl. te Zutphen 29 Dec. 1902.
3. *Gerhardina* ***Maria,*** geb. te Zutphen 3 Mrt. 1834, overl. te Arnhem 11 Mrt. 1899, huwde te Zutphen 6 Juli 1869 : ***Pieter Eusebius Jacobus van Hoboken,*** zn. van ***Cornelis Wilhelm van Hoboken*** en ***Maria Christina Alida*** *Colenbrander*, geb. te Warnsveld 9 Nov. 1828, overl. te Arnhem 4 Mei 1906.
4. een doode dr. te Zutphen 14 A.ug. 1837.
6. ***Louis Johan.*** *Nalidus*, die volgt X.

X. ***Louis*** *Johan* ***Nalidus van Essen,*** geb. te Zutphen 10 Aug. 1838, secretaris van Brummen 28 Oct. 1866, burgemeester van Brummen 6 Juli 1867—19 Juni 1858, lid der Prov. Staten van Gelderland 21 Mei 1874—1905, van Gedeputeerde Staten 23 Mei 1888-1892, overl. te Arnhem 30 Juni 1905, huwde te 's-Gravenhage 26 Sept. 1867 : ***Cathérine Françoise Laurence Rigail Certon,*** dr. van ***Henri Abraham Rigail Certon*** en ***Cornelia Johanna Martina*** *Patijn*, geb. te 's-Gravenhage 7 Oct. 1846.

Uit dit huwelijk 4 kinderen:

1. ***Johan Leonard Cornelis,*** die volgt XI.
2. ***Henriette Cornélie,*** geb. te Brummen 16 April 1870, ongeh.
3. ***Jacoba,*** geb. te Brummen 6 Dec. 1873, ongeh.
4. Louise ***Françoise Laurence,*** geb. te Brummen 17 Juli 1876, ongeh.

XI. Mr. ***Johan Leonard Cornelis van Essen,*** geb. te Brummen 27 Sept. 1868, commies-redacteur te Arnhem 1 Mei 1896, secretaris van Arnhem 14 Dec. 1908, huwde te Arnhem 24 Juni 1897: Jkvr. *Johanna* ***Aleyda Wilhelmina de Pesters***, dr. van Jhr. Mr. ***Frederik Hendrik de Pesters*** en ***Wilhel***mina ***Johanna Gaymans***, geb. te Bunnik 6 Mrt. 1876.

Uit dit huwelijk 2 kinderen :

1. *Wilhelmina Aleyda* ***Catharina,*** geb. te Arnhem 13 April 1898.
2. ***Jan Louis Frederik,*** geb. te Arnhem 14 Febr. 1902.

De afstamming van het geslacht van Leyden van Leeuwen,

door J. VAN LEEUWEN.

Tot op dezen tijd gold ten aanzien van bovengenoemd geslacht de door het Ned. Adelsboek opgegeven stam-

reeks als de juiste, doch m. i. ten onrechte. De voorstelling der feiten, zoowel in de redactie van de eerste als in die van de tweede generatie is foutief en hierdoor komt ook de aansluiting van gen. 111 aan gen. 11 op losse schroeven te staan.

Het Ned. Adelsboek dan laat de stamreeks aanvangen met *Aelbrecht* van *Leyden,* die in de eerste helft der 15e eeuw huwde met *Adriana van Leeuwen,* „erfdochter" van *Willem Gerritsz van Leeuwen,* heer der hofstad „Leeuwen" bij Alfen.

De tweede generatie zou vertegenwoordigd worden door *Dirck van Leyden „van Leeuwen",* „beleend met land te Alfen in *1481*", gehuwd in 1466 met *Belia Arentsdr. Heerman.*

De derde in de stamreeks is dan *Adriaen van Leyden „van Leeuwen",* beleend met land te Alfen in 1499, tr. vóór 1490 *Catharina Claesdr. Paets.*

Deze voorstelling der feiten nu kan niet overeenkomen met de werkelijkheid. Dat de vrouw van *Aelbrecht van Leyden* voornoemd een dochter was van een *Willem van Leeuwen,* wordt door mij niet in twijfel getrokken, wel echter dat deze Adriana „erfdochter" geweest zou zijn en deswege de hofstad „Leeuwen" in bezit zou hebben gekregen. En wel op grond van het volgende: Uit de grafelijke leenregisters blijkt dat het geslacht van Leeuwen (Leewen, Lewen) te Alfen o. a. beleend was met XXV morgen land, liggende in Alferhoorn, benevens met V pond uit de herfstbede van Aarlanderveen. Behalve dit grafelijk leen bezat het ook leengoederen van den Burggraaf van Leiden. [1])

Op het grafelijk leenland stond de hofstad „Leeuwen", ten minste sedert de 14e eeuw. Het leen erfde van 1281— 1499 gedurende acht geslachten over van vader op zoon, totdat de laatste leenman, nl. *Dirck van Leeuwen* te Alfen het goed overdeed (van vererven is dus geen sprake) in *1499* aan zekeren *Adriaen Dircksz* „tot Leyden".

Blijkbaar heeft het volgen van Adriaen Dircksz „tot Leyden" op Dirck van Leeuwen als bezitter van bedoeld leen de genealogen op een dwaalspoor gebracht en heeft men deze twee personen voor vader en zoon gehouden, terwijl toch 't leenregister uitdrukkelijk spreekt van „overgeven" niet van „vererven".

Bovengenoemde Dirck van Leeuwen was zoon van *Willem Dircksz van Leeuwen,* lid van het Hoeksche Verbond in 1420, overleden in 1437 en volgde zijn vader in hetzelfde jaar op als leenman. Hij was tijdgenoot van *Willem Gerritsz* van *Leeuwen,* vermeld in gen. 1, die toen te Leiden woonde en er schepen 1441/48, burgemeester 1467/71 en vroedschap 1449/71 was. Deze Willem Gerritsz bezat leengoederen onder Voorschoten en Leiderdorp, doch in de hofstad „Leeuwen" had hij slechts recht op VII morgen land, die hij in 1450 aan den Leidschen Burggraaf opdroeg en in leen terugontving, waarna dit leen regelmatig vererfde op zijn *mannelijke* nakomelingen. Als afstammeling uit een jongeren tak voerde Willem Gerritsz van Leeuwen het wapen vau Leeuwen (halve leeuw en 3 turven of blokjes) vermeerderd met een barensteel in het hoofd.2)

[1]) Zie ook: „Het geslacht van Leeuwen en zijne leengoederen in het Oude Rhynland" in „De Navorscher" 1918 blz. 247 e. v.

[2]) Zijn zegel is aanwezig in de collectie op het Gemeente-Archief te Leiden. Vgl. ook v. Ryckhuysen's Wapenkaart.

Adriana van Leeuwen kan dus nooit „erfdochter" van de hofstad „Leeuwen" geweest zijn, noch als dochter van Willem Gerritsz, noch als dochter van Willem Dircksz v. Leeuwen. Waarschijnlijk heeft Mr. Simon van Leeuwen, die blijkens blz. 1261 van zijn „Batavia Illustrata" ook in de war werd gebracht door 't feit, dat Willem Gerritsz v. Leeuwen VII morgen land in de hofstad „Leeuwen" bezat, tot bron gediend voor latere onderzoekers?

Wij keeren terug tot *Dirck van Leeuwen* te Alfen, eerder vermeld als tijdgenoot van Willem Gerritsz v. Leeuwen. Deze Dirck v. Leeuwen was zijn vader in 1437 als leenman opgevolgd, doch overleed jong, waardoor het leenland reeds in 1442 vererfde op zijn zoon *Willem,* die toen nog minderjarig was, zoodat de laatste pas in 1451 voor zichzelf „hulde, eed en manschap" kon doen. Ook deze *Willem Dircksz v. Leeuwen Jr. was* lid der Hoeksche partij, wat hem het leven kostte, daar hij omkwam bij de buskruitontploffing te Leiden op 20 Januari van het jaar 1481. Hierop volgde nog in hetzelfde jaar (1481) de beleening met het goed te Alfen; zijn zoon *Dirck* werd er blijkens het leenregister erfgenaam van[1]).

Afgaande nu op de vermelding van het jaartal *1481* verwarde de opsteller der stamreeks „van Leyden" waarschijnlijk voornoemden Dirck van Leeuwen met zijn Dirck „van Leyden" van Leeuwen.

Aangetoond hebbende de fouten in gen. 1 en II ligt het voor de hand, dat ook gen. 111 niet zoo maar onder de twee bovenstaande generaties kan geplaatst worden. Immers reeds vroeger zeide ik, dat de laatste leenman uit het geslacht van Leeuwen, nl. de laatstvermelde *Dirck Willemsz v. Leeuwen* zijn leen *overgaf* in *1499* aan zekeren *Adriaen Dircksz* tot Leyden, blijkbaar dezelfde persoon als die bedoeld wordt in gen. 111 der stamreeks. Van een betrekking als van vader tot zoon tusschen de in gen. II en III vermelde personen is dus geen sprake.

Wie was nu deze in 1499 op den voorgrond tredende *Adriaen Dircksz* „tot Leyden" ?

Misschien een verwant van Dirck van Leeuwen? Dat hij te Leiden gevestigd was is vrij zeker. Waarom wordt hij anders aangeduid met de toevoeging „tot Leyden"? Dat zijn verwanten later den naam „van Leyden" gingen dragen staat ook vast. Maar was dit laatste opzet of toeval? Ik denk het eerste. Riep immers de naam „van Leyden" niet een der oudste Leidsche regeeringsfamilies het nageslacht in de herinnering en kwam Adriaen *Dircksz* door overname van het betrokken leengoed niet eenigermate in connectie met den *Aelbrecht van Leyden* die indertijd gehuwd was met *Adriana* van *Leeuwen?*

Eigenaardig is het licht, dat over deze kwestie geworpen wordt door het handschrift en de wapenkaart van den vrij betrouwbaren genealoog van Ryckhuysen. In gemeld handschrift vindt men meermalen gewag gemaakt van personen, die nu eens *van Leeuwen,* dan weer *van Meerburch* heetten (terwijl later de naam *van Leeuwen van Meerburch* voorkomt), voerende het wapen van Meerburch (3 eendjes), sommigen evenwel met een hart schild, waarop het wapen van Leeuwen (halve leeuw en drie blokjes). Dit moet m. i. een beteekenis hebben. Op de wapenkaart ziet men eerst in de vroedschap van

[1]) Lib. Maxim. et Maria 1477-1485 fol. XXIV Cap. N. H.

Leiden verschijnen : ***Dirck Ottensz van Meerburch,*** schepen in 1640, vroedschap van 1510-1644. Daarna ***Gillis Dirck Ottensz van Meerburch***, vroedschap van 1550—1558 en ***Adriaen Dirck Ottensz van Meerburch,*** vroedschap van 1559—1571. Alle dezen zegelden met het wapen ***van Meerburch.*** Tevens was er nog een persoon uit dit geslacht vroedschap van 1510-1614, geheeten ***Adriaen Dircksz van Meerburch***, die ook de drie eendjes voerde. Nu vermeldt echter de wapenkaart ook een zekeren Claes ***Adriaensz*** (zonder achternaam), vroedschap van 1530—1569, tot wapen voerend het wapen ***van Meerburch,*** vermeerderd met een hartschild, waarop het wapen ***van Leeuwen.***

Hetzelfde wapen ziet men nog eens verschijnen, nu als zegel van ***Claes Adriaensx.*** *„van Leeuwen",* vroedschap van 1573—1621, terwijl ***Frans Adriaensz.*** *„van Leeuwen",* vroedschap van 1621—1629 en ***Adriaen Adriaensz.*** *„van Leeuwen",* vroedschap van 1625-1641, weder het wapen ***van Meerburch*** voeren zonder hartschild van Leeuwen!

Waarom voerden de twee Claes Adriaensz. voornoemd tot hartschild het wapen van Leeuwen? Mij dunkt, dat alleen het bezit van het leenland en de hofstad „Leeuwen" hun hiertoe aanleiding gegeven kan hebben. Wat zien wij nu bij bestudeering van het leenregister?

A° 1499 Verlyt ***Adriaen Dircksz.*** tot Leijden bij overgifte van Dirck van Leeuwen.

A° lb32 Verlyt ***Nicolaes Adriaensx., zijn zoon***

A° 1541 Verlyt Henrick Maertensz van der Horst te Utrecht (die het wegens een proces met Dirck van Leeuwen weder aan Claes ***Adriaensx te Leyden*** overdeed).

Zijn nu de Adriaen Dircksz. en Nicolaes Adriaensz. uit het leenregister identiek met Adriaen Dircksz van Meerburch en Claes Adriaensz., vroedschappen van Leiden? Hiervoor pleiten zoowel zegels als jaartallen. Maar dan moet opvoering der stamreeks ***van Leyden*** ook gezocht worden bij het geslacht van ***Meerburch*** en kan het oude geslacht ***van Leyden*** verder buiten beschouwing blijven.

Waartoe verliet het geslacht van Meerburch zijn oorspronkelijken naam? Tot hiertoe bleef mij dit een raadsel. Een feit is, dat de leden langzamerhand hun geslachtsnaam verloochenden en andere namen aannamen. Dit blijkt zoowel uit het leenregister als uit hetgeen verder de collectie van Ryckhuysen ons leert.

Na Claes Adriaensz volgt als leenman:

A° 1559 Verlyt Mr. Adriaen van ***Leyden,*** pensionaris van Delft, bij opdracht van Claes Adriaensz. voorschr. [1]).

A° 1663 Verlyt Claes Adriaensz, bij dode van Mr. Adriaen ***van Leyen,*** zijn vader.

A° 1566 Verlyt Aelbrecht van Loo, bij overgifte'van Claes Adriaensz.

Laatstgenoemde Claes ***Adriaensz*** voert, zooals reeds gezegd werd, als Claes ***Adriaensx*** *„van* Leeuwen" in de vroedschap het ***wapen*** „van Meerburch" met hartschild „van Leeuwen'!, doch den naam „van Leeuwen", terwijl hij Claes ***Adriaensz*** *„van Leyden"* genoemd wordt, wanneer hij in 1566 de hofstad „Leeuwen" verkoopt, die dan in handen komt van Mr. ***Dirck*** *„van Leeuwen",* leenvolger in 1578. De betrekking van Claes Adriaensz tot Mr. Dirck van Leeuwen was die van oud-oom tot neef. De nakomelingen van dezen Mr. Dirck van Leeuwen waren blijkbaar de eersten, die zich *„van Leyden van* Leeuwen" gingen noemen. Hij was in eerste huwelijk vereenigd met ***Hillegonda van Loo.***

Ook een andere tak uit het geslacht ***van Meerburch*** verliet zijn ouden naam. ***Adriaen Dirck Ottensz van Meerburch*** namelijk, reeds eerder vermeld, vroedschap van 1669-1671, huwde met eene ***Johanna*** of ***Josina van Leeuwen. Zij*** was dochter van zekeren Frans *van* ***Leeuwen*** en ***Adriana Cland*** *van* ***Leyden*** [1]) en combineerde de wapens harer ouders zoo, dat haar wapen weer geheel overeenkwam met dat van het geslacht ***van Leyden.*** Immers Frans van Leeuwen voornoemd voert : in rood drie gouden leeuwen; Adriana Cland van Leiden : in zilver drie zwarte mispelbloemen, doch hunne dochter : in rood een zilveren dwarsbalk beladen met drie zwarte mispelbloemen en vergezeld van drie gouden leeuwen!

De nakomelingen van ***Adriaen Dirck Ottensz*** van ***Meerburch*** en ***Johanna van Leeuwen*** noemden zich eerst ***van Meerburch gezegd van Leeuwen*** of ***van Leeuwen van Meerburch*** doch later alleen van ***Leeuwen*** [2]). De wapens van Meerburch, van Leeuwen en Cland van Leyden echter werden soms in één schild vereenigd. Zoo voert *Anna Maria van Leeuwen Joostdr.*, 2e vrouw van Mr. ***Johan Versyden*** *(± 1670)* gedeeld:

1. in goud drie zwarte eendjes (v. Meerburch).

II. in rood drie gouden leeuwen (v. Leeuwen) en over de deellijn heen een zilveren dwarsbalk, beladen met drie zwarte mispelbloemen (Cland van Leyden) [3]).

Hetzelfde gecombineerde wapen komt o a. ook voor op een „portret van een onbekende" aanwezig in de Lakenhal te Leiden en wel in het 4de kwartier van het zeer gecompliceerde wapen [4]).

Dat er bij beschouwing van het gepubliceerde verschillende vragen opdoemen en verscheidene nieuwe kwesties zich zullen voordoen, valt niet te ontkennen; mijne bedoeling was slechts belangstelling te wekken voor 't behandelde onderwerp en de aandacht te vestigen op wat onhoudbaar is in de officieele stamreeks van het adellijke geslacht van ***Leyden!***

Aanteekeningen uit de protocollen van Heusdensche notarissen,

door Jhr. Mr. F. BEELAERTS VAN BLOKLAND.

Onderstaande aanteekeningen werden indertijd door mij genomen uit op het Rijksarchief te 's Hertogenbosch berustende protocollen van Heusdensche notarissen. In die aanteekeningen zijn alleen — of nagenoeg alleen — personen vermeld, die niet te Heusden thuis hooren, of althans die men zonder meer daar niet zou zoeken. Juist

1) Deze was een zoon van Dirk Adriaensz van Leyden, broeder van Claes Adriaensz.

1) Zie Coll. van Rvokhuvsen dl. IV fol. 12 verso.

2) Frans Adriaensz *van Leeuwen*, vroedschap van 1621-1629, voert het wapen „van Meerburch", evenals Adriaen Adriaensz. *van Leeuwen*, vroedschaa van 1625-1641.

Cornelis *van Leeuwen*, zoon van Frans van Meerburoh gezegd van Leeuwen en Maria van Hodenpijl, huwt 1619 met Maria van Sonnevelt te Leiden.

3) Mededeeling van den Heer R. T. Musohart.

4) N° 81 der Catalogus van schilderijen (1908): Mansportret door Adr. Hanneman. Er op staat „Aet. 82 : 1662".

daarom kunnen zij misschien ook voor anderen van belang zijn.

Joffr. *Berta van den Boetseler,* huisvrouw van Jor. *Maden van Sydenburch* geeft getuigenis, Januari 1598.

Jor. *Govert van Erp*, universeel erfgenaam van zijne broeders Jor. *Rutgert* en Jor. *Herman van Erp*, geeft volmacht aan zijne nicht Joffr. ***Maria van Erp,*** weduwe van Jor. *Juliaen Claerhaegen, 2* Mei 1599.

Franchoys van Fleru, adelborst in de compagnie van den Heer van Cloetingen, oud omtrent 28 jaren, legt getuigenis af, Juli 1699.

Joffr. *Geertruyt van Wijfflith,* huisvrouw van *Jan van Driel*, testeert 11 Dec. 1699 en opnieuw 15 Maart 1600. Blijkens eene verklaring van 7 Sept. 1600 waren zij in het laatst van Augustus 1597 gehuwd. Zij benoemt tot hare erfgenamen haren broeder *Jan van Wijfflith* en hare zuster *Cristina van Wijfflith.* Haar vader, Jor. Cornelis ***van Wijfflith., was*** nog inleven en, blijkens eene akte van Juli 1600, commissaris op den huyse van Louvesteyn. Zij zelve leefde nog 17 Mei 1604.

Jor. Gerrit ***van Eyck,*** Heer tot Blaertem, oom van Jor. *Johan van Oudheusden* te 's Gravenhage, 13 Juni 1600.

Jacob *Snouck,* deurwaarder van den Hove van Holland, met zijne dochter *Maria Snouck.* Febr. 1601.

Jor. *Calisthenes Brooke,* ridder en kapitein eener compagnie voetknechten, maakt 9 Febr. 1603 huwelijksvoorwaarden met Joffr. *Anna van Clarhagen,* **weduwe van** wijlen Aeneas *van Treslong*, die geassisteerd wordt door hare moeder *Maria van Erp,* weduwe van wijlen ***Jeliaen Clarhagen.***

Bartolomeus d'Oirschot, luitenant der compagnie van den Heer van Loocqueren, oud omtrent 34 jaren, 29 Sept. 1604. Op 30 Maart 1617 testeert hij te zamen met zijne huisvrouw *Ida Jansdr. van Stamproy.*

Juffr. *Adriana van Gent,* weduwe van Jor. *Philibert Ingenoulant*, ouders van ***Johan Ingenoulant, 16*** Jan. 1606.

Hestera van Plettenburch, weduwe wijlen *Johan Yemantsz. van den Heuvel,* dochter van Jor. ***Willem van Plettenburch,*** had een weeskind, April 1606.

Ambrosius van Gemert, wonende te Beeck bij Aerle, oud omtrent 41 jaren, 1609.

Laurens Doublet, raad en rekenmeester van Haer Hoocheden te Maastricht, als vader van ***Jenne Marie Doublet,*** eenige dochter door hem verwekt bij wijlen Joffr. *Margriete van Warendorp*, die zelve dochter en eenige erfgenaam was van wijlen ***Sebastiaen van Warendorp*** en Joffr. *Marie van Outheusden*, geeft eene volmacht aan ***Cornelis Geritsz. van den Elshout***, schout te Wijk, 13 Juli 1609.

Jor. *Henrick van Brienen* geeft 25 Juni 1610 volmacht als man van Joffr. *Petronella van de Wael.*

Jor. *Johan de Bever,* wonende te Oisterwijk, eenige erfgenaam van Jor. *Cornelis* de ***Bever,*** zijn zaligen vader, geeft 16 Mei 1611 een volmacht als man van Joffr. ***Catarina*** *Pelgroms*, dochter van ***Laurens Quirijns Pelgroms*** in zijn leven wonende te 's Hertogenbosch.

Barbara Bevers, huisvrouw van Jor. ***Franchoys van Fleru***, vendrig, oud omtrent 64 jaar, zuster van *Hans Bevers,* wijnkooper te Heusden, 18 Sept. 1611.

Jor. *Lubbert Torcq*, Heer tot Heesbeen, oud omtrent 67 jaar, 17 Jan. 1612.

Jacob Snouck, predikant te Wijk, oud omtrent 60 jaar, 10 April 1612.

Joffr. ***Cornelia van Wijck***, eenige dochter van wijlen Jor. ***Arent van Wijck van den Berch***, had op 20 Mei 1612 te Utrecht een volmacht gegeven in zake goederen te Wijk, verkocht door de erfgenamen van wijlen Joffr. *Magriete van Wijck,* en pretendeert als oudste op straat recht op het patronaatsrecht der vicarie te Wijk, 21 Juni 1612.

Robbert van *Giffen,* ruiter onder de compagnie kurassiers van den Heer van Kessel, en Joffr. ***Anna de Gijselaer***, echtelieden, testeeren 16 Mei 16 14. Zij testeeren opnieuw 2 Febr. 1616. Blijkens eene akte van 31 Oct. 1616 was hij medeerfgenaam van zijne schoonmoeder ***Sophia Heysdr.,*** met Jor. ***Franchoys van Westerbeck***, gouverneur van Steenwijk, als man van ***Maria Gijsselaers.***

Michiel Oris, ruiter onder Monsieur de Nassau, gouverneur van Breda, man van ***Lucretia van Tongeren en*** medeerfgenaam van wijlen ***Jacop Jansz. van Tongeren,*** haren broeder. Zij had eene zuster gehad, wijlen ***Digna van Tongeren,*** huisvrouw van ***Wijnant Adriaensz. Colen*** te Gorinchem. 23 Juni 1617.

Jonkvr. ***Anna van*** **Garneren,** weduwe van Jor. Jan van ***Rijswijck***, oud en zwak zijnde, geeft volmacht aan haren schoonzoon Jor. *Nyclays Colve* (in 1622 weduwnaar van Joffr. ***Helena v. R.),*** kapitein en commandeur der stad Aardenburg. 20 Oct. 1617. Op 19 Juli 1622 was zij overleden en geeft haar zoon en medeerfgenaam Jor. *Pauwels van Rijswijck*, vendrig in garnizoen te Axel, volmacht aan zijn neef Jor. *Joost van* **Camons.**

Joffr. *Emerentiana van Resande,* weduwe van wijlen Jor. ***Gerardt Prouning*** genaamd ***van Deventer,*** testeert ziek te bedde liggende 6 Sept. 1618. Zij was de moeder van Jor. ***Jacop Prouning van Deventer,*** Joffr. ***Barbara*** en ***Josyna van Deventer.*** Jor. Jacop procedeert over het huis Nieuw Herlaer.

Abraham Snouck, predikant te Wijk, en ***Hillegont Jansdr.***, echtelieden, testeeren 31 Juli 1619.

Joffr. *Aleyda Bolle,* weduwe van wijlen *Nicolaes Blanckaert,* drossaard en dijkgraaf, is erfgename van Joffr. ***Anna Vierlings*** weduwe van ***Adriaen de Lavella, 1621.***

Roelant van de Walle testeert, tegelijk met zijne huisvrouw ***Anneken Yeuwensdr. 22 Nov. 1621.*** Hij heeft een neef ***Roelant*** van de *Walle* te Middelburg, zoon van ***Anthonis,*** en eene nicht *Jacomina van de Walle*, wier kinderen in Engeland wonen. Zijn oom van moederszijde was ***Jan de Hem.***

Johan Drommont, secretaris der compagnie van kapitein Edmont, maakt huwelijksvoorwaarden met *Huybertgen Peters van Ringenborch. 29* Aug. 1622.

Joffr. *Heilwig Bacx*, weduwe van Jor. ***Godevaert van Eyck,*** testeert ziek te bedde liggende 4 Febr. 1623.

Jor. *Jorien Frederick van Boetselaer,* ruiter onder den ritmeester Abraham Pamy, te Waalwijk, testeert 17 April 162ö. Hij stierf te Heusden 30 Juni 1625.

Willem Willemsz. van Dryel en ***Maryken Geritsdr.,*** echtelieden, testeeren 2 Mei 1626.

Eene akte van 11 Juni 1626 maakt melding van „eenen ***Pauw1*** *Quarles* die hem laet noemen lieutenant."

Laurens van Eynhouts, korporaal, oud omtrent 46 jaren. 7 Oct. 1626.

Borgtocht tot een bedrag van 2000 gulden door ***Wouter Hamel,*** commies-stapelier te Heusden, en ***Gijsbert Hamel,*** ontvanger der contributiën over de Meyerij van den Bosch, ten behoeve van Gerard ***Fockestaer,*** rent-

meester der domeinen van Heusden. 14 Jan. 1626.

Jor. *Oth van Suylen van der Haer* en Juffr. Angnes de Segersvan *Wassenhoven,* echtelieden, testeeren 7 Juni1626.

David Snouck, wonende te Leiden, echtgenoot van *Mechtelt Bevers*, dochtervan *Hans Bevers* en *Sara Oliviers,* 22 Aug. 1626.

Joffr. *Margareta Mol,* weduwe van wijlen *Eustace Vereycken*, rentmeester der oontributiën over de Meyerij van den Bosch, testeert 14 April 1628.

Jor. *Philibert Olleger* te Zwolle, zwager van Jor. *Joris van Cuyck,* Hees tot Herpt, 1633. Blijkens eene akte van 11 Mei 1668 waren *Arnolda Ulgers*, Jor. Cornelis *Ulger* en Jhr. *Lubbert Ulger*, kinderen van Jor. *Wernard Ulger* uit diens huwelijk met Joffr. *Margaretha van Haeften,* met hunnen vader geïnstitueerde erfgenamen van wijlen *Amelia Ulgers*, Vrouwe van Herpt.

Coenraet Lintworm, kwartiermeester-generaal der ruiterij, testeert 5 Sept. 1658.

Ida en *Petronella de Beveren* verklaren 7 Febr. 1669 ten verzoeke van *Bartholomeus Doirschot*, ontvanger der convoyen en licenten te Rosendael, dat hare moeder wijlen *Lucia Doorschot* weduwe van den kapitein *Pieter van Beveren* dikwijls gezegd heeft, dat zij Bartholomeus voornoemd aan *Matthijs Pompe,* Heer van Slingelant, enz., had aanbevolen als lijfdienaar en dat deze hem in die hoedanigheid had aangenomen.

Cornelis de Witt, kapitein, als man van *Elisabeth Seys,* dochter van wijlen *Anthony Seys* en *Maria Campe van Bruhezo*, *26 Nov. 1668.*

Johan van Stockum, luitenant, zoon van Maria van *Berckel,* dochter van *Embrecht van Berckel,* zoon van *Adriaen van Berckel* en van *Aelbertje Tholinx.* Embrecht's zuster Johanna *van Berckel was* gehuwd met *Goyert de Weer.* 25 Sept. 1667.

Het verbreken en begraven van een wapen Ao 1773,

medegedeeld door

W. Baron Snouckaert van Schauburg.

De gewoonte om het wapen bij de begrafenis van den laatsten mannelijken afstammeling van een geslacht te breken en de stukken met het lijk te begraven is in de 19e eeuw blijkbaar in onbruik geraakt. Gevallen hiervan uit dezen tijd zijn mij althans niet bekend.

Deze gewoonte heeft volgens *van Alkemade* in zijn Ceremonieel der begraavenissen, uitgegeven te Delft in 1713 bij *Andries Voorstad,* „zijn oorsprong uit de tijden dat de wapen-schilden niet erfelijk waren aan het geslacht, doch gelijk dit geschiedde met de tekenen der ridderorden, eindigde met de dood der Ridders; want daar deze schilden beschilderd waren met de heldendaden des schildvoerders, zoo vermogt nog konde een ander, al waar 't zijn eigen zoon, met dezelve niet pronken, nog zig dezelve toepassen, ten ware zij zich wilden schuldig maken aan de misdaad van valschheid en bedrog. Waarom ook dezelve schilden van ouds tegelijk met het lijk, het lijfpaard en de verdere wapenen en kleederen van den overledenen Wierden begraven of verbrand" ; en verder zegt genoemde schrijver : „En alhoewel bij ons in lanter tijden de wapenschilden zijn geworden erfelijk, inzonderheid na

de tijden van de kruistogten na Palestina, zoo is egter uit de voor verhaalde oude gewoonte nog overgebleeven het schild op 't graf aan stukken te slaan, en te gelijk met. het lijk te begraven, wanneer den overledenen bevonden werd de laatste van 't mannelijk geslagt van zijne familie."

W. J. Baron, d'Ablaing van Giessenburg noemt in de Nederlandsche Heraut jaarg. 2 bl. 117 drie gevallen van wapenverbreking in de Groote Kerk alhier, te weten: bij de begrafenissen van Pieter de *Veer* 20 April 1764, Mr. *Cornelis van der Beke* 22 Juli 1782 en Mr. *Johan François van Byemont* op 1 Mei 1783. In dat zelfde tijdschrift jaarg. 4. bl. 103, zegt *Jhr. Mr. P. A. van den Velden (1887)* : „het verbreken en in het graf leggen der wapens van uitgestorven geslachten heeft hier te lande tot ongeveer het einde der vorige eeuw plaats gehad" en hij geeft daarbij een omstandig verhaal van de begrafenis op 3 Maart 1724 in de St. Pieterskerk te Utrecht van Vrouwe *Josina Antonia* baronesse *Taets van Amerongen* in leven Douairière van *Coenraad* baron *Borre van Amerongen.* Zijn wapen werd eerst verbroken bij de begrafenis zijner weduwe, omdat, toen haar man werd begraven, zij in blijde verwachting was en de hoop op het voortbestaan van dit oude geslacht toen nog niet was vervlogen.

Een nieuw geval van wapenverbreking trof mijn aandacht door de meer uitvoerige beschrijving daarbij aangeteekend in het grafboek der Kloosterkerk te 's-Gravenhage. Den nauwkeurigen koster zijn wij daarvoor dank verschuldigd ; in eenvoudigen stijl verhaalt hij ons het volgende :

„Den 27e (Februari 1773) bij avond begraven in den 4n regel het 7de graf, de Heer *Baron Leonart Stephanus Creuznach*,

voor het regt van de kerk	f 12.—
voor het openen en toedoen van 't Graf met een zark	„ 6.—
voor het regt van Luijen	„ 1. 4
voor het gebruik van de Baar	„ 0.12
't gebruik van kaarsen	„ 0.15
't versetten van de Banken	„ 1.10
voor 't regt van een wapen te hangen dat verbroken is	„ 100.—
komt de Coster voor 't wapen regt . . .	„ 6.—
	f 128. 1
voor extra kaarsen	„ 3.—
Voldaan . .	f 131.1'[1])

N.B. bij 't begraven van dit Lijk is een seer ruijme plaats gemaakt rondom het Graf, daar de suite in een circel gestaan heeft, terwijl de notaris *Zijthof* de papieren las, die aan voeteneijnd van de kist, aan ider seij een bidder, die een candelaar hield (op de strijkhouten geplaats) stond, terwijl het wapen aan 't hoofdeijnde stond, de vereyste articuls gelesen hebbende, ging gem. Notaris na 't wapen, verbrak het selve en wierp het in 't graf na dat de kist neergelaten was, waarop 't wapen nog weer in order geschikt of de stukken aan malkaar gevoegd Wierden, waarna de Notaris sig weer plaetste als voren en nog las het verrigte in presentie van al de Heren die 't lijk gevolgd

---

1) Ter zijde stond: Lammers. heeft 1 kind. Cl. 30 gl.

hadden en met namen opgenoemd Wierden, waarna de statie uit de kerk gegaan sijnde, het wapen verder aan klijne stukjes wierd gebroken, en op de kist door malkaar geworpen, bij dese occasie was de kerk met omtrent honderd kaarsen gerelumineerd, en een menigte aauschouwers, niet tegenstaande de deuren so veel mogelijk gesloten Wierden gehouwe voor den aandrang van 't gemeen".

Tot zoover luidt het verhaal van den koster, die intusschen zijn oogen goed den kost heeft gegeven gedurende deze niet alledaagsche begrafenis.

Aangaande den persoon in quaestie werden mij nog uit zijn staat van dienst — door bemiddeling van den Directeur van het krijgsgeschiedkundig archief — de volgende mededeelingen verstrekt :

Leonard Stephan Baron von Creuznach. Geboren te Welbach (Pruisen) den .... 1702, overleden te 's-Gravenhage den 19 Februari 1773. (Volgens impost-register van begraven 26 Februari 1773 1e kl. aan 't water oud 72). Was kolonel van de artillerie in keizerlijken dienst, kolonel chef van de Frankische Rreitz en kolonel chef van de Neurenbergsche artillerie. Uit Oostenrijkschen dienst is hij overgegaan als Generaal-Majoor bij de Hollandsche artillerie, 30 Juli 1748. Door den vrijwilligen afstand van den Luitenant-Generaal Gladbeek werd hij den 14 December 1751 door den Raad van State aangesteld tot kolonel van de artillerie, chef van het korps artilleristen. Bevorderd tot Luitenant-Generaal 14 Maart 1766. Hij was een kunstig vuurwerkmaker en de vervaardiger van een vuurwerk dat op 13 Juni 1748 te 's-Gravenhage bij 't vreugdefeest over den gesloten vrede te Aken, werd afgestoken. In 1763, den 8 October, werd hij tot honorair lid benoemd van de Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen op voorstel van den Heer Professor Thomas Schwencke. Ook deed hij dienst als slippendrager bij de begrafenis van Willem Carel Hendrik Friso, den 4 Februari 1762.

Het wapen Creutznach wordt niet vermeld in Rietstap en heb ik dit ook elders niet kunnen vinden. Een *Johan Creutznach* j.m. Gereformeerd Luitenant ondertrouwt te 's Gravenhage den 14 April 1676 met *Anna van Rensse* j.d. beiden wonende alhier (den Haag). Of deze tot dezelfde familie behoorde, zal de geslachtslijst moeten uitmaken. Wie zal dit oplossen?

Fragment-genealogie van het geslacht de Bitter,

medegedeeld door J. DE GROOT.

Sinds een viertal jaren is het oud-archief der Weeskamer te Batavia, waarin een overvloed van genealogische gegevens verscholen ligt, voor den naspeurder toegankelijk geworden. De ordening van dat archief werd namelijk toen eindelijk ter hand genomen en opgedragen aan den gewezen predikant H. Snel, wien het gelukt is het materiaal zoodanig te schiften, dat de te raadplegen bundels vlug te vinden zijn. Tal van bescheiden zijn thans te voorschijn gekomen, welke voor de genealogische wetenschap van veel belang zijn [1]).

[1]) Ook de beoefenaar der geschiedenis zal baat vinden bij de raadpleging van dit archief. 0. a. bevindt zich daarin een bundel brieven,

Zoo is het mij reeds gelukt om met behulp van dit archief de af komst van een bekend Nederlandsch geslacht eenige generaties hooger op te voeren.

Hoe overrijk dit archief is, heeft ons medelid, de Heer Ch. F. A. Beretta, in den, Navorscher uiteengezet, zoodat ik thans niet verder hierop zal ingaan.

In een bundel brieven van de Weeskamer te Utrecht aan haar zusterkamer alhier trof ik eene geslachtslijst aan, welke het in dit Maandblad (XXXVI, k. 186 vv.) opgenomen fragment-genealogie *Vreeland* eenigszins kan aanvullen. Zij betreft het geslacht de *Bitter* en is als bijlage toegevoegd aan een request, gedagteekend Utrecht 8 Januari 1734, van *J.* Vermeer, blijkbaar een zoon van Dr. Cornelis Vermeer en *Johanna Marqaretha Vreeland.* Deze geslachtslijst, welke ik van eenige noten en aanteekeningen voorzag, doe ik in de oorspronkelijke schrijfwijze van dien tijd hieronder volgen.

Wat Dr. Vermeer betreft, hij werd in 1689 als C (?) F (filius?) Vermeer student te Utrecht. Er is reden om te veronderstellen, dat hij een zoon was van *Justus* Vermeer, Raad in de Vroedschap van Utrecht en Ontvanger van **Haar Ed.** Mog. tol, die 4 Maart 1663 te Utrecht (Domkerk) huwde met *Catharina Splinter.* Diens vader heette althans mede Cornelis en huwde, als weduwnaar van *Mechteltje van Leeuwen,* op 16 Aug. 1630 *Lucretia* van *Ewyck. Deze* mededeelingen ben ik grootendeels verschuldigd aan ons geacht medelid, den arts R. van Beuningen van Helsdingen. *Catharina Splinter was* namelijk eene dochter van *Jacob Splinter,* Raad, Schepen en Cameraar van Utrecht, en *Emmerentia van Helsdingen.*

Te zelfder tijd als het hier beschreven geslacht leefde te Batavia nog eene familie de *Bitter,* waarover meer op blz. 37-38 van Ds. van Troostenburg de Bruyn's Biographisch Woordenboek van 0. I. Predikanten. Dit verklaart tevens ten deele, waarom in de onderwerpelijke geslachtslijst sommige personen van dezen naam ontbreken, welke men daarin wellicht zou verwachten.

Geslachtslijst.

Pieter de Bitter en *Margaretha Claasze Cramsser* [1]) E. L. Van de Camer van Amsterdam na Indiën uytgevaren, is, die A° 1666 de Oost-Indise Retourvloot tegen de Engelse behouden hebben [2]), en hebben nagelaten vijf Kinderen, *Pieter, Aletta, Ida, Hermanus* en *Rykloff.*

Kinderen :

1. *Pieter de Bitter,* geboren tot Amsterdam, is getrout op Batavia en aldaar gestorven nalatende een zoon:

Zoon :

Pieter de Bitter gebore op Batavia is ongehuwt voor wijnig jaren aldaar gestorven nalatende 2 Natuurlijke dogters. *Gestorven.*

II. *Aletta* (of *Aaltie) de Bitter* is geboren tot Amsterdam en gedoopt 19 Juli 1684, is getrout op Batavia eerst met *Gerard Vreeland* Oppercoopman in 't Casteel, naderhand hertrouwt met *Isaac van Schinne,* Opperhooft na Japan, heeft nagelaten drie Kinderen.

Kinderen :

gericht tot den oud-Gouveneur-Generaal Siberg, en onder deze een schrijven van den Minister Paulus van der Heim, waarin Daendels ter sprake komt.

[1]) In de doopakte van hare dochter Aletta heet zij *Margriet Claess.*

[2]) Namelijk in Bergen (Noorwegen) als Commandeur van een der gelijke vloot van dertien schepen.

a. Johanna Margaretha Vreelandt geboren op Batavia 11 May 1675 is getrouwt tot Uytrecht met de Hr. *Corn.* Vermeer, is thans weduwe aldaar in *Leven* hebbende 2 Einderen.

b. Gerard Vreelandt geboren op Batavia den 2 Juni [1]) 1680 is getrouwt tot Uytrecht met Juffr. *Petronella van Romond en* is ook thans *in Leven* woond tot Alkmaar hebbende 4 Kinderen.

c. Susanna Libertina van Schinne geboren in 't uytzylen van de straat van Sunda is gedoopt aan de Caap de Goede Hoop den is getrouwt tot Uytrecht met de Hr. Mr. *Johan Timmers en* is tot Rotterdam op den 13 Dec. 1732 *gestorven* omtrent 48 jaren oud nalatende 2 Kinderen.

III. *Ida de Bitter* geboren in Indiën en aldaar getrouwt met N. *N. Buschoff* [2]), is gestorven sonder Geboorten.

IV. *Hermanus de Bitter* [3]) is geboren op Batavia den 29 Maart 1660 en is getrouwt tot Amsterdam met Juffr. *Geertruyd Cloppers* heeft nagelaten drie Kinderen.

Dochters :

a. Elisabeth de Bitter geboren tot Amsterdam den 9 Juli 1684 is ongehuwt woonagtig te Amsterdam, derhalve in *Leven.*

b. Aletta Margaretha de Bitter geb. tot Amst. 1 May 1686 is getrouwt met de Hr. *Fredrik Sloterdyk* in Friesland en is voor of in den Jare 1719 *gestorven* nalatende 4 Kinderen.

c. *Geertruyd de Bitter* geb. te Amsterd. 6 Aug. 1687 en aldaar getrout met de Hr. *Daniel Parvè* [4]) is thans wede. aldaar en *in Leven* hebbende 3 Kinderen.

V. *Rijkloff de Bitter* is geboren op Batavia en aldaar getrouwt met Juffr. *Elisabeth Pit,* welke laatstgemelde tot haar tweede man gehad heeft N. N. van der *Hoff,* en welke eerstgenoemde nagelaten heeft eene Dogter:

Geertruyd Elisabeth de Bitter, geboren op Batavia en getrouwt aldaer met d' Heer *Willem Six* Gouverneur op Malacca naderhand Raad Extra Ordᵉ. van Neerlands Indien, is wede sonder Kinder op den 7 Febr. 1733 gestorven.

Aanteekeningen.

Luidens de *Personalia* in 's Lands archief te Batavia werd *Rijkloff de Bitter* op 1 Aug. 1696 als koopman tot dessave van Jaffnapatnam verkoren, 4 Juni 1696 tot opperkoopman bevorderd, terwijl hem op 2 Oct. 1697 werd toegestaan naar Batavia te komen.

Dezelfde Utrechtsohe bundel als de hierbedoelde leert nog, dat een zuster van Willem Six, *Agatha Cornelia Six,* op 17 Maart 1740 (notaris van Doorslag) mutueel testeert met haren echtgenoot *Bernardus Muijkens* Henri&, canonik ten Dom. In dat testament wordt vermeld de voorzoon van haren overleden broeder *Willem Six,* Raad Extra Ordᵉ, geheeten *Willem Six,* destijds clercq op Weeskamer te Batavia.

Omtrent de hooger vermelde personen vindt men nog tal van bijzonderheden in de gepubliceerde Dagh Registers, gehouden in 't Casteel Batavia.

[1]) Deze maand klopt niet met den doop op 2 Mei (N. L. XXXVI, k. 187.)

[2]) Zie voor dezen naam Van Troostenburg de Bruyn, Biogr. Woordenb. van 0. 1. predikanten, blz. 76.

[3]) Werd als Jur. Cand. op 28 Febr. 1683 te Harderwijk als student ingeschreven.

[4]) Vgl. Ned. Patriciaat 1911, p. 393, waar als haar geboortedag 4 Augustus wordt opgegeven.

Huwelijksinteekeningen van Predikanten in de Kerkelijke registers te Amsterdam (1680—1811),

medegedeeld door A. B. VAN DER VIES.

(Vervolg van XXXVII, 379).

v = van, o = oud, p = predikant, w = weduwnaar of weduwe, va = vader, m = moeder, b = broeder, z = zuster.

16. 5. 1800.
Allard *Pierson,* v. p. Amstelveen, w. Maria Catharina van der Steen.
Johanna Elisabeth Gregorie, v. 20. 3. 1801.
Abraham *ten Bosch, v.* p. Baarnbrugge.
Margaretha Elisabeth Fabius, v.
ll. 9. 1801.
Hendrik *Fortuyn, v.* Arnhem, o. 27, p. Berkenwoude, m. Jannetje van Oever.
Anna Jacoba Racer, v. Oldenzaal, o. 31, va. Jan Willem.
27. ll. 1801.
Jan *Wilbrink, v.* Halle, o. 29, p. Windesheim, va. Rutgerus Hendricus.
Everdina van Ketwich, v. Zwolle, o. 36, ouders dood.
30. 4. 1802.
Jan Daniël *Ruys, v.* p. Nederhorst den Berg, va. Johannes.
Maria Elisabeth Krusemann, v. A'dam, o. 21, va. Coenraad.
30. 4. 1802.
Diedericus Rutgerus *Vckerman, v.* A'dam (Luth.), o. 29, ouders dood.
Anna Clara Poggenbeek, v. A'dam (Luth.), o. 30, m. Metken Catharina Remmer.
18. 2. 1803.
Johannes Jacobus *Metelerkamp, v.* p. Lopik, beroepen Wassenaar.
Philippa Johanna Petronella Boers, v.
16. 12. 1803.
Gerrit Noordenhout, v. p. A'dam (Luth.), w. Anna Starre.
Anna Elisabeth Schalk, v. A'dam (Luth.), w. Jan Godevridus Welsman.
13. 1. 1804.
Paulus Mattheus *Kesler, v.* Doesburg, p. Bergen, w. Willemina Justina Janssens.
Maria Magdalena Scheurleer, v. A'dam, w. Anthonie Johanna van der Bell.
16. 3. 1804.
Jan Christiaan *Fabius, v.* p. Lisse.
Aagje van Voorthuysen, v.
19. 10. 1804.
Lucas *Bode, v.* p. Amstelveen, w. Amarantha Arnoldina van der Oudermeulen.
Suzanna Elisabeth Poncelet, v.
1. 2. 1806.
Ewaldus *Kist,* v. Woerden,, p. Dordrecht, w. Cornelis Bos.
Johanna Christina Noteman, v. Adam, o. 28, ouders dood.
19. 4. 1806.
Johannes Petrus *Verff,* v. A'dam, o. 26, p. Wijk bij Heusden, va. Martinus.
Geertruyda Kuyper, v. A'dam, o. 34, ouders dood.
26. 4. 1806.

Gerhardus George *Land, v.* Buiksloot, o. 26, p. Delft (Luth.), m. Sara Anke.
Johanna Catharina Deelwater, v. A'dam (Luth.), o. 20, m. Anna Maria Boolen.
8. 8. 1806.
Pierre Daniël *Huet*, v. Vlissingen, p. A'dam (Waalsch), w. Françoise Ester L'Ange.
Anna Maria Titsingh, v. A'dam, o. 36, ouders dood.
10. 10. 1806.
Petrus Cornelus *Verwey*, v. Rotterdam, o. 29, p. Breda (Luth.), m. Catharina Louisa Keller.
Sophia Margaretha Kewel, v. A'dam, Luth., o. 24, ouders dood, va. Simon Carel, m. Johanna Sophia Capelaan.
24. 10. 1806.
Otto Jacobus *van Griethuysen*, *v.* IJsselstein, o. 30, p. Voorburg, va. Jan.
Maria Alyda Waller, v. A'dam, o. 26, va. Herman.
24. 10. 1806.
Abraham Nicolaas *van Pellecom*, *v.* Arnhem, o. 22, p. Kortenhoef, va. Ds. Jacobus.
Johanna Geertruy Zegerius, v. A'dam, o. 26, va. Everhardus.
6. 2. 1807.
Simon Dirk de *Keyser*, v. A'dam, o. 26, p. Egmond-Binnen, m. Aagje van Rooyen.
Anna Wilhelmina Jongbloed, v. A'dam, w. Jan Rust van Soolingen.
25. 3. 1808.
Gerhardus Johannes *Post, v.* A'dam, o. 26, p. Kalslagen, va. Willem.
Elisabeth Wesser, v. A'dam, o. 33, m. Alida Bal.
22. 7. 1808.
Henricus *Cats, v.* p. Lunteren.
Maria van der Noorda, v.
6. 1. 1809.
Albertus *Booiman, v.* Winsum, o. 31, p. Kamerik.
Christina Elisabeth Diederiks, v. A'dam, o. 27, va. Hendrik.
24. 3. 1809.
Albertus *Brink, v.* den Haag, o. 63, p. Leeuwarden, ouders dood, va. Reinier, m. Alida Piek.
Maria Lambrechts, v. Adam, w. Jacobus Rijsdijk Takens.
9. 2. 1810.
Isaac Theodorus de *Haan Hugenholtz, v.* p. Driebergen.
Johanna Maria Visch, v.
10. 8. 1810.
Willem Huibert *van Griethuysen, v.* p. Woudenberg.
Catharina Elisabeth de Haan Hugenholtz, v.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Wapenoogst te Harlingen.

De Heer v. Epen vestigde in nr. 10/11 kol. 380 de aandacht op de wapendoeken van Schutter-officieren te Harlingen ten stadhuize. Als oud gemeente-secretaris van Harlingen zijn deze doeken mij zeer goed bekend en daarom veroorloof ik mij, in verband met de uitgesproken wensch, dat de beschrijving dier wapens een plaats vinde in de verzamelingen van het documentatiebureau een enkel woord ter waarschuwing.

Primo zal blijken, dat van leden derzelfde familie de kleuren herhaaldelijk verschillen, de wapenfiguren gewoonlijk niet. Het geeft den indruk, dat wanneer de schilder kwam om de wapens van nieuwe officieren er bij te voegen, hij de verven gebruikte die hij toevallig bij zich had. De regel van kleur op metaal of omgekeerd en geen kleur op kleur, daar nam hij 't niet nauw mee.

Secundo, er zijn veel „gemaakte" wapens bij. Ik herinner mij o.a. het wapen van een houthandelaar, die in een der kwartieren een zeer goed gelijkende afbeelding van zijn houtzaagmolen had. Zoo zijn er meer. In de kosterij der Ned. Herv. Gemeente waren indertijd ook wapenborden der leden van het kerkbestuur. Een der diakenen van later tijd, verzekeringsagent, plaatste in zijn schild : de reclameplaat zijner verzekeringsmaatschappij. Een ander, ambtenaar, den gevel van 't gebouw waar hij werkzaam was!

Op de Harlinger wapendoeken komt zeer zeker genealogisch en heraldisch materiaal voor, doch — het moet met een kritisch oog worden bekeken en verwerkt.

Mr. A. S. M.

Wapenoogst te Harlingen. (XXXVII, 380). Een woord van dank en hulde aan den Heer D. G. van E(pen) voor zijne mededeeling betreffende de door hem in het Raadhuis te Harlingen gevonden wapendoeken. Zoo spoedig het mij mogelijk is, zal ik er gebruik van maken en ze ter plaatse overnemen, zoodat dan ook die wapens ter beschikking van de leden van ons Genootschap zullen zijn.

Ik hoop, dat het voorbeeld van den Heer van Epen navolging moge vinden en andere leden moge aansporen om eveneens in het Maandblad vindplaatsen van wapenbronnen te publiceeren.

Dit toch is de wijze, waarop de leden elkaar kunnen helpen en elkaar kunnen aanvullen, alles in het belang van ons Genootschap in het algemeen en van de leden in het bijzonder.

R. T. MUSCHART.

Wapenoogst te Maasland. In de Herv. Kerk te Maasland hangt een geschilderd doek (de gerechtigheid) A° 1726 waaromheen de wapens der navolgende personen : G. M. Schweinitz, G. M. Overschie, S. v. der Kooy, A. van Rijn, W. Hooft, W. Vlaerdingerwout, C. van der Keft, 1. Middelman, S. v. der Sleiden, J. Spaniersberg, P. Schim, H. K. Poot, G. van Assendelft, W. v. der Jagt en J. v. der Duyn.

Onze Leeuw-heraldici aanbevolen !

D. G. v. E.

Baek. De vorige maand te Bremen zijnde, vond ik aldaar in de St. Martinikerk onder het orgel tegen de muur een grafzerk geplaatst, waarop ik het volgende las : „Anno 1707 den 9 Febr. starb der Woledel und tapffre See Capitain Herr *Juriam Baek* in 63 sten Jahr seines Alters Ma. ... en Selbiger zu *Vijtrecht* Anno 1644 den 2 Febr. gebohren de ‚sen corper in hiesiger Ruhestatt eine frohliche Auferstehung erwartet.

Anno, 1721 den 2 Oct. starb die viel. ... er und tugendreiche frauw Capitain *Baeken* gebohrne *Sauerhofs* in ihren 66 Jahr wie sie .... etc. etc.

Midden op de grafzerk de wapens *Baek* en *Sauerhofs*, waarvan het wapen *Baek* aldus:

doorsneden: a. rechts een lelie overtopt met een ster,

links een sohuinrechts geplaatste baak, b. 3 sterren naast elkaar. Helmteeken: de baak.

De geboorteplaats „Vijtrecht" is zeker Utrecht, want dit is de gewone spelling van deze stad in vroeger eeuwen. Wij hebben hier dus vermoedelijk met een inwoner van Utrecht te doen, die naar Duitschland is getrokken.

R. T. MUSCHART.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Bake-Spieringh. (XXVII, 20). Adriaan ***Bake*** (geh. met *Piet^a Cath^a* ***Spiering) was*** 1736 schepen van Hulster-ambacht (Nav. XIV, 104a). — Een andere ***Bake, David Johan*** was Mrt. 1730 waterfiscaal in O.-Indië, aangest. 1729 (Heerenboekje) test. 1735 (Reg. Test. V. 0. C. Rijks-Archief n°. 6243 (4).

Uit zelfde Nav. bl. 199a blijkt, dat ***Adriaan Bake 9*** Juli 1735 beëedigd werd, en dat een *Gijsbertus* ***Spiering*** (mogelijk de vader) † 1701 ook schepen van Hulster-Ambacht is geweest. — En op bl. 261b komt onder de predikanten van den polder Namen voor: ***Adriaan Bake,*** beroepen onder de cl. van Z.-Beveland 30 Nov. 1665, overl. 3 Mei 1679. Zijne wed. Cornelia ***Borsselaer*** wordt als buitenmoeder van het weeshuis te Hulst a°. 1687 vermeld bij Lansberghe: Beschr. van Hulst bl. 96.

N.-B. D.

Bruyn (de). Gevraagd een nauwkeurige beschrijving, met opgave van helmteeken en dekkleeden, van het wapen van het Bredasche regeeringsgeslacht de ***Bruyn.*** Het schild staat afgebeeld in de „Genealogie van het geslacht Wynaendts" door W. Wynaendts van Resandt. Bestaat er een genealogie van dit geslacht?

's-Gravenhage. J. J. VÜRTHEIM Gz.

Campbell. Voor een in bewerking zijnde genealogie van den Nederlandschen tak van het Engelsche adellijke geslacht ***Campbell,*** worden beleefd gegevens gevraagd. Ook opgaven waar zich eventueel nog familiepapieren bevinden, zijn zeer welkom.

's-Gravenhage. J. J. VÜRTHEIM Ga.

Chijs (van der). Gevraagd de kleuren van het wapen van ***der*** *Chijs*, zijnde: gevierendeeld: 1. een dubb. adelaar, 2. drie wassenaars, 3. drie violen (?), 4. een ster. Hartschild: drie vogels (sijzen ?) Helmteeken: een vogel.

B. B. H. B.

Pieter *Nicolaas* ***van der*** *Chijs*, 1814 Schutterkoning van de Handbusch te Delft, voerde: gevierendeeld: 1 in groen een dubbelen zilveren adelaar; 2 in zilver 3 roode wassenaars; 3 in goud een roode ster; 4 in goud 3 zwarte bijen (vliegen?) Hartschild: in groen 3 gouden vogels. Zie ook Rietstap, Arm. Genl. Suppl. in voce. Dit wapen is te vinden in het Wapenboek der Confrerie van de Handbusch te Delft.

Dirks, Ned. Hist. Penn. Dl. 11, blz. 262 vermeldt de zilveren bruiloftspenning van ***Jacobus van der Chys*** en C. ***H. M. Kesman*** (1863), waarop hetzelfde wapen, met dit verschil, dat de adelaar uit het eerste kwartier van goud is en beladen met een rood schildje, waarop een zilveren ster (6) en de kwartieren 3 en 4 zijn omgewisseld.

DOC.-BUR.

Clermont. Welk wapen voerde ***Hendrik Clermont,*** **van** Amsterdam, wiens dochter Cornelia *Henrietta* ***25*** Jan. 1751 huwde met *Willem* ***van*** *Rijssel*, luit. en na 1764 raad en rentm. der domeinen van Vianen en Ameide ?

Utrecht. E. C. VAN RIJSSEL.

Johan Clermont te Amsterdam voerde volgens origineel zegel in was met randschr. ***Sigillum Johannes Clermont:*** in zilver links een berg van nat. kleur, en rechts in het hoofd een stralende zon: (Clair-mont). Helmt. een vlucht.

DOC.-BUR.

Commersteijn-Reael. (XXXVII, 382). Volgens mijne familiepapieren is ***Maria*** *Commersteijn* eene dochter van dr. ***Johannes C.*** geb. 1622 † 1681, uit zijn 2° huwelijk in 1664 gesloten met ***Alida Reael,*** geb. 1617 † 1678, dochter van *Reijnier* ***R. en Maria Oetgens.***

Maria was vrouw van Koudekerk (Z.H.) en Poelgeest en huwde 1° ***Nicolaas Schellingwouw*** (niet van Schellingwoude); 2° ***Gerard Schatter.***

Uit het 1° huwelijk sproot ***Alida Schellingwouw,*** die huwde met ***J. W. baron van Ripperda.***

Het 4e kwartier in het gestoelte in de kerk te Oldehove is dus wel degelijk het wapen van Reael en stemt overeen — met weglating der kroon — met dat wat Rietstap vermeldt in zijn Armorial Général.

De Heer W. G. F. zal mij genoegen doen mede te deelen hoe het wapen van Commersteyn in die kerk is; dit geslacht toch voerde tweeërlei wapens.

In mijn bezit is eene wapenkaart, houdende de 32 kwartieren van mr. ***Daniël de Dieu,*** waarop het in het Armorial eerstvermelde wapen voorkomt, en een kussen met het daarin in de tweede plaats genoemde; dit kussen is afkomstig van ***Margaretha*** *Commersteijn,* halve zuster van ***Maria,*** uit het 1e huwelijk van dr. ***Johannes C. met Dorothea van Oss;*** zij huwde met mr. *Carel* ***Six en*** was de grootmoeder van mr. ***D. de Dieu.*** Haar levensgroot olieverf-portret is in mijn bezit.

Alkmaar. VAN DER FEEN DE LILLE.

Cremer. Welk wapen voerde Ds. ***Goswin*** *Cremer*, geb. te Harderwijk, Franc. Lud. filius, Bern. Seb. nepos, die 11 April 1781 te Everdingen huwde met ***Helena*** *Albertina van Rijssel*?

Utrecht. E. C. VAN RIJSSEL.

Uit het bovenstaande blijkt dat *Goswin* een kleinzoon was van *Bern. Seb. Cremer,* Theol. prof. te Harderwijk, aldaar overl. 14 Sept. 1760 volgens een grafzerk (zonder wapen) in de Groote Kerk aldaar (Nav. 1876, p. 341). De voornaam ***Bernard*** doet vermoeden, dat laatstgenoemde tot het geslacht Cremer behoorde, dat het bezende wapen met de fortuin voert, waartoe behoorden ***Bernard*** *Cremer*, ***16. 6.*** 1697 te Zutphen en ***Bernard Hendrik*** *Cremer*, 6. 11. 1786 momber van Gelre en Zutphen. De wapens van beiden, voorkomende in de acten en besch. van de Geldersche leenk., vertoonen de fortuin.

DOC.-BUR.

Deest (van). In verband met de aanleiding tot de vraag ***Commerstein*** in het Maandblad XXXVII, kol. 382, zou ik gaarne de kleuren weten van het wapen ***van Deest.*** Het wapen is als bij Rietstap staat beschreven: 3 besanten, ieder met een verkort kruis beladen.

's-Gravenhage. FEITH.

Dussen (van der). (XXXVII, 383). Volgens mededeeling van Jhr. van Kinschot, Tiel, werd ***Jacqueline Cornelia van der Dussen*** geboren 18 of 21 Juli 1744. Hoe is dit te rijmen met de opgave van den Heer Buys Ballot betreffende de geboorte van *Lucretia Elisabeth* op 28 Juli 1744?

Rotterdam. *W.* F. HARTMAN.

Graes (de). Welk wapen voerde ***Helena de Qraes*** (in familiebrieven genoemd „*de Grasse*" en Ned. Leeuw 1905, k. 71-72 „*de Grace*")? Volgens familieberichten zou zij een dochter zijn van een om het geloof gevluchten Spanjaard, die in Holland theologie studeerde, gehuwd was en leefde van de opbrengst zijner Spaansche goederen. Uit de notarisacten van Vianen blijkt, dat Helena in 1699 gestorven was. Haar man ***Aelbert van Rijssel*** staat dan genoemd als „weduwnaar en boedelhouder van *Helena* doñ de *Graes*".

Utrecht. E. C. VAN RIJSSEL.

Haan (de). Gevraagd het wapen van ***Anna Margaretha de Haan,*** geb. ± 1732 met ***Carel Hardus.*** Wie helpt aan juiste gegevens en kwartieren? Bestaat er een genealogie van dit geslacht? Zie mijn vraag betreffende Hardus.

's-Gravenhage. J. J. VÜRTHEIM Gz.

Hanze-wapen. Voerde de Hanze indertijd een eigen wapen of vlag? Ik meen eens ergens gelezen te hebben dat sommige Hanzesteden als zoodanig een „Moorenkop" voerden.

H. M.

Hardus. Een nauwkeurige beschrijving, met opgave van helmteeken en dekkleeden gevraagd van het wapen *Hardus.* Het schild staat afgebeeld in de Eerste Serie Genealogische Kwartierstaten van Nederlandsche geslachten door Jhr. W. F. G. L. van der Dussen en M. P. Smissaert en wel op de staat van Jhr. François van Bevervoorden.

Dirk Hardus (zoon van Carel en ***Anna Margaretha de*** Haan), geb. te ? 12 Mei 1733, overl. Breda 23 October 1787, huwde te Breda in 1768 met ***Francina Maria de Bruyn*** (dochter van ***Jacob*** en ***Maria Vertholen),*** geb. te Breda 8 November 1731, overl. Rotterdam 16 Maart 1804. Kwartieren van ***Hardus*** en de ***Bruyn*** gevraagd. Bestaat er een genealogie van dit geslacht?

's-Gravenhage. J. J. VÜRTHEIM Gz.

Horn(e) (de). (XXXVII, 384). Ingeteekend Amsterdam 13 September 1720:

Daniel Roman, van Mirrendal, 0.35, m. Margriet Bernard.

Elisabet de Horne, van Middelburg, 0.24, m. Margriet Le Cocq.

Amsterdam. A. B. VAN DER VIES.

Latenstein. (XXXVII, 386). ***Gracht van Camphuizen*** en ***Elizabet van Bueren*** echtelieden verkoopen aan hun stiefvader *Claes Vygh* meerdere goederen waaronder Laetensteyn, zijnde 75 morgen lands onder Echteld. 20 Maart 1638. (***Uit het Archief van den Huize*** *Zoelen.*) ***Nog*** blijkt dat Latensteyn van de ***Bueren's*** gekomen was en aan dat geslacht reeds 1494 toebehoorde.

's-Gravenhage. J. D. WAGNER.

Latenstein. (XXXVII, 386). Voor zoo ver ik kan nagaan, is L. steeds eene boerderij geweest. Ook de namen der bewoners wijzen daarop. De opeenvolgende bezitters blijken niet uit het „Signaat van bezwaar des kerspels Eghtelt," zoodat moet worden aangenomen, dat het goed steeds vererfd is. Een wapen bestaat niet: huizen hadden geen eigen wapen.

A. J. S. v. V.

Laverge. (XXXVII, 386). ***Johannes Laverge,*** geb. Ophemert 5 Aug. 1740, stud. Groningen 1760, pred. Heinenoord 1768, † Rotterdam 23 Mei 1816, geh. . . . . 14 October 1777 Cornelia ***van der Sijde.***

2 dochters, 1 zoon die volgt.

Hendrik Johannes la Verge, geb. Heinenoord 1778/9, stud. Leiden 1799, pred. Abbenbroek 1806, Emeritaat 1862, † Dordrecht 19 April 1870, geh. . . . . ***E. Wolters.***

Johannes la Verge, zoon van den vorige, geb. Abbenbroek 1833, stud. Leiden 1861, pred. Bussum, Hensbroek 1860, Emeritaat 1868.

Amsterdam. A. B. VAN DER VIES.

Mulet. (XXXVII, 233.) Uit de Utrechtsche doopboeken ten stadhuize noteerde ik aangaande het geslacht *Mulet* (ook *Molet* geschreven) :

1°. dat ***Martinus Mulet*** en Cornelia ***van der Hagen*** daar lieten doopen:
1. ***Cornelis,*** in het Anthoniesgasthuis 3 Mei 1692.
2. ***Johannes,*** in de Domkerk 23 Augustus 1693.
3. ***Maria,*** in de Domkerk 10 April 1696.
4. ***Johannes,*** in de Catharynekerk 21 Juli 1696.
6. ***Christina,*** in de Catharynekerk 22 Maart 1698.
6. ***Margriet,*** in de Domkerk 26 Januari 1700 en
7. ***Elisabeth,*** in de Domkerk 2 Mei 1703.

2°. dat ***Jan Mulet*** en *Anthonet* ***van den Raad*** er lieten doopen:
1. ***Anthony,*** in de . . . . . 11 April 1727.
2. ***Jacobus,*** in de Domkerk 18 November 1729.
3. ***Jan,*** in de Domkerk 23 Januari 1732.
4. ***Hendrikus,*** in de Domkerk 6 October 1734.
6. *Geerte*, in de Domkerk 14 September 1737.
6. ***Anna Catharina,*** in de Domkerk 24 Januari 1740.
7. ***Henricus,*** in de Domkerk 28 Augustus 1743.

(Bij 1 en bij 3 noemt zich de vader Molet.)

3°. dat ***Anthonij*** *Molet* en *Heintje* van *den Sandbrink* ***er*** lieten doopen:
1. ***Johannes,*** in de Geestekerk 11 Juni 1741.
2. ***Hendrina,*** in de Geestekerk 16 November 1743.

(Bij de laatste heet de vader weder Mulet).

Bovendien werd er in de Domkerk op 23 December 1686 ook een ***Willem Mulet*** gedoopt als zoon van ***Marten Mulet*** en ***Maria Ammeland.*** Deze Willem werd te Utrecht 17 Maart 1712 begraven na er op 26 Januari 1707 te zijn getrouwd met *Christina* ***van Aken,*** dochter van Petrus en Margreta de Kempenaer, bij wie ***Margaretha Mulet,*** gedoopt in de Domkerk 5 December 1708, te Utrecht begraven 23 Mei 1710.

Van de kinderen van Martinus Mulet en Cornelia van der Hagen was nu ***Margriet*** sub 6 de in kol. 233 genoemde Margaretha en ***Christina*** sub 5 de vrouw van Abraham van der Schilden (Wapenheraut 1908 bl. 62). Beider broeder ***Johannes*** sub 4 was, naar ik vermoed, die Jan Mulet (predikant te Sas van Gent volgens eene aanteekening), welke bij zijne vrouw *Willemina Susanna* ***van Poolsum, een*** zoon ***Jacob Hendrik Muiet*** verwekte, die te Utrecht in de Jacobikerk op 8 April 1738 werd gedoopt.

Genoemde *Jacob* ***Hendrik was*** later kanunnik van St. Pieter te Utrecht en huwde te Zwolle 12 Juli 1769 ***Qesina van Ernst,*** dochter van . . . . . geb., overl. ?

Hem houd ik voor den vader van den in Algemeen Nederlandsch familieblad XIII, 1900 blz. 176 bedoelden vader van *Gesina* ***Maria Mulet,*** die als vaandrig op 28 September 1784 met Kommerina ***de Gruiter***, uit den Briel, huwde.

Zie deze *Gesina* ***Maria Mulet*** ook in Patriciaat 1914 bl. 407, Nederland's Adelsboek 1915 bl. 416 en Ned. Leeuw VII bl. 88.

Wie waren ***Barbara Mulet,*** die 70 jaar oud op 26 Januari 1746 in de Nieuwe kerk te 's-Gravenhage werd begraven en met ***Jan van der Hoek was*** gehuwd geweest, en

Wilhelmina Sophia Mulet, vrouw van ***Jan van Ouwerkerk de Vries*** (Patriciaat 1917 bl. 168 en Heraldieke bibliotheek 1872 bl. 56)?

Aanvullingen en terechtwijzingen zullen in dank worden ontvangen.

's-Gr. C. S. B. B.

Noordbeek (van Beuningen-). Welk wapen voerde ds. ***Johan van Beuningen Noordbeek,*** predikant te Polsbroek en Oudewater, overl. 26 Juni 1769, geh. met ***Dina Maria van Rijssel***?

Utrecht. E. C. VAN RIJSSEL.

Ons is wel bekend een wapen ***Noordbeek,*** zijnde: in blauw een zilveren zwaan met roode bek en pooten. Helmt. de zwaan. Aldus gevoerd o.a. door Mr. ***Petrus Noordbeek, 1771*** adv. voor den Hove van Holland en Hoogheemr. v. Amstelland, geh. met ***Jacoba du Pont,*** en ***Jan Hendrik Noordbeek, 14.12.1752*** te.. ... leenman van het Huis Dorth, welke laatste den zwaan zwemmende voert. DOC.-BUR.

Oszen. Welk wapen voerde *Jo(h)an Oszen,* kapt. t. zee, reg. burgem. te Vianen 1733, geh. met ***Catharina Maria Dommer*** ?

Utrecht. E. C. VAN RIJSSEL.

Poederbach. Hoe is het wapen der familie ***Poederbach?***

Utrecht. J. v. LEEUWEN.

Prill (de). (XXXVII, 386). De vraag van C. S. B. B. geeft mij aanleiding nadere bijzonderheden te vragen omtrent ***Jacob de Prill*** en zijne echtgenoote ***Johanna Carolina Jacobi.*** Wanneer zijn zij geboren, gehuwd en overleden en wie waren hunne ouders?

Rotterdam. *N.* VAN OOSTERZEE.

Prill (de). (XXXVII, 386). Uit aanteekeningen betreffende het geslacht ***de Cromme*** van mijn overgrootvader *Wilhs. van Dam van Brakel,* blijkt:

Jacob Gerritse Krom of de Cromme jm. Schiedam tr. (R'dam) 6 Mei 1696 ***Christina Ariens van Wijk.*** Van 5 kk. het 4de:

1. ***Adriana de Cromme*** geb.? tr. ***Woutherus de Prill,*** Koopman, obit 12(?) Apr. 1766; handelde in Manufacturen & Baleinen, zijn boedel was groot f 250.000.— Vier kk. volgen.

II. 1. ***Johannes de Prill,*** wiens voogden bij overlijden van den Vader waren Dirk van Dam en Jacob de Prill; was absent en in 0. 1. gecomm. tot de zaken der Inlanders te Batavia Dec. 1766.

2. ***Anna de Prill*** tr. ***Matths. Blankenbyl;*** zonder kinderen.

3. ***Jacob de Prill,*** minderjarig 1766, tr. ***Johanna*** (*Caroline) Jacobi.* Acht kk., volgen 111.

4. *Abram* ***de Prill,*** ongehuwd, was 1756 meerderjarig verklaard. (3)

111. 1. ***Jan de Prill*** verdronken.

2. ***Woutherus de Pril1*** (geb. 29 Oct. 1751), Notaris (1776-1834) en Weesmeester tr. 1° ***(Jacoba Oeertruida) Buis*** Anths. Dr.; tr. 2° (Oct.-Nov. 1800) ***Cornelia Schuller.*** Hij obit zonder kinderen Rotterdam (8 Mei) 1834.

3. Maria ***de Prill*** tr. ***Jan Mees*** Ruds. zn. Makelaar en Kassier. Vier kk. Hij hertrouwt ***Sara Blokhuyzen,*** zonder kinderen.

4. ***Abram de Prill***, Koopman in Baleinen, obit ongehuwd.

5. ***Adriana de Pril1*** tr. *Urbanus* ***Ads. Hoogwerf,*** Zeehandelaar, zonder kinderen. Hij hertrouwt met . . . . . ***van Heusden,*** Corns. Dr.

6. ***Anna de Prill,*** geb. 1769 ob. 16/8 1828, tr. S. ***Bernelot Moens,*** Koopman, Commissionair en Assuradeur; minstens 4 kk.

7. ***Jacob de Prill,*** Manufacturier ob. 15 Aug. 1818.

8. ***Johanna de Prill,*** ongehuwd.

N.-B. D.

Prill (de). (XXXVII, 386.). Cornelia *Schuller* stamt uit den tak ***Jan Schuller*** (Nederl. Patr. 1913 blz. 344 onderaan.)

Jan Schuller, geb. Gorcum 27 Nov. 1729, wijnkooper en bierazijnmaker te Rotterdam, huwt 1°. ***Sabina van Overveldt,*** 2°. 1770 ***Henrica Sibylla van Lamzweerde,*** geb. 1734, overl. R'dam 6 Febr. 1814.

Uit het eerste huwelijk o. m. ***Cornelia Schuller***, geb. R'dam 1766, overl. R'dam 26 April 1823, huwt 1800 of 1801 *Woutherus* ***de Prill.***

Te Haarlem vond ik 1764, 13 Augustus, Notaris F. J. Gallé, fol. 101 Testament ***Jan Schuller,*** coopman te Rotterdam, en mejufvrouw ***Sabina Johanna van Overveld,*** echtelieden, thans te Haarlem. Haar vader bleek te zijn ***Adriaan van Overveld.***

Utrecht. MR. H. WALLER.

Pull(e). Waar is iets te vinden over de familie *Pull(e),* die in blauw 3 zilveren schenkkannen voert. Helmt.: een der kannen.

Utrecht. J. v. LEEUWEN.

Zie over ***Pul*** of *Pulle* Alg. Ned. Fambl. 1902, blz. 510.

DOG.-BUR.

Reede (van), (XXXVII, 386). ***Reynoud Abraham,*** zn. van ***Frederik Godert van Reede tot Parkeler*** en *Catharina* ***Henrietta van Haersolte,*** werd geboren op den Parkeler 13 Mrt. 1759 en gedoopt te Twello 21 Mrt. d. a. v. Hij wordt genoemd in ***d'Ablaing, Ridd. van Veluwe,*** blz. 409, wordt 29 Juli 1782 tweede luitenant bij de Gardes Holland, ambtsjonker van Voorst 8 Mei

1783, verlaat den dienst 1787 en sterft krankzinnig, niet te Twello.

Warnsveld. H. H. RÖELL.

Roever (de). Waar vind ik, behalve in het Stam- en Wapenboek van V. v. O., een genealogie van dit geslacht?

's-Gravenhage. J. J. VÜRTHEIM Gz.

Roijen (van). (XXXVII, 237, 296. 387). Onder de vele wapens *van Roijen, van Rooijen*, ons bekend, is er één, dat voorkomt in de wapenboeken van van Rijckhuijsen, in het archief te Leiden aanwezig, zijnde het wapen van *Adriaen van Roijen, 1666* Clerk van het Weeshuis te Batavia. v. Rijckhuijsen vermeldt het aldus: gevierendeeld : 1 in zilver een zwart molenijzer; 2 en 3 in goud een roode leeuw; 4 in zilver 3 zwarte weerhaken.

Dit wapen komt, behoudens de kleuren, overeen met het wapen *van Rooijen* in het Armorial Général met de bijvoeging „Heusden" beschreven.

Deze beide wapens vertoonen groote overeenkomst met de 2 volgende:

1°. *van Roijen*, te Utrecht, in het Armorial Général vermeld, zijnde: gevierendeeld : 1. in zilver een rood molenijzer; 2 in zilver een roode dwarsbalk; 3 in goud een roode leeuw; 4. in zilver een roode keper.

2°. *van Rooijen, 1791* te Vlissingen, voorkomende op een lakafdruk van dat jaar, zijnde: gevierendeeld: 1 in goud een leeuw; 2 in zilver een molenijzer; 3 in zilver 3 weerhaken.

Al deze wapens hebben een uitkomenden leeuw tot helmteeken.

Nu is het opvallend, dat het Algem. Nederl. Fam.bl. 1903 pag. 330, waarnaar de Heer van Romondt verwijst, als zoon van *Abraham van Roijen,* den predikant te Noordwijk, vermeldt Hendrik, geb. 1761, ob. 1844, rector te *Vlissingen* en secretaris van het Zeeuwsch Genootschap.

In het jaar 1791, toen de door ons bedoelde boven aangehaalde lakafdruk door den verzamelaar in een folioboek werd opgeplakt met de vermelding „Vlissingen", woonde dus aldaar een lid van het door den vrager bedoelde geslacht, terwijl dit wapen, behoudens rangschikking der kwartieren, overeenkomt met dat, hetwelk van Rijckhuijsen opgeeft voor *Adriaen* van Roijen, den Weeshuisclerk te Batavia.

Een en ander geeft te denken; mogelijk geeft van Rijckhuijsen verder licht. DOC.-BUR.

Rijssel (van). (XXXVII, 387). Zonder de daar gevraagde aanvulling te kunnen geven, wordt ten aanzien van dit geslacht verwezen naar Wapenheraut 1914 bl. 424 en gevraagd, wie de ouders waren van *Henrietta Jacoba van Rijssel,* die volgens Navorscher 1885 bl. 622 op 7 Maart 1827 (lees 1837) te Deventer(i) overleed als weduwe van *Allardus Adrianus Kuvèl.*

Waren dit wellicht *Willem van Rijssel* en *Cornelia Hendritta Clermont?* (Wapenheraut bl. 428) en waar en wanneer werd zij geboren?

's-Gr. C. S. B. B.

Schag(h)t. Welk wapen voerde *Elisabeth Schag(h)t, 20* Dec. 1682 te 's-Gravenhage als dr. v. *Laurens Schagt,* stalmeester van Koning- Stadhouder Willem 111, geh. met *Pieter van Rijssel,* kapitein van een comp. Mariniers?

Utrecht. E. C. VAN RIJSSEL.

Wij kennen slechts het wapen van *L. Schacht,* 1679 chirurgijn te Leiden. DOC.-BUR.

Thijssen. (XXXVII, 388). In mijn bezit is een genealogie van het geslacht *Ihijssen* uit Vere. Hoewel ik daarin niet aantref een *Francina Th.* gehuwd met *Jan de Feyter,* kan ik toch mededeelen dat de voornamen *Daniël, François* en *Francijntje* er herhaaldelijk in voorkomen.

Rotterdam. W. F. HARTMAN.

Veer (de). (XSXVII, 388). De huwelijken van *Johannes de Peer,* directeur van Curaçao, worden in het Stam- en Wapenboek juist opgegeven. (Copieën huw. acten zijn in mijn bezit.) Hij is dus *niet* de echtgenoot van *Wilhelmina Lix-Raven.* Zie zijn voorgeslacht XXXVII: 91; de daar gegeven generatiën II en 111 zijn mij bij voortgezet onderzoek onjuist gebleken. Gaarne wil ik den heer C. S. B. B. de juiste stamreeks verstrekken.

De gelijknamige echtgenoot van Wilhelmina Lix-Raven kon ik tot heden niet thuis brengen. In dit verband zij vermeld, dat toen eerstgenoemde Johannes in 1762 op Curaçao aan kwam, zich reeds een familie *de Veer* in W. 1. ophield. Volgens een zeer onvolledig staatje in mijn bezit, stamde deze familie ook uit een *Johannes de Veer* uit Amsterdam (ald. nog niet gevonden, mogelijk een oom van voorgaande), geh. met *Catharina Appel* en waarschijnlijk † 12-12-1733 (Navorscher 1918: 436). Deze had 3 zoons: *Jan* (× Anna Catharina van der Biest), *Pieter* (Zie : „de Ned. op de W. 1. eilanden", 1) en *Gijsbrecht* , volgens hooger genoemd staatje zonder mannelijke nakomelingschap overleden.

Waarom behoorde *Catharina de Wit* hoogst waarschijnlijk tot het geslacht van *Isaäc de Wit,* echtgenoot van *Margaretha (Peggy) de Veer?* In geslachtsreg. de *Wit* door L. J. C. A. de Vogel wordt zij niet genoemd.

Doesburg. M. R. H. CALYEYEB.

Veer (de)-van der Keere(n). Ondergeteekende bezit twee op oud-eikenhouten paneeltjes geschilderde wapens (pendanten) van *Pieter de Veer* (schuit met boomen, helmteeken : duif met olijftak) en *Hermina van der Keere* (doorsneden 1 in zilver een uitkomend zwart hert, 2 in goud een zwarte keper vergezeld van drie groene ringen, helmteeken : het uitkomend hert).

Indien de Heer M. R. H. Calmeyer te Doesburg calques van die wapens wenscht, of de paneeltjes ter bezichtiging wil ontvangen, ben ik daartoe bereid.

Driebergen. *C.* W. H. VERSTER.

Vlamincx. Gevraagd het wapen van dit geslacht en bijzonderheden omtrent *Isaäc Vlamincx*, omstreeks 1626 te Amsterdam.

Doesburg. M. R. H. CALMEYER.

Vlamincx, Noord-Holl., Leiden, voerde volgens v. Ryckhuysen Wapenb. Dl. 111, blz. 67 (archief Leiden): gevierend. 1 en 4 twee gekruiste sleutels, 2 en 3 gearceerd (volgens oud zegel). DOC.-BUR.

Voss **van Zijll.** Welk wapen voerde *Rudolph Voss van Zijll*, tusschen 1754 en 1788 geh. met *Cornelia Jacoba van Rijssel,* geb. Bergen op Zoom 1 Maart 17343 Utrecht. E. C. VAN RIJSSEL.

Volgens een orig. afb. in het Stamboek Nagtglas (Zeeland) is het wapen dezer familie: in zilver een

groene boom op een grasgrond met een rooden vos klimmend links tegen den stam. DOC.-BUR.

Wapen (Onbekend). (XXXVII, 390). Het wapen op de servetten der fam. v. Citters is v. d. ***Heuvel tot Beichlingen gen. Bartolotti,*** het eerste en vierde kwartier eenigszins misteekend (vgl. Armorial Général, in voce).
's-Gr. v. **D. H.**

Wapen (Onbekend). (XXXVII, 390). Op de vraag van D. te N.B. kan worden geantwoord, dat het wapen met de gekruiste harken gevoerd wordt door v. *Dinter* (vgl. Arm. Gén.)
's- Br. v. **D. H.**

Wapens gevraagd. Voor het verluchten van een stamboom van het geslacht Mollerus (zie jg. 1901, k. 161 B.V.), zoude ik gaarne weten, welke wapens de volgende families voeren :

Albrechtin, die in 1670 voorkomen te Horwyler in de Pfalz.

De *Canel*, Ds. Justus Wilhelmus Mollerus, 1615-1681, predikant te Beesd, Offenheim, Mannheim en Hemmen huwde 4° met Elisabeth de Canel, overl. te Arnhem.

De Eromentreau, eerste echtgenoote van genoemden predikant, dochter van een Waalschen predikant te Amsterdam.

Van Qroeningen, derde echtgenoote van genoemden predikant, weduwe van den ontvanger Jacob Gallières te Sluis. Zij ondertrouwde te Goes 1668.

Pan de ***Kamp,*** die in de 18de eeuw bij Arnhem voorvoorkomen, b.v. Cerst Jan van de Kamp, eigenaar van den papiermolen de Haanekamp bij Arnhem.

La Motte, dochter van een burgemeester van Verviers, tweede echtgenoote van gemelden predikant. Voeren dezen het wapen, vermeld in Rietstap met de aanduiding (Liège) ?

Spies, een predikant te Rrummthal in de Pfalz in de 17de eeuw.

Trumler, een predikant te Zotzenheim in de Pfalz in de 17de eeuw.
Den Haag. W. G. **FEITH.**

Wesenhagen (van). ***Emerentia van Keppel,*** dochter van Hendrik van Keppel en Gerarda van Oldeniel huwde in 1en echt omstreeks 1686 mogelijk te Olst met ***Johan van Wesenhagen.*** Misschien was hij de zoon van Denis v. W. Raad van Gelderland en Catharina Roelants.

Zou iemand mij nadere gegevens omtrent dezen ***Johan*** of meerdere ***Wesenhagen's*** in het Geldersche uit de 17e eeuw tot 1680 kunnen verschaffen?
Scheveningen. H. **PALTHE WESENHAGEN.**

Witsenburg van Leeuwen. Gevraagd worden genealogische gegevens over deze familie.

Op blz. 376 Ned. Adelsboek 1913 vind ik: Jhr. Henri Louis de Geer huwt te Bennebroek 1 Nov. 1878 S. M. C. Jong, geb. te Arnhem 26 Aug. 1862, dr. van Christiaan en Maria ***Witsenburg van Leeuwen.*** Hoe is het wapen? De wapens ***Witsenburg*** (Rhijnland: in bl. een ei. burcht) en ***Witsenborg*** (Groningen: halve maan en drie sterren) zijn mij bekend
Utrecht. J. v. **LEEUWEN.**

Wolff (de)-Reessen. Gevraagd de wederzijdsche ouders van het echtpaar ***Pieter de Wolff*** en ***Cornelia Reessen.***
B. B. H. B.

Wijt. (XXXVII, ***303).*** Volgens inlichtingen van den Heer M. Wijt, kapitein ter zee, is het wapen der familie *Wijt*, welke uit Gent afkomstig is en zich na de Reformatie via Keulen te ***Rotterdam*** vestigde: *in* zilver 3 ***roode vossen. Helmt. de vos, uitkomend.*** Uit dit geslacht stammen tevens de twee takken, welke in Overijssel gevestigd zijn of waren. Hetzelfde wapen moet voorkomen op het bekende schilderij „de Aanbidding van het Lam", dat in 1420 door de gebroeders Hubertus en Joannes van Eyck vervaardigd werd op last van het echtpaar Judocus ***Vyd*** en ***Isabella Borluut,*** waaruit de familie Wijt zou afstammen. (Zie Max Rooses, De schilderkunst van 1400-1800, p. 4).
H Mr. A. S. M.

Zytsema. Gevraagd wordt het wapen dezer Doopsgez. familie, voornamelijk zetelend in Oost-Friesland. Het wapen moet voorkomen op een porceleinen eetservies.
Vtrecht. **J. v. LEEUWEN.**

Wicher Peters Zitsema, organist en klokkenspeler te Middelstum, ob. aldaar 12. 2. 1689 ond 69 jaar, voert volgens het bekende werk „Grafschriften van Stad en Lande" een boom waartegen rechts en links een klimmend hert.

Evenzoo volgens het zelfde werk ***Dirk Zijtsema,*** ouderling te Loppersum, ob. aldaar 6. 7. 1809, oud 76 jaar, getrouwd met ***Frauke Frima,*** die ob. 27. 3. 1814, oud 67 jaar, en ***Bernhard Zijtsema,*** ob. te Zeerijp 3. 2. 1708, zoon van *Lambert Zijtsema,* organist en schoolmeester te Zeerijp. DOC.-BUR.

Oud aardewerk, Het werk over antiek blauw en veelkleurig aardewerk, getiteld :

DE ROTTERDAMSCHE PLATEEL- EN TEGELBAKKERS EN HUN PRODUCT X91-1861 door A. HOYNCK VAN PAPENDRECHT, Direct. van het Museum van Oudheden der gemeente Rotterdam, met honderden illustratiën, facsimilé's enz. verschijnt in den loop van 1920, niet in afleveringen, doch geheel compleet. ***Prijs f 35.—*** Men ***bestelle het nu, daar de prijs later hooger cal worden,*** bij WED. P. VAN WAESBERGE & ZOON, Banierstraat 1, Rotterdam.

INHOUD **1919, N° 12.**

Bestuursberichten. — De stamreeks van het Rotterdamsche geslacht Suermondt, door W. Wijnaendts van Resandt. — Zutphensche geslachten. Bijdrage tot de genealogie van Essen, door Jhr. H. H. Böell. — De afstamming van het geslacht van Leyden van Leeuwen, door J. van Leeuwen. — Aanteekeningen uit de protocollen van Heusdensche notarissen, door Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland. — Het verbreken en begraven van een wapen A° 1773, medegedeeld door W. baron Snouckaert van Schauburg. — Fragment-genealogie van het geslacht de Bitter, medegedeeld door J. de Groot. — Huwelijksinteekeningen van Predikanten in de Kerkelijke registers te Amsterdam (1680—1811), medegedeeld door A. B. van der Vies. (Slot). — Korte mededeelingen: Wapenoogst te Harlingen; Wapenoogst te Maasland; Baek. — Vragen en antwoorden: Bake-Spieringh; Bruyn (de); Campbell; Chijs (van der); Clermont; Commersteyn-Roael; Cremer; Deest (van); Dussen (van der); Graes (de); Haan (de); Hanae-wapen; Hardus; Horn(e) (de); Latenstein; Laverge; Mulet; Noordbeek (van Beuningen-); Oszen; Poederbach; Pril1 (de); Pull(e); Reecle (van); Roever (de); Roijen (van); Rijssel (van); Schag(h)t; Thijssen; Veer (de); Veer (de) — van der Keere(n); Vlamincx; Voss van Zijll; Wapens (Onbekende); Wapens gevraagd; Wesenhagen (van); Witsenburg van Leeuwen; Wolff (de) — Reessen; Wijt; Zytsema.

LEXICOGRAPHISCH NAAMREGISTER.

Jaargang 1919.

A.

Aa (van der) 215, 216.
Aalsloot (van) 377.
Aalst (van) 1 19.
Aalstius den Appel 327.
Abcoude 50.
Aarssen 133.
Abbring 326.
Abeele (van den) ll.
Ablaing (d') 274.
Abrami 65.
Acker (ten) 96, 136.
Ackerman 69.
Acquet (d') 215.
Adama 285.
Adrichem (van) 82.
Adrichem Bogaart (van) 275.
Aefferden (van) 273.
Aeldrix 329.
Aelst (van) 400.
Aemilius 220.
Aerkel (van) 34. 189. 197. 246, 294.
Aernhem (van) 197.
Aerssen (van)' 274, 275.
Agema 381.
Agges 70.
Ailemans 62.
Aken (van) 245, 426.
Akerboom 375.
Akerlaken 53, 274.
Akermonde (van) 45.
Akersloot 229.
Albada (van) 402.
Alberda 50. 273, 275.
Albrechtin 431.
Alderwerelt (van) 274, 275.
Aleman 230, 294.
Alemans 274.
Alewyn 274.
Algera 337.
Alkemade (van), 43, 69, 223, 415.
Allard 375.
Aller (van) 203-208.
Allerduyn 15.
Allertz 105.
Allier 286.
Ally 64.
Almonde (van) 1 11.
Alphen (van) 13, 28, 94, 274.
Alphen de Veer (van) 300.
Altena 50.
Altmann 239.
Alting 80.
Altius 16.
Alvares 61. 62
Alvarez Gorgo 181.
Amalvy (d') 113.
Amerongen (van) 31.
Ameshoff 289, 325.
Amesquita (Cenior de) 175.
Amman 284.
Ammeland 426.
Amsingh 132.
Amstel (Ploos van) 37, 38.
Amstelraet (van) 296.
Andel (van) 32.
Andrada (d') 153, 156, 167 177, 187, 188.
Andrada (Rodriguez de) 167 175.
Andrau 11.
Andrea 327.
Andriessen 225.
Androuet du Cerceau 294.
Ange (l') 421.
Angeles (d') 63.
Angelis (d') 114. 115.
Angeren 50.
Angermont 64.
Anke 421.
Anlnim van 64.
Apeldoorn (van) 20, 236, 402.
Appel (den) 288, 375, 430.
Appel (Aalstius den) 327.
Appeldoorn (van) 192, 381.
Appelthorn (van) 302.
Aragon (van) 184.
Aragao (Ximenes d') 151, 157.
Aragao (Teixeira d') 185, 186.
Arceris 278.
Arenbergh 60, 99.
Arendsen 118.
Arentz 407.
Arkel (van) 125, 275.
Arnhem 3, 50, 57, 244.
Arntzen 31.
Arrison 303.
Arxhoek (van) 125.
Asbeck (van) 94, 97-112, 274, 349-352.
Asperen (van) 221, 275, 376.
Assel (van) 65, 112, 114.
Assendelft (van) 32, 236, 422.
Assin(c)k 218, 378.
Assing 66.
Assuerus 19.
Aubert 72.
Aubin 17.
Aubremé (d') 274.
Auckema 17, 19.
Auer 322.
Auffmorth 210.
Aulnis (d') 274.
Auterleau (d') 63.
Avenhorn 13, 16, 19.
Avercamp 250.
Avernas le Gras (d') 143 185. 189.
Avina' (d') 211.
Aylva 275.

B.

Baan (van der) 31
Baarslag 373.
Baart de la Faille 26, 27, 178
Baartmans 239.
Bachiene 11.
Backem (van) 104.
Backer 71, 243, 276, 307, 338, 381, 382.
Backer (den) 114.
Backer (Bas) 274, 276.
Backerius 16.
Bacquer 95.
Bade 122.
Baek 422.
Baelde 43, 307.
Baerle (van) 307.
Baerovius 20.
Baerselman 325.
Baert 26, 27, 43.
Baerdt van Sminia 53.
Baert de Waarde 27.
Bake 423.
Bake (van) 57.
Bakker 118, 219, 299, 375, 380.
Bal 378, 421.
Balabrega 182.
Balckhuys 213.
Balk 286.
Balveren (van) 273.
Bank (van der) 375.
Bannier 331, 332.
Barbier 332.
Bardewits 15.
Bardon 117.
Barends 378.
Barlees 63.
Barlham 282.
Barmentloe 50.
Barnaart 303.
Barnevelt (van) 245.
Barsele 112.
Barthem (van) 16.
Bartholdi 228.
Bartholdi Blijdenstein 228.
Bartolotti 245.
Bartholotti van den Heuvel Beichlingen 294.
Bartou 18.
Bas (de) 40, 274, 276.
Bas Backer 274, 276.
Bassem (van) 116.
Bassen (van) 50.
Bastert 37, 83.
Bastink 115.
Basting 116.
Battaerd 10-13, 78, 190, 230.
Betailhey 224.
Batty 282.
Bauhuys (van) 265.
Baurmeister 81.
Bax 122, 191.
Baxcamp 71.
Beaune 118.
Beaumont 307.
Becius 33.
Beck 42.
Becker 214, 232.
Beckeringh 15, 283.
Becking 89.
Becqu 243.
Bedber 15.
Bedeke 72.
Beeck (van) 19, 83, 84.
Beeckman 383.
Beek 325.
Beek' (ter) 5.
Beek (van) 374.
Beek van Coesfelt (van) 6.
Beelaerts 274.
Beeldhouwer 207.
Beeldsnyder 20, 83, 110-112, 275, 307.
Beem (van) 378.
Beem (van den) 269.
Beenhem 135.
Beens 62.
Beer 274.
Beer (de) 378.
Beer Poortugael (den) 334.
Beerents 299.
Beest (van) 294.
Beesten (van) 208.

Behagel 134.
Behm Wentholt (ten) 405.
Behr (de) 273.
Beinhem (van) 135.
Beke (van der) 61, 416.
Bekius 284.
Belesaigne 221.
Bel (de) 384.
Bell (van der) 375, 420.
Bellen (von der) 122, 230.
Bellendorff (von) 232.
Bellevue (de) 219.
Bellinchave (van) 276.
Belmonte 158. 159. 181.
Bemmel (van) 262.
Bender 405.
Benedictus 124.
Benier 83, 375.
Beninga 36, 50.
Beninga van Upleward 123.
Benraad 230.
Bentheim (van) 118, 294.
Benthem 30.
Bentinck 36, 74, 213, 214, 231, 235, 294.
Bentum (van) 30.
Berch (van den) 228.
Berch (van Wijck van den) 414.
Berchem (van) 130.
Berchhouwer 323.
Berchus 64.
Berchuys (van) 80.
Berckel (van) 216, 415.
Berckenbosch 79.
Berckmans de Weert 92.
Bère (Lach de) 239.
Berents 323.
Beresteijn (van) 275.
Beretta 202.
Berg(h) 101, 274.
Berg(h) (van den) 16, 52, 116, 219, 220, 223, 234, 288, 386.
Bergé 126.
Berge (van den) 63, 101—106, 114.
Berge (up dem) 101—106, 214.
Bergen (van) 112, 113.
Berger 100, 378.
Berghe (den) 62.
Berghe (van den) 278.
Berghuyse 115.
Berlaer (van) 130.
Bergman 15.
Berk 285, 327.
Berkel (van) 206, 215.
Berkerode 7.
Berkhey (van) 190, 191.
Berkhey (le Francq van) 190.
Berkhoff 373.
Berlage 325.
Bernard 72.
Bernelot Moens, 428.
Berthout 130.
Bertling 285.
Berum (van) 90.
Besier 307.
Besselink 73.
Bethmer 118.
Beucker (van) 338, 377.
Beuningen (van) 75, 427.
Beuningen van Helsdingen (van) 377.
Bever (de) 413.
Beveren (van) 15, 415.
Bevers 415.
Bevervoorden (van) 275, 425
Bevery (de) 112.
Beyer (de) 273, 327.
Beyma 131.
Bhem (ten) 282.
Bicker 307.
Bie (de) 72, 327, 377.
Biema (van) 203.
Bierlee 113.
Bierma 380.
Biest (van der) 430.
Biesterbos 376.
Biet (van der) 219, 374.
Bigard 37.
Bilroth 10.
Bils (de) 33.
Bincken 373.
Binckhorst (toe) 212.
Binoy 20.
Bion 16.
Bisselick (van) 78, 191.
Bitter 107, 322, 417419.
Blaau (de) 21.
Blaauw 307.
Blaesveld (van) 34. 331.
Blanche 50.
Blanck 288, 373.
Blanckaer(t)s 61, 62, 414.
Blankenbijl 428.
Blankers 286.
Blankert 35.
Blankesteijn (vaa) 233, 234, 289, 294.
Blansaart 112.
Blarickhorst (van) 4, 56.
Blasius 215, 375.
Blaskens 232.
Blau (Bruinsveld de) 286.
Blauw 131.
Blauwekamp 70.
Bleeker 231, 294, 381.
Bleiswijk (van) 36, 288.
Blekkingh '376:
Bleijicker (de) 44.
Blikman Kikkert 299.
Blitterswijck Graissier (de) 37.
Blockeel 63.
Blocq (de) 39, 133.
Bloemendaal 50.
Blok 215, 332. 381.
Blokhuijzen 4%.
Blokkert 131.
Blom 219, 285.
Blootenburgh 14.
Bloteling 81.
Bloys v. Treslong 274.
Blynck 63.
Blijdenstein 121, 228, 229.
Blyen 89.
Blyswyk (van) 19.
Bobineau 222.
Bock (de) 229.
Bockhoven (van) 62, 63.
Bodaan 70.
Boddaert 275.
Bodde 42, 65.
Boddens 72, 94.
Bode 420.
Bodegraven Vermi (van) 43.
Boeckaert 64.
Boeckholt (van) 323, 403.
Boecop (van) 50.
Boedelhoff (van den) 318, 319.
Boel 395.
Boelens 307.
Boer (de) 275.
Boer (den) 113, 204.
Boerhave 8, 10.
Boers 289, 420.
Boesinchem 50.
Boetselaer (van) 414.
Boetseler (van den) 413.
Boetzelaer (van) 275.
Boex 11, 12.
Boeye 275.
Bogaard 232.
Bogaard (van den) 284.
Bogaert 69.
Bogaert (van Adrichem) 275.
Bögel (Nering) 231.
Boicholtz (von) 135.
Bois (du) 64, 275.
Bokkel 375.
Bolk 70, 71.
Boll 122, 191, 228.
Bolle 60, 414.
Bolman 70.
Bolten 287.
Bomgartz 106.
Bommel (van) 15, 275, 286, 402.
Bon 63, 64, 112, 114.
Bonaert (de) 6.
Bonck 337.
Bonckenhave 74.
Bondien 50.
Bondt (de) 17, 118, 284.
Bongaarde 223.
Bongard 119.
Bonnouvrie 289.
Bonte 113.
Boogaart (van Adrichem) 275.
Boogaert 307.
Booiman 421.
Boolen 421.
Boomkamp 375.
Boonacker 231-233.
Boonen 286.
Boor 375.
Boots 117, 118.
Borch (van der) 39, 273, 371.
Borch tho Bullenbecke (op der) 105.
Borch (ter) 217.
Borcheer 18.
Borchgertz 104, 105.
Bordes (de) 198.
Boreel 275.
Borgh (van der) 189, 246, 294.
Borgo (del) 233, 294.
Borluut 432.
Born (van) 118.
Borne 23, 275, 276.
Bornival (de) 184.
Borr 195.
Borre van Amerongen 416.
Borsselaer 423.
Borssele (van) 33, 34, 78, 276.
Borssele van der Hooge (van) 53.
Borstius 206, 216.
Borswinkel 378.
Bort 52.
Bos 284. 381. 328. 420.
Bos (van den) 387
Bosboom 200.
Bosch 307, 326.
Bosch (van den) 24, 250, 321, 322. 324. 381.
Bosch (ten) 233, 234, 237, 294, 295, 420.
Bosch van Drakestein 307.
Bose (van) 273.
Bosgaard 89.
Bosvelt (van) 284.
Bosveld Heinsius (van) 46.
Boswagter 353.
Both 381.
Boudewyns 14, 69.
Boullier 17.
Bouman 64, 276, 327, 346.
Boumans 65.
Boumeester 326.
Bourbeulingen 315.
Bourcourd 276.
Bourdon 374.
Bousquet (du) 6.
Bout 390.
Boutens 245.
Bouviere (de) 114.
Bouwens 215, 275.
Bouwman 64, 114.
Bouwmans 113.
Bouwmeester 379.
Braam 69, 129, 276.
Braams 46, 47, 79, 192.
Braconnier (de) 90, 196.
Brade 12.
Brahe 224.
Brahm 42.
Brakel (van) 215, 276.
Brand 215, 384.
Brande (van den) 91, 198, 245, 300, 334, 381.
Brande (van der) 330.
Brandeler (van den) 52, 275.
Branden de Reeth 52.
Brandenburg 385.
Brandolphus 69,. 72, 221.
Brandon y Mesquita 185.
Brandsma 381.
Brandt 381.
Brandt (van) 34, 79, 190, 192, 194, 297, 330, 331, 381.
Brandt de Ionge 216.
Brantsen 395.
Brantz 347. 348.
Brauw (de) 38, 78, 86, 274, 276.
Breda (van) 383.
Bredenburg 215, 216.
Brederode (van) 5, 7, 35, 36, 53.
Brederoo 17.
Bree (van) 18.
Breest (van) 221,

Bremmer 79, 80.
Brempt (van) 135.
Brempt tot Cloeraedt (van) 94.
Brempt tot Hardestein 95.
Breslau (von) 323.
Brest 328.
Breton (de) 91.
Bretton 380.
Breugel (van) 274; 276.
Brey 206.
Breyde 58, 59.
Breyll 234, 378.
Brienen (van) 3, 50, 263, 267 273, 274, 280, 413.
Brienen van Ramerus (van:) 407.
Brier '88.
Brill 288.
Brinck 69.
Brincke 50.
Bringenborg 192.
Brink 70, 421.
Brink (ten) 222.
Brink (van den) 374.
Brinkel 3 7 6 .
Brinkenborg 192.
Brinkensteyn 195.
Brinkhuys 383.
Brinkman 285.
Britto Coutinho (de) 145.
Broeck 43, 50, 403.
Broeck (ten) 213. 214., 315, 328.
Broeckhuysen (van) 76, 77, 370. 378.
Broek (ten) 50, 316, 344, 403.
Broek (van den) 80. 118, 221, 223.'
Broen 119, 222.
Bro(e)rsma 50, 213, 214.
Broes 285, 377.
Bron(c)khorst (van) 16, 34, 35, 197, 213, 244, 276.
Brons 354.
Bronsema 385.
Bronsveld 222.
Brooke 413.
Broucke (van den) 278.
Brousson 71.
Brouwer 66, 285, 325, 331, 332.
Bruckner 73.
Bruegge(n) (van der) 263.
Brueys (de) 32.
Bruin (de) 224, 230, 367.
Bruining 378, 385.
Bruinings 215.
Bruinsveld de Blau 286.
Brugge (van) 15.
Bruggeman 323.
Bruggen (ther) 391.
Brugghen (van der) 80, 267, 269, 275.
Brugman 247.
Brugmans 338.
Brummel 220.
Bruneau 18.
Brunier 17, 220.
Brunius 220.
Bruy 63.
Bruyllon (de) 113.
Bruyn (de) 14, 63, 117, 222, 288, 344, 370—372, 423, 425.
Bruyne (de) 15. 384.
Bruyningh 245.
Bruyts (van de) 65.
Bucksel 60.
Budde 96, 136, 200, 328, 378
Bueren (van) 114, 115, 425, 426.
Bugeny (de) 63.
Buitenga 381, 428.
Bulart 113.
Bulder 324.
Buloe (van) 278, 392.
Buma 380.
Bungen (van) 334.
Burcht (van der) 72, 118, 205.
Burgers 113.
Burgh (van der) 79, 94, 223, 225, 380.
Burghout 289.
Burlet (de) 118, 286.
Burmania 65, 304.
Busch 80, 81.
Busch (ten) 192, 235, 236.
Busschoff 69, 70, 419.
Buschman 83, 129.
Buslo 50.
Bussemaker 298.
Bussche (ten) 234.
Bussche (von den) 317.
Buttingha (van) 35, 80, 81, 123, 134.
Buttingha Wichers (van) 81.
Butler 18.
Buys 66, 198, 307, 383—386.
Buyt 39.
Buyten (van der) 72.
By gez. van der Moer (de) 216.
Bye (de) 72, 96, 246, 283, 301, 307.
Byemont (van) 128.
Bylaan 223.
Bylandt (van) 274, 275.
Byllardt (van den) 328.

C.

Caan 307.
Caen 33, 112..
Caldenbach 278.
Calkoen 35, 83, 84, 222, 274, 334.
Camerling 8. 284.
Camminga 50.
Camons (van), 4 1 4 .
Lamp 62, 195.
Campbell 423.
Campe van Bruheze 415.
lampen (van) 221, 223, 286, 375.
Camphuysen 89, 297, 402, 425.
Camps (de) 113.
Canel (de) 431.
Canne 378.
Cantier 376.
Cantzlaar 229.
Capelaan 421.
Cappelhof 221.
Capelle 288.
Capelle (van) 329.
Capelle (van de(r)) 278, 298 329.
Capelle (van) gen. Visch 79.
Capellen (van der) 50, 276, 278, 279, 281, 316320, 372.
Cappelle (van der) 278
Carp 221, 288.
Carpentier 123.
Carre 228.
Carvalho 180.
Casimir 340.
Cassemajor (de) 327.
Casembroot 276.
Casteel (van) 240, 245.
Casteele (van de) 283.
Castelyn 238. 307.
Casteren (van) 307.
Castro (Henriques de) 176, 183, 184, 185.
Cate (ten) 38, 294, 298, 328.
Caterbeek (van) 46.
Catoir 224, 287.
Cats 58, 59, 421.
Cau 31, 230, 307.
Caudri 289, 325, 328.
Cave (de la) 119, 220.
Cazenabe (de) 224.
Celosse 122.
Cenior 175.
Cenior de Amesquita 175.
Cenior Henriques 175.
Cerff (de) 14.
Certon 219, 376.
Certon (Rigail) 408.
Chaigneau 289.
Chais van Buren 53.
Champagne (de Robillaerdt de) 113.
Chandon 218.
Changeyon 73, 82, 276.
Chantepie de la Sausaye '326.
Chardavoine 224.
Charon (de) 273.
Charpentier 31.
Chassé 276.
Chasteler (du) 53.
Chastelyn 296.
Châtelain 288, 375.
Chaufepié (de) 117.
Chaumette (de la) 287.
Chavez 181.
Chelchun (van) 313.
Chevalier 73, 295, 296, 326, 327, 374.
Chys (van der) 423.
Cingelshoeck (van) 246, 337.
Cisneros (Ximenes) 158.
Citters (van) 276, 307, 390, 431.
Claerhaegen 413.
Claess 348.
Claeszen 398.
Clamstra 380.
Clant 50, 90, 212, 392.
Claparede 73.
Clapmus 71.
Clarion 71.
Clarisse 377.
Claus 340.
Claveren (van) 16.
Cleeff (van) 334.
Clement 197.
Clement (van der Poest) 39.
Clermont 423, 429.
Clerq 14, 114.
Cleuven 327.
Cleve 100, 101.
Clifford 276.
Cloeck 19.
Clingelshoeck 124.
Clock 40.
Clocke 61.
Cloeck van Spaenswerth 192.
Cloeraedt (van Brempt tot) 94.
Cloon (van) 64, 65.
Clooster 50, 73, 213, 214.
Cloot 64, 244.
Clopper 419.
Closson 50.
Closter (van den) 212.
Cloudoré 302.
Cloutiers 279.
Cluwen 334, 376.
Cobbe 222.
Cochenius 286.
Cock 238, 311, 312.
Cock (de) 325.
Cock (le) 425.
Cocq van Kerkwijk fde) 35.
Cocq van Oppynen (de) 339.
Coelkies (de) 342, 390, 391.
Coelman 376.
Coenders 50.
Coenen 307.
Coenen van 's-Gravesloot St.
Coenraads 119.
Coepen 353.
Coeurten 20.
Coesfelt (van) 5.
Co(e)terman 91.
Coeverden (van) 50. 73. 74, 208, 212, 280, 343, '377,' 392.
Coge (van der) 90.
Cohen 182, 183.
Cohen da Silva 183.
Cole 284.
Colen 414.
Colenbrander 408.
Colhoff 100.
Colle 224.
Collen (van) 276.
Collin 288.
Colonius 119.
Colson 220.
Coltor 18.
Colve 414.
Commelin 118, 223.
Commerstein 382, 424.
Coninck 50, 401.
Coning 222.
Coningshoven (van) 88.
Conringh 122.
Constant (de) 276.
Cool 41.
Cooll 204. 285.
Coolwyk (de Leeuw van) 39.
Cooper 60.
Coopsen 66.
Coorte 248.

Cop 64, 114, 115.
Copius 81.
Coppenole 18.
Coppens 16.
Cordua (de) 131, 335, 336.
Cornelius 117.
Cornets de Groot 275.
Coronel (Nunez) 170.
Coronel (Perez) 168. 169. 170
Corsellis '20.
Cortbrant 128.
Cortelyou 202.
Cortenes (van) 3.
Cost 105.
Coster 35, 36.
Costerus 35, 36, 44, 287.
Costerus gez. de Vael 35.
Cotius 328.
Cottaar 89.
Cotton 236.
Couck 118.
Coudré (la) 374.
Coulan 18.
Couleman 320, 321, 369.
Couperus 225.
Courielle (de) 219.
Courier 113.
Coutaux 51.
Courtonne 219, 288, 326.
Coutinho (de Britto) 145.
Coutinho (Pereira) 145.
Couwenburch 58.
Coymans 307.
Craandijk 81.
Crab (van der) 289.
Craecken van der Laan 203.
Craffort 248.
Cralen (van) 20.
Cramer 223, 231.
Cramsser 418.
Cranendonck 285.
Crap 237.
Craye 61.
Crellius 240.
Cremer 298, 376, 402, 424.
Creuger 69.
Creuznach 416, 417.
Criep 389.
Croese 14, 107.
Croeser 117, 284.
Croix (de la) 225.
Cromhuysen 303, 342, 391.
Cromme (de) 427, 428.
Crommelin 373.
Cromstryen 61.
Crop 214.
Crottier des Marets 72.
Croyé 294.
Crugten 398.
Cruidenier 37, 38, 83.
Cruiger 17.
Crull 331, 332, 382.
Cruyningen (van) 130.
Culenborg 50.
Cumme 196.
Cuncell 375.
Cunel 113, 114.
Cuper 119.
Cuperus 14, 123, 192, 236.
Cuyck (van) 301, 415.
Cuyck van Mierop (van) 307.
Cuylemans 14.
Cuylenburg 289, 376.
Cuyper 228.

D.

Daalen (van) 119.
Daasdonck 64.
Daell (von) 241.
Daems 323.
Daendels 243, 368, 418.
Daetselaar (van) 262, 267 398—400.
Daey 76.
Dalen (van) 113.
Dam (van) 32, 44, 96, 221, 370, 404, 428.
Dam van Brakel (van) 427.
Damman 117.
Damme (van) 65.
Dane 14.
Dannenbargh 327.
Dans 62.
Dapper 407.
Darthel 11.
Das 70.
Dasselaer (van) 396.
Daval 69.
Daverveld (van) 218, 287.
Davidson 72.
Debois d'Overen 6.
Decker 63.
Dedel 307.
Dedem (van) 73, 90.
Dederiks 221.
Deelwater 421.
Deest (van) 425.
Dekama 39.
Dekker 287, 341.
Delaig (von) 109.
Delden (van) 118, 119.
Delebeek 69.
Delen 50, 231.
Delleman 65-67.
Delprat 284, 288.
Demetrius 398.
Dens 69.
Denisse 343.
Deringh 80.
Derlevoort 50.
Dermont 326.
Derramout 15.
Destienville 17.
Deutz 76, 307.
Deuverden (van) 215.
Deventer (van) 341.
Deventer (Prouning gen. van) 414.
Deykers 303.
Deynoot 203.
Diaz de Fonseca 182.
Dickenson 117.
Dickhuysen 14.
Dickland 340.
Didderen (van) 220.
Diederiks 421.
Dien (van) 15.
Diemen (van) 318, 403—406.
Diepen (van) 326, 327.
Diepenbroeck (van) 36, 81, 105, 107, 123, 124.
Diepenbruggen (van) 69, 223.
Diepenheym (van) 117, 119.
Diepenhorst 326.
Diepering 69.
Diepholt 50.
Diest (van) 382.
Dieu (de) 424.
Dikkers 192.
Dinter (van) 431.
Dirikes 114.
Dirksen 86.
Dirkzwager 296.
Dobbelaer (de) 63.
Doe 44.
Doejenburgh (van) 70.
Doelen (van) 69.
Doense 117.
Doernyck (van) 267.
Does (van der) 70, 124.
Does (Schuyl van der) 277.
Doesburgh (van) 288.
Doetinchem 50.
Doirschot 415.
Dokkum 15.
Domma 18.
Domburgh 118.
Dommelen 71.
Dommer 275, 427.
Dompselaer (van) 395.
Dompseler (van) 96, 261, 371 381, 401.
Donckel 332.
Dongen (van) 215.
Donker 221, 384.
Donkers 113.
Dooreslaar 15, 16, 119, 198.
Doorn (van) 16, 275, 277, 395
Doorne (van) 325, 328.
Doorninck (van) 4, 36, 280, 317.
Dorth (van) 32, 33, 50, 55-57, 278, 302, 372.
Dorp (van) 264.
Dortmont 387.
Doubourgh 18, 81, 307, 413.
Doude 73, 373.
Douglas 34.
Doutrein 118.
Douw 19, 216.
Doys 49, 50.
Dozy 375.
Drakenborch 2, 54, 55, 57, 78
Dreght (van) 20.
Dreves 387.
Drie! (van) 68, 413.
Driest (van) 325.
Drinkvelt 219.
Droget 72.
Drommont 414.
Dronkemol 222.
Dronryp 380.
Drooglever 83.
Drost 375.
Droste 108.
Droste zu Vischering 108.
Drunen 222.
Druys 15.
Dryel (van) 414.
Dryfhout 118, 285.
Dubois 128.
Dufour 287.
Duinen (van) 381.
Dullaert 42, 216.
Dumarchie 73.
Dumbar 407.
Dumbar Lemkens 23.
Dumont 52.
Düngeln (van) 108.
Dupeyrou 285,
Dupper 283.
Duren (van) 270, 400.
Durer 120.
Dusart 218, 286, 288, 373.
Dussen (van der) 82, 124, 127, 236, 307, 383, 425.
Duyck 62.
Duyf 220.
Duym 378.
Duyn 64.
Duyn (van der) 422.
Duysberg 284.
Duyst van Voorhout 65.
Duyts 17, 373.
Duytz 115, 116.
Duveen 44.
Duwers 50.
Dwars 198.
Dyenberch van Reemen (van) 84.
Dijk 377.
Dyk (van) 216, 287, 343.
Dykman 373.
Dyksterhuis 90.
Dyngeden (van) 103.

E.

Ebelen (van) 124.
Ebbenhout 296, 332.
Ebbinck 18.
Echten 91.
Eck (van) 31, 262, 282, 301, 375, 377, 387, 406.
Eck tot Medler (van) 279.
Eck van Panthaleon (van) 246, 383, 385.
Eckelboom 237.
Eckolt 289.
Ede (van) 397, 401.
Eduardu 65.
Eeden (van) 236.
Eekhout 14.
Eelcoma 225, 337.
Eerentryk 287.
Egeren (van) 34, 192, 236, 246, 297.
Eggen 325.
Eggen (Taets van der) 29.
Egmond (van) 383.
Egteld (van) 241.
Egten (van) 119.
Egum (van) 369.
Ehrenberg 25.
Eibergen (van) 119.
Eickel 106.
Ekel (van) 102.
Elias 94, 343.
Ellinkhuysen 117.
Ellis 247, 389.
Elmendorp (van) 213.
Elsbroek (van) 402.
Elsevier 52, 344.

Elshout (van den) 413.
Elsland 113.
Elsman 221.
Elvas (Fernandes d') 157.
Elvas (Gomes d') 157.
Elvas (Lopes d') 157.
Elvas (Nunes d') 157.
Elvas (Perez d') 157.
Elvas (Vasques d') 157.
Elzevier 220.
Emilius 284.
Emmen 80, 81, 122.
Empereur (l') 216.
Ernst (van) 427.
Ende (van den) 215.
Endien 50.
Eng (van den) 396.
Engbrink (van) 325.
Engelbrecht 19, 285.
Engelen 243, 332, 404-406.
Engelenberg 119.
Engeler 13, 190, 230.
Engelgraaf 70.
Engels 36. 37, 60.
Engen (van) 374.
Enghuisen 282.
Enschedé 307.
Ensse tot Heeckeren (van) 73.
Entens 300.
Epen (van) 26, 27, 309, 421, 422.
Eppens tho Equart 338.
Epeus 15.
Eppinge 299.
Epstein 183.
Erasmus 115.
Erckelens 47, 223.
Erdbrink 124.
Erden (von) 109.
Erhard 70.
Erkelens (van) 235.
Ernst 40.
Erp (van) 216, 413.
Erven Dorens (van) 87.
Esch (van) 215.
Espinoy (l') 331.
Essen (van) 50, 236, 304, 316, 317, 319, 344, 369, 376, 401—408.
Essinck 50.
Esterwegen 70.
Estveld 347, 348.
Etterbeke (van) 183.
Euwsum (van) 100.
Everdingen (van) 29.
Evora (Rodriguez d') 146, 151, 166, 167, 180, 181, 188.
Evora (Rodriguez Vega d'j 166.
Evora (Ximenes de la Vega d') 179, 180.
Everwijn 218.
Ewsum 50, 202.
Ewyck (van) 89, 418.
Eyck (van) 307, 335, 413, 414.
Eyckel (von) 104.
Eyk (van) 14, 307.
Eyker 287.
Eylerd 377.
Eymeren (van) 285.
Eynde (van den) 64.
Eynhouts (van) 414.
Eys (van) 405, 407.
Eysinga (Roorda van) 377.

F.

Faber 224, 322, 323, 380.
Fabius 233. 237. 295. 387, 420.
Fabricius 18.
Fabritius 19, 71, 84, 218, 220, 326, 374.
Fagel 239, 384.
Fahnenberg (van) 7.
Faille (de la) 27.
Farret 325.
Farrets 19.
Fatra 61.
Febre (le) 286.
Feddema 380.
Feeling 208.
Feersma 381.
Feith 53, 230, 231, 236.
Ferleman 31.
Fernandez de Béthencourt 294.
Fernandes d'Elvas 157.
Ferrieres 222.
Ferwerda 280.
Fevre (le) 224.
Fewen 328-330, 383.
Feyter (de) 388, 430.
Figuere (des) 225.
Filipse 82.
Fittz 65.
Fiwen (van) 329.
Fizeax 288.
Flandern gen. van Bellen (van) 230.
Flasch 231.
Fleedwood 51.
Fleru (van) 413.
Fleur 242.
Fleury 219.
Flikink 221.
Flines (de) 215, 307.
Flodorp 70.
Flodroff (van) 280.
Floors 377.
Flournoy 284.
Fockestaer 414.
Foekens 381.
Fokkens 224.
Folleweider 326.
Fonck 299.
Foncken 268.
Fonseca 182.
Fonseca (Diaz de) 182.
Fontaine (de la) 283.
Fontein 381.
Foreest (van) 3, 47, 95.
Forster 236.
Fortuyn 420.
Fourc (du) 118.
Fournier 16, 86.
Foutareches (de) 32.
France (de) 18.
Franckenberg en Proschlitz (von) 299.
Francois 328, 375.
Francq van Berkhey (le) 190.
Francx 332.
Frank 374,
Franken 307, 332.
Frans (van der) 325.
Franse (de) 17, 27.
Fransen van de Putte 299.
Franssen 86.
Fraylema 193, 194.
Freen 195.
Fteher 325.
Freitag 105.
Fremery (de) 219.
Frenken 203.
Frescarode 340.
Freys 50.
Fridach 50.
Frielinghuysen 223.
Friese (van) 197, 246.
Frieswyk 338.
Frima 432.
Fritsius 296.
Frix 122.
Fromentreau (de) 431.
Fronten 332.
Fruytier 69, 243.
Fry 124, 125.
Fiirst 211.

G.

Gaart (van) 73.
Gabels 302, 333.
Gaer (van dem) 101.
Gaillard 51.
Gair (van dem) 101, 402.
Galama 216.
Galen (van) 42, 68, 98, 102, 113.
Galieris 61.
Gallee 16.
Gallis 237.
Garneren (van) 414.
Gansneb gen. Tengnagel 237, 392.
Gare (von) 98.
Gautier 218.
Gaymans 408.
Gebhart 287.
Geddesen 262-271, 394, 400.
Geel 70.
Geelkerken (van) 284.
Geelvink 89.
Geer (de) 14, 19, 53, 236, 383, 431.
Geerings 112.
Geersen 286.
Geerts 100.
Geffen (van) 5, 6, 287.
Gehren (van) 134.
Gelder (van) 82, 125, 283, 287, 319, 325.
Gelder (de' Vree van) 93, 233.
Gemert (van) 413.
Genderen (van) 303.
Gennip (van) 286.
Gent (van) 112, 221, 225, 413.
Gerards 119.
Gerbade 18.
Gerken 292, 359.
Gerlacius 80, 134.
Gernaat 113.
Gerrits 216.
Gertner 222.
Gerwen (van) 42.
Geschier 71.
Gesner 224.
Geudeke 373.
Geul 52.
Geuns (van) 42.
Gherwen (van) 215.
Ghoote (van der) 61.
Ghyben 125, 126.
Gieben 40, 125.
Giesen 279.
Giffen (van) 414.
Gildemeester 284., 287.
Gillemans 115.
Gillis 223, 286.
Gimmer (de) 219.
Gips 296.
Gla 118.
Glavimans 385.
Glimes (de) 314.
Glimmer (de) 301, 333, 385.
Glimmers 301, 302.
Glummer 301, 333.
Glummers tot Palmesteyn 246.
Goch (van) 203, 248, 339.
Godin 113.
Goes (van der) 216.
Goethals 115, 381.
Goethe 9.
Gogh (van) 221.
Gohr 98.
Gojer (de) 288.
Gokkinga 221.
Goldenhage 17.
Golts 77, 286.
Goltstein (van) 50, 235, 279, 281, 319, 320, 371.
Gomes 160.
Gomes d'Elvas 157.
Gomes Serra 182.
Gomez de Mesquita 174, 175, 176, 185, 187, 188.
Gommens 60.
Gommers 61.
Gommersbach (van) 342.
Gon (van der) 42.
Gonggryp 380.
Gontelle 225.
Goot (van der) 387.
Gorayska 50.
Gordon 19, 220.
Gorgo (Alvarez) 181.
Gorkum (van) 112.
Gosselaer 221.
Gouda (Leeuwen de) 50.
Gouda Quint 31.
Goudoever (van) 195.
Goujon 330.
Goularts 78.
Goutswaert (van) 64, 115.
Gouverneur 82.
Goyer (de) 69, 285.
Graaf (van der) 69.
Graaff (de) 47.
Graaff (van de) 16, 221.
Graaff (van der) 221.
Graafland 126.
Graatsma 398.
Graeff (de) 407.
Graeff (van der) 402.
Graes (de) 425.

Graissier (de Blitterswyk') 37.
Gram 222.
Gramaye 90.
Grande (de) 58.
Gras (Avernas le) 185.
Grasveld (van) 383.
Graswinckel 242, 408.
Graswinkel 215.
Grauwert 229.
Graver 47.
Graves 373.
's Gravesande (Storm van) 82.
Gravia 17, 20.
Grawers 322.
Greeber 327.
Gregorie 420.
Greve (de) 308, 309, 312.
Grevelink 232.
Greven 382.
Grevinck 50.
Gribias 238.
Griethuisen (van) 322, 421.
Grimberg (Sobbe v. d.) 104.
Grimbergen (van) 130.'
Grims 31.
Griot 289.
Grob 288.
Groe (van der) 196.
Groef 47.
Groeff van Erckelens (de) 47.
Groenevelt 70.
Groenewoud 376.
Groeningen (van) 431.
Groenrys 214.
Groet (de) 126. 127. 374.
Gronden (van der) 327.
Groot (de) 125, 126, 216.
Grootelande (van) 205, 206.
Groothuys 223.
Grostek [van) 225.
Grotendorst 381.
Grotthaus tot Ledenberg (van) 245.
Gruiter (de) 427.
Gruter (de) 192.
Gryp 96.
Guichard 18.
Guiffardiere 288.
Guillebert 219.
Guillermet 221.
Guldenarm 376.
Gulpen (van) 105.
Guyking 283.
Guyse (de) 62.
Gybel 326.
Gyben 126.
Gysberts 243.
Gyselaar (de) 70, 238, 296, 414.

H.

Haack 22.
Haaften (van) 376.
Haagsma 333.
Haalboom 397.
Haan (de) 82, 117, 118, 218, 220, 224, 283, 425.
Haan 69.
Haen (de) 75.
Haan Hugenholtz (de) 421.
Habbe 398.
Habbeke (van) 37.
Habbema 238. 297.
Haar (ter) 343.
Haarlem (van) 79.
Haas (de) 214, 215, 223, 238 241, 355, 380, 385.
Haccou 37.
Hachenberg 327.
Hack 334.
Ha(c)kfort 50.
Haeften (van) 314, 400, 415.
Haegdairn 135.
Haer (van Suylen van der) 415.
Haersolte (van) 50, 73, 131 244, 311, 428.
Haes (de) 307.
Haesbach 40.
Haesebroeck 96, 283, 371.
Haestrecht (van) 312, 313.
Hage (ten) 34, 38, 233.
Hagebaert 14.
Hagedoorn 93.
Haganeeus 221.
Hage (van der) 38.
Hagen 37, 83, 231, 383.
Hagen (van) 21.
Hagen (van der) 46, 47, 426 427.
Hagius 324.
Hagoort 191. 307.
Haigdairn 135.
Haitsma Mulier 49. 51.
Hajunga 329.
Haksvoort (van) 374.
Hall (van) 70, 284, 378.
Halle 238.
Hallemans 89.
Halmael (van) 133.
Yam 215. 219.
Ham (ten) 50, 328.
Ham (van) 53.
Hamaker 241.
Hamal 405.
Hamel (van) 39. 414.
Hameln (van) 247.
Hamelton 60, 62.
Hamer 17.
Hammen (van der) 312.
Hamminck 194.
Hamming 127, 128, 194, 238, 333, 334.
Hammius 246.
Hancock 117, 284.
Hannema 381.
Hanneman 412.
Hannot 206.
Hanse 284.
Harde (de) 284.
Hardenbergh 20—22, 65-68, 83, 343, 391.
Hardenbroek (van) 236.
Hardus 425.
Harencarspel (van) 307.
Harenthoek 21.
Haring 16.
Haringa 334.
Harkenroth 380.
Harking 299, 378.
Harlingen (van) 14, 287, 325.
Harmens 71, 381.
Harpen (van) 64.
Harpers 18.
Harringa 81.
Hart (van der) 395.
Hartighs 15.
Hartman 238. 296.
Hartogh (de) 14.
Hartsen 16.
Hartsoeker 21.
Hasebroek 136, 315, 316, 319, 368, 380.
Hase(le)ndonck 238, 241.
Hasse 109.
Hasselaar 343.
Hasselholt(z) 244.
Hasselmans '298.
Hasselt (van) 304, 317-320, 344, 368-370, 372, 404, 406.
Hatert 244.
Hatzfeld (van) 109.
Have (ten) (uyt den) 22, 197.
Haverkamp 328.
Havicius 19.
Havius 232.
Haye (de la) 69.
Haijman 19.
Haytes 322.
Haze (de) 307.
Hazeu 222.
Hecht (van) 289.
Heckhuis 310.
Hecking 304, 403.
Heeckeren (van) 74, 250, 282, 316—321, 367—370.
Heeckeren (van Ensse tot) 73.
Heeckeren (de Rode van) 316.
Heel (van) 383, 384.
Heelsum (van) 384.
Heemskerk (van) 32, 67.
Heemskerck *van* Beest (van) 346.
Heemstede (van) 79.
Heerde (van) 297.
Heerden (van) 95.
Heerdt (van) 60, 74, 192,246, 297, 343, 392.
Heeren 34, 194.
Heerma van Holwinde 382.
Heerman 409.
Hegge (van der) 29.
Heiden 50.
Heim (van der) 418.
Heinsius 46. 79.
Heinsius (van Bosveld) 46.
Hek 16.
Hel (van) 20.
Held (de) 216.
Helius 14.
Hell (van der) 280, 281, 315, 316.
Hellemis 50.
Helling (van der) 127.
Helmich 214.
Helmont (van) 130.
Heloma (van) 229.
Helsdingen (van) 428.
Helsdingen (van Beuningen van) 377.
Helst (van der) 69.
Helt (de) 287, 323.
Helvetius 112.
Hem (de) 414.
Hemert (van) 72, 74, 339, 373.
Hemmema 199.
Hemricq 116.
Hemrika 224.
Hemsing 224.
Hennebo 376.
Henrici (Muykens) 419.
Henriques 177, 179.
Henriaues de Castro 176., 183, 184,' 185.
Henriques (Cenior) 175.
Henriques (Nunes) 180, 181, 183. 184.
Henry 221, 326.
Henstenburgh 19.
Herenbras 68.
Hermanides 117.
Hermens 85,.
Hering 217.
Herinkhuisen 118.
Hermss 217.
Hermssen 281.
Hert (von) 241.
Herten (ten) 18.
Herwerden (van) 222.
Herzeele (van) 96.
Hesehaus 85.
Heshuyzen 85.
Hesling 324.
Hesselink 294, 300.
Hettinga 381.
Heuckelom (van) 384.
Heul (van den) 204.
Heule (van) 58.
Heus 225.
Heusden (van) 428.
Heussen (van) 73.
Heuvel (van den) 119, 245, 373, 413.
Heuvel Beichlingen (Bartholotti van den) 294, 431.
Heuvell (van Linden van den) 197.
Heuyter (de) 250.
Hey 199.
Heycop (van) 328.
Heyde (van der) 40, 127..
Heyden (van der) 64, 73.
Heymans 331.
Heyningen (van) 337.
Heyns 380.
Heynsius 192.
Heyst (van) 326, 374.
Heystek 376.
Hiiel (van der) 219.
Hildernissem 208.
Hillebrand 378, 381.
Hinlopen 224.
Hobbe 70.
Hoboken (van) 408.
Hochepied (de) 70.
Hodenpyl (van) 412.
Hoedmaker 60.
Hoefhamer 117.
Hoeck (van) 194.
Hoe(c)k (van der) 206, 207, 427.
Hoekbent 381.
Hoekstra 381.
Hoemen 50, 270, 279.
Hoemaeckers 61,

Hoette (van) 98.
Hoeufft 307.
Hoeve (van der) 307.
Hoevel (van) 213, 281.
Hoevelick (van der) 318.
Hoeven (van der) 131, 307.
Hoey (van) 40, 245.
Hof (van der) 384, 388, 419.
Hoffius 325.
Hoffman 374.
Hofstede 83.
Hogestein 40.
Hogendorp (van) 39, 217.
Hogerboort 40, 127.
Hogers 220.
Hogerscheyt 128, 239.
Hoing 15.
Holcroft 50.
Holiarhoek 221.
Holl 270.
Holland 35, 282.
Holle 269.
Hollebeek 69.
Hollenboom 59.
Hollink 211.
Holmen 113.
Holstein (Stael van) 103.
Holte (ten) 382.
Holthe (van) 50, 98, 100, 350.
Holthuysen (van) 302.
Holtius 288.
Homma 222, 285.
Hommel (L') 286.
Hommers 119.
Hompen 132.
Homrigh 379.
Honcoop 306.
Hondius 19, 284, 326.
Hondorp 379.
Honert (van den) 307, 383
Hons 71.
Honstede tot Rysum (van) 318.
Hont '(de) 41.
Hoofft 219.
Hooft 88, 215, 422.
Hooft ('t) 325.
Hooge (van der) 79.
Hoogem 60.
Hoogh (de) 379.
Hoogenbergh 286.
Hoogendyck 42.
Hoogenhouck (van) 45, 86, 130, 307.
Hoogelande 65.
Hoogeveen 34, 124, 297, 387.
Hoogewerff 128, 239.
Hoogkamer 123, 236.
Hoogmolen 381.
Hoogvliet 244.
Hoogwerf 428.
Hoop 307.
Hoorebeeke (van) 381.
Hoorn (van) 62, 223.
Hoornbeek (van) 62.
Hoorne (van) 61.
Hoornstra 380.
Hooykaas 72, 283.
Hop 215, 344.
Hope 340.
Hoppers 15.
Hora Siccama 91.
Horn (van der) 80.
Horne (de) 384, 425.
Horst (ter) 38, 104.
Horstenius 220.
Horstgen 61.
Hose 391.
Houcke 70, 217.
Houdry 16, 18.
Houken 384.
Hout 215.
Houte (van den) 117.
Houten (van) 15, 70, 219.
Houten Roos (van) 229.
Houthoven 113.
Houtkooooer 374.
Houtom '215.
Houtsma 381.
Houw (van der) 285.
Houwerda 50.
Houwing 381.
Hove (ten) 284.
Hoven (van der) 128.
Hovel (de) 74, 99, 213.
Hovelyck 297.
Hovius 14.
Hoy (d') 29.
Hover 42.
Hoyffzen 102.
Huber 12.
Huber (Wielinga) 50.
Hubert 220.
Huchtenbroich (von) 106.
Huell (ver) 45, 92, 93, 133, 192.
Huet 73, 421.
Huete 303.
Huffel (van) 405.
Hugenholtz 285, 374.
Hugenholtz (de Haan) 421.
Huinink 367, 371.
Huirninck 213.
Huizinga 381.
Hulk (van der) 41.
Hullenburg 296.
Hulman 378.
Hulsebos 70, 72.
Hulsen 50.
Hulsewé 377.
Hulst 19, 69, 381.
Hunsler (van) 105.
Humbert 287.
Hume of Manderstone 329.
Huther 327.
Hutschenruyter 352-356.
Hutte (van de) 128.
Hutten. (van) 105.
Huybert (de) 60, 61.
Huybrecht 62.
Huybrechts 59.
Huydenbroek 31.
Huyghen 404.
Huygens 122, 221, 232, 399.
Huyssen 31.
Huyssen van Kattendyke 31.
Huyttens 52.
Hylcema 20.

I.

Idema 326.
Idserda (van den) 5.
Idsinga 50.
Imbreghts 15.
Imbyze van Batenburg (d') 250.
Imhoff 51, 90.
Immink 40.
Ingen (van) 250, 315.
Ingenoulant 413.
Ingolt 326.
Inn u. Knyphausen (van) 36, 81, 91, 123, 124.
Intveld 1 3 .
Isendooren 18.
Italiaan 31.
Iterson (van) 297, 326.
Ittersum (van) 51, 52, 74, 210, 217, 297.

J.

Jacob ('s) 284, 287.
Jacobi 386, 427, 428.
Jacobs 203, 206.
Jacobson 398.
Jager (de) 16, 334.
Jagt (van der) 422.
Jalabert 117.
Jani 65.
Jansen 113, 131, 132, 322.
Jansens 285.
Janson 288.
Janssen 61, 86, 222, 266.
Janssens 420.
Jelgersma 380.
Jensema 382.
Jensen 117.
Jentink 379.
Jever 50.
Joesten 322.
Joly 129.
Jonas(z) 17, 69, 72, 118.
Jongbloed 421.
Joncheere (de) 246.
Joncourt 18.
Jong 431.
Jong (de) 116, 191, 381.
Jonge (de) 34, 78, 92, 113, 124, 374.
Jonge (Brandt de) 216.
Jongh 285.
Jongh (de) 16, 195, 223.
Jongheer (van) 34, 297.
Joon 284.
joosting 224, 287.
Jordan 222.
Jordens 370, 398.
Jungius 374.
Jut 240.
Jutting (van Starckenborg) 91.

K.

Kaarsgieter 14, 69, 73, 133, 134.
Kaetken 50.
Kakelaar 229, 230.
Kakum (van) 327.
Kaldenbach 48, 280, 304, 344, 402, 404, 405.
Kalle 341.
Kallmeyer 247.
Kalslagen 377,
Kamp 195, 431.
Kant 113.
Kantelaar 373.
Kappenberg 117, 223.
Karsseboom 373.
Kas 232.
Kasteele (van de) 13.
Kater 50.
Kattepoel 67.
Kaunitz 8.
Keer 221, 326.
Keere (van der) 338, 343.
Keeren (van der) 389, 430.
Keerle 5.
Keettelaer 47.
Keft (van der) 422.
Kelderman 284, 334.
Kelger 326.
Keller 421.
Kemp 238.
Kemp (de) 127, 128, 195, 240, 384, 385.
Kempe 58.
Kempe de Putter 65.
Kempenaer (de) 242, 307, 426.
Kemper 115.
Keppel (van) 50, 193, 210, 244. 279. 316, 318, 334. 343, 391; 431.
Kerckhoven (van) 34. 245, 297, 331.
Kerfbyl 327.
Kerkhoff 378.
Kerkwyk (Cocq van) 35.
Kervenheim (van) 189.
Kesler 420.
Kesman 423.
Kessel (de) 53.
Kessel (van) 221, 238, 285.
Kesteren (van) 192, 221, 235.
Ketel 67.
Ketwich (van) 420.
Keuchenius 16, 279.
Keulen (van) '91, 198.
Keunen 243.
Kever 287.
Kewel 421.
Key 390.
Keye 282, 315.
Keyen 281.
Keyser 307.
Keyser (de) 323, 421.
Keyzer 220.
Keyzer (de) 113.
Kieft 307.
Kiezenga 17.
Kikkert (Blikman) 299.
Kiliaen 24.
Kinsbergen (van) 92.
Kinkeed 374.
Kinschot (van) 122.
Kintzius 243, 299.
Kipp 213.
Kirchhoff 377.
Kist 420.
Kittel 91.
Klad 288.
Klaerbout 286.
Klas 376.
Kleinschmitz 407.
Klercq (de) 113.

Kleynswaager 113.
Klinkenberg 221.
Kloeck 245.
Kloicke 107.
Kloppenburg 218, 384, 385.
Kloot 387.
Klugten 327.
Kluppel 219, 307.
Kluyt 31.
Klyn 220.
Klyweg 376.
Knippenburg (von) 84, 85, 109.
Knorre 381.
Knuyfe 47.
Knyphausen (van Inn u.) 36, 91.
Kniphuizen 50, 51.
Kock 71.
'Koeckenbecker 106.
Koedyk 327.
Koek 286.
Koekebakker 219.
Koenen 32.
Koeninck (de) 61.
Koepers 353.
Kohnen 73.
Kok 71, 72, 218.
Kok (de) 287.
Kol 245.
Kommer (van den) 325.
Koning 224, 327, 328, 374.
Koningh 16.
Koninghs 322.
Koningshoven (van) 89.
Koninghsloo 64.
Konink 47, 398.
Konynenberg 219, 221.
Koogh (van der) 296.
Koolhaas 112.
Kooy (van der) 422.
Kop (van der) 336, 354.
Kopal 104.
Koppen 135, 377.
Koppiers 223.
Kortenbrand 117.
Koster 375.
Kotermans 198.
Kouwenhoven (van) 215.
Kraft 83, 129.
Krak 333.
Kramer 15, 31, 72, 73, 119, 285.
Krankel (de) 19.
Kreel (van) 127-129, 195, 240.
Kreynck 280, 281, 315.
Krickpatrick 50.
Krieger 240, 245.
Krieken (van) 238, 241, 248.
Kroese 106.
Kroet 14.
'Krom 427.
Kroon (van) 375.
Kroonenburg 71.
Kropp 213.
Kruimel 327.
Krul(l) 304, 331, 332, 382.
Krusemann 420.
Kruyder 117.
Kruyf 31, 241.
Kruysbergen (van) 236.
Kruyskerk 285, 325.
Krygers 215.
Kryt 50.
Krytsnaght 238.
Kuiper 385.
Kuipers 381.
Kun (van der) 307.
Künzli 390.
Kupus 215.
Kuvel 429.
Kuyck 235, 307, 337.
Kuvlenburgh 73.
Kuiper 18, 89, 420.
Kuyper (de) 191.
Kuyt 238, 296.
Kymmell 202, 241.
Kyserswaart (van) 377.

L.

Laan (van der) 206.
Laan (van Craecken van der) 203.
Laar (van) 288.
Laar (van de) 378.
Laats '129, 195.
Labeen 300.
Laber (de) 113.
Labrune (de) 17, 220.
Labryn 362. 363. 364-366.
Labusiere (de) 60.
Lacoste 289.
Laer (van) 50, 90, 126, 132, 193, 194, 214, 307, 315, 367.
Laer de Laerwold (van) 126, 193.
Laerwold (van Laer de) 126; 193.
Laet (de) 114.
Laets 196.
Lagacherie 69.
Lagendael 215.
Lakeman 94.
Lamarque 374.
Lamberg 218, 219.
Lamberin 33.
Lamberts (de) 5.
Lambrechtsen 229.
Lambregsen 230.
Lammers 416.
Lamont 247.
Lammoru 115.
Lampree 245.
Lamzweerde (van) 428.
Land 239, 421.
Lande (van de) 12.
Lang 390.
Langen 278.
Langenes 118.
Langeraadt 219.
Langlois 219.
Lannoy (de) 383.
Lanscroon 196.
Lansman 16, 71.
Lansquet 11.
Lansing 244.
Lanssinck 402.
Larckerts 322.
Lastdrager 375.
Lastman 14.
Latané 16,
Latour (de) 117.
Latum (van) 113, 367, 368, 370.
Laubegois 329.
Laurman 38.
Lauta van Aysma 370.
Lauwick 129.
Laval (de) 118, 286.
Lavella (de) 414.
Laverge 385, 426.
Lawick 399.
Leask 18.
Lebbing 127.
Leck (van der) 401.
Lecq (la) 129.
Ledeboer 381.
Leefdael (van) 196.
Leem ans 124.
Leemkoel 381.
Leempert 46.
Leenmans 40.
Leepeltak 223.
Leeu van Coolwyk (de) 368, 369.
Leeuw (de) 220, 286, 301, 377.
Leeuw (van der) 278, 281, 378.
Leeuwarden (van) 72.
Leeuwen (van) 31, 134, 378, 409412. 418.
Leeuw van' Coolwyk (de) 39.
Leeuwen van Duyvenbode (van) 221.
Leeuwen de Gouda 50.
Leeuwen (van Leyden van) 408-412.
Leeuwen (Witsenburg van) 431.
Leeuwens 247, 301, 385.
Leezer 91, 198.
Lefeber 118.
Lefebvre 123.
Lehman de Lehnsveld 378.
Lely (van der) 36.
Lemkens (Dumbar) 23.
Lemmers 219.
Lenaertsz 378.
Lengerken (van) 335.
Lennep (van) 20, 60, 61, 133, 195.
Lens 218.
Lensing 244.
Lepers 71.
Lepla 220.
Lessing 9.
Lestevenon 307. 377,
Letteur 389.
Leully 278.
Leuninck 217.
Leunissen 65.
Leusinck 403.
Leuveling 286.
Lewe 123.
Lewe van Mattenesse 91.
Lewen (van) 28, 50.
Lexau Frieswyk (van) 95.
Ley (van der) 304.
Leydack 18.
Leyde (van) 232.
Leydeckers 281, 372.
Leydekker 63, 114, 115, 119,
Leyden van Leeuwen (van} 408—412.
Leyden. (Péronnau van) 335.
Leyenaar 337.
Leyendecker 279,
Levten (van der) 101.
Licht (van der) '205.
Liedermooy 325.
Liefde (de) 216.
Liefrinck 221.
Lieftinck 332.
Liefting 215.
Liegnitz (von) 385.
Lienden (van) 270.
Liere (de) 314.
Liers 228.
Lieshout (van) 6.
Liesveld (van) 71.
Lignon (du) 220.
Ligthart 224, 375.
Limburgh (van) 223.
Limmik (van) 220.
Linde (van der) 207, 333.
Lindeman 13, 103, 283, 289, 377.
Linden (van der) 385.
Linden van den Heuvel1 (van) 197.
Lindenburg 44.
Lindenhovius 117.
Linge (van) 223.
Lingeman 78.
Lingen (van) 288.
Lintelo (van) 74, 281, 282, 319, 367.
Linteloe ther Eese (van) 279, 280.
Lintworm 415.
Lipperus 214.
Lisman 247.
Lith (van der) 406.
Lix Raven 430.
Lobé '71.
Löben Sels (van) 368, 370, 371.
Lobry 119.
Loches (de) 288.
Lockhorst 307.
Lodincks 323.
Loeben 3.
Loeffius 19.
Loel 341.
Loemel 312.
Loenen (van) 215, 217.
Loesing 383.
Loffrys 205, 206.
Lohuys 327.
Loiseau 221.
Loiting 18.
Loman 232.
Lon (van) 333.
Loncks 62.
Lonkhuyzen 88.
Lonthorst 287.
Loo 5, 7.
Loo (van) 33, 39, 80, 329, 412.
Loocqueren (van) 413.
Loogen 245.
Loon (van) 19, 214, 216, 381.
Loosvelt 65.
Lopes d'Elvas 157,

Lopes de Sampayo 160.
Lopes Suasso 143, 179, 189.
Loten 19, 91, 198, 241, 245, 297, 298.
Lotze 376.
Lotzen 219.
Louncque 61.
Lourenco 150.
Louwe 354.
Louwerman 278.
Love 72.
Lubucx 18.
Luchtmans 307.
Ludolphi 80. 122.
Luersma 50.'
Luicksen 84.
Luidenberg 118.
Luiman 267, 270.
Lulofs 372.
Lunenburch 402.
Lutsekerk 117, 223.
Lutteken 129.
Luyck 59.
Luycken (Montfort) 50.
Luyk 18, 19.
Luyken 16, 84-86.
Luymes 222.
Luynen (van) 387.
Luyt (van der) 219.
Luytelaer 41, 42.
Luyten 219.
Lycklama 80.
Lycochthen 16, 70.
Lymborch (van) 102, 104.
Lyndemans 103.
Lynden (van) 278, 368.
Lynden d'Aspremont (van) 372.
Lynslager 119, 307.

NI.

Maanaart 215.
Maarland 125.
Maas (van) 373.
Maasen 355.
Maastright (van) 326.
Machillicude 398.
Macqué 118.
Maersch (van der) 215.
Maes 205, 332.
Maffé (de) 224.
Magnet 224.
Maire (le) 389, 390.
Maire (de Grave de) 217.
Malbesy 308.
Malecootius 15.
Maljaerts 127.
Mallinckrodt (von) 84.
Malvesey 308.
Mancx 15.
Manger 286.
Manneken 383.
Mannes 341.
Manninga 50, 124, 193, 194.
Mansvelt (van) 34. 35.
Mamuchet 329.
Marbeuf 117.
Marcado (Nunes) 160.
Marcial 303.
Marck (van der) 212—214, 280, 341,
Marcus 325, 387,
Marda 327.
Marees (de) 70.
Maren (van) 340.
Marez (de) 301.
Margueritte 117.
Marienburgh 217, 218.
Marinus 222.
Maris 299.
Mark (von der) 101.
Marckel (van) 332.
Markes 16.
Markmann 107.
Markolff 382.
Marre (de) 288.
Marsman (de) 70, 72.
Marssenier '328, 375.
Martens 18, 324.
Martins de Clarencieux 303.
Marwe (van) 391.
Marwyk (van) 285, 328.
Massé 381.
Mast 373.
Mastricht (van) 379.
Masyk 219.
Maten (van) 128.
Matenesse (van) 1 10—112.
Mathias 391.
Mathisius 216.
Mathys 13.
Matos (Senior de) 176.
Matsue 136.
Matsys 25.
Matthieu ll.
Mattos (de) 169-178.
Mattos de Noronha (de) 152, 153, 177.
Maty 72.
Mauregnault (de) 31, 62, 113.
Mazel 375.
Mechelen (van) 130, 312.
Mecima 378.
Mechelmans 391.
Meeckeren (van) 4, 79, 218.
Meenen (van) 64, 114.
Meer (van der) 35, 39, 4C, 127, 248, 283, 287.
Meer van Sparwou (van der:) 346.
Meerburgh 410-412.
Meersch (van der) 245.
Meerten (van) 50.
Meertsz (van) 3.
Mees 386, 428.
Meescima 327.
Meesters 203.
Meeteren (van) 116, 284.
Meier (de) 122.
Meinardi 333.
Meinesz 381.
Mekeren (van) 386.
Melin 17.
Melingen (van) 31.
Melkpot 72.
Mello (de) 154.
Mello Sampayo (de) 152. 154.
Mendes 145, 182, 183, 189.
Menkema 90.
Mens 285.
Mensinga 326, 374.
Mensink 117.
Menthen 48,
Mentius 70.
'Meppen (van) 322.
Mepsche 50.
Mercier (de) 203, 285.
Merkelbach 381.
Merkman 247.
Merrem 84, 85, 86.
Mertens 65.
Merve (van) 391.
Merwede 50, 314.
Mesquita (Brandon y) 185.
Mesquita (Gomez de) 174. 176, 185, 187, 188.
Mess 71.
Metayer 376.
Metelerkamp 123, 420.
Metsena 123.
Mettengang 377.
Meulen (van der) 69, 113, 245, 380.
Meulen (ter) 315.
Meulenaer (de) 20.
Meulenhof 113.
Meulman 375.
Meurs 86, 129.
Meurtmans 323.
Mey (van der) 40, 44, 130, 131.
Meye (van der) 43.
Meyer 211, 245, 247, 327, 378.
Meyer (de) 64, 72.
Meyerinck 50. 377.
Meyers 304, 384.
Meynsma 225.
Meysterus 206.
Michell 18.
Middachten (van) 212. 399.
Middagten (van)' 50.
Middeldorp 279.
Middelhoven (van) 31.
Middelman 422.
Midlum (van) 71.
Mie (de) 130.
Miedema 380.
Mierop (van) 390.
Mieroa (Cuvck van) 307.
Mieville '287.
Milan 120.
Milendonk (zu) 107.
Milet de St. Aubin 334.
Minne 69.
Minningen (van) 16.
Miserov 81.
Misgates 63.
Moelen (van der) 263.
Moens (Bernelot) 428.
Moer (de By gez. van der) 216.
Moerbeek 216.
Moeurs 86.
Moes 235.
Moesel (van de) 220.
Mogge 59, 61.
Mol 415.
Mol (de) 223.
Molerus 14.
Moleschott 48, 334, 335.
Moll (van) 294.
Molle 112.
Mollema 380.
Mollerus 232, 431.
Moltzer 236,
Mom 32, 50, 55, 56, 341.
Mom zu Kell (van) 297.
Momma 15, 325.
Mongh 133.
Monickemole 71.
Monier 374.
Moniz 359.
Moniz de Lusinhano 359.
Monnier 326.
Mont (de) 14.
Montanus 14, 325.
Montesquieu 9.
Montfoort (van) 56, 57, 65, 105.
Montfort (van) 105.
Montfort Luycken 50.
Montoux 117.
Moor 68, 75.
Moor (de) 63, 64, 224, 298.
Movaart 220.
Mor 117.
Morbeck (von) 241.
Morin (de) 95.
Morin de Villeneuve 48.
Mornou 62.
Morray 112.
Morris 61.
Mortier 69.
Mosburger 368.
Moses 151.
Motte (la) 431.
Mottet 388.
Mouche (de la) 18.
Mounier 50, 219.
Mouwick 50.
Muiden 375.
Muilman 117, 222, 225, 326.
Mulert 193, 194, 316.
Mulet 233, 234, 426.'
Muller 25, 54, 125, 220, 224.
Mullerius 1 1 8 .
Mullers 6 1 .
Mum von Schwarzenstein 214.
Mumme 56.
Munckerus 22.
Munnekebell 379.
Munnik (de) '18, 20.
Munnik tot Strikveèh 321.
Munster 218, 392.
Munster (van) 236, 317, 343, 372, 402—404.
Munt (de) 199.'
Muntendam 69.
Munter 388.
Muntingh 289, 373.
Muntz 213.
Murray 381.
Muyderman 224.
Muykens Henrici 419.
Muylwyck (van) 59.
Muysken 335.
Mye (van der) 45, 86, 129, 130, 196.
Myjes 377.

N.

Naasthoven (van) 386.
Naeltwyck (van) 312.
Naeranus 216.
Nagell 244.'
Nahuys 53, 118,

Nanninn 333.
Nap 40, 86..
Nassau (van) 62, 63, 312-314, 414.
Naudy 287, 288.
Nauta 380. 381.
Neck (van) ,245.
Necke (van) 65.
Neckius 17.
Neeff 116.
Nemegeer 61.
Nering Bögel 231.
Nessing 383.
Nesté (van den) 116.
Neuven 271.
Neyen 266.
Neyzen 11.
Nibbelinck 224, 286.
Nicolae 62.
Nicolai 38.
Nicolaj 64.
Nierop (van) 46, 375.
Niese 323.
Niet (de) 198.
Nieuhoff 14.
Nieulandt 15.
Nieunoort 216.
Nieuwland 95.
Nieuwoud 328.
Nievelt (van) 375.
Nievenheim (van) 241.
Nipoort 69.
Nippels 118.
Nisse (van der) 31, 39.
Noblets 33.
Noel 60.
Noey 396, 398, 399.
Noeven 266.
Nolí 324.
Nolling 324.
Nolthenius 223.
Noorda (van der) 421.
Noordbeek 118, 327, 427,
Noordenhout 420.
Noordga 380.
Noordyck 133, 198.
Noorman 128, 129.
Noort(h) (op ten) 283, 315, 368, 370, 371, 408.
Noort {van) 88, 205.
Noortbergh 68.
Noot 270, 400.
Nooy (van) 129.
Norden (van) 70.
Noris 314.
Noronha (de Mattos de) 152, 153, 177.
Noteman 420.
Nove (de,) 316.
Noy 270, 400.
Nuissenburg (van) 288.
Nuits 342.
Nunez 180.
Nunez Coronel 170.
Nunes d'Elvas 157.
Nunes Henriques 180, 181, 183, 184, 189.
Nunes de Marcado 150.
Nuyen 71, 225.
Nuys (van) 221.
Nuyssenburgh 124.
Nuyst 48,
Nyerop (van) 246.
Nyevelt (van Zuylen van' 307-312.
Nygh 86, 87, 131.
Nyhoff 241, 242, 298, 376.
Nymegaen (van) 336.
Nys (de) 18. .
Nyters 322.
Nyveldts 308.

O.

Obbens 16.
Oberstein (van) 103.
Obrenan 285.
Ockers 328.
Oefte (van) 104.
Oem 124.
Oem van Wyngaarden 303.
Oetgens 424.
Oever (van) 420.
Oever gen. Veen (ten) 31.
Offermans 204.
Oirschot (d') 413.
Ojens 73.
Ojers 284.
Okhuysen 223.
Oldenbarnevelt (van) 326.
Oldenburgh 114.
Oldenburgh (van) 63, 65.
Oldeneel (van) 343, 391.
Oldersma 337.
Olen (van) 22, 23.
Olinjus 380.
Olleger 415.
Olmius 317, 372, 404.
Olo 155, 356, 358, 359, 360.
Olst (van) 21.
Ommeren (van) 231, 397, 399
Ondatie 285.
Onderwater 407.
Onsta 50.
Oordt (op ten) 283.
Oordt (van) 35.
Oort (van) 87—89, 124, 131
Oosdorp 67.
Oost (van) 88.
Oosten (van) 18, 117.
Oostenrijk 184.
Oosterbaen 337.
Oosterdyk 118.
Oosterhoorn 71.
Oosterhout (van) 127, 128, 375.
Oosterling 133, 198.
Oosters 335.
Oosterwyk (van) 31.
Oostrum (van) 70.
Oostzaan 16.
Ophuysen (van) 245, 302, 335.
Orinck 262.
Oris 414.
Ormeaux (des) 325.
Ornee 113.
Orville (d') 20. 136. 320.
Os (van) 67, 321, 322, 424.
Ossenberg (van) 222.
Oszen 427.
Otter 328.
Otto 23.
Ouboter 224.
Oudaen 214—216.
Oudart 50.
Oudenaarde 215.
Oudenhoff 378.
Oudermeulen (van der) 420.
Oudermolen (van der) 222.
Ouderogge 215.
Oudewater 215.
Oudheusden (van) 413.
Ouryk (van) 79.
Out 224.
Outrein (d') 72.
Ouwelant (van den) 11.
Ouwerkerk de Vries 427.
Overbeek (van) 34.
Overlaer (van 't) 315.
Overschie (van)' 79, 422.
Overveld (van) 428.
Overvelt (van) 245.
Overvelt (van) 245, 428.
Overzee (van) 384.
Oxfort 118.

P.

Paesen 31.
Paats 70, 118, 218
Padevoort (van de) 135.
Paets 409.
Paff 64, 115.
Palairet 221, 325.
Pallandt (van) 74.
Palm 36.
Palmboom 223, 378.
Pama 20.
Pamy 414.
Panthaleon (van Eck van) 246.
Päpels 125.
Papendorp 374.
Paradys 300.
Parduyn 65.
Parue 70.
Parve 419.
Pas 376.
Pasquier 326.
Passage 381.
Pau 124.
Pauli 229.
Paupie 325.
Pauw 14, 223.
Pauw (de) 33.
Pauwen 279.
Pavenstädt 40.
Payen 379.
Pecceur 64.
Pe(e)nen (van) 33, 40, 41.
Peer 377.
Pege 103.
Pekstok 117.
Pellecom (van) 421.
Pellewyk 215.
Pelgroms 413.
Pels 399.
Pelser 71.
Peltzer 69.
Penavier 18.
Pene 41.
Penon 324.
Peper 127.
Percy (de) 343.
Pereira 181.
Pereira Coutinho 145.
Perez Coronel 166.
Perez d'Elvas 157.
Pergens 388.
Perizonius 328.
Perk 41, 89.
Péronneau van Leyden 335.
Peruset ll.
Peschier 288.
Pesser 215, 216, 228.
Pesters (de) 408.
Peters 299, 381.
Petersom (van) 72.
Petersom Ramring (van) 285.
Petit 119.
Petitpierre 388.
Pettenga 381.
Peulaar 384.
Peyrou (du) 2X37, 373.
Philippo 373.
Philippshorn 7.
Philips 379.
Piccardt 14.
Pichot 245.
Piek 17, 421.
Pielat 71, 222.
Piers 377.
Pietermaat 245.
Pieters 72.
Pietersen 124.
Pikmans 376.
Pinse 112.
Pinsequaet 98, 101.
Pinto (de) 781.
Pipenpoy 37.
Pire (du) 20.
Pirez 151.
Pirez de Sampayo 144,' 152, 159 187..
Pit 419.
Pithaen 60.
Pithan 63.
Plaats (van der) 381.
Planke (la) 21.
Plante 229.
Plantenga 333.
Plas (van der) 221.
Plasburgh (van) 34.
Pleinchamps 219.
Plemper 43, 44.
Plettenberg (van) 94, 380.
Plettenburch (van) 413.
Pleyte 31.
Ploegh (van der) 17.
Ploos 41.
Ploos van Amstel 35, 37, 38, 83, 219, 383.
Pluvier 19.
Poederbach 427.
Poel (van der) 124, 300.
Poel (toe) 224.
Poelwyk (van) 118.
Poest (van der) 113.
Pogenbeek 420.
Poit (van de) 326, 373.
Polder (van de) 131, 196, 335. 336.
Polvliét 268.
Pombal 359.
Pommare (des) 327, 377.
Pompe 415.
Poncelet 420.
Pont (du) 124, 427,

Ponten 17, 299.
Ponton 242.
Pool (van der) 124.
Poolsum (van) 427.
Poorte 375.
Poot 422.
Poppenhuizen (van) 242, 386.
Poppinga 15.
Porte (la) 46.
Portielje 376.
Porjeere 287.
Portugal 184.
Portzen (von der) 105.
Post 20, 374, 421.
Posthuma 381.
Posthumus 287, 325.
Pot 373.
Pot (van der) 19.
Pothoff 402.
Pothold 328.
Pothove (van) 204.
Pothuysen (van) 70.
Pott 66.
Pottey 113.
Potteys 61.
Pottgieter 329.
Pottinga 381.
Poutsma 131, 132.
Pouwels 121.
Prades 379.
Prauwe 278.
Pree (de) 65.
Pré (du) 242.
Preuyt 42.
Prill (de) 386, 427, 428.
Princen 11.
Prins 381.
Proebentau 373.
Proen 108.
Pronk 219.
Proost 332.
Proot 335.
Prop 288.
Prouning gen. van Deventer 414.
Provoost 69.
Pruys 213.
Pruysz 212.
Pull 376, 428.
Pullen 283.
Putman 90, 117, 132, 196.
Putseys 40.
Putte (van de) 243, 299.
Putte (Fransen van de) 299.
Putten (van) 41, 89.
Putter (de) 115.
Pijl 284.
Pylbroek (van) 387.
Pyldoedes 72.
Pyll 69.
Pyll van Velzen 69.
Pylsteker 114.
Pylsweert (van) 284.
Pynsquait 102, 105.
Pynsquaet (van Asbeck genant) 103-105.
Pythaen 61.

Q.

Quack 45.
Quad 235.
Quadt (von) 246, 301.
Quarles 414.
Quint 285, 326.
Quint (Gouda) 31.
Quarin (van) 9.
Quyntes 62.

R.

Raad (de) 31.
Raad (van den) 426.
Raalte. (van) 299, 378.
Raaven 389.
Rabenhoupt 23.
Racer 210. 420.
Radziwill 50.
Raei (de) 16.
Raem 12.
Raemaicker 311.
Raes 61.
Raesfeld (van) 74, 79, 108, 349, 350.
Raillard 70.
Raket 222.
Ram 117. 215.
Rammelman 17.
Ramond 65.
Ramp 44.
Ramring 72.
Ranst 15, 130.
Rappardus 287.
Ras 73.
Rath (de) 208. 209, 212.
Ratsma 380.
Raven 205.
Raven (Lix) 430.
Ravesteyn (van) 33.
Rauwers 48, 282, 318.
Reael 382, 424.
Reaud 326.
Rebaut 243.
Rebbens 80.
Rechteren (van) 74. 214. 368.
Recke (van' der) 104.
Reddingius 30.
Reede (de) 112.
Reede (van) 53, 214, 387, 428.
Reeland 28.
Rees (van) 287.
Reessen 389. 431. 432.
Regteren (van) 344.
Reidsma 71.
Reiger van Werntum 294.
Reimers 215.
Reiners 213.
Reitz 245.
Remedes 132.
Remmer 420.
Renaud 219.
Rendorp 20.
Rengers 50, 126, 192-194.
Renesse (van) 50, 263, 270.
Rennenberg 36.
Renouden 225.
Renoy (van) 31.
Renselaar (van) 117, 327.
Rensem (van) 74.
Rensen 214, 377.
Rensse (van) 417.
Rentmeester 70.
Repelius 379.
Reppelmont 107.
Rerinck 384.
Resande (van) 414.
Reslaar 18.
Resler 284.
Reugersberg(h) 53.
Reus 380.
Reuts 60.'
Reyers 195, 235, 400.
Reygers 297.
Reygersbos 17.
Reyners 50.
Reynevelt (van) 17, 19.
Reyningh 245.
Reyt (van de) 95.
Rheidt 275.
Rhemen (van) 84. 279.
Rhenen (van) 23.'
Rheyn (van) 221.
Ribbius 339.
Ridder (de) 66, 232, 233.
Riemsdyk (van) 24.
Rienstra 380.
Rieten (van) 64, 115.
Rietveld 325.
Rigail Certon 408.
Ringeling 245.
Ringenborch (van) 414.
Ringere (de) 62.
Ripperda 50, 194, 210, 382, 424.
Ripperda van Farnsum 36.
Ritter 81.
Rivasson (de) 17.
Riviere (de la) 64.
Robbregts 113.
Robert 325, 326.
Robidé 119.
Robillaerdt de Champagne (de) 113.
Rocker 376.
Rode in Hekeren (de) 210, 316.
Rodenberch 104.
Rodenhuis 381.
Rodil 17.
Rodriguez 146.
Rodriguez de Andrada 167, 175.
Rodriguez d'Evora 146, 151, 166, 167, 180, 181, 188.
Rodriguez Vega d'Evora 166.
Rodriguez (Ximenes) 154.
Roebers 21.
Roeck 213.
Roecks 214.
Roelants 431.
Roeloffs 376.
Roels 60, 119.
Roemer 71.
Roepius 243.
Roermont 114.
Roest 260, 296, 397.
Roest 401.
Roeters 267, 270.
Roever (de) 429.
Rog (van) 310, 311.
Rogaar 220.
Roger 223, 286.
Roghair 374.
Rohart 18.
Rokogh 220.
Roidt tot Herdingen (van) 95
Roldanus 135.
Roller (de) 328.
Rollock 353, 354.
Rollof 384.
Roman 425.
Romane 384.
Romond (van). 419.
Romondt (van) 78, 332, 381.
Romont (van) 335.
Romunde (van) 329, 382.
Roo (de) 223. 243. 299.
Roock (de) 304, 344.
Roode (de) 45, 376.
Rooleeuw 216, 332.
Roorda 229.
Roos 118. 223. 288, 381.
Rooseboom 132.
Rooselaer 61.
Roosendaal (van) 14, 41, 42.
Rooses 432.
Roosterman 15.
Rooyen (van) 421.
Roscamp 213.
Rosenthal (von) 408.
Rosier 373.
Rosinus 15.
Ross 34.
Rossum (van) 327.
Rossyn 219.
Rost 285.
Rothem 30.
Roubergen 61.
Rouckhuysen 60.
Roufrange 17.
Rouse 213, 332.
Rousseau 9.
Rouwenoort tot den Ulenpas (van) 92
Roux (le) 52.
Roy (de) 206, 288, 310, 311.
Royen (van) 237, 284, 387, 429.
Royere 118, 287.
Ruell 16.
Ruelle (de la) 227, 228.
Rueter (de) 263, 264.
Ruiter 280.
Ruiven (van) 196.
Russel 73.
Rust van Soolingen 421.
Rutgers 82, 133, 223, 327.
Ruygrok 219.
Ruysch 65, 420.
Ruytenburg (van) 3, 57.
Ruyter 279.
Ruyter (de) 129, 215, 265, 375, 399.
Ruyters 279.
Rye (van) 284.
Rygerbos 373.
Ryk 375.
Rijke 117.
Rycken 326.
Ryckwyn 400.
Ryn (van) 116, 132, 422.
Rynders 220.
Ryninks 376.
Rynvis 284.
Rysdyk Takens 421.
Ryser 223.
Rysoort (van) 19.
Rijssel (van) 387,

Rysselenburgh (van) 243.
Ryssen (van) 69, 318.
Ryswy(c)k (van) 27, 78, 281, 302, 403, 414.

S.

Sabe 16.
Sabé 65, 66.
Sabel (von dem) 48.
Sablonière (de la) 132, 197.
Sack (von) 243.
Salis 7.
Salland (van) 4, 262-266, 400.
Salm 289, 326.
Salvador (de) 146.
Sampayo (de) 140, 357, 359.
Sampayo (Lopes de) 160.
Sampayo (de Mello) 152, 154.
Sampayo (Pirez de) 144, 152, 159.
Sandbergen (van) 283.
Sandbrink (van den) 426.
Sande (van de) 35.'
Sande (van den) 135, 136.
Sande (von (dem)) 135, 136.
Sande zu Mützenhagen 95.
Sanders 113, 118.
Sanderus 219.
Sandman 325.
Sandyk 71.
Sant (von) 135.
Santbergen (van) 96, 369, 371.
Santen (van) 16, 207, 287
Sart (du) 336.
Sardam (van) 231.
Sas 79, 80, 127, 287.
Sasbout 82, 124.
Sassallé 215.
Sasse 32, 56.
Sassele 223.
Sassen 334.
Sassenraadt 69.
Satoor de Rootas 42.
Sauerhof 422.
Sayn (von) 107.
Scalogne 376.
Schaafsma 381.
Schaap 384.
Schacht 287, 430.
Schadd 326.
Schade van Westrum 301.
Schaffer 50, 80.'
Schagen 325, 374.
Schag(h)t 429.
Schalcks 280.
Schalkwyk (van) 17, 299.
Schalkwyk a Velden 242, 299.
Schas 405.
Schatter 424.
Schattink 217.
Schaick (van) 333.
Schayck (van) 334.
Schedelich 99, 108.
Scheele 216.
Scheels 216, 280.
Scheffer 89.
Scheid 218.
Scheidius 218, 289.
Schellingwoude (van) 382 424.
Schelten 286.
Schenck 61, 336.
Schenck van Tautenburg 189.
Schepman 340.
Schepper (Yssel de) 122.
Scherers 41.
Scherls 85.
Schermer 14.
Schernink 375.
Scherp 16.
Scherpenzeel (van) 381.
Scherphoff 15.
Scheurleer 375, 420.
Schevenhuysen 17.
Schierhout 289.
Schim 422.
Schimmelpenninck 88, 279-282.
Schimmelpenninck van der Oye 53, 279-282, 314-318, 321, 369, 372.
Schinne (van) 53, 418, 419.
Schipper 113.
Schlechtendaill 106.
Schloen 42.
Schluiter 72, 318.
Schluyter 118.
Schmidt 328,
Schmitz 289.
Schodits 61.
Schofil 67.
Scholten 69, 70, 286.
Schomaker 96, 321, 369, 372.
Schonegevel 13, 190, 230, 299, 336.
Schoock 344.
Schoonenbeek 380.
Schoonhoven (van) 285.
Schooten (van) 91.
Schortinghuis 31.
Schotborgh 247.
Schotte 60, 61.
Schouw 284.
Schouwenburgh 377.
Schrader 224.
Schram 284.
Schregardus 219.
Schreurs 379.
Schreiber 92.
Schrevens 109.
Schrik 72.
Schröter(s) 198, 243.
Schryver 76, 119, 216.
Schryvers 19.
Schuer (van der) 347-349.
Schuere (van der) 65.
Schueren (van) 101.
Schuiren (von) 106.
Schuirmans 382.
Schuller 386. 428.
Schutstal 343, 378.
Schutstal van Woudenberg 343.
Schutte 119, 223.
Schutter 119.
Schutz 376.
Schuurman 286.
Schuyl 53.
Schuyl v. d. Does 277.
Schwaden (von) 107.
Schweinitz 422.
Scotte 60, 62.
Seba 117.
Seckvelt 15. 16.
Seest (vanj 376.
Segers 69.
Segers van Wassenhoven (de) 415.
Séguy 333.
Segwart 6.
Seiffel d'Aix 99.
Seldan 378.
Sele 17.
Seles 70.
Selhorst 381.
Sellfelder 200.
Sels 83, 319, 320.
Senior 150, 151, 168-170.
Senior de Matos 176.
Senior Teixeira 167, 170, 177, 188.
Sennepart 19.
Serclaes (t') 6.
Serclaes van Tilly (t') 5.
Scriverius 215.
Serooskerken (van Tuyll van) 79, 215.
Serra (Gomes) 182.
Serrurier 224,' 328.
Sersander 297 .
Servant 17.
Setten (van) 396, 398.
Sevenaer (van) 388.
Sevender (van) 103, 104, 106.
Sevenhuyzen 78.
Sevennes (de) 31.
Severyn 91.
Scymmelpenninc 37.
Seys 415.
Sibelius 284.
Siberg 418.
Siblesz 376.
Sibmacher 328.
Siccama 81.
Siccama (Hora) 91.
Sichterman 31.
Sickinge 50.
Sickmann 400.
Siewers 221.
Sigal 333, 384, 388.
Silva (da) 145, 152, 153, 182.
Silvius 20, 72, 287.
Simons 218. 381.
Sinclair 285.
Sinteman 112.
Sismus 215.
Six 424.
Sixma (van) 74.
Slaart (van der) 215.
Slangenburg (van) 69.
Sleiden (van der) 422.
Slicher 48, 50, 95.
Slindewaters 281.
Slingsbye 282.
Sloemers 71, 72.
Sloet 214, 315, 319, 367-372.
Slooten (van) 381.
Slot 377.
Slotemaker 377.
Sloterdyk 419.
Slotsbo 42.
Sluimers 112,
Sluys (van der) 65, 336.
Sluyter 207, 224, 326.
Sluyterman 235.
Sluyters 15., 67, 72.
Slyp 285, 286.
Slvoen (van) 72.
Smallenburg 221.
Smeth (de) 80.
Sminia (Baerdt van), 53.
Smids 42.
Smissaert 53. 425.
Smit 73, 119, 288.
Smith 80. 122. 123. 245., 286.
Smits 12,' 203,' 245.'
Smullinck 236.
Snaperus 14, 195.
Snel 417.
Sneltjes 42.
Snep 327.
Snethlage 287.
Snoeck 15.
Snoek 215.
Snouck 413, 415.
Snudt (de) 60.
Snyder 381.
Snyderhoeff 80.
Sob 64.
Sobbe 90, 99, 103, 220.
Sobbe von den 102, Grimberg 104.
Soeten 119, 337.
Soetens 225.
Solbach 22.
Sölner 320.
Someren (van) 236, 245.
Son (van) 70., 335.
Sonmans 222.
Sonnevelt 412.
Sonnius 62.
Sonsbeeck (van) 407.
Sopingius 216.
Soreau 16, 19.
Sorgen (van) 35.
Souchay 373.
Souw (van der) 222, 284.
Soyer 225.
Spaen (van) 74.
Spannenburg 380.
Spaniersbetg 422.
Spanuyt 69.
Speeleveld 385.
Speyert 3.
Spiering(h) 71, 285, 423.
Spies 431.
Splinter 418.
Splinters 332.
Splythof 50.
Sprakel 284, 374.
Sprenger 7i.
Spruit 215.
Spruyt (van der) 128.
Spyk (van) 222.
Soyker 39.
Stael von Holstein 103.
Stakebrandt 401.
Stakenburch 391.
Stalmans 208, 211.
Stalpert van der Wiele 53.
Stam 200.
Stammeyer 377.
Stamproy (van) 413.
Standenmayer 303.
Stapert 32,

Starbergh 206.
Starckenborg Jutting (van) 91.
Stas' 335.
Statyn 332.
Stauerman 288.
Stavorinus 302.
Stecke 101, 102.
Steefning 377.
Steeg (van der) 337.
Steen (van den) 135, 279.
Steen (van der) 420.
Steenbergen 18, 20, 83, 231.
Steenhoolen (van) 14.
Steenkerk (de) 15.
Steenler 398.
Steenmeyer 328.
Stegen (van der) 264, 269, 270.
Stein (von dem) 95, 135.
Steinberg 200.
Steinftirt (von) 98.
Steling 40, 42.
Stenderingh 392.
Sten 114.
Stepraet (van) 262.
Ster (van der) 113.
Sterck 24, 25, 120, 121.
Sterke (de) 386.
Sterre (van der) 31.
Sterrenbergh 43.
Stertius 14.
Steyger 326.
Steynhus 101, 102, 105.
Steynhuys 101.
Steynvorde (von) 351.
Stheeman 132.
Stier 62.
Stikkelman 215.
Stips 400.
Stockum (van) 243, 244, ,415.
Stockheim 244.
Stokker 284.
Stokmans 119.
Stolck 207.
Stoll 378.
Stoppelaar (de) 381.
Storm 220, 222, 285.
Storm van 's-Gravesande 82, 242, 250.
Stoter 283.
Straaten (van de) 222.
Straetman 18.
Strack 114.
Stralen (van) 264, 399, 401.
Strantwyk' 70, 286.
Stree 285.
Streng (van der) 224.
Strengnart 12.
Streso 222.
Strik 119, 327.
Stroband 381.
Strockel 402.
Stroiff 135.
Stronck 356.
Stroobaut 51.
Stroijff 279.
Strunkede (von) 99, 108, 109.
Struys 69, 326.
Stryen (van) 17, 111.
Stryp (van) 300, 337.
Stryt 22.
Stuerman 23, 68.
Sturler ll.
Stuykers 379.
Stuyling 222.
Styne 377.
Styps 266, 270.
Styvo 85.
Suasso (Lopes) 143, 179, 185, 189.
Suberbielle 73.
Suermondt 260-272, 394—401.
Suffolk 304, 316, 344, 403.
Sullyn 221.
Superville (de) 44.
Suringar 337.
Surville 6.
Suylen van der Haer (van) 415.
Swaak (ter) 341.
Swaan (de) 119, 222.
Swaan (van der) 72.
Swaen 240.
Swart 284.
Swarte 50.
Swartwolt 43, 333, 338.
Swartwout 43.
Swavinck 376.
Sweege (ter) 31.
Sweerts de Landas 245.
Sweertsen 279.
Sweigholt 375.
Swemmelaar 33.
Swieten (van) 5-10, 43—45, 86, 90, 128, 239, 346.
Swieten gen. Vermey (van) 43.
Swigters 119.
Swoll (van) 19.
Swyghuygen 118.
Syde (van der) 426.
Sydenburch (van) 413.
Sydervelt 133.
Syll 280.
Sylstra 380.
Sylvius 16.
Synjeu 68.
Sypkens 30.
Sys (van der) 219.
Sytzema (van) 12.

T.

Taack (van) 119.
Taerlingen (van) 126, 127, 245.
Taets van Amerongen 416.
Taets van Cordenoort 29.
Taets van der Eggen 29.
Tabois 374, 375.
Tadema 337.
Ta(c)k 41, 112, 113.
Takens (Rysdyk) 421.
Talma (de) 243.
Trammen 80, 95.
Tamminga 50.
Tange 112.
Tappé 286.
T'as 284.
Tatum 197, 244.
Tautenburg (Schenck van) 189.
Taxis 154.
Teeling 72.
Teixeira 138-190, 192.
Teixeira d'Andrade 142,. 174, 185.
Teixeira d'Aragao 185, 186..
Teixeira de Mattos 54, 138—190, 291, 356, 358, 360.
Teixeira de Mattos Sampayo 357.
Teixeira de Sampaio 140-—199, 357.
Teixeira (Senior) 167, 170, 177, 188.
Teixeira Ximenes 185.
Tejeira 140.
Tekman 72.
Tengnagell 74, 238, 317.
T engnagel (Gansneb gen.) 237.
Tenys 60-62.
Termars 211.
Tersteeg 373.
Teulieres 113.
Tewen 300.
Texier 225, 375.
Thames 237.
Theering 220.
Thiel (van) 221. 327. 373.
Thielen (van) 48, 95.
Thielleman(s) 127.
Thilenius 112.
Thoeven 50.
Tholinx 415.
Thomas 325.
Thor (le) 76.
Thun (de) 5.
Thuret 245.
Thurn 154.
Thylmans 127.
Thyssen 388, 430.
Tielen 89.
Tielemans 46, 127.
Tienhoven (van) 384.
Tierens 221.
Til(l) (van) 189, 197, 232, 244, 246, 372.
Tim 286.
Timmer 396, 397.
Timmerman 328, 391.
Timmermans 217, 342, 390.
Timmers 419.
Titsingh 327, 421.
Tjallingh 381.
Tjeenk 285, 328.
Tjerks 80.
Toewater 367.
Tol(l) 37, 83, 237, 383.
Toll (van) 246.
Tollingh 19, 66.
Tollius 22, 23, 24, 72.
Tongeren (van) 414.
Tongerloo 215.
Toorn (van der) 53.
Toorne 392.
Torcq 413.
Torrenius 125.
Tour (du) 74.
Tracy 289.
Travelman 213.
Tresling 326.
Treslong (van) 413.
Tresszing 326.
Trezenier 64.
Tricht (van) 40, 125, 126.
Triest (van) 400.
Trigland 14, 19.
Trip 91, 131.
Tromp 78.
Troost 378.
Trott 346.
Trumler 431.
Truyen 114.
Tryp 327.
Tuckerman 37.
Turner 202.
Tuyf 61.
Tuyll van Serooskerken (van) 79. 215.
Twenhuizen 50, 214.
Twickel (van) 213.
Twickelo (van) 50, 213.
Twisk 374.
Twisker 377.
Twynders 14.
Tydgat 112.
Tymans 17.
Tynagel 265.

U.

Ubbena 50, 90, 132.
Ubelmans 323.
Uchelen (van) 79, 289, 326,
Uchtinck (von) 102.
Uckerman 420.
Uitersweer 193, 194.
Ulger 415.
Ulsen (van) 15.
Ultenhove (van) 197
Underlyk 85.
Unger 204.
Ulenburgh 80.
Upleward (von) 36, 82.
Upleward (Beninga van) 123.
Upwich (van der) 223, 286.
Uri 375.
Urrye 50.
Utenweerde 132, 197.
Uyttenbogaart 222.
Uyttenhoven 376.
Uytenweerden 72.

V.

Vaeck 382.
Vael (de) 35.
Vael (Costerus gez. de) 35.
Vaes ll.
Vaillant 51.
Valck 231, 282, 316.
Valeton 239.
Valk (van der) 220.
Valcke 278.
Valckenaer 196.
Valckenier 218, 344, 381.
Valkenburg 59.
Valso (de) 133.
Vancquet 117.
Vargas (Ximenes de) 182.
Varick (van) 289.
Varik (de) 209-212.
Varnhorst 107.
Varseveld 221.

Vaslo 133.
Vasques d'Elvas 157.
Vechel 216.
Vecht (van derf 73.
Vechters van Overzyl 216.
Vedder 373.
Vedderman 217.
Veen 245.
Veen (van) 84, 216, 245, 327.
Veen (van der) 199, 381.
Veen (ten Oever een.) 31.
Veening 119.
Veenlant 199.
Veer 279.
Veer (de) 91, 92, 133, 198, 219, 241, 245, 247, 300, 303, 334, 338, 343, 386, 388, 416, 430.
Veer (van der) 215.
Veer (van Alphen de) 300.
Veerssen 228.
Vega (de) 180, 192.
Vega d'Evora (Rodriguez) 166.
Vega d'Evora (Ximenes de la) 179, 180.
Vehn 50.
Veiga (da) 167.
Velare (de) 322.
Velde (van de) 112, 289.
Velde (van der) 43, 376, 377.
Veldman 136, 371.
Vellenaar 338.
Vellner 338.
Velthuizen 50.
Velsen (van) 325, 379.
Veltman 96, 230, 287.
Velzen (Pyll van) 69.
Ven (van der) 376, 378.
Venendaal 118.
Vening 222.
Verbee(c)k 18, 235.
Verbolt 389.
Verboom 207, 284.
Verbraeck 17.
Verburg(h) 214, 216, 287.
Verdam 3 3 8 .
Verdoen 17.
Verdonk 71.
Verdorn 116.
Verduyn 353.
Vereeke 112.
Vereycken 415.
Verff 420.
Verge (Ia) 426.
Verheyen 266, 267, 270, 400.
Verhel 344. 404.
Verhoef 86.
Verhoeve 224.
Verhoven 222.
Verhye 198.
Verkerk 378.
Verlaan 2 8 7 .
Verley 220, 223.
Vermaes 297.
Vermeer 398, 399, 401, 418. 419.
Vermeulen 220.
Vermi 130.
Vermi (van Bodegraven) 43.
Vermey 43-45.
Vermij 130, 131.
dernede 373.
Vernezobre 288.
Vernhes 73.
Verplaatse 390.
Verreeken 375.
derschouw 220.
Verschoor 39.
Verschoor van Nisse 39.
Verschuer (van) 347-349.
Verschuur 198.
Verschueren 206, 207.
Verschuyl 288, 325, 379.
Versluys 386.
Verstege 316. 318, 319, 368. 372, 404.
Verstegen 283, 406.
Verster 373, 430.
Verstolk 215.
Versyden 412.
Vertholen 425.
Verwer 215.
Verwey 71, 335, 421.
Verwit 340.
Verwout 19.
Vestenburg 118.
Vestrinck 231.
Veth (de) 69.
Vettevogel 380.
Vianen (van) 220, 286.
Vicq (de) 71.
Victor 222. 325.
Videlius 380.
Vieracker 50, 391.
Vierhuys 282.
Vierinck 65.
Vieringes 50.
Vierlings 414.
Vieroot 119.
Viervant 400.
Vies (van der) 327.
Villeneuve (de) 387.
Villeneuve (Morin de) 48.
Vincent 230.
Vinck (de) 297.
Vis 233, 234.
Visconti 120.
Visch 215, 421.
Visscher (de) 17. 18. 31.
Visscherus 71.
Visser 286.
Visser (de) 31.
Vissering 294.
Vitringa 383.
Vlacq 376.
Vlaer 245.
Vlaerdingerwout 422.
Vlaming 84.
Vlamincx 430.
Vleugels 232.
Vlie (van 't) 380.
Vlieger (de) 70, 325.
Vlierden (van) 335, 374.
Vliet (van) 33, 34, 205.
Vlietenthoorn 246.
Vlisserus 14.
Vlot 45, 46.
Voerman 381.
Voerst (van) 74.
Voet 213.
Vogel (de) 194, 205.
Vogelvanger 206.
Vois (de) 72.
Voitius 287.
Volders 69.
Volkers 377.
Jollenhoven (van) 18, 224, 332.
Völler 212, 213.
Vollinga 332.
Voltaire 9.
Vonck 213.
Voncke 2 12.
Vooght (de) 14, 96.
Vool 61.
Voorst (van) 213.
Voorstad 415.
Voorthuysen 50, 420.
Vormoers 322.
Vorsterman van Oyen 92.
Vos 118, 217, 247, 266, 285, 300.
Vosch van Avezaath 72, 94.
Voss 62.
Voss van Zyll 430.
Voshout 19.
Voute 326.
Vree (de) 46, 47, 93.
Vree van Gelder (de) 49, 93.
Vre(e)land(t) 222, 418, 419.
Vremeer 220.
Vreugden (van) 216.
Vries (de) 64, 220, 224, 244, 284, 327, 332.
Vries (Ouwerkerk de) 427.
Vriesekolk 288.
Vriesen 217.
Vrieze 50.
Vroe (de) 76.
Vrolo 205.
Vroom 284, 287.
Vry 15, 16, 124.
Vrye (de) 220.
Vryer (de) 16.
Vryhoeven (de) 203.
Vrymoet 221.
Vuageris 117.
Vuyst 48.
Vygh 426.
Vytinchove gen. Schele (von dem) 102
Vyve 114.

W.

Waal (de) 283, 325.
Waardt (de) 380.
Waart (de) 12.
Waart (van) 17, 380.
Wabma 14.
Wachtendonck 100, 350.
Wachtendoro 17.
Wachter 325.
Wael (de) 35.
Wael (van de) 413.
Waenen (van) 286.
Wagemans 288.
Wagenaar 17.
Waghters 14.
Wakker 328.
Wal (van de) 215.
Wal '(van der) 40, 42, 282: 370.
Walch 13.
Walcheren (van) 70, 294, 296
Waldeck (van) 88.
Waldenburch 93, 94, 341.
Waldrix 72.
Walhorn 53.
Walk (van der) 224.
Walle (van de) 61, 113, 414.
Waller 81, 132, 283, 333, 421.
Walraven (van) 285.
Walree 377.
Walvoort 285.
Wamelingh 19.
Wamelink 218.
Wanroy 50.
Wantele 112.
Warde (van den) 130.
Wardenier 96. 200. 367.
Warendorp (van) 413.
Warmelo (van) 236, 297.
Warmolts 13.
Warnenck 343.
Was 37.
Wassenaar (van) 18.
Waeter (van de) 50.
Water (van de) 126, 193.
Water (te) 31, 53.
Water (toe) 367, 368.
Waterham 17.
Webbe 324.
Weddelink 377.
Weecks 398.
Weede (van) 233, 234, 294, 295.
Weel (van) 205.
Weelou 119.
Weena (van) 286.
Weeninck 402.
Weer (de) 415.
Weerdenburgh (van) 262.
Weert 37.
Weert (Berckmans de) 92.
Weide 66.
Weits 33.
Wel(l) (van) 36, 116, 277.
Well (van der) 2'22.
Welberg (ter) 23.
Welde 12.
Welderen (van) 126.
Welevelt 282.
Welman 221.
Welmers 96.
Welsingh 70.
Welsman 420.
Welvelde (van) 282.
Wendelaar 51, 225—227, 289.
Wenge 50.
Wentholt 96, 136, 299, 304, 316—320, 368, 381.
Wentholt (ten Behm) 405.
Wentinck 268.
Wentz 129.
Werff (van der) 20.
Werft (van de) 223.
Werminck 17.
Werner 61, 62.
Wernink 343.
Wese (van) 264.
Wesel (van) 73.
Wesselinck 286.
Wesseling 398.
Wessels 214, 289, 327.
Wessem (van) 69.
Wesser 421.

Westendorp 35.
Westenenk 235.
Westerbeek (van) 414.
Westerhoff 284.
Westerhout 343.
Westerick (van) 42.
Westeringh 78.
Westervelt (van) 76.
Westerwyk 71.
Westra 380.
Westreen 241.
Westrenen (van) 34.
Weteringh (van de) 70, 294.
Wevel 50.
Weyde(n) (van der) 18, 220.
Weyer 223.
Weynands 241, 248.
Wiardi 325.
Wichelen (van) 63.
Wichem (van) 400.
Wicherlinck 323.
Wichers 80, 81, 91, 95, 123.
Wickede (van) 72.
Wiebouts 215.
Wiegersma 117.
Wieland 115.
Wielen (van der) 333, 334.
Wielinga Huber 50.
Wier (van der) 18, 119.
Wierda 381.
Wiers 73.
Wigersma 15 219.
Wigman 355.'
Wilbrennink 16.
Wilbrink 420.
Wilde (de) 14, 71.
Wildeman 224, 374, 378.
Wildt 377.
Wildenbrugge 214.
Wildervanck 327, 374.
Wildrik 96, 136, 200, 304.
Wildschut (van) 82.
Wilgenborg 88.
Wilgenbosch 8 8 .
Wilhelmius 18.
Wilke 229.
Willebaert 113.
Willems 240.
Willet 73.
Willinck 47, 48, 95.
Wilmerdonx 223.
Wilmerink 378.
Wilp 53.
Wils 18.
Wilt 61.
Wilt ('t) 35.
Wilt (Faure van der) 376.
Wilthage 79.
Winand 113.
Winde (van der) 387.
Winkler 245, 304.
Winolts 217.
Winsem 50.
Winshem (van) 278, 280.
Winshems (van) 279.
Winter 16, 69, 72.
Winter (van) 43.
Winterswyk 19.
Winzer 356.
Wit(t) (de) 48, 91, 118, 389, 415, 430.
With (de) 118.
Witlock 88.
Witsenburg van Leeuwen 431.
Witte (de) 63.
Woef 224.
Woesthoven 374.
Woestyne (van de) 64.
Woldenborch 341, 342.
Wolf 31.
Wolf(f) (de) 15, 343, 391, 392, 431, 432.
Wolf van Westenrade (de) 392
Wolffs 392.
Wolsinck 212.
Wolter (van) 85.
Wolterbeek 378.
Wolters 398, 399, 426.
Wolthers 80, 122.
Wood 248.
Worst 16.
Wou (van) 7.
Woude (ten) 373.
Woudenberg 343, 377, 378.
Woudenberg (Schutstal van) 343.
Woutman 289.
Wouw (van) 43.
Wrede 50.
Wuest (in de) 402.
Wurtz 100.
Wuytiers 130.
Wydenbrügge 212.
Wyflith (van) 413.
Wyhe (van) 50, 369.
Wy(c)k (van) 70, 91, 374, 414, 427.
Wyck (van der) 96, 208—210.
Wyckel (van) 81.
Wykman(s) 116.
Wyland 223.
Wyma 380.
Wyn (de) 64, 81.
Wynaendts 423.
Wynbergen (van) 2, 4, 32, 50, 54-57, 78, 214, 280.
Wyndelts 315, 370.
Wynen 276.
Wyngaarden 380.
Wynhoff 279, 282.
Wynmalen 31, 95, 96, 136.
Wynoxbergen 377.
Wynstok 223.
Wyntgens 213.
Wyt 303, 432.

X.

Xanthen 266.
Ximenes 145, 149, 179, 181.
Ximenes d'Aragao 151, 157, 181.
Ximenes de Cisneros 158.
Ximenes Rodriguez 154.
Ximenes (Teixeira) 185.
Ximenes de Vargas 182.
Ximenenes de la Vega d'Evora 179, 180.

Y.

Ykens 70.
Yllan (d') 184, 185.
Ymmerselle 314.
Ysbag 119.
Yssel 406.
Yserlooy (van) 343.
Ysermans 288.
Yssel de Schepper 122, 202.
Ysselstein 243.
Ysvogel 73.

Z.

Zaal 289, 368.
Zager (de) 31.
Zandyk (van) 84.
Zedde 50.
Zeeszyn 314.
Zeevenhoven (van) 16.
Zegerius 421.
Zegers 63, 70.
Zehender 304.
Zeilmaker 381.
Zeller (van) 20, 400.
Zevenhoven (van) 15.
Zeydel 13.
Zoelen (van) 215.
Zomeren (van) 374.
Zon 65.
Zoutmaat 19.
Zoutman 231, 381.
Zuiden (van) 202.
Zutphen (van) 16, 222.
Zuurmont 395.
Zuydmulder 354.
Zuydlant. 65.
Zuylen (van) 50, 71, 311.
Zuylen van Nyevelt (van) 51, 53, 307-312.
Zwaardekroon 215.
Zwanenburg 336.
Zwartwout 222.
Zweissel (van) 269.
Zweten (van) 127.
Zwyndrecht (van) 48.
Zyll (van) 280, 281,
Zylstra 381.
Zytsema 432.